

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF ILLINOIS
AT URBANA-CHAMPAIGN

096.1

B549s

Emblems

Serials
Spec. Coll. Lib.

EX BIBLIOTHECA
J. W. SIX.

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Illinois Urbana-Champaign

<http://www.archive.org/details/sacrvmoratorivmp00bive>

SACRVM
ORATORIVM
PIARVM IMAGINVM
IMMACVLATAE MARIAE
ET
ANIMÆ CREATÆ
AC BAPTISMO, POENITENTIA,
ET EVCHARISTIA INNOVATÆ:
ARS NOVA
BENE VIVENDI ET MORIENDI:

AVCTORE

R.P. PETRO BIVERO Matritensi Soc. Iesv Theologo,
Serenissimorum Belgij Principum Concionatore.

*Posuit Adm. R. P. Mag. & Bibliothecarius
P. Dominicus Galli 1682*

ATTENDE ET AVDI

Confessisti Caput draconis
in agnus Baptismi

Poenitentia tabula 2^a
post naufragium

SACRVM
ORATORIVM
PIARVM IMAGINVM
IMMACVLATÆ MARIAE
ET
ANIMÆ CREATÆ
AC BAPTISMO, POENITENTIA,
ET EVCHARISTIA INNOVATÆ:
ARS NOVA
BENE VIVENDI ET MORIENDI,
sacris piarum Imaginum Emblematis
figurata & illustrata:
Auctore R. P. PETRO BIVERO
Matritensi Soc. Iesv Theologo,
Sereniss. Belgij Principum Concionatore.

ANTVERPIAE, EX OFFICINA PLANTINIANA BALTHASARIS MORETI. M. DC. XXXIV.
15. CVM PRIVILEGIIS CAESAREO ET REGIO.

B549c

GLORIOSÆ ET ÆTERNÆ
MEMORIAE
ALBERTI
ET
ISABELLÆ
SERENISSIMORVM
BELGII ET BVRGVNDIÆ
PRINCIPVM.

DVCTVS & doctus diuinitus
Ieremias, mysticas elegias di-
cauit & consecrauit Principi
Iosiae post obitum ; qui , præ
ceteris viris gloriosis , ab
æterna & gloria memoria commendatus
ac celebratus est ore & oraculo veteris Sa-
pientis : *Memoria* , inquit , *Iosia in composi-* Eccli. 49,1.
* 3 tio-

*tionem odoris facta opus pigmentarij. In omni
ore quasi mel indulcabitur eius memoria; &
ut musica in coniuicio vini. Ipse est directus
diuinitus in pœnitentiam gentis, & tulit abo-
minationes impietatis. Et gubernauit ad Do-
minum cor ipsius, & in diebus peccatorum cor-
roborauit pietatem. Aromata quidem in ar-
bore, mel in floribus, vinum in vite sic
viuunt, vt cum è plantis suis leguntur &
decerpuntur, etiamsi viuere quodammo-
dò desinant, eorum virtus odorifera & sa-
porifera nequaquam emoriatur. Ritè ac
rectè cum aromatis, vino & melle, com-
paratur memoria Principis Iosiae : qui
quamuis esse inter viuos desiisset, adhuc
eius fama & virtus extabat, apparebat, &
vigebat. Princeps certè æterna dignus me-
moria, quam ardens diuini honoris & no-
minis æmulatio sacro zelatori comparauit.*

SACRVM PIARVM IMAGINVM
composueram ORATORIVM sub regio
nomine SERENISSIMÆ ISABELLÆ
eden-

edendum & proferendum, cùm æquè sibi expectatâ , quàm nobis inexpectatâ morte (prò dolor!) ablata & abrepta est. Causa hæc lamentationum, & simul occasio threnorum, adduxit & induxit animum, vt Vatis exemplo, æternæ & gloriosæ memoriae ALBERTI & ISABELLÆ Archiducum Austriæ , Ducum Burgundiæ , Serenissimorum Belgicæ Principum , in quorum Regio Oratorio per sedecim seruiui annos, SACRVM hoc ORATORIVM offerrem, & sub tanto nomine & omine tam fortunato proferrem.

Memoria Serenissimi nostri IOSIAE in compositionem odoris facta opus pigmentarij; ex qua Catholici nominis & famæ tanta procedit fragrantia, vt suauissimo suo odore totum perfundat & impleat ORATORIVM. Memoria Serenissimæ ISABELLÆ CLARÆ EVGENIÆ in omni ore quasi mel indulcabitur, & vt musica in coniuicio vini. In saltu & horto vitibus & floribus consi-
to

to apud Segouiam , nimirum in Valsaino,
edita in lucem est , quæ pro deliciis huma-
no generi futura erat , dum viueret ; & cu-
ius tandem post mortem grata memoria
mellis suavitatem referret , vini dulcedi-
nem redoleret. Adde & musicæ consonan-
tiam , quæ & vino generoso adiuncta ma-
gis alliciet , magis attrahet animos piorum
hominum , vt vel ex eo titulo , quòd S A-
C R V M O R A T O R I V M S E R E N I S S I M A M
sonet ISABELLAM , sanctæ eius lectioni
magis afficiantur , magis addicantur.

Vterque Princeps *directus diuinitus in pœ-*
nitentiam gentis, quæ per septemdecim Pro-
uincias Baptismo Pœnitentiæ abluta Ca-
tholicæ Ecclesiæ accessit. Vterque etiam
prælucens exemplo subditis usum Pœni-
tentiaæ Sacramentalis induxit & introdu-
xit. Vterque Princeps *tulit abominationes*
impietatis, quas intulit in Belgium hæresis;
& venerabilis Sacramenti , quod myste-
rium pietatis est , assiduo cultu & frequen-
tia

tia eas omnino deleuit. Hæc tria sunt Sacra-
menta , Baptismus , Pœnitentia , & Eu-
charistia , de quibus sermo est in ORA-
TORIO PIARVM IMAGINVM : & eo-
rum quidem cultus & reuerentia mirum
in modum sub vtroque Principe floruit.
Iconoclastæ sacrilegi anno LXVI. in sacras
imagines sœuierunt ; & hoc eodem anno,
quo Belgium iconoclastiam sensit, vedit, &
ingemuit , ad restaurandam piarum ima-
ginum religionem Princeps Serenissima
ISABELLA , faustis ac fortunatis futuræ
pietatis præsagiis & auspiciis, nata & or-
ta est.

Vterque Princeps gubernauit ad Domi-
num cor ipsius : & ita gubernauit , vt vna
esset vtriusque mens , idem consilium cu-
randæ ac promouendæ Christianæ Reli-
gionis , & Marianæ deuotionis ; quarum
assiduo studio in suo regimine regius am-
borum animus attentus semper & inten-
tus erat , summus cultor Dei , & immacu-

**

latæ

latæ M A R I Æ , cuius piæ effigies primo lo-
co dantur , & in S A C R O O R A T O R I O
proferuntur. Sécundùm Deum Opt. Max.
Virgo immaculata pro Numine vtrique
Principi extitit ; & vterque pridie quām in
letalem morbum incideret , non sine oc-
culto mysterio, religionis ergō, venit in no-
strum Collegium , & pro vltimâ statione
inuisit , & valedixit deuotissimæ eius ima-
gini , cuius titulus est , *Mater misericordia*.
Respondit arcano mysterio cantus , quem
tunc temporis cantores Aulæ ediderunt,
M A R I A *mater gratia*, *mater misericordia*,
tu nos ab hoste protege, & *hora mortis suscipe*.
Vtrumque ab hoste protexit , vtrumque in
horâ mortis suscepit.

Vterque Princeps *in diebus peccatorum*
corroborauit pietatem. Cùm rebelles & per-
duelles conspirarent inter se , A L B E R T V S
& I S A B E L L A diuinæ pietatis memores , vt
illam colerent ac fulcirent , Principes se es-
se clementissimos ostendebant. Pulchrum
genus

genus victoriæ , pietate impietatem , diuinisqué moribus, vincere ac superare. Hæc cælestis victoria est , quam in summa cælorum aula vterque Serenissimus agit : & utriusque , etiam post mortem , affulgentem utriusque Germaniæ prosperitatem deberi , communis vox populi clamat , cùm post obitum priùs ALBERTI Serenissima domus AVSTRIA C A vicitrix assurrexerit ; & post mortem ISABELLÆ iterùm triumphatrix resurgat. Vterque Princeps potens in terræ palatio , in aula cæli potentior , cuius gloriosæ & æternæ memoriæ sacrum ORATORIVM esto : SACRVM , inquam , ORATORIVM , & REGIVM ; in quo Rex Dauid cultor inducitur , & tandem cor eius regium secundùm cor Dei Creatoris , Redemptoris , & Sanctificatoris , introducitur. Nouus Dauid , Princeps uterque est , pictus & descriptus in SACRO & REGIO ORATORIO , quod editur ad maiorem gloriam DEI ; eiusque

diuinus cultus procedet feliciter ALBERTO Duce , comite ISABELLA CLARA EVGENIA.

Gloriosa & æterna tantorum Principum memoria ac memoratio auctori & lectori nequit non esse proficia , & digna gratiarum actione quam pendit Apostolus Deo i. ad Timoth. i. vbi, interprete S.Ambrosio , *idcìcò gratias agit, quia memor erat Timothei viri mirabilis; ut & hoc ipsum donum sit. Non enim sine merito est, qui cogitat de bonis viris.*

*Angele Dei
Custodi, Illumina, et Rege.*

L V M E N SACRI ORATORII.

Sacra ORATORII vox auctoribus nota Latinis, satis recepta in Constitutionibus Pontificum & Imperatorum, placuit Ecclesiae primis; qui pia loca, ubi primi Christiani pro diuino cultu & precibus conuenire consueuerant, ORATORIA nuncuparunt. Ad hunc eundem finem SACRVM hoc ORATORIVM tripartitum exhibemus.

Prima pars continet imagines immaculatæ MARIAE Filiæ , Sponsæ , & Matris Dei , quæ prima omnium recitat Dominicam Orationem , edoc̄ta ab ipso Deo , & admonita suæ creationis & liberationis à communi lue & labe , de qua gloriosa triumphat. Triumphat immunis ab omni culpa , de peccato & eius pœnis , per nouem Solemnitates , in quibus festiuis Angelicæ Salutationis acclamacionibus excipitur ab anima Baptismate sancto tintæ , Christiana , & tota Mariana reddita , virtute sacri lauacri agente cum MARIA solemnem de prima culpa & eius pœnis triumphum.

Psal. 50. Renata ex aqua & Spiritu sancto anima , lapsa rursus in peccatum transit à prima Parte ad secundam : in qua nouum inuenit Dauidem pœnitentem , secundam post naufragium tabulam arripiwentem , & dicentem septem Pœnitentiæ Psalmos ; quorum præcipuus est ille , Misere-re mei Deus , continens in se pœnitentis contritionem , confessionem , absolutionem & satisfactionem : quarum imagines desumptæ ex Euangeliō proponuntur , & monent officij sui Confessarium & confitentem ; & ad extremum suadent frequentiam Confessionis Sacramentalis.

Rite confessa & absoluta anima transit de secunda Parte ad tertiam , ubi sacræ Synaxis particeps efficitur , & excipitur cantibus sacrarum Virginum , more cœlestium , Hymnum , Pange lingua gloriosi Corporis mysterium , non verbis , sed signis & insignibus propriis modu-

modulantium, & simul exponentium qualis esse debeat qui celebrat, & qui communicat. Claudit chorum assumpta & coronata MARIA; cuius corona duodecim stellarum indicat duodecim fructus Eucharistiae respondentes duodecim fructibus Spiritus sancti, eiusque septem dona in fine ORATORII parant animam pro frequenti usu venerabilis Sacramenti. Cor denique noui Davidis collentis suum Creatorem, Redemptorem & Sanctificatorem exhibetur, cuius effigie SACRVM ORATORIVM perficitur.

Pro foribus ORATORII apponitur, Attende, & Deut. 27.
audi. quod est oraculum Deuteronomij, non absimile⁹. Delphico, quod erat in ianuis Apollinis litteris aureis exaratum: siquidem lib. 3. de Viduis, p. 3. relatus in Milleolog. Ambrosius cultorem monet: Tibi dicit Moyses: Attende tibi, hoc est, imagini quam à CHRISTO accepisti, similitudini ad quam factus es. Ipsam serua imaginem, quam CHRISTVS in te operibus suis pinxit. Hæc sunt opera CHRISTI, Baptismus, Pœnitentia, & Eucharistia, quibus imaginem suam CHRISTVS perficit.

Dicit, & introducit in SACRVM hoc ORATORIVM pias animas Angelus custos, preferens lumen tripartitum pro Baptismo, Pœnitentia, & Eucharistia. Hoc Angeli munus est; quandoquidem Israëlem, sub cuius cura, tutela & custodia erat, duxit olim ad aquas Maris rubri pro Baptismo,

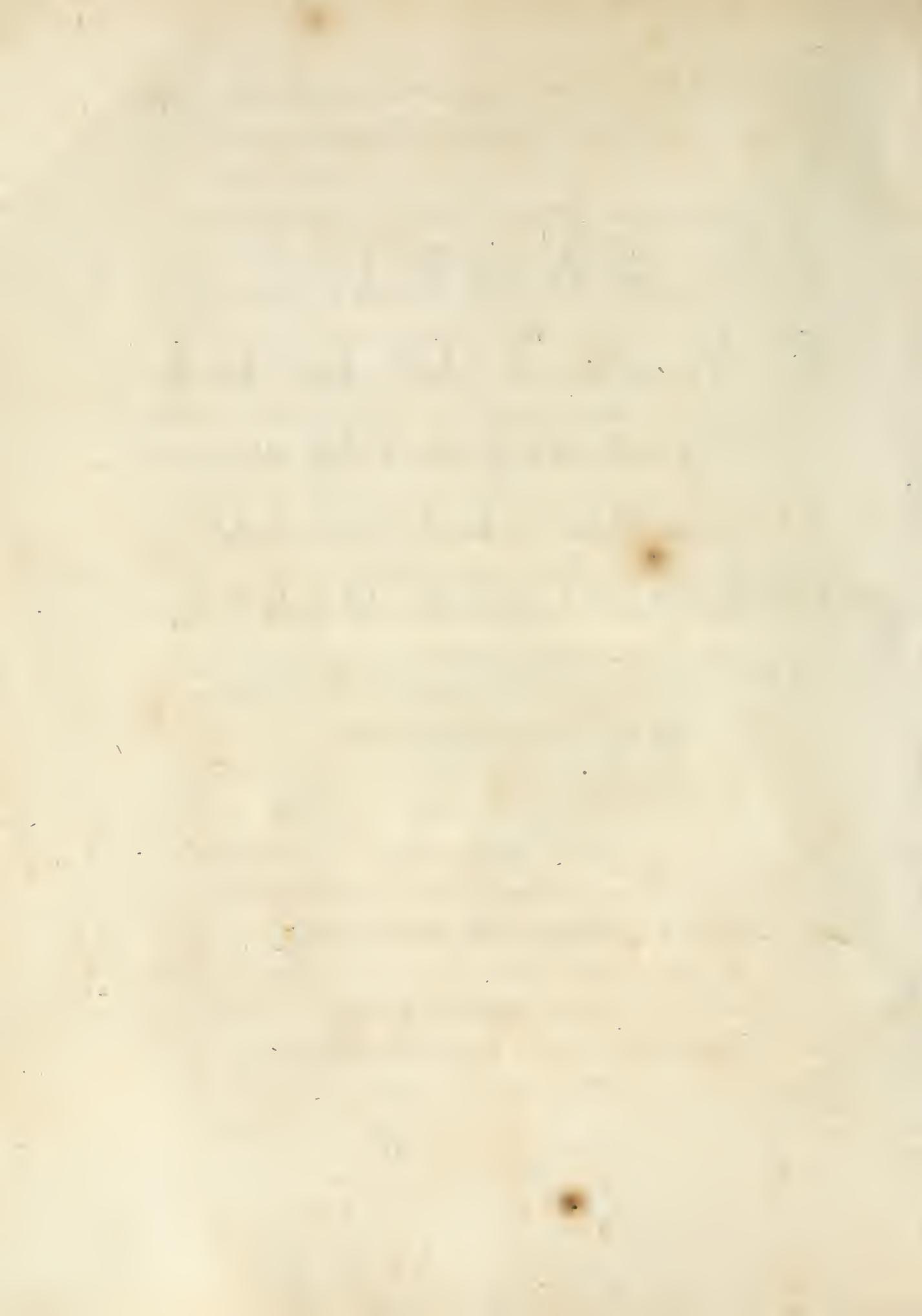
Baptismo, ad desertum pro Pœnitentia, ad manna verò
cælesti pro sacro sancta Eucharistia. Ergo, tibi dictum es-
se existima, in primo ORATORII aditu, quod dixerat
Deus populo cap.23. Exod. Ecce ego mittam Angelum
meum, qui præcedat te, & custodiat in via, & in-
troducat in locum quem paraui. Paratus hic locus
debetur colentibus artem benè vivendi, & benè morien-
di, cuius forma perspicua in SACRO ORATORIO ap-
paret: omnes quippe eius imagines sacra sunt Emblema-
ta pietatis, quam Deus iure Creationis, Regenerationis,
Confessionis, & Communionis, à sua querit & exigit
creatura.

SACRI

SACRI
ORATORII
PARS PRIMA
PIARVM IMAGINVM
IMMACVLATAE MARIAE,
FILIÆ, SPONSÆ, ET MATRIS DEI;
IN GRATIAM
ANIMÆ CREATÆ
ET
BAPTISMO INNOVATÆ.

A

I M A G I N E S

P A R T I S P R I M Æ.

Filiæ Dei Primogenitæ M A R I A E,
 Filiæ nomen Dei sanctificantis,
 Filiæ regnum Patris exposcentis,
 Filiæ voluntatem Patris implentis,
 Filiæ panem vitæ pomo præferentis,
 Filiæ immunis à debito culpæ & pœna,
 Filiæ caput serpentis calcantis,
 Filiæ creatæ Sponsæ Spiritus sancti in Conceptione,
 Sponsæ Spiritus sancti in Natiuitate,
 Sponsæ Spiritus sancti in Præsentatione,

Sponsæ & Matris Dei in { Annuntiatione,
                                     Visitatione,
                                     Expectatione,
                                     Purificatione,
                                     Assumptione,
                                     Festiuitate ad Niues.

Hæ nouem celebritates Immaculatæ M A R I A E,
 Celebres nouem triumphi de culpa Euæ, & eius pœnis.

Triumphat cum M A R I A
 innouata sacro Baptismo anima.

O R A T I O
I M M A C U L A T Æ F I L I Æ
E T
A N I M Æ C R E A T Æ,
Matt. 6,9. PATER NOSTER, QVI ES IN CÆLIS.

Ars antiqua benè viuendi,
 figurata & illustrata.

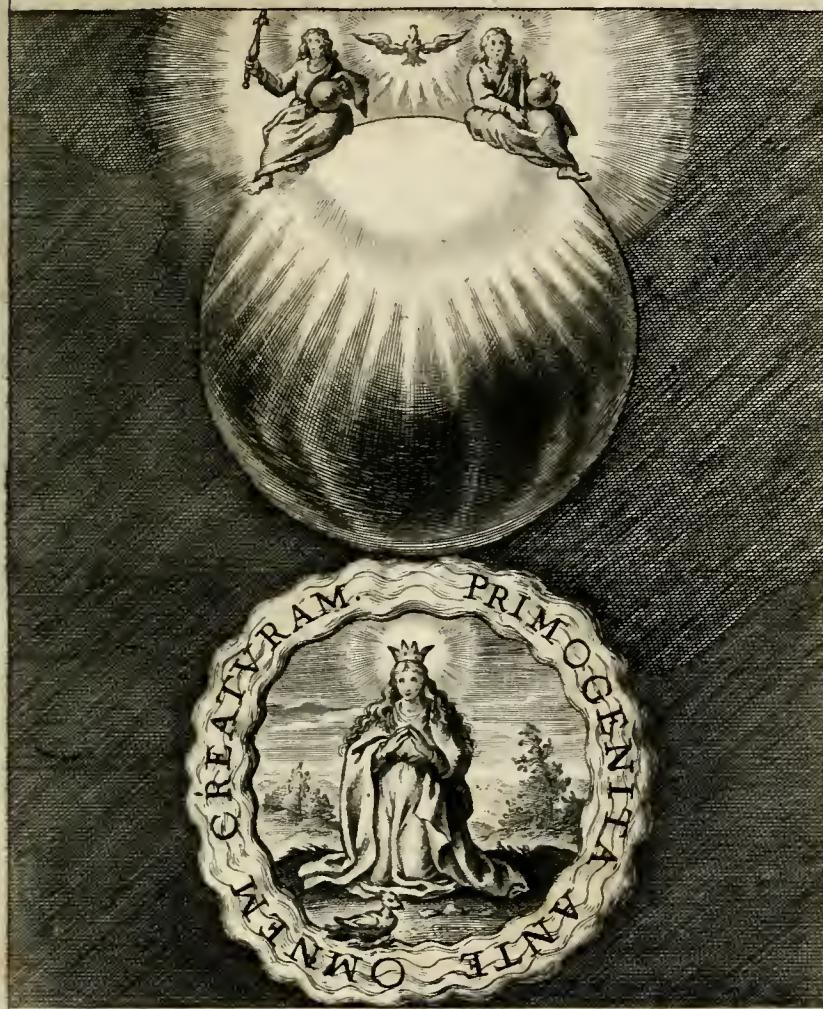
*Hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum
 Deum verum, Ioan. 17,3.*

Sit in tabula mentis prima omnium imago repræ-
 sentans Primogenitam M A R I A M electam à
 constitutione mundi, vt præ omnibus creaturis
 colat Deum Patrem qui est in cælis.

Sit in singulis MARIAE anima, ut magnificet Dominum.
 Ambrosius in cap. 2. Luc.

DEVS PATER MARIAE:

Audi filia, et vide te creaturarum omnium primam.

MARIA DEO PATRI:

Pater noster, qui es in cælis .

S A C R I   O R A T O R I I
I M A G O   P R I M A
E X P L I C A T A.

MIRA effigies Primogenitæ Dei M A- Primam,
& prima-
riam om-
nium crea-
turarum
voluit sibi
esse Ma-
riam Deum.
R I A E , quæ cùm adhuc esset in di-
uinæ mentis Sacrario, Creatori om-
nium Deo præsens erat , & opera
creationis promouebat , & compo-
nebat. Sacram hanc prærogatiuam recognoscit ipsa
in se : *Quando præparabat cælos , aderam : quando certa* Prou. 8, 27.
lege , & gyro vallabat abyssos : quando æthera firmabat
sursum , & librabat fontes aquarum : quando circumda-
bat mari terminum suum , & legem ponebat aquis , ne
transirent fines suos : quando appendebat fundamenta ter-
ræ. Cum eo eram cuncta componens. Aderat in effigie,
refulgebat in idea , prima Dei filia M A R I A ; tanti
apud Deum Patrem habita , vt cùm mundus con-
deretur , nihil in eo creari , nihil voluerit fabricari ,
cui non assisteret ipsa : de quâ Bernardus Serm. 3. su-
per *Salve* enuntiat : *Propter hanc totus mundus factus*
est. Ipsa est quæ prima fundamenta mundi iecit: qua-
propter Bonaventura Psalm. 118. *Dispositione tua , in-*
quit,

quit, perseverat mundus, quem & tu cum Deo fundasti ab initio. Digna filia tanto Patre, dignus Pater tanta filia. Hanc charissimam filiam suam monet diuinus Pater primatus sui ac principatus: *Audi filia, & vide te creaturam omnium primam.* Respondet illa:

Matth.6,9 *Pater noster, qui es in cælis.*

Prima, quam Deus vocauit filiam, & prima filia quæ cælestem Patrem nouit, coluit & adorauit, MARIA est. Esto, seriùs producta fuerit, & immaculatam Conceptionem plures generationes præcesserint; primum apud Deum locum tenuit, ac proinde creaturarum omnium prima, cùm intrat & prodit in mundum, ritè & rectè censenda est. Contingere interdum solet, vt Summus Pontifex in Cardinalium creatione primum locum viro primario reserueret, quem in sui pectoris scrinio retinet; cumque declaratus tandem fuerit, ceteris Purpurariis præferatur. Cùm summus Deus de creaturarum omnium ageret formatione, præfiniuit apud se, vt prima omnium MARIA foret, quamuis nonnihil tardius conciperetur, & seriùs generaretur. Ergo cùm Immaculata concipitur, ceteris creaturis præfertur, quæ & in sua creatione præuenta rationis vñ, suum recognoscit auctorem, & Deum inuocat Patrem; ad cuius cultum & adorationem prima omnium

omnium creaturarum nos inuitat, & prouocat MARIA virgo, cuius vox Dauidica esto:

ADORATIO.

Venite adoremus, & procidamus ante Deum. Ps.94,6.

In similitudinem Primogenitæ
Dei Patris numen cole.

Dei templum mundus hic vniuersus, cuius Sacra-
rium sit cælum, ut ait Philo lib.2. de Monarch. Totus ergo mundus sit nobis loco magni ac ma-
gnifici templi, in quo vnum & trinum Deum, qui
Pater noster in cælis est, colamus & adoremus.
Præit MARIA, nos sequamur. *Venite adoremus, &*
procidamus ante Deum, qui Conditor noster est, & si-
mul Genitor. Gaudet hoc nomine, gaudet hoc titu-
lo Creator, cùm dixerit Moyses: *Numquid non ipse* Deut.32,6
est Pater tuus, qui possedit te, & fecit, & creauit te?

Præit MARIA, sequitur MARIAM Cyrillus li-
bro II. in Leuiticum. *Nomen Patris grande mysterium*
est, & nomen Matris arcana reuerentia est. Pater tibi Deus
secundū spiritum dicitur. Mater Jerusalem cælestis est:
Propheticis & Apostolicis hoc disce testimoniiis. Hoc ipsum
Moyses scripsit in Cantico. *Nonne hic ipse est Pater tuus,* Deut.32,6

10 SACRI ORATORII PARS I.

Galat. 4, 26 qui acquisiuit te , & possedit te ? Apostolus vero dicit de Ierusalem cœlesti , quia libera est , quæ est mater nostra . Primò ergo tibi Pater Deus est , qui genuit spiritum tuum , Isai. 1, 2. qui & dicit : Filios genui , & exaltaui . Sed & Paulus Heb. 12, 9. Apostolus dicit : Obtemperemus Patri Spirituum , & vivemus .

Præeuntem quoque MARIAM sequitur Augustinus lib. 59. Homiliarum , Homil. 42. Inuenimus Patrem in cœlis , attendamus quemadmodum viuamus in terris : sic enim debet viuere qui talem inuenit Patrem , ut dignus sit venire ad hereditatem . Dicimus autem communiter : Pater noster . Quanta dignatio ! Hoc dicit Imperator , hoc dicit mendicus , hoc dicit seruus , hoc dicit Dominus . Quod amplius est , sic orat & adorat Primogenita Dei MARIA , & cum illa omnis humana creatura , memor Creatoris sui : in templo enim Dei summi , cuius sacrarium est cœlum , recitat & clamat :

PATER NOSTER, QVI ES IN CAELIS.

A T-

ATTENTIO.

Attende tibi. 1.Timoth.4,16.

Investigabilem Conditoris tui sapientiam meditare , vt simul cum Propheta dicas : Mirabilis facta est scientia PL.13,8,6. tua ex me. Attende itaque tibi ipsi , vt Deo simul attendas. Hæc Basilius Serm. in verba Moysis , Attende tibi ipsi.

Attende Deo , qui PATER in cælis est : attende tibi ipsi , tanti Patris in terris proles. Respice , & fac secundum exemplum Primogenitæ Dei MARIAE. *Doctrrix enim est disciplinæ Dei , & electrix operum il-* Sap.8,4. *lius. Et quidem in hunc eumdem finem elegit eam , & præelegit eam Deus , vt Magistra nostra sit : cu- ius magisterio doctus Iustinianus cap.10. de Con temptu mundi clamat : Pater noster , qui es in cælis. quæ oratio fiducialiter pronuntiatur ab omnibus credenti bus , adeò ut nullus vereatur vocare Patrem Deum. Etenim quid maius , quidve excellentius prærogari homi nibus potuit , quam ut fierent Dij , atque Excelsi filij ? Mirabilis excellentia. Videte qualem charitatem dedit 1.Ioa.3,1. nobis Pater , ut filij Dei nominemur & simus. Ne tan tus titulus inanis sit , præmiserat D. Ioannes : Si sci tis quoniam iustus est , scitote quoniam & 1.Ioa.2,29 omnis qui fa*

12 SACRI ORATORII PARS I.

*Eccl. 38,
28.*
*cit iustitiam , ex ipso natus est. Natus ex Deo , virtute
bonorum operum vel ipsi Dei Vnigenito conformis
est , vt ait Cyrillus lib. II. in Ioan. cap. 24. Ex limo &
terra sumus , sed qualitate operum ac fide conformitatem
Christi assequimur. Quod vt ritè ac rectè fiat , assidui-
tas variat picturam.*

*Matth. 6,
10.*

S A N C T I F I C E T V R N O M E N T V V M.

Sit in tabula mentis imago Primogenitæ M A-
RIAЕ , electæ ad colendum Deum Patrem , & san-
ctum nomen eius.

Respice , & fac secundùm exemplar.

IMA-

DEVS PATER MARIÆ:

Audi Filia, et vide sanctificatum in cælo nomen meum.

MARIA DEO PATRI:

Sanctificetur nomen tuum.

I M A G O S E C V N D A
E X P L I C A T A.

CREATURA, quemadmodum lib. 2. de Genesi ad litteram cap. 8. monet Augustinus, prius erat in Verbo Dei secundum genitatem sapientiam : deinde facta est in creatura spirituali, hoc est, in cognitione Angelorum secundum creaturam in illis sapientiam ; deinde in genere proprio. Ergo Primogenita Dei filia, quae in diuina idea erat, nunc exhibetur in cognitione Angelorum, quos in cælo Deus condidit ; & eorum erga se obedientiam experiri statuens, intimauit, ut numen Creatoris etiam post assumptam humanitatem colerent, & humiliter adorarent. Restitit imperanti Deo Lucifer, cui adhæserunt spiritus perduelles, eorumque impudentiam zelator diuini nominis Michaël retulit ac fregit hac vna voce : *Quis vt Deus?*

Certabatur de gloria nominis Dei, & in eo quidem certainime præcessit & simul excessit Angelos omnes MARIA, cui Christus apud S. Birgittam libro 1. Reuelat. cap. 10. dicit : *Tu radiasti super omnes cælos, lux tua & serenitas tua excellit omnes Angelos.* Ad excellentiam hanc vocat cælestis Pater filiam suam, cum

Primam in
notione &
laudatione
nominis sui
voluit Ma-
riam Deus.

cùm ait: *Audi filia, et vide sanctificatum in cælo nomen meum.* Filia videt, audit, & simul orat, *Sanctificeatur nomen tuum.* Prælucebat iam in spiritali creatura MARIA, & præfulgebat in cognitione Angelorum,
Luc. i, 49. ac pariter præcinebat: *Fecit mihi magna qui potens est,*
& sanctum nomen eius. Angelis iniunxit Deus, ut Primogenitum suum ex femina aliquando nasciturum colerent & adorarent. Negavit Lucifer cultum, exhibuit Michaël in confortio & coimitatu MARIAE, quæ Primogenita ante omnem creaturam diuini nominis veneratione præxit, sanctificatione præcedit. Associemur ergo Angelis, adiungamur & MARIAE, quæ tota Angelica claimat:

ADORATIO.

Pf. 94, 6. *Venite adoremus, & procedamus ante Deum.*

In similitudinem Primogenitæ
Dei Patris cole nomen.

Adeius exemplum creatura nomen Dei Patris veneretur. **S**acrarium, in quo sublime numen & nomen Creatoris Dei honoratum est, cælum extitit, & quidem excelsos & sublimes cultores sui diuina postulat gloria. Hinc factum, ut cùm MARIA immaculata cantauit, *Fecit mihi magna qui potens est,* & *sanctum*

Luc. i, 49.

*sanc*tum nomen eius**, in excelsis montanis esse describatur; vbi & illud pro diuini nominis sanctificatio*ne addidit: Fecit potentiam in brachio suo, dispersit su*^{Luc. i, 51.}
perbos mente cordis sui. superbos scilicet angelos, qui suo Conditori dare gloriam recusarunt. Venite ergo, ascendamus mente in cælum, adoremus, & cum M A R I A procidamus ante Deum, vt sanctum eius nomen extollamus. Dicat, reclamet, acclamet vnusquisque, *Quis ut Deus in maiestate sua? quis ut Deus in humanitate sua?* *Psallam nomini tuo Altissime*, so*ps. 9, 1.*
 cius factus Angelorum, atque in eorum confortio nomini tuo cantabo: *Gloria in altissimis Deo, & in terra pax hominibus bona voluntatis.* Laudamus te, benedicimus te, adoramus te, glorificamus te. *Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam, Domine Deus Rex cœlestis, Deus Pater omnipotens.*

Quis tantum Regem non colat? Quis tantum Patrem non adoret? Discamus præstare cultum & reuerentiam diuinam, ex Angelis Dei, & Angelorum Regina, cuius anima sublimis se totam in Dei laudes effundebat, & resolutebat. *Magnificat*, inquit,^{Luc. i, 47.} *anima mea Dominum.* Cùm edidit cantum M A R I A, satis ostendit, quām insignis esset & sublimis in sanctificatione nominis serenissimi Dei. Deus tunc temporis ita innotuit, vt adhuc in ytero clausus,

C   Ioan-

Ioannes, cæcus, mutus & surdus, gloriām æternī Patris auscultaret, loqueretur, contemplaretur. Cæcūtiebat iam præ senectute Elisabetha, & tamen sanis oculis ex ore M A R I A E claram Dei percepit notitiam : & mutus coniux nouit didicīque canere , & Luc. i, 68. cecinit ; *Benedictus Dominus Deus Israël.* Ad hunc ergo cultum Mariana institutione formati, & Angelici facti , dicamus:

S A N C T I F I C E T V R N O M E N T V V M.

A T T E N T I O.

Attende tibi. 1.Timoth.4, 16.

Attende itaque tibi ipsi , vt Deo simul attendas. *Basilius in Homil.*

Attende Deo , cuius nomen ab Angelis in cælis colitur & adoratur. Attende tibi ipsi , vt cùm eius proles exsistas, in te quoque sanctum fiat, veluti per M A R I A M & in M A R I A Primogenita Dei Patris sanctificatum est. Cui bono, nisi tuo, hanc facis supplicationem? Audi sanctum Augustinum Serm.de Orat.Dominica : *Cum rogas vt sanctificetur nomen ipsius, non pro illo rogas, sed pro te: quia rogas, vt quod semper est sanctum, sanctificetur in te; hoc est,*

est, ut sanctum habeatur, nec contemnatur à te. Tibi ergo optas bonum; quia malum tibi est, si contempseris nomen Domini, quod nihil est aliud, quam contemnere ipsum Deum. Nomen Patris seruatur, custoditur in prolibus, in filiis aestimatur, si tamen opera nomini paterno respondeant, veluti Christus monet: *Sic luceat Matt. 5, 16 lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificant Patrem vestrum, qui in cælis est.* Accedat Cyrillus in Ioannem lib. II. cap. 14. *Quemadmodum benè agere non ad nostram, sed ad Dei gloriam debemus (luceat enim, inquit, lux vestra coram hominibus, ut videant bona opera vestra, & glorificant Patrem vestrum, qui in cælis est) sic cum orandi tempus adsit, gloria primò Dei petenda est: hoc enim pacto orare nos docuit, Pater noster, qui es in cælis, sanctificetur nomen tuum.* Hoc ipsum nos docet edocta vel ab ipso Deo MARIA: sequamur eius doctrinam, ut eius nomen colamus, cuius regnum concupiscimus. Vnaquæque creatura id appetit, ad quod nata & condita est, quemadmodum vniuersitas rerum omnium contestatur: ergo cum omnes ex Deo generati simus, & eam propterea nobis indiderit propensio nein, ut non ad abiecta declinemus, sed ad sublimia & cælestia feramur, & adspiremus; oportet, ne degeneres existamus, & præter naturam creatura-

rum procedamus, sed more ipsarum, &, quod amplius est , ad imitationem Filiæ Dei , regnum paternum postulemus.

Matt.6, 10. AD VENIAT REGNUM TUVVM.

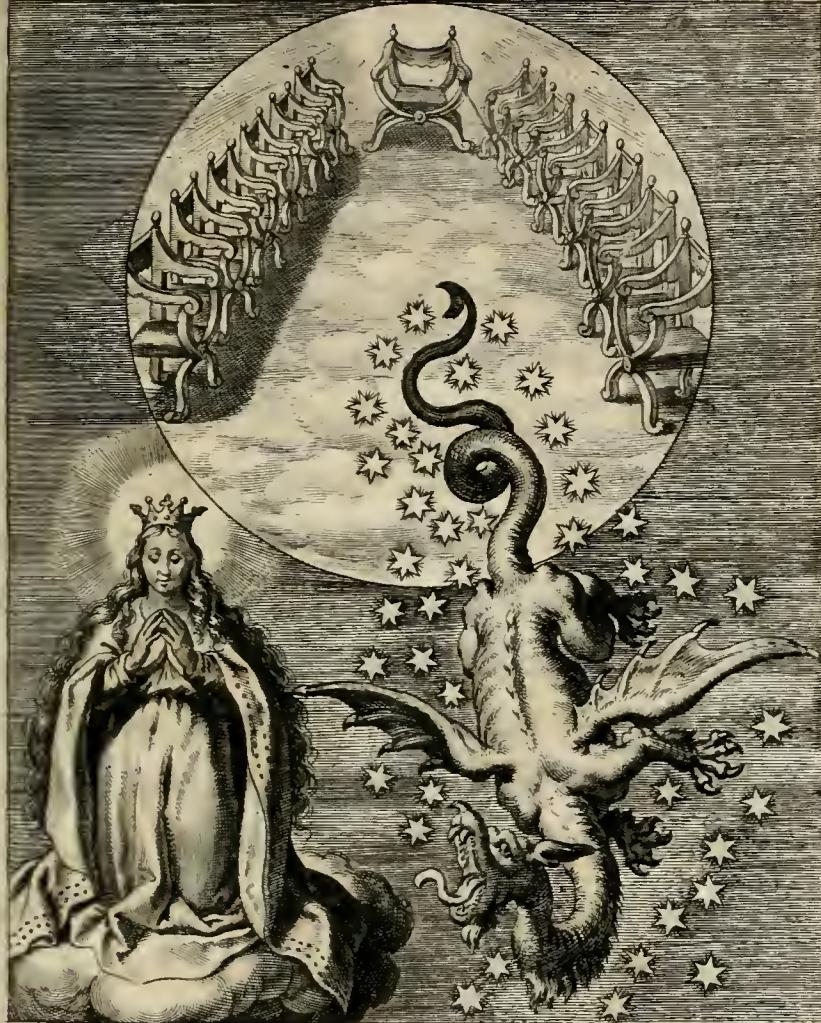
Sit in Tabula mentis imago Primogenitæ MARIAE electæ ad Patris nomen honorandum, & eius regnum petendum.

Respice , & fac secundùm exemplar.

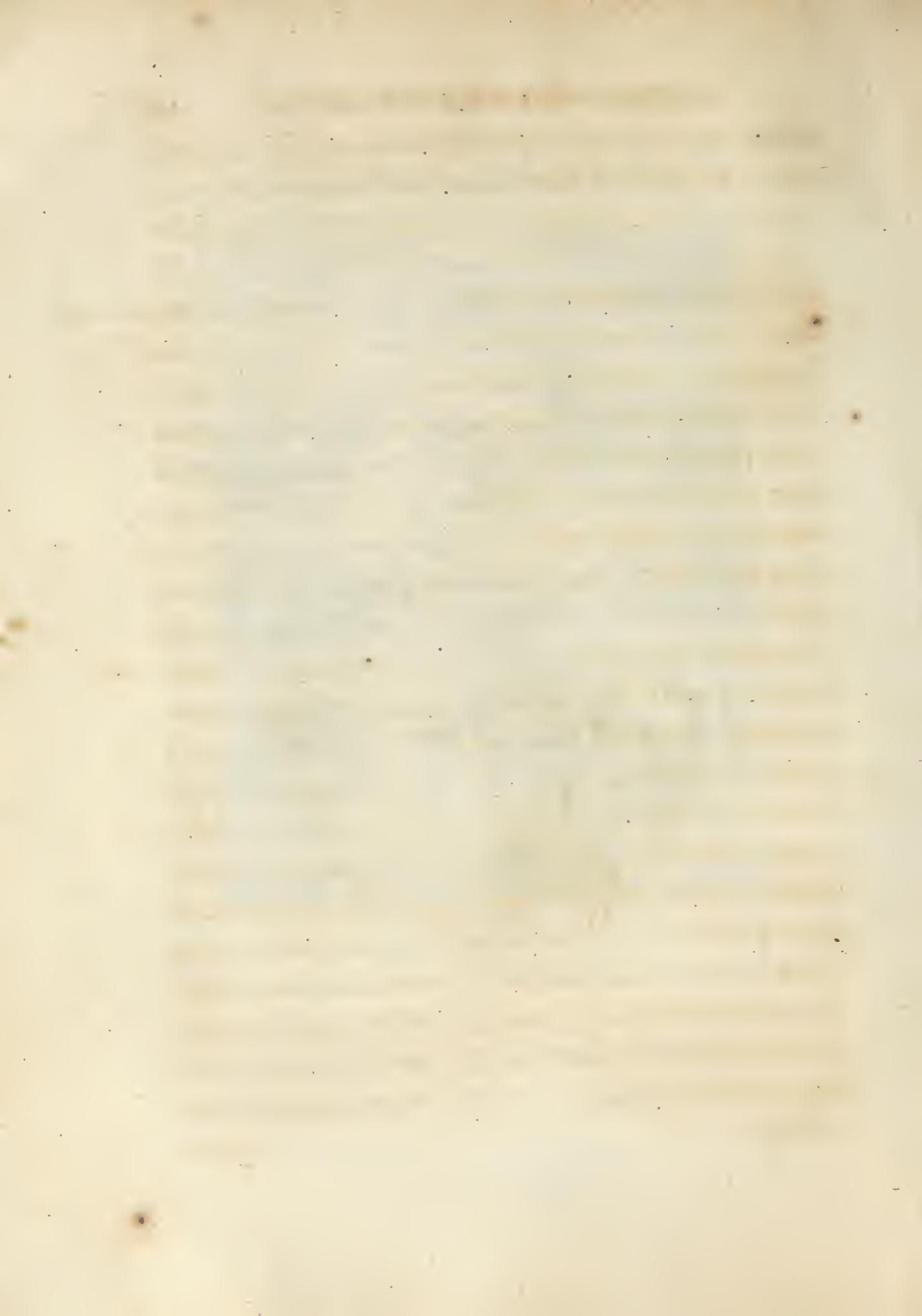

IMA-

DEVS PATER MARIAE:
Audi Filia, et vide vacantes in cælo sedes.

MARIA DEO PATRI:
Adueniat regnum tuum.

IMAGO TERTIA

EXPLICATA.

PRAEVALVIT Michaël in prælio, & im-
manem illum draconem, qui cauda sua
magnam stellarum partem è sedibus suis
abstraxit, è superis deturbauit. Postquam
verò Lucifer, & Luciferi sequaces, è cælo depulsi
sunt, sedes eorum vacarunt; quæ ne vacuæ reima-
nerent, condidit homines Deus, vt illas omnes re-
plerent. Nouit hoc mysterium Virgo, nouit præ-
lium & triumphum, quem pulchro suo carmine ce-
lebrauit: *Fecit potentiam in brachio suo: dispersit super-Luc. i, 51.
bos mente cordis sui. Deposit potentes de sede, & exalta-
uit humiles.* Potuisset conditor Deus nouos Angelos
creare, maluit tamen humiles homines condere, qui
cæli subsellia occuparent. Nec quidem sedes illas te-
nuissent, nisi filia Dei interuenisset, cui dicit Pater:
Audi filia, et vide vacantes in cælo sedes. Respondit
illa: *Adueniat regnum tuum.* Cùm dignitas in Aula
vacat, & pro eius pétitione & impetratiōne accedit
Reginæ auctoritas, certa spes affulget felicis exitus.
Vacarunt in cælo honores post defectionem prodi-
torum Angelorum; accedit M A R I A, accedit cùn-
Etorum

ctorum hominum Regina, sedesque vacantes petit; postulat, ut in deserta iam loca fideles homines eue-hantur.

Non est inanis & irrita postulatio Mariana, cu-
 PL. 121, 4. ius meritis exigentibus illuc ascenderunt tribus Domi-
 ni, testimonium Israël ad confitendum nomini Domini.
 Quia illic federunt sedes in iudicio, sedes super domum
 David. Succurrit dictis Birgitta in Angelico Serino-
 ne: *Virtus illa, quæ te, ô Virgo desiderabilis, ad suam æter-
 nam gloriam creavit, ipsam te glorificauit, quasi coronam
 tertiam, per quam Angeli rupturas priorum coronarum
 redintegrari debere cognoscebant.* Sedes, quæ diuini ne-
 gatione cultus amittuntur, exhibitione honoris Dei,
 quem MARIA non solum impendit, sed etiam im-
 pendendum docet, acquiruntur. Nouerat itaque
 Deus, qualis aliquando futurus esset cultus & oratio
 Mariana, eiusque respectu & intuitu cælestes sedes
 cultoribus decernebat. Eapropter à constitutione mun-
 di cæleste regnum paratum Sanctis & electis suis in
 vltima sententia expositurus Iudex est, vt nouerint
 creaturæ huinanæ, quām antiquum sit Deo Patri, ea-
 rum felicitatem curare, & affectare.

Matt. 25, 34.

ADORATIO.

Venite adoremus, & procidamus ante Deum. Psal. 94, 6.

In similitudinem Primogenitæ
paternum regnum postula.

Simus omnes Mariani, omnes adoremus, & ^{Ad eius} procidamus ante Deum. Cùm necdum in ^{exemplum} mundo essemus, sedesque vacarent in cælo, de dan-^{regnum} do nobis regno cogitauit. *Confiteantur tibi Domine* ^{Dei Patris} ^{queren-} ^{dum.} ^{Ps. 144, 10.} *omnia opera tua, & sancti tui benedicant tibi. Gloriam* regni tui dicent, & potentiam tuam loquentur. *Vt notam* faciant filiis hominum potentiam tuam, & gloriam magnificientiæ regni tui. Regnum tuum regnum omnium sæculorum, & dominatio tua in omni generatione & generationem. Hoc ipsum regnum est, de quo Christus suis Sanctis dicturus est aliquando: *Venite benedicti* ^{Matt. 25,} ^{34.} *Patris mei, possidete paratum vobis regnum à constitutio-* ne mundi. Benè Augustinus lib. 50. Homiliarum, Homil. 43. Optare, & orare vt veniat regnum Dei, nihil est aliud, quam optare ab illo, vt dignos nos faciat regno suo, ne forte, quod absit, veniat, & nobis non veniat. Multis enim non est venturum, quod tamen venturum est eis quibus dicetur: *Venite benedicti Patris mei, percipite*

D regnum.

regnum. Quamuis singulis creaturis præscripserit Au-
ctor naturæ , vt in terminos sibi præfixos vergant,
ac in fines suos necessariò moueantur ; dispensauit,
vt interdum ad implendum inane & vacuum præ-
ter ordinem sibi datum, mirabiliter cierentur , licet
homines terreni sint , & ex se in terram tendant,
tamen ad replendas illas sedes , quas vacuas angeli
reliquerunt , sursum assūmuntur , & assurgunt, vnde
conuenienter Agnes ait : Congaudete mecum , & con-
gratulamini, quia cum his omnibus lucidas sedes accepi. Ac-
cepit meritis & exemplis Marianis , quibus adduci-
tur Deus, vt ipse præter naturæ conditionem sursum
euchat orantes simul , & claimantes:

AD VENIAT REGNUM Tuum.

ATTENTIO.

Attende tibi. 1. Timoth. 4, 16.

Attende itaque tibi ipsi , vt Deo simul
 attendas. *Basilius in Homil.*

Attende Deo , qui cæleste tibi regnum ab
 orbe condito parauit : attende tibi ipsi , vt
 pro meritis illud possideas , quod pro meritis sibi &
 nobis Primogenita Dei MARIA postulauit & impe-
 trauit:

travit : ad cælestia quippe nos vocat sublimis Dei Patris generatio , quemadmodum cap.10. de Contemptu mundi monet Iustinianus. Per hanc utique spiritualem generationem , qua omnipotens Pater voluntariè genuit nos verbo veritatis suæ , ut essemus initium aliquod creaturæ eius , magni procul dubio sumus , ad alta tendimus , supernaque desiderantes , cælestis dignitatis generationem seruamus , deditamurque remunerari paruis , sentientes nos naturali impulsu ad excelsa proficere. Cùm terrenū Adamum & Euam condidit summus Deus , rerum omnium dominatum illis contulit. Benedicione illis Deus , et ait : Crescite , & multiplicamini , & replete terram , & subiicite eam , & dominamini piscibus maris , & volatilibus cæli , & vniuersis animantibus , quæ mouentur super terram. Largitus est Deus homini quidquid sub cælo erat , & quidem ante omnem orationem ac petitionem ipsius , vt omnes suas preces eò dirigeret , ubi Deus sibi & filiis regnum paratum habet. Hoc in primis quærendum . Quærite primùm regnum Dei , & iustitiam eius. Hoc in primis petendum est & postulandum , quod sibi & nobis MARIA precatur , mundialium immemor rerum , memor diuinorum & cælestium , quarum imprecatio pendet ex obseruatione voluntatis Dei Creatoris. Quid æquius , quidve iustius esse queat , quam ut pro-

les placitum paternum præstet, & exequatur? Hoc natura ipsa docet, & monet, & quidem sine præmio aut remuneratione, ad honorem Patri præstandum vltò inducit. Deus autem Pater ad id quod naturæ lege teneris, inuitat, & allicit inercede proposita, si diuinæ eius voluntati obtemperes.

Matt. 6, 10. FIAT VOLVNTAS TVA SICVT IN CAE-
LO ET IN TERRA.

Sit in Tabula mentis imago Primogenitæ M A R I A E, regnum Dei Patris petentis, & voluntati eius obtemperantis.

Respice, & fac secundùm exemplar.

IMA-

DEVS PATER MARIÆ:
Audi Filia, et vide mandatum primo homini datum.

MARIA DEO PATRI:
Fiat voluntas tua, sicut in cælo, et in terra.

I M A G O Q V A R T A
E X P L I C A T A.

GONDIDIT homines Deus , vt supernos *Prima in voluntatis diuina obseruations Maria.* gloriæ thronos , quos angeli deseruerant, occuparent. Amiserant sedes gloriæ , qui facti Deo hostes, salutare mandatum violauerunt. Iactura, quam inobedientia induxerat, instauranda erat per humanam subiectionem. Deus proptereà statim post creationem quamdam legem Adæ, humani generis capiti , & simul membris eius ac posteris, sub pœna mortis custodiendam promulgauit. *Tulit ergo Dominus Deus hominem, & posuit eum in paradyso voluptatis, ut operaretur & custodiret illum.* Gen. 2, 15. Præcepitque ei dicens : Ex omni ligno paradisi comedere : de ligno autem scientiæ boni & mali ne comedas: in quocumque enim die comedeleris ex eo, morte morieris. Admonet Deus Pater filiam suam Primogenitam constitutam in proprio genere , quod est humanum , *Audi filia, & vide mandatum primo homini datum.* Filia mea es, & filia Adæ : mea per gratiam soboles, per carnem iam in semine Adæ proles : memor esto mei, memor voluntatis meæ, ne degeneres. Occurrit Deo Patri MARIA : *Fiat voluntas tua, sicut in cælo & in terra.*

Quam

Quàm ingenita & innata voluntas Dei fuerit semper M A R I A E , vel ex hoc intelligi potest, quòd libro I. Reuelationum , cap. i. dixerit Birgittæ Christus : *Præpone voluntatem meam voluntati tuæ, quia mater mea, Domina tua, à principio usque ad finem numquam aliud voluit nisi quod ego.* Consonant benè IESVS CHRISTVS, & MARIA. CHRISTVS, dum ait:

In capite libri scriptum est de me, vt facerem voluntatem tuam, Deus meus volui, et legem tuam in medio cordis mei. MARIA , dum dicit Patri , *Fiat voluntas tua.*

Hæc filia, cui Deus dicit per Isaiam: Vocaberis Voluntas mea in ea. Vnusquisque suum nomen perpetuò retinet : & si Deus illud imponit , æternum ac semipernum est. Hoc igitur nomen , *Voluntas mea in ea* erit in ea perpetuum, erit æternum, vt licet communio omnium præcepto MARIA subiaceat , ab eius violatione præseruetur. Communis lex naturæ est , vt omnia elementa effectus suos producant : sub qua lege ignis etiam ille tenebatur & comprehendebatur , qui tres pueros in fornacē Babylonis non læsit; nec dubium , quin & ipsi sacri pueri tenerentur ea lege , vt ab igne læderentur , nisi diuinitus fuissent excepti. Commune decretum est , vt esca ex prohibita arbore sumpta , Adamo & posteris noceat : nocabit & MARIAE filiæ Adæ , nisi diuinitus illa euadat;

dat; euadet tamen, quæ nos inuitat, vt cultores Dei
ciusque voluntatis existamus.

ADORATIO.

Venite adoremus, & procidamus ante Deum. Ps. 94, 6.

In similitudinem Primogenitæ, venerare
Dei Patris voluntatem.

TEmplum Dei mundus hic vniuersus est, in Ad eius exemplum Regnum Dei obedientiam acquirendum. quod templum sui cultum induxit Deus, cùm temperare sibi & abstinere à prohibito fructu Adamum & posteros iussit. Dedicatum hoc templum est, cùm in statu innocentiae Deus beneplacitum suum indicauit & intimauit. Vna vox cunctorum erat, vnum naturæ votum: *Venite adoremus, & procidamus ante Deum.* Omnes vno naturæ sensu consenseruque dicebant: *Fiat voluntas tua, sicut in cælo & in terra.* Hoc est, vt ait Augustinus: *Quomodo tibi seruierunt Angeli in cælo, & nos tibi seruiamus in terra.* Angeli autem ipsius sancti obediunt illi, non illum offendunt, sed faciunt iussa, amando Deum. Hoc ergo oramus, ut nos præceptum Dei cum charitate faciamus.

Pulchra petitio, & simul fortis munitio contra diabolici serpentis insultus, vt testatur Cyprianus,

E quem

queim lib.4.contra Epistolam Pelagiani, cap.9. idem Augustinus allegat: *Addimus quoque & dicimus, Fiat voluntas tua, sicut in cælo & in terra, non ut Deus faciat quod vult, sed ut nos facere possimus quod Deus vult.* Nam Deo quis obſiftit, quò minùs faciat quod vult? sed quia nobis à diabolo obſiftitur, quò minùs per omnia noster animus atque actus Deo obsequatur, oramus & petimus, ut fiat in nobis voluntas Dei. Hæc igitur congrua postulatio, hæc totius naturæ oratio, hoc solemne votum immaculatæ MARIAE, quæ non ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex voluntate Dei nata est.

FIAT VOLVNTAS TVA, SIC VLT IN CAELO ET IN TERRA.

ATTENTIO.

Attende tibi. I.Timoth.4,16.

Attende itaque tibi ipſi, vt Deo ſimul attendas. *Basilius in Homil.*

Attende Deo, cuius voluntas feruatur & impletur in cælesti regno & imperio: attende tibi ipſi, more cælesti; audi, & adhære disciplinæ Patris tui, sicut Primogenita Dei & ſimul filia Adæ MARIA

MARIA auscultauit & adhæsit. Benè & satis opportunè cap. 10. de Contemptu mundi aduertit Iustinianus : *Cùm Dei perficimus voluntatem, cùm diuinam in nobis per virtutum studia custodimus imaginem, rectissimè filij Excelsi sumus.* Pater noster cælestis voluntariè ^{Iacob. 1.} _{18.} genuit nos verbo veritatis, vt simus initium aliquod creaturæ eius : & hinc fit , vt diuinæ eius voluntatis adoptione , dignitatem filiorum eius habuerimus. Fit præterea , vt quoties oramus , *Fiat voluntas tua, sicut in cælo & in terra,* filiationem eius, in qua Dei forma, imago & similitudo consistit , ratam & firmam in nobis seruare postulemus. Si quis autem benè attendat , cùm sic postulat , terram simul & cælum esse deprehendet apud se, vbi voluntas Patris impleatur, cùm lib. 4. contra Epistolam Pelagianorum cap. 9. loquatur in hæc verba Augustinus : *Fieri petimus voluntatem Dei in cælo & in terra, quod utrumque ad consummationem nostræ incolumitatis pertinet, & salutis.* Nam cùm corpus è terra, & spiritum possideamus è cælo; ipsi terra & cælum sumus , & in utroque , id est in corpore & spiritu, vt Dei voluntas fiat oramus. Et quidem vt nostris omnium votis respondeat præfata oratio, Mariana tota sit. Sit & perfecta obseruatio , ne quis nitatur in vetitum ; & in negata feratur. Atque hoc est quod S. Paulus Romanis tainquam rem maximè

ad salutem necessariam tam sedulò inculcat dicens:

Rom. 12, 1 *Obsecro itaque vos fratres per misericordiam Dei, &c. ut probetis quæ sit voluntas Dei bona, beneplacens & perfecta, id est ut primò benè, mox melius, ac demum perfectissimè, sanctissimam Dei voluntatem in omnibus cognoscere & complere studeamus: hæc enim Dei voluntas regula est, mensura, fons & origo omnis virtutis & sanctitatis, cui proinde nostra voluntas planè conformanda est, si sancti & perfecti esse velimus.*

Matt. 6, 11 PANEM NOSTRVM QVOTIDIANVM
DA NOBIS HODIE.

Sit in Tabula mentis imago Primogenitæ MARIAE filiæ Euæ, seruantis Dei voluntatem, & panem vitæ affectantis.

Respice, & fac secundùm exemplar.

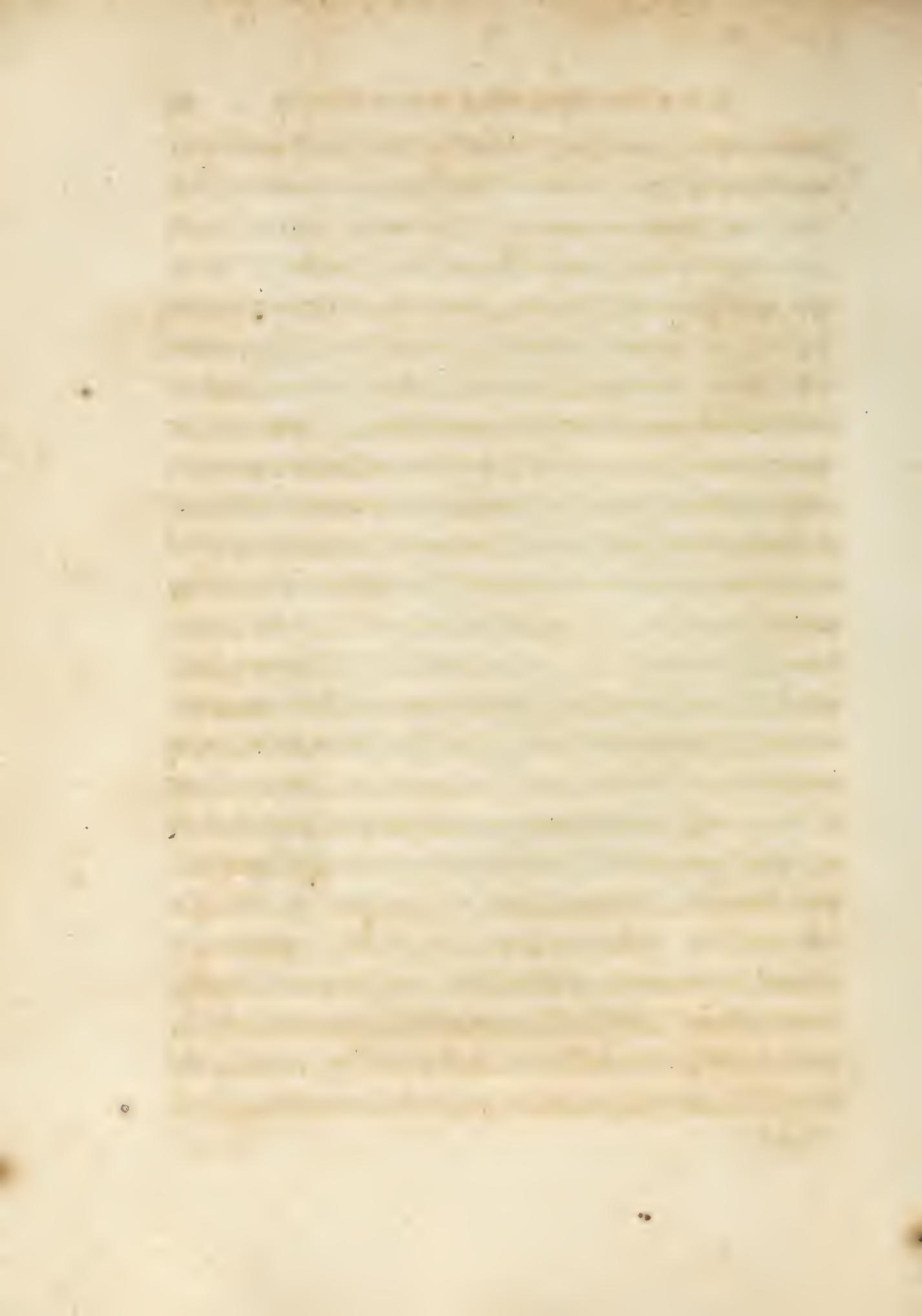

IMA-

DEVS PATER MARIÆ:
Audi Filia, et vide ne pomum capias, sed panem vita.

MARIA DEO PATRI:
Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.

IMAGO QVINTA

EXPLICATA.

Hostis felicitatis humanæ ferre minimè potuit, ut humiles homines ad honores, quos ipse in cælo perdiderat, vocarentur; ac proinde induxit Adamum & Euam, ut datum sibi præceptum infringerent, & oblatas fædes amitterent. Sed *et* serpens erat callidior cunctis animalibus terræ, quæ fecerat Dominus Deus. Qui dixit ad mulierem: *Cur præcepit vobis Deus ut non comederetis de ligno paradisi?* Cui respondit mulier: *De fructu lignorum, quæ sunt in paradiſo, vescimur: de fructu verò ligni, quod est in medio paradiſi, præcepit nobis Deus ne comedemus, et ne tangeremus illud, ne fortè moriamur.* Dixit autem serpens ad mulierem: *Nequaquam morte moriemini. Scit enim Deus, quod in quocumque die comederitis ex eo, aperientur oculi vestri: et eritis sicut dij, scientes bonum et malum.* Vedit igitur mulier, quod bonum esset lignum ad vescendum, et pulchrum oculis, aspectuque delectabile: et tulit de fructu illius, et comedit: deditque viro suo, et comedit. Comedit vterque pomum, & paneim Angelorum vterque amisit. Quis autem sit iste panis, definit in Declamatione Bernardus: *Panis animæ*

Prima in
redemptione, & in
communione Maria.

animæ nostræ iustitia est, & soli beati qui esuriunt illum.
 Beata igitur immaculata M A R I A , cui Deus Pater dicit, *Audi filia, & vide, ne pomum capias, sed panem vitæ.* Respondit esuriens filia, cuius naturæ necessitas, extremaque esuries loquitur: *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.*

Reclamat intus conscientia, cùm quis delinquit in Deum: & cùm Adamus & Eua cibum prohibitum suinerent, reclamauit tunc temporis quodam modo M A R I A E spiritus, ne fides fallaci serpenti haberetur: instabat, & vrgebat, vt panis vitæ cibo mortis præferretur; nihil profuit Mariana reclaimatio, imò potius reclamantem Dei filiam naturæ iure secum Adamus & Eua in perniciem attulissent, nisi gratia succurisset. Iure teneri debere est. Tenebatur quidem iure, sed non communi iniuria M A R I A . Hinc Bernardus de verbis Apocalypsí: *Crudelis Eua, per quam serpens antiquus pestiferum etiam ipsi viro virus infudit; sed fidelis M A R I A , quæ salutis antidotum & viris & mulieribus propinavit: illa enim ministra seductionis, hæc propitiationis: illa suggessit præuaricationem, hæc iniecit redemptionem.* Accipit à patre proles alimentum suum, à quo & similitudinem ducit. Accepit igitur pancm vitæ à Deo & Patre suo M A R I A . Quotquot deficiunt, genimina viperarum fiunt; nec iam à diuino Patre,

Patre, sed à serpente communicatum sibi cibum capiunt. Hinc dolor, hinc lacrymæ.

ADORATIO.

*Venite adoremus, & procidamus ante Deum: ps. 94.6.
ploremus coram Domino qui fecit nos.*

Ecce, à Deo & eius Primogenita defecimus.

Augustinus in suis Meditationibus dolens & ^{lactura} _{humani} lugens exclamat: *Quàm durus & dirus casus il-* generis. *le! Manducabat tunc homo panem Angelorum, quem nunc esurit.* Heu! heu! Deum iustitiæ nostræ, & simul vitate in panem amisimus. Tanti stetit primum pomum, quod accepit à serpente primus homo, ut se & suam posteritatem ad summam miseriæ redegerit. Depauperavit ita se ac posteros suos, ut ne quidem panis frustum in tota eius familia reliquum foret. Inuentus est hic panis iam demissus, & maturus, confirmans cor virgineum, apud solam immaculatam M A R I A M. Maius hoc miraculum est, quàm illud cuius meminit Scriptura, cùm tempore famis extremæ Deus per feminam prouidit de pane, quo Elias aleretur, ne periret.

Periisset quidem M A R I A, nisi prouidisset Deus

de pane, quo & ipsa confirmaretur, & genus huma-
num reficeretur ac restauraretur. Quem habet M A-
RIA panem, nos amissimus: habet illa, quæ Deum
auctorem vitæ suæ colit & adorat; nos amissimus,
qui panem Angelorum mortis pabulo posthabui-
mus. *Ploremus coram Domino, qui fecit nos.* Ploremus
coram immaculata M A R I A, quæ tenens in manu
panem, præuenit Ieremiam, dum dicit: *In animabus*
nostris afferebamus panem nobis, à facie gladij in deserto.
Accedit Bernardus, & ipse quidein Marianus, Serm. i.
Omnium Sanctorum: *Vnde nobis animarum panis in*
deserta terra, in loco hororis & vastæ solitudinis? *Vnde*
nobis sub cælo spiritualis cibus, vbi nihil est nisi labor, &
dolor, & afflictio spiritus? Scio qui dixerit: *Petite, & ac-*
cipietis.

Ioan. 16,
24.

PANEM NOSTRVM QVOTIDIANVM
DA NOBIS HODIE.

Primogenita ante redemptam creaturam
immaculata M A R I A.

Non solum ante omnem rem creatam, sed et-
iam ante omnem redemptam creaturam Pri-
mogenita M A R I A consideranda est. Et quidein
sanctus Bernardinus Senensis Serm. si. cap. 3. P R I-
MOGE-

MOGENITAM Redemptoris eam nuncupauit. Nisi Primogenitam Redemptoris eam sanctus Ildephon-sus recognosceret, non sic oraret lib. de Virginitate cap.52. *Concedas mihi tibi famulari, & Domino : illi sicut Redemptori meo , tibi sicut operi redemptionis meæ ; quod enim in mea redemptione est operatus, in tuæ personæ ve-ritate formauit.* Cùm ergo S. Thomas 3.part. quæst.83. art.2. asserat, *Fructu Dominicæ passionis quotidie indige-mus : vnde & Dominus nos petere docet Luc.ii. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie : consequens est, vt illo eodem die, quo primus homo deliquit, & Chri-stus notauit lignum , damna ligni vt solueret, Dominicæ passionis fructu MARIA indigeret, & vt sta-ret, illum perciperet. Nos itaque cùm in Adamo es-seimus , pabulum mortis gustauimus : immaculata MARIA cibum vitæ prælibauit , & spiritalem eius effectum fortita & experta est.*

Quòd si passionis sacræ fructus resplendet in Eu-charistia, & eius effectus est, vt anima in statu gra-tiæ perseueret; tribuendum est Eucharistiæ, vt vir-tute eius MARIA in gratia semel recepta permane-ret. Christus quidem Agnus est immolatus , & occi-sus ab origine mundi, vt ait Ioannes. Immolabatur ab origine mundi, non solum in cruce, sed etiam in al-tari; & utriusque sacrificij virtus in MARIAM præ-

seruata in & conseruata in statu gratiæ deriuabatur. Primum mandatum, ut ait Basilius Serm. i. de Ie-
Gen. 2, 17. iunio, accepit Adam: *De ligno sciendi bonum & malum non manducabis. Non manducabis autem, iejunium est, & legis institutionis initium.* Comedit itaque Adamus, & lege in iejunij violauit; violauit tota posteritas eius, quæ propter fractum iejunium cælesti se pane pri-
uauit: vnde & nunc iejunus homo de cælesti pane communicat. Sola tunc iejunauit à culpa originali M A R I A, quæ digna inuenta est, ut panem è cælo delapsum acciperet, & simul suo tempore concipe-
ret: inuenta digna est, ut inanducaret panem An-
gelorum, & quidem more ipsorum qui ab omni culpa ieuni, panem vitæ degustarunt.

Hæc communio prima est, quam prima & pri-
mogenita filiarum Dei immaculata M A R I A sum-
psit, cum loco prohibiti poni, cælestem prægustauit
panem, cuius illa virtus est, ut cor humanum con-
firmet: quem quidem panem si gustasset primus ho-
mo, nec cecidisset, nec post lapsum dolens dixisset:

Ps. 101, 5. *Percussus sum ut fænum, et aruit cor meum, quia oblitus sum comedere panem meum.* Adiungamus opportunum D. Gregorij commentarium. *Panem in paradyso primus homo habuit conditus, quamdiu inconcuso mentis vestigio Conditoris sui præcepta seruauit. Panis autem fuit diuinæ visionis*

visionis delectatio, verbi Dei satietas, intima quietis gaudium, lucis inaccessibilis splendor, sapientiae refectio, Angelorum societas, amor Dei, iubilum spiritus, contemplationis suauitas, securitas mentis, praesentia Creatoris. Quiem panem tunc profecto perdidit, cum serpentis suggestioni consensit. Concludit tandem: Sequatur ergo obliuionem commemoratio, & esuriem refectio comitetur; ut panem illum, qui de caelo descendit, manducantes, & pœnam euadamus mortis perpetuae, et vitæ participemus æternæ, sicut Dominus ait in Euangeliō: Si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in æternum.

ATTENTIO.

Attende tibi. 1.Timoth.4, 16.

Attende itaque tibi ipſi, vt Deo simul attendas. *Basilius in Homil.*

Attende Deo, qui verum panem mittit de cælo: attende tibi ipſi, ne cælesti pane priueris, sed ligno vitæ fruaris, de quo Apocalypsis 2, 7. *Vincenti dabo edere de ligno vitæ, quod est in paradiſo Dei mei.* Vincenti datur; & quidem, teste Augustino lib. de Vera religione, cap.45. *inuicti eſe volumus, & rectè: hoc enim habet animi nostri natura post Deum, à quo ad*

imaginem eius factus est homo; sed eius erunt præcepta seruanda, quibus seruatis, nemo nos vinceret. Inuita propterea MARIA, quia præceptum Dei seruauit, & de serpente triumphauit. In hoc signo vinces. Vinces serpentem, atque proditores sensus, qui contra Euam in Paradiso rebellarunt. Conspirarunt cum serpente oculi, qui pulchrum esse pomum iudicarent: conjurauit auditus cum oculis, quatenus percepit vocem deceptoris: defecit tactus, quatenus apprehendit prohibitum cibum: & gustus peccauit, delinitus dulcedine fructus. In hoc igitur signo vinces communem hostem, carnem & eius rebelles sensus.

Matt. 6, 12   DIMITTE NOBIS DEBITA NOSTRA,
SIC VIT ET NOS DIMITTIMVS
DEBITORIBVS NOSTRIS.

Sit in Tabula mentis imago Primogenitæ MARIAE, filiæ Euæ, panem vitæ gustantis, & simul periclitantis.

Respice, & fac secundùm exemplar.

IMA-

DEVS PATER MARIÆ:
Audi Filia, et vide debita natura tua. Euasisti.

MARIA DEO PATRI:
Dimitte nobis debita nostra, sicut et nos
dimittimus debitoribus nostris.

IMAGO SEXTA

EXPLICATA.

ECIDERUNT cadauere toto Adamus ^{Prima au-}
 & Eua: lubricus serpens est, lingua eius ^{xilio gra-}
 fallax & lubrica. Lingua fallax non amat ^{iae prauen-}
^{ra Maria.} veritatem, & os lubricum operatur ruinas. ^{Prou. 26,}
^{28.}

Lubricum os serpentis aperuit peccati viam, quam ingressus labilis Adam, traxit secum totum humaanum genus: ruit ille, corruit illud. Erat filia Dei in lubrico, cui Deus Pater occurrit, *Audi filia, & vide debita naturae tuae. Euasisti.* Deus Pater illam tenuit, ne ruinam pateretur, quæ iam periclitabatur. MARIA non naturam, gratiam stetit, quæ dicit: *Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.* Ambrosius lib. 6. de Sacramentis, cap. 4. explicans hunc locum, ait: *Habuisti pecuniam, cum quæ diues nascereris. Diues eras, ad imaginem & similitudinem Dei factus: perdidisti quod habebas, hoc est humilitatem; dum arrogantiam desideras vendicare, perdidisti pecuniam, sicut Adam nudus es factus: accepisti à diabolo debitum, quod non erat necessarium.* Adamus quidem & Eua, ac simul posteri omnes, peccati debitum accepterunt: debitum naturae solum contraxit, non cul-

px, MARIA; & hoc à primo parente, cuius filia erat, suscepit. Accepit debitum, incurrit periculum, cùm Adamus in lubrico eam constituit.

Verè Esther MARIA est, quæ dicit in oratione sua:

Esth. 14, 3. Domine mi, qui Rex noster es solus, adiuua me solitariam.

Et quidem Deus in medio eius, non commouebitur; adiuuabit eam Deus manè diluculo. Benè Esther MARIA est, cuius causâ Deus spiritum suum in mansuetudinem vertit, festinansque exiluit de solio suo, & sustentans in vlnis suis, donec rediret ad se, his ver-

Esth. 15, 12 bis blandiebatur: Quid habes Esther? noli metuere. Non

morieris: non enim pro te, sed pro omnibus hæc lex constituta est. Non comprehendit lex eam, quæ in periculo solum casus & ruinæ fuit, sed non cecidit; passa est discrimen, non crimen. Verè Esther MARIA est, cui dixit diuinus Assuerus: Quæ est petitio tua Esther, ut detur tibi? & quid vis fieri? Respondet illa: Si inueni gratiam in oculis tuis, ô Rex, & si tibi placet, dona mihi animam meam, pro qua rogo, & populum meum pro quo obsecro. Postulat MARIA vitam, quæ communī necessitati subiacebat. Et quidem vita subiecta necessitati debetur, & ab hoc debito cupit se liberam

Cant. 8, 5. esse MARIA. Factum puta. Sub arbore malo suscitauit te: ibi est corrupta mater tua, ibi violata est genitrix tua. Filius Dei nec crimen nec discrimen passus est, filia

Dei

Dei MARIA discrimen subiit primi parentis, & tota eorum posteritas crimen pariter incurserunt, quorum Aduocata MARIA fuit, & orauit: *Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.* Etenim, testante Bernardo Serm. de Verbis Apocalypsis, debitricem se fecit immaculata MARIA, ut pro debitoribus oraret, & orare doceret pro venia.

ADORATIO.

Venite adoremus, & procidamus ante Deum: Psal. 94, 6.
ploremus coram Domino qui fecit nos.

In similitudinem Adami & Euæ cecidimus,
stetit PRIMOGENITA Dei.

Ploremus coram Domino qui fecit nos, & nos in Ruina generis humani. Adamo & Euæ semine culpa originalis infecit. Cadauere toto ceciderunt Adamus & Eua ; ibi ceci- Ps. 35, 13. derunt qui operantur iniquitatem, expulsi sunt, & non potuerunt stare, & in ipsis nos peccando expulsi sumus, & stare minimè potuimus. Solummodo, ait Sa- Eccles. 7, 30. lomon, *hoc inueni, quod fecerit Deus hominem rectum,* & ipse se infinitis miscuerit questionibus. *Quis talis ut sapiens est?* & quis cognouit solutionem verbi? Sapiens ergo Daimianus, qui incmor nostræ miseriæ, & si-

mul felicitatis immaculatæ MARIAE, Serm. de Assumptione ait: *In meridiano lumine primus ille parens creatus est, factus ad imaginem conditoris. Faciamus, inquit, hominem ad imaginem & similitudinem nostram: sed ille, tanti priuilegij dignitate reiecta, à potestate spiritus, falsa promissione delinitus inhæsit, & secum posteritatem suam æternæ morti destinauit, & tenebræ ab illa hora factæ sunt super terram usque ad Virginem. Usque ad Virginem, quæ numquam in tenebris fuit, sed semper in luce. Usque ad Virginem, quæ passa non est communem ruinam.*

Scribit itaque Hieronymus in Epist. ad Marcell. ante ortum Asellæ sanctissimæ puellæ, in somnis eius patri descriptam filiam & ostensam fuisse. In phiala, inquit, nitentis vitri, & omni speculo purioris patri traditur per quietem. Erat Dei filia MARIA; in vasis fratilibus Adami simul & Euæ nitebant vasa, & splendebant in statu iustitiæ & innocentiae, cum Deus ab opere, quod patratarat, requieuit. In phiala nitentis vitri, & omni speculo purioris, per quietem offert se Deo Patri M A R I A, quæ cadente phiala, ipsa non cecidit, sed Dei beneficio stetit. Cum rebellem & perduellem Core, omnemque eius substantiam terra deuorasset, & vorax ignis absorbuisset, factum est grande miraculum, ut Core pereunte, filij eius non perirent.

rent. Magis mirabile hoc est, vt Adamo pereunte, & tota posteritate ruente, vnica ipsius filia salua & incolumis euaderet, cùm sumimus Deus grande miraculum illud patraret. Haud dubiè proles Core in summo discrimine erant, vt cum parente absumentur & absorberentur: similiter filia Adæ MARIA in extremo periculo fuit, vt eamdem cum patre suo ruinam mortemque pateretur; cuius discriminis memor, orat illa, & nos quoque criminis nostri memores orare oportet:

DIMITTE NOBIS DEBITA NOSTRA,
SICVT ET NOS DIMITTIMVS DEBITO-
RIBVS NOSTRIS.

Chrysostomus Homil. de Orat. Dominica : *Quæ sunt ista debita?* Fortè cautionum debita. Fortè aliquid debemus Deo. *Quid debemus Deo, nisi imaginem & similitudinem eius seruare illæsam?* Hoc debitum immaculatæ Mariæ decens & congruum est. Sunt alia debita quæ debemus Deo. Peccauimus illi grauiter, iniuste egimus, iniquitatem fecimus. Aut quis castum se gloriatur habere cor, aut mundum se esse à peccatis? Si dixerimus, ^{1. Ioan. 1.} quia peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est. Ergo ista sunt debita, quia non est sine peccato, nec infans vnius diei natus super terram. Nam quomodo potest esse mundus de immundo conceptus semi- ^{8.} ^{1ob 14,4.}

ne? quia in iniquitatibus conceptus sum, & in delictis mater in utero nos aluit. Ieiuna ab hoc cibo, ab hoc debito libera, ab hoc peccato immunis extitit Virgo MARIA: non habuit debitum criminis, habuit discriminis occasionem.

Debita nostra tria sunt, nempe naturæ, culpæ, & pœnæ, pro quibus Euæ Aduocata MARIA orat, vnam cum illa gerens personam: hæc enim lex est, ut aduocatus & cliens eamdem personam agant. Cùm serpens primum hominem ad peccandum inclinaret, & in lapsum prona natura foret, in discrimine, non in crimen illa erat proxima ruinæ & quasi obstricta iam lapsui, cùm Deus accurrit, apprehendit & tenuit filiam ne corrueret. Vertebatur iam phiala, vertebatur iam natura, cùm gratia redemptionis afflante, M A R I A liberata est, ne peruerteretur. Proxima ruinæ fuit, & huic obstricta debito, quod culpam necdum patrata in declivi natura præcessit. Naturam sic labilem habuissè, non cedit in pœnam immaculatæ M A R I A E, quandoquidem adhuc culpa patrata non erat, vnde pœna originem habet: redundat potius in maiorem Virginis gloriæ, & simul victoriam, quæ in natura fragili splendet. Haud dubiè virginitas magis gloriosa apparet; & est in nostra natura fragili, quæ in

in secura Angelorum conditione , vel ex eo maximè, quòd caro humana de se in casum vergat, quem corporis expers Angelus nec timet, nec timere potest. Timuit casum natura MARIAE , vnde de conceptu immaculato agens Damascenus, Orat. i. de Natiuitate ait : *Etenim natura gratiæ cedit , ac tremulat , progredi non sustinens.*

Pulchrum debitum , quod in maiorem gloriam Redemptoris , & honorem Redemptæ Virginis cedit. Cedit quoque in utilitatem nostram, quibus non solùm labilem , sed etiam lapsum , pœnisqué variis subiectam naturam Adamus dedit. Dedit labilem naturam, sed ante omne peccatum intemeratæ MARIAE : nobis verò post culpam, vt naturæ in malum propensio pœna esset. Quàm vtilis nobis sit præseruata sic MARIA , vel ex hoc intelligi potest, quòd Sermone 61. S.Bernardinus affirmat : M A R I A sola per multa millia annorum, antequam nasceretur, primò et principaliter Adam & Eum præseruauit in esse. Cōstat nempe, quòd ex propria transgressione Adam et Eua non solùm mortem, sed & annihilationis exterminium meruerunt, & diuina vltio, quæ personarum acceptiōem ignorat, sicut nec culpam Angelicam, sic nec humanam dimisisset impunem, sed propter præcipuam reuerentiam, & singularissimam deuotionem, quam habebat ad Virginem, præseruauit.

AT-

ATTENTIO.

Attende tibi. 1.Timoth.4,16.

Attende itaque tibi ipsi , vt Deo simul
attendas. *Basilius in Homil.*

Attende Deo , qui te creauit & genuit : proles
tamen facta Adæ , maiestatem Dei Patris ac
Creatoris offendisti. Attende tibi ipsi , ac misericordiam
tuam expende , dole , & plora , te Marianum non
fuisse , sed decidisse ac corruisse. Attende iustitiam
Dei , punientem Adaimum & Euaim ; misericordiam
Dei , M A R I A M immaculatam præuenientem. Sa-
tis benè Augustinus lib.3.de Libero arbitr.post med.
*Cùm primi homines peccauissent , & in errorem , & rui-
nam , & in mortem præcipitati sunt ; rerum Moderatori
summo placuit iustissimè , ut in ortu hominis appareret iu-
stitia punientis , & in prouectu misericordia liberantis. Ri-
tè ac rectè tempore casus communis , non parua sed
prouecta M A R I A describitur , in qua non iustitia pu-
nientis , sed misericordia liberantis elucet. Decreui-
mus in Adamo , in Christo crescimus , cùm cap.4,15.
scribat ad Ephesios Apostolus : *Veritatem autem fa-
cientes in charitate , crescamus in illo per omnia , qui est ca-**

put

put Christus : ex quo totum corpus compactum, & conne-
xum per omnem iuncturam subministrationis , secundum
operationem in mensuram vniuersiusque membra, augmen-
tum corporis facit in ædificationem sui in charitate. Hu-
ius enim corporis politici, de quo ibi agit Apostolus,
caput est Christus , corpus ipsum Ecclesia , membra
sunt singuli fideles , iunctura est mutua fidelium
vnio atque communicatio, anima est fides & chari-
tas , spiritus vitales & animales sunt gratiæ præue-
nientes & excitantes; quæ à cerebro, id est à Christo,
descendunt, & singulis membris, id est fidelibus, ad-
spirantur. Charitas enim quasi anima facit nos cre-
scere in Christo , vt crescente charitate , crescat to-
tus homo in Christo ; & singulis hoc modo in fide
& charitate crescentibus, crescat totum Ecclesiæ cor-
pus. Videte ergo , inquit , vt vnionem mutuam stu-
diosè colatis , seruetis , augeatis , vt per eam spiritus
Christi & Ecclesiæ participes fiatis, crescatisque in fi-
de & charitate; itaque singulis crescentibus , tota Ec-
clesia crescat & augeatur atque perficiatur. Magni-
tudo enim , profectus , incrementum , & perfectio
cuiusque fidelis, ac consequenter totius Ecclesiæ, sita
est in profectu , incremento , & perfectione fidei &
charitatis , & consequenter aliarum virtutum quæ
charitatem comitantur ; ita vt , quantum in actibus

fidei & charitatis, & consequenter in earumdem habitibus quisque fidelis proficit, tantum crescat illius magnitudo spiritualis : ac quantum in iisdem crescunt omnes fideles, tantum crescat & perficiatur totius Ecclesiæ magnitudo. Pertinet huc quod aduerit Cyrilus lib. 12. in Leuiticum : Peccatum hominem paruum facit & exiguum, virtus eminentem praestat & magnum. Sicut enim ægritudo corporis exiguum & exile facit corpus hominis, sanitas vero letum reddit & validum : ita intellige, quia & animam quidem ægritudo peccati humilem facit & paruum, sanitas vero hominis, & virtutis opera magnam faciunt eam & eminentem ; & quantò magis in virtutibus crescit, tanto proceriorem reddit magnitudinem sui. Signum magnum apparuit in cælis ; apparuit in paradiſo magna sine vlla culpa M A R I A primogenita Dei filia.

Mat. 6, 13. ET NE NOS INDUCAS IN TENTATIONEM, SED LIBERA NOS A MALO.

Sit in Tabula mentis imago Primogenitæ MARIAE filiæ Euæ ; discrimin superantis, & caput serpentis conterentis.

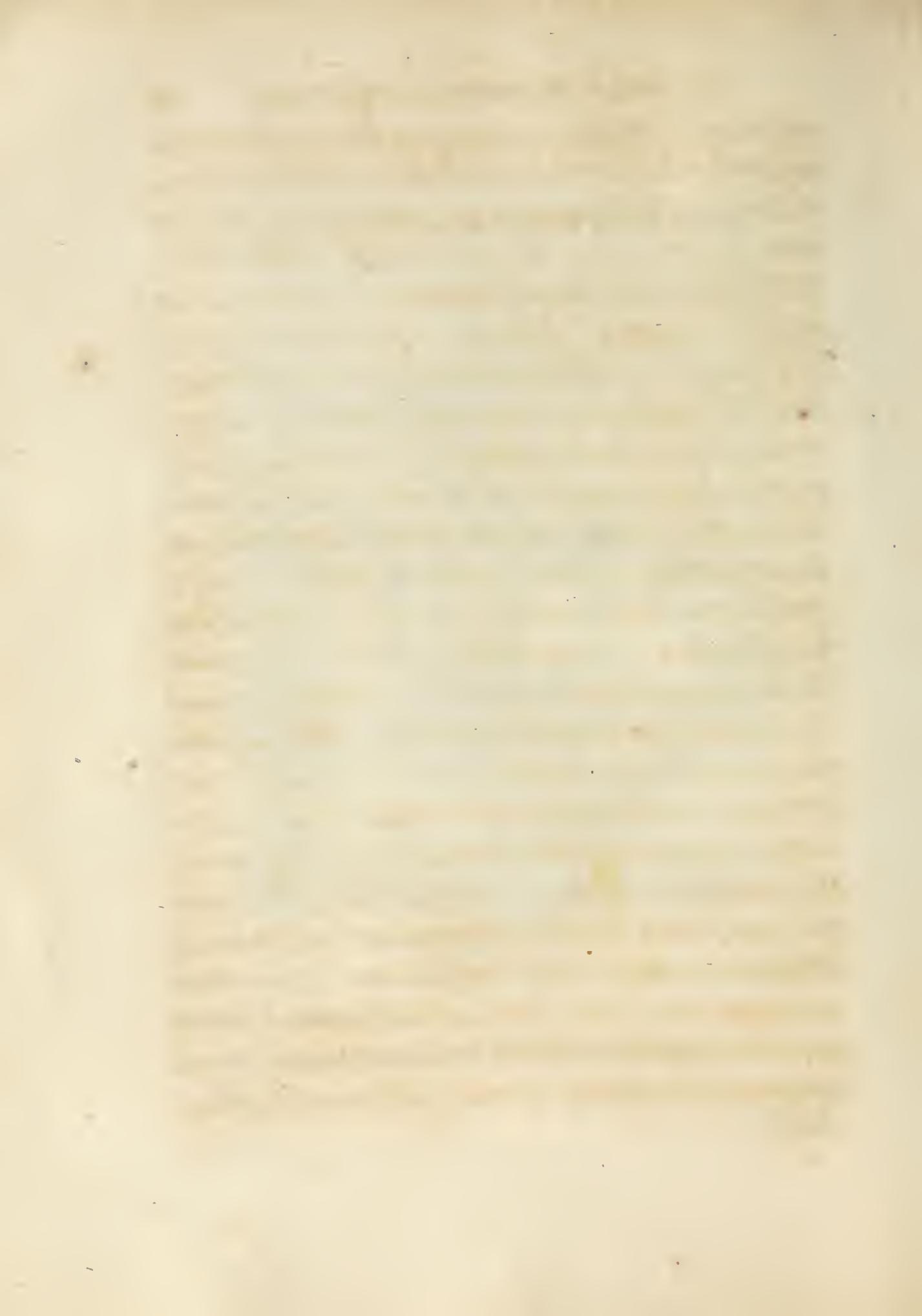
Respice, & fac secundùm exemplar.

IMA-

DEVS PATER MARIÆ:
Audi Filia, et vide miserum hominum exilium.

MARIA DEO PATRI:
*Et ne nos inducas in temptationem: sed
libera nos à malo, Amen.*

IMAGO SEPTIMA

EXPLICATA.

EXPLI C A T A .

XPVLIT iustus Deus ex cælesti aula sua Prima de serpente spiritus proditores , amandauit quoque triumpha uit Maria ex paradiſo voluptatis homines peccato- triumpha trix. res, vt æquo iure agere se declararet. Dam-

nauit exilio Deus proceres naturæ nostræ , & in hoc ipso supplicio pietatis suæ magnum exhibuit indicium , clarum dedit argumentum. Cùm voluptas paradiſi parentibus nostris ac nobis plurimùm nocuisseſet , censuit Medicus diuinus , vt pro salute carnis & animæ ſolum terræ mutaretur. Benè Bernar- dus ait de Modo benè viuendi , Serm. 6. *Sæpè qui- busdam , dum mutatur locus , mutatur mentis affectus.* Congruum eſt enim , inde etiam quemque corporaliter rece- dere , vbi ſe meminit vitiis deseruiiſſe. Sola MARIA , cui deliciæ paradiſi nullum nocumentum pepererunt , in paradiſo remansit. Cùm à peccati fuga pœnitentia exordium habeat , Adamus ſimul & Eua dum pelluntur ex paradiſo , ſuam quoque pœnitentiam à fuga voluptatis ordiuntur. Huc alludens Isidorus cap.5. in Genesim , ait : *Sic dimittitur Adam à paradiſo beatitudinis , vt operetur terram ; id eſt , vt in corpore iſto*

H 3 labo-

laboret, & collocet sibi meritum redeundi ad vitam beatam, quæ paradisi nomine significatur, possitque aliquando manum porrigere ad arborem vitae, & vivere in æternum. Manus autem porrectio benè significat crucem aut cruciatum pœnitentia, per quam vita æterna reparatur.

Cùm in salutare suum exilium Adamus & Eva amandantur, dicit Deus Pater M A R I A E: *Audi filia, & vide miserum hominum exilium.* Patrique respondet filia: *Et ne nos inducas in temptationem, sed libera nos à malo.* Calcat M A R I A serpentem, criminis ac discriminis auctorem; & præcauens in futurum, immunem ab omni temptatione & peccato se esse expetit, & petit: *Et ne nos inducas in temptationem, sed libera nos à malo.* Postulat & impetrat M A R I A, de qua sic Agnes apud Birgittam lib.30. cap.30. *Habuit M A R I A constantiam certaminis contra incursus diaboli.* Dixerat ser-
Gen.3,15. penti Deus: *Ipsa conteret caput tuum.* Tunc contriuit, cùm eius suggestionibus, inuasionibus, incursibusque repugnauit. Benè Augustinus Serm.4. in Psal-
mum 103. *Caput serpentis, prima peccati suggestio est: caput calca, & euades ceteros motus.* Euasit immacula-
ta M A R I A, quæ nihilominus ait: *Et ne nos inducas in temptationem, sed libera nos à malo.* Cùm quis sæua & immani tempestate iactatus vehementer horruit naufragium; et si in portu seculo iam sit, cùm tu-
mens

mens prospicit mare, adhuc timet. Collocata in tutto MARIA, quæ proxima ruinæ fuit, adhuc metuit ne incidat in tentationem, ne malum incurrat: nos reatus malum incurrimus, doleamus nostram miseriariam, nostrum exilium lugeamus.

ADORATIO.

*Venite adoremus, & procidamus ante Deum: ps.94,6.
ploremus coram Domino qui fecit nos.*

In similitudinem Adami & Euæ exules
ploremus & clamemus.

Ploremus coram Domino qui fecit nos, ut essemus in Exules filij Euæ. paradiso: inde prima culpa nos eiecit & extortus effecit. Deplorat hoc exilium Augustinus libro Meditat. *Ad videndum te, Deus, factus sum, & non dum feci propter quod factus sum. O quam durus & dirus casus ille! Heu! quid perdidit homo, & quid inuenit? Quid recessit, & quid remansit?* Perdidit beatitudinem ad quam factus est, & inuenit miseriam propter quam factus non est. Abscessit sine quo nihil felix est, & remansit quod per se non nisi miserum est. Manducabat homo tunc panem Angelorum quem nunc esurit, manducat nunc panem dolorum quem tunc nesciebat. Quare sic nobis obscurauit

ravit lucem, & obduxit tenebras? Ut quid nobis abstulit
vitam, et) inflxit mortem ærumnosam. Unde sumus ex-
pulsi, unde præcipitati, quo obruti? A patria in exilium, à
visione Dei in cæcitatem mentis, à iucunditate immorta-
litatis, in amaritudinem et) horrorem mortis. Misera mu-
tatio est, sed de quanto bono in quantum malum! Graue
damnum est, grauis dolor, graue totum est.

Habet Adamus, habet Eua, habemus & eorum
filij in miseria & exilio nostro Aduocatam apud
Deum, immaculatam M A R I A M, cuius opem &
auxilium imploreimus; cui & dicere possimus cum
Athanasio Homil.de Deipar. Audi filia Dauid & Abra-
hæ, et) inclina aurem tuam in preces nostras, & ne obli-
uiscaris populi tui, neque nostri qui sumus de familia et)
de domo Patris tui secundùm generis prosapiæque ratio-
nem; nostraque filia es, quia ex nobis genita es. Accedat,
oret, & clamet Ecclesia: Ad te clamamus exules filiæ
Euae, ad te suspiramus gementes & flentes in hac lacry-
marum valle. Eia ergo Aduocata nostra, illos tuos miseri-
cordes oculos ad nos conuerte. Si respicis, lapsi stabunt,
fletuque culpa soluetur. Satis bene Ambrosius de Se-
cunda interpellat. Dauid: Si quis ad grauiora peccata
defluxerit, nec egerit pœnitentiam, imago eius aboletur, et)
eiicitur, sicut Adam de paradiſo eiectus est & exclusus. Ex-
pulsus & exclusus ille pœnitentiam egit, & ab exilio
liber

liber in patriam rediit, ductus simul & instructus
 diuinâ Sapientiâ. *Hæc illum, qui primus formatus est à sap. 10, 1.*
Deo pater orbis terrarum, cùm solus esset creatus, custo-
davit, & eduxit illum à delicto suo, & dedit illi virtu-
tem continendi omnia. Ergo qui sumus filij ipsius, &
 communicamus in culpa, *ploremus coram Domino qui*
fecit nos: oreimus, ne rursus temptationi succumba-
 mus, sed à malo liberemur. Liberemur & à malo
 quod ex prima lue & labe contraximus, & in re-
 gnum Dei restituamur, lauacro sacri Baptisini re-
 creati & innouati. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua &* ^{Ioan. 3, 8.}
Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende grande & graue malum, quod prima
 peperit culpa, cuius euades iugum, si noua ef-
 ficiaris creatura. *In CHRISTO IESV neque circum-*
cisio aliquid valet, sed noua creatura, ut scribit ad Ga-
 lat. 6, 8. D. Paulus. Noua creatura est illa, quæ ex aqua
 & Spiritu sancto renascitur. & monetur ab Ambro-
 sio lib. de Viduis: *Attende tibi, hoc est, imagini quam à*
CHRISTO accepisti. Ipsam serua imaginem, quam CHRI-
STVS in te operibus suis pinxit. Audi rursus Ambro-

I sium

siuum in cap.2.Lucæ loquentein : *Sicut peccatum à mulieribus cœpit, ita etiam à mulieribus bonum inchoatur: vt feminæ quoque muliebria opera deponentes, infirmitati renuntient; & anima quæ non habet sexum, vt MARIA quæ nescit errorem, religioso imitetur studio castitatis. Casta & pura redditur, vt MARIA , anima Christiana, quæ tingitur & pingitur in sacrosancto Baptismate, consors facta Spiritus sancti, qui primam omnium illam formauit , & ad eius imitationem Christianos omnes reformatuit. Christiane igitur cultor, de malo, de peccato hereditario & eius pœnis , in formam Marianam & simul imaginem innouate & instaurate, virtute Spiritus sancti triumpha.*

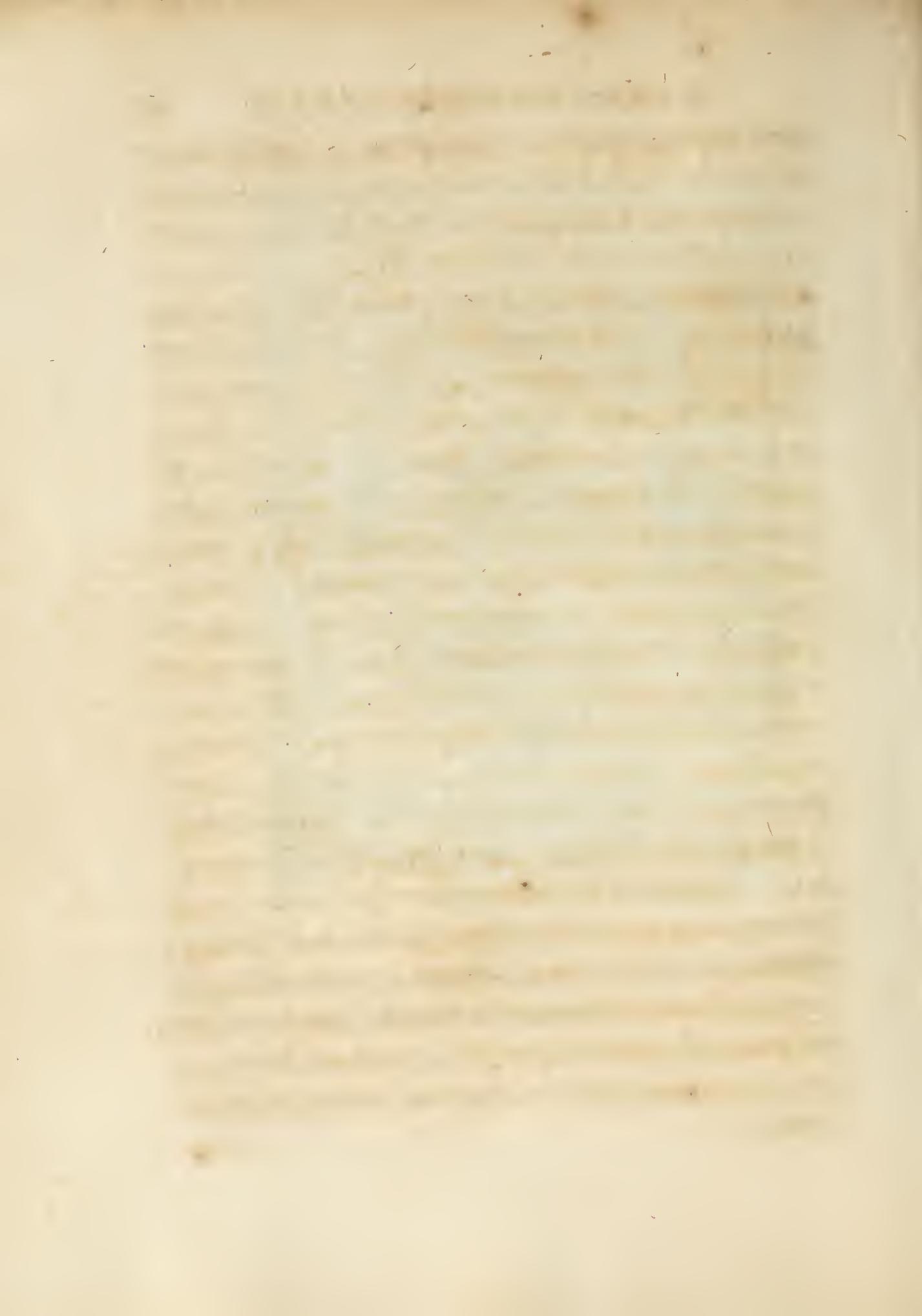
BAPTISMVS

Ars noua benè viuendi & moriendi,
figurata & illustrata.

Sit in Tabula mentis Christianæ prima omnium imaginum imago immaculatæ Conceptionis, forma Animæ sacro Baptismo innouata.

IMA-

IMAGO OCTAVA
EXPLICATA.

Rex Dauid, Princeps secundum cor Dei, cultor summi Creatoris, & artis benè vivendi amator, & æstimator ante creationem immaculatæ MARIAE, nomine Dei Patris eam vocabat FILIAM. *Audi filia,* *et vide.* Videbat & ipse, ac recognoscebat in ea formam primæuæ virtutis ac probitatis. Hæc forma ^{Prima} sanctitatis & iustitiæ, quæ ab orbe condito emicabat & resulgebatur, conditur & editur non tamquam ^{triumphatrix Maria} filia Euæ, sed Gratiæ, in cuius purissima Conceptio- ^{concepta si- ne peccato.} ne præscribit Ecclesia, quod lib. 2. ad Virgines scri- psit Ambrosius. *Sit vobis tamquam in imagine descripta cato trium- agit in Conceptio- ne solem- nem de pec- cato trium- phum.* *virginitas, vitaque beatæ Mariæ.* Hinc sumatis licet exempla viuendi, ubi tamquam in exemplari magisteria expressa probitatis, quid corrigere, quid effugere, quid tenere debatis, ostendunt. Hinc noua viuendi ars principium sumit, sicut ars malè viuendi ab Eua habuit exordium.

Recessit à Deo Eua, non recessit MARIA. Cùm adhuc apud illam esset, accessit potius ad Deum, cui præsens fuit à mundi constitutione; & adest iam con-

dita, & ex sanctis parentibus edita, mundi restitu-
tioni & reformatiōni prima post Christum. qui li-
bro i. Reuelat. S. Birgittæ, agens cum Matre, ait : *Tu
fuisti sic dulcis Patri meo, quod ipse recepit te totam in Spi-
ritum suum, & dulcedo tua super omnes placuit.* Deus
creauit illam in Spiritu sancto, & in Spiritum san-
ctum intromisit, vt in ipso tamquam in sacrario es-
set, essetque vicissim ipsa Spiritus sancti Sacrarium.

- Sap.7,22. *Est enim in illa, vt ait Sapiens, spiritus intelligentiae, san-
ctus, unicus, multiplex, subtilis, disertus, mobilis, incuin-
quatus, certus, suavis, amans bonum, acutus, quem ni-
hil vetat, benefaciens, humanus, benignus, stabilis, cer-
tus, securus, omnem habens virtutem, omnia prospiciens,
& qui capiat omnes spiritus : intelligibilis, mundus, sub-
tilis. Omnibus enim mobilibus mobilior est sapientia: attin-
git autem ubique propter suam munditiam.* Hic Spiritus
sanctus est, in quem Pater suam recepit filiam, quæ
caput serpentis contriuit. *Qui adhæret Domino, unus
spiritus est.* Unus ergo spiritus cum Deo MARIA fit,
Cant.6,8. una columba. *Una est columba mea, perfecta mea, una
est matris suæ, electa genitrici suæ.* Viderunt eam filiae,
& beatissimam prædicauerunt; reginæ & concubinæ, &
laudauerunt eam. *Quæ est ista, quæ progreditur, quasi au-
rrora consurgens, pulchra ut luna, electa ut sol, terribilis
ut castrorum acies ordinata?*

Postquam

Postquam generosa illa Iuditha caput Holofernis abstulit, scriptum legimus : *Erat autem diebus festis* ^{Iudith. 16.} *procedens cum magna gloria.* Prima ac primaria Iuditha, quæ post partam de hoste victoriam gloriofissimè triumphat, MARIA est, diebusq; solemnioribus & lætioribus, nouem scilicet Festiuitatibus, procedit ac progreditur magna cum gloria. Hæc singularis gloria filiæ Dei, ut IMMACULATA sit. Quidni sit, quam Pater in Spiritu sanctum recepit? est enim in ea Spiritus intelligentiæ, contra omnem astutiam serpentis qui seduxit incautam Euam. Eua incauta & cæca, MARIA tota perspicax & oculata est. Satis benè Cyrillus lib. 6. in Ioan. cap. 25. Omnes homines (excepto illo qui de homine natus est, & sacratissima etiam Virgine, ex qua Deus homo prodiit in mundum, exempta) cum peccato originali nascimur, & grauissima cæcitate depresso in mundum venimus. Tota oculata, & simul illuminata MARIA creata est in Spiritu sancto, qui mundus est & incoquinatus, & testimonium reddit quòd ipsa tota pura & immaculata procedat. Hæc Spiritu sancto ornata, & diuino eius testimonio munita comparet. Felix es sacra Virgo MARIA, & omni laude dignissima, intende, prosperè procede, & regna, faustis auspiciis progredere, mutans nomen Euæ. AVE MARIA Primogenita Redem-

<sup>Iudith 15.
10.</sup> Redemptoris, forma nostræ regenerationis. Tu hono-
rificentia populi nostri.

ADORATIO.

^{Ioan. 4, 24.} Spiritus est Deus : & eos, qui adorant eum, in
spiritu & veritate oportet adorare.

^{Pſ. 94, 6.} Venite adoremus, & procedamus ante Deum.

Nos autem populus eius,
in similitudinem immaculatæ Conceptionis.

^{Virtute sa-} ^C Hristus, teste Cyrillo lib. 2. in Ioan. cap. 3. non
^{cri Bapti-} tam sibi, quām nobis, columbam Spiritus san-
^{smi anima} ^{Christiana} Eti in fluvio Iordanis accepit. Spiritus enim, qui à no-
^{mystica} ^{Maria fit,} bis propter peccatum deuolauit, cùm nullum peccatum in eo
^{& cum} ^{Maria de} inuenerit, mansit in ipso. Nobis igitur in seipso accepit, &
^{peccato} triumphant. prisca nobis renouat bona. Hic idem Spiritus nullum
peccatum reperit in MARIA, & mansit in ea, quæ
prima proles populi Christiani est. Qualis immacu-
lata MARIA, talis noua creatura, postquam cælesti
^{Eccli. 1, 8.} lauacro illustrata & illuminata est. *Unus est altissimus*
Creator omnipotens, & Rex potens, & metuendus ni-
mis, sedens super thronum illius, & dominans Deus. Ipse
creauit illam in Spiritu sancto. Ex hoc eodem Spiritu
anima Christiana renascitur, cùm Ioannis 3, 3. af-
ferat

ferat Christus: *Amen amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei. Quod enim natum est ex carne, caro est; et quod natum est ex Spiritu, spiritus est.*

Quòd si creata in Spiritu sancto M A R I A, tota pura, tota immaculata est, tota imunda & sancta res fulget; pariter anima post susceptionem Baptismi, quemadmodum definitum est in Concilio Tridentino decret. de Peccat. orig. In renatis nihil odit Deus, quia nihil damnationis iis qui verè consepulti sunt cum C H R I S T O per Baptisma in mortem, qui non secundùm carnem ambulant, sed veterem hominem exuentes, & nouum, qui secundùm Deum creatus est, induentes, innocentes, immaculati, puri, innoxij, & Deo dilecti effecti sunt. Heredes quidem Dei, coheredes autem C H R I S T I, ita ut nihil prorsus eos ab ingressu cæli remoretur. Exemplar huius puritatis M A R I A M Deus in Spiritu sancto creauit, & quidem nobis formauit. Ipse creauit illam in Spiritu sancto, & vidit, & dinumerauit, & mensus est. Et effudit illam super omnia opera sua, & super omnem carnem secundùm datum suum, & præbuit illam diligentibus se imitandam, adorandam, salutandam, quam salutauit Angelus Aue.

Accedit Ecclesia: *Sumens illud Aue Gabrielis ab ore, funda nos in pace, mutans Euæ nomen. Mutata est Eua*

in MARIAM , coruus scilicet in columbam , de qua cap.8. Speculi asserit Bonauentura : MARIA fidelissima mediatrix salutis , veluti fidelissima columba inter summum Noë , & mundum spirituali diluvio submersum . Eua velut coruus in diluvio infidelissima , fuit mediatrix perditionis . Benè & satis benè Bernardus Serm. de verbis Apocalypsis : Sic nimirum clementissimus & prudentissimus Artifex , quod quassatum erat non confregit , sed utilius omnino refecit , ut videlicet ex nobis nouum formaret Adam ex veteri , & Euam transfunderet in MARIAM . Benè & satis benè in Salutat . Angelicam Andreas Cretensis : Gaude terra virginea , ex qua nouus Adam formatur , qui veterem Adam seruet . Gaude speculum , per quod iustitiae Solem venientem è cælo suspicientes ij , qui densis in tenebris peccati versabantur , illustrati sunt . Accedit Cyrillus lib.13. contra Hæreticos , cap.3. Deus per Spiritum sanctum renouat creaturas ad se ipsum ; & sicut luminis illuminatio opus est , sic & Spiritus sancti opus est in Deo per gratiam reformare participes suos . Quod utique fit in Baptismo ; ita ut meritò cum sancto Dionysio Areopagita Eccles. Hierarchiæ cap.1. §.4. iuxta Corderij nostri interpretationem , dicere possimus , Dei-principalem beatitudinem , quæ naturâ deitas est , & principium deificationis , ex quo ij qui deificandi sunt , deificantur , diuina bonitate sacram ordinem [seu Sacramentum

mentum hoc] in salutem & deificationem nostram concessisse.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende tibi, hoc est imagini quam à Christo accepisti. *S. Ambrosius lib. 3. de Viduis, p. 3.*

Factus est primus homo Adam in animam viventem, nouissimus Adam in spiritum vivificantem. Sed non prius quod spiritale est, sed quod animale; deinde quod spiritale. Primus homo de terra, terrenus: secundus homo de cælo, cælestis. Qualis terrenus, tales & terreni: & qualis cælestis, tales & cælestes. Igitur, sicut portauimus imaginem terreni, portemus & imaginem cælestis. Sanctus Paulus 1. Corinth. 15, 45.

Sanctus Cyrillus lib. 2. in Ioan. cap. 3. Quoniam primus Adam libertate sua non bonum, ut debuit, sed malum, ut diximus, elegit; atque ideo morti addicetus, Spiritum sanctum amiserat, qui malignus, ut scribitur, fugit, neque habitat in corpore peccatis subiecto; de cælo nobis secundum Adam misericordia Dei misit. Accepisti itaque fumosam Adami terreni imaginem, cum ex ipso generatus es; regeneratus vero in Spiritu sancto; CHRISTI

splendidam formam & effigiem recepisti , qualis in MARIA apparebat , & qualem describit eam Chrysostomus Homil. ad Baptizand. Ut statuam auri metallo confectam , aliquanti temporis metis fumo & puluere , & æruginis sordibus coinquinatam , cum artificis manus acceperint , reuocauit fornacis ardore , & splendidam nobis lucidamque demonstrant ; ita & nostram naturam Deus æruginatam mole peccati , & malorum gestorum fumo violatam , & omni pulchritudine , quam primò ei donauerat ; denudatam , in illos aquarum fontes tamquam in purgatorium mittit , & pro flamma , Spiritus gratiam subministrat , & exinde Solis radiis eleuat clarius lucentem , veterem hominem conterens , nouum autem ostendens longè meliorem .

Accedit D. Chrysostomo Cyrillus lib. II. in Ioan. c. 25. Quemadmodum terrestris Adæ imago peccato , & sordibus , infirmitate voluptateque carnis , interitu ac denique morte cognoscitur ; sic cœlestis Adæ imago vita , incorruptibilitate , & sanctificatione , ceterisque huiusmodi perspicitur . Non erat autem possibile , ad pulchritudinem nos pristinam reduci , cum simul reformati fuerimus , nisi Deo coniungeremur (sic enim ab initio fueramus decorati) coniungi verò Deo nemo aliter quam Spiritus sancti participatione potest , propriam nobis satisfactionem immittentis , & ad vitam suam interitui subiectam naturam hominum reformantis .

mantis. Imago enim sincera Patris Filius est, naturalis autem similitudo Filij Spiritus sanctus et creditur et est. sed circò cum in se animam hominis reformat, diuinam in eo imaginem imprimet.

Hoc priuilegium iinmaculatae M A R I A E , hoc quoque beneficium & indultum Christianorum est. Rursus Cyrillus lib. i. contra Hæretic. cap. i. Sicut enim, inquit Apostolus, induimus imaginem terrestris, induamus et imaginem cœlestis. Terrestrem hominem, appellat pri-
• mum omnium hominum, cuius imaginem induimus in simi-
litudinem præuaricationis eius ad mortem, atque corruptio-
nem impulsi : cœlestem autem, vocat Dominum nostrum
I E S U M C H R I S T U M , cuius imaginem, hoc est viui-
ficantem Spiritum, si acceperimus, ad ipsum Dei verbum
reformamur, et ad incorruptionem reducimur, in æter-
nam vitam renouati.

Impressa animæ figura immaculatae M A R I A E .

RItè ac rectè monet Ambrosius c.2. Lucæ. Sit in singulis MARIAE anima, ut magnificet Dominum. Sit in singulis spiritus MARIAE, ut exultet in Deo. Ma-
gnificet Dominum, qui hostem communem occi-
dit, & nouam creaturam mysticam, nempe M A-
RIAM,

RIAM, tinctam aqua lustrali, erexit. Exultet in Deo procedens cum magna gloria, & particeps facta mysterij & priuilegij M A R I A E immaculatae, quasi modò ipsa genita, tota pura & munda, de culpa originali triumphet. Non solùm per similitudinem cultus & morum Christiana anima cum M A R I A triumphum agat, sed etiam eamdem ipsam in se imprimat & exprimat, quemadmodum cera figuram annuli impressam recipit, & reddit expressam: hoc enim est habere in se animam & spiritum Virginis immaculatae.

Luc. i, 28.

GRATIA PLENA.

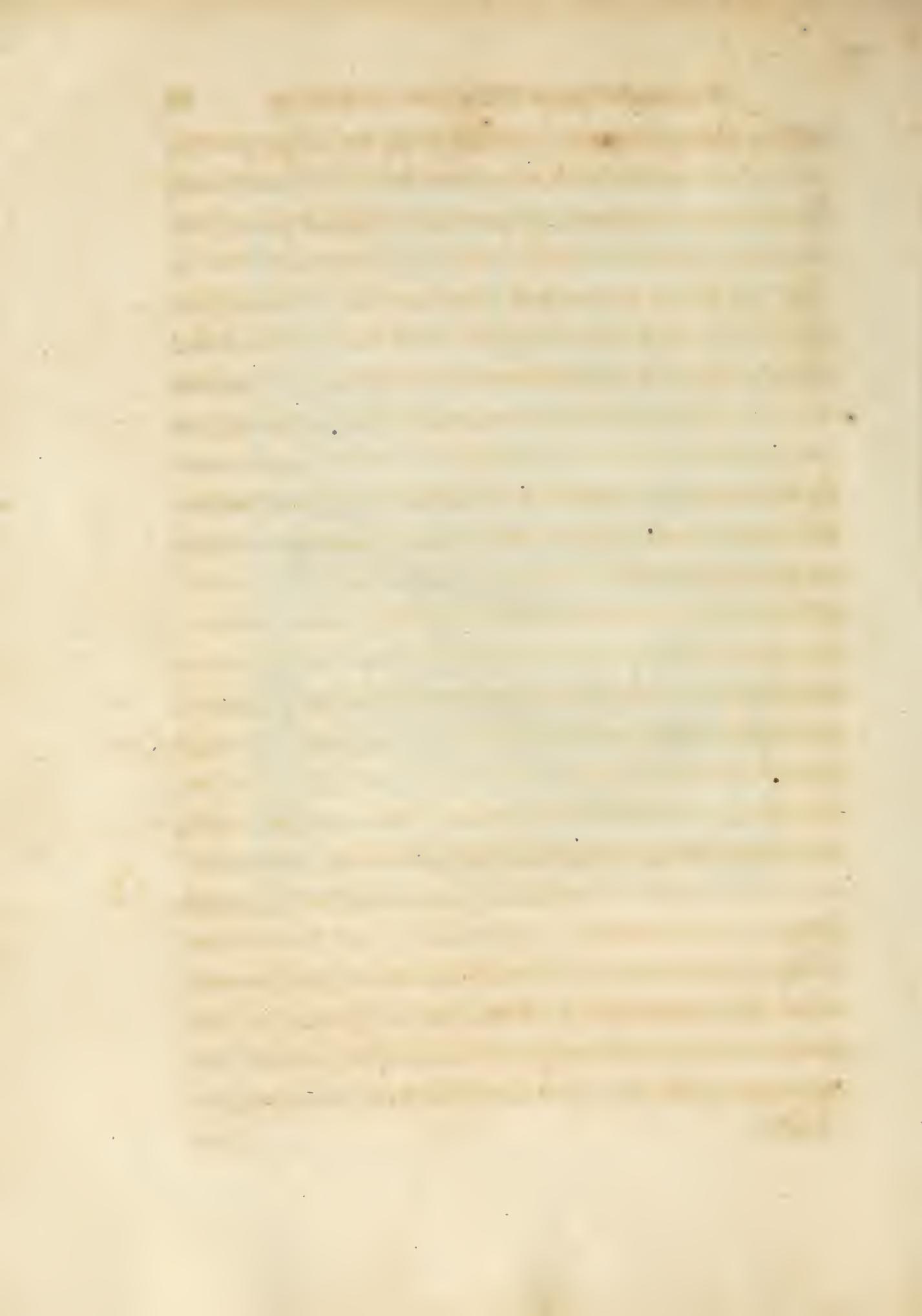
Sit in Tabula cordis imago Natiuitatis immaculatae M A R I A E, de nuditate prima triumphantis, exemplar Christianæ animæ agentis MARIANVM triumphum.

Respice, & fac secundum exemplar secundi Festi & triumphi MARIANI.

IMA-

GRATIA PLENA.

I M A G O N O N A
E X P L I C A T A.

NA G N V M ornementum lex iustitiæ est, Prima de parentum nuditate in sua Natiuitate sollemnem agit Maria triumphum. qua induti primi parentes, ornatu vestium externo non indigebant. Vestem legalis iustitiæ turpiter abiecerunt, & nudos se esse deprehenderunt. Et aperti sunt oculi amborum: cumque cognouissent se esse nudos, consuerunt folia fucus, & fecerunt sibi perizomata. Ex legis violatione nuditatem prouenisse ostendit Deus, cum Adamum reprehenderet: *Quis enim indicauit tibi, quod nudus es, nisi quod ex ligno de quo præceperam tibi ne comederes, comedisti?* Heredes culpæ sumus mortales omnes, sumus etiam nuditatis heredes. Nudos nos generat mater, nudos effundit; effudit & Iobum, qui miseriariam suam deplorans aiebat: *Nudus egressus sum de utero matris meæ.* Egressus ex utero infans ideo sentit nuditatem, quia se iustitiæ lege, sequè veste gratiæ exuit. *Sicut enim mater, quæ habet infantem in ventre, præparat vestes puerο, sic Deus præparauit legem,* quemadmodum traditum est lib. i. Reuelationum S. Birgittæ, cap. 47. Hac veste mystica indutus Christus ingreditur, & in primo ingressu dicit: *In capite libri ps. 39, 8.*

scriptum est de me , ut facerem voluntatem tuam : Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei.

Consonat sibi CHRISTVS , cùm de se apud Birgittam testatur , *Ego autem me vestiui & inuolui istis vestibus legis.* Ad formam CHRISTI MARIA vestibus legis induita & inuoluta egreditur de vtero Annæ , egreditur pannis & pennis Spiritus sancti ornata , *est enim in illa Spiritus intelligentiae sanctus , virtute cuius gratia plena, statim ab ortu suo comparet.* Iudith 16, *ditha , quæ caput Holofernisi abstulit , erat diebus fe-^{Sap.7,22.} stis procedens cum magna gloria.* Procedit & infantula MARIA , quæ caput serpentis contriuit , tota glorioса & gratiosa. Quæ est ista quæ progreditur ? Ista est cui dixerat Filius Dei : *Tu fuisti sic dulcis Patri meo , quod ipse recepit te totam in Spiritum suum.* Ista est , de Cant.6,8. *qua Spiritus sanctus affirmat : Una est columba mea , perfecta mea , una est matris suæ , electa genitrici suæ.* Ita proles Annæ , filia gratiæ , GRATIA PLENA , Primo-
genita Redemptoris , forma nostræ regeneratio-
nis , tu honorificentia populi nostri .
Iudith 15, 10.

ADORATIO.

Spiritus est Deus : & eos, qui adorant eum, in spiritu & veritate oportet adorare.

Venite adoremus, & procidamus ante Deum.

Nos autem populus eius,

in similitudinem immaculatae Natiuitatis.

Sancta & immaculata M A R I A pennis Spiritus Anima in-
sancti ornata, comparet in mundo nata, in cu-
nouata be-
nificio sa-
ius elogium lib.3. Hæresi 78. asserit Epiphanius: Euæ criLauacri,
datum est operire corpus sensibile, propter nuditatem sensi- triumphat
bilem; MARIAE verò datum est à Deo, ut pareret no- à nuditate.
bis Agnum, & ex gloria ipsius Agni fieret nobis, velut à
vellere sapientiæ, per virtutem ipsius, indumentum incor-
ruptibilitatis. Hæc est, quæ lib.1. Reuelationum cap.7.
docet Birgittam suam, quibus vestibus Euæ nudi-
tatem regat & operiat. Tu debes esse ornata honestissimis
vestibus, quæ & quales esse debeant monstrabo. Voluntas
scilicet euitandi commissa, & voluntas faciendi bona, cal-
cei duo sunt. Tunica tua, est spes ad Deum; quia sicut tuni-
ca habet duas manicas, sic in te sit iustitia & misericordia.
Pallium est fides: hoc pallium debet esse respersum signis
charitatis sponsi tui; quomodo scilicet creavit te, quomo-

do redemit, quomodo enutriuit, & induxit te in Spiritum suum.

Qualis MARIA, talis & anima inducta in Spiritum sanctum, tales & nos cum tingimur aquâ lustrali, & cœlestis Adami induimus sacram imaginem, quæ inducta in Spiritum sanctum, liberatur à nuditate, quam primum crimen inuexit, induit gratiam & iustitiam, dicitq; apud Isaiam cap. 61, 10. *Gaudens gaudebo in Domino; & exultabit anima mea in Deo meo: quia induit me vestimentis salutis, & induimento iustitiae circumdedit me.* Pennæ Spiritus sancti iustitia & gratia sunt, & hoc ipsum indumentum, & pariter ornamentum, cupiebat in Christianis Apostolus, cum scriberet ad Ephesios: *Renouamini spiritu mentis vestrae, & induite nouum hominem, qui secundum Deum creatus est.* Cœlestis hic renaſcentium habitus est per vestem candidam, quam in Baptismo induimus, designatus, cuius meminit Dionysius Areopagita de Ecclesia. Hierarch. cap. 2. Part. 3. §. 8. dicens: *Candidis deinde vestimentis induunt initiatum: virili enim ac deiformi prauorum affectuum vacuitate, nec non intenta in unum animi affectione, tam id quod ornatu carebat, ornatur, quam id quod deforme erat, pulchrum efficitur, dum illustri omnino vita splendescit.* Hic splendor filiorum Dei est, qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate

Ephes. 4.
23.

Ioan. 1, 13.

luntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. Quām sint liberi à nuditate Adāmi, vel ex hoc perspici potest, quod in hunc locum Ioannis asserit Cyrillus Alexandrinus : *Qui fide Christi in adoptionem filiorum vocati sunt, humilitatem naturae suae deposuerunt, & honorantis Christi gratia, quasi splendida indui purpura, ad supernaturalem dignitatem ascendunt: non enim carnis, sed Filij Dei adoptione facti sunt.*

Rursus Cyrillus lib. II. in Ioannem cap. 25. Reno-
uari ergo, ac reformari quodammodo ad imaginem primam,
participatione Spiritus, naturam hominis, rogat Christus,
vt primam illam gratiam induti, peccatum, quod in mun-
do regnat, superare possimus, charitati diuinæ inhærentes,
& virtuti totō animo studentes: vt, carnis lege superata,
pulchritudinem immisæ nobis imaginis inuiolatam serue-
mus. Hæc est Christianæ religionis virtus. Facest̄ igitur,
facest̄ è renatis pœna antiquæ nuditatis, cùm fir-
mum & stabile sit decretum Concilij Tridentini: In
renatis nihil odit Deus, quia nihil damnationis iis qui ve-
rè consepulti sunt cum Christo per Baptisma in mortem,
qui non secundūm carnem ambulant, sed veterem hominem
exuentes, & nouum, qui secundūm Deum creatus est, in-
duentes, innocentes, immaculati, puri, innoxij, & Deo di-
lecti effecti sunt. Dilecti Deo effecti sunt per gratiam
sacri Baptismi, qua plena MARIA est, & de eius ple-

nitudine omnes accepiimus. Huc pertinet oratio Anselmi de Excellentia Virginis cap.12. *Rogamus te, Domina, per ipsam gratiam qua te pius & omnipotens Deus exaltavit, & omnia tibi secum possibilia esse donauit, quantum id apud ipsum nobis impetres & obtineas, ut plenitudo gratiae, quam meruisti, in nobis sic operetur, quod participium beati premij nobis misericorditer quandoque donetur.*

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut.27,9.

Attende tibi, hoc est imagini quam à Christo acceperisti. *S. Ambrosius lib.3.de Viduis, p.3.*

Primus homo de terra, terrenus: secundus homo de cælo, cælestis. Qualis terrenus, tales & terreni: & qualis cælestis, tales & cælestes. Igitur, sicut portauimus imaginem terreni, portemus & imaginem cælestis. *Paulus 1.Corinth.15, 47.*

Cùm natus in mundo fuisti, Adami nudi, & spoliati vestibus iustitiæ & gratiæ, portans imaginem, ex vtero matris tuæ totus nudus prodiiisti; renatus verò ex Spiritu sancto, Christi imaginem acceperisti, vestitam & ornataam gratiis & donis ipsius Spiritus sancti.

sancti. Sic ornatus , sic indutus , mundum ingressus est Christus , iuxta oraculum Isaiæ : *Et requiescat su-*^{Isai. 11,2.} *per eum Spiritus Domini; spiritus sapientiae, & intellectus,* *spiritus consilij, & fortitudinis, spiritus scientiae, & pie-*
tatis, & replebit eum spiritus timoris Domini. Horum autem donorum Christus per Baptismum nos participes effecit , vti S. Dionysius Ecclesiast. Hierarch. cap.2. Part.3. §.2. tradit. *Nam mentis quidem nostræ, in-*
quit, obscuritatem beato diuinoque lumine repleteuit, defor-
mitatemque nostram deiformibus ornamentis illustrauit; a-
nimi autem domicilium cum perfectâ salute essentiæ natu-
ræque nostræ, quæ fermè collapsa erat & conciderat, fœ-
dissimis quibusque passionibus atque inquinamentis noxiis
liberauit, commonstratâ nobis supermundialis anagogæ ac
diuinæ vitæ normâ, per quam ad sacras eius similitudines,
quoad eius fieri potest, euehamur.

Hoc ornamentum , hoc induimentum , Christia-
num simul ac Marianum est , quod veteris Adami
nuditatem tegit & operit. Ac proinde Nazianzenus,
cùm Orat. in sanctum Baptisma variis ac diuersis ti-
tulis illud exornasset; Baptismum appellat *indumen-*
tum, ex eo maximè , *quia ignominiae nostræ velamen est.*
Velat & tollit simul ignominiam Adami , qui cùm
se nudum deprehendisset, ad folia ficus recurrit, nec
suæ nuditati succurrit. Accessit Deus , & pro foliis
pelles

Gen. 3, 22. pelles dedit, quibus Adamus indutus, similis Christo comparuit. *Ecce Adam quasi unus ex nobis factus est,* Deus ait. Qui renascitur ex Spiritu sancto, Christum induit, & ornamento gratiae similis ei efficitur. Similis quoque operibus reddatur & efficiatur, ut votio & officio nouæ suæ nativitatis respondeat.

Impressa animæ figura immaculatae M A R I A E.

Sit in singulis renatis animæ nascentis immaculatae M A R I A E , vt magnificet Dominum : sit in singulis spiritus Marianus, vt exultet in Deo. Magnificet itaque Dominum, qui ad sacri Baptismatis gratiam eam vocauit, indumentisque iustitiae eam ornauit : exultet in Deo, procedens cum magna gloria, de prima nuditate agens solemnem triumphum.

Luc. 1, 28.

D O M I N V S T E C V M .

Sit in Tabula cordis imago Præsentationis immaculatae M A R I A E , de prima fuga triumphantis, exemplar nouæ creaturæ ad Deum per Baptismum accendentis.

Respice, & fac secundūm exemplar tertij Festi & triumphi Mariani.

I M A-

DOMINVS TECVM.

M

IMAGO DECIMA

EXPLICATA.

PRIMVS Adamus & pudibunda Eva, Prima Maria de fuga Adami solemnem in Præsentatione triumphum agit. Gen. 3, 8. cùm primùm nudos esse se deprehenderunt, commiserunt se fugæ statim, ne manus Dei inciderent. Fatetur Adamus. *Et cùm audissent vocem Domini Dei ambulantis in paradiſo ad auram post meridiem, abscondit se Adam & vixor eius à facie Domini Dei in medio ligni paradiſi. Vocauitque Dominus Deus Adam, & dixit ei: Ubi es? Qui ait: Vocem tuam audiui in paradiſo: & timui eò quòd nudus essem, & abscondi me. Fugauit culpa parentes; nec culpa sine fuga est, cùm à Deo auertat reum. Cùm totum genus humanum arriperet turpe fugam, sola MARIA perststit iuncta & fixa Deo, quoniam sola immunis à culpa fuit, idcirkò de se dicit lib. i. Reuelationum S. Birgittæ, cap. 42. Deitas conclusit me in se cum anima & corpore, & impleuit me virtute, ut non sit virtus in Deo, quæ non splendeat in me.*

Conclusa est Deitate Spiritus sancti MARIA, nec datus est locus fugæ. Longè ab illa est, quæ cùm esset adhuc trima, venit in templum, euecta Spiritus sancti pennis; & prætergressa infantilis suæ æta-

tis conditionem, instituit religiosam vitam, quæ parentibus Deum præfert, & ipsa prætulit. Felices Ioachimus & Anna, qui charissimam filiam Deo opt. max. vount: felix proles, quæ ostendit non esse se de numero filiarum Euæ, quæ post primum peccatum fugam in paradiſo arripuerunt. Non arripuit illa fugam, quæ firma Deo adhæſit, & ita adhæſit, ut dixerit ipsa de se lib. 3. Reuelationum S. Birgittæ cap. 8. *Ego sum illa, quæ ab æterno in charitate fui, & ab infantia mea Spiritus sanctus perfectè erat, mecum, Luc. 1, 28.* inquam, cui Angelus Gabriel ait, DOMINVS TECVM. Hæc prima Spiritus sancti sponsa, forma no-
Iudith 15, stræ regenerationis, honorificentia populi nostri.
10.

ADORATIO.

Ioan. 4, 24. *Spiritus est Deus: & eos, qui adorant eum, in spiritu & veritate oportet adorare.*

Ps. 94, 6. *Venite adoremus, & procidamus ante Deum.*

*Nos autem populus eius,
in similitudinem immaculatæ Præsentationis.*

*Anima in
sacro Ba-
ptismatis
fonte de fu-
ga trium-
phat.*

Dicitur in templum immaculata MARIA, cuius sanctam oblationem Ioachimus simul & Anna Deo faciunt, & præsentant. Non tam ista à sanctis

sanctis parentibus dicitur, quam ab ipso Spiritu sancto, cuius chara sponsa est, & cui dicit Cantic.2. *Surge amica mea, sponsa mea, & veni, columba mea, in foraminibus petræ, in cauerna maceriae.* Sacramentum hoc magnum & mirabile est; ego autem dico in Spiritu sancto, & immaculata MARIA, *Venite adoremus, & procedamus ante eam,* quæ fert & præfert in se Christianæ professionis normam & formam, cuius dat Baptisma principium.

Sanctus Dionysius Ecclesiast.Hierarch.cap.2. Parte 2. pulchre describit ritum quo baptizandus, per patrinum, non secus ac B.VIRGO à parentibus in templo præsentetur, interprete Corderio nostro sic dicens: *Quisquis autem horum munerum verè supermundialium sanctè particeps esse cupit, accedens quemdam sacris initiatum, flagitat ab eo ad sacrorum præsidem manuduci, nec non integrè cunctis sanctionibus obsequi pollicetur, rogatque, suæ cùm admissionis, tum totius exinde vitæ curam suscipere ne recuset, &c.* Quibus Parte 3. §.4. hæc adiungit: *Sic adductum, diuina beatitudo ad sui admittit communicationem, propriæque lucis, instar signi cuiusdam, ipsum participat, Deo intimum reddens, ac consortem munerum diuinorum, atque ordinis sacri, quorum sacra tessera est summi Sacerdotis accedenti datum signaculum, nec non salutaris descriptio Sacerdotum, saluandis eum aggregans,*

atque sacris inserens monumentis vna cum suscep^tore, tamquam salutiferæ ad veritatem viæ; illum quidem amatorum sincerum ac comitem ductoris diuini; hunc vero, minime errabundum diuinitus traditis institutionibus sequendis manuductorem.

Quapropter Ambrosius libro de Iis qui mysteriis initiantur, prope initium, mysticam quaindam esse præsentationem in susceptione Baptisimi, hominem renatum ex aqua & Spiritu sancto monet iis verbis: Reserata sunt tibi Sancta sanctorum, ingressus es regenerationis sacrarium. Repete quid interrogatus sis, recognoce quid responderis. Renuntiasti diabolo et operibus eius, mundo et luxuriæ, & eius voluptatibus. Tenetur vox tua non in tumulo mortuorum, sed in libro viventium: vidiisti illic Leuitam, vidisti Sacerdotem, vidisti summum Sacerdotem. Noli considerare corporum figuræ, sed mysteriorum gratiam.

Adiungo & aliud luculentum eiusdem Ambrosij testimonium lib. 4. de Sacram. cap. 1. Erat in secundo tabernaculo manna, erat etiam virga Aaron, quæ aruit, & postea refloruit. Quò spectat hoc? Ut intelligatis, quod sit secundum tabernaculum, quò nos introduxit Sacerdos, in quo semel in anno summus Sacerdos intrare consuevit, hoc est, ad Baptisterium, ubi virga Aaron floruit. Anteā arida erat, postea refloruit. Et tu aridus eras, et cœpisti in

in fonte irriguo refloescere. Arueras peccatis, arueras erroribus atque delictis, sed fructum iam ferre cœpisti, plantatus secus decursus aquarum. Sed forte dicas: Quid hoc ad populum, si virga Sacerdotis aruerat, & refloruit? Populus ipse, quis est nisi sacerdotalis? quibus dictum est, *Vos 1. Pet. 2.,* autem genus electum, regale sacerdotium, gens sancta, ait Apostolus Petrus. Unusquisque vngitur in sacerdotium, vngitur in regnum, sed spiritale regnum, & sacerdotium spiritale. Conueniunt igitur inter se professio Christiana, & Præsentatio Mariana, in quibus tamen immaculatam MARIAM, quam animam aqua lustratam in se suscipit Spiritus sanctus, utriusque factus sponsus, in cuius templum, domum, & familiam transit.

Non agitur h̄ic de fuga quam suasit prima culpa, agitur de regressu nostro ad Deum, ut qui fugam didicimus ab Adamo, in MARIAM dediscamus. Memento filij prodigi, qui miseræ fugæ suæ pœnas huit, nec vitauit, donec in paternam domum reuerteretur. *Cum adhuc longè esset, vidit illum pater ipsius,* & misericordia motus est. Et accurrens, cecidit super collum eius, & osculatus est eum. Quid plura? dixit pater seruis suis: Citò proferte stolam primam, & induite illum, & date annulum in manu eius, & calceamenta in pedes eius. Proferte primam stolam innocentiae iam amissæ,

amissæ , nouum hominem induat , accipiat annulum nuptialem , assumat sibi paratos Euangelij calceos , quibus ornatus in Ecclesiam ingrediatur , vbi nullum sit de priore fuga periculum . Dicant ergo re-
pf.45,11. nati de se , cùm se Deo in templo præsentant : *Domi-*
nus virtutum nobiscum , susceptor noster Deus Jacob , &
seipso in M A R I A speculantes , adorantes , proce-
dentesque antc eam dicent : DOMINVS TECVM ,
qui tecum nuptias in sancto suo templo celebrauit ,
& nos tibi assimilauit . Sancto spiritu accepto , vt ait Cy-
rillus lib.3. contra Hæretic. cap.2. domus & templum
Dei efficimur , et Deum habemus habitantem , & ambu-
lantem .

ATTENTIO.

Attende , & audi . Deut.27,9.

Attende tibi , hoc est imagini quam à Christo
accepisti . *S. Ambrosius lib.3.de Viduis , p.3.*

Primus homo de terra , terrenus : secundus homo de
cælo , cælestis . Qualis terrenus , tales & terreni : et
qualis cælestis , tales & cælestes . Igitur , sicut portauimus
imaginem terreni , portemus & imaginem cælestis . Paulus
I.Corinth.15,47.

Cum

Cùm gestares fœdam hominis terreni imaginem, comparere coram Deo non audebas, sed diuinos eius oculos formidabas: deposuisti effigiem, acce-
pisti formam Christi, quæ semper apud Deum est,
& dicis, *Mihi autem adhærere Deo bonum est.* Reus tri-^{PL.72,28.}
bunal iudicis vitat & fugit, quia supplicium timet:
qui autem in Spiritu sancto renascuntur, & in Chri-
sto bápantzantur, omni prorsus reatu liberi & immu-
nes sunt. Mirabile sacrarium hoc sancti Baptismi est,
quòd ad se reos fugientes reddat omnino innocen-
tes. Ita decernit Concilium Trident. sess.5. *In renatis
nihil odit Deus, quia nihil damnationis iis qui verè conse-
pulti sunt cum Christo per Baptisma in mortem, qui non se-
cundūm carnem ambulant, sed veterem hominem exuentes,
et nouum, qui secundūm Deum creatus est, induentes, inno-
centes, immaculati, puri, innoxij, et Deo dilecti effecti sunt.*

Quanta vis in sacro Baptismate existat, vel ex hoc intelligi potest, quòd cùm tanta sit religio in oculis
Dei, vt & in Angelis suis prauitateim deprehenderit,
& stellæ mundæ non sint in eius conspectu, nihilo-
minùs renati in Spiritu sancto, innocentes, immacu-
lati, puri, & innoxij, vel ab ipso Deo censeantur, &
iudicentur. Non est cur vultum Dei subterfugiant,
sed festinatò eum quærant, & in templo cælestis
gloriæ se sistere affectent, vanis mundi pompis re-

nuntiantes, iuxta votum sanctæ Ecclesiæ, quod in Oratione habita pro renatis ipsa exponit, ac propo-
nit in Vigilia Pentecostes: *Deus, qui nobis per Prophe-
tarum ora præcepisti temporalia relinquere, atque ad æter-
na festinare: da famulis tuis, ut quæ à te iussa cognouimus,
implere cœlesti inspiratione valeamus.*

**Impressa animæ figura immaculatæ
MARIÆ.**

Sit in singulis renatis anima immaculatæ MARIÆ, ut magnificet Dominum, qui ad se in-
spirat regressum, & noua creaturæ suadet, ut virtu-
te sacri Baptismi, diuinis oculis se sistat, & præ-
sentet. Sit in singulis Christianis spiritus Marianus,
ut exultet in Deo, de ignominiosa parentum fuga
triumphans.

Luc. 1, 28.

BENEDICTA TV IN MULIERIBVS.

Sit in Tabula cordis imago Annuntiationis im-
maculatæ MARIÆ Matris Dei, de maledictione
terræ triumphantis, exemplar nouæ creaturæ, de ea-
dem maledictione triumphum agentis.

Respice, & fac secundūm exemplar quarti Festi
& triumphi Mariani.

IMA-

BENEDICTA TV IN MULIERIBVS.

IMAGO VNDÉCIMA
EXPLICATA.

DDVXIT & induxit in terram vniuer- Prima in
siam prima culpa maledictionis suppli- sancta An-
cium , cùm Deus Adamo dixerit. Quia nuntiatio-
ne de terra
audisti vocem uxoris tuae , & comedisti de ne sole-
ligno, ex quo, præceperam tibi, ne comederes, maledicta ter- nem agit
ra in opere tuo : in laboribus comedes ex ea cunctis diebus Maria
Gen. 3, 17.
vitæ tuae : spinas & tribulos germinabit tibi. Deus , qui
terram totam maledictione puniuit , benedictione
sua terram Marianam locupletauit, iuxta illud : Be- Ps. 84, 2.
nedixisti Domine terram tuam. tunc nimirum , cùm
Deus ei per Archāgelum Gabrielem Verbi diuini in-
carnationem annuntiauit, &, vt S.Dionysius Cælest.
Hierarch.cap.4.§.4. ait , MARIAM erudiuit, quomodo
in ipsa diuinum illud ineffabilis Deiformationis mysterium
consummaretur; tunc (vt Epist.v. dicit) Dei Filius præ-
cipuo quodam hominum amore captus, supra homines, &
secundūm homines, ex hominum substantia, cùm supra sub-
stantiam existeret, substantiam assumpsit. Hæc vtique be-
nedita terra , quoniam originali labe infecta non
est. Benè Augustinus Serm.1. de Annuntiat. Male-
dictio Euæ in benedictionem mutatur MARIAE. Acce-
dit

dit Augustino Hieronymus Serm.de Assumpt. At per hoc quidquid maledictionis infusum est per Euam , totum abstulit benedictio MARIAE. Accedit Hieronymo Ildephonsus Serm.i. de Assumptione : *Hæc est illa , per quam omnis maledictio soluta est primorum parentum, & cælestis benedictio in toto venit mundo.*

Idem ipse Ildephonsus lib.de Parturit. & virginit. B. MARIAE, improbans & damnans assertionem hæreticorum , qui ore blasphemico dictitabant & iaceabant communī naturæ iure prolem suam concepisse & effudisse , concludit : *Quod si ita est ut adstruunt & affirmant , ergo illa quæ benedicta ab Angelo prædicatur , in maledictione adhuc permanens , sub maledicto peperit : alioquin quid est quòd legem naturæ requirunt in MARIA , ubi totum quidquid in ea fuit , possidet Spiritus sanctus? Benedicta Virgo est, quæ tota possidetur , tota tenetur Spiritu sancto. Confirmat apud S.Birgittam lib.4.cap.ii. purissima Agnes, dum beatæ MARIAE dicit : *Spiritus sanctus in te fuit , & extra te , & circumquaque tecum , qui te fecundauit consentientem nuntio Dei. Hoc nuntium attulit Gabriel, qui**

Luc.1,34. cùm rogaretur à Virgine, Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? respondit : *Spiritus sanctus superueniet in te. Quòd si Iuditha , postquam Holoferni Iudith 13, caput abstulit, acclamatur benedicta. (Benedicta es tu filia*

28.

filia à Domino Deo excelsō p̄e omnibus mulieribus super terram.) acclametur & Virgo , quæ caput serpentis contriuit. Acclamatur ab Angelo , cui nos supplices quoque accedamus , & exclamemus , B E N E D I - Luc.1,24.
C T A T V I N M V L I E R I B V S , sancta Dei genitrix , forma nostræ regenerationis , tu honorificentia Judith 15,
10. populi nostri.

ADORATIO.

Spiritus est Deus: & eos, qui adorant eum, in spiritu & veritate oportet adorare.

Venite adoremus, & procidamus ante Deum. Psal.94,6.

Nos autem populus eius,

in similitudinem immaculatæ Annunciationis.

Adoramus, & procidimus, cùm in sancto Mis- Anima
dum aqua
ſæ Sacrificio recitamus , Homo factus est , & lustrali
enuntiamus , Verbum caro factum est. Summum est tingitur,
Incarnationis mysterium , & summum cultum & triumpfat
à maledi-
adorationem exigit , vnde & in genua prouoluimur ctione ter-
adorantes Deum , & simul colentes immaculatam
M A R I A M , ex qua Verbum caro factum est, & in
qua natura sancti Baptismi resulgescit. Forma no-
stræ

stræ regenerationis, generatio Christi est, teste Ambrosio lib. de Iis qui mysteriis initiantur, cap.9. Ne dicamus, *Quomodo regenerati sumus?* Non agnosco usum naturæ. Sed nullus hic naturæ ordo, ubi excellentia est gratiæ. Denique non semper usus naturæ generationem facit. Generatum ex Virgine Christum donum confitemur, et naturæ ordinem denegamus: non enim ex viro M A R I A concepit, sed de Spiritu sancto in utero accepit, ut dicit

Mat.1,18. Matthæus, quia inuenta est in utero habens de Spiritu sancto. Si ergo superueniens Spiritus sanctus in Virginem conceptionem operatus est, et generationis munus impleuit; non est utique dubitandum, quod superueniens in fontem, vel super eum qui Baptismum consequitur, veritatem regenerationis operetur. Huc etiam pertinet, quod Sermone 1. de Epiphania affirmat idem Ambrosius, agens de Christi Baptismo, unde & nostrum suam originem habuit. *Spiritus sanctus, qui tunc in utero apparuit, modo in gurgite circumfulsit.* Qui tunc M A R I A M castificauit, nunc sanctificauit, et quasi maturiore consilio, qui tunc umbram praestitit nativitati, modo testimonium perhibet veritati. Cùm foret in Adamo

Pl.7,15. caro humana, Eua concepit dolorem, et peperit iniquitatem, & quidem ex serpente concepit; venit ad sacram Baptisma, venit ad Catholicam Ecclesiam, & referens in se immaculatam M A R I A M , concipit Christum,

Christum , qui beneficio gratiæ in renatis efficitur & formatur. Vnde & Paulus tinctus iam aqua lustrali dicit : *Vivo ego iam non ego, viuit verò in me Christus* : Christus scilicet , qui non solum immaculatæ MARIAE, sed etiam aquis & fluentis Iordanis suum ortum habere profitetur. *Viuit verò in me Christus*, cuius incarnatio virginalis mysticum Baptisma est, cùm exclamet Isaias : *Rorate cæli desuper , et nubes pluant iustum : aperiatur terra , germinet Saluatorem.* Ros & nubes indices Incarnationis, sunt etiam indica Baptismalis ablutionis. *Viuit ergo in me Christus*, qui soluens maledictionem , dedit benedictionem, cuius meminit Dauid Psalmo 84. *Benedixisti Domine terram tuam, auertisti captiuitatem Jacob : remisisti iniquitatem plebis tuæ, operuisti omnia peccata eorum.* Benedicta terra Mariana , benedicta & anima Christiana , quæ mystica M A R I A est : teste enim Cyrillo lib.3.contra Hæreticos, cap.3. *Formatur Christus in nobis per operationem Spiritus sancti, renouatis nobis in similitudinem suam.* Et quidem similitudo Christi , Spiritus sanctus est. Hinc (vt diuinus Dionysius de Ecclesiast. Hierarch. cap.2. Parte 3. §.8. de Baptismo agens ait) *sacra diuinæ generationis initiatio ea quæ initia ta sunt, diuino spiritui coniungit.* Accedit Basilius agens de Sacramento Baptismi : *Nunc quidem secundum*

O

men-

mensuram Incarnationis interno homine in nouitate ~~vite~~
Christo configurato obedientiam illi præstamus.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende tibi, hoc est imagini quam à Christo
accepisti. *S. Ambrosius lib. 3. de Viduis, p. 3.*

Primus homo de terra, terrenus : secundus homo de
cælo, cælestis. Qualis terrenus, tales & terreni : &
qualis cælestis, tales & cælestes. Igitur, sicut portauimus
imaginem terreni, portemus & imaginem cælestis. Paulus
1. Corinth. 15, 47.

Misit cælestis Pater, vt lib. 2. in Ioan. cap. 3. ex-
pendit Cyrillus, immutabilem naturâ Filium suum, &
procul ab omni peccato remotum, ad carnem nostram affi-
mendam, vt quemadmodum prævaricatione primi Adæ ma-
ledictioni subiecti fuimus ; sic obedientia virtuteque secun-
di, & maledictionem fugiamus, & quæ ab ea sunt secuta
detrimenta ne timeamus. Prætulisti imaginem terreni
Adami, vocem serpentis audisti, & maledictionem
Dei in te ipsum deriuasti : venisti ad facrum Ba-
ptisma, in quo serpentis dolis renuntians, filius ho-
minis esse desisti, & in filium Dei translatus, ap-
pares

pares similis Christo, & Matri, quæ serpentem non auscultauit, sed missum à Deo Angelum excepit, iussis diuinis obtemperauit, de quo Irinæus apud Augustinum lib.1. contra Julianum, cap.2. *Quemadmodum adstrictum est morti genus humanum per virginem, soluatur per virginem, æqua lance disposita virginalis inobedientia per virginalem obedientiam: adhuc enim protoplasti peccato per primogenitum emendationem accipient, serpentis verò prudentia deuicta per simplicitatem columbae, vinculis illis resoluti sumus, per quæ alligati morti eramus.* Soluit Christus veteris Adami execrabilem maledictionem, & dedit benedictionem, qua benedicta anima fiat similis immaculatæ MARIAE, quæ ceteris feminis benedictionem præripuit: præripuit & ipsa benedictionem infinitæ multitudini animarum, quæ expertes aquæ lustralis sub maledictione vixerunt, & adhuc sub maledictione degunt. Benedicta anima cuius Deus Dominus eius. *Non ps.147,11 fecit taliter omni nationi, & iudicia sua non manifestauit eis.* Manifestauit Deus per Angelum mysterium generationis Christi MARIAE: Christianæ regenerationis Sacramentum declarat per Sacerdotem suum, qui nomine Ecclesiæ solemni Sabbati sancti die rogat: *Omnipotens sempiterne Deus, adesto magnæ pietatis tuæ mysteriis, adesto Sacramentis, & ad recreandos nouos*

populos, quos tibi fons Baptismatis parturit, Spiritum adoptionis emitte, ut quod nostræ humilitatis gerendum est ministerio, virtutis tuæ impleatur effectus.

Impressa animæ figura immaculatæ
MARIÆ.

Sit in singulis Christianis anima immaculatæ MARIÆ, vt magnificet Dominum, qui soluens maledictionem, dedit benedictionem, vt virtute Sacramenti Baptismi, terra nostra priori maledicto liberaretur. Sit in singulis renatis ex aqua & Spiritu sancto spiritus MARIÆ Virginis, vt exultet in Deo, de prima maledictione celebrans gloriosam victoriam.

Luc.1,43.

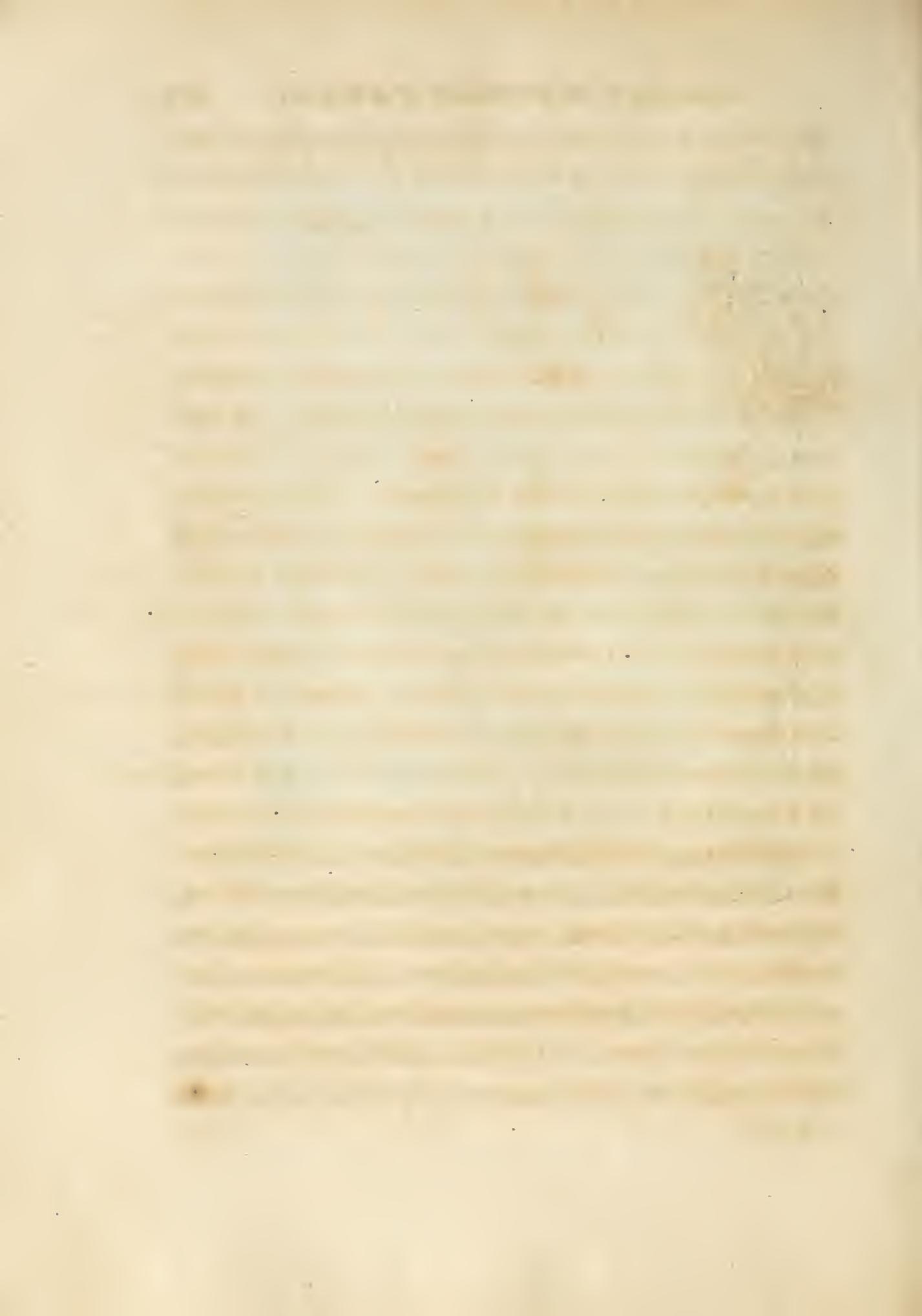
ET BENEDICTVS FRVCTVS VEN-
TRIS TVI.

Sit in Tabula cordis imago Visitationis immaculatæ MARIÆ Matris Dei, de fructu terræ maledictione triumphantis, exemplar nouæ creaturæ, hunc eundem triumphum celebrantis.

Respice, & fac secundùm exemplar quinti Festi & triumphi Mariani.

IMA-

IMAGO DVODECIMA
EXPLICATA.

Gen. 3, 17.
Prima in
Visitatione
Maria de
maledictio-
ne fructus
solemnem
triumphum
agit.
 V M dixerit Adamo Deus , *Maledicta terra* *in opere tuo*, non in terra solūm, sed in eius etiam fetu imposita maledictio locum tenuit. Adumbratum est in terra , & eius fetu , quod Euæ & prolibus eius accidit. Criminis prioris ergo maledictum Eua subiit , subierunt & eius proles , quæ omnes sub maledicto formantur & concipiuntur. Fructus ventris generosi Christus, de quo dictum est Dauidi : *De fructu ventris tui ponam super sedem tuam.* & de quo iam dictum fuerat Abrahamo : *Benedicentur in semine tuo omnes gentes.* Consonat sibi Dauid , cùm terræ simul ac fructui benedicens modulatur : *Confiteantur tibi populi Deus,* *confiteantur tibi populi omnes : terra dedit fructum suum.* Tulit MARIA fructum , qui tollens maledictionem, dedit benedictionem, & confundens mortem, donauit nobis vitam sempiternam. Terra ergo benedicta suo benedicto fructu , tota illustris & decora apparet in Visitatione , procedens instar Iudithæ cum magna gloria, vt virtute Visitationis suæ Ioannem à culpa originis liberet. Processit in montana

cum

cum tanta tamque excelsa gloria Spiritus, vt ex eius plenitudine Elisabetha acceperit, & repleta Spiritu sancto fuerit.

Ad stuporem Elisabethæ plena diuino Spiritu MARIA comparebat, & ad stuporem MARIAE apparebat Elisabetha venusta decore gratiæ, quem admodum apud Birgittam lib. 6. cap. 59. testatur in hæc verba ipsa Virgo: *Cum Elisabeth miraretur feruorem Spiritus qui loquebatur in me, & ego non dissimiliter mirabar in ea gratiam Dei: ambæ benedicentes Dcum, stetimus simul aliquibus diebus.*

Iudith 13. Postquam caput Holofernis ablatum est, Deus ipse benedicitur. *Benedictus*
24.

Dominus, qui creauit cælum & terram, qui te direxit in vulnera capitis, principis inimicorum nostrorum. Conse-

quens ergo fuit, vt cum caput serpentis contriuisset

MARIA, non ipsa solùm, sed etiam Deus quem

Luc. 1, 42. gestabat in vtero, laudaretur, ac diceretur, *BENEDI-*
CITVS FRVCTVS VENTRIS TVI, sicut &

tu benedicta es, forma regenerationis Christianæ,

Iudith 15. *tu honorificentia populi nostri.*
10.

ADORATIO.

Spiritus est Deus : & eos, qui adorant eum, in spiritu & veritate oportet adorare.

Venite adoremus, & procedamus ante Deum.

*Nos autem populus eius,
in similitudinem immaculatæ Visitationis.*

Ioannes mundatus à labe & lue originalis peccati, repletusque Spiritu sancto, in utero matris exultauit. Deus virgineo inclusus ergastulo, gessit se cum Ioanne, more domestico & familiari, quem apud S. Birgitam lib. 4. Reuelat. cap. 16. describit eadem gloria Virgo : *Deus quippe est quasi gallina calefaciens oua, de quibus fiunt viuentes pulli. Omnia itaque oua quæ subtus gallinam sunt, recipiunt calorem eius, non autem oua circumstantia : nec mater frangit testam oui in qua pullus concipitur, sed ipse pullus rostro suo tentans frangere; quod videns mater, illi pullo calidum locum præparat, ubi subsistat. Sic Deus omnes cum gratia sua visitat, eos vero qui sic cogitant, Nos, inquiunt, abstinere volumus à peccando, &c), in quantum possumus, conari volumus ad perfectionem, hos visitat Spiritus sanctus frequentius, ut perfectius possint. Hactenus immaculata MARIA genitrix*

Mat. 23,37 trix Dei, qui dicit de se: *Quoties volui congregare filios tuos, quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas, & noluisti?* Nobilis pullus Ioannes, quem visitat & inuisit Spiritus sanctus, ut ad formam Marianam, purum à macula originali illum reformat.

Qualis M A R I A, talis anima Ioannis, talis anima Christiana, quæ ascendit de sacro fonte, sicut & illa conscendit in montana. Hæc lex inuiolabilis ignis est, ut sursum adspiret; & anima, quæ baptizatur in Spiritu sancto & igne, professione sua anhelat, ut eius mens ducatur & feratur ad sublimia.

Colof. 3,1. Vnde & Paulus ascendentibus de lauacro dicit: *Si consurrexitis cum Christo, quæ sursum sunt querite, ubi Christus est, in dextera Dei sedens. Quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram.* Quicumque emergit è sacro Baptismatis fonte, consurgit cum Christo, & eius anima similis est M A R I A E, cui in sacra Visitatione, quemadmodum Ecclesia canit, ascendens in *Cant. 2, 10* altum Christus adhuc in utero dicit: *Surge, propera amica mea, columba mea, formosa mea, & veni.* Repe-
V. 13. tit verba, quia pulchra: *Surge, propera amica mea, speciosa mea, & veni: columba mea in foraminibus petrae, in cauerna maceriae, ostende mibi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis.*

Surgit columba Marianæ, surgit columba Christiana,

stiana, in cuius elogium expendit Ambrosius in
Psal. 118. litt. 16. locum illum Canticorum: *Oculi eius Cant. 5, 12.*
sicut columbae super riuulos aquarum, quae lacte sunt lotae,
& resident iuxta fluentia plenissima. Expendit autem in
haec verba: Baptizat in lacte Dominus, id est, in sinceritate,
& isti qui sunt vere baptizantur in lacte, qui sine
dolo credunt, & puram fidem deferunt, immaculatam in-
duunt gratiam, ideo candida sponsa accedit ad Christum,
quia in lacte baptizata est. Ideo mirantur eam Virtutes &
Potestates, dicentes: Quae est ista quae ascendit dealbata? Cant. 8, 5.
Ante paululum dicebat, Nigra sum; nunc autem dealbata Cant. 1, 5.
cernitur, & ascendit in cælum, & innixa Dei Verbo, iam
alta penetrat. Volat in altum M A R I A, volat & ani-
ma renouata Spiritu sancto, de qua Richardus Par-
*te 2. in Canticorum cap. 15. Boni, inquit, *Spiritus san-**

cti renouatione & subleuatione ad hunc volatum & li-

bertatem nascuntur. Isti sunt, qui ut nubes volant, &

quasi columbae ad fenestras suas, quia ad æterna deside-

ria subleuantur, & ad infirma nulla cupiditate ferun-

tur. Quem volatum columbinum Spiritus sanctus opera-

tur in anima, quæ designatur per columbam. Montana

igitur penetrat innixa Verbo incarnato, cuius virgi-

nalis ventris benedictus fructus est; alta quoque pe-

netrat anima eidem incumbens Verbo, de quo Da-

uid: Virga tua, & baculus tuus, ipsa me consolata sunt. ps. 22, 4.

Sis mihi tu virga, tu baculus ; sis mihi fructus benedictionis , cuius virtute tendam ad sublimia. Et quidem, vt ait Cyrillus lib.11. in Ioan. cap.25. Numquam ad supremæ naturæ imaginem humilitas nostra conscenderet, nisi Spiritu, voluntate videlicet Patris, confirmaretur.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut.27,9.

Attende tibi , hoc est imagini quam à Christo accepisti. *S. Ambrosius lib.3.de Viduis, p.3.*

Primus homo de terra, terrenus : secundus homo de cælo, cælestis. Qualis terrenus, tales & terreni : & qualis cælestis, tales & cælestes. Igitur, sicut portauimus imaginem terreni, portemus & imaginem cælestis. Paulus 1.Corinth.15,47.

Gestasti, homo , imaginem Adami terreni , qui te rebus terrenis affixit. Filius Adæ erat Dauid , & Ps.118,25. memor conditionis suæ, & tuæ,dicebat : *Adhæsit pa-*
Ps.43,25. uimento anima mea. & rursus : *Adhæsit in terra venter noster.* Regeneratus in Spiritu sancto & translatus in
Ioan.8,23. Christum fuisti , qui dicit de se : Ego non sum de hoc
Ioan.15, 39. mundo, quia cælestis : & Christianis suis ait: De mun-
do

do non estis, quia mecum cælestes estis, & in vobis imaginem meam præfertis. Christus hospitatus in utero matris, venit hospes in montana, ut sursum Ioannem attolleret, quem in ventre matris iacentem culpa communis tenebat. Mundo, & mundanis pompis, cum aqua sacra lustrareris, renuntias, ut more Christi & MARIÆ, hospes in mundo es. Ergo ne agas in terra ciuem, sed peregrinum, qui terrena non curat, sed cælestia meditatur.

Benedictus Deus, & Pater Domini nostri Jesu Christi, Ephes. 1, 3.. qui benedixit nos in omni benedictione spirituali, in cælestibus, in Christo.

Benedixit nos in cælestibus, tam in Christo quam in Spiritu sancto, quo repleta Elisabetha, cælo potius quam terræ prolem suam consecravit. Erat in utero Ioannes, erat palmes in sua vite, & quidem omnino incultus; coluit Deum, & ipse cultus & excultus est. Vitis instar Ecclesia est (*wxor tua sicut vi-Ps. 127, 3. tis abundans in lateribus domus tue*) palmites Christiani sunt. Deus illos colit & excolit, ut fructus benedictionis existant. Huc pertinet sacra Oratio quæ pro renatis Sabbato sancto ab Ecclesia recitatur: *Deus, qui in omnibus Ecclesiæ tue filiis sanctorum Prophetarum voce manifestasti, in omni loco dominationis tue satorem te bonorum seminum, & electorum palmitum esse cultorem:*

tribue quæsumus populis tuis, qui & vinearum apud te nomine censemur, & segetum, ut spinarum & tribulorum squalore resecato, digna efficiantur fruge fecundi.

Impressa animæ figura immaculatæ
M A R I A E.

Sit in singulis renatis anima immaculatæ M A R I A E, ut magnificet Dominum, qui spinarum & tribulorum squalore resecato, fructibus benedictionis Ecclesiam tuam fecundet. Sit in singulis renatis spiritus Marianus, ut exultet in Deo, cuius sacri Baptisimi virtute benedicta creatura floret, fructificat, & triumphat.

S A N C T A M A R I A.

Sit in Tabula cordis imago Expectationis immaculatæ M A R I A E Matris Dei; de doloribus partus triumphantis, exemplar Ecclesiæ cum exultatione fœtus suos enitentis.

Respice, & fac secundùm exemplar sexti Festi & triumphi Mariani.

SANCTA MARIA.

IMAGO DECIMATERTIA EXPLICATA.

ANTE puerperium suum timent ac trepidant feminæ, nec sine causa : Euæ enim & eius sexui dicta sententia est : *In dolorem in Expectatione agit Maria trium phum.* *In dolo-* Prima de dolcibus partus so- *re paries filios.* Dignas luit pro commisso Gen. 3, 16. pœnas Eua, & rea in ipso partu punitur. Timet supplicium reus, non sperat. Expectat M A R I A partum sine dolore futurum. Præuenierat Gabriel Virgine, ne timeret : *Ne timeas M A R I A: inuenisti enim gratiam apud Deum.* Quæ verba sapienter versat Idiotæ. *Inuenisti,* inquit, M A R I A, *gratiam cælestem,* quia fuerunt in te ab originali labe præseruatio, Angelica salutatio, Spiritus sancti superuentio, & Filij Dei conceptio. Sed qualiter, ô felicissima Virgo, has gratias inuenisti? Certe, ô superbenedicta Virgo, sicut Eua gratiam amisit per superbiam, & inobedientiam, & curiositatem vanam ; sic tu è diuerso gratiam inuenisti, quam numquam amisisti, quæ futura eras omnium humillima, obedientissima, & in Dei scientia solidissima. Idem cælestis Angelus, qui timorem eliminavit ex Virgine, in bonam spem & expectationem illam induxit, dum ait, *Ecce concipies in utero, & paries filium.* addit deinde, *Spiritus sanctus*

Q   super-

superueniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi. Ideoque quod nascetur ex te sanctum, vocabitur Filius Dei.

Deus promissis stetit, & superuenit Spiritus sanctus, cuius virtute MARIA concepit Filium, expectationem vnam & vnicam Israëlis, desiderium collium æternorum. Sacrum MARIAE nomen sonnat spem & expectationem, cuius virgo mater est. Illam Matrem sanctæ spei Patres omnes recognoscunt, inuocant, & implorant, cuius aidè partum optantes exclamant: *O sapientia, quæ ex ore Altissimi prodiisti, attingens à fine usque ad finem fortiter, suauiterque disponens omnia, veni ad docendum nos viam prudenter.* Benè sperauit, & benè sperare docuit Iuditha, quæ Holofernem decollauit. Hæc spes magis splendet in MARIA, magis fulget: caput serpentis contriuit, & præferens nomen spei, procedit cum magna gloria, digna quæ vocetur & inuocetur, S A N C T A M A R I A, spes nostra salue, forma no-
Iudith 15. stræ regenerationis, honorificentia populi nostri.
10.

ADORATIO.

Spiritus est Deus : & eos, qui adorant eum, in spiritu & veritate oportet adorare.

Venite adoremus, & procedamus ante Deum.

*Nos autem populus eius,
in similitudinem immaculatæ Expectationis.*

O Sapientia, & Sapientiæ parens immaculata Anima, cùm vitetur sacramentali ablutione, triūphat de timore, similitudinis Matri spei.
M A R I A, in cuius partu totam suam spem collocarunt Patres omnes, & filij omnes qui ortus sui originem ex ipsis traxerunt & habuerunt. Tecum, ô Virgo, loquitur Angelus ille cœlestis, qui sermonem tuæ Birgittæ dictauit: *Dolebant vehementer Prophetæ, videntes filios Israël pro superbia & carnis petulantia legem Moysis deserere, & elongata ab eis diuina charitate, iram Dei super eos venire. Exultabant, antè prænoscentes, quod ipse legis dictator, & Dominus, ex tua humilitate, & tuæ vitæ puritate, ô M A R I A, stella præfulgida placaretur, & quod reciperet eos in suam gratiam, qui ipsum ad iram prouocauerant, & suam indignationem miserabiliter incurrerant. Dolebant etiam, quia destructis muris & portis Ierusalem, inimici Dei fuerant ingressi, expugnantes corporaliter, satanas autem spiri-*

tualiter. Sed exultabant de te, ô MARIA, porta dignissima, præcientes in te Deum fortissimum gigantem assumpturum arma, quibus diabolum & omnes inimicos devincere debebat, *&* sic verè Prophetæ, sicut Patriarchæ, de te, ô dignissima Mater, per maximè consolati fuerunt.

Expectatio virginalis, quām conueniat mysterio sacri Baptismi, vel ex hoc percipi potest, quod cūm

Isai. 45, 8. sancti Patriarchæ clament & exclament, *Rorate cæli desuper,* *&* nubes pluant Iustum; aperiatur terra, *&* germinet Saluatorem: exclamatione sua rorem & pluuiam, lustralem aquam nimirum, videantur postulare, non semel tantum, sed etiam iterum, apud

Isai. 64, 2. eundem Isaiam. *Utinam disrumperes cælos,* *&* descenderes, à facie tua montes diffuerent, sicut exustio ignis tabescerent, aquæ arderent igni: ut notum fieret nomen tuum inimicis tuis, à facie tua gentes turbarentur. Nec

Iean. 5. dubium, quin probatica piscina, quæ erat antè Ierosolymis, vbi erat multitudo languentium, expectantium aquæ motum, adumbraret expectationem eorum, qui aduentum Christi sperarent. Hæc etiam umbra sacri Baptismi erat, quemadmodum monet Ambrosius lib. de Iis qui mysticis initiantur cap. 4.

Crede, quia non sunt vacue aquæ. Ideò tibi dictum est, quia Angelus Domini descendebat secundum tempus in natatoriam, *&* mouebatur aqua. Concludit tandem: Itaque

que ille paralyticus expectabat hominem. Quem, nisi illum Dominum Iesum natum ex M A R I A Virgine, cuius aduentu non umbra sanaret singulos, sed veritas vniuersos? Iste est, qui expectabatur ut descenderet, de quo dixit Deus Pater ad Ioannem Baptistam: Super quem videris Ioan.1,33. Spiritum descendenter de cælo, & manentem super eum, hic est qui baptizat in Spiritu sancto.

Expectet igitur anima, quæ in Spiritu sancto mundata est, & euadens immaculatæ M A R I A E similis, exclamat, prorumpatque in illas voces: O Sapientia, ô Adonai, ô radix Iesse, ô Oriens, & splendor lucis æternæ, ô Rex gentium, ô Emmanuel, ô clavis David, & sceptrum domus Israël, qui aperis, & nemo claudit; claudis, & nemo aperit: veni, & educ vincetum de domo carceris, sedentem in tenebris, & umbra mortis. Ne timeas, Virgo, sed speres: ne timeas Christiana anima. ubi Spiritus Domini, ibi libertas est. Ideò Christus venit, ut dixerat antè Cyrillus, ne culpæ illius prioris timeamus detrimenta. Ergo Christum non secundum carnem, sed in spiritu concipe in te, ut parturias ex te, quemadmodum Sermone de Natiuitate monet Iustinianus.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende tibi, hoc est imagini quam à Christo accepisti. *S. Ambrosius lib. 3. de Viduis, p. 3.*

Primus homo de terra, terrenus : secundus homo de cælo, cælestis. Qualis terrenus, tales & terreni : & qualis cælestis, tales & cælestes. Igitur, sicut portauimus imaginem terreni, portemus & imaginem cælestis. Paulus 1. Corinth. 15, 47.

S. Augustinus lib. 3. de Symbolo ad Catechumenos cap. 10. postquam terreni Adami imaginem deposuerisset, ac Christi effigiem receperisset, exclamat: Omnia prorsus delet sanctum Baptisma, & originalia & propria; dicta, facta, cogitata, cognita, incognita omnia dimittuntur. Innouat hominem, qui fecit hominem: donat delicta, qui non querit merita: præuenit gratia etiam ipsam infantiam, ut sint liberi per Christum liberati, qui in Adam à diabolo tenebantur antè captiui. Innouatus es, veterem hominem exuens cum actibus suis, & induens nouum, qui secundum Deus creatus est, & te creauit. Accepisti Spiritum sanctum, qui est remissio & indulgentia omnium peccatorum. Præuentus es gratia Baptisini,

Baptismi , vt liber per Christum sis , qui eras antè captiuus , & pro libertate tua gemebas , & suspirabas , compos factus voti tui , poteris Christiane exclamare : *O misericordia ! & semel acclamare cum Apostolo : Apparuit benignitas & humanitas Saluatoris* Tit. 3, 4. *nostri Dei , non ex operibus iustitiae quæ fecimus , sed secundùm suam misericordiam saluos nos fecit , per lauacrum regenerationis & renouationis Spiritus sancti , quem effudit in nos abundè per Iesum Christum Salvatorem nostrum :* *vt iustificati gratia ipsius , heredes simus secundùm spem vitæ æternæ.*

Excitainur in spem altam & sublimem æternævitæ , renati in Spiritu sancto. Eapropter dicit renascens : *Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum , ita desiderat anima mea ad te Deus.* Situit anima mea ad Deum fortem viuum , quando veniam , & apparebo ante faciem Dei ? Accedit & orans Ecclesia , quæ corda renatorum suorum inspiciens & introspiciens , Deum cælestem precatur: *Omnipotens sempiterne Deus , respice propitius ad deuotionem populi renascentis , qui sicut ceruus aquarum tuarum expetit fontem :* & concede propitius , *ut fidei ipsius sitis , Baptismatis mysterio animam corpusque sanctificet.*

Impressa animæ figura immaculatæ
MARIÆ.

Sit in singulis renatis ex aqua & Spiritu sancto anima immaculatæ MARIÆ, ut magnificet Dominum, in quo sita est spes & expectatio omnium Christianorum. Sit in anima spiritus Marianus, vt dum Christum concipit, & effudit virtute sacri Baptisimi, nihil timens, sed in Deo suo exultans, & simul triumphans de doloribus partus, illum parturiat.

MATER DEI.

Sit in Tabula cordis imago Purificationis immaculatæ MARIÆ Matris Dei, de multiplicatione fetuum triumphantis, exemplar Ecclesiæ, & animæ fetum vnum enitentis virtute sacri Baptisimi.

Respice, & fac secundūm exemplar septimi Festi & triumphi Mariani.

IMA-

MATER DEI.

R

IMAGO DECIMA QVARTA

EXPLICATA.

DI VES & opulenta Euæ , redacta ad inopiam est. Vbi primùm lapsum fecit , eò inopiæ , eò paupertatis deuenit , vt vestes quas indueret non haberet , & necessitate compulsa , laceris se foliis contegeret. Cùm esset in statu indigentiæ , dixit Dominus Deus Euæ : *Multiplicabo ærumnas tuas, et fetus tuos.* Hinc profectum est , vt pauperculæ feminæ plurimas edant proles , quas vnde alant non habent , & multiplicatis fetibus , ærumnæ parentum magis & magis augeantur. Soluunt itaque filiæ Euæ meritas violatæ legis pœnas. Legem non infregit , non violauit immaculata M A R I A , quæ cùm pauper ita esset , vnum solum peperit filium , vnicum Filium Dei enixa est.

Mater Dei est , quæ post partum venit ad templum , vt immaculatam se ostenderet , ostenderetque se legi supra id quod lex petebat , obsequi velle , sicut & ipsa Birgittæ exposuit lib. 6. cap. 57. *Filia mea, scias quòd ego non indigebam purificatione sicut aliæ feminæ , quia filius meus , qui natus est ex me , ipse mundauit me , nec ego aliquam quantumcumque minimam maculam*

contraxi, quæ filium mundissimum sine aliqua immunditia generaui. Addit deinde: Tali etiam die, sicut hodie, dolor meus augmentatus fuit. Nam licet sciebam filium meum Luc. 2, 35. ex inspiratione diuina passurum, tamen ex verbis Simeonis, quibus dixit, gladium pertransiturum animam meam, & filium meum positum in signum, ut contradiceretur, grauius perforabat cor meum dolor iste, qui usque dum assumpta fui corpore & anima in cælum, numquam desuuit à corde meo, quamquam ex consolatione Spiritus Dei temperaretur. Hoc diuini Spiritus munimento, & pariter ornamento procedit MARIA in templum, sistit filium coram Patre, vnicam Dei Patris vnicam suim Mat. 1, 16. met ipsius prolem. De qua natus est Jesus, qui vocatur Christus: ipsa Virgo est, & MATER DEI, typus sanctæ Matris Ecclesiæ, forma nostræ regenerationis Judith 15, 19. honorificentia populi nostri. Rectè igitur purificatio Baptismum repræsentat, cum hic (vt S. Dionysius Ecclesiast. Hierarch. cap. 2. Parte 3. §. 1. testatur) diuina institutione satis probet accendentis, quam sanctè operatur, vitæ integritatem, & per vitam probam ac diuinam, uniuersæ simul malitiæ perpurgationem, naturali emundatione aquæ, corporalius ipsi denuntiet.

ADORATIO.

Spiritus est Deus : & eos, qui adorant eum, in spiritu & veritate oportet adorare.

Venite adoremus, & procedamus ante Deum. Ps. 94, 6.

*Nos autem populus eius,
in similitudinem immaculatæ Purificationis.*

QValis Dei Mater, talis & Ecclesia Dei, quam *Mystica
Maria Ec-
clesia dum
abluit &
abluitur,
triumphat
de numero
prolium.*
lib. de Symbolo tract. 2. describens Augustinus ait: *Sancta Ecclesia, in qua omnis Sacramenti fetuum triumphat auctoritas, mater & virgo, prole fecunda, sponsa Christi, piè nutrit filios, quos Deo Patri dignos assignare contendit.* Format & conformat filios in similitudinem immaculatæ **M A R I A E**, quæ propterea in templum venit, *de vnici Filij sui manifestatione iucunda, atque de gentium vocatione deuota, sicuti adstruit Iustinianus Sermone de Purificat.* Coniunguntur in festo Purificationis **MARIAE** vnici Filij Dei manifestatio, & vocatio populi Gentium. *Nos autem populus eius.* Nobiscum igitur illuminatis, purificatis, & baptizatis agit Apostolus cap. 8. ad Romanos vers. 9. *Vos autem in carne non estis, sed in spiritu : si tamen spiritus Dei habitat in vobis. Si quis autem Spiritum Christi non*

R 3 . . . . . habet,

habet, hic non est eius. Christianus non est, quem non mundauerit priùs & purgauerit lustrali aqua Spiritus Christi.

Benè Ambrosius lib. de Iis qui mysteriis initiantur, cap.4. *Hoc est illud magnum mysterium, quod oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit. Aquas video, quas quotidie videbam, istae me habent mundare. In aquas sèpè descendit, et) numquam mundatus sum: hinc cognosco, quòd aqua non mundat sine spiritu. Hoc illud magnum mysterium, in quo Dei Mater & mater Ecclesia conueniunt, sicut adstruit Augustinus Apoc.12,4 lib.4. de Symbol. cap.1. In Apocalypsi Ioannis Apostoli scriptum est hoc, quòd staret draco in conspectu mulieris quæ paritura erat, ut dum peperisset, natum eius comederet. Draconem diabolum esse, nullus cœstrum ignorat: mulierem illam virginem MARIAM significasse, quæ caput nostrum integra integrum peperit; quæ etiam ipsa figuram in se sanctæ Ecclesiæ demonstrauit: ut quomodo filium pariens virgo permansit, ita et) hæc omni tempore membra eius pariat, et) virginitatem non amittat. Multa sunt membræ fidelium, quæ vnum Christum componunt, ac proinde nec in Ecclesiam prima illa cadit Gen.3,16. sententia, *Multiplicabo ærumnas tuas, et) fetus tuos.**

Magnum hoc mysterium est, in quo sibi consonat Mater Dei, & aqua sancta lustralis, quam Spiritus

ritus sanctus fecundat. Confirmat diuus Ambrosius Serm. i. de Epiphan. *Sicut post partum glorificata est MARIAE castificatio, ita post Baptismum aquæ est comprobata purificatio, nisi quod pœnè maiore munere, quam MARIA, vnda ditata est: illa enim tantum sibi meruit castitatem, ista sanctificationem nobis contulit.* Illa meruit ne peccaret, *ista ut peccata purgaret.* Benè clamat & exclamat Bonaventura de Stimulo amoris, p. 3. *O beatus, qui de tam nobili matre lætatur, ipsam corde amplectitur, opere imitatur! O felix, qui Matri Dei secundum posse suum nititur conformari. Hic est certè, qui omni creatura contempta, soli Deo singulari amore inhæret.*

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende tibi, hoc est imagini quam à Christo accepisti. *S. Ambrosius lib. 3. de Viduis, p. 3.*

Primus homo de terra, terrenus: secundus homo de cælo, cælestis. Qualis terrenus, tales & terreni: et qualis cælestis, tales & cælestes. Igitur, sicut portauimus imaginem terreni, portemus & imaginem cælestis. Paulus 1. Corinth. 15, 47.

Portasti imaginem terreni Adami, hominis quidem

dem impuri & perditi, quam in Christo baptizatus reieciſti, & ſimilis purificatæ M A R I A E comparuiſti. Hoc iſum exigebat Apoſtolus, vt monet Ambroſius de Mysterio Paſch. cap.4. *Sicut portauimus imaginem terreni, id eſt vetuſti hominis in crime, ſic portemus imaginem cœleſtis, id eſt ſuſcepti, redempti, reparati, ac purificati hominis, teneamus in Christo.* Et quidem vetus homo per totum hominem pertinebat, vt illuim inficeret; pertineat & Christus, vt totum hominem abſtergat & mundet. Quò pertinet ſententia illa Bernardi Serm. 6. de Aduentu Domini: *Sicut fuit vetus Adam effuſus per totum hominem, & totum occupauit; ita totum obtineat Christus, qui totum creauit, totum redemit & glorificauit, quique totum hominem ſaluum fecit in Sabbato.*

Idem ipſe eſt, qui feruum ſuum Simeonem, cùm totus ſenex eſſet, purificauit, innouauit ac renouauit, qui illuminationem Gentium, & illustrationem Sacramenti Baptiſmi prædixit, dum cecinit:

Luc. 2,19. *Nunc dimittis feruum tuum Domine ſecundūm verbum tuum in pace: quia viderunt oculi mei ſalutare tuum, quod paraſti ante faciem omnium populorum, lumen ad reuelationem Gentium, & gloriam plebis tuae Iſraël. Lumen Gentium nunc temporis Christus eſt, cùm aquam luſtralem impertit, vt animam corpusque purifi-*
cet,

cet, vnde & Baptismus illuminatio appellatur, eò quòd (vt S.Dionysius Ecclesiast.Hierarch.cap.3.Parte I. ait) *primam lucem conferat, omniumque diuinorum illustracionum principium existat.* Congruenter igitur pro illuminatis, ac simul purificatis, in perwigilio Paschatis Oratio illa recitanda proponitur ac recitatur: *Deus, qui Ecclesiam tuam semper Gentium vocatione multiplicas: concede propitius, ut quos aqua Baptismatis abluis, continua protectione tuearis.*

Impressa animæ figura immaculatæ

MARIAE.

Sit in singulis renatis anima immaculatæ MARIAE, vt magnificet Dominum, qui tantam contulit vim sacrosancto suo Baptismo, vt omnium animas & corpora purificaret, & congregaret, vt mysticum Christum vnum componant, in vnum Christum confluant & conueniant. Sit in singulis spiritus purus sacratissimæ MARIAE, vt exultet in Deo, & in sancta Matre Ecclesia, cuius fetus Christus mysticus, solus & unus est, & in eo de ærumnosa prolium multiplicatione triumphat. Unus Deus est, & unam generat prolem: una Virgo est, & unum producit filium: vnum Baptisma est, &

S

vnum

vnum gignit & edit fetus. Hic autem fetus Christus est, unus instar omnium prolium, quem dedita Spiritu & eius donis anima Christiana, profert in se, & ex se effert, cum tota mundata & purificata, deriuat in se M A R I A M immaculatam, virginalisque eius Purificationis particeps beneficio diuinæ gratiæ redditur & efficitur.

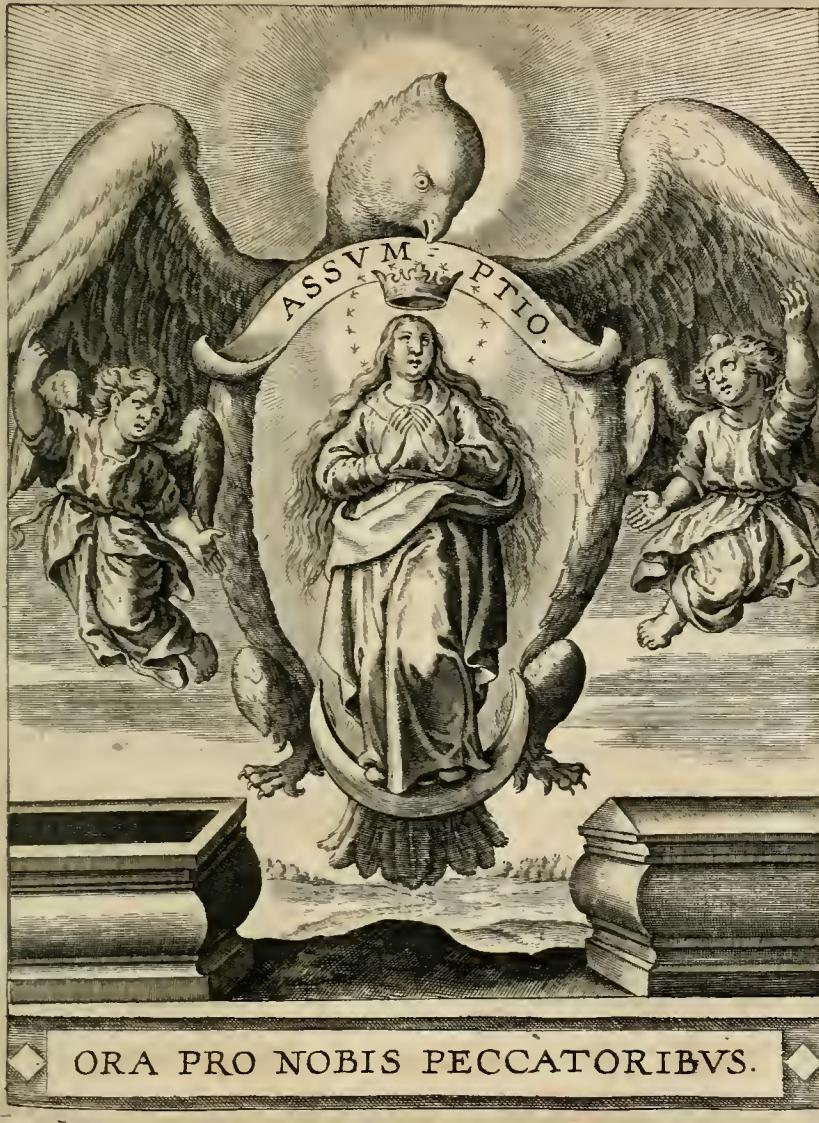
O R A P R O N O B I S P E C C A T O R I B V S.

Sit in Tabula cordis imago Assumptionis immaculatae MARIAE Matris Dei, de exilio Adæ triumphantis, exemplar nouæ creaturæ, ex exilio reuocatae, atque triumphantis.

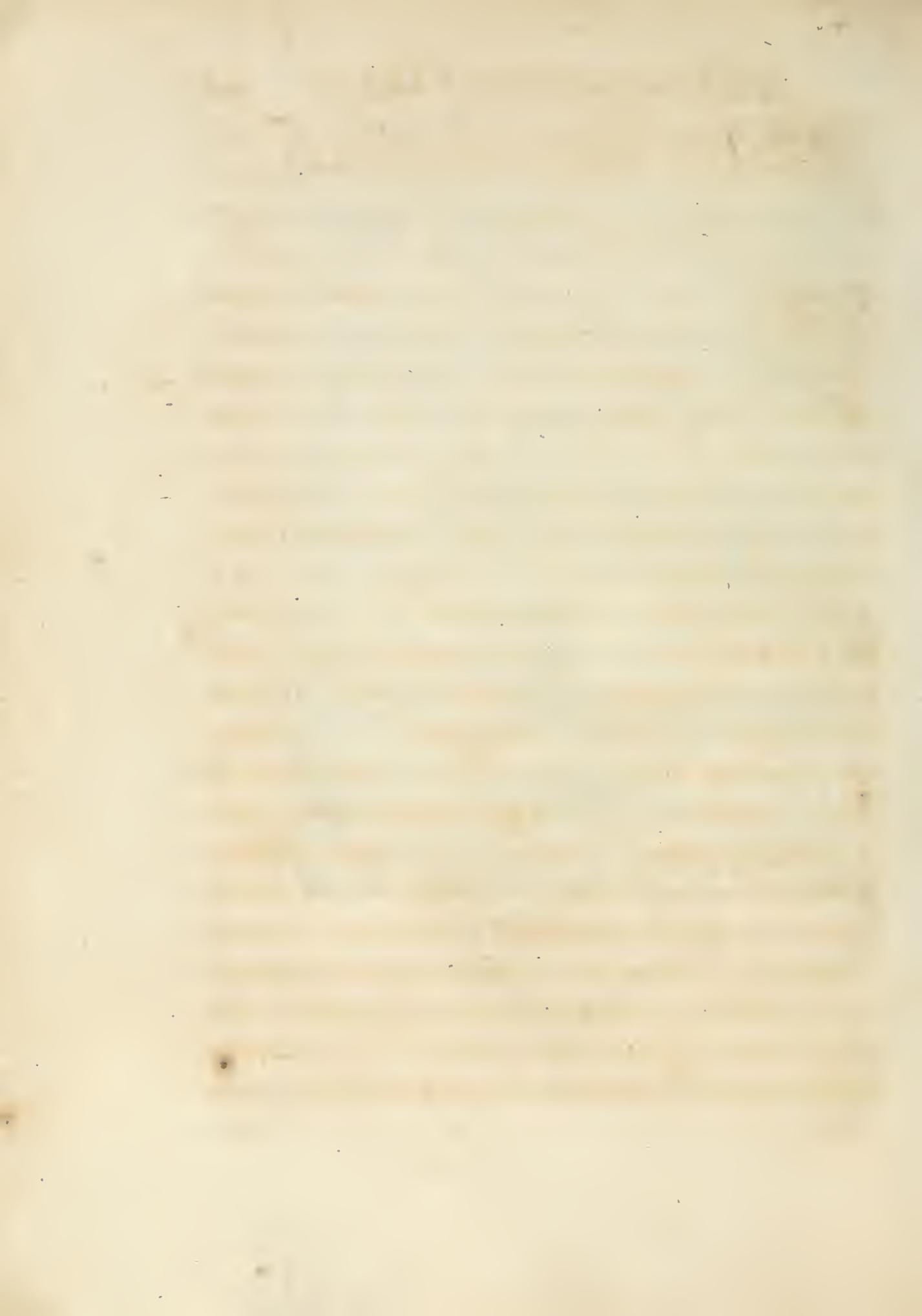
Respice, & fac secundum exemplar octauii Festi & triumphi Mariani.

I M A-

ORA PRO NOBIS PECCATORIBVS.

IMAGO DECIMA QVINTA

E X P L I C A T A.

SIMILIS mortuo est, qui in exilium re- Prima in sua Assum- ptione Ma- ria agit so- lemnem de exilio pri- mo trium- phum. Gen. 3, 23.
legatur. Et quidem Adam relegatus est.
Et emisit eum Dominus Deus de paradiſo vo- luptatis, ut operaretur terram, de qua sum- ptus est. Eiecitque Adam: et collocauit ante paradiſum
voluptatis Cherubin, et flamméum gladium atque versa- tilem, ad custodiendam viam ligni vitæ. Pulchrè hoc describit S. Dionysius de Ecclesiast. Hierarchia cap. 3. Parte 3. §. II. dicens: Naturam humanum, ab initio diuinis bonis imprudentia sua spoliatam, vita passionibus obnoxia, et tetræ mortis exitus exceptit; quippe perniciosa ista veri boni desertio, sacræque in paradiſo legis præuari- catio, eum qui blandè mulcentibus, et infestis aduersarij fraudibus illectus, vitale iugum excusserat, propensioni- bus suis, quæ diuinis bonis aduersantur, dimisit, unde mi- serè æternitatem cum mortalitate commutauit: et qui ori- ginem à corruptibili generatione acceperat, ad interitum origini suæ consentaneum iure merito properauit; nec non à vita diuina, quæ ipsum ad supra erigebat, dilapsus, et ad extrema contraria iam præceps datus, variis perturba- tionibus obnoxiam nactus est immitationem. Communis

hæc culpa attulit exilij pœnam, quam patimur proles Euæ. Immunis ab vtraque fit immaculata M A R I A , cui fores cælestes patent , cùm assumitur in cælum , vt triumphum victrix agat. Assumitur in paradisum voluptatis , vbi deliciis affluat. Assumit eam columba diuini Spiritus sibi similem , similem puritate , similem virginitate , quam prouocat Cant. 2, 15. cuin ad volandum , cùm dicit : *Surge, amica mea, spæciosa mea, & veni : columba mea in foraminibus petræ, in cauerna maceræ, ostende mihi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis : vox enim tua dulcis, & facies tua decora.*

Clausæ portæ erant in ciuitate Bethuliæ , donec Iuditha caput Holofernis abscinderet : abscidit , & simul portas ciuitatis aperuit. Accidit hoc cælesti Ierusalem , cuius ianuæ omnes obseratæ erant , donec immaculata M A R I A serpentem capite truncum redderet, in cælum assumeretur , & eius portas rese-raret. Factum puta , cùm in eius Assumptione Ecclesia canat , & plaudat : *Paradisi portæ per te nobis apertæ sunt, quæ hodie gloriosa cum Angelis triumphas.* Triumphant cum Angelis Dei M A R I A , procedens cum magna gloria , de qua Serm. 6. huius diei asserit Augustinus : *Mulier puritate transscendit naturam cælorum, & quæ supra cælos sunt. Hodie penetrat Sancta sanctorum.*

sanctorum. Io triumphe, MARIA, cui fores cælorum patent, & per quam nobis portæ paradisi aperitæ sunt!

*O gloria Virginum,
Sublimis inter sidera,
Qui te creauit parvulum,
Lactante nutris ubere:
Quod Eua tristis abstulit,
Tu reddis almo germine,
Intrent ut astra flebiles,
Cæli recludis cardines.*

ORA PRO NOBIS PECCATORIBVS, forma nostræ redemptionis & regenerationis, honorificentia ^{Iudith 15,}
^{10.} populi nostri.

ADORATIO.

Spiritus est Deus: & eos, qui adorant eum, in spiritu & veritate oportet adorare. ^{Ioan. 4, 24.}

Venite adoremus, & procedamus ante Deum. ^{Psal. 94, 6.}

*Nos autem populus eius,
in similitudinem immaculatæ Assumptionis.*

Regina cæli gloriosa, quæ virtute Spiritus sancti in cælum euhitur, aperit & ostendit viam, ^{Anima per gratiæ sacri Baptismi de exilio per triumphat.}

per quam renati ex Spiritu sancto in cælestem re-
quiem veniunt. Regrediuntur in paradisum , nec
inueniunt Cherubinum , qui redeuntes ab ingress-
su iam deterreat : Angelos potius obuios sibi inue-
niunt , sibi sumunt , in quorum manibus animas
deferendas præsentandasque Deo tradant. Nihil est
quod possis timere , Christiane , si post suscep-
tioneim Baptisini è viuis discedas , cum omnem pellat
timorem , & securitatem omnem afferat definitio
Concilij Tridentini sess.5. In renatis nihil odit Deus,
quia nihil est damnationis iis, qui verè consepulti sunt cum
Christo per Baptisma in mortem : qui non secundum car-
nem ambulant, sed veterem hominem exuentes, ^{et} nouum,
qui secundum Deum creatus est, induentes, innocentes, im-
maculati , puri , innoxij , & Deo dilecti effecti sunt , he-
redes quidem Dei , coheredes autem Christi , ita ut nihil
prorsus eos ab ingressu cæli remoretur. Haud dubiè iter
cæli tutum sacrum Lauacrum est , vt agens de Bapti-
smo Basilius asseuerat. Hinc efficitur, vt quod Tris-
megistus de Vnitatis imagine dixit , cadat in effi-
Cant.6,8. giem M A R I A E , quæ una columba est ; & in for-
Ephes.4,5. mam sacri Lauaci , quod unum Baptisma creditur.
Hæc tibi pro viribus imago Dei subscripta sit : quam si di-
ligenter consideraueris, oculisque internis prænoueris, crede
mihi filia, ascensum ad excelsa comperies, quin etiam imago
ipsa

ipsa te perducet. Non habet cur timeat anima , quæ
innocens, immaculata , pura, innoxia, Deo dilecta,
&, vt vno verbo dicam, similis M A R I A E assumi-
tur. Propter peccatum primi hominis , de paradiſo eiecli
sumus , sed per gratiam Dei ad paradiſum nos peruenire
credimus. Hæc Bernardus de Modo benè viuendi,
Serm.3. Nihil hominem ab ingressu paradiſi remo-
ratur ; cùm fuerit baptizatus. Confirmat hoc ipsum
Ambrosius in Psalm.118. litt.3. v.1. *Est Baptismus in*
paradiſi vestibulo , qui ante non erat ; sed postquam pec-
cator exclusus est, cœpit esse rhomphæa ignea, quam posuit.
Deus , quæ ante non erat. Culpa cœpit , & Baptismus
cœpit, quo purificantur qui in paradiſum redire cupiebant,
ut regressi dicerent : Transiuiimus per ignem & aquam. Ps.65,12.
Facilè transit per ignem , qui sacra tingitur aqua:
transitus iste mors est ; & quæ sequitur Baptismum,
tota Mariana est , cui & resurrectio debetur. Rursus
Ambrosius lib.2.de Sacramentis cap.6. Remedium da-
tum est, vt homo moreretur & resurgeret. Quare? Vt il-
lud quod ante damnationis loco cesserat , loco cederet be-
neficij. Quid illud est , nisi mors? Subiungit: Quid est
aqua , nisi de terra? Satisfit ergo sententiæ cœlesti sine
mortis stupore. Quòd mergeris, soluitur sententia illa, Ter- Gen.3,20.
ra es , & in terram ibis. Impleta sententia, locus est bene-
ficio , remedioque cœlesti. Ergo aqua de terra , possibilitas

autem vita nostræ non admittebat ut terra operiremur,
& de terra resurgeremus. Deinde non terra lauat, sed a-
qua lauat: ideo fons quasi sepultura est.

Ex hoc fit, vt renati ex Spiritu sancto, constituti
in mortis agone, non vt criminis rei puniantur, sed
vt Christiani milites excitentur ad pugnam, in qua
cum morbo & morte pro gloria luctentur, & ipsum
mortis auctorem more Christi & immaculatæ M A-
R I A E prosternant ac vincant. Huc pertinet quod
ait Augustinus lib.de Symbolo: *Redditur nouitas per
Baptismum, vetustate decadente; deonerasatur anima sarcini-
nis peccatorum, ut libertate nouæ vitæ induita, aduersus
diabolum cum adiutorio diuino valeat fortiter dimicare.*
Dimicemus, vt regnemus, imitatores M A R I A E,
in morte, sepultura, resurrectione, & Assumptione;
siquidem aqua tincti morimur, sepelimur, resurgi-
mus, & in cælum assumimur. Baptismus enim est
ianua per quam Ecclesiam ingredimur, & ab Ec-
clesia transimus ad regnum, & ad paradisum regre-
dimur. Est ars non solùm benè viuendi, sed etiam
moriendi, secundùm quam & M A R I A & anima
Christianæ in cælum euehuntur.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende tibi, hoc est imagini quam à Christo accepisti. *S. Ambrosius lib. 3. de Viduis, p. 3.*

Primus homo de terra, terrenus: secundus homo de cælo, cælestis. Qualis terrenus, tales & terreni: & qualis cælestis, tales & cælestes. Igitur, sicut portauimus imaginem terreni, portemus & imaginem cælestis. Paulus i. Corinth. 15, 47.

Dele imaginem terreni Adami, serua effigiem, quam renatus ex Spiritu sancto in te efformasti, & depinxisti: illa terrena erat, hæc cælestis & sublimis, quam secum Virgo in Ciuitatem Dei infert. Benè monet S. Ambrosius agens de secunda Interpellatione Dauid: *Si benè egerimus, manet in nobis ista imago cælestis: si malè quis agit, deletur in illo hæc imago, illius utique qui descendit de cælo; & est in eo imago terreni.* vnde Apostolus dicit: *Sicut portauimus imaginem illius terreni, portemus & imaginem cælestis.* Bonorum ergo imagines perseverant, & in illa ciuitate resplendent. Benè agamus, vt præfatam imaginem introducamus. Portemus & imaginem cælestis hominis, interim corde, &

moribus atque digna operatione, posteà verò in resurrectione mortuorum. Hæc Anselmus.

Cùm prima viuens & moriens hæc omnia præstiterit immaculata MARIA, prima omnium Christianorum resurrexit, & imaginem Christi viuam in cælum induxit, & reduxit ad Deum, qui di-
Gen.1,26. xerat in creatione : *Faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram.* Rediit ad principium suum, vnde & orta est, imago immaculatæ MARIAE; redeat & nostra innouata & restaurata virtute sacri Baptismatis, cuius effectum in Vigilia Resurrectionis declarat Oratio illa : *Deus incommutabilis virtus, & lumen æternum : respice propitius ad totius Ecclesiæ tuæ mirabile sacramentum, & opus salutis humanæ, perpetuæ dispositionis effectu tranquilliùs operare : totusque mundus experiatur & videat, deiecta erigi, inueterata renouari, & per ipsum redire omnia in integrum, à quo sumpserit principium.*

Impressa animæ figura immaculatæ MARIAE.

Sit in singulis renatis ex aqua & Spiritu sancto anima immaculatæ MARIAE, ut magnificet Dominum, qui virtute sacri Baptismi ab exilio liberat

berat Euæ filios. Sit in singulis spiritus Marianus, vt exultet in Deo intra adyta cælestia, vbi solemnis immaculatæ Virginis nostræ triumphus de pœna mortis vltima, quam inuexit prima culpa, absolvitur & perficitur. Absoluitur festo S. M A R I A E A D N I V E S, perficitur E v C H A R I S T I A. Sacra Eucharistia est, in quam desinit solemnis Christi triumphus, quem egit patiens, resurgens, & in cælum ascendens, de peccato, & eius pœnis; & eiusdem sanctæ Eucharistiæ mysterio terminatur victoria Mariana atque Christiana, ac proinde victrix iam anima vocatur & inuitatur ad epulum & conuiuium triumphale, vt adyta Ecclesiæ ingressus illud communicet atque participet.

Adyta & abdita Ecclesiæ omnino cælestia sunt, quæ Dauid Christianus, nitidus ac fulgidus candore niuum ingreditur, vt nuptiali veste indutus post susceptionem Baptismi, regali assistat conuiuio, conuiua gloriosi Regis, socius immaculatæ M A R I A E. Huc pertinet quod ait S. Ambrosius cap.7. de Iis qui mysteriis initiantur : *His abluta plebs diues insignibus, ad Christi contendit altare, dicens : Et introibo ps.42, 4. ad altare Dei, ad Deum qui latificat iuuentutem meam. Depositis enim inueterati erroris exuuiis, renouata in aquila iuuentutem, cælestè illud festinat adire conuiuium.* Et

quidem tintus lustrali aqua Augustinus, festiuus ad conuiuium venit, & inuenit sacras in Eucharistia niues. Exclamat ille lib. de Contemplat. Iesu Christi, cap. 12. *O charitas Deus, mel dulce, et lac niueum! cibus es grandium, fac me crescere in te ô dulcedo amoris, et amor dulcedinis! Comedat te venter meus, et nectare tui amoris repleantur viscera mea, ut eruet mens mea verbum bonum.*

NUNC, ET IN HORA MORTIS NOSTRAE.
AMEN.

Sit in Tabula cordis imago sanctæ, immortalis, & gloriosæ MARIAE AD NIVES de morte & mortalitate triumphantis, exemplar nouæ creaturæ, æternam sibi vitam acquirentis, & gloria immortalitate fruentis.

Respice, & fac secundùm exemplar noni Festi & triumphi Mariani.

IMA-

NVNC ET IN HORA MORTIS
NOSTRÆ. AMEN.

IMAGO DECIMASEXTA

EXPLICATA.

EXILIVM & mortem intulit prima cul-
pa: sub poena capitis præceptum est, ne
primus homo prohibitum fructum gu-
staret. Præcepitque ei dicens: *Ex omni ligno* te trium-
creatura
qua agit de
morte &
mortalita-
phum so-
paradisi comedere: de ligno autem scientiae boni & mali ne lemnem in
Festo ad
comedas. In quocumque enim die comederis ex eo, morte Niues, Ma-
ria est.
morieris. Violauit ille mandatum, & violatorem Gen. 2, 17.
Deus mortalitati simul & morti addixit, & dixit:
Puluis es, & in puluerem reuertēris. Cūm ad graue Gen. 3, 19.
mortis supplicium damnati iam essent Adamus &
Eua, fecit Dominus Deus Adæ & uxori eius tunicas pel- Gen. 3, 22.
liceas, & induit eos, vt vel habitu ipso monerentur,
se ad locum mortis deduci: mortalis quippe vita
certa via ad mortem est. Occurrit damnatis imma-
culata M A R I A, occurrit cælestis Regina, & nos
omnes vitâ donat. Benè Epiphanius lib. 3. contra
Hæreses: *Sed & illud de his cogitare mirabile est, de Eua*
inquam & M A R I A. *Eua mortis causa facta est homi-*
nibus, per illam ingressa est mors in mundum; M A R I A
verò causa vitæ, per quam genita est nobis vita. Accedit
& Damascenus: *O Deo digna filia, primigenæ matris Euae*

correctio! Quamuis enim prima Eua à Dei mandato recesserit, et per illam aduersum primum parentem, serpenti operam nauantem, mors aditum inuenerit; M A R I A tamen diuinæ voluntati obsecuta, deceptorem serpentem in fraudem induxit, ac mundo immortalitatem inuexit.

Hanc immortalitatem suis niueis niuea Spiritus sancti columba inclusa MARIA mysticè signat. *Nix*, teste Augustino Sermone de Transfigurat. & candorem niueum habet, & calorem omnino non recipit: sic electi, cum peruererunt ad claritatem Dei, obtinebunt munditiae candorem, & nullum sentient aliquando de criminis corruptione calorem. Erunt similes intemeratae MARIAE, cuius niueus candor nullum sentit corruptionis calorem, nullum peccati æstum, virtute diuinæ & niueæ Spiritus sancti columbæ. Niuea & ipsa columba est, mater incorruptæ vitæ.

*Vitam datam per Virginem,
Gentes redemptæ plaudite.*

Plaude, & pete:

*Virgo singularis,
Inter omnes mitis,
Nos culpis solutos,
Mites fac & castos.*

*Vitam præsta puram,
Iter para tutum*

nunc

nunc & in hora mortis nostræ, immaculata M A R I A,
forma nostræ regenerationis & candoris : tu gloria Ie- Iudith 15.
rusalem, tu lœtitia Israël, tu honorificentia populi nostri. 10.

ADORATIO.

Spiritus est Deus : & eos, qui adorant eum, in Ioan.4,24.
spiritu & veritate oportet adorare.

Venite adoremus, & procidamus ante Deum. Pf.94,6.

Nos autem populus eius,
in similitudinem gloriosæ & immortalis
S. MARIÆ AD NIVES.

Qui sumus candidati æternitatis , sacro Bapti- Anima re-
simo dealbati, prouoluaimur ad pedes Regis & nata ex
Reginæ cælorum , more Regum & Pastorum , qui spiritu
cùm essent populi Christiani primores , inuenerunt sancto, de-
puerum cum M A R I A matre eius, & procidentes adora- morte &
mortalita-
te trium-
pbat.
uerunt eum. Cum Regibus & Pastoribus vnum & idem
populus sumus: sequâimur & nos, & similem cultum
exhibentes , procidamus ante Deum & purissimam
M A R I A M, induti puro, candido & niueo habitu,
quem in Baptismo suscepimus. Occurrit Christiano
Dauidi, vitæ æternæ candidato , S.Cyrillus lib.1. in
Genes. prope fine: *Sicut primi hominis imago impres-*

sionem in nobis fecit, adeò ut omnino nos mori oporteat, corruptionisque laqueo capi; ita post eum secundum nostrum principium, id est Christus, & ad eum per Spiritum similitudo, immortalitatem nobis imprimet. Occurrit quoque S. Ambrosius libro de Iis qui mysteriis initiantur, cap.7. Accepisti post hæc vestimenta candida, ut esset indicium, quod exueris inuolucrum peccatorum, indueris innocentiae castæ velamina, de quibus dicit Propheta: Asperges me Domine hyssopo, & mundabor; lauabis me, & super niuem dealbabor. Vnde & per Isaiam Dominus ait: Si fuerint peccata vestra sicut phœnicum, ut niuem dealbabo. Hæc vestimenta habens Ecclesia per luctum regenerationis assumpta, dicit in Canticis: Nigra sum, & decora, filia Ierusalem. Nigra per fragilitatem conditionis humanæ, decora per gratiam: nigra, quia ex peccatoribus; decora, fidei Sacramento. Hæc vestimenta cernentes filiæ Ierusalem, stupefactæ dicunt: Quæ est hæc quæ ascendit dealbata? Hæc erat nigra, vnde nunc subitò dealbata?

Affert secum niues niuea sancti Spiritus columba, quæ à Patre Filioque procedit ac mittitur, ut legatione fungatur. Functus est legatione sua, cum lucis æternæ candorem ex niuea Virgine protulit, & illum ipsum per candorem Baptismi in anima regenerat, legati munus exercens. Vnde & dicere licet,

cet , quod dixit in Proverbiis Salomon : *Sicut frigus Pro. 25, 13.
niuis in die messis , ita legatus fidelis ei , qui misit eum , a-*
nimam ipsius requiescere facit. Canat igitur Ecclesia ,
renata ex Spiritu sancto , de diuina ista columba:
Consolator optime , dulcis hospes animæ , dulce refrigerium.
In labore requies , in æstu temperies. Canat sibi & tibi
Dauid : *Per diem sol non vret te , neque luna per noctem.* Ps. 120, 6.
Dominus custodit te ab omni malo , custodiat animam
tuam Dominus. Dominus custodiat introitum tuum , &
exitum tuum , ex hoc nunc , & usque in seculum.
N V N C , E T I N H O R A M O R T I S N O S T R A E .

A M E N .

ATTENTIO.

Attende , & audi. Deut. 27, 9.

Attende tibi , hoc est imagini quam à Christo
accepisti. *S. Ambrosius lib. 3. de Viduis , p. 3.*

Primus homo de terra , terrenus : secundus homo de
celo , cœlestis. Qualis terrenus , tales & terreni : &
qualis cœlestis , tales & cœlestes. Igitur , sicut portauimus
imaginem terreni , portemus & imaginem cœlestis. Paulus
1. Corinth. 15, 47.

Accepisti sacram eius imaginem , qui splendidus

Mat. 17,2. ac niueus in monte sancto comparuit. Resplenduit facies eius sicut sol, vestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix. Resplenduit, qui nos illuminat in sacro Baptismatis fonte: refulsit niuibus, qui nos virtute lauaci cælestis niueos & candidos reddit ad sui exemplar, & ad exemplar Matris immaculatae MARIAE, quæ & à niuibus nomen habet. Cùm Christus Petrum, Iacobum & Ioannem assumpsisset, transfiguratus est ante eos, ut discerent qualis esset hominis cælestis imago, & illam in se ipsis efformarent, efformandamque in ceteris Christianis curarent. Quod summi beneficij loco habentes, procidерunt in faciem suam. Audiendus Ambrosius lib. 3. de Spiritu sancto, cap. 12. Nempe hanc claritatem viderunt Apostoli, & in faciem procidерunt. Putasne illos, vel cum procidерunt adorasse, cum fulgorem diuini lumen corporalibus oculis continere non possent, & splendor lucis æternæ aciem visus mortalis obduceret? Aut quid aliud dixerunt illi videntes gloriam eius, nisi, Venite adorremus, & procedamus ante Deum. Nos autem populus eius, & oves pascuae eius.

Ps. 94,6.

Idem Serm. 14. in Psalm. 118. Bonæ pascua diuina Sacra menta sunt. Carpis illic nouum florem, qui bonum odorem dedit resurrectionis. Carpis lilem, in quo sit splendor æternitatis. Carpis rosam, hoc est Dominici Corporis sanguinem.

Sanctus

Sanctus Augustinus Tract. 4. ac Feria 6. Tu anima Christiana, quæ ascensura es ex sacro fonte, rubore atque odore perfusa, nimis speciosa & nimis candida, serua decorum tuum. Agnosce quid fueris, et quid eris. Vide ne deseras mensam sponsi tui. Ut pulchra permaneas, carnem eius quotidie manducabis: ut vitam æternam habeas, Sanguinem eius potabis. Vide ne deseras hanc mensam. Prouidit Deus pro terreno Adamo de Christo, pro serpente de columba, pro Eua de immaculata M A R I A, pro fructu arboris de EVCHARISTIA, quam intra auream Spiritus sancti columbam nostri maiores incluserunt. Quærit itaque Augustinus lib. de Agone Christiano cap. 22. Quare ergo Spiritus sanctus non est natus de columba, quemadmodum Christus de femina? Illa causa est, quia in columba liberare non venerat Spiritus sanctus, sed hominibus significare innocentiam & amorem spiritualem, quod in columbae specie visibiliter figuratum est. Christus autem qui venerat ad homines liberandos, in quibus mares & feminæ pertinent ad salutem, nec mares fastidiuit, quia marem suscepit; nec feminas, quia de femina natus est.

Cùm igitur columba Spiritus sancti index innocentiae fuerit hactenus in M A R I A, eadem ipsa index est amoris in Eucharistia, quam Christus instituens, cùm dilexisset suos qui erant in mundo, in finem Ioan. 13, 1. dilexit

dilexit eos. Tanti huius mysterij rationem reddit sa-
tis appositam & pulchram S. Cyrillus Alexandrinus
lib.ii. in Ioan. cap.26. *Sicut virtus sacratissimæ Christi*
carnis, vnum corpus facit participantes; eodem arbitror
pacto, in quibus inuisibilis Dei Spiritus habitauit, eos om-
nnes ad vnitatem spiritalem conducit. Ideò Paulus nobis
Ephes.4,3. scribit: *Supportantes inuicem in charitate, solliciti serua-*
re vnitatem Spiritus in vinculo pacis. Vnum corpus, &
vnum Spiritus, sicut & vocati estis, in vna spe vocationis
vestræ. Unus Dominus, vna fides, vnum Baptisma, vnum
Deus, & Pater omnium, qui super omnes & per omnia,
& in omnibus nobis. Cùm enim vnum in nobis habitat Spi-
ritus, vnum verus & Pater omnium per Filium suum in
nobis habitat, ad inuicem, & secum sui participes spiritus
vniens. Quòd autem Spiritui sancto sic vniamur, etiam
hac ratione modo quodam percipitur. Nam si animalem vi-
tam contempsimus, & legi nos spiritali subiecimus, nostri
Dominum in omnibus Spiritum facientes; perspicuum est,
ad aliam quasi naturam nos transformari, cùm viuendi
animalitatis nostræ modum fugientes, conformatioinem ha-
bitantis in nobis Spiritus mirabilem susceperimus, non so-
lùm homines, verùm etiam Dei filij, cælestesque homines,
participatione diuinæ naturæ vnum effecti. Ergo in Patre,
Filio, & Spiritu omnes sumus vnum. Vnum autem dico
habitudine atque affectu, vt incipientes dicebamus, vnum
pietatis

*pietatis consensu, unum sanctæ Christi carnis communione,
unum sancti Spiritus participatione.*

Prima omnium cùm esset in paradiſo , communi-
cauit immaculata M A R I A , & quide[m] sola ; so-
la enim ieiuna à prohibito cibo deprehensa est : ve-
nit Christus in mundum , induxit Baptismum , &
inuexit simul ieiunium, vnde & Ecclesia vtrumque
in solemnibus suis precibus iungit : *Per Baptismum
& sanctum ieiunium tuum.* Induxit Baptismum , cu-
ius virtute macula hereditaria tolleretur ; intulit &
ieiunium, cuius præparatione anima ad sumendam
Communionem aptaretur. *Quale autem hoc debeat
esse ieiunium , quod Baptismus secum dicit , decla-*
*rat S. Augustinus Serm. 172. de Tempore : Jeiunia
Christianorum spiritualiter , priusquam carnaliter , exer-*
cenda sunt : vnde à peccatis principaliter ieiunemus. Hoc
est primum & principale ieiunium immaculatæ
M A R I A E , Christianique Dauidis , accendentis ad
E V C H A R I S T I A M , cuius vox & assertio supplex
esto : *Et ero immaculatus cum eo, & obseruabo me ab ini-* Ps. 17, 24
quitate mea.

Impressa animæ figura immaculatæ
M A R I A E.

Sit in singulis M A R I A E anima tota pura & immaculata , sit in singulis spiritus Marianus , ne fulgidus vitæ cœlestis candor vlla labe & lue in posterum inficiatur, sed ab omni potius illæsus iniquitate , nitescat & effulgescat candidatus æternitatis, quain acquirat & possideat. Hæc est perfecta victoria cœlestis & glorioſa , Mariana & Christiana , hic triumphus.

Oratio Ecclesiæ.

Preſta, quæſumus omnipotens Deus, vt claritatis tuæ super nos splendor effulgeat , & lux tuæ lucis corda eorum , qui per gratiam tuam renati sunt , sancti Spiritus illustratione confirmet. Amen.

Gratiarum actio , ex sancto Leone , Homilia de Natiuitate.

Agamus ergo, dilectissimi, gratias Deo Patri per Filium eius in Spiritu sancto, qui propter multam charitatem suam, qua dilexit nos, misertus est nostri : Et cum essemus mortui peccatis, conuinicauit nos Christo, ut essemus in ipso noua creatura, nouumque ſegmentum. Deponamus

namus ergo veterem hominem cum actibus suis; & adepti participationem generationis Christi, carnis renuntiemus operibus. Agnosce ô Christiane dignitatem tuam: & diuinæ consors factus naturæ, noli in veterem vilitatem degeneri conuersatione redire.

Hæc quoque gratiarum actio debetur immaculatæ MARIÆ, de qua Cant. 6,8. scriptum est: *Vna est columba mea, perfecta mea, vna est matris suæ, electa genitrici suæ.* Hac sacrosancta columba Deus est usus, ut nos caperet & traheret in lumen sacri Baptismi, in sui potestatem & regnum. *Ars quædam est aucupandi columbas,* vt ait Basilius Epist. 175. videlicet talis: *Ubi unam ceperunt qui capiendis illis student, cicurem illam reddunt, et ad humanum conuictum assuefaciunt: deinde vnguento alas illius perungunt, sinuntque coniungi agrestibus.* Illa verò per vnguenti fragrantiam agrestem illum ac liberum pastus gregem, ad potestatem transfert eius, cuius ipsa est domestica. Benè olentes namque sequuntur *et reliquæ, atque ita in potestatem columbarij veniunt.* Prima columba capta, prima vincta Spiritu sancto, prima Christiana proles, MARIÆ immaculata est, quæ ceteras alias traxit, & in potestatem Dei transfulit.

*Trahe me post te, currēmus in odorem vnguentorum Cant. 1,3.
tuorum.*

ASSIDVITAS ET CONSTANTIA
IN CVLTV ET VENERATIONE DEI
ET IMMACVLATÆ MARIÆ.

I.

*Constantia
in diuino
culu.*

VLTVS importat secum frequens & constans obsequium : proinde qui cultor est Creatoris , in eius obsequio sit constans & perseverans. Prælucet nobis exemplo PRIMOGENITA Dei filia , quæ cùm sit prima ac primaria creatura , prima ac primaria est in cultus Dei exhibitione, & eius frequentatione. Hæc est Pro. 8, 22. illa PRIMOGENITA , quæ dixit antè de se , *Dominus possebat me in initio viarum suarum*, & gloriatur, quòd post sui ipsius electionem adstiterit electori ac Pro. 8, 30. creatori , vt eum diebus singulis reuereretur. *Et delectabam per singulos dies*, ludens coram eo omni tempore, ludens in orbe terrarum. Nullus ita affectus ludo , ac studiosa erat cultus diuini MARIA : nullus ita intentus lucro, ac dedita diuino erat obsequio. Singulis illa diebus Deo suo obsequebatur & mirum in modum delectabatur, cùm grato animo reuolueret, se esse PRIMOGENITAM filiam Dei. Prælucet illa exemplo, quæ nos imitatores sui cupiens, statim

statim nobiscum loquitur : *Nunc ergo filij audite me.* Prou.8,32.
 Filios Dei nos esse monet, & beatos nos esse statuit,
 si vestigia eius sectemur, & quotidie, quod præstigit
 ipsa, præsternus. Beati, qui custodiunt vias meas. Au-
 dite disciplinam, & estote sapientes, & nolite abiucere
 eam. Beatus homo qui audit me, & qui vigilat ad fores
 meas quotidie, & obseruat ad postes ostij mei. Beatus igi-
 tur vir Christianus, qui ad fores & postes sacri Ma-
 riani Oratorij positus, quotidie recognoscit se & crea-
 turam Dei, & Creatori suo debitum exhibit cultum,
 debitam præstat reuerentiam.

I.I.

Quemuis filia Dei M A R I A plurima benefi- Primum &
 cia recognoscat diuinitus accepisse, in primis primarium
 Deum suum honorat & adorat, quòd antiquam im- collatum
 maculatae suæ Conceptionis curam & prouidentiam beneficium
 habuerit. *Ab æterno, inquit, ordinata sum, et ex anti-* Prou.8,23.
quis antequam terra fieret. Nondum erant abyssi, & ego
iam concepta eram : necdum fontes aquarum eruperant :
necdum montes graui molè constiterant : ante colles ego par-
turiebar. Quod Deus iam decernit fieri, factum pu-
ta : putauit & Virgo, quæ omnem transcendentis ge-
nerationem humanam, in Deo se deprehendit, tu-
tanum quidem & securam à labe, lue, & macula, quæ
cunctis mortalibus communis futura erat. Hæc gra-

ti animi nobilis conditio est, ut non solum collatum beneficium attendat, sed & praeuiam collatoris voluntatem, ut pro illa gratiarum actionem rependat. Pendit immaculata M A R I A, dum concipitur ex Anna, grata non modò propter beneficium sanctitatis acceptum, sed etiam propter decretum quod præcesserat, ne hereditaria culpa cum posteris Adami inuolueretur. Hæc forma gratias agendi Deo tota Mariana est, & totus Marianus ille, qui transscendens humanam generationem, nec in Adamo & eius progenie M A R I A M frequenter quærit, sed in Deo genitore, cuius PRIMOGENITA est, & cui firmiter ac fideliter adhiæsit.

III.

*Sympathia
inter gene-
rationem
Christi &
Conceptio-
nem Ma-
riae.*

Forma generationis immaculatæ MARIAE, generatio Filij Dei est; idcirco sancta mater Ecclesia, cùm Festum immaculatæ Conceptionis agit, recitat Euangeliū Matthæi: *Liber generationis Iesu Christi.* Habet hæc generatio Christi, ut Christianus eius cultor non solum in sancta Incarnatione, sed etiam in reliquis solemnitatibus Verbi incarnati, eius generationis œconomiam celebret, ac teneatur celebrare, ut dignus accepti beneficij æstimator, & perpetuus collatoris Dei cultor existat.. Nascitur Christus ex genitrice MARIA; & ut Ecclesia sanctam

sanctam eius colat Natiuitatem, canit: *Verbum caro*^{Ioan.1,14.} factum est, vt sacra eius Natalitia commemoratione anteactæ generationis festiua reddantur. Natiuitati Christi accedit & succedit Circumcisio, & in ea vocatum est nomen eius Iesus, quod vocatum est ab An-^{Luc.1,22.} gelo, priusquam in utero conciperetur. Sacri nominis impositio allicit & vocat nos ad generationem Christi, cuius Paranymphus dixit Virgini: *Vocabis nomen eius Iesum.* Circumcisionem Christi regalis secuta Epiphania est, in qua tres regionum Orientalium Principes inuenerunt puerum cum MARIA matre eius, ob-^{Mat.2,11.} tulerunt munera thuris, auri, & myrræ, quibus non solùm genitum ex Patre Deum, sed etiam hominem generatum ex Virgine religiosè coluerunt. Agitur Festum gloriosæ Transfigurationis, & in eo incarnati Verbi mysterium in Præfatione sua mater Ecclesia decantat, sicut etiam in Corporis Christi Feste, pro cuius maiori celebritate, & gloria suæ incarnationis Christus ait: *Sicut misit me viuens Pater,*^{Ioan.6,58.} & ego viuo propter Patrem: & qui manducat me, *et* ipse viuet propter me. Solemnis Christi Resurrectio, quid nisi triumphalis eius regeneratio est? Assumptus^{Marc.16,20.} est in cælum, & sedet à dextris Dei, vt in gloriosa Ascensione assumptæ priùs humanitatis nostræ honorifica mentio fiat. Nescit prorsus, nescit cultor esse

esse Christi generationis, quisquis in omnibus eius Festis eam non religiosa veneratione prosequitur: nec cultor Marianus est, qui sanctioribus MARIÆ immaculatæ diebus puritatem eius Conceptionis non agnoscit, ac simul recognoscit.

IV.

Christia-nus cultor Conceptio-nis imma-culata. **C**onceptio immaculatæ MARIÆ adeò deuota est, vt ex ea tamenquam ex perenni fonte deuotio per omnes eius solemnitates diffundatur. Confirmat hoc ipsum in suo Sermonc Anselmus: *Quæ enim est Festivitas huic præponenda, per quam omnium festivitatū est exorta deuotio? Natiuitas gloriose Virginis, Præsentatio, Annuntiatio, Expectatio, Visitatio, Purificatio, Assumptio, & Festum eius ad Nubes, ex immaculata Conceptione magna ex parte deuotionem sibi deruant.* Renascimur ad gratiam in similitudinem immaculatæ MARIÆ, & cùm in eius formam regenerati simus, renascimur cum eo debito, vt eius sanctæ ac puræ Conceptionis cultores perpetui simus.

V.

Cultor Na-tiuitatis imma-culata. **C**ultor Natiuitatis Marianæ, cultor est etiam immaculatæ Conceptionis, cùm dixerit S. Ildefonsus lib. de Virginit. & parturit. MARIÆ: *Nisi in utero sanctificata esset, minimè eius Natiuitas colenda esset: nunc autem quia ex auctoritate totius Ecclesiæ ve-*neratur,

neratur, constat etiam ab originali peccato fuisse immu-
nem. Rursus: Dies, quando inchoata est MARIAE
Natiuitas beata, colitur, & religiosè satis: Quòd si in
peccato esset, tunc maledicta diceretur, & gemebunda po-
tiùs quàm benedicta, quando nuntiatum est patri eius,
quòd nata esset in sèculo. Et quidem S. Laurentius Iu-
stinianus Serm. de MARIAE Natiuit. ita coluit eius
ortum, vt meminerit eius conceptus. Quæ enim san-
ctificata in utero, ac ab omni culpæ originalis fuerat libe-
rata contagio, gratiæ plenitudinem, quam mente percepe-
rat, protendebat exteriùs. Illam profectò adhuc in mater-
no utero decubantem adamauit Verbum, sibiique in geni-
tricem elegit, utpote superabundanti iam benedictione
præuentam, iamque sancti Spiritus magisterio deputatam.
Ipsam idem Spiritus custodiuit à carnis colluione immu-
nem, à libidinis delectatione expertem, à sèculi amore alie-
nam, atque ab vniuersorum criminum contagione immacu-
latam. Tota pulchra absque delicto, sine mentis & corporis deformitate, Deo & hominibus amabilis videbatur:
Tota amabilis hominibus est, renatis in Spiritu sancto, qui in sua regeneratione referunt immacula-
tam infantulam, cuius plenitudo gratiæ exteriùs re-
fulgebat, & pulchris eam fasciis adornabat. Hæ sunt
Spiritus sancti fasciæ, quibus anima Christiana com-
ponitur & vestitur, cùm aqua tingitur.

VI.

*Cultor
Præsenta-
tionis im-
maculata.*

Cultor Marianæ Præsentationis , cultor est etiam immaculatæ Conceptionis. Cùm ducitur MARIA in templum de fuga Adami triumphans, venit ad sacram ædem tamquam ad Spiritus sancti scholam : in hac quippe Festiuitate legitur caniturque Euangelium, in quo exclamat quædam mulier,

Luc. 11, 27 Beatus venter , qui te portauit , & ubera , quæ suxisti ; reclamauit verò Christus , Quinimò beati qui audiunt verbum Dei , & custodiunt illud. Hæc Adami, hæc posterorum eius felicitas & beatitudo fuisset , si quod verbum Dei audierant custodissent. Seruauit illud MARIA , & ideo beata est. Consonant itaque sibi Virginalis Conceptio & Præsentatio , cuius cultor Iustinianus dixerat paulò antè : Illam profectò adhuc in matris vtero decubantem adamauit Verbum , sibiique in genitricem elegit , vt pote superabundanti iam benedictione præuentam , iamque sancti Spiritus magisterio deputatam. Ipsam idem Spiritus custodiuit à carnis colluione immunem , à libidinis delectatione expertem , à sæculi amore alienam. Edocta Spiritus sancti magisterio , mundanis pompis renuntiauit , vt esset antesignana Christianarum animarum , quæ post ipsam vitam religiosam professæ , nomini , cultui , & deuotioni immaculatæ eius Conceptionis dicandæ ac consecrandæ erant.

VII.

VII.

Cultor Angelicæ Annuntiationis , cultor etiam ^{Cultor An-}
Cest immaculatæ Conceptionis , cùm vel ipse ^{nuntiatio-}
 Archangelus Gabriel eam creatam & generataim si-
 ne vlla labe , & ab omni macula immunem saluta-
 uerit. *Aue, inquit, gratia plena, Dominus tecum, bene-* Luc.1,28.
dixit tu in mulieribus. Agnoscit Ecclesia sancta , om-
 nis maledictionis expertem salutataim M A R I A M
 fuisse , quæ nihil cum Eua communie haberet, orat-
 que proptereà , & canit:

*Sumens illud Aue
 Gabrielis ore,
 Funda nos in pace,
 Mutans Euæ nomen.*

Cultor Annuntiationis Augustinus, extitit etiam
 venerator purissimæ Conceptionis , audiensque An-
 gelicam Salutationem , Sermone i. totus gaudens &
 exultans ait : *Audiuimus gaudijs nuntia, libertatis indi-
 cia, lætitiae vocem, exilijs reuocationem, seruitutis redem-
 ptionem. Ecce Angelus cum Virgine loquitur, vt non dein-
 ceps mulieri serpens sermocinetur.* Et expendens bene-
 dictionem præ ceteris M A R I A E impertitam , Ser-
 mone de Assumpt. dicit : *Benedictæ per ipsam omnes
 mulieres : iam vltra in maledictione femina non erit : cu-
 ratur enim Eua.* Cùm idem prorsus assumptum mul-

tis firmasset ac confirmasset in sua Concione S. Anselmus, concludit: *Quid longius? Conceptionem Dominicæ matris colere, Christi generationem est commemorare.* *Celebremus ergo hodie dignis officiis utramque Conceptiōnem eius, spiritualem scilicet & humanam, ut ipsius meritis & precibus à sacerdotalibus curis, & à cunctis vitiis mereamur eripi, et ad æternā gaudia paradisi perduci.* Celebramus tam Filij quam Matris generationem, renati de Spiritu sancto in unum omnes Christi œconomiae, & eius Matris cultum aspirantes, unde pendet tota religio Christiana.

VIII.

*Cultor Visitationis
immaculatae.*

Cultor Visitationis Marianæ, cultor est etiam immaculatae Conceptionis. Comprobat hoc testimonio suo Elisabetha, dum prolem cum matre, fructum cum arbore benedicit: *Benedicta tu inter mulieres, & benedictus fructus ventris tui.* Terra quæ talem producit fructum, diuersa satis ab illa quæ spinas & tribulos gignit. Confirmat hoc ipsum Ioannes, qui virtute salutationis M A R I A E totus liber à culpa originaria in materno ventre exultauit, & in sacra Visitatione purissimam M A R I A E Conceptionem celebrauit, docuitque ab iis celebrandam, qui summis donis, beneficiis ac favorebus vellent ab immaculata visitari. Ioannes ipse, qui missus

missus à Deo est , vt generationem Christi testare-
tur , quemadmodum testatus est , *Fuit homo missus à Ioan. 1,7.*
Deo , cui nomen erat Ioannes , vt testimonium perhiberet de-
lumine . Testis quoque est puritatis Marianæ , & de-
uotus simul cultor Ioannes , manu ac lingua locu-
tus , Ecce Agnus Dei . Indicans Agnum Dei imma-Ioan 1,36.
latum , idem ipse indicat Agnam ab omni macula
immunem . Hic idem ipse primus Baptismi imagi-
nem in Iordane contemplatus similem M A R I A E ,
nouit , quem in vtero matris inclusus iam præno-
uerat .

IX.

Cultor Expectationis partus , cultor immacula-Cultor Ex-
pectationis
Ctx Conceptionis. Recognoscit nihil esse quod immacu-
possit timere M A R I A , cùm omni labe caruerit.
Cultor tanti Festi S. Augustinus est , qui expendens
verba salutationis Angelicæ Serim. II. de Natiuitate,
Facta est , inquit , M A R I A restauratio seminarum , quia
per eam à ruina primæ maledictionis probantur esse sub-
tractæ. Tria denique mala Euæ à tribus M A R I A E bonis
probantur exclusa. Nam Euæ dictum est , In doloribus Gen. 3,16.
tristitia paries , & ad virum conuersio tua erit , & ipse
dominabitur tibi. Tribus ergo iis malis subiugantur femi-
nae , quæ M A R I A M non sequuntur. Sed è contrario ,
quàm præclarissimis tribus bonis sublimetur , ausculta. Sic

Luc. i, 28. enim Angelus eam legitur salutasse : Ave gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu inter mulieres. Cum dixit, Ave, salutationem illi caelestem exhibuit. Cum dixit, GRATIA PLENA, ostendit ex integro iram exclusam primæ sententiæ, & primam benedictionis gratiam restitutam. Cum dixit, BENEDICTA TU INTER MULIERES, virginis benedictum fructum ventris expressit, ut ex eo benedicta dicatur inter omnes mulieres. Maledicta Eua fuerat, quam nunc per MARIAM ad benedictionis gratiam remeasse cognoscimus. Venite ergo omnes mulieres ad MARIA M., & latamini. Expellite tristitiam concipientis, & gemitus parturientis abiicite, proiicite dolores, quos Eua per serpentem accepit, & quos per Angelum MARIA suscepit honores, assumite. Hoc decus, hic honor Expectationis Marianæ est : quique illum non exhibit, prorsus indignum se aduentu Seruatoris reddit. Ita sensit, & censuit in Concione sua Anselmus : *Quisquis parvus pendendum putat huius Virginis celebrare Conceptionem, nec meretur esse cum fidelibus, nec postea cognoscere Salvatoris aduentum.* Christianus procedit ex utero matris Ecclesiæ, quæ fetus suos sine doloribus parit, ut & ipsa referat in se MARIA M., & sic renatus totus Christianus, totusque Marianus existat.

X.

Cultor Marianæ Purificationis , quantus cultor *Cultor Pu-*
ritationis
 Cesse debeat immaculatæ Conceptionis , vel ex *immacu-*
 ipso Euangeliō satis innotescit. Postquam impleti sunt *lata.*
Luc.2,22.
 dies purgationis M A R I A E , secundum legem Moysi , tu-
 lerunt Iesum in Jerusalem ut sisterent eum Domino ,
 sicut scriptum est in lege Domini : *Quia omne masculi-*
 num adaperiens vulvam , sanctum Domino vocabitur. Et
 ut darent hostiam secundum quod dictum est in lege Do-
 mini , par turturum , aut duos pullos columbarum . Suo de- Leuit.12,3
 clarat munere qualis M A R I A sit , cuius Purifica-
 tionis cultor S. Laurentius Iustinianus in hodierna
 Concione ait : *Hoc immaculata Virgo perfecit. Venit illa*
ad templum , ut Purificationis mysteria celebraret. Nequa-
quam in hac parte tenebatur sub lege , quippe quæ non ex
virili semine , sed de Spiritu sancto conceperat prolem. Sic
namque præceptum fuerat in lege. Si mulier suscepto semi- Leuit.12,2
ne conceperit filiam , septem diebus immunda erit. Nequa-
quam semen susceperat Virgo , sed Spiritu secunda con-
ceperat Redemptorem , ideo purificatione non eguit , quæ
purificantem hominum sordes genuit. Hæc tota pura &
munda , de unica prole gaudens , in ea de numero
prolium triumphans , venit ad templum , & secum ,
quem genuit , gestauit infantem , de unici filij sui manife-
statione iucunda , atque de gentium vocatione deuota. Qua-
lis

lis illa in templo comparuit? Erat profectò ipsa talis
 & tanta, vt illi minimè reperiretur similis. Erat, inquam,
 corpore virgo, carne incorrupta, prole secunda, virtute
 perfecta, moribus conspicua, sanctitate redimita, honestate
 conspicua, mente pura, corde ignita, animo suspensa, grá-
 tia plena, sapientia perfusa, Deo coniuncta, Verbo propin-
 qua, mysteriis diuinis imbuta, Angelorum consortio custo-
 dita, à Spiritu sancto absque temporis interuallo possessa.
 O honor feminæ! ô excellentia M A R I A E! Quam sem-
 per Spiritus sanctus possedit, idem ille Spiritus, qui
 in sacro Baptismatis fonte, lauat, mundat, ac pu-
 rificat omnes, vt omnes simus Christiani, omnes
 etiam Mariani.

X I. -

*Cultor Assumptionis
immaculatae.*

Cultor Assumptionis Marianæ, cultor ac vene-
 rator est immaculatæ Conceptionis, & idcir-
 cò initio Concionis Assumptæ Virginis S. Augusti-
 nus hinc assūmit exordium. Hodierna festivitas, de Dei
 genitricis M A R I A E dormitione toto orbe venerabilis,
 & Angelorum & hominum communis est solemnitas. Cu-
 ius quis dignus sufficiat tam venerabilia narrare miracula,
 quæ per eam mirabiliter sunt patrata? Lex enim natura-
 lis per eam abolita est. Amaræ mortis damnatio Euæ præua-
 ricationi illata, per eam soluta est. In hac eadem Con-
 cione Christum cum matre loquentem introducit,

&

& simul ad cœlestem requiem inuitantem, qui & concludit: *Veni igitur cum fiducia, aperiam tibi Paradisi ianuam, quam Eua parens tua clauserat.* Hinc Ecclesia tota claimat, & acclamat triumphanti de exilio Reginæ glorioſæ. Per te paradisi portæ nobis apertæ sunt, quæ hodie gloria cum Angelis triumphas. Apparuit libera à labe & lue culpæ hereditariæ, quæ obiit sine dolore. Sic obeuntein, siue potius abeuntein considerat Iustinianus, & ait Serin. de Assumptione B.MARIAE: *Quamobrem resolutionis carnis imminente articulo, sicut ab omni mentis & corporis corruptione exitit libera, ita & à mortis dolore aliena. Nequaquam habuit quod metueret. Non adfuit, qui se illi opponeret, inimicus, nullusque terreni amoris impulsus, qui Virginis egredientem animam retardaret.* Ex quo fit, vt cùm in singulis sacro fonte lustratis anima Mariana, & eadem immaculata existat, & si tunc temporis mundanum exiliuim deserat, nihil opponi, nihil obiici queat, quod eam ab ingressu cœli remoretur. Digna hæc pro celebritate Assumptionis consideratio est, qua recreat animos Christianorum sancta mater Ecclesia, idcirco habitam in Assumptionis festiuitate concionem Iustinianus exorditur in hæc verba: *In hoc labenti discriminosoque peregrinantes sæculo Ecclesia sancta materno nos semper fouet affectu, quippe quæ spon-*

so suo immortali per regenerationis nos genuit lauacrum, & acceptabilem fecit populum bonorum operum sectatorem.

XII.

Cultor sancte Mariae ad Nives, cultor Conceptionis.

Cultor sanctæ M A R I A E ad Nives, cultor est C immaculatæ Conceptionis. Recognoscit, in Virgine intemerata tempore summi æstus summam temperiem Spiritus sancti fuisse. Summus æstus est, cum generat cumque generatur homo: & cum gigneret ac gigneretur M A R I A Spiritus sanctus adfuit, ut omnem temperaret ardorem, ne offenderet immaculatam. Hæc Virgo gloria sa cum genitrix *Luc. 1,33.* Dei annuntiaretur, ab æstu se tutans, ait: *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? Spiritus sanctus, qui in æstu temperies est, superueniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi, ideoque & quod nascetur ex te sanctum, vocabitur Filius Dei.* Nec solùm dum Virgo generaret Filium Dei, ab ardore concupiscentiæ carnis fuit omnino illæsa & libera, sed etiam cum ipsa gigneretur, afflauit in eius conceptu Spiritus sancti aura, cuius causâ & plenam gratia, & simul *Luc. 1,28.* afflatam Spiritu sancto eam salutat Angelus: *Aue gratia plena, Dominus tecum.* Nescit æstum, quæ Spiritu sancto afflatur: afflatur & anima, quæ renata ex aqua & Spiritu sancto, vel in ipsa morte, & eius præuiis sudoribus magnum sentit refrigerium, cuius

ius cupidus noster Dauid dicit Deo : *Remitte mihi*, Pl. 3, 8, 14. *vt refrigererer priusquam abeam, & amplius non ero. Hoc*
est illud refrigerium, quod in morte iustus inuenit,
de quo Sapiens : Iustus si morte præoccupatus fuerit, in Sap. 4, 3. *refrigerio erit. Errarunt ergo, & turpiter errarunt im-*
pij. Dixerunt enim cogitantes apud se non rectè : Exi- Sap. 2, 1. *guum, & cum tædio est tempus vitæ nostræ, & non est*
refrigerium in fine hominis. Erit homini refrigerium,
qui sanctam MARIAM etiam in sua purissima Con-
ceptione vocauerit, & inuocauerit, dixeritque, San-
cta MARIA, Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus nunc,
& in hora mortis nostræ. Amen

Ritè ac rectè Gabriel à temperie Spiritus sancti, Flatus spiritus sancti in Conceptione Mariae. quam in puro sui conceptu virgo M A R I A habuit, gradum fecit ad suauem, mitem & dulcem auram quam experta est in Conceptione incarnati Verbi. præmisit enim : *Ave gratia plena, Dominus tecum. sub-* Luc. 1, 28. *iunxit deinde : Spiritus sanctus superueniet in te, &* *virtus Altissimi obumbrabit tibi. Respondent sibi pu-*
ritas Conceptionis, & mundities virginitatis ; hæc
posterior ab illa priore dependet. Experimento di-
dicit & probauit gloriosissima M A R I A, & expe-
riuntur ij qui carnis ignes & æstus cultu & deuotio-
ne immaculatæ Conceptionis non mitigant modò,
sed etiam illos extinguunt. Cùm Seraphicus Fran-

ciscus carnis caloribus æstuaret, confugit ad niues, quibus totus candidatus candorem castitatis conservauit. Habet & sacras niues in sua Conceptione immaculata M A R I A, cuius virtute mirabiliter incendia corporis sopiauntur. In cuius rei confirmationem dignum relatu miraculum est, quod D. Anselmus in Epist. ad Episcopos Angliæ coimmemorat:

Confirmatio.

Tempore Caroli Regis Francorum illustrissimi, Anselmus ait, Clericus quidam ordine, Hungariæ Regis germanus, Matrem I E S V toto corde diligens, eius Horas sollicitè decantabat. Parentum autem suorum consilio nubere volens cum quadam adolescentula valde pulchra, accepta à Presbytero nuptiali benedictione, quadam die etiam Missa celebrata recordatus, quòd eiusdem beatissimæ Virginis Horas illa die iuxta morem solitum non cantauerat, sponsam domum mittens, omnes ab Ecclesia exire coëgit, & ipse iuxta altare Virginis solus remansit. Cumque Horas Dominicæ matris decantaret, & hanc Antiphonam, Pulchra es, & decora filia Jerusalem, diceret, subito apparuit ei virgo M A R I A cum duobus Angelis, dexteram ei manum & lœuam tenentibus, dicens ei : Si ego sum pulchra & decora, quid est quòd dimittis me, & sponsam aliam accipis? Numquid ego sum optimè formosa? numquid ego sum pulchrior illa? ubi vidisti tam pulchram? Cui ille obstupefactus ait : Domina mea dulcissima, claritudo tua om-

nem

nem mundi pulchritudinem excellit & clarificat, quoniam tu es super omnes choros Angelorum exaltata, & super cælos cælorum eleuata. *Quid vis Domina ut faciam?* Ait illa: *Si sponsam carnalem, cui adhærere vis, amore mei dimiseris, me sponsam in cælesti regno habebis:* & si Conceptio-
nis meæ Festum annuatim sexto Idus Decembris solemniter celebraueris, & celebrandum prædicaueris, mecum in re-
gno Filij mei laureatus eris. His dictis B. Virgo disparauit.
Clericus verò domum adire renuit, & absque parentum suorum consilio ad Abbatiam quamdam extra patriam il-
lam perrexit, & ibidem monachali habitu decoratus est,
& post tempus exiguum meritis beatæ Mariae Virginis,
Aquileiæ Episcopus Patriarcha factus, Festum Conceptionis
beatæ Virginis die præfato, quamdiu vixit, annuatim
cum propriis Octauis celebrauit, & ubique celebrandum
prædicauit. Habet exemplum, habet miraculum, in
quo dilucidè apparet, æstibus carnis sacris decoram
niuibus immaculatam MARIAM dominari. Æstuat
caro, æstuat mare: præualet utriusque, quæ ex gene-
rali vniuersæ carnis diluicio penitus libera & iminu-
nis euasit, sibiique propterea dominatum etiam in
mari acquisiuit.

X I I.

Dominatur in æstuanti mari, & simul in ho-
mine periclitante, & præ periculo extremo

Domina-
tur in aestu
maris Vir-

iam æstuanti, immaculata MARIA, in cuius purissimæ Conceptionis honorem duo alia miracula in eadem Epistola refert Anselmus. Accipe primum.

Confirmatio prima.

Tempore illo, quo diuinæ placuit pietati Anglorum gentem de malis suis corrigere, suæque seruitutis officiis arctius adstringere, gloriosissimo Normanorum Duci eamdem patriam debellandum subegit. Qui videlicet Guillelmus tunc temporis Anglorum, Dei virtute, & industria sua totius Ecclesiae dignitatis honores in melius reformatum. Cuius piæ intentionis operibus inuidens ille bonorum omnium inimicus diabolus, tum familiarium fraudibus, tum extra-neorum incurribus multoties conatus est eius ob sistere successibus. Sed Domino protegente, & timentem se Regem glorificante, ad nihilum deductus est malignus. Audientes autem Dacij Angliam esse subiectam Normanis, grauiter sunt indignati, & quasi suo hereditario iure priuati, arma parant, classem aptant, vt eos adeuntes à data sibi diuinitus patria expellant. Hoc comperto, prudentissimus Guillelmus Helsimum quemdam religiosum Abbatem Rhenensis cœnobij accersuit, & in Daciam direxit, vt inquirat huius rei veritatem. At ille, vt vir admodum sagacis ingenij, strenuè Regis negotium exequitur. Quo fideliter peracto, ad Angliam reuerti cupiens, mare ingreditur. Et cum maximam partem maris prospero cursu transisset, subito densis surgentibus undique ventis, horrida tempestas

pestas mare commouit et vndas. Fatigatis igitur nautis,
 nec vltra iam obniti valentibus, fractis remis, funibusque
 ruptis, cadentibus velis, spes salutis amittitur, et nihil
 sibi nisi submersionis exitus miserabiliter expectatur. Cum-
 que de salute corporum essent desperati, animarum solum-
 modò magnis clamoribus salutem Creatori suo commendab-
 bant, et beatissimam Virginem MARIAM Dei genitri-
 cem, miserorum refugium, et desperatorum spem, deuo-
 tissime reclamabant. Et ecce subito suspiciunt quemdam
 venerandæ habitudinis virum Pontificali insula decora-
 tum, quasi inter medias vndas naui proximum. Qui vo-
 cans ad se Helsimum Abbatem, his verbis alloquitur eum:
 Vis, inquit, periculum maris euadere? Vis in patriam
 tuam sanus redire? Cumque cum fletu id toto corde desi-
 derare, et hoc solum expectare responderet; sic ille: Scias
 me ad te à Domina nostra Dei genitrice MARIA directum
 esse, ad quam dulciter reclamasti: et si dictis meis obtem-
 perare volueris, sanus cum comitibus tuis euades immi-
 nens periculum maris. Ille verò illicò respondet, se ei in
 omnibus obtemperatum, si hoc euadat naufragium. Pro-
 mitte, inquit ille, Deo et mihi, quod diem Conceptionis
 et Creationis Matris Domini nostri IESU CHRISTI
 solemniter celebrabis, et celebrandum prædicabis. At ille
 ut prudentissimus vir ait: Et quis dies in hoc festo cele-
 brandus erit? Sexto, ait, Idus Decembris hoc festum so-
 lemni-

lemnizandum tenebis. Et quo, inquit Abbas, Officio vtemur in Ecclesiastico obsequio? Omne, inquit, Officium, quod dicitur in Natiuitate eius, dicetur in eius Conceptione, excepto, quod nomen Natiuitatis mutabis in nomen Conceptionis. His dictis ille disparuit, et citò sedata tempestate, Abbas incolumis concito flatu applicuit litoribus maris Anglicani, et quod viderat et audierat, quibus potuit, notificauit. Statuit autem idem festum in Rhemensi cænobio celebrari, et ipse quamdiu vixit, deuotis obsequiis celebrauit. Silent venti, mare quiescit in obsequium immaculatæ MARIAE, & simul in eius purissimæ Conceptionis testimonium, & ad maiorem eiusdem veritatis comprobationem secundum miraculum litteris iam relatis Anselmus recenset.

Secunda.

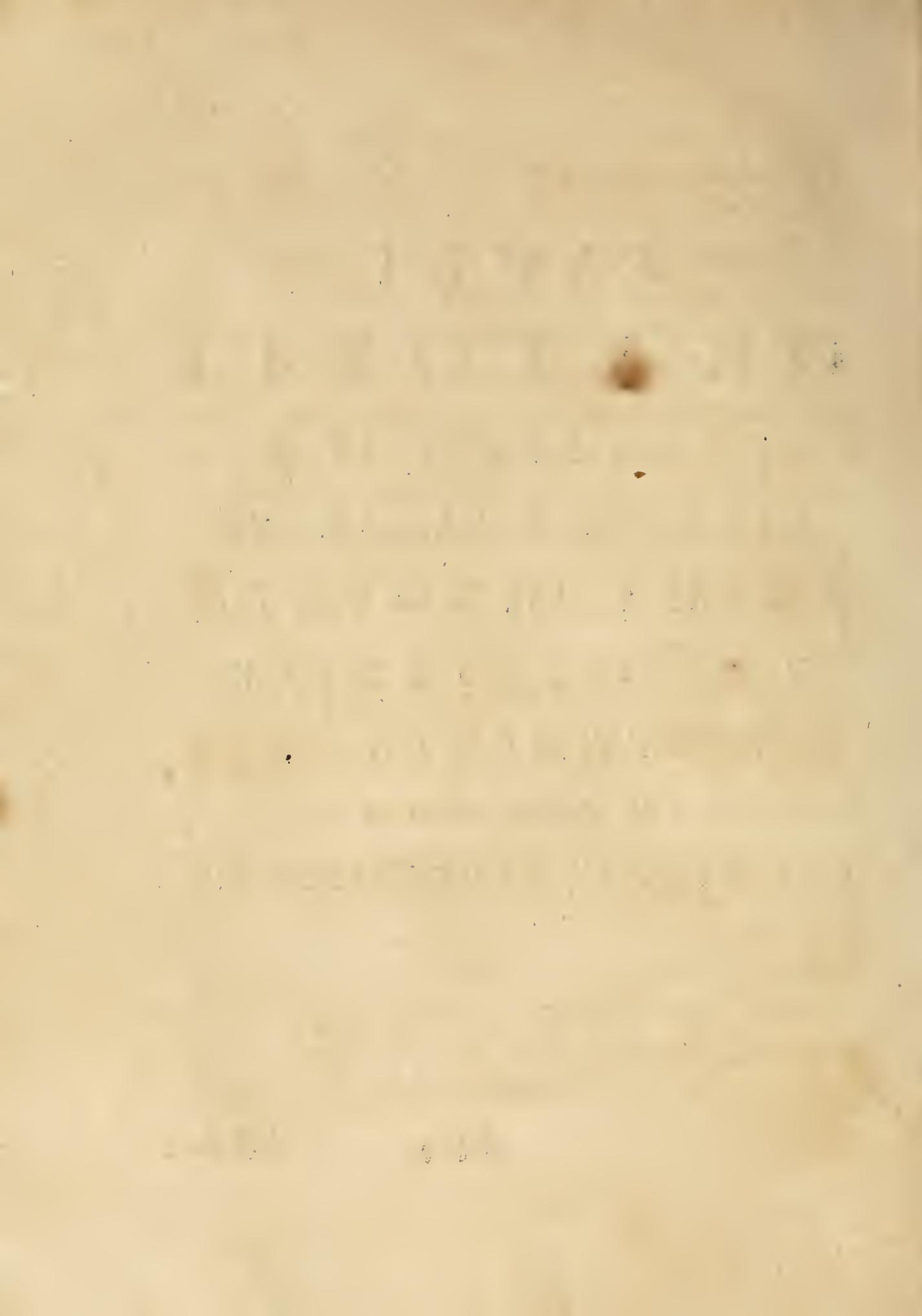
Aliud etiam miraculum huins festiuitatis alibi diuina inspirante gratia à nobis declaratur. In pelago Gallico Canonicus quidam, ordine Sacerdos, solitus Horas beatæ MARIAE Virginis decantare, à villa quadam, ubi cum uxore alterius fornicatus fuerat, rediens ad oppidum in quo morabatur, & pelagus Sequanæ transmeare cupiens, solus nauim ingressus, Dominicæ matris Horas nauigando canere cœpit. Cumque Inuitatorium, Ave MARIA, gratia plena, Dominus tecum, diceret, & iam in medio flumine esset, ecce turba magna dæmonum in profundo pelagi ynà cum eius nauicula eum præcipitauit, & eius ani-

animam rapuit ad tormenta. Die autem tertia ad locum, quo eum dæmones tormentis afficiebant, venit Mater IESV cum magna Angelorum societate, dicens eis : *Vt quid animam famuli nostri ita iniustè affligitis?* Cui illi : *Nos eam debemus habere, & meritò, quia in nostris operibus capta est.* Quibus Mater IESV : *Si illius deberet esse cuius opera faciebat, ergo nostra debet esse, quoniam Matutinas nostras, dum vos eum peremistis, decantabat.* Unde magis rei estis, qui iniquè erga me egistis. His dictis, dæmones huc illuc dispersi fugerunt, & B. M A R I A animam reduxit ad corpus, & hominem ab utroque funere resuscitatum per brachium arripiens, aquam à dextris & à sinistris quasi murum stare iubens, de profundo pelagi ad portum incolumem reduxit. At ille gaudens, pedibus B. Virginis prostratus, ait : *Charissima mea Domina, & Virgo speciosa, Christo gratissima, quid tibi retribuam pro tantis beneficiis, quæ mihi fecisti? Liberasti me de ore leonis, & de tormentis inferni grauissimis animam meam.* Cui Mater IESV ait : *Pecor te, ne de cetero in adulterij peccatum cadas, ne fiat tibi nouissimus error peior priore. Pecor iterùm, vt de cetero Festum Conceptionis meæ deuotè celebres annuatim sexto Idus Decembris, & vbique celebrandum prædices.* Mox vt ea dixit B. Virgo M A R I A, eo cernente calos ascendit, & ipse eremiticam vitam ducent, quod sibi acciderat cunctis audire volentibus narravit :

& posteà quamdiu vixit, illud Festum Conceptionis solemniter & deuotè celebrauit, et celebrandum prædicauit.

- PL.76, II. *Hæc mutatio dexteræ Excelsi, & immaculatæ MARIAE, quæ naufrago peccatori, vt è profunda abyssø, quam intrarat, euaderet, pœnitentiam illi suggessit, quæ est secunda tabula post naufragium. Ad hanc recurrit in naufragio suo Dauid, qui sibi similes nos esse volens, ait: Venite adoremus, & procedamus ante Deum. & monet iam, vt secundam Partem sacri Oratorij colentes & recolentes, secum iustitiæ Deum conueniamus, & præueniamus faciem eius in CONFESSiONE.*
- PL.94, 6. *Tibi dicitur, anima, tibi dicitur virgo filia Sion, tincta & picta in formam Spiritus sancti & MARIAE, nouam artem benè viuendi professæ, sed, heu! relapsæ: post lapsum audi, quod in simili casu ad Virginem lapsam scribit Ambrosius: Accipe, inquit, lamentum; & primùm quidem nullo die quinquagesimus Psalmus intermittatur, quia in negotio tali cantus est. Cantatus est à Dauide pœnitente, & rursus canetur à nouo Dauide in secunda Parte Oratorij; cui accedens, quemadmodum hortatur Ambrosius, Tu quæ iam ingressa es agonem pœnitentiæ, insiste misera fortiter, inhære tamquam naufragus tabulæ, sperans per ipsam te de profundo criminum liberari.*

SACRI
ORATORII
PARS SECUNDA
PIARVM IMAGINVM
ANIMÆ INNOVATÆ
VS V POENITENTIÆ
SACRAMENTALIS
IN GRATIAM
CONFESSARI, ET CONFIDENTIS.

IMAGINES

PARTIS SECUNDÆ.

Naufragi Davidis effigies.

Euangelica exemplaria:

Ouis errantis,	Magdalenæ,
Regis Æthiopis,	Chananæ,
Leproſi,	Matthæi,
Paralytici,	Mulieris patientis fluxum sanguinis,
Prodigi,	Muti loquentis,
Cæci à natuitate,	Petri flentis,
Samaritanæ,	Christi crucifixi, &
Transfigurationis,	Davidis pœnitentis euaden-
Surdi,	tis è naufragio.
Centurionis,	

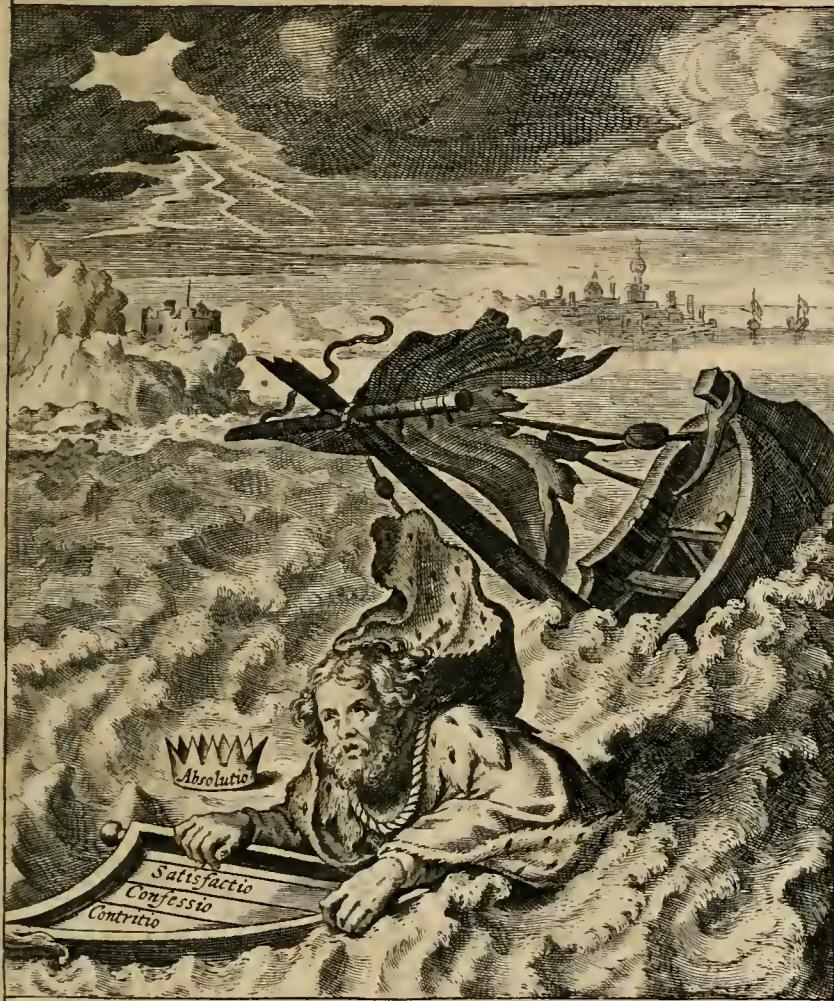
*Magnum arcanum Agni,
& ouis redemptæ, & reconciliatæ.*

APPAREAT
 NOVVS DAVID
 ARRIPIENS SECUNDAM
 POST NAVFRAGIVM TABVLAM
 RECITANS
 SEPTEM POENITENTIÆ PSALMOS.

POENITENTIA
 Ars benè viuendi, & benè moriendi,
 figurata & illustrata.
 Respice, & fac secundūm exemplar.

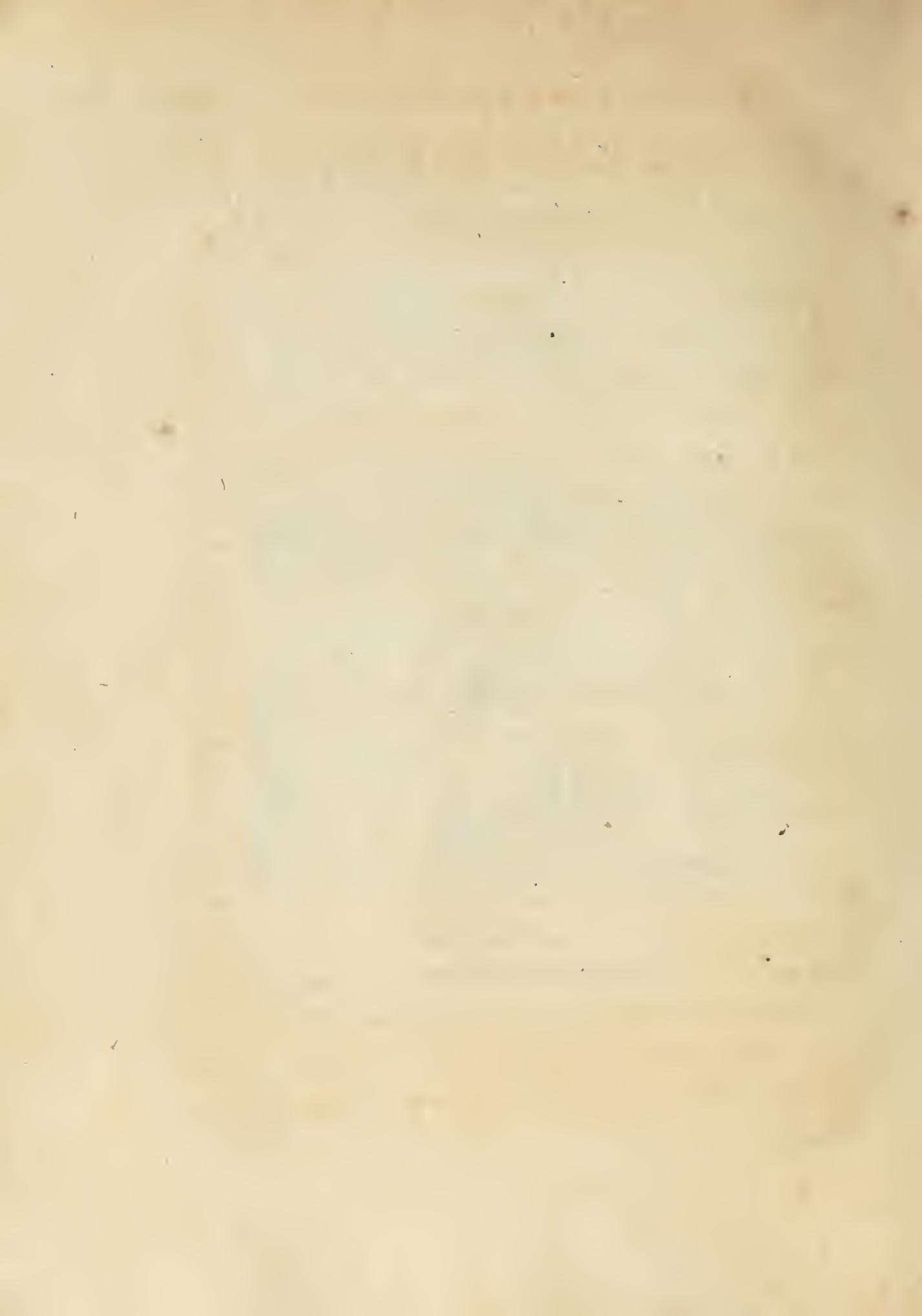
IMA-

NOVVS DAVID.

POENITENTIA..

Secunda tabula post naufragium.

IMAGO DECIMASEPTIMA

EXPLICATA.

Rex Dauid, Christianæ artis benè viuen-
di ac benè moriendi cultor ac professor,
gratiam, quam Baptisma Christi præ-
buit, amisit, & simul confregit nauem,
cuius vehiculo in cælestem portum per flatum &
afflatum Spiritus sancti festinabat. Lacerata nauis
est, & nouus Dauid in magno suo naufragio accur-
rit, & arripit **P O E N I T E N T I A M**, quæ est secun-
da post naufragium tabula. Quapropter Serm. 24.
commun. pœnitens & simul naufragus Augustinus
lapsis post Baptismum ait: *Frequenter vos, fratres
charissimi, admoneo, iterum atque iterum admonendo con-
testor, ut si quis se cognoscat de littore continentiae tem-
pestate libidinis in pelagus luxuriæ fuisse iactatum, C O N-
F E S S I O N E M velut tabulam confractæ nauis velociter
apprehendat, ut per ipsam de hac abyssō, & profundo lu-
xuriæ possit euadere, & ad portum **P O E N I T E N T I A E**
peruenire. Quisquis iste est, naufragus Dauid est, ar-
ripit tabulam citharæ, in cuius fidibus **C O N T R I-
T I O**, **C O N F E S S I O**, & **S A T I S F A C T I O** de-
scribuntur. Adiungitur & **C O R O N A**, & in ea exa-*

ratur ABSOLVTIO , vt perfecta POENITENTIA , quæ ex *contritione* , *confessione* , & *absolutione* coagmentatur , & *satisfactione* integratur , in effigie appareat , & in ea talis Dauid depingatur , qualis ipse Eccl. 20, 29. à se describitur in septem Pœnitentiæ Psalmis . *Sapiens in verbis producet seipsum* , & Dauid in omnibus & singulis septem Psalmis producit se naufragum dolentem , confitentein , petentein absolutione in , offerentein satisfactionem . Hinc efficitur , vt quot Psalimi numerantur , tot explicationes sint propositæ iam imaginis , ab ipso Dauide expositæ . Dum loquitur de se , naufragum se ostendit , ac prodit in primo Pœnitentiæ Psalmo :

I.

Domine , ne in furore tuo arguas me , neque in ira tua corripias me . Naufragantis more loquitur , dum flendo ac canendo subiungit : Miserere mei Domine quoniam infirmus sum : sana me Domine , quoniam conturbata sunt ossa mea . Et anima mea turbata est valde ; sed tu Domine usquequò ? In hunc eundem locum Chrysostomus , Quemadmodum enim , inquit , quando venti vehementes mari incubuerunt , omnia turbant , & quæ est in profundo arena , sursum fertur , & qui nauigant , in magno versantur periculo : ita etiam in nobis turbatur anima , mouetur corpus , omnia complentur tempestate , & plena

plena est nobis deinceps cymba tumultus ac perturbationis,
 & dense tenebrae, & pereunt omnia propriis locis relitti,
 & est maxima confusio. Confirmat hoc ipsum in Scho-
 liis suis Basilius, qui vocem istam Dauidis, *Contur-
 bata sunt ossa mea*, ita percipit, ita exponit: *Ossa hic
 non corporis dicit, sed robustas cogitationum vires, quæ
 perturbatae sunt spiritu scortationis velut tempestate qua-
 dam obrutæ.* Prodit itaque se naufragium, prodit se
 dolentem, confitente, veniam accipientem, & of-
 ferentem compensationem.

C O N T R I T I O.

Domine, ne in furore tuo arguas me, neque in ira psal.6.
 tua corripias me.

Miserere mei Domine quoniam infirmus sum: POST V-
 sana LATA ET
 me Domine quoniam conturbata sunt omnia ossa mea. EXCITÀ-
T A.

Et anima mea turbata est valde, sed tu Domine us-
 quequò?

C O N F E S S I O.

Conuertere Domine, & eripe animam meam: saluum
 me fac propter misericordiam tuam.

Quoniam non est in morte qui memor sit tui: in in- FACTA
 ferno autem quis confitebitur tibi? IN TEM-
 PORE.

Laboravi in gemitu meo, lauabo per singulas noctes le-
 ctum meum: lacrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est à furore oculus meus : inueterauit inter omnes inimicos meos.

ABSOLV TIO.

I M P E-
T R A T A .

Discedite à me omnes qui operamini iniquitatem : quoniam exaudiuit Dominus vocem fletus mei.

SATISFACTIO.

A C C E-
P T A T A .

Exaudiuit Dominus deprecationem meam , Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant, & conturbentur vehementer omnes inimici mei : conuertantur & erubescant validè velociter.

ATTENTIO.

Attende , & audi. Deut. 27, 9.

Attende ex parte Christianæ animæ locutum in primo Psalmo Dauidem : *Loquitur in hoc Psalmo fidelis anima , vt ait in Prologo S. Gregorius. Qualis Dauid , talis & anima pœnitentis, quæ passa naufragium recurrit ad pœnitentiam , habet dolorem , facit confessionem , accipit absolutionem, reddit satisfactionem.*

II.

Ecli. 20,
29.

Sapiens in verbis producet seipsum: producit naufragum iterum se Dauid in secundo Psalmo Pœnitentia. Beati , quorum remissæ sunt iniquitates , & quorum tecta

Psal. 31.

tecta sunt peccata. Ait deinde cum vndis & fluctibus certans : Verumtamen in diluvio aquarum multarum ad eum non approximabunt. Basilius in Scholiis : Qui preces diligenter & ex animo offert, multifaria prouidentia fruetur, ita ut tametsi in varias calamitates instar aquarum inundantes incidat, illas tamen superet, ac tristium rerum victor reddatur. Superat Dauid ingruentei tempestatei, usus vehiculo pœnitentiae, contritionis, confessionis, absolutionis, & satisfactionis.

CONTRITIO.

BEATI, quorum remissæ sunt iniuriae : et quorum Psal. 31.
tecta sunt peccata.

Beatus vir, cui non imputauit Dominus peccatum, nec est in spiritu eius dolus.

Quoniam tacui, inueterauerunt ossa mea, dum claram tota die.

Quoniam die ac nocte grauata est super me manus tua: EXCITA-
conuersus sum in ærumna mea, dum configitur spina. T.A.

CONFESSIO.

Delictum meum cognitum tibi feci, et iniustitiam meam APERTA.
non abscondi.

ABSOLVATIO.

Dixi : Confitebor aduersum me iniustitiam meam Do-
mino : et tu remisisti impietatem peccati mei. IMPE-
TRATA.

SATISFACTIO.

Pro hac orabit ad te omnis sanctus, in tempore opportuno.

Verumtamen in diluvio aquarum multarum, ad eum non approximabunt.

Tu es refugium meum à tribulatione, quæ circumdedit me: exultatio mea erue à me circumdantibus me.

ACCE-
PTATA.

Intellectum tibi dabo, & instruam te in via hac qua gradieris: firmabo super te oculos meos.

Nolite fieri sicut equus & mulus, quibus non est intellectus.

In camo & fræno maxillas eorum constringe, qui non approximant ad te.

Multa flagella peccatoris, sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.

Lætamini in Domino & exultate iusti, & gloriamini omnes recti corde.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut:27,9.

Attende naufragans anima, quid de se, quid de te loquatur Dauid. Sermo de te ipsa est, ut inonet in Prologo S. Gregorius: Per Dauid fidelis anima accipitur. Fidelis ergo anima ea quæ in hoc Psalmo dicuntur intelligat, & ab isto numquam in intellectu recedat.

Intelligat

Intelligat qualis sit pœnitentia post peccatum , qualis contritio & confessio , qualis absolutio & satisfactio , qualis Deus in animam pœnitentem , qualis anima in Deum veniæ & indulgentiæ largitorem.

III.

Sapiens in cœrbis producet seipsum. Pœnitens quo^{Ecli. 20.}
que Dauid seipsum in medium profert positum in^{29.}
naufragio, dum recitat tertium Pœnitentiæ suæ Psal-
mum , Domine, ne in furore tuo arguas me, neque in ira^{Psal. 37.}
tua corripias me. Naufragum agit, dum orat, Ne de-
relinquas me Domine Deus meus , ne discesseris à me. In-
tende in adiutorium meum , Domine Deus salutis meæ.
Quid sibi velit Dauid , explicat in Scholiis Basilius:
Tantis doloribus velut fluctibus obrutus , te Deum ac Do-
minum meum oro , ne me consueta prouidentia priues , sed
auxilium tuum præstes , tet salutem largiare. Salutem
naufragus quærerit, & inuenit , diuino Dei beneficio
contritus , confessus , absolutus; dignos pœnitentiæ
fructus faciens , & satisfaciens.

CONTRITO.

Domine , ne in furore tuo arguas me , neque in ira^{Psal. 37.}
tua corripias me.

POST V-
LATA ET

Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi : & confirmasti^{EXCI-}
super me manum tuam.

Non

Non est sanitas in carne mea à facie iræ tuæ : non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum.

Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum : & sicut onus graue grauatae sunt super me.

Putruerunt, & corruptæ sunt cicatrices meæ, à facie insipientiæ meæ.

CONFESSIO.

INDEX MISERIA-
RVM. *Miser factus sum, & curuatus sum usque in finem : tota die contristatus ingrediebar.*

Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus : et non est sanitas in carne mea.

Afflictus sum, & humiliatus sum nimis : rugiebam à gemitu cordis mei.

Domine, ante te omne desiderium meum, et gemitus meus à te non est absconditus.

Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea : & lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum.

ABSOLV T I O.

IN EXPE-
CTATA. *Amici mei, & proximi mei aduersum me appropin-
quauerunt, & steterunt.*

*Et qui iuxta me erant, de longè steterunt : et vim fa-
ciebant qui quærebant animam meam.*

Et qui inquirebant mala mihi, locuti sunt vanitates : & dolos tota die meditabantur.

Ego

Ego autem tamquam surdus non audiebam: *et* sicut mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens: *et* non habens in ore suo redargutiones.

Quoniam in te Domine speravi: tu exaudies me Domine Deus meus.

SATISFACTIO.

Quia dixi: Nequando supergaudeant mihi inimici mei: IMPE-
et dum commouentur pedes mei, super me magna locuti sunt. ^{TRATA.}

Quoniam ego in flagella paratus sum: *et* dolor meus in conspectu meo semper.

Quoniam iniquitatem meam annuntiabo: *et* cogitabo OBLATA. pro peccato meo.

Inimici autem mei viuunt, *et* confirmati sunt super me: *et* multiplicati sunt qui oderunt me inique.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi: quoniam sequebar bonitatem.

Ne derelinquas me Domine Deus meus: ne discesseris a me.

Intende in adiutorium meum, Domine Deus salutis meæ.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende naufragium patiens, quid in Prologo Psalmi dixerit Magnus Gregorius: *Fidelis anima in procellosos mundanæ instabilitatis corruit fluctus, quia statum rectitudinis seruare non potuit.* Hæc anima Dauidica est, & hæc, ut in pristinum statum restituatur, dolens conditionem suam conteritur, & confitetur; cumque de salute alij desperent, sperat ipsa, impetrat à Deo veniam, & absolutionem ornatam debita satisfactione adipiscitur.

I V.

Eccli. 20,
29. *Sapiens in verbis producit seipsum, ostenditque qualis sit.* Facit & Dauid, dum in Psalmo Pœnitentiæ, *Domine exaudi orationem meam, et clamor meus ad te veniat,* anxius in naufragio orat & clamat. Clamat & orat pœnitens sœua tempestate vexatus, &, vt ait Gregorius in Prologo, *reductis oculis cogitat unde ceciderit, & circumspectis omnibus quæ imminent, quas inuenerit calamitates attendit.* Attendit in tanto malorum naufragio opus esse tabula Pœnitentiæ, vt euadat, & ecce euadit virtute contritionis, confessionis, absolutionis, & satisfactionis.

CON-

CONTRITIO.

Domine exaudi orationem meam : & clamor meus
ad te veniat. Psal. 101.
POST V-
LATA.

Non auertas faciem tuam à me : in quacumque die
tribulor, inclina ad me aurem tuam.

In quacumque die inuocauero te, velociter exaudi me.

Quia defecerunt sicut fumus dies mei: & ossa mea sicut
cremum aruerunt.

Percussus sum ut fœnum, & aruit cor meum : quia
oblitus sum comedere panem meum.

A voce gemitus mei adhæsit os meum carni meæ.

EXCITA-
T.A.

CONFESSIO.

Similis factus sum pellicano solitudinis : factus sum
sicut nycticorax in domicilio. INDICA-
TA ET
IMPV-
GNATA.

Vigilauit, & factus sum sicut passer solitarius in tecto.

Tota die reprobarunt mihi inimici mei: & qui lauda-
bant me, aduersum me iurabant.

Quia cinerem tamquam panem manducabam, & po-
tum meum cum fletu miscebam.

A facie iræ & indignationis tuæ : quia eleuans allisi-
sti me.

Dies mei sicut umbra declinauerunt : & ego sicut fœ-
num arui.

ABSOLV TIO.

POST V-
LATA E T
IMPE-
TRATA. Tu autem Domine in æternum permanes: *et* memoriale tuum in generationem & generationem.

Tu exurgens misereberis Sion: quia tempus miserendi eius, quia venit tempus.

Quoniam placuerunt seruis tuis lapides eius: *et* terræ eius miserebuntur.

Et timbunt Gentes nomen tuum Domine, *et* omnes reges terræ gloriam tuam.

Quia adificauit Dominus Sion: & videbitur in gloria sua.

Respexit in orationem humilium: *et* non spreuit precem eorum.

Scribantur hæc in generatione altera: *et* populus, qui creabitur, laudabit Dominum:

Quia prospexit de excelso sancto suo: Dominus de cælo in terram aspexit:

Ut audiret gemitus competitorum: ut solueret filios interemptorum.

SATISFACTIO.

TEMPO-
RALIS
AETER-
NODEO
CRATA. Ut annuntient in Sion nomen Domini: *et* laudem eius in Ierusalem.

In conueniendo populos in vnum, *et* reges ut seruiant Dominum.

Respondit ei in via virtutis suæ: paucitatem dierum meorum nuntia mihi.

N

Ne reuoces me in dimidio dierum meorum : in generationem & generationem anni tui.

Initio tu Domine terram fundasti : & opera manuum tuarum sunt cœli.

Ipsi peribunt , tu autem permanes : & omnes sicut vestimentum veterascent.

Et sicut opertorium mutabis eos , & mutabuntur : tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient.

Filiij seruorum tuorum habitabunt : & semen eorum in sæculum dirigetur.

ATTENTIO.

Attende , & audi. Deut.27,9.

Attende , fidelis anima oppressa diro naufrago , ex quo cum Dauid clama & ora , vt similiter affligaris , compungaris & conteraris. Attende & confessionem Dauidis , qui multis utitur parabolis , dignè volens suas exprimere calamitates , vt annotat in Scholiis Basilius. Explica miseras tuas , pellcano & nycticoraci similis. Attende & eius absolutionem , cuius vt fruaris beneficio , capta tempus quod ille captauit ; & si compedita es compedibus criminum , absoluēris. Attende & eius satisfactio nem , temporalem quidem oblatam æterno Deo, Tu

autem Domine in æternum permanes. Rursus in Scholiis Basilius: *Ego quidem huiusmodi naturam habeo, tantisque coniunctus sum ærumnis : tu verò sempiternus et) æternus existens , facile præsentium malorum mutationem quamdam largieris.*

V.

Sapiens in verbis producet seipsum , & quidem ut sapiens Dauid pœnitens naufragantem se depingit in suo Psalmo , De profundis clamaui ad te Domine, Domine exaudi vocem meam. Clamat de profundo maris, agitatus tempestate, ut hoc loco Gregorius testatur; ac simul monet: Attendant unusquisque in quo profundo iaceat , et) quam longè à Deo peruersè agens effectus sit. Claret peccator , quem à Deo recedentem cupiditatum tempestas contriuit , quem hostis absorbuit , quem præsentis sæculi fluctus inuoluit, agnoscat se esse in profundo, ut ad Deum sua perueniat oratio. Accedat orationi contrito, contritioni confessio, confessioni absolutio, absolutioni satisfactio.

CONTRITIO.

*Psal.129.
EXCITA-
TA.* **D**e profundis clamaui ad te Domine : Domine exaudi vocem meam:

Fiant aures tuæ intendentæ , in vocem deprecationis meæ.

CON-

CONFESSIO.

Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sus- INSINVA-
T A.

ABSOLVTIO.

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam IMPE-
TRATA.

sustinui te Domine.

SATISFACTIO.

Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea CHRISTI,
ET DAVI-
DIS OPE-
RATIO.

in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem: speret Israël CHRISTI,
ET DAVI-
DIS OPE-
RATIO.

in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud

eum redemptio.

Et ipse redimet Israël, ex omnibus iniquitatibus eius.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende ortam de profundis visceribus contritionem. Basilius in Scholiis: *Quid est; E profundis? Non simpliciter, inquit, ex ore & lingua animo aberrante effunduntur hæc verba, sed è corde profundissimo, ex imis animæ sedibus, ex intimis & abditissimis cordis penetralibus.* Attende qualis sit confessio Dauidica: *Si iniquitates obseruaueris Domine, Domine quis sustinebit?*

tinebit? Gregorius in hunc locum: Attende qualiter peccati confessio peccata oblitteret, quæ iustificat iniquum, & tollit à Deo memoriam peccatorum. Attende Dauidicam absolutionem, dum ait: Quia apud te propitiatio est, & propter legem tuam sustinui te Domine. Iterum Gregorius: Lex Dei misericordia est, quæ peccantibus veniam contulit. Attende satisfactionem accipientem valorem ex meritis Redemptoris: Copiosa apud eum redemptio.

V I.

*Ecli. 20.
29.* Sapiens in verbis producet seipsum, & cuius sit conditionis exponit, more pœnitentis Dauidis, qui naufragus cum sit, talem se exhibet, talem se repræsentat in Psalmo Pœnitentiae, Domine exaudi orationem meam, auribus percipe obsecrationem meam. Hæc supplicatio est pœnitentis, naufragantis, è medio mari clamantis: Collocavit me in obscuris sicut mortuos sæculi, & anxiatus est super me spiritus meus. In me turbatum est cor meum. Erat in eodem statu & naufragio cum Iona, de quo citatus Gregorius: Clamauit Ionas ad Deum de ventre ceti, de altitudine maris, de profundo inobedientie, & ad aures Domini oratio illius peruenit, qui eruit eum à fluctibus, eripuit à bestia, absoluit à culpa. Eripitur quoque Dauid, & absoluitur, habens contritionem, adiungens confessionem, ac simul satisfactionem.

CON-

CONTRITIO.

Domine exaudi orationem meam, auribus percipe ob- psal. 142.
secrationem meam in veritate tua: exaudi me in POST V-
LATA ET
EXCITA-
TA.
tua iustitia.

Et non intres in iudicium cum seruo tuo: quia non iu-
stificabitur in conspectu tuo omnis viuens.

Quia persecutus est inimicus animam meam: humili-
uit in terra vitam meam.

Collocavit me in obscuris sicut mortuos saeculi: & an-
xiatus est super me spiritus meus, in me turbatum est cor
meum.

Memor fui dierum antiquorum, meditatus sum in
omnibus operibus tuis: in factis manuum tuarum medi-
tabar.

CONFESSIO.

Expandi manus meas ad te: anima mea sicut terra si- FACTA
ne aqua tibi: DE IA-
CTVRA
GRATIAE.

Velociter exaudi me Domine: defecit spiritus meus.

Non auertas faciem tuam a me: & similis ero descen-
dentibus in lacum.

ABSOLVTIO.

Auditam fac mihi manè misericordiam tuam: quia in POST V-
te speravi. LATA.

Notam fac mihi viam, in qua ambulem: quia ad te le-
uavi animam meam.

Dd

Eripe

IMPE-
TRATA
VIRTU-
TE SPI-
RITVS
SANCTI.

*Eripe me de inimicis meis Domine, ad te configi: doce
me facere voluntatem tuam, quia Deus mens es tu.*

*Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam: pro-
pter nomen tuum Domine vivificabis me, in æquitate tua.*

SATISFACTIO.

SERVVM
PECCATI
STATVIT
IN SER-
VITATE
DEI.

*Educes de tribulatione animam meam: & in misericor-
dia tua disperdes inimicos meos.*

*Et perdes omnes qui tribulant animam meam: quoniam
ego seruus tuus sum.*

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende, pœnitens, ac considera te pati cum Dauide naufragium. Time iudicium Dei, horre statum in quo te mors commissæ culpæ consti- tuit. Expande manus, ora, & confitere gratiæ te iacturam fecisse, sine qua, terræ instar absque aqua, anima tua est. Postula absolutionem, & à peccatis patratis liberationem, cuius auctor est Spiritus sanctus assistens in confessione. Constitue te seruum Dei, ut qui hactenus peccati seruus fuisti, pro digna satisfactione seruitio mancipatus diuino, & eius amore passus tribulationes, dicere queas Deo: *Ego seruus tuus sum.*

VII.

Sapiens in verbis producet seipsum. Et quidem sa- Eccli. 20,
piens Dauid, scipso modò sapientior, ad viuum de-^{29.}
pingit se in principali suæ Pœnitentiæ Psalmo, Mi- Psal. 50.
serere mei Deus secundùm magnam misericordiam tuam.
Laborat naufragus Dauid, & hæc quidem vox, Mi-
serere mei Deus, naufragi laborantis est, vt notat in
Scholiis Basilius. *Proposita hæc verba conueniunt* &
diuinissimo Dauidi, & populo captivo, & iis qui inter
nos malo sunt affecti. *Magna siquidem vulnera paribus*
etiam indigent pharmacis. *Quapropter & magnus Dauid*
uniuersam in se gratiam effundi, & totum miserationum
fontem in peccati sui vlcera euacuari orat. Hic ipse præ-
fert in se viuam imaginem contritionis, confessio-
nis, absolutionis, atque satisfactionis, ex quibus
partibus conditur, conficitur & perficitur Sacra-
mentum Pœnitentiæ.

C O N T R I T I O.

Miserere mei Deus : secundùm magnam misericor- Psal. 50.
diam tuam. PERFE-
CTA.

*Et secundùm multitudinem miserationum tuarum, dele
iniquitatem meam.*

*Amplius laua me ab iniquitate mea: & à peccato meo
munda me.*

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.

CONFESSIO.

GENERALIS, ET SPECIALEIS. *Tibi soli peccaui, & malum coram te feci: ut iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cum iudicaris.*

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: incerta, & occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium & latitiam: & exultabunt ossa humiliata.

Auerte faciem a peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: & spiritum rectum innoua in visceribus meis.

Ne proiicias me a facie tua: & spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

ABSOLV TIO.

REDDITA. *Redde mihi latitiam salutaris tui: & spiritu principali confirma me.*

SATISFACTIO.

OBLATA. *Docebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.*

Liberia

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ : et exultabit lingua mea iustitiam tuam.

Domine labia mea aperies : os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique : holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus : cor contritum, et humiliatum Deus non despicies..

Benignè fac Domine in bona voluntate tua Sion : ut adificantur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiae, oblationes, et holocausta : tunc imponent super altare tuum vitulos.

CONSUM-
MATA ET
ACCE-
PTATA.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

ATTENTIO.

Attende, et audi. Deut. 27, 9.

Attende miseras animæ tuæ , & in vasta eorum abyssō , instar patientis naufragium , extolle vocem , & clama : *Miserere mei Deus.* Attende Dauidicam contritionem , perfectam confessionem , regalem absolutionem , consummatam C H R I S T I satisfactione compensationem eius qui dicit : *Docebo iniquos vias tuas , et impij ad te conuertentur.* Hic docet naufragos pœnitentiam , & ita docet , vt partes

perfecti magistri agat. Offert Deo, *Docebo iniquos vias tuas*, hoc est, ut in Scholiis Basilius ait, *récuperata benignitate tua archetypus ero pœnitentiae iis qui præsentem hanc vitam amplectuntur*. *Ero et præco bonitatis tuæ, exhortaborque impios homines, & præuaricatores, ut ad te supplices accurrant*. Hic præco bonitatis diuinæ, hic archetypus pœnitentiæ Sacramentalis per typos & imagines acceptas ex Euangeliō, Psalmi huius versibus consonantes colit, ac colere pœnitentiam doct. ATTENDE, fili pœnitentiæ, ut nouus Dauid appareas. AVDI, Pater pœnitentiæ, quomodo excipere confessionem debeas, ut existas dignus Vicarius Christi, cuius diuina exemplaria contemplanda, ac pariter imitanda proferuntur, & ostenduntur in secunda sacri Oratorij Parte.

Compareant, in anima pœnitentis, imago ouis errantis; in spiritu Confessarij, imago Christi ouem querentis.

EXEMPLAR CONTRITIONIS. *Luc. 15.*
Errans ouis de pastore amisso dolens.

DAVID ERRANS, ET DOLENS.
*Miserere mei Deus, secundum magnam
misericordiam tuam..*

IMAGO DECIMA OCTAVA

EXPLICATA.

BONVS pastor, cuius exhibita imago, misericordiam, pietatem, benignitatemque repræsentat, Christus est. Apparuit huianitas & benignitas boni Pastoris in eo quod ipse Lucæ 15, 4. declarat: *Quis ex vobis homo, qui habet centum oues: & si perdiderit unam ex illis, nonne dimitit nonaginta nouem in deserto, & vadit ad illam?* Angelos, & Angelicas iustorum animas Christus deserit, vt animam peccatoris irretitam sentibus & vepribus criminum illaqueatam quærat, inueniat, manumque porrigat, vt è misero statu eripiat. Anima peccatoris *cor suum dabit in similitudinem picturæ*, vt instar errantis ouis de iactura boni Pastoris vehementer doleat & conteratur, totusque contritus & afflictus clamet: *Erravi sicut ouis quæ perii.* Memor magnæ miseriæ suæ, & misericordiæ diuinæ, erumpat in vocem illam: *Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam.* Hanc magnam misericordiam inquirunt oues errantes, hanc implorant pœnitentes, & admonendi sunt, inquit Gregorius 3. parte Pastoral. cap. 30. *vt de misericordia, quam*

E e postu-

postulant, præsumant, ne tui immoderata afflictionis intereant. Neque enim piè Dominus ante delinquentium oculos flenda peccata opponeret, si per semetipsum eos districte ferire voluisse, quos miserando præueniens se metipsum iudices fecit. Hinc enim scriptum est: Præueniamus faciem eius in confessione. Discat hinc, discat Confessarius animarum, more Christi agere cum pœnitente: offerat operam suam in formam boni Pastoris, ut ouem intricatam sic eripiat & extriceret. Christus porrigit manum, porrigat & Confessarius: teste enim Basilio Sermone de Pœnitent. Cordati viri est, dextram fratribus ad pœnitentiam porrigere. Porrigit manum in effigie Pastor.

Miraculosa imago.

Miraculum in perdita oue patratum.

Mirabile templum Dei, mirabile pœnitentiæ oratorium, in quo miraculosæ imagines exhibentur. Nulla hîc datur imago, quæ non sit miraculis celebris & illustris. Celebris & illustris est effigies boni pastoris, & humanæ ouis errantis, cùm præter omnem naturæ ordinem descenderit è cælo Deus, vt hominem à culpis exemptum in cælum eueheret. Resplendet in rebus miraculosis diuina Dei virtus ac potestas, & hæc eadem satis apparent in mirabili ouis errantis reductione, quemadmodum

dum Ambrosius in Psalm. 118. Serm. 22. concionatus est. In Euangelio suo afferuit (Christus) quod pastor reliquit nonaginta & nouem oves, & unam requirit, quae errauit. Centesima ovis est, quam dicit errasse, perfectio & plenitudo numeri: ipse te instruat & informet. Non im-
merito ceteris antefertur, quia plus est à vitio te reuocasse,
quam propè ipsa vitia nescisse. Imbutos enim vitiis animos
exuere frenis cupiditatum, atque emendari, non solum per-
fectæ virtutis, sed etiam cœlestis est gratiæ. Emendare enim
futura, attentionis humanae est; præterita donare, diuinæ
est potestatis. Cœlestem gratiam, diuinamque poten-
tiam suam Deus hoc loco manifestat, ut perditæ vi-
tæ homo contemplatus hanc imaginem, cuim ma-
iori deuotione prorumpat in illam vocem: *Miserere*
mei Deus secundum magnam misericordiam tuam; & spe-
ret sibi idem beneficium conferendum, idem se-
cum patrandum esse miraculum, cum verè dixerit
Basilius Regul. 12. *Quia propter peccatorum nostrorum*
remissionem Unigenitum suum misit, quantum in ipso est,
omnia peccata remisit. Hæc virtus pœnitentiæ est, vt
factam per peccatum iacturam resarciat. Exclamat
propterea Ephræm agens de Pœnitentia: *O artificio-*
sam dispensationem! quia nullam prorsus iacturam fieri à
Deo sinit pœnitentia. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Christe bone Pastor, qui ouibus nonaginta no-
Cuem in cælo relictis, vnam perditam ouem in
 terris quæsisti, & inuenisti : quære me, vt inuenias
 me : erravi enim sicut ouis quæ periit : amisi te
Psal. 50, 2. Deum meum, & tecum simul omnia perdidi. Mi-
 serere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam.

A T T E N T I O.

Attende fili Pœnitentiæ:
 Exemplar ouis errantis, exemplar pœnitentis
 de iactura Dei dolentis.

I.

Imitatio
ouis erran-
tis. **P**rimus ac principalis actus pœnitentiæ ille est,
Jerem. 2,
19. quo de perduto Deo misera pœnitentis anima
 dolet, ac simul luget. Summa hæc iactura est. Scito,
 & vide, quām malum est & amarum, reliquisse te Do-
 minum Deum tuum. Considera, Christiane Dauid, te
 oui erranti similem, cui bonus pastor occurrit &
 succurrit, vt de malo sumino te iam clementer edu-
 cat: igitur eripientis Dei manum postula, & roga:
Job 14, 15. Operi manuum tuarum porriges dexteram.

II.

II.

Nulla rerum humanarum adeò grauis iactura est, cui desit illa consolatio: *Dominus dedit, Dominus abstat* Iob 1,21. *sicut Domino placuit, ita factum est: sit nomen Domini benedictum.* Cùm peccasti, Deus tantum malum non intulit, tu auctor tibi damni fuisti, omnemque tibi viam consolationis interclusisti: sola tibi restat via doloris & contritionis, ut effugias, quod parasti tibi, malum. Sic perdita euasit ouis, sic Dauid effugit; sic euades, & effugies.

III.

Contemplare bonum Pastorem, à quo per culpam auersus es; audi dicentem: *Conuertimini, et a-^{Ezech.18,} gite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris: et non erit vobis in ruinam iniquitas.* Proiicite à vobis omnes Misericordia Dei. præuaricationes vestras, in quibus præuaricati estis; et facite vobis cor nouum, et spiritum nouum: et quare moriemini domus Israël? *Quia nolo mortem morientis,* dicit Dominus Deus, reuertimini, et viuite. Princeps ipse, cuius grauiter maiestatem læsistī, cùm duceris ad æternæ mortis supplicium, tibi occurrit, vrget, & instat, ut qui auersus ab eo fuisti, ad ipsum oculos animæ tuæ conuertas, euadas, & viuas. Quanta hæc misericordia, quanta hæc pietas est!

I V.

Extrema miseria est , hominem esse damnatum
ob hanc causam , quod Deo in æternum careat , nec
detur in posterum via ut ad Deum redire queat.
Quid si daretur ? haud dubie nec vel uno punto
quiesceret , quam primum illam arriperet , ut æter-
nam damnationem effugeret. Homo culpæ mortalis
reus , descendantibus in lacum similis factus est , &
summa i-
āura. in graui Dei iactura cum illis conuenit. Hoc ipsum
quod illi præstarent si possent , exequere tu , cùm
possis , ad Dominum Deum recurre , & viam salu-
tis ingredere.

V.

Cùm Polycarpo diras mortis minas Proconsul in-
tentaret , nisi Deum desereret , nihil se vimquam ma-
li à Christo accepisse , accepisse verò quamplurima
beneficia ; respondit , ac proinde nullam causam
posse esse , propter quam à Christo deficeret. Nobi-
lis ac generosa responsio , digna Polycarpo sententia.
Oportebat , ut cùm tentator instaret , vrgeretque
summa in-
gratitudo. tentatio ad hoc ut desereres Deum , memor fuisses
boni Pastoris , qui nulla in re vel minima tibi no-
cuit , profuit in multis. qui tot ac tanta beneficia ti-
bi præsttit , ne vimquam ab illo deficeres , defecisti
tamen. Tandem aliquando respice , diuinorum me-
mor

mor beneficiorum in benefactorem tuum extitisse peccatorem ; dole ac luge , contritus ora , & veniam implora.

V I.

Non solum anima, sed etiam corpus ab auctore ^{Imitatio in agritudine.} salutis Deo defecit , & aberrauit , cum peccati excessum commisit. Hinc infirmitates & morbi , quibus irretitus homo , ouis errantis instar , detinetur & implicatur, pungitur dolorum sentibus, vepribusque pœnarum angitur. Non deerit ægroto pœnitenti Deus, respondebit voto Dauidis, *Dominus opem* Psal. 40, 4. ferat illi super lectum doloris eius : *uniuersum stratum eius versasti in infirmitate eius.* Ego dixi: Domine miserere mei, sana animam meam, quia peccavi tibi. Non deerit diuinus è cælo Pastor morbidæ suæ oui, si commisum excessum doleat , & salutis auctorem deseruisse verè pœniteat; si vocem edat, & clamet: *Miserere mei* Psal. 50, 3. *Deus secundum magnam misericordiam tuam.*

Audi Pater Pœnitentis :

Exemplar boni Pastoris , exemplar boni
Confessarij.

I.

Bonus Pastor, cum apud Superos esset , & inter ^{Imitatio} ^{boni Pastoris.} cælestes Angelos versaretur , propter errantem ouem,

ouem, & eius amissam salutem descendit è cælis, præferens in se formam perfecti Confessarij, cuius officium est lapsas & dilapsas oues reuocare. Esto sit alter Paulus pœnitentium Confessarius, vt & dicere queat, *Conuersatio nostra in cælis est*, nouerit boni Pastoris exemplo intermittere cælestes contemplationes, vt sacris se confessionibus impendat.

Philip. 3.
20.

Isai. 61, 1.
Spiritus
boni Pa-
storis est
spiritus
Confessa-
rij.

Ioan. 20,
23.

Bonus pastor de se dicit Lucæ cap. 4, 18. *Spiritus Domini super me, propter quod vnxit me, euangelizare pauperibus misit me, sanare contritos corde, prædicare captiuis remissionem, & cæcis visum, dimittere confractos in remissionem, prædicare annum Domini acceptum, & diem retributionis.* Hic ipse coimunicans suas vices Apostolis ac Confessariis, donat illis Spiritum suum. *Accipite, inquit, Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis.* vt & singulis Confessariis tenetibus locum Christi dicere fas sit, *Spiritus Domini super me, qui me Sacerdotem vnxit, & constituit simul pastorem, vt pauperculæ oui bonum nuntium offerrem, contritæ pro commissis flagitiis benè sperare iubarem, remedium salutis adhibere, & remissionem culparum impenderem.*

III.

Bonus Pastor à Spiritu sancto ductus est in hunc mundum,

mundum, vt per auia & deuia miseram ouem errantem in semita certa & recta constitueret. Hoc in unus & officium Spiritus sancti est. Vnde Dauid, qui se ouem errantein fatetur, & simul confitetur, Errauit, inquit, *sicut ouis quæ periiit*; à Spiritu Dei re-^{Psal. 118.}
uocandum se in viam salutis ostendit, dum canit,^{176.}
Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam. Qua-^{Ps. 141, 1c.}
propter Ecclesia sancta Spiritum sanctum orans, &
simul sui officij monens, ait, *Rege quod est deum.*
Meminerit Confessarius hunc eundem Spiritum à ^{Confessarij}
bono Pastore accepisse, cùm dixerit, *Accipite Spiri-*^{est ouem}
tum sanctum, & recognoscat se ideo donatum Spiri-^{reducere.}^{Ioan. 20,}
tu, vt errantem peccatorem reducat ad viam gratiæ,
à qua se per culpas patratas auertit.

I V.

Bonus Pastor venit è cælo in Nazareth, & secum suaves attulit flores, quibus irretitam spinis & vepribus ouem alliceret, & simul attraheret. Nouerit Confessarius ornare se floribus, bonis desideriis salutis alienæ, vt cùm pœnitens peccatorum sentibus intricatus & illaqueatus cupidum salutis suæ eum videbit, ad dolorem & contritionem magis excitetur, alliciatur ad Confessionem, & ad Deum pertrahatur. Cùm malè quis habet, & aduertit medicum suis ipsius magis optarc valetudinem, eò magis ipse mo-

uetur & incitatur, vt suæ propriæ saluti prouideat & consulat. Quò maius est in Confessario desiderium, vt pœnitens doleat de commissis, ac sanetur; eò maior cupiditas est in pœnitente, vt de peccatis contritionem habeat, & salutem sibi acquirat.

V.

*Manum
porrigere.*

Bonus pastor manum porrigit oui, quæ adhuc inter vepres & sentes peccatorum depingitur, & instruit Vicarium suum, vt sciat manum pœnitenti extendere, & simul offerre, virtute clauium, remissionem & indulgentiam delictorum. Princeps Apostolorum ac simul Confessorum Petrus est, cui Matth. 16.
19. dixit Christus, *Tibi dabo claves regni cælorum.* dedit, quas & ipse gestat in manu, vt ouibus errantibus offerat: & quidem offert, vt earum beneficio gaudeant, & ad cælestia pascua virtute Confessionis adspergent. Christus sine clauibus pingitur, Petrus cum clauibus, quas in manibus Confessorum bonus Pastor constituit.

V I.

*Ouem so-
lari.*

Bonus pastor baculum in manu gestans se offert, & exhibet errantioui non ad terrorem, sed ad animi alacritatem, non ad punitionem, sed ad consolationem. Hunc eumdem intuitus Dauid, & simul Psal. 22, 2. errans ouis ait: *Dominus regit me, et nihil mihi deerit,* in

in loco pascuae ibi me collocauit. Super aquam refectionis educauit, me animam meam conuertit. Deduxit me super semitas iustitiae, propter nomen suum. Nam, & si ambulauero in medio vmbrae mortis, non timebo mala: quoniam tu mecum es. Virga tua, & baculus tuus, ipsa me consolata sunt. Quid enim baculus, nisi pœnitentia est? Confirmat agens de Pœnitentia Ephræm: Peccatum conscientiam diuellit, pœnitentia verò baculus ad eius requiem efficitur; nam Dominus erigit elisos, verùm per pœnitentiam id facit. Quando enim à Dauidē dici audieris, Virga tua, & baculus tuus, ipsa me consolata sunt, intellige quòd per pœnitentiam istud fieri dixerit. Pastor vtitur baculo suo, vt omnes viarum superet difficultates, quæ occurrere solent in munere pastorali. Christus baculo pœnitentiæ innixus, quidquid est arduum transgreditur, vt perditæ oui succurrat; vnde & ouis ex baculi contemplatione non terretur, sed excitatur; non affligitur, sed recreatur. Huic eidem baculo innitens & incumbens Confessarius, quidquid graue & difficile occurrat, vincat animosè, & oui perditæ & afflictæ misericordiam diuinam imploranti clementer succurrat, & in humeros suos eam suscipiat.

VII.

S. Augustinus libro de Salutaribus documentis

Ff 2

cap.

Ouem portare. cap.52. agens de Confessario ait: *Sit benevolus, paratus erigere, & secum onus portare. Habeat dulcedinem in affectione, pietatem in alterius crimine, discretionem in varietate.* Dulcis ac pius moneat errantem ouem, sicut illam monet Laurentius Iustinianus Serm. de Conuersione: *Non est Deus talis, ut letetur in perditione morientium, neque vult mortem peccatoris, sed ut magis conuertatur, & viuat.* Diligit facturam suam, opus manuum suarum, amatque imaginem suam non sculptam in marmore, nec in parietibus pictam, sed quam impressit. Gen.1,26. in anima, sicut ipse ait: *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram.* Hanc in perdita oue centesima, relictis nonaginta nouem, in montibus requisuit. Rogat Basilius Reg. 8. quomodo tractandus sit qui legitime ac vere resipiscit; & respondet: *Sicut Dominus docuit dicens: Conuocat amicos ac vicinos suos dicens: Congratulamini mihi, quia inueni ouem meam quam perdidera.*

Compareant, in anima pœnitentis, imago Regis Æthiopis; in spiritu Confessarij, imago infantis Christi.

Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR CONTRITIONIS. *Matt. 2.*
Rex æthiops dolens de candore gratiæ amissæ.

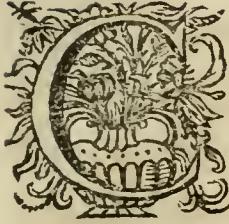

DAVID DENIGRATVM SE DOLENS.
*Et secundum multitudinem miserationum tuarum,
dele iniquitatem meam.*

IMAGO DECIMANONA

EXPLICATA.

 VLTVS & adorationis Regum hæc imago regia est , quorum vnuſ Æthiopiæ nomine accedit , vt purum & tenerum Christum adoret infantem . Traditio hæc communis est , cui fauet illud Dauidicum : *Æthiopia præueniet manus eius Deo.* & illud : *Coram illo* Pſal. 67, 32.
Pſal. 71, 9. *procident Æthiopes.* Ater & turpis color inerat regali animæ , necdum deletâ maculâ , quæ per cultum & adorationem erat penitus emundanda , cùm Sermonे de Epiphania dixerit Augustinus : *Talem natum esse crediderunt , in quo adorando salutem , quæ secundum Deum est , consecuturos minimè dubitarent.* Prodit itaque Rex , ac petit , vt inustas criminum labes Christus abstergat & deleat. Benè Basilius in Psalm. 37. monet : *Ne patiamur , vt quasi quoddam atramentum astabum peccata per animæ profundum penetrent.* Ecce vel in ipso Regis vultu tabum & atramentum peccatum est , cuius infamem lituram vt Christus deleat & tollat , plenus ille lacrymis orat , & exorat , *Qui facit peccatum , seruus est peccati , & miseræ seruitutis notas sibi inurit.* Doleat , qui scipsum denigravit , de candore amissio

Psal. 50, 2. amisso gratiæ ; accedat , gemit , & clamet : *Et secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam.* Oret quoque Matrem misericordiæ , & eius imploret opem , vt quæ speculum sine macula genuit , & candorem lucis æternæ protulit , maculas auferat , & gratiæ candorem afferat. Hanc misericordiæ matrem orabat S. Ephræm de Laudibus eius agens , & opportunè dicebat : *Sub tuum præsidium confugimus , ô sancta Dei genitrix : sub alis pietatis ac misericordiæ tuæ protege & custodi nos. Miserere nostri , qui sordibus peccatorum conspurcati sumus.*

Miraculosa imago.

Miraculum in Aethiope patratum.

Naturæ viribus Æthiops nigrum suum nequit mutare colorem , nec peccator turpem suam potest relinquere conditionem , cùm scriptum sit Ieremiæ cap. 13, 23. *Si mutare potest Æthiops pellem suam , aut pardus varietates suas : & vos poteritis benefacere , cùm didiceritis malum.* Rex Æthiops diuinitus pellem suam mutauit , cùm eius anima , virtute Christi & cius purissimæ Matris , candidata est. *Candor animæ* , teste D. Bernardo Serm. 71. in Cant. indulgentia Dei Imai. 1, 18. *est , ipso dicente per Prophetam , Si fuerint peccata vestra ut coccinum , quasi nix dealbabuntur.* Excitare tanto miraculo , vt prostratus coram imagine clames :

Oratio

Oratio noui Dauidis.

Christe Rex vniuersorum , qui Magum de
Oriente Æthiopem designatus non es , sed
spiritualiter dealbasti , miserere quoque denigratæ a-
nimæ meæ , labem inustam absterge , lituram au-
fer , & secundum multitudinem miserationum tuarum de- Psal. 50, 2.
le iniquitatem meam.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
Exemplar Regis Æthiopis , exemplar gratiam.
amissam dolentis.

I.

ANima diuinæ gratiæ virtute tota candida , to- Imitatio
Regis Æ-
thiopis.
ta niuea est , & quidem ad stuporem spectan-
tium. Pulchritudinem candoris eius mirabitur oculus. Mi- Eccli. 43,
rantur & Angeli cùm in illam oculos dirigunt : Quæ Cant. 3, 6.
est ista , quæ ascendit per desertum ? Cùm illam nouve-
rint nitidam in statu diuinæ gratiæ , & per eius amif-
sionem ita denigratam cernunt , dicunt per admira-
tionem : Hæccine est anima perfecti decoris & can-
doris , cuius species & forma adeò nobis mirabilis
erat ? Vbinam antiqua species , vbi prior elegantia ?
vbi splendor , & nitor diuinæ gratiæ ?

Gg

II.

II.

Facies peccatoris. Si quis vultum suum in speculo contemplatus, labem aliquam deprehendat, totus sollicitus est, nec quiescit, donec illa tollatur & abstergatur. Cernis in Rege Æthiope quasi in speculo faciem tuam, ac simul nigras maculas peccatorum consideras. Quid moraris? quare notas ita infames tollere & delere non festinas? Delebis, si doleas; dolebis verò, si penitus denigratam animam tuam esse curiosius perpendas. *Pænitentia est sicut bona lotrix macularum, contritio verò est bona candidatrix*, ut ait beata Maria libro 4. Reuelat. S. Birgittæ cap. 39.

III.

Iactura gratia. Magnipendunt homines amicitiam Regum ac Principum, & quò maior est Monarcha, maior est gratiæ æstimatio, ac consequenter dolor maior, si semel illa amittatur. Rex Regum & Dominus dominantium Deus est, ac proinde amicitia & eius gratia summa. Summa quoque eius iactura censenda est. Considera quantum laborent & insudent aulici homines, ut gratiosi Regi fiant, præsertim cùm se minùs gratos esse existiment. Ad eorum imitationem, cùm te ingratum Deo scias, omnibus modis contendere in tanti Principis gratiam & amicitiam redire. Certè si dolendo possent aulici conciliare sibi

Reges,

Reges , dolori non parcerent. Deus quidem parcit pœnitenti , qui propter iniurias cælo factas & illatas dolore torquetur.

I V.

Vnusquisque suæ gratiæ auctor est , vt eam voluntariè donet cui volet , & semel amissam , cui velit illam refundat. Deus auctor est gratiæ suæ , vt il- Deus dona-
tor gratia. lam pro arbitrio suo largiatur. *Gratiam et gloriam* Psal. 83, 12. dabit Dominus . Penes illum quoque est donare iniurias , peccata tollere , inaculæque delere , cùm ipse dicat : *Ego sum qui deleo iniquitates tuas.* Quapropter Isai. 43, 25. Rex Æthiops in proposito exemplari notam , quam in facie habet , ostendit , vt absterget illam Christus , à quo solo amissæ gratiæ restauratio optata dependet. Penes Deum est gratiam perditam refundere , penes te illam dolendo ac plorando postulare.

V.

Considerans anima statum suum , inspiciens & Dofectus
gratia. introspiciens se obscuratam & denigratam , confundatur , & tota confusa exclamat : *Quomodo obscura- Thren. 4, 1.* tum est aurum , mutatus est color optimus ? Diuini amoris rutilante auro fulgebam , quomodo obscuratum est aurum ? Nitebam diuinæ gratiæ candore , quid sic mutatus est color optimus ? Culpâ meâ obscuratum aurum est , tuâ gratiâ resulgescet ; culpâ meâ

color optimus mutatus est, tuâ gratiâ prior candor
 Cant. 1,5. reuiuiscet; meâ culpâ nigra sum, eorum numero ad-
 Thren. 4,7. scripta, quos describit Ieremias, *Denigrata est super*
carbones facies eorum: tuâ gratiâ candida & nitida
 fiam, similis Nazaræis, quos nitidiores niue, & can-
 didiores lacte idem Propheta depingit.

V I.

*Recursus
ad Matrem
gratia.* Habet ante oculos suos anima denigrati pecca-
 toris Filium & Matrem Dei, quibus infensus est,
 dicitque propterea in Soliloquio Bonaventura: *Cum*
peccau in Filium, irritau matrem: matrem offendere non
potui sine ira Filij. Quid ergo, ô homo, faciam? Quis re-
conciliabit me Filio, inimica matre? Quis mihi placabit ma-
trem, irato Filio? Concipit statim animos: *O anima,*
non dubites, et si ambo sint offensi, ambo tamen sunt cle-
mentes. Fugiat ergo reus iram iusti Dei ad piam matrem,
refugiat reus iram offensæ matris ad benignum Filium, &
dicat: Deus, qui factus es filius feminæ propter nostram
miseriam, aut miserere mihi impiæ peccatrici, aut ostende
mihi magis misericordem, ad quem ego misera confugere
valeam.

V II.

*Imitatio in
agritudine.
Iac. 1,15.* Nascitur ex concupiscentia peccatum, mors ve-
 rò habet ortum suum ex peccato. *Concupiscentia, Ia-*
cobus ait, cum conceperit, parit peccatum, peccatum vero
cum

cum consummatum fuerit , generat mortem . Quid aliud infirmitas est , quam obscura mortis vimbra ? Hanc caliginem mortis præfert in se & in facie sua Æthiops qui inuenit Christum & Matrem , ac pariter adorauit . Quisquis ergo tangitur vimbrâ mortis , clamet :

*Memento , rerum conditor ,
Nostrî quod olim corporis ,
Sacrata ab alio Virginis
Nascendo , formam sumpseris .*

*Maria mater gratiæ ,
Dulcis parens clementiæ ,
Tu nos ab hoste protege ,
Et mortis hora suscipe .*

Oret cum Ecclesia : Concede nos famulos tuos , quæsumus Domine Deus , perpetua mentis & corporis sanitatem gaudere , & gloria beatæ Mariæ semper Virginis intercessione à præsenti liberari tristitia , & aeterna perfungi lætitia . Contritus de culpa , tristis de morte & eius vimbra , prorumpat in illam vocem : Et secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam . Dele Fili , dele Mater .

Audi Pater Pœnitentis:
 Exemplar Christi infantis , exemplar
 Confessarij.

I.

*Imitatio
Christi in-
fantis.*

REx Æthiops venit ad pedes Christi, vt amissæ gratiæ candorem recuperaret : inuenit puerum cum Maria matre eius , maternè à Matre, à Filiō verò humaniter exceptus est. Humano igitur & simul materno affectu excipiat Confessarius pœnitentem , qui denigratus venit , vt Sanguine Agni, qui datur & ministratur in Sacramento Confessionis , candidus efficiatur.

II.

*Officium
Confessa-
rij est tem-
peratè a-
gere.*

Vbi sol magis ardet & vrit , ibi nigriores homines reperiuntur ; & vbi maior est æstus peccati , ibi & maior animæ nigredo est , quæ tolli nequit , nisi virtute Spiritus sancti. Habet hanc vim Spiritus Dei , vt temperet æstum , cùm ab Ecclesia dicatur , *In æstu temperies.* Mirabilis est temperies diuinæ illius auræ , quæ non solum tollit æstum peccati , sed & atrum colorem , quo anima infecta est , penitus aufert. Hunc ipsum Spiritum infudit Christus Apostolis , simulque Confessariis , cùm ait : *Accipite Spiritum sanctum , quo nimirum teinperetis omnem æstum,*

*Ioan. 10,
22.*

æstum , & omnem inde candoris gratiæ priuationem accedente exulare compellatis. Confessarius, qui Spiritus sancti temperiem secum affert , & ipse temperatus esse debet , ac tenetur temperatè atque modestè cum pœnitente se gerere.

III.

Fumo similis culpa est , & quidem sicut fumus albos & candidos alias parietes , atros & nigros reddit, sic & culpa animas deturpat & denigrat. Tollitur è pariete fumus , vt candidus rursum fiat. Cùm ergo pœnitens instar Æthiopis denigratus accedit ad Confessionem , sistit se Christo, sistit se eius Vicario , vt fuliginem culpæ tollat , & candorem gratiæ substituat. Abstergitur culpa non tam hominis manu, quàm cultro; culter autem, quo anima candidatur, est gladius Spiritus sancti , quem in manibus Apostolorum & Confessorum Christus apponit, cùm dicit: *Accipite Spiritum sanctum, quorum remissio peccata, remittuntur eis.* Adde & illud Pauli: ^{Ioan. 20,} *Accipite gladium Spiritus, quod est verbum Dei.* ^{Ephes. 6,} ^{17.}

*Animam
dealbare.*

IV.

Quòd si Christus , cùm Sacramentum Pœnitentiæ condidit, afflauit & inflauit in Discipulos, idcirco flatum Spiritus sancti Confessariis suis dedit , vt vocatos se scirent ad dissipandum peccatorum fumum.

mum. Dissipatur fumus vento; & aurâ Spiritus sancti culpa pœnitentis , quæ fumosa & tenebricosa cùm est , euaneſcit. Et quidem ventus fuscipit fumum in ſe , vt illum proiiciat : ſic quoque Sacerdos , cùm pœnitens ad eum recurrit , peccata exposita in Confessione recipit in ſe , vt amandet , & ita longè proiiciat , vt purus à fumo pœnitens dicere queat : *Non secundum peccata nostra fecit nobis, neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis. Quoniam secundum altitudinem celi à terra corroborauit misericordiam suam super timentes ſe. Quantum diſtat ortus ab occidente , longè fecit à nobis iniquitates nostras.*

V.

Sanctus Bonauentura in Confessionali cap. i. particul. 6. Attende diligenter , ô Iudex pœnitentialis , quod tibi dicitur , Non facies quod iniquum eſt , nec iniuste iudicabis. Non conſideres personam pauperis , nec honores vultum potentis. Siue pauper ſit ſiue potens , ſiue ſubditus ſit ſiue Rex , excitet illum vt oret , ſicut orauit Auguſtinus in Meditationibus : Fateor , Domine , & gratias ago , quod creasti in me hanc imaginem tuam , vt tui memor te cogitem , te amem : ſed ſic eſt abolita attritione vitiorum , ſic eſt obfuscata fumo peccatorum , vt non poſſit facere ad quod facta eſt , niſi tu renoues et) reformes eam. Excitet illum , vt ad multitudinem misericordia-

rum

Culpam
abigere.Pſal. 102,
10.Leuit. 19,
15.Personas
non respi-
cere.

rum Dei confidenter recurrat, usurpans verba Basili Regul. 13. Contractarum : *Quod si miserationum Dei multitudo numerari, et magnitudo mensurari poterit, in collationem multitudinis et magnitudinis peccatorum fiat desperatio.* Si vero peccata quidem, ut credibile est, et mensurari et connumerari possunt, misericordiam vero Dei mensurari et miserationes illius numerari impossibile est, non est occasio desperandi, sed misericordiam Dei agnoscendi, et peccata condemnandi : ac simul orandi ; Et secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam. Et quidem abusus pœnitentis est, ut magna & summa misericordia Dei considerata, ausit in Deum peccare, & conspirare, certus de futura condonatione & venia. Postquam vero iam deliquit, ne diffidat aut desperet ; multitudo miserationum diuinarum in usum venit. Venit tamen ita in usum, ut cum afferat Dauid, secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam, ostendat, quam tetra & atra sit iniquitatis lues & labes, cuius abstergio suminam copiam & abundantiam miserationum requirit & exigit. Hanc autem copiam miserationum peccator petat a Christo, qui est Pater misericordiarum, et Deus totius consolationis. de quo pulchre Bernardus Serm. 5. de Natali : *Recte non pater iudiciorum vel ultionum dicitur, sed*

Hh

Pater

Pater misericordiarum : non modò quòd pater videatur misereri potius quàm indignari , & quemadmodum pater filiorum misereatur timentium se ; sed eò magis , quòd miserendi causam & originem sumat ex proprio , iudicandi vel ulciscendi magis ex nostro , ex nostris scilicet peccatis. Sed si propter hoc Pater misericordiæ , quare pater misericordiarum ? Apostolus nobis in uno verbo , in Filio uno , ipsam quoque duplēm misericordiam commendat , Patrem dicens non unius tantùm misericordiæ , sed misericordiarum , & Deum non unius , sed totius consolationis , qui consolatur nos non modò in hac vel illa , sed in omni tribulatione.

Compareant in anima pœnitentis imago leprosi ; in spiritu Confessarij , imago Christi mundantis leprosum.

Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR CONTRITIONIS. Matt. 8.

Vir leprosus tristis de turpitudine lepræ.

DAVID DE TURPITUDINE CULPAE.
Amplius laua me ab iniuitate mea: &
à peccato meo munda me.

IMAGO VIGESIMA
EXPLICATA.

REPRÆSENTAT hæc imago Christum & virum leprosum, cuius cap.8, 1. mēminit Euangelista Matthæus. *Cum descendisset, inquit, Iesus de monte, secutæ sunt eum turbæ multæ : et ecce leprosus veniens adorabat eum, dicens : Domine, si vis, potes me mundare. Et extendens Iesus manum, tetigit eum, dicens : Volo. Mundare. Et confessim mundata est lepra eius.* Turpitudinem lepræ, simulque squalorem culpæ, considerauit in se homo leprosus, agensque pœnitentem recurrit ad Christum, ut ab vna & altera liberaretur. Similem huic leproso putabat se esse Dauid, & ab horrida culpæ lepra purgari cupiens aiebat : *Amplius laua me Psal.50,4 ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me.* Ad hanc formam infectus lepra peccator componat se, doleat de turpitudine culpæ, de lepræ labे tristetur, si velit cum leproso purgari, si cum Dauide velit emundari. Huc pertinet annotatio Richardi de sancto Victore cap.13. de Potestate ligandi atque soluendi : *Quando Deus dat animæ peccatrici odiſſe quod prius amabat, detestari quod antè desiderabat, cum voto*

Hh 3 . . . . . con-

*continendi, confitendi, satisfaciendi, efficitur statim emun-
datio integra & plena leprosi.*

Miraculosa imago.

*Miracu-
lum in le-
proso pa-
ratum.
Iob 14,4.*

VEnit Euangelicus leprosus, venit peccator, vt à lepra culpæ suæ mundaretur: *Quis potest fa-
cere mundum de immundo conceptum semine, nisi tu qui
solus es?* Excedit omnem naturæ potentiam hæc purgatio, diuinæ solius potestatis est, quæ ita hominem mundat, vt nullum in eo maneat veteris culpæ, veteris lepræ vestigium, & hoc quidem sacræ virtute Confessionis. *Mundat nostra confessio, dum promitur,* ait Ambrosius cap.8. Apolog. Dauidis, & cap.14. testatur, munditiem sacræ Confessionis splendescere in eo, *in quo veterum delictorum fuerit deleta colluuios, nec inscripta manserit aliqua iniquitatis effigies.* Consonat Chrysostomus Homil.80. ad popul. Antioch. *Deus cum delet peccata, neque cicatricem relinquunt, neque permittit remanere vestigium; sed cum sanitate pulchritudinem quoque restituuit, cum liberatione à pœna dat & iustitiam, & præuaricatum non præuaricato similem reddit.* Cùm igitur ad Confessionem venis, & petis, *Amplius laua me ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me,* mirabiliter ita purgari, ita mundari postula, vt inusta criminum labes oīnino tollatur, nec vestigium

stigium quidem eius aut indicium superesse aliquando deprehendas. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Christe sancte, qui virum leprosum à sua lepra liberasti, respice me misertus mei: ecce ego miser peccator sordidus sum, & leprosus, Domine, si vis, potes me mundare, potes & lauare. *Amplius Psal. 50,4.*
laua me ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me.

A T T E N T I O.

Attende fili Pœnitentiæ:
Exemplar leprosi, exemplar turpitudinem
culpæ dolentis.

I.

PEccauit olim Maria contra Moysen fratrem ^{Imitatio.}
suum, & quod amplius est, grauiter deliquit in ^{leprosi.}
Deuin, statimque horrida lepra maculata est. Pec-
cauit Ozias rex, & apparuit detestabilis. *Cumque re-* ^{2. Paralip.}
spexisset eum Azarias pontifex, & omnes reliqui Sacerdo- ^{26,20.}
tes, viderunt lepram in fronte eius, & festinatò expule-
runt eum. Sed & ipse perterritus, acceleravit egredi, eò
quòd sensisset illicò plagam Domini. Viden' quām sit
horrida lepra? Viden' quām sit turpis ac detestabi-
lis

lis culpa? Erubetce, & dole te tali lepra fœdatum,
te tanta turpitudine maculatum.

II.

Cogita quid Numerorum 12. Mariæ sorori Moy-
sis acciderit post peccatum detractionis. Et ecce Ma-
io.
Horror pec-ria candens lepra quasi nix. Cumque respxisset eam Aaron,
ceti.

*& vidisset perfusam lepra, ait ad Moysen: Obscurro, domi-
ne mi, ne imponas nobis hoc peccatum quod stulte commi-
simus, ne fiat hæc quasi mortua, & ut abortuum quod
proiicitur de vulva matris suæ. Similis huic Mariæ ani-
ma leprosi est, dolens ac lugens oret: Obscurro, Do-
mine, ne imponas mihi horridum hoc peccatum
quod stulte commisi, ne siam similis abortiuo, quod
de vulva suæ matris proiicitur.*

III.

Criminis patrati macula humanis viribus lauari
Ierem.2, nequaquam potest. Si laueris te nitro, et multiplica-
22.
*Macula vi-ueris tibi herbam borith, maculata es in iniuitate tua co-
ribus hu- manis in- ram me, dicit Dominus Deus. Solus Deus tollere po-
delebilis. test hanc lepram, cui dicit leprosus: Domine, si vis,
Matth.8,3 potes me mundare. Cùm solus ipse sit qui præstat hoc
beneficium, ab illo sperandum est, ab illo postu-
Psal.24,11 landum, dicendumque: Propitiaberis peccato meo,
multum est enim.*

IV.

IV.

Multa lepra fœdatum & deturpatum Oziam Pontifex Azarias, & reliqui Sacerdotes exhorruerunt, & præ horrore conspectum eius fugerunt. Longè alius Christus est, longè alij sunt Confessarij. *Non horret peccatores Christus.* Habemus Pontificem, qui non repellit & abiicit à se leprosos, sed libenter admittit, libenter emundat, & omnino purgandos suis Sacerdotibus mittit. vnde & viro leproso, quem mundat in Euangilio, dicit: *Vade, ostende te Sacerdoti.* Hoc ipsum tibi dictum exi- *Matth. 8, 4* stima, vt si cupias à lepra mundari, præsentes te Christo, & non solùm Christo, sed etiam eius Vicario, cuius officium est, non abiicere pœnitentes, sed admittere, recipere ad se, eorumque lepram abstergere.

V.

Horruit Mariam Aaron, cùm frater ipsius esset impar ferendo & tolerando eius squalori, eiusque turpitudini. Chariorem fratrem habemus, Deum pariter & hominem, cuius misericordiæ magnitudini impar est nostra miseria, cuius amore fraterno minor est & inferior offensæ horrida lepra, de qua in suis Meditationibus afferit Augustinus: *Tolerabilius canis putridus fætet hominibus, quam anima peccatrix Deo.* Fœtida peccatoris anima quæ in peccato

Ii per-

Humilitas illum con- perseuerat , irritat Deum , quem cùm iratum ha-
ciliat. bueris , vt tibi facias amicum , clama : *Quem perse- Reg.²⁴,*
i. 15. *queris, Rex Israël, quem persequeris? canem mortuum per- sequeris.* Saul in Dauidem penitus exacerbatus , ad hanc humilem vocem iram posuit : ponet & piissimus Deus , qui putridum canem non horret , si nouerit pœnitens commissas culpas horrere.

V I.

Imitatio in agricu- dine. Leprosus Euangelicus anima & corpore laborabat , & recurrens ad pœnitentiam vtriusque partis inuenit sanitatem , & quidem cùm iam desperatus esset. *Quisquis sub Medicis est, nec curatur, præstet quod ille præstitit, pœnitens recurrat ad Christum.* Benè Basilius in Asceticis : *Ubi desunt medendi subsidia, non omnem spem ad solatium tristium in hanc artem ponamus, sed sciamus Deum, aut non permisurum, ut supra quam ferre queamus tentemur: aut quemadmodum aliquando Dominus vel luto facto cæcum illiniit, et lauare in Siloam iussit, vel sola voluntate contentus dixit: Volo, mundare. Mundabit ægrum, si orauerit: Amplius laua me ab iniuitate mea, & à peccato meo mun- da me.*

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi mundantis leprosum,
exemplar Confessarij.

I.

Non horret Christus leprosum, sed potius ipsius accedit, manum super caput eius imponebit, & à fœda lepra curat, ac instruit Confessarios suos, ut cùm peccatores pleni ac fœdati culpis ad eorum pedes accesserint, paternè illos excipient. Pater non horret filium leprosum, benignè cum illo agit, & compatitur. Christus Pater est futuri sæculi, non abiicit filios leprosos, sed admittit, & amplectitur; & quos in suum locum substituit ac sui vicarios constituit, patres esse voluit. Filios pœnitentiæ eis dedit, vt paternus in filios amor multitudinem peccatorum, quæ alijs horrida viderentur, operiat.

II.

Cùm auctor & institutor Sacramenti Pœnitentiæ dixerit Confessariis, *Accipite Spiritum sanctum, insinuauit eos à se vocari, vt fôrdidatos lepra peccato-rum homines lauarent & emundarent, quandoquidem hoc munus est Spiritus sancti, cuius participes sunt. Confirmat Ecclesia munus hoc ad Spiritum sanctum pertinere, cùm eumdem Spiritum orat:*

Laua quod est sordidum. Ergo ne dedignetur Confessarius leprosum pœnitenteum admittere, & eius sordes abluere, cùm ipse Spiritus sanctus, cuius minister est, assumat hoc sibi veluti proprium: nec proprium esset misereri semper & parcere peccatoribus leprosis, nisi esset sui munieris eorumdem pœnitentium sordes & lepras abluere & emundare.

III.

Consideret Confessarius, scyphum se esse Spiritus sancti, in quo Deus reposuit aquam mundam, cuius meminit Ezechiel cap. 36, 25. *Et effundam super vos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus iniquitatis vestris.* Tunc temporis hoc implendum erat, cùm Spiritus sanctus esset effundendus, ac proinde explicans se Deus, addit: *Et dabo vobis cor nouum, & spiritum nouum ponam in medio vestri.* Factum puta.

Ioan. 20, 22. Dicitur Confessariis: *Accipite Spiritum sanctum, quem remiseritis peccata, remittuntur eis.* Non accipiunt *quâ Spiritus sancti.* Spiritum Dei ut apud se illum retineant, sed effundant: nec enim scyphus immissam sibi aquam recepit ut sibi reseruet, sed ut reddat. Reddat quod accipit Confessarius, ut leprosi ab omnibus iniquitatis expurgentur & abluantur.

IV.

Consideret Confessarius, prædictum se esse Spiritu sancto,

sancto, qui tardus non est, sed nimis festinus & ve-
lox. Nescit tarda molimina Spiritus sancti gratia. Festinare
ad ablu-
tionem.
Quare cum primum à suo pœnitente requiratur, ut tionem.
excipiendo eius Confessionem, à lepra eum eripiat,
ne moras necat, sed statim acquiescat. Acquieuit
Christus, cum à leproso diceretur: *Domine, si vis, Matth. 8, 3
potes me mundare.* festinatò respondit: *Volo, mundare.*
Adhuc idem Dominus in vtero matris suæ contine-
batur, & eam sollicitabat & vrgebat, vt in montana
properaret, vbi Ioannes infectus erat lepra origina-
li, & festinavit. *Exurgens Maria, abiit in montana cum Luc. 1, 39.
festinatione.* Cum pœnitens suam facit confessionem,
longus & prolixus est, sed cum Sacerdos impendit
absolutionem, tribus verbis illam concedit: *Ego te
absoluo à peccatis tuis,* vt vel hinc discat Confessarius
festinare, & Christum imitari, & respondere le-
proso, *Volo, mundare.*

V.

Contempletur in effigie proposita Christum Do- Retinere
pœnitentem.
minum, manum super caput imponentem, vt cum pœnitens ad ipsum expiationis ergô recurrerit, ad
alium Confessarium non remittat, sed admittat ve-
nientem, & sub patrocinio suo eum recipiat. Me-
dicus es, quare infirmum pœnitentem reiicias, vt
ab alio Medico curetur & sanetur? Iudex es, quare

sistentem se reum in tribunali tuo non audias ? Vicarius Christi es, & personam eius agis, quare leprosum repellas, quem ipse lubens admisit ? Confessarius à Christo deficit, à Christo degenerat, cui dixerit pœnitens, *Domine, si vis, potes me mundare, nisi Christi responsum præbeat, Volo, mundare.*

V I.

Chrysostomus lib.3.de Sacerdotio: Corporis lepram purgare, seu verius dicam, haud purgare quidem, sed purgatos probare, Iudeorum sacerdotibus solis licebat : neque nescis quanta cum ambitione, quanto cum studio & concertatione sacerdotalis dignitas id temporis acquireretur. At verò nostris Sacerdotibus non corporibus lepram, verùm animæ fordes, non dico purgatas probare, sed purgare prorsus concessum est. Quare, iudicio quidem meo, qui istos despiciunt contemnuntque, multò sceleratores, ac maiori supplicio digni fuerint, quàm fuerit Dathan vna cum suis omnibus.

Purgare animæ lepram.
Compareant, in anima pœnitentis, imago Paralytici ; in spiritu Confessarij, imago Christi recipientis Paralyticum.

Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR AGNITIONIS PECCATI. Mar. 2.
Paralyticus miserum statum suum recognoscens.

DAVID AGNOSCENS PECCATVM SVVM.
Quoniam iniquitatem meam ego cognosco, et
peccatum meum contra me est semper.

IMAGO VIGESIMA PRIMA

EXPLICATA.

NEMO melius suam infirmitatem agnouit quām paralyticus, quem nobis cap. 5, 18. Lucas Euanglista describit. *Et ecce viri portantes in lecto hominem, qui erat paralyticus: et quærebant eum inferre, et ponere ante eum. Et non inuenientes qua parte illum inferrent præ turba, ascenderunt supra tectum, et per tegulas submiserunt eum cum lecto in medium ante Jesum.* Hunc eumdem paralyticum, suas omnes ægritudines cognoscentem, Christoque repræsentantem, exhibet præsens imago, simulque monet hortaturque pœnitentem, ut facturus confessionem nouerit peccata sua, interroget consulatque conscientiam suam, ut post habitum examen dicere queat: *Quoniam iniquitatem meam ego* Psal. 50, 5. *cognosco, et peccatum meum contra me est semper.* Hoc est magisterium pœnitentiæ, quæ apud S. Iustinianum lib. 3. de Gradibus perfect. propriæ agnoscendæ infirmitatis magistra est. Vnde & Gregorius Parte 3. Pastorale cap. 30. inquit: *Admonendi sunt, ut incessanter admissa ante oculos reducant, ut à districto Iudice videri non debeant.* Vnde David cum peteret, dicens: *Auerte* Psal. 50, 11. *oculos*

oculos à peccatis meis , paulò superiùs intulit ; Peccatum meum contra me est semper. ac si diceret : Peccatum meum ne respicias postulo , quia hoc respicere ipse non cesso.

Miraculosa imago.

*Miracu-
lum patra-
tum in ho-
mine para-
lytico.*

Nescit seipsum peccator , cùm sit totus paralyticus ; cùm sit infirmus totus , fortem se eximmat esse ; & cùm sit totus vincitus & ligatus , liberum se esse arbitratur. Hanc difficultatem , quam in cognitione sui peccator habet , expendit Basilius Orat. de Humilitate , & ait : *Verissimum illud est, nihil esse difficilius , quām nosse seipsum.* Non enim oculus tantum suo in semetipsum munere non fungitur , dum ea quæ extrà sunt , cernit & perlustrat ; sed et ipsa mens nostra , cùm accuratè acriterque peccata peruestigat aliena , tardior verò in vitiis nostris considerandis esse deprehenditur. Si quis sui notionem habuerit , rem miram fecerit , cùm Origenes Homil.2. in Cantica dixerit : *Vnius , Chilonis scilicet , ex septem , quos apud Græcos singulares fuisse in sapientia fama concelebrat , hæc inter cetera mirabilis fertur esse sententia : Scito te ipsum , vel , Cognosce te ipsum.* Scito quo sis loco , cognosce quo statu sis. Psal.50,5. Nouit paralyticus , nouit & ille qui dicit , *Quoniam iniquitatem meam ego cognosco.* Dixit & ille : Mirabilis facta est scientia tua ex me , confortata est , & non potero

ro ad eam. Potuit quidem nunc propriam habere notionem, sed per miraculum. Ad hanc miraculosa imaginem

Oratio noui Dauidis.

Christe clemens, qui misero paralytico, suam misericordiam agnoscenti, eamque diuinæ Maiestati tuæ proponenti, veniam suorum criminum tribuisti: tribuas & mihi, miserum statum meum agnoscenti, & coram te præsentanti grauem morbum & infirmitatem animæ meæ, quoniam iniquitas mea ego cognosco, & peccatum meum contra me est semper.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
Exemplar paralytici, exemplar statum suum agnoscentis.

I.

Cum rogauerit David Rex, *Delicta quis intelligit?* Psal. 18, 15
Cambrosius in Apologia cap. 9. consequenter ^{Imitatio} _{paralytici.} asseuerat, non mediocre est, ut agnoscat unusquisque peccatum suum. Qui peccat, in tenebris est, & in tenebris maculas contrahit, quas dignoscere & discerne-

re minimè potest , donec ad lucis claritatem recur-
 Psal. 118, 104. rat. Diuina lex lux est, *Lucerna pedibus meis verbum tuum, & lumen semitis meis.* Ad huius luminis radios
 positus cognosces atque discernes labes & maculas,
 quibus anima tua infecta est. Et quidem satis bonum indicium est tenebris te renuntiasse , cùm distinguis benè labes quas lex diuina declarat.

I I.

Quoties peccasti , toties à iustitiæ via declinasti.
 Reductio ad viam. Cùm viator ab incoepio itinere errauerit , nisi pri-
 mùm agnouerit errorem suum , rectum tramitem ,
 quem deseruit , resumere nequaquam potest. Vias
 prauas ingressus , à virtute recessisti ; qui fieri potest ,
 ut corrigas commissum semel errorem , nisi priùs
 illum cognoueris ? Vnde & citatus Ambrosius ait :
Qui potest agnoscere , declinare potest ; potest , quid sequatur , eligere.

I I I.

Infirmitas animæ culpa est , & idcircò Dauid ait :
 Psal. 40, 5. *Sana animam meam , quia peccavi tibi.* Nisi quis noue-
 Cognitio propria in- rit , ac senserit ægritudinem suam , ad Medicum
 firmitatis. non recurrit : qui non agnoscit peccatum suum , nec
 Medicum nec medicinam querit. Benè Isidorus li-
 bro 2. Sentent. cap. 13. *Magna iustitiae pars est , seipsum nosse hominem quod prauus est , ut diuinæ virtuti subda- tur*

tur humilius, ex quo suam infirmitatem agnoscit. Non si-
ne causa notat Euangelista : *Et virtus Domini erat ad sanandum eos.* & deinde producit paralyticum mife-
ruim se prauumque suum statum agnoscente, di-
uinæ virtuti subditum, vt ad eius exemplum, mo-
res & actiones tuas cognoscens, teipsum Christo
repræsentes, & eiusdem misericordiæ ac clementiæ
te subiicias.

IV.

Ne Deus seuerè iudicet pœnitentem, priùs seip-
sum reus in iudicium vocet. *Si nos ipsos iudicaremus,*
1. Cor. 11.
non utique iudicaremur. Iudex antequam sententiam
ferat, necesse est vt causæ cognitionem habeat, nec
pœnitens sui ipsius iudex æquius esse potest, nisi pec-
catorum suorum cognitio præcedat. Quo pacto iu-
dicium istud fieri debeat, monet Augustinus libro
de Pœnitent. cap.9. *Ascendat homo aduersum se tribunal*
Forma
examinis
mentis suæ. Si timet illud, quod oportet nos exhiberi an-
te tribunal Christi; constituat se ante faciem suam, ne post
ea fiat. Nam minatur hoc Deus peccatori, dicens : *Ar-*
Psal. 49, 21
guam te, et statuam te contra faciem tuam. Atque ita
constituto in corde iudicio, adsit accusatrix cogitatio, te-
stis conscientia, carnifex timor. Inde quidem sanguis ani-
mæ confitentis per lacrymas profluat, vt à se homo
damnatus, à iudice Christo absoluatur, sicut ab-

Luc, 5, 20. solutus est paralyticus , cui dixit : *Homo , remittuntur tibi peccata tua.*

V.

Quòd si post diligens examen factum, turmæ ac turbæ multorum peccatorum occurrant , quæ tibi aditum ad Christum intercludant , ac simul dicant,
Psal. 3, 3. *Non est salus ipsi in Deo eius* , ne diffidas. *Angelis suis Deus mandauit de te, & in manibus portabunt te* , & di-
Psal. 90, 11. mittent coram Christo, sicut illi portatores paralyti-
 cum suum dimiserunt , demissusque tandem dices:
Psal. 3, 4. *Tu autem susceptor meus es.* Nec dubium , quin be-
 nignè à Christo excipieris , & optatam indulgen-
 tiā impenetrabis. Satis benè & opportunè Chryso-
 stomus Homil. 80. ad Populum Antioch. occurrit
 peccatori dicenti, *Totam vitam in peccatis absumpsi, &*
Excitatio pœnitentis si pœnitentiam egero , saluabor? Et maximè. Unde con-
 stat ? Ex Domini clementia. *Nec mihi dicas , Nimium*
peccaui , & quomodo possum saluari? *Tu non potes, tuus*
potest Dominus.

VI.

Imitatio in agritudine. Loquitur tamquam peritus medicus Augustinus , & causas infirmitatum assignat Sermone de Gratia. *Quinque modis* , inquit , *infirmitate flagellat Deus hominem.* Primo , probacione , vt Iob & Tobias afflicti sunt. Secundo , ne se extollat , vt Paulus. Tertio modo propter peccata ,

peccata, sicut paralytico Dominus dixit, Dimituntur tibi peccata. Quarto, ut sua virtus vel Sanctorum suorum ostendatur, sicut de cæco nato. Quinto, ut h̄c incipiat tormentum sustinere, sicut Antiochus & Herodes, vnde scriptum est, Duplici contritione contere eos. Causam ^{Ierem. 17.} _{18.} tui morbi tertiam puta, cogita ægritudinem criminis ergo incurrisse, & instar paralytici iacens in lecto reum te esse recognosce, & ut sanitatem possis consequi, protestare: *Quoniam iniquitatem meam ego cognosco, & peccatum meum contra me est semper.*

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi curantis paralyticum,
exemplar Confessarij.

I.

Comprimebatur vndique Christus, cum per ^{Imitatio} _{Christi pa-} tecta demissus est descriptus iam paralyticus, ^{ralyticum} _{curantis.} & Christus, omissis viris primariis à quibus compromebar, attendit hominem de misero suo statu sollicitum. Laudandus Confessarius est, qui more Christi, cum ab aulicis tenetur & obsidetur, currenti pauperculo ad Confessionem aures benignas præbet.

II.

Consideret Confessarius, pœnitentem instar paralyticus, antequam se fisteret tribunalis Confessionis ^{Officium} _{Confessarij est comparati} multa pœnitenti.

multa passum in conscientia examine, & quot in se
crimina, totidem impedimenta sensisse, quibus à fa-
cienda Confessione deterreretur. Superauit difficul-
tates, impedimenta perrupit, & totus verecundus
ad Confessionem accedit. Ipsum igitur Confessarius
benignè recipiat, sicut Christus paralyticum post tot
viarum obstacula & difficultates admisit.

III.

*Recogno-
scat bene-
ficium.* Confessarius instar paralytici existimet pœni-
tentei desuper ad se missum, ut eius confessionem
Ioan.6,44. excipiat. *Nemo venit ad me,* Christus ait, *nisi Pater*
meus traxerit eum. Traxit Pater ad Christum paraly-
ticum, trahit quoque pœnitentes, qui veniunt ad
Sacramentum. Satis magnum beneficium est, quo
afficitur Confessarius, cùm Pater misericordiarum
pœnitentem ad ipsum mittit, & eius arbitrio cau-
sam, quæ est cum peccatore, decidendam remittit.

IV.

*Agat de so-
lutione pœ-
nitentis.* Adinstar paralytici ligati, cogitet Confessarius
vincitum esse pœnitentem. Dixerat Christus cap.4,
18.Lucæ : *Spiritus Domini super me, propter quod vni-
xit me, euangelizare pauperibus misit me, sanare contri-
tos corde, prædicare captiuis remissionem.* Paralyticus an-
numeratur captiuis, cui Christus, Fili, remittuntur
tibi peccata tua. Annumeratur & pœnitens, qui ca-
ptus

ptus & ligatus venit, vt à vinculis relaxetur per Sacerdotem, cui dictum, *Quidquid solueris super terram,* Matth. 16,
erit solutum et in cælis. Spiritus Christo assistebat, vt^{19.} captiuis remissionem prædicaret, & hunc eumdem Spiritum in Discipulos & Confessarios afflauit, vt in Sacramento Pœnitentia Sacerdotibus assisteret.

V.

Datur in lecto paralyticus iunctis manibus auxilium petens à Christo : iungit & pœnitens manus, ad pedes Confessarij procumbens, opem implorans à Virgine, à Sanctis, & Confessario, dicens : *Ideò precor beatam Mariam, &c.* Nouerit Confessarius opem pœnitenti concessam à beata Maria, Angelis pariter ^{Impendat}
 & Sanctis, nec debere se excusare ut operam suam ^{operam.} _{suam.} impendat. Faciat id quod in simili casu fecit Paulus Apostolus, & refertur Actuum cap. 16, 9. *Visio per noctem Paulo ostensa est : Vir Macedo quidam erat stans, et deprecans eum, & dicens : Transiens in Macedoniam adiuua nos.* Ut autem visum vidit, statim quæsiuimus proficiendi in Macedoniam, certi facti, quod vocasset nos Deus euangelizare eis. Hæc eadem vox, *Aduua nos,* viri pœnitentis est, qui in sui cognitione versatur, & opem sui Confessarij, & simul Vicarij Christi, supplex orat & implorat.

VI.

S. Augustinus libro de Salutaribus documentis
 Examinet cap.20. Oportet ut spiritualis index sciat cognoscere quod
 pœnitentia-rem. debeat iudicare : iudicaria enim potestas hoc expostulat,
 ut quidquid debet iudicare, discernat. Diligens igitur in-
 quisitor, & subtilis investigator, sapienter, & quasi astu-
 tè interroget à peccatore, quod forsitan ignorat, vel vere-
 cundia velit occultare. Accedat & Basilius Regula 301.
 Hoc & in corporalibus morbis & suuenit. Sunt enim mul-
 ti morbi, quos non sentiunt infirmi, de quibus magis cre-
 dunt iudiciis Medicorum, quam propriae stupiditati : ita
 & in morbis animæ, id est peccatis, credere debet iis qui
 de rebus suis plura possunt obseruare, quam ipse. Plura
 nouit Christus de paralytico, quam de se paralyti-
 cus nouit.

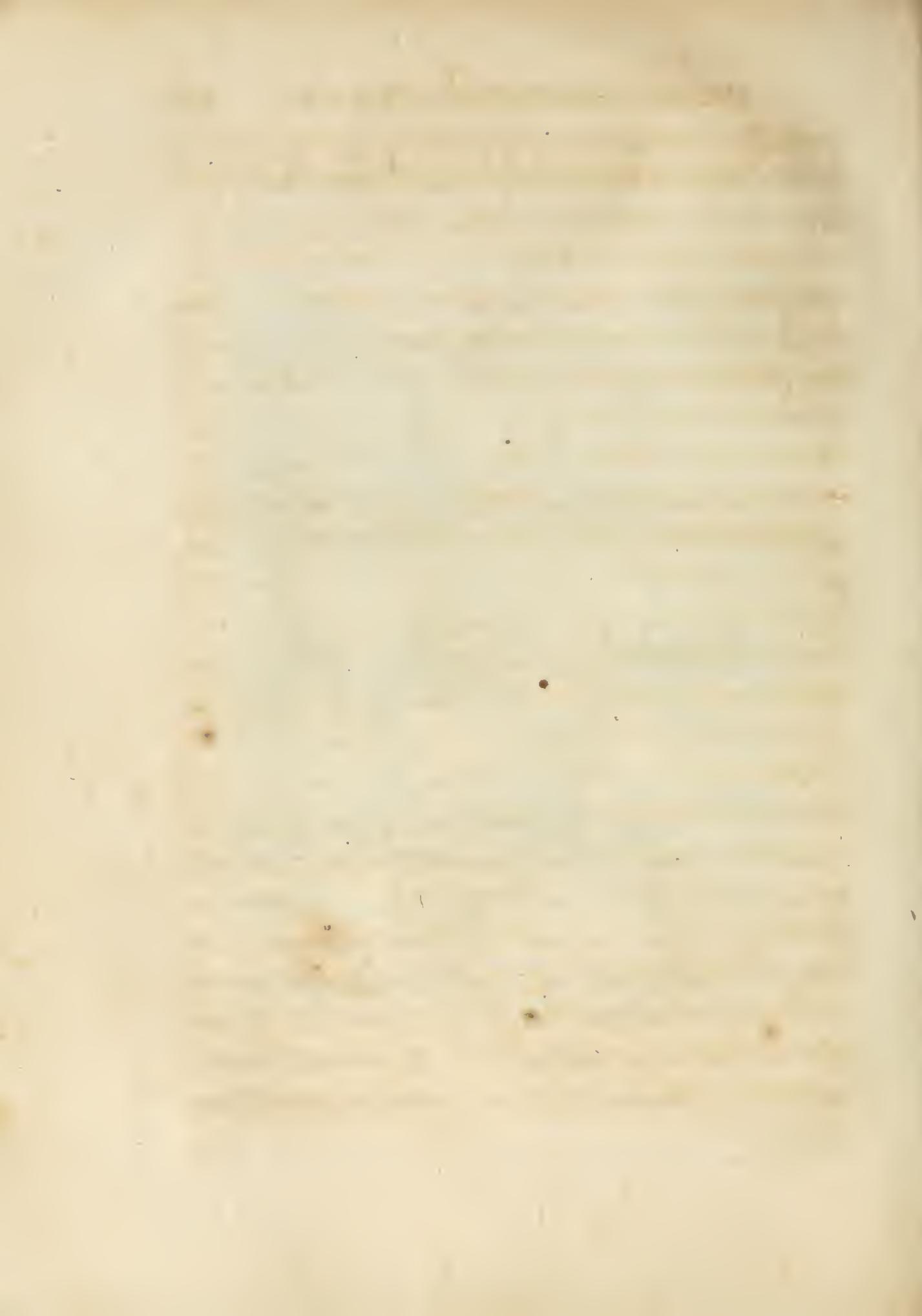
Compareant, in anima pœnitentis, imago pro-
 digi ; in spiritu Confessarij, imago cælestis Patris.

Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR FACIENTIS CONFESSIONEM . *Luc. 15.*
Prodigus dicens : Pater, peccavi .

DAVID FACIENS CONFESSIONEM.
Tibi soli peccavi, et malum coram te feci : ut iustificeris in sermonibus tuis, et vincas cum iudicaris.

IMAGO VIGESIMASECVNDA
EXPLICATA.

Post causæ discussæ cognitionem & animæ contritionem, accedat pœnitens ad tribunal confessionis, ferens præ oculis effigiem filij prodigi, cuius parabolam ex ore Christi cap. 15, 18. commemorat sanctus Lucas. Cognouit ille peccatum suum, & ait: *Surgam, & ibo ad patrem meum, & dicam ei: Pater, peccavi in cælum, & coram te: iam non sum dignus vocari filius tuus: fac me sicut vnum de mercenariis tuis.* Et surgens venit ad patrem suum. Cum autem adhuc longè esset, vidit illum pater ipsius, & misericordia motus est, & accurrens cecidit super collum eius, & osculatus est eum. Dixitque ei filius: Pater, peccavi in cælum, & coram te, iam non sum dignus vocari filius tuus. Accedit Basilius agens de Pœnitentia, & simul de filio prodigo: Cœpit pœnitere, properauit ad patrem, & quomodo illi se applicaret, studiosè cogitauit. Quid dixit ad patrem? Peccavi contra te, & coram cælo. Hæc apud se consultauit, non ignarus bonitatis paternæ. Venit ad patrem causam dicturus, accessit illum pudore suffusus. Tantummodò velis, & ipse Deus ultrò occurret. Cœperat dicere, & mox pater illum complectitur.

*Considera, quæ sint patris viscera, & spem veniae haud-
quaquam abscondes. Cùm igitur ad pedes Confessarij
examinatus, & totus contritus accesseris, dicasque
Confiteor Deo omnipotenti, & tibi Pater, existima pe-
nitus te similem prodigo, qui protulit confessio-
nem suam, Peccavi in cælum, & coram te, & Dauidi
Psal. 50, 6. non absimilem confitenti, Tibi soli peccavi, & malum
coram te feci, ut iustificeris in sermonibus tuis, & vin-
cas cùm iudicaris. Accedit Iustinianus cap. 3. de Gradi-
bus perfect. Verus pœnitens ex cognitione atque peccati
odio se coram Deo humiliando accusat, Sacerdotis genibus
se prosternit.*

Miraculosa imago.

*Miracu-
lum patra-
tum in pro-
digo.* **M**irabilis Deus in peccatoribus est, cùm eos
ad nouam vitam reuocat per pœnitentiam.
Certè, certè, dum homo in crimen est, nomine te-
nus viuus, reipsa tamen mortuus est. Vnde cuidam
Apoc. 3, 2. peccatori dictum legimus: *Nomen habes, quòd viuas,
& mortuus es.* Cùm verò quis à peccati morte libe-
ratur, nomine solum est mortuus, re tamen ipsa
viuit Deo: quamobrem viris iustis dicit Apostolus:
*Colos. 3, 3. Mortui enim estis, et vita vestra abscondita est cum Chri-
sto in Deo.* Prodigus filius habebat nomen quòd vi-
ueret, reuera vita carebat; conuersus est, & reuixit.
vnde

vnde & pater maiori natu respondit: *Epulari, & gau-*
dere oportebat, quia frater tuus hic mortuus erat, et re-
uixit; perierat, & inuentus est. Mirabilis in prodigo
 Deus, cum dicit, *Peccavi in cælum, & coram te. Mira-*
bilis in te, cum dicis, Peccavi: tunc enim temporis
 redi ad te, miraculosè vita spiritalis tibi redditur,
 tibi restituitur. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Deus, qui prodigum filium in cælum & coram
 te delinquentem, ac dicentem, *Peccavi*, saluum
 esse voluisti: indulge mihi confessionem generalem
 meam facienti, & simul dicenti, *Peccavi*, mea culpa,
 mea maxima culpa. *Tibi soli peccavi, et malum coram Psal. 50, 6.*
te feci, ut iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cum
iudicaris.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
 Exemplar prodigi, exemplar generaliter
 confitentis.

I.

Cogita te quasi quoddam castrum esse, quod
 vbi primum peccatum tuum occupauit, om-
 nes

nes eius portas inuasit. vnde & Dominus dixit Caino : *Statim peccatum in foribus aderit.* Si tamen hostis, dum castrum capit, liberam reliquit portam subsidij, affulget certa spes liberationis. Porta quidem subsidij, confessio est, quæ perii in Caino, mansit tamen in Dauide, *Dixi : Confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino.* Mansit in prodigo. *Surgam, et ibo ad patrem meum, et dicam ei : Pater, peccavi in cælum, et coram te.* Tunc igitur satis ostendis, subsidij portam reseruataam & retentan, cum ait, *Confiteor Deo omnipotenti, et tibi Pater :* hæc enim enuntians, auxilium petis à Deo, beata Maria, Sanctis, & Confessario, *Ideò precor beatam Mariam, omnes Sanctos, et te Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.*

I I.

Antequam ad rigidum torturæ examen procedatur, iudices solent conuenire reos, ut sibi seorsim veritatem declarant; dein amicas & familiares personas adiungunt, ut confidentius patrata reus exponat. Si nihil hæc prosint, ad torturam venitur. Deus solus cum peccatoribus olim agebat, ut crimina sua detegerent, posteà verò socios sibi Confessarios assumpsit, ut in eorum præsentia factorum veritatem manifestarent. Si quis renuat confiteri, luet æternas poenas, exponetur torturæ sempiternæ, ubi fletus & stridor

*Confessio
volunta-
ria.*

stridor dentium est, & ubi sine ullo prorsus fructu, sed cum summo detrimento extorquetur à reo confessio veritatis. Quamobrem, teste Clemente Epist. i. ad Iacobum fratrem Domini, beatus Petrus omnes & singulos instruebat, *aetius suæ vitæ omni hora custodire, & in omni loco Deum respicere firmiter, scire suas cogitationes malas cordi suo aduenientes ad Christum allidere, & Sacerdotibus Domini manifestare.*

III.

Confessio filij prodigi facta est clementissimo Patri; & tu quoque Patri confiteris, cum dicas, *Confiteor Deo omnipotenti, et tibi Pater.* Ex hoc titulo Nyf-
senus Orat. De muliere peccatrice, in hunc modum philosophatur: *Afflictionis participem & socium sume Sacerdotem ut patrem.* *Quis enim tam falso nominatur pater, aut tam duro atque adamantino animo praeditus est, qui non filiis mereentibus doleat, et gaudentibus latetur?* Concludit: *Audacter ostende illi quæ sunt recondita animi arcana, tamquam occulta vulnera medico retege.*

IV.

Bono animo confessionem tuam aggredere: teste enim Isidoro lib. 2. Sentent. cap. 14. amplius latetur *Animosa.* *Deus de anima desperata, & aliquando conuersa, quam de ea quæ numquam extitit perdita: sicut de prodigo filio, qui mortuus fuerat et reuixit, perierat & inuentus est,*

Mm de

de cuius regressu magnum fit gaudium patris. De tuo quoque regressu latus & hilaris est piissimus ac clementissimus Pater. Comple paternam exultationem confessione Sacramentali , cui pater tuus Confessarius præstò iam est gratas tibi aures præbere.

V.

Cùm Medico se sistit æger, priùs se malè habere significat, dein suas speciatim infirmitates declarat. Hanc eamdem viam seruat is qui ad spiritalem medicum venit : qui venit ad Confessarium , priùs in *salutaris.* vniuersum enuntiat , *Peccavi nimis cogitatione , verbo , & opere ,* & deinde ad singula peccata descendit. Cùm æger se malè habere fatetur , dolet ; & cùm suam specialem ægritudinem exponit , dolet : ad eamdem quoque formam pœnitens cùm se peccasse , & in quibus se casibus defecisse ac deliquisse prodit , debet esse contritus.

VI.

Rom.10,10 Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad Imitatio in ægritudine. salutem. Haud dubiè prodigus post magnos excessus factos , corpore & spiritu æger recurrit ad patrem, suæque confessionis virtute non modò spiritu , sed etiam carne conualuit. Dum laboras pœnitens , ne detrectes confiteri , da gloriam Deo. Vocalis enim confessio salutaris ægrotanti corpori est : ægritudines

nes namque ex peccatis principium habent , & id-
circò à Deo mittuntur , vt ad pœnitentiæ reme-
dium quis confugiat. Testatur hoc ipsum Basilius
in Asceticis. Sæpè peccatorum sunt flagella infirmitates,
ad hoc immisæ, vt ad resipiscientiam nos amplexandam im-
pellant. Resipiscit æger, qui dicit, *Tibi soli peccaui,* &^{Psalm. 50, 6.}
malum coram te feci.

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi excipientis prodigum,
exemplar Confessarij.

I.

Paterna sua viscera Christus ostendit in prodi-^{Imitatio}
gum, & hæc eadem oportet vt Confessarius ex-^{patris fi-}
pandas pœnitenti suo , qui ad ipsum tamquam ad
patrem recurrit. Prodigus Euangelicus inde conce-
pit animos reuertendi ad patrem suum , quia pater
erat. Quicumque defecerunt , & in Deum multa
flagitia perpetrarunt , ad conuersionem suam exci-
tantur, cùm aduertunt rem sibi cum pio patre futu-
ram. Ergo , ne sua spe frustrentur , paternè à Con-
fessario excipientur.

II.

Confessarius nomine patris gaudet , & hoc no-^{Confessa-}
mine vocatur in Confessione generali, quam pœ-^{rius Pater.}

nitens ad pedes eius prostratus recitat, & enuntiat.
Confiteor Deo omnipotenti, ait, subiungitque deinde,
& tibi Pater. Attendat Confessarius, & aduertat mi-
nistrum se esse Dei Patris omnipotentis, cum quo
assistit in tribunali Confessionis, & simul interpel-
latur¹, ut cum eo paterno erga pœnitentem affectu
ducatur, & fungatur. Meminerit se ministrum Pa-
tris esse, *qui solem suum oriri facit super bonos & malos,*
& pluit super iustos & iniustos.

Matth. 5.
45.

III.

Isai. 9, 6.
Minister Christi.
Gen. 2, 7.

Confessarius minister Christi est, qui & *Pater fu-*
turi saceruli nominatur, & est. Pater iste clementissi-
mus cum conderet Pœnitentiæ Sacramentum, pa-
terni sui affectus atque spiritus confortes Confessa-
rios esse voluit, ac proinde super eos insufflavit. Con-
dedit Deus Adamum, vt esset mortalium pater, &
inspirauit in faciem eius spiraculum vitæ: creauit Con-
fessarios Christus, vt pœnitentium omnium patres
forent, & flatum suum illis distribuit. Creationis
ergo & prouectionis suæ memor Confessarius sit,
paternè se cum pœnitente gerat, ne degener à Chri-
sto fiat, cuius spiritus particeps factus est.

I. V.

Socius Spi-
ritus san-
cti.

Confessarius Spiritus sancti socius, quo primi Ec-
clesiæ Confessarij imbuti fuerunt à Christo, cum
dixit,

dixit, *Accipite Spiritum sanctum.* Et quidem Spiritus ^{Ioan. 20.} sanctus parerno titulo fungitur, cùm ipsum oret & ^{10.} clamet Ecclesia, *Veni pater pauperum.* Nemo peccatore pauperior: cui Deus ipse deest, desunt omnia. Quapropter cùm Apocal. 3, 17. Præsul quidam se diuitem esse iactaret, ac dictitaret, *Dives sum, & locupletatus, & nullus ego,* retudit eius iactantiam Christus, *Nescis, inquiens, quia tu es miser, & miserrabilis, & pauper, & cæcus, & nudus.* Pater pauperum peccatorum Spiritus sanctus est, & eorumdem patrem sibi assistere Confessarium gaudet, vt inopiae pœnitentium succurrat & medeatur.

V.

Diuina lex ait: *Honora patrem tuum, & matrem tuam.* Prima filiorum cura esse debet cultus & honor ^{Honorati-} parentum, quibus prima cura incumbit vitæ, salutis, & sustentationis liberorum. Nouit natura patres, nouit & gratia; & vtraque proles instruit in veneratione & obseruatione parentum. Excedit naturam gratia, quæ maiorem erga Confessarios cultum in pœnitentibus requirit. Nulla enim proles genitorem suum ita colit ac veneratur, vt pœnitens Confessarium, cùm se ad eius pedes prosternit. Prima cura pœnitentis est, secundum Deum, Confessarium suum reuereri: prima quoque cura Confessarij sit,

ut vitæ , saluti , & bonis animæ eius prospiciat , & tamquam verus pater paternè & amanter excipiat pœnitentem.

V I.

Sanctus Augustinus lib. 2. de Visitatione infirm.

Exhortatio Confessarij. cap. 5. Confitere chare mi nominetenus quæ te remordent flagitia , detege specialiter quæ scis esse specialia , quotidiana , de quibus non fuisti mundus , saltem cogitatione in collecta generali appone , sicque ex indulgentia confide. Addendum ex ipso in Psalm. 75. Factus es homo ad imaginem Dei. Per viam verò peruersam & malam perturbasti in te & exterminasti in te imaginem Conditoris tui. Factus dissimilis , attendis in te , & displices tibi : iam eo cœpisti similis fieri , quia hoc tibi displicet , quod displicet & Deo.

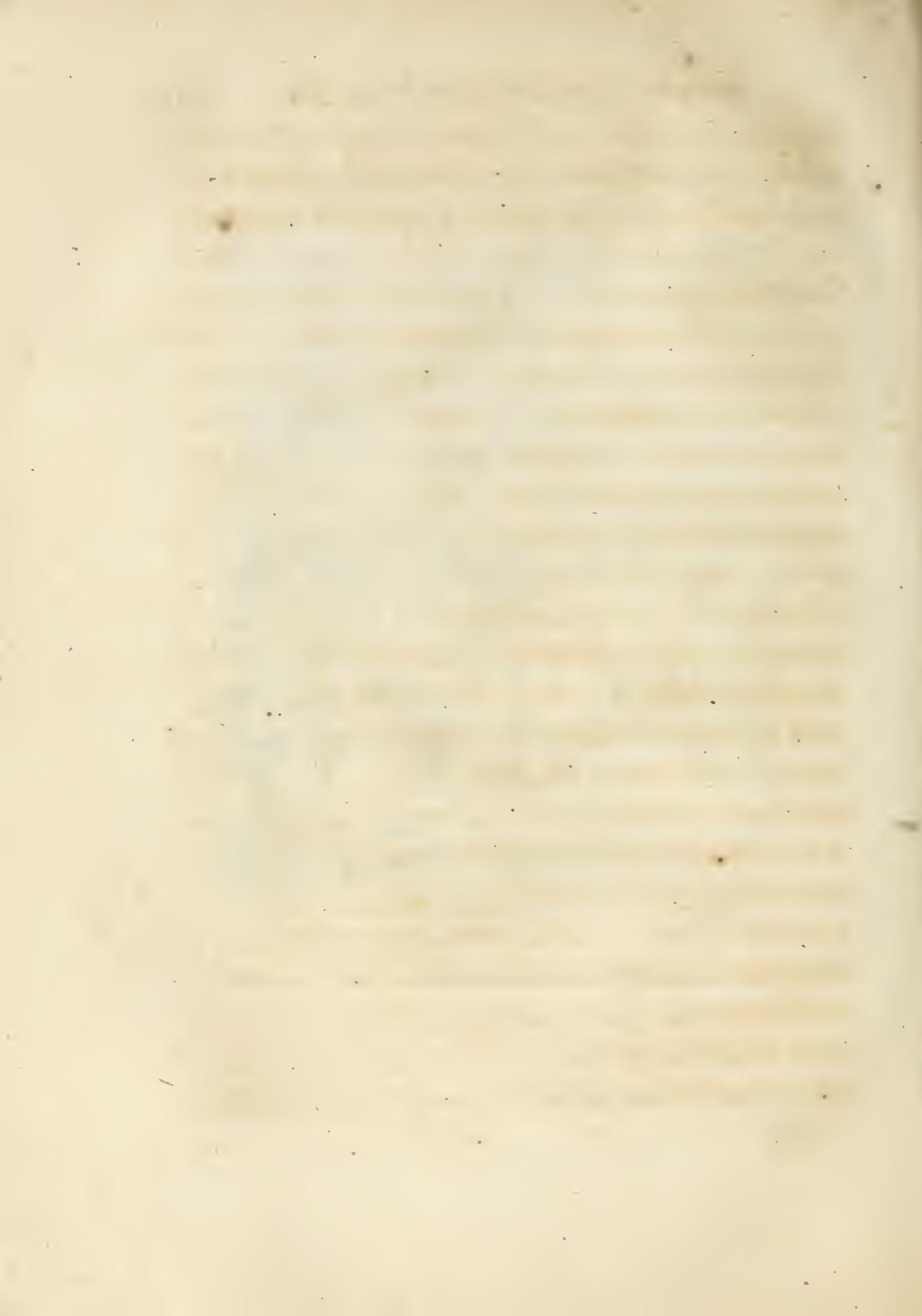
Compareant , in anima pœnitentis , imago nati cæci ; in spiritu Confessarij , imago Christi illuminantis.

Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR ILLUMINATIONIS BAPTISMI. *Ioan. 9.*
Cæcus à Christo illustratus, et lotus..

DAVID CONFITENS INGRATITUDINEM SVAM.
Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: et
in peccatis concepit me mater mea.

IMAGO VIGESIMATERTIA EXPLICATA.

PROPONITVR tibi Christus illuminans hominem à nativitate cæcum, cuius rei historiam Ioannes cap.9. memorat. Christus lux illuminans est. *Illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum.* *Omnis homo qui venit in mundum, cæcus venit, & indiget illustratione quæ fit per aquam lustralem.* Baptizauit Iesus cæcum, & simul illuminauit. *Quamdiu sum in mundo, inquit, lux sum mundi.* *Hæc cum dixisset, expuit in terram, & fecit lutum ex sputo, & liniuit lumen super oculos eius, & dixit ei: Vade, laua in Nataoria Siloë (quod interpretatur, Missus.)* Abiit ergo, & lauit, & venit videns. Magnum lumen, magnum beneficium accepit, quod & nobis per Sacramentum Baptismi collatum est. Extollit beneficij magnitudinem magnitudo hereditariæ nostræ cæcitatis, cuius meminit Dauid: *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.* Meminit reatus originalis, & condonati quidem, vt culpam suam magis exaggeraret, non vt minueret & excusaret. *Adiunxit confessionem iniquitatis suæ,* ait Ambro-

Nn

sius

sius cap.ii. Apolog. Dauid, *& in perpetua sæcula toto canendam orbe transmisit*. Transmisit consequenter ingratitudinem suam, quòd cùm esset à cæcitate hereditaria factus liber, capi se permiserit recidiua cæcitate; sicut & nos quoque capti sumus, cùm post Baptisma receptum delinquimus.

Miraculosa imago.

*Miracu-
lum patra-
tum in ca-
co.*

HÆc conditio peccati est, vt inuadat oculos hominum. Inuasit oculos primi hominis, de quo Serim. de Iacob & Esau asserit hæc Augustinus: *Cum Adam haberet oculum puræ conscientiæ, gaudebat ad præsentiam Domini. Postquam verò oculus ille sauciatus est, cœpit lucem formidare diuinam, refugit in tenebras, atque in densa lignorum, veritatem fugiens, umbras appetens.* Hanc eamdem consuetudinem retinet semper peccatum, quod Ægyptiis lumen abstulit, *excaecavit illos malitia eorum, eruit oculos Samsonis, &* Psal. 37. Dauidis visum abstulit. *Lumen oculorum meorum, & Sophon. 1, ipsum non est mecum.* Vnde & Sophonias: *Ambulabunt ut cæci, quia Domino peccauerunt.* Cæcis hominibus visum dare natura non nouit, nouit gratia, & quidem per pœnitentiam, quæ cæcos peccatores illuminat. Dolendum, quòd cùm remedium cæcitatatis sit tam comodum, illud ita facile omittatur. Huc pertinet

pertinet sententia illa Tertulliani libro de Pœnitentia : *Hirundo si excæcauit pullos, nouit illos oculare rursus de sua chelidonia. Peccator restituendo sibi institutam à Dominō exomologesim, sciens præteribit illam, quæ Babylonis Regem in regna restituit.* Restituit exomologesis Adamo visum, restituit & Dauidi, qui clamat, *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum; et in peccatis concepit me mater mea.* Accedit agens de Pœnitentia Ephræm : *Excæcat malitia mentem, sed pœnitentia lucernam accendens, Deum ipsi à longè ostendit.* Ad hanc miraculosa imaginem

Oratio noui Dauidis.

Deus pius ac clemens, qui cæcum natum illuminasti, & in sacrosancto Baptismo dedisti mihi lumen & visum : miserere ingrati hominis. Ecce rursus cæcus sum, in peccatis totus vixi, qui fui totus in peccatis natus. *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, et in peccatis concepit me mater mea.*

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ :

Exemplar nati cæci, exemplar ingratiitudinem confitentis.

I.

*Imitatio
hominis
cæci.*

Sacramentum Confessionis institutum à Christo
est pro iis qui semel per Baptismum illustrati,
recidua cæcitate laborant. Ita monet Concilium
Tridentinum sess. 14. cap. 1. *Si ea in regeneratis omni-
bus gratitudo in Deum esset, ut iustitiam in Baptismo &
gratiam susceptam constanter tuerentur, non fuisset opus,
aliud ab ipso Baptismo Sacramentum ad peccatorum remis-
sionem esse institutum.* Ingratus huic beneficio deli-
quisti, delictum confitere, confitere in primis ingra-
titudinem tuam, quod datum tibi lumen & vitum
miserè perdidisti.

II.

*Ingratitu-
do peccato-
ris.*

Quò maior est illuminatio, eò maior ingratitu-
do pœnitentis. Quanta verò sit illustratio sacratissi-
mi Baptismi, expendit Nazianzenus Orat. in san-
ctum Baptisma. *Baptismus, inquit, omnium Dei bene-
ficiarum præclarissimum est, & præstantissimum. Ut enim
quædam Sancta sanctorum vocantur, & Cantica cantico-
rum, quod scilicet latius pateant, ac plura complectantur,
principuamque dignitatem habeant: eodem modo Baptismus
quoque illuminatio dicitur, quæ omnes alias illuminationes
sanctitate præcedat.* Cùm ita se res habeat, maximè se
iniurium censere & accusare debet is, qui tantæ illu-
minationi ingratus, relapsus est in peccatum.

III.

III.

Considerauit in Soliloquiis Augustinus , qualis ante Baptismum , & qualis post Baptismum fuerit, & ait : *Inuoluebar in tenebris filius tenebrarum : tenebras meas amabam, quia tenebras meas non cognoscebam.* Postquam verò tintus iam esset aqua, & visum receperisset , addit : *Verè Domine tu es Deus meus , qui eduxisti illuminatio me de tenebris & vmbra mortis , & vocasti me in admirabile lumen tuum , & ecce video.* In hunc eumdem statuum deduxit te Christi gratia , & immemor beneficij , rursus es tenebris intolutus , & cæcus reditus. *Surge qui dormis, & exurge à mortuis , & illuminabit te Christus.* Hic effectus virtutis pœnitentiæ est, cùm agens de pœnitentia dicat Ephræm . *Tenebris obducta est mens iniquè agentis, nec cernit bonitatem, quia desperatione ipsam impleuit inimicus : at pœnitentia velut bonus medicus nebulam animæ adimens , lumen ipsi benignitatis ostendit.*

IV.

Salutare consilium est illud quod lib. 2. de Coim-
punet. cordis proponit Chrysostomus. Oportet nos re- Recordatio
cordari priora delicta, etiam ea pro quibus veniam con- condonata
securi sumus, ut intuentes, quam ingens debitum nobis re- culpa uti-
misit Deus , & amplius eum diligere possimus , & vere- lis.
cundiam pudoremque recipere, atque ex iis corde compun-

gi. Propterea Dāuid condonatum sibi peccatum hereditarium in memoriam reuocabat , vt magis ad diuinum amorem, ad pudorem & verecundiam, ad cordis compunctionum , & suæ ingratitudinis accusationem se excitaret. Excitet se Christianus Dauid; qui maius beneficium accepit , & maius debitum contraxit , qui creditori suo non satisfecit , immo potius maximè ingratus, maximè iniurius extitit.

V.

*Imitatio in
agritudine.* *Corde creditur ad iustitiam , ore autem confessio fit ad salutem.* Satis benè in Asceticis monet S. Basilius : *Quemadmodum si essemus in paradiſo voluptatis , nullo agricolandi inuento ac labore opus haberemus ; ita si nullis essemus passionibus , iuxta charisma quod in hominis erat opificio ante lapsum, obnoxij , nullam certè medendi artem ad morborum solatium desideraremus .* Peccauimus in Adamo, & arte Medicorum indigemus : cuius si defint subsidia , vt monet idem Basilius , recursus ad Christum fiat , qui luto factō cæcum illiniit , & lauare in Siloam iussit. Iubet & ægrum lauari, si velit euadere more cæci huius Euangelici , ac simul Dauidis; *Pſal. 50,7.* qui memor primi peccati dicit , *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum , & in peccatis concepit me mater mea.*

Audi

Audi Pater Pœnitentiæ:
 Exemplar Christi cæcum illuminantis,
 exemplar Confessarij.

I.

Christus cæcum illustrat, & futuri sui munera*Imitatio
Christi cæ-
cum illu-
minantis.*

monet Apostolos, ut cum ministri Pœnitentiæ fuerint, meminerint hoc officium sibi iniunctum, ut cæcos peccatores illuminent. Si cæcus cæcum du-
cat, ambò in foueam cadent: proinde necesse est, ut oculatus Confessarius dux pœnitentium sit. Cæ-
cus erat Dauid, postquam in crimen incidit (*Et lu- psal. 37,11.
men oculorum & ipsum non est mecum*) & ut ille duce-
retur ac sanaretur, Nathan Videntem misit ad cæ-
cum Deus, qui & oculatos Confessarios nunc mit-
tit ad pœnitentes.

II.

Septem Ecclesiæ Sacraenta ex latere Christi promanarunt, cum illud apertum in cruce est, & misit ex se sanguinis & aquæ fluenta. Cæcus homo tunc temporis visum recepit, & exclamauit, *Verè Marc. 15,
hic homo filius Dei erat.* Hoc latus ostendit Christus Apostolis, cum eos Confessarios instituit atque con-
stituit, ut scirent penes ipsos deponi Sacramentum *Confessa-
tius cacos
Pœnitentiæ, quod illustrandis peccatoribus deferui- illustret.*

ret.

ret. Hoc depositum seruant apud se singuli Confessarij: exponant pœnitentibus, vt cum cæci veniant ad Confessionem, amissum sibi visum recuperent, & restaurent. Hic effectus Pœnitentiæ, vt qui eius ^{Ioan.9,26.} beneficio fruatur, dicere queat: *Unum scio, quia cum cæcus essem, modo video.*

III.

Misereatur pœnitentis. Antequam illustraret Christus cæcum, in terram expuit, & dein liniuit oculos eius, & visum infudit. Solet homo, cum quidpiam sordidum videt aut audit, horrere, & præ horrore in terram spuere. Fecit hoc Christus; sed ita fecit, vt simul hominem illustrauerit. Sordidum quid & horridum, peccatum est, quod displicantiam & horrorem pariat Confessario necesse est: sed ita pariat horrorem, vt oculos ab homine non auertat, eiusque studeat spiritali illustrationi. Horret peccatum Christus, non horret naturam hominum: odit criminis cæcitatem, miseretur conditionis humanæ, monetque Confessarium ut cæcitatem detestetur, & manum miseratus adhibeat, vt miser cæcus à statu suo resiliat.

IV.

Cum latus suum Christus Apostolis & Confessariis ostendit, donauit eos Spiritu sancto, cuius adventum optans & simul orans, dicit Ecclesia: *Veni sancte*

sancte Spiritus, et) emitte cælitus lucis tuæ radium. Et rursus : *Accende lumen sensibus.* Habet Spiritus sanctus hanc vim, vt cæcitatem auferat, lumen & visum afferat. Hæc eadem virtus deriuatur & datur Confessariis, vt quotquot ad eos cæci venerint, potestate sibi à Spiritu sancto collata, visum capiant. Quid petit aliud ac prætendit pœnitens, quam vt lumen visumque recipiat?

V.

Christus cæcum sanans, gradum sistit in via,
docendo Confessarium, vt cum pœnitenti occurrerit,
sciat interrumpere viam, & cursum aliarum occu-
pationum intermittere, vt confitentem audiat, & il-
lustret pœnitentem. Accepimus temporibus Iosue
suum gradum solem stitis. Quid miramur? Mire-
mur Christum subsistentem, de quo Ioannes scribit:
Præteriens Iesus vidit hominem cæcum à nativitate. Vedit Ioan.9,1. cæcum, & substtit. Quis iste est, qui gradum figit?
Ipse de se loquatur, & statim loquitur: *Quamdiu sum* Ioan.9,5. *in mundo, lux sum mundi.* Hæc cum dixisset, expuit in terram, & fecit lutum ex sputo, et liniuit lutum super oculos eius. Miremur gradum suum tenentem iustitiae Solem, imitemur, & subsistamus, Confessariorum more Apostolorum, qui Christo suo adstiterunt, & cum eo substiterunt, donec cæcus illu-

Oo fstra-

straretur. Hoc opus suum Christus appellat, & hoc ipsum opus Confessorum est, vt suos pœnitentes illustrent.

VI.

Ioan. 3, 21. S. Bonaventura in Confessionali cap. i. particul. i.

sit Angelus lucis. Qui facit veritatem, venit ad lucem, vt manifestentur opera eius, quæ in Deo sunt facta. Ex hoc verbo Sacerdos,

qui Angelus Domini exercituum dicitur, intelligat, vt non tenebrarum, sed lucis Angelum se ostendat, sedens pro confessionibus audiendis. Oret & dicat cum Dauide & Augustino in Psalm. 66. Illumina vultum tuum super nos, id est, imaginem tuam illumina super nos. Impressisti nobis vultum tuum, fecisti nos ad imaginem & similitudinem tuam, fecisti nos nummum tuum, sed non debet imago tua in tenebris remanere. Mitte radium sapientiae tuae, expellat tenebras nostras, fulgeat in nobis imago tua, cognoscamus & nos imaginem tuam.

Compareant, in anima pœnitentis, imago Samaritanæ; in spiritu Confessarij, imago Christi illam audientis.

Respicere in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR BONÆ ET VERÆ CONFESSIONIS. *Ioan. 4.*
Samaritana verè confessa Christo.

DAVID VERE CONFITENS CULPAS SVAS.

*Ecce enim veritatem dilexisti: incerta
occulta sapientia tua manifestasti mihi.*

IMAGO VIGESIMA QVARTA

EXPLICATA.

MAGNUM spectaculum Christi , & Samaritanæ mulieris , Christi confessio-
nem excipientis , mulieris Samaritanæ Christo confessario peccata sua expo-
nentis , ita benè præter spem se gerentis , ut eius con-
fessio fuerit ab ipso Christo commendata & appro-
bata. Dicit ei Iesus : *Vade , voca virum tuum , et veni* Ioan.4,16.
huc. Respondit mulier , Et dixit : Non habeo virum. Di-
cit ei Iesus : Benè dixisti , quia non habeo virum , quinque
viros habuisti , et nunc quem habes , non est tuus vir : hoc
verè dixisti. Benè confitetur ille , qui verè sua crimi-
na aperit , & peccata sua cum Samaritana detegit ,
exponitq; cum pœnitente Dauide , qui benè & verè
confessus , factæ suæ confessionis veritatem allegat ,
ut veniam & indulgentiam à Deo obtineat : Ecce Psal.50,8.
enim veritatem dilexisti , incerta et occulta sapientiæ tuæ
manifestasti mihi. Incerta & occulta sapientiæ suæ ma-
nifestat Deus pœnitenti & confitenti , qui nouit Deo
secreta & occulta declarare delicta , more Dauidis Psalm.31,5.
asserentis : Delictum meum cognitum tibi
feci. Et quidem , vt annotat eo loco Gregorius , plus

est delictum cognitum facere , quād delictum manifestare . Ille enim delictum cognitum facit , qui non solum quod fecit annuntiat , sed etiam omnem peccati causam & originem narrat ; qui non superficie tenus peccatum loquitur , sed & quando , & ubi , & quomodo , & si vel ignorantia , vel casu vel studio deliquerit , confitetur .

Miraculosa imago.

*Miracu-
lumpatra-
tum in Sa-
maritana.*

Habet mortalis rerum natura aquam , quā infusa ignis extinguitur ; sed hoc mirabile est , quod æternus ignis ardor lacrymis pœnitentis sopiatur , cùm libro de Pœnitent. dixerit Tertullianus : *Si de exomologesi retractas , gehennam in corde considera , quam ibi exomologesis extinguit ; & pœnæ prius magnitudinem imaginare , & de remedij adeptione non dubites . Mirabilis lacrymarum compunctio est , quæ ignem æternum extinguit . Hanc petiuit , hanc obtinuit à Iohann. 4, 6. Samaritana Christus , cùm dixit , Da mihi bibere . Dedit aquam pœnitentia , præbuit veram Confessionem , & verè ignem extinxit . Ad hanc miraculam imaginem*

Oratio noui Dauidis.

Christe Veritas Patris , cui benè & verè Samaria confessa est , & meruit à te audire , Benè disti :

xisti: confessionem approba meam, qui dolens & lugens tibi simul & Confessario meo omnes meas culpas in veritate declaro: Ecce enim veritatem dilexi-Psal. 50, 8.
sti, incerta & occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.

ATTENTIO.

Attende fili Poenitentiæ:
Exemplar Samaritanæ, exemplar benè &
verè confitentis.

I.

Bernardus cap.2. de Interiori domo: *Felix con-* Imitatio
scientia, in qua misericordia & veritas obuiauerunt na confi-
sibi; veritas confitentis, & misericordia misserentis: quo- Samarita-
niam non potest ei misericordia deesse, qui se cognoscit in
veritate. Igitur pro anima tua ne confundaris dicere ve- Ecli. 4, 24.
rum, vt felix sit conscientia tua, & confessio tua sit
à veritate laudabilis.

II.

Iudicium ciuale secundùm leges humanas fit, iu-Confessio
dicium verò confessionis secundùm mandata diu-legalis.
na, de quibus Dauid ait: *Omnia mandata tua veri-* Psal. 118,
tas. Qui seruat mandata, seruat veritatem; & qui in ^{86.}
confessione sua diuinæ legis ordinem custodit, vt
ordinate sua peccata declaret, necesse est vt etiam
veritatem

veritatem custodiat. Tunc veritatem seruasti, cùm omnia manifestasti. Caue ne mutes, caue ne minuas, caue ne veritatem depraves & extinguas. Il-defonfus de Illibata Virgine: *Nouit Deus qui deprauet verum, scit qui immutat veritatem, intelligit qui veritatem minuit, in aperto sapit qui veritatem extinguit.*

III.

Vera confessionis vis.

Quantas vires scelus habeat, nemo potest esse qui nesciat. Vires suas in cælo ostendit, cùm ex cælo ipso Virtutes etiam angelicas deturbauit. Ostendit in terris robur suum, cùm in homine uno cunctos homines prostrauit. Quamuis sit tantarum vi-
3. Esdræ 4. 38. rium, præualet contra illud veritas confessionis: *Veritas inualescit.* Quamuis consistant aduersum te castra, & agmina peccatorum, vera confessione arma-
Ioan. 8, 32. tus ac munitus nihil timeas. *Veritas liberabit vos, monet nos omnes Ioannes, & quidem ex ore Christi.*

IV.

Augustinus lib. 2. de Visitat. infir. cap. 5. *Adstantem Malac. 2, 7 coram te Sacerdotem, Angelum Dei existima.* (Labia qui-
 dem Sacerdotis, ait Malachias, custodiunt scientiam, &
 legem requirunt ex ore eius; Angelus enim Domini exerci-
 fit coram tuum est.) Et cum qua Deum & Angelum eius decet reue-
 Deo & eius rentia, Dei ministrum affare. Aperi penetralia, abditissi-
 ma latibula, conscientiarum verecundarum penitiora re-
 uela

uel a repugna. Non te pudeat coram uno dicere, quod non te puduit forsitan coram multis & cum multis facere: nam humanum est peccare, Christianum est à peccato desistere, diabolicum est perseverare. Ergo, quæ mentem grauius exacerbant facinora, Dei Angelo manifesta, nihil obscurum dicens, culpam nullis ambagibus reuoluens, nullis circumventionibus, quod verum est, operiens.

V.

Cùm Christus institueret Sacramentum Confessionis, dixit Apostolis: *Accipite Spiritum sanctum, quo-^{Ioan.20.}
rum remiseritis peccata, remittuntur eis.* Præses itaque Confessionis est Spiritus veritatis. Cauē ne illum offendas, adimendo quidquam de culpis quas cogitatione, verbo, & opere perpetraasti. Me mineris quid acciderit Ananiæ, quid Saphiræ, cùm de venu-^{sit integra.}
dito agro sibi partem reseruarunt, lædentes Spiritum veritatis; quam ob causam ab Apostolo Petro extremitate sunt addicti supplicio, & quideam ad exemplum & terrorem pœnitentium, ne tegant & abscondant veritatem.

VI.

Hortatur nos Dauid, ut effundamus in confessione, quidquid habemus in corde. *Effundite coram Psal.61,9.
illo corda vestra. Quibus verbis adiungendus est com-* <sup>Nihil in
co rde ma-</sup>
mentarius Basilius: *Impossibile est, ad diuinam gratiam n'eat.*

Pp

acci-

acciendam habiles reddamur, nisi virtus animas nostras possidentia prius eiiciamus. Vas quod odore tetro fuerit refectum, nisi probè lauetur, vnguentum odoratum minimè recipere poterit. Ideò Samaritana recepit, quia corpus effudit coram veritatis Deo.

VII.

Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem. Crede, mulierem Samaritanam infirmam ægritudine corpore & anima, cùm in corpus suum peccauerit, veræ confessionis virtute perfectè fuisse sanatam. Adebat Christus, qui confessionem eius excipit, & qui sanitatem ægræ contulit; adebat, inquam, Filius Virginis, qui nouit per confessionem feminarum curare ægritudines. Assistit tibi ægrotanti, & simul expectat ut crima patrata exponas. Veritas liberabit, & te recreabit à morbo, si benè ac verè, quidquid cogitatione, verbo, & opere commisisti, declaraveris, & verè confessus dixeris summo veritatis Deo: Ecce enim veritatem dilexisti, incerta & occulta sapientiae tua manifestasti mihi.

Audi Pater Pœnitentis:
 Exemplar Christi audientis Samaritanam,
 exemplar Confessarij.

I.

Christus veritatem à Samaritana , cùm faceret Imitatio
Christi au-
dientis Sa-
marita-
nam. confessionem, non extorsit, sed elicit, & ille-
xit peccatricem, vt suo se ore accusaret & damnaret. Hanc eamdem formam seruandam sibi Confessarius proponat , vt non per vim vllam agat & cogat pœ-
nitentem sua crima declarare ; prudenter suauiter-
que procedat , vt veritatem eliciat. Si quis vim in-
ferat , & violentè crima extrahit , non tam Con-
fessarium agit , quàm iudicem sœcularem , qui tor-
quendo reum veritatem delicti extorquet , vt delin-
quentem condemnet.

II.

Christus ex facto itinere lassus sedebat , cùm Sa- Indicat
Confessa.
rins. maritana venit vt aquam ex fonte hauriret , & sic Confessa.
rins. iuxta puteum sedens pœnitentis suæ confessionem accepit & impendit absolutionem. Sedens iudex sententiam suam pronuntiat. Christus sedebat sic supra fontem , agens simul Confessarium & iudi-
cem , vt instrueret eos , penes quos iudicium ani-

marum futurum esset, quales vellet vicarios suos, nimirum iudices; pœnitentes verò reos, quorum causa discutienda foret in tribunali Confessionis. Ergo cùm in sede Confessionali causam dicis, considera eius te locum tenere, qui sedebat sic supra fontem, & de statu, & causa Samaritanæ iudicabat.

III.

Christus sedebat atque sittiebat: sittiebat peccatri-
Ioan. 4, 6. cis conuersionem, & totus sitibundus aiebat, *Da mihi bibere.* Sitis illa Christi procedebat ex ingenti fer-
 uore amoris, quo totus accensus in salutem anima-
sittiat salu- tem pœni- tentiū. rum flagrabat. Qui sedet in templo, & expectat
 ut accedant pœnitentes, eorumque confessiones &
 conuersiones audiè cupit, refert Christum, qui iux-
 ta puteum sedens præuenit Samaritanam, patienter
 illam expectauit, & audiè potum ab illa efflagitauit,
 & in eius conuersione sitem ardensem restinxit. Se-
 det totos dies ad fores officinæ mercator, vt ad se
 venditores alliciat, suasque merces distrahat: eru-
 bescat Confessarius vna hora se non posse manere
 cum Christo, & perseuerare in subsellio Confessio-
 nali, vbi cælestes gratiæ diuinæ merces exponuntur
 & distrahuntur. Hæc officina est, ad quam virgines
Mat. 25, 8. imprudentes, & dicentes, *Date nobis de oleo vestro,*
quia lampades nostræ extinguuntur, remittuntur, cùm
 responsum

responsum illud accipiunt, *Ite potius ad videntes,*
& emite vobis, serò ad officinam confessionis vene-
runt, vbi claves cæli sunt, ac proinde clausam cæli
ianuam non multò pòst inuenerunt.

IV.

Christus cùm iter in regnum Samariæ fecit, ita
festinus fuit, vt fatigatus in puteum venerit; & vbi
peruenit, diu in sede quieuit, & per otium egit cum
Samaritana, cuius conuersioni inhiabat, cuius con-
fessionem affectabat. Discat Confessarius ex Christo ^{sit festinus}
festinare & properare, cùm vocatur ad templum ^{ad sedem} _{confessionis,} vt
confessiones excipiat. Discat Confessarius à Christo, ^{agré rece-}
non festinatò, sed per otium suos pœnitentes audi-
re, & exactè causam eorum discutere. Magna ne-
gotia magnum exigunt otium. Magnum illud est,
vbi de salute agitur animarum.

V.

Meminerit Confessarius, potestateim sibi dataim ^{Vtatur Spi-}
per insufflationem Christi, & afflatum Spiritus san- ^{ritu veri-}
cti, qui Spiritus veritatis est à cælo delapsus, vt om-
nem veritatem doceret. Spiritus sanctus est qui do-
cet pœnitenteim Samaritanam veram facere confes-
sionem. Spiritus sanctus est, qui in Christo residet,
& veram impendit absolutionem. Sciat se ab hoc
codem Spiritu veritatis pendere, vt benè & verè

pœnitentes suos absoluat , & peccatorum eorum vincula & nexus relaxet. Quam ob rem, priusquam sententiam pronuntiet, Spiritum sanctum consulat,
 Psal. 84,9. & dicat, *Audiam quid loquatur in me Dominus* , & iuxta cius oraculum suam sententiam dicat sedens pro tribunali confessionis.

V I.

S. Augustinus lib. 20. de Ciuitate Dei , cap. 9. ea
 Apoc. 20,4 verba Apocalypsis exponens , Et vidi sedes , & sede-
 runt super eas , & iudicium datum est , ait: Non hoc pu-
 sedes Con- tandum est de ultimo iudicio dici , sed sedes præpositorum ,
 fessionis .
 & ipsi præpositi intelligendi sunt , per quos Ecclesia nunc
 gubernatur. Iudicium autem datum nullum melius acci-
 Matth. 16, piendum videtur , quam id quod dictum est : Quæ ligau-
 19. ritis in terra , ligata erunt & in cælo ; & quæ solueritis in
 terra , soluta erunt & in cælo .

Compareant, in anima pœnitentis, imago Trans-
 figurationis ; in spiritu Confessarij , Christus trans-
 figuratus.

Respice in similitudinem picturæ.

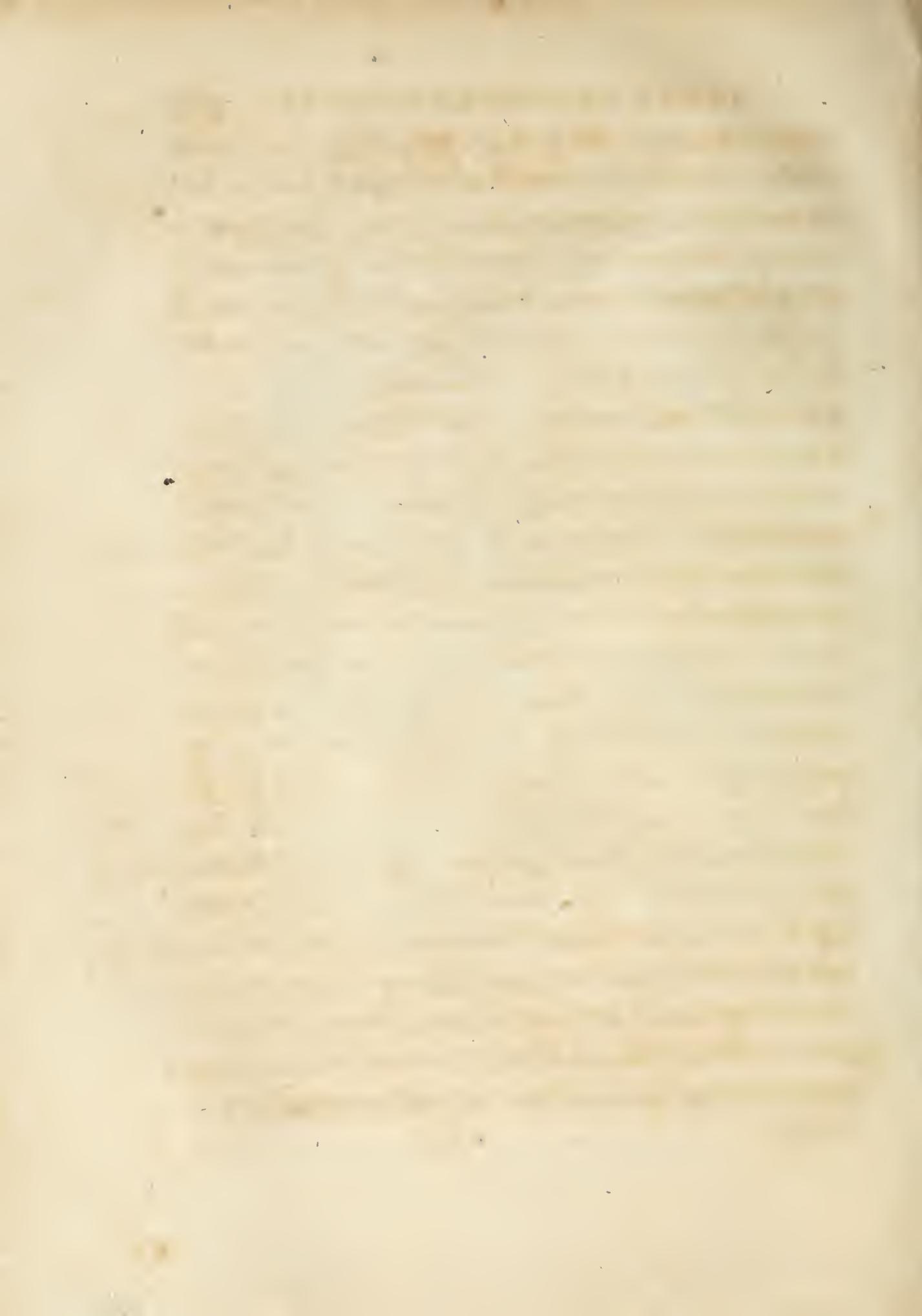
EXEMPLAR VIRTUTIS CONFESSIONIS. Matt. 17.

Christi Transfiguratio, et pænitentis.

DAVID CUPPIENS TRANSEFIGVRARI.

Asperges me hysopo, et mundabor: lauabis me,
et super niuem dealbabor.

IMAGO VIGESIMA QVINTA

EXPLICATA.

RESPLENDET Oratorium Pœnitentiæ sacra & sancta imagine Transfigurationis Christi, cuius facies resplendit instar solis, & nivium instar vestes eius candidæ visæ sunt. Apparent itaque in Christo splendor & candor, veræ pœnitentiæ præcones testesque, quos in se & pro se recognouit ille, qui dixit, *Ecce enim Psal. 50, 6. veritatem dilexisti*; & deinde vera facta confessione ait: *Asperges me hyssopo, et mundabor; lauabis me, et Psal. 50, 9. super nivem dealbabor.* Quæ loca versans Ambrosius in Apologia Dauid, dicit: *Dum hæc asserit Dauid, et peccatorum specialium atque communem colluuiem confiteratur, subito ei splendor veritatis, et candor spiritualis effulgit.* Cuius autem nivis candor ille sit, statim exponit: *Hæc est nix intelligibilis, de qua ait, quod Domini Iesu refulerunt vestimenta sicut nix.* Cùm Dauid confiteretur, dixit Deo: *Incerta et occulta sapientia Psal. 50, 8. tua manifestasti mihi.* In quem etiam locum rursus Ambrosius: *Non per speculum, non in ænigmate, sed facie ad faciem te mihi demonstrasti: in tuis te inuenio Sacramentis.* Hæc sunt tuae vera sacramenta sapientiae, qui-

Qq

bus

bus mentis occulta mundantur. Benè ergo monet Da-
Psal.33,6. uid similes pœnitentes : Accedite ad eum , & illuminati
facies vestræ non confundentur. In quem locum Basilius : Paucorum est ad veram lucem accedere,
& manifestari velle, & vultu haud pudefacto ab ista examinatione discedere. Quisquis ad hanc lucem accedit,
suam animam gloriosam reddit , & quidem in eam formam, quam agens de Baptismo Pœnitentiæ Basilius describit : Quemadmodum statua obtrita iam &
obscura , amissa illustri Regis figura , denuò à sapiente artifice & bono opifice fingitur , vt figmenti sui gloriam recuperet, & pristino splendori restituatur, ad istum modum & nos propter præcepti diuini transgressionem deprauati, ad pristinam imaginis Dei gloriam reuocamur.

Miraculosa imago.

Miraculum transfigurationis in homine confitente.

Mirabilis est transfiguratio pœnitentis , quemadmodum S. Augustinus in Psalm.88. monet : *In omni misericordia perditorum , in iustificatione impiorum quid laudamus nisi mirabilia Dei? Laudas quia resurrexerunt mortui ; plus lauda quia redempti sunt perdit. Quæ gratia ? quæ misericordia Dei ? Vidisti hominem heri cœnum luxuriæ, hodie decus temperantiæ. Vidisti hominem heri blasphematorem Dei , & hodie laudatorem Dei. Vidisti hominem seruum creaturæ, & hodie cultorem Creatoris.*

oris. Hæc mirabilia Dei in seipso expertus dixit:
Asperges me hyssopo, & mundabor; lauabis me, & su-^{Psal. 50,9.}
per niuem dealbabor. Dealbatus transfiguratusque sibi
 etiam admirationi fuit, *Et dixi, Nunc cœpi, hæc muta-*^{Psal. 76,11.}
tio dexteræ Excelsi. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Christe Rex æternæ gloriæ, in cuius conspectu
 est pulchritudo & confessio pœnitentis, ut eum
 in virum alterum transmutes & transformes: mu-
 tabis me, transfigurabis me, ut in nouam transferar
 creaturam. *Asperges me hyssopo, & mundabor; lauabis*^{Psal. 50,9.}
me, & super niuem dealbabor.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
 Exemplar Transfigurationis, exemplar trans-
 formationis Pœnitentis.

I.

Mirabilis fit per pœnitentiam mutatio, mira-^{Imitatio}
 bilis transfiguratio: filius tenebrarum effi-^{Transfigu-}
 citur filius lucis, efficitur filius splendoris & cando-^{rationis.}
Hæc mutatio dexteræ Excelsi. Crede dicenti: *Niue*^{Psal. 76,11.}
dealbabuntur in Selmon, niimirum ritè pœnitentes ac^{Psal. 67,15}

Isai. 1, 18. confitentes. Crede etiam asserenti : *Si fuerint peccata vestra velut coccinum, quasi nix dealbabuntur.* Quòd si post factam Sacerdoti confessionem aliis à te omnino non sis , nec resulgeas velut nix , perfecta non fuit confessio , quæ tui ipsius mutatio & mystica transformatio nominatur & est.

I I.

Pretiosa gratia. Cùm iam pœnitens confessus est, expectat & exoptat beneficium hoc à Christo , vt instar niuis anima sua candidetur. Attendat , & simul perpendat, quanti steterit gratia hæc , quam desiderat & affectat. Antequam cælum niues in terras effundat, mœret , tristatur , mœstis ac tristibus nubibus totum obducitur. Antequam Christus candorem gratiæ pœnitentibus infundat, mœrores ac dolores passionis subit. Vnde Dauid hyssopo pretiosi Sanginis Christi se aspergendum , & deinde supra niuem candidandum esse affirmat. Hæc est vis & gratia mysticæ transfigurationis , quam petis : expende gratiam quam postulas.

I I I.

Nix pariter & lana conuenerunt in vestibus Ser-
Mat. 17, 2. uatoris. *Vestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix.*
Ps. 147, 16. Et quidem in nostra iustificatione Deus dat niuem
Isai. 1, 18. *sicut lanam,* cùm dixerit Isaias : *Si fuerint peccata vestra velut*

velut coccinum, quasi nix dealbabuntur: & si fuerint rubra quasi vermiculus, quasi lana alba erunt. Nix de cælo venit, lana in terra nutritur. Vis niuem gratiæ Dispositio
cælestis? opus est, vt ex te lanam conficias: para necessaria ad gratiam Sacramen-
confessionem, para dispositionem, vt vestes animæ tuæ candidæ sicut nix appareant, & fulgeant vi & virtute Pœnitentiæ, de qua Ephræm: *Subintrare cupit Pœnitentia instar solis, & vult totam illuſtrare mentem.*

I V.

Mulier Euangelica perdidit drachmam suam, Luc.9,2. lucernam accedit, euerrit domum, vt drachmam perditam inueniret. Mulier illa typus est Christi, animæ tuæ typus est drachma: accedit Christus lucernam, vt animam tuam inueniat. *Resplenduit fa- Mat.17,2.*
cies eius sicut sol. Euerrit scopâ Lazari domum, cùm Scopa La- zari con- tuam confessionem excipit; inuenit, cùm te transfigurauit in se. Iacens in terra drachma, iacens in statu peccati anima sordida & fœda est; cùm eleuatur, & ex malo statu erigitur, beneficio Christi purgatur & emundatur.

V.

Augustinus Serm. in Psalm. 103. Primò ergo accusa Decor animæ confi- fœditatem tuam, fœditas enim animæ de peccatis, de ini- quitatibus est. Accusando fœditatem tuam, incipis confite- ri, à confessione incipis decorari. Quo decorante, nisi specioso

*forma præ filiis hominum? Ut autem & decoram faceret,
audeo dicere, amauit & fœdam, quia Christus pro impiis
mortuus est. Quam vitam sibi seruat iustificatio, quia suam
mortem donauit & impio? Ergo anima decora esse non po-
test, nisi confessa fuerit fœditatem ei, qui semper pulcher
est, & propter te ad tempus pulcher non fuit. Ne desperes
de acquirenda pulchritudine: appone tu confessio-*

*Psal. 95, 6. neim, superponet Deus venustatem & decorem: Con-
fessio & pulchritudo in conspectu eius. Confessio quam
à te expectat, pulchritudo quam ipse impendit.*

V I.

*Rom. 10, 10. Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad
Imitatio in salutem. Crede scriptum esse de Christo, Confessionem
agritudine. Psal. 103, 1 & decorem induisti, amictus lumine sicut vestimento. Hic
Phil. 3, 20. idem, de quo dicit Paulus Apostolus, Reformabit
corpus humilitatis nostræ, configuratum corpori claritatis
sue. Antequam generalis corporis nostri reformatio
fiat, præcedit illa quam accipit æger, cum ex mor-
bo conualescit. Quid enim est restauratio valetudi-
nis, nisi quædam reformatio, quædámve transfigu-
ratio? Transfiguratus Christus confessionem secum
affert. Confessionem & decorem induisti. Habeat & con-
fessionem suam æger, qui reformari desiderat, di-
catque: Asperges me hyssopo, & mundabor; lauabis me,
& super niuem dealbabor.*

Audi

Audi Pater Pœnitentis:
 Exemplar Christi transfigurati, exemplar
 Confessarij.

I.

Christus hilaris & latus in sua Transfiguratio-^{Imitatio}
 ne declarat, quo vultu pœnitentem excipere^{Christi}
 Confessarius debeat, cum venit ad Confessionem,
 ut se in alterum virum transformet. Benè se habet
 & facit Christi Vicarius, cum dolet grauiter offendit
 Deum, & simul gaudet cum videt procum-
 bentem in genua reuin, & commissorum veniam
 postulantem. Ita gaudeat Confessarius, ut interior
 animi lœtitia foras erumpat, & ex vultus hilaritate,
 qui confitetur, dignoscatur, quam sit grata atque festi-
 ua apud Deum facta confessio, quam accepta sit &
 placita anteactæ vitæ mutatio.

II.

Cum Christus sublimis in Transfiguratione ap-
 paret, veniam & indulgentiam promittit, ac simul
 donat, cum scripserit Isaías: *Exaltabitur parcens* ^{v. 0-15ai. 30, 18.}
bis. Quapropter canit in primis Ecclesia: *Gloria in*
excelsis Deo. Deinde petit à glorioso suo Rege ve-
 niā & misericordiam, dicendo: *Qui tollis peccata*
mundi, miserere nobis. Et ut obtineat & impetrat in-
 dulgen-

*Minister
Excelsi
Confessa-
rius.*

dulgentiam , allegat sublimitatem eius à quo illam
nititur impetrare. *Quoniam tu solus sanctus , tu solus
Dominus , tu solus altissimus , Iesu Christe.* Huius celsi-
tudinis Christi minister est Confessarius , ad quam
ipse se vocatum & euectum esse consideret , cùm
datur occasio ministerij Confessionis , & simul ab-
solutionis , cuius virtute pœnitens in aliū virū
mutatur , impurus mundatur , denigratusque can-
didatur.

III.

Transfiguratur Christus in monte , & acclama-
tur à Patre gratus & dilectus filius : *Hic est filius meus*
dilectus , in quo mihi benè complacui. Discat ex Patre
summo Confessarius , qui & pater pœnitentis est ,
cùm viderit illum transformari in aliū virū , di-
ligere iam confessum , & in ipso , more patris , com-
placere. Nec dubium , quin Deus ipse , qui iam pec-
catorem oderat , & eius statum detestabatur , aliter
cum illo procedat , verè pœnitentem amet , & in
ipso sibi congaudeat , dicatq[ue] : *Hic est filius meus*
dilectus , in cuius vitæ ac morum transfiguratione
mihi complacui , cùm agens de Pœnitentia Ephræm
dicat : Inseritur in pœnitentia cœlestis conditio ac status ,
quia diuinitatis est consors.

*Mat. 17, 8.
Compla-
ceat sibi
in pœni-
tente.*

IV.

IV.

Qualis esse debeat qui studet pœnitentium formationi , præfert Christus ipse in sua Transfiguratione , dum lucis splendorem cum candore niuum coniungit. Non censetur idoneus pro audiendis Confessionibus , pro informandis & transformandis pœnitentibus , ille qui scientiæ luce & splendore non rutilat , quiisque niuum candore, morum scilicet puritate , non fulget. Vnde & Christus omnibus Confessariis dixit, *Vos estis lux mundi;* & subiunxit : *Sic luceant opera vestra bona , ut glorificant Patrem vestrum , qui in cælis est.*

V.

Adfuit in Transfiguratione ignis non comburens , sed illuminans : adfuit Spiritus sanctus , adfuit in lucida nube , ex qua Pater diuinus intonuit , quæque Discipulos obumbravit. Obumbravit eos ^{vmbra} qui creati sunt Confessarij , & in eorum creatione ^{Confessa-} ^{rij.} Christus ait, *Accipite Spiritum sanctum.* Multa in confessione dicuntur , multa audiunt , præsertim à feminis , Confessarij , quæ lædere audientes possent : prouidit autem Christus de vmbra Spiritus sancti , qua illæsi penitus forent , ne ab excipiendis Confessionibus deterrerentur. Cauendum tamen Confessariis est , ne ab vmbra Spiritus sancti recedant. Si se sub

vmbra contineant, erunt ab igne immunes ac liberi, Christoque per omnia conformes fient.

V I.

Multiformis transfiguratio Christi, & Confessarij.

S. Bonaventura in Psalmum 14. *Christus quandoque se transfigurat in nobis, quandoque nos in se. In nobis dupliciter, ut ostendat in se veritatem humanæ naturæ; quandoque ad aduocationem, nam est aduocatus noster, et nostram causam dicit esse suam. Nos in se transfigurat, exempli exhibitione; vult enim nos sibi esse conformes. Vult sibi esse conformes Confessarium & confitentem, utriusque splendorem suæ lucis, & niuum candorem proponit, ut ad suæ Transfigurationis exemplum se componant. Componit se Confessarius, quoties splendore suæ doctrinæ pœnitentem suum illustrat, & niueo morum candore inuitat & excitat confitentem ad puritatem cordis, vitæque sanctimoniam. Ad exemplum Christi se aptat, qui virtute Confessionis filius tenebrarum esse desinit, totusque mundus ac candidus interius & exterius refulgescit.*

Compareant, in anima pœnitentis, imago surdinati; in spiritu Confessarij, imago Christi sanantis.

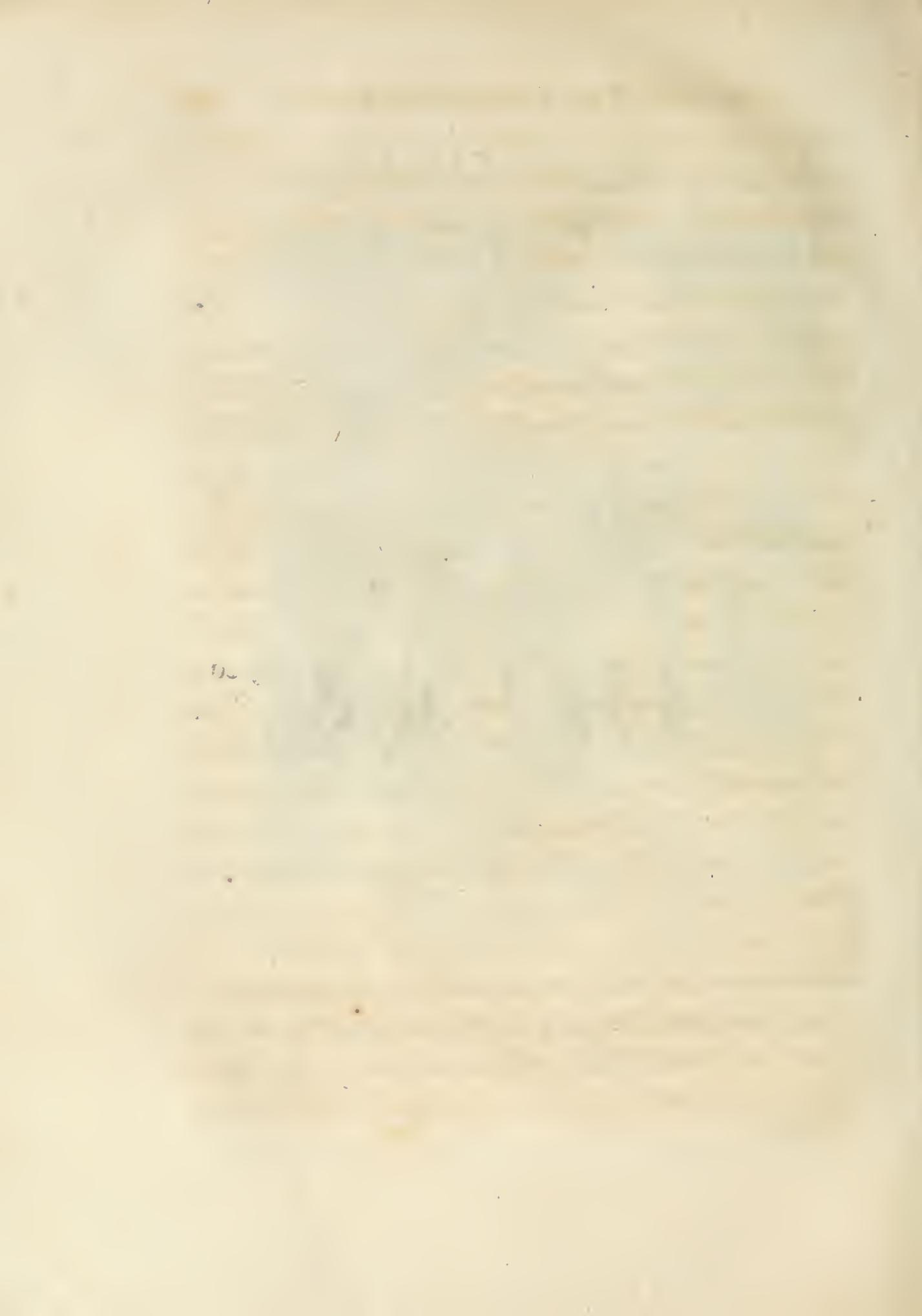
Respicere in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR POENITENTIS OBEDIENTIS. *Marc. 7.*

Surdus audiens & obediens.

DAVID OBEDIENS, ET AVDIENS.
Auditui meo dabis gaudium et lætitiam: exultabunt ossa humiliata.

IMAGO VIGESIMASEXTA

EXPLICATA.

Homo surdus oblatus Christo est, qui & audiens, & obediens Patri, surdos reddit audientes, & obedientes. *Et apprehendens eum de turba seorsum, misit digitos suos in auriculas eius, & suspiciens in cælum ingemuit, & ait illi; Ephpheta, quod est, adaperire. Et statim apertæ sunt aures eius.* Christus est, qui humaanum pulsat auditum, & surdum sanat. Peccatores surdæ aspidi similes sunt, nec diuinæ præceptiones, nec inspirationes audiunt. Audire tunc surdi incipiunt, cum veniunt ad Pœnitentiæ Sacramentum: tunc Christus aperit aures, ut pœnitentes monita Confessarij libenter excipient. Dauid prolapsus est in peccatum, prolapsus in surditatem, veniens tandem ad pœnitentiam, sistit se Deo suo factus surdus, & ait: Auditui meo dabis gaudium & lætitiam, & exultabunt offa humiliata.

Postquam iam confessus est Christianus Dauid, & ad pedes Christi & Confessarij sui prostratus iacet, surdi personam agit, & petit, ut aurem audientem & obedientem cælestis Christus præbeat. Præbet, in primis mulcendo aures. nam,

Psal. 50, 10.

ut ait Ephræm agens de Pœnitentia , & filio prodigo , cernis pœnitentiam non primū quod austерum est offerre peccantibus , verū quod gratum ac placidum est , simulque suave ac facile. Non mox ieunium imposuit , non abstinentiam ac temperantiam poposcit , non vigilias demonstrauit , sed à confessione ipsum prædicauit. Priùs mulcet , & deinde aures pœnitentis præstringit.

Miraculosa imago.

Miracu-
lum in sur-
do patra-
rum. **A**mbrosius lib. i. de Pœnitentia incipit in hæc verba : *Si virtutum finis ille est maximus , qui plurimorum spectat profectum , moderatio omnium pulcherima est , quæ nec ipsos , quos damnat , offendit , & quos damnauerit , dignos facit absolutione.* Hoc moderatio- nis miraculum perpetuum est in tribunali Confes- sionis , vbi damnatus reus non offenditur , non læditur , immò contra omnem humanam consuetudi- nem damnatione sua meretur absolutionem. Quan- ti habenda sit hæc moderatio , vel ex hoc perspici potest , quod statim addit Ambrosius : *Denique sola est , quæ Domini quæsitam Sanguine Ecclesiam propagauit , imitatrix beneficij cœlestis , & redemptionis uniuersorum salubri fine temperans , quem ferre possunt aures homi- num , mentes non refugere , non pauere animi.* Non modò præstrictæ aures Dauidicæ ferre queunt correptio- nes ,

nes, sed in illis etiam magnam lætitiam & gaudium.
Dauid sibi pollicetur, dum ait: *Auditui meo dabis gau-*^{Psal. 50, 10.}
dium & lætitiam, & exultabunt ossa humiliata. Ad hanc
miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Deus, qui fecisti surdo auditum, audientem
& obedientem reddidisti; surdus peccator ego
fui, qui nec teipsum audiui, nec præceptis tuis obe-
diui: aures præbe, redde audientem me, & læto
animo excipientem consilia & monita Confessarij
mei: *Auditui meo dabis gaudium & lætitiam, & exul-*^{Psal. 50, 10.}
tabunt ossa humiliata.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
Exemplar surdi sanati, exemplar obedien-
tis pœnitentis.

I.

Cvra diligenter, & caue ne sis de numero eo-^{Imitatio}
Crum, qui accedunt ad Confessionem, dicunt-^{surdi au-}
que Confessario suo, *Noli me tangere.* Si Christus
surdum non tetigisset, haud dubiè sanatus non fuis-^{dientis, &}
set. Misit quidem digitos suos in auriculas surdi, non
quidem,

quidem, vt eas mulceret, sed vt perstringeret, & perstringendo surditatem omnem expelleret, audi-
1. Reg. 3,9. ret, & diceret. Loquere Domine, quia audit seruus tuus;
Psalm. 84,9. & adderet: Audiam quid loquatur in me Dominus Deus.
 Deus quidem, siue per se siue per Confessarium lo-
 quatur, audiendus est. *Iubendo enim Deus, utile facit*
quidquid iubere voluerit, de quo metuendum non est, ne
non profutura præcipiat. Augustinus libro de Vera in-
 nocentia.

II.

Ambroſius in Psalm. 37. *Medicina Christi correptio*
est, corripit enim Deus quem vult conuertere, ideo et
2. Timoth. 4, 2.
Correptio Confessio- *Paulus ad medicum ait: Argue, obsecra, increpa in omni*
fessarium, patientia & doctrina. Corripit igitur Deus per Con-
quisitio- fessarium, quem vult conuertere; arguit, obsecrat,
Ecclesi. 2,2. & increpat, cui vult mederi: *Inclina aurem tuam, &*
suscipe verba intellectus. Quod si non audias, nec sus-
 cipias, medicinam Christi non accipis; adhuc sur-
 dus, adhuc in peccatis manes.

III.

Per ministros suos placita declarare Principes so-
 lent, & ipse Deus ministerio Angelorum olim vte-
Divina & Angelica. batur, vt quid sibi placeret explicaret. Nunc Deus
 explicat se per Confessarium tuum, Angelum simul
 & ministrum suum: quare citatus iam Augustinus
 præmo-

præmonuit : *Adstantem coram te Sacerdotem Angelum Dei existima.* *Labia quidem Sacerdotis custodiunt scientiam, et legem requirunt ex ore eius.* Custodiunt labia Sacerdotis scientiam, quam Dei nomine communicant iis qui audientes & obedientes diuinis præceptis sunt.

I V.

Adest Sacramento Pœnitentiæ Spiritus sanctus, cùm Christus primis Ecclesiæ Confessariis dixerit, *Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata,* ^{Malac. 2,7} *remittuntur eis.* ^{Ioan. 20, 10.} Hic idem diuinus Spiritus ora Prophetarum aperiebat, quemadmodum in Syntbole confiteris. *Credo in Spiritum sanctum, Dominum et viuificantem, qui ex Patre Filioque procedit : qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur : qui locutus est per Prophetas.* Qui tunc temporis per Prophetas loquebatur, nunc verba facit per Ecclesiæ Confessarios. Quod olim Christi Apostoli, definientes dogma-
ta fidei, proferre solebant, *Visum est Spiritui sancto, oraculum spiritus sancti.* ^{Auctor. 14, 28.} *E nobis, non errabis ; si piè credas hoc ipsum dicere posse Confessarium tuum, cùm Spiritus Dei præsit & adsit sacro Confessionis tribunalii.* Consilia & monita Confessarij diligenter custodi, sedulò serua, oracula existimans non tam humana, quam diuina; non tam hominis consilia, quam mandata Spiritus

Sf sancti.

sancti. Hæc diuina monita impresserat sibi David, vnde & dicit Psalm.37,3. *Sagittæ tuæ infixæ sunt mihi.* Quid per sagittas intelligat, exponit Basilius in hunc locum: *Ego verò has sagittas esse spirituales, vel potius ipsa Dei verba, eius animam vulnerantia, et conscientiam cruciantia existimo: quoniam tantus vir cùm es set, & tot ex Deo munera consecutus, sese ad indigna facinora perpetranda inquinauerat.*

V.

^{Rom.10,} *Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad*
^{10.} *imitatio in salutem. Crede, laborantem auribus surdum propter*
egritudine. morum improbitatem malè audiisse, & sanatum à Christo fuisse, vt & benè audiret, & obediret. Obedientia pulchra medicina tum animæ tum corporis malè habentis est. Contraria contrariis curantur. Prima illa inobedientia causa fuit omnium morborum; quapropter miser æger afflictatus accuset inobedientiam, offerat auditum suum Christo, & simul eius Vicario, vt mandata eius excipiat, dicat
Psal.50,10 que: *Auditui meo dabis gaudium et laetitiam, & exultabunt ossa humiliata.*

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi surdum sanantis,
exemplar Confessarij.

I.

VT hosti ciuitas eripiatur , oportet occupare *Imitatio
Christi sa-
nantis ho-
minem sur-
dum.* portam aliquam , per quam robur exercitus ingrediatur. Fortis armatus per tyrannideim hominem cepit , Deo abstulit , quem suo Dominino restituere Confessarius omnino conatur. Quid facto opus sit , ostendit in imagine Christus. Oportet occupare portam auricularem , instruere & instituere pœnitentem ad obedientiam , vt qui per inobedientiam defecit , per obsequium in Dei potestate ac possessionem redeat.

II.

Magister obedientiæ Christus est , qui cùm Deus esset , Mariæ ac Iosepho subditus erat , & vsque ad mortem , mortem autem crucis , Patri præstítit obseruantiam & obedientiam. *Minister
Christi obe-
dientis Con-
fessarij.* Quisquis obedere nouit , nouit & obedientem sibi facere & reddere pœnitentem. Da filium Patri suo obsequentem : hic ipse cùm habuerit posteà proles , haud dubiè habebit sibi obtemperantes & assentientes. Da mihi , si placet , filium pœnitentiax , qui spiritali Patri suo nouerit

cultum debitum exhibere, & præceptionibus eius se subiicere ; hic idem ipse , cùm pater suorum pœnitentium sit , eos sibi subiectos facile inueniet. Filius patri obsequium præstet , vt & ipsi iam patri cultus vicissim à suis prolibus conferatur. Quisquis Confessarius est , sternet sibi viam ad obedientiam quam in pœnitente suo desiderat , si nouerit & ipse pœnitens suo se Confessario subdere , & debitam subiectionem præstare.

III.

Venitur di-
gitum Dei.

Christus ita tetigit auditum hominis surdi, vt digitum suum intromitteret. Digitus Dei Spiritus sanctus est , vnde & canit Ecclesia :

Digitus paternæ dexteræ.

Ioan.20,
10.

Dextera Dei Christus hunc digitum Confessariis suis dedit , cùm dixit, *Accipite Spiritum sanctum , quorum remiseritis peccata , remittuntur eis.* Hinc hauriunt & accipiunt virtutem Dei , vt sibi subditos faciant & reddant pœnitentes suos tales , vt audiant quæ audienda sunt , audita verò compleant & exequantur.

IV.

Recreat an-
ditum.

Christus, cùm tangit auditum , recreat , & Spiritum consolationis per aurem , vt totam animam delectet , introiicit. Spiritus sanctus paracletus est ac consolator , & vt Confessarij pœnitentes solarentur , ab

ab ipso Christo Spiritum sanctum paracletum & consolatorem acceperunt. Cum ergo pœnitens desolatus ac mœstus venerit ad confessionem, soleatur afflictum Confessarius, satisfaciens muneri & officio suo, quod ad pœnitentium expiationem & pariter consolationem institutum est. Sciat pœnitens, cum tristitia & mœrore vexatur, habere se apud Confessarium suum spiritum consolationis, quo deiectus mœstia animus erigatur & excitetur.

V.

Medicus pulsum ægroti tangit, Christus aurem *Explorat animum,* surdi hominis pulsat, ut ostendat se esse ipsum qui dicit, *Sto ad ostium, & pulso.* Pulsat bonis monitis ac ^{Apoc. 3,}_{20.} consiliis, quibus acquiescens homo sibi salutem acquirit. Ritè ac rectè donatur Confessario. Spiritus sanctus, qui & Spiritus consilij est, ut salutaribus consiliis ac documentis tangat ac pulset pœnitentis auditum, & moneat, quid facto opus sit, ut capax absolutionis fiat, & absolutus semel ita viuat in posterum, ne in miserum statum, in quo antè fuit, relabatur & detrudatur.

VI.

S. Bonaventura in Confession. cap. i. particul. 5.
Debet Confessarius pio ac suavi alloquio ipsum confitentem ad veram compunctionem, & ad nudam & expressam con-

Sf 3. fes-

Gemitus
Confessar-
ij.

fessionem inducere, non statim ex abrupto; si tempus sufficit, inferre. Debet & gemere, sicut & Christus ingemuit, & quidem ex animarum zelo; sicut Basilius monet Regulâ 31. *Cùm Dominus condemnnet eos qui nunc rident, apertum est quòd fideli numquam ridendi tempus sit; maximè in tanta multitudine eorum constituto, qui per legis transgressionem Deum dehonestant, & in peccato moriuntur, quorum gratiâ lugendum est & ingemiscendum.* Conueniunt inter se ita Confessarius & pœnitens, quemadmodum inter se pater & filius consentiunt. Quòd si pater, cui dilectus filius est, continere se non potest, quòd minus erumpat in gemitum, cùm extrema patitur proles, Confessarius, qui paternas partes agit, miserrimo statu cognito, in quo charus iacet filius, attollat in cælum oculos, & gemitum cum Christo edat indicem interni amoris, quo sobolem charam amplectitur.

Compareant, in anima pœnitentis, imago Centurionis; in spiritu Confessarij, imago Christi ad eum venientis.

Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR DETESTATIONIS PECCATI. *Matt. 8.*
Centurio recognoscens Christum, idola detestans.

DAVID DETESTANS CVLPAS SVAS ..
*Auerte faciem tuam à peccatis meis: et omnes
iniquitates meas dele.*

IMAGO VIGESIMASEPTIMA

EXPLICATA.

E IDELIS comes bonæ perfectæque Confessionis , est detestatio præteritorum peccatorum. Ad illam excitandam in pectore pœnitentis, obuiam venit & occurrit Christo Euangelicus Centurio , qui hospite tanto se esse indignum fatetur. *Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo,* Matth. 8,8. *& sanabitur puer meus.* Domus Centurionis receptaculum priùs erat falsorum simulacrorum , & illorum vanum cultum omnino detestans , prorupit in vocem illam : *Domine, non sum dignus.* Haec tenus profana domus peccatorum fuisti , habitabant apud te superbia, ira, inuidia, & alia id genus facinora : cùm igitur virtute absolutionis venturus ad te sit per gratiam Christus , oportet vt accèdenti iam occurras, ac tibi displicens clames : *Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo, & sanabitur anima mea.* Hoc eodem spiritu ductus , orabat Deum Dauid , vt à luto & cœno sordido criminum commissorum sacrosanctos oculos diuerteret ac dimoueret : *Auerte faciem tuam à peccatis meis, & omnes* Psal. 50,11.

Tt ini-

iniquitates meas dele. Orabat ita detestans commissa delicta & crimina , vt nec vel minimum eorum vestigium apud se remanere vellet. Et quidem sanctus Ephræm agens de Pœnitentia dicit : *In lege non idola solum demoliri præcepit Deus, & aras atque delubra, verum etiam cineres incensorum lapidum atque lignorum extra castra eiici iussit.* Considera tu quoque qui pœnitentiam agis, quod omne malitiæ vestigium debeas remouere.

Miraculosa imago.

Miracu-
lum in
Centurio-
ne pœni-
rente pa-
tratum.

CElebre satis est illud miraculum , quod diuinatus patratum fuit in deserto , cùm magna aquarum vis ex lapide promanauit , vt populus potaretur. Nisi priùs mores & ritus Ægyptios detestati fuissent Hebræi , aquam illam non acceperissent. Nouerit pœnitens priorem vitam damnare , ad petram Confessionis recurrat , & in se simile experietur prodigium. Audiendus Nyssenus libro de Vita Moysis. Moyses , inquit , rursus lapidem inundare aquis facit : quæ res quantum sit , Sacramentum Pœnitentiæ docet. Nam qui , postquam biberunt è lapide , quamuis ad ventrem & Ægyptias voluptates lapsi , bonorum priuatione , ac doloris perpessione in deserto condemnentur ; possunt tamen virtute pœnitentiæ lapidem , quem dereliquerunt , inuenire , & fontes , quos delinquendo obserarunt , pœnitendo

pœnitendo reserare. Reserat fontes Centurio prius
idolis renuntians, & Dauid priora delicta detestans.
*Auerte faciem tuam à peccatis meis, & omnes iniquitates
meas dele.* Gaudebunt hoc priuilegio ceteri pœnitentes,
si Ægyptium lutum oderint, & operari terrena declinent,
vt monet Ambrosius in Psalm. 118. Serm. 22. Ad
hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Christe Deus , cui placuit vox illa Centurionis , Domine , non sum dignus vt intres sub tectum meum , idolis & simulacris profanum : placeat & hæc, Domine non sum dignus vt per gratiam tuam ingrediari animam meam infectam sordibus peccatorum. *Auerte faciem tuam à peccatis meis, & omnes iniquitates meas dele.*

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
Exemplar Centurionis, exemplar culpas
suas detestantis.

I.

Venenum peccatum est , & tantas in se vires habet , vt cùm primùm capiatur & deglutia-
tur, Imitatio
Centurio-
nis culpas
suas dete-
stantis.

Iacob. 1, 16 tur, occidat animam. Peccatum, cùm consummatum fuerit, generat mortem. Ne mo quidem sanus est, qui non auersetur venenum, præsertim cùm illud eberit. Peccatum sicut aquam potasti, cepisti graue venenum, & toties illud hausisti, quoties grauiter peccasti: detestare & auersare venenatam culpæ potionem, quam ex calice Babylonis deceptus toties gustasti.

I I.

*Detestetur
pœnitens
culpam.* Auersatur omnis reus carcerem, vincula, funes, tormenta; auersetur & pœnitens facinora sua. Nam, teste D. Hieronymo in Psalm. 9. *Unusquisque peccator, ipse sibi secum portat & funes, & vincula, & tormenta, unde sustinet mala: ab aliis non est necesse præparari, cùm ipse sibi præparet quæ ad pœnam pertinent.*

I I I.

*Horreant
suum cri-
men.* Qui vitia detestaris aliena, quare propria non auersaris? Detestar is in Caino liuorem, in Esau voracitatem, in Iuda perfidiam, & alia aliorum similia, & tamen cùm hæc omnia in te consideras, minime damnas. Nathan cùm à Deo missus esset, vt Dauidem carperet & obiurgaret, quod & fecit, vt prouocaret Dauidem ad odium commissi flagitij, usus ea industria est, vt alium ab ipso, qui pauperculæ ouem abstulerat, reum induceret. Cumque audiisset

diisset Rex parabolam , exarsit totus in diuitem, sœuum & impium eius facinus detestatus. Tunc temporis Nathan interpres factus parabolæ , ait: *Tu es ille vir.* Satis opportunè occurrit , vt Dauid,^{2.Reg.21.}
qui damnauerat in diuite crimen , damnaret in se:^{7.} condemnauit vero cùm dixerit, *Peccavi Domino.* ^{2.Reg.21,}
^{13.}

I V.

D.Hieronymus in Psalm.90. *Dæmonium eo tempo-* ^{Horreat}
re potestatem habet in nos quando peccamus? ^{veluti dæ-}
monem. *Siue manè monem.*
peccauerimus, dæmon ingreditur in nobis, siue vespere, si-
ue nocte, quacumque hora peccamus, dæmon ingreditur
in nobis. Nemo quidem est , qui dæmone in exosum
non habeat ; nemo quoque sit , qui statum peccati
non auersetur. Peccator sub dæmonis imperio po-
testateque eius paterna est , cùm dictum sit pecca-
toribus , *Vos ex patre diabolo estis.* Honorat dæmo-^{Ioan.8,44}
nem veluti patrem suum , qui diligit iniquitatem,
& culpam non horret.

V.

Oportet ad impetrandam veniam peccatorum ^{Detestatio}
nosse detestari commissa. Nouit hanc artem reus,^{via ad ve-}
^{niam.} qui pendens ex cruce , complici suo dixit : *Neque tu* ^{Luc.23,40}
times Deum, quòd in eadem damnatione es? Et nos qui-
dem iustè, nam digna factis recipimus : hic verò nihil mali
gessit. Nouit hanc artem publicanus ille, qui orabat,

Luc. 18,13 Deus propitius esto mihi peccatori. Nouit Dauid , nouit & Centurio. iste , dum dicit : Domine , non sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo, & sanabitur puer meus. ille , dum dixit : Auerte faciem tuam à peccatis meis, & omnes iniquitates meas dele. **Basil. 11. Reg. contractar.** Ex iniucundo & molesto effectu ac fructu plerumque odium peccatorum, veluti causarum molestia , nascitur. Igitur si certus quisquam sit & persuasus, quot & quantorum malorum causam dent peccata , sponte & ex animi affectu incipiet illa detestari, id quod ostendit qui dixit Psalm. 118. Iniquitatem odio habui,
Psal. 50,11 & abominatus sum : & , Auerte faciem tuam à peccatis meis , & omnes iniquitates meas dele.

VI.

Rom. 10, Corde creditur ad iustitiam , ore autem confessio fit ad ^{10.} Imitatio in salutem. Docet nos Euangelista , Centurionem recruditudine. currisse ad Christum medicum , vt sanaret ægrum puerum , & cum Christus ad eius domum veniret exclamasse , Domine , non sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo , & sanabitur puer meus. Profuit infirmo humilitas Centurionis, & dominus cælesti hospite indignæ utilis fuit recognitio: proderit etiam ægroto humili suæ indignitatis confessio , coniuncta cum suorum criminum detestatione, quam pœnitens Dauid ostendit, & ipse ostendat

dat dicendo, *Auerte faciem tuam à peccatis meis,* & omnes iniquitates meas dele.

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi venientis ad Centurionem,
exemplar Confessarij.

I.

Christus Centurionem propria crimina auer-
fante, & eius famulum ægrum & malè ve-
xatum simul attendit & sanat. Placet Deo Confessa-
rius, qui confitentes dominos audit, & seruos à se
non reiicit. Placet, qui dominarum excipit confes-
siones, & seruas & ancillas pariter admittit ac reci-
pit. Confessarij Regum & Principum vana opinio-
ne ducuntur, & seducuntur, arbitrantes esse contra
honorem officij, cùm sint Regibus ac Principibus
à Confessionibus, si seruos & subditos audiant. Non
ita Confessarios Christi agunt, quàm Protomedici
cos aulæ, qui solùm circa pulsum Regium ac Prin-
cipalem versantur.

II.

Christus ad Centurionem accessit, accessit & Pe-
trus, cui Actorum c.10, 19. misit Cornelius nuntios, qui eum vocarent ad se, & cùm essent pro foribus
domus, dixit Spiritus ei: Ecce viri tres querunt te. Surge
itaque,

itaque, *& descendere*, & vade cum eis nihil dubitans; quia ego misi illos. Princeps Apostolorum & Confessario-
 Ioan. 20.
 rum, quibus dixerat Christus, *Accipite Spiritum san-
 etum*, Petrus est, & hunc Spiritus monet, vt vocatus
 Cornelium Centurionem adeat; monet & suadet
 Confessariis, ne detrectent, si opus fuerit adire pœ-
 nitentes, cum salutis animæ ergo quæruntur & ac-
 cersuntur: Existimet Confessarius, cum similes nun-
 tij mittuntur, & expestant pro foribus, dictum si-
 bi à Spiritu sancto: *Surge, & descendere, & vade cum
 eis nihil dubitans: quia ego misi illos.* Surge, inquam,
 licet intempesta nocte voceris, desere lectum, &
 quietem ac somnum rumpere, vt infirmo pœnitenti
 succurras. Surge, inquam, licet accumbas mensæ,
 recurre ad pœnitentein, qui iacet in peccatis mor-
 tuus, sicut & olim pius Tobias, relicto cibo, vt ia-
 cens in platea cadauer sepeliret, accurrit.
 Tobiae 2.

III.

Petrus, vt Christum imitaretur, dimisit seipsum
 ex alto culmine orationis & contemplationis, vo-
 catus à Spiritu sancto ad seruos Centurionis descen-
 A&t. 10.9.
 dit. *Ascendit Petrus in superiora ut oraret.* Huic Spir-
 itus sanctus ait, *Surge itaque, & descendere.* Sæpè Con-
 fessarius, dum orationi & contemplationi intentus
 est, & positus in solitudine sua leuat se supra se, ac-
 cersitur
 Deum pro
 Deo relin-
 quat.

cerfisur & vocatur, vt adeat Centurionem, & pœnitentem audiat, habeat præ oculis Petrum, & eum ducem sequatur, dictumque sibi arbitretur, *Surge, & descende.* Surge scilicet, & descende, more Christi, qui seipsum dimisit, vt iret ad Centurionem, & seruulo ipsius mederetur.

I V.

Habes confitentem reum, habes detestantem sua ^{No horreat} crima Centurionem, quid crima horres? Me-^{pœnitentem.} minoris quid tunc temporis Petro acciderit. Et cum ^{Auctor. 10,} esuriret, voluit gustare. Parantibus autem illis, cecidit su-^{10.} per eum mentis excessus: et vidit cælum apertum, et descendens vas quoddam, velut linteum magnum, qua- tuor initiis submitti de cælo in terram, in quo erant omnia quadrupedia, & serpentia terræ, & volatilia cæli. Et facta est vox ad eum: Surge Petre, occide, & manduca. Ait au- tem Petrus: Absit Domine, quia numquam manducaui omne commune & immundum. Et vox iterum secundò ad eum: Quod Deus purificauit, tu commune ne dixeris. Hoc autem factum est per ter. Cum scriptum de Sacerdoti- bus sit, peccata populi comedent, tibi dicitur Sacerdos, ^{Orcz 4,8.} Surge, occide, & manduca. Quod si replicaueris, Absit ^{Auctor. 10.} Domine, quia numquam manducaui omne commune & immundum; ad te vox illa dirigitur: Quod Deus pu- rificauit, tu commune ne dixeris.

Vü

V.

V.

Famescat salutem alienam. Præcessit in Petro fames , qua pressus homo famelicus , cibos etiam viles & insipidos horrere non solet. Et quidem Christus, cùm salutem hūmanam famesceret , publicanos & peccatores Centuriones non horrebat. Cùm pœnitentem , peccata horrida sua exponentem & auersantem auersaris & detestaris , cibum tibi datum & oblatum fastidis simul & respuis , non verè esuris. si enim esuriem patereris, insipidas peccatorum escas non ita refugeres & repudiares. Famesce priùs , Sacerdos , & deinde non vnius solum pœnitentis , sed totius etiam populi peccata comedes & consumes.

V I.

S. Bonauentura in Confession. cap. i. particul. 4.
Non debet etiam Confessor pœnitentis horrere peccata,
quantumcumque enormia , turpia , magna , inaudita vel
Ioan. 8,7. *inusatata sint. quia , ut dicit Ioannes , Qui sine peccato est*
vestrum , primus in illam lapidem mittat. Aut enim Con-
Consideret scipsum. *fessor fuit , vel est , vel erit , aut esse potuit in similibus*
Deut. 23,7 *peccatis vel maioribus. Vnde præcipit Deus , Non abomi-*
naberis Idumæum , id est , peccatorem rubore confessionis
dignum , vel Ægyptum , id est , peccatorem peccatorum an-
gustiis tribulatum. Idumæus namque rufus vel ruber in-
terpretatur , Ægyptus angustia sive tribulatio. Audiat
Confef-

Confessarius Basiliū Regul. 296. Si namque iuxta rationis veritatem anima præstantior est corpore, videmus autem quām execremur ac detestemur corporis sordes, aut quām conteramur ac mœsti reddamur animo, si conspexerimus illud lacerari, vel insidiosè lædi; quanto magis consentaneum erat, prædicto modo eum, qui & Christi & fratris amans est, erga peccata affici, ubi videt delinquentis animam velut à bestiis vulnerari, deuorari, & quasi sanie & putredine miserabili modo corrumpi, dicente Davide: *Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum,* Psal. 37, 5. *velut onus graue grauia facta sunt super me.* Putruerunt & corruptæ sunt cicatrices meæ à facie insipientiæ meæ: miser factus sum, & incuruatus usque in finem, tota die mœstus ambulaui. Adiungamus in hunc locum Commentarium sancti Gregorij: Tantò unaquæque anima fit pretiosior ante oculos Dei, quanto fuerit despecta ante oculos suos. Quid autem infelicius quām infelicitatem non cognoscere, & inter ipsa vitæ discrimina nullum infirmitatis dolorem sentire? Hinc enim fit, ut, eodem Gregorio teste, mens nostra insensibilius obdurescat, nulla quæ Dei sunt diligat, nequaquam superna concupiscat: & quia amoris intimi calorem non habet, frigida deorsum iaceat, ac miserando modo fiat quotidie tantò securior, quanto peior; cumque vnde sit lapsa non meminit, & supplicia secutura

non metuit, quantum lugenda sit nescit. Hoc igitur munus, hoc officium Confessarij est, ut ad vitæ actæ despectum, ad infelicitatis notionem, ad sensum doloris pertrahat pœnitentem, ut conscientius proprij status detestetur mores suos, in quorum laudabili detestatione Euangelicum Centurionem imitetur.

Compareant, in anima pœnitentis, imago Mariæ; in spiritu Confessarij, imago Christi recumbentis.

Respicere in similitudinem picturæ.

IMA-

EXEMPLAR PROPOSITI NOVÆ VITÆ . Luc. 7.
Magdalena cum lachrymis hoc ipsum offerens.

DAVID HOC IPSVM DESIDERANS.
Cor mundum crea in me Deus: & spiritum
rectum innoua in visceribus meis.

IMAGO VIGESIMA OCTAVA.

EXPLICATA.

CONFESSIO nihil proficit pœnitenti, si desit debitum propositum vitæ melioris. Perfecta oris confessio, vt ait cap.3. de Gradibus perfect. Iustinianus, *ulterius non peccandi desiderium gignit.* Venit ad Christum Maria, qua ratione describit Augustinus lib.50. Homiliarum, Homil.23. Accessit ad Dominum immunda, vt rediret munda: accessit ægra, vt rediret sana: accessit confessa, vt rediret professa. Luit se Maria lacrymis suis, & tota munda comparuit, vt lotos ac puros esse confitentes doceret. *Lauamini, mundi estote.* Isidorus lib.2. *Isai.1,16.* Sentent. cap.16. Lauatur itaque, *& mundus est, qui & præterita plangit, & flenda iterum non committit.* Lauatur, *& non est mundus, qui plangit quæ gessit, nec tam men deserit, sed post lacrymas ea quæ fleuerat repetit.* Benè Gregorius 3. Parte Pastoralis cap.29. Admonendi sunt peccata carnis experti, *ut mare saltem post naufragium metuant, & perditionis suæ discrimina vel cognita perhorrescant: ne qui post patrata mala seruati sunt, hæc improbè repetendo moriantur.* Magdalena lota simul & munda proponitur, vt magistra sit pœnitentis discernentis

cernentis apud se cautiorem futurum in posterum, non quidem virtute propria, sed diuina, cuius est cor mundum creare, & spiritum nouum infundere. Scio monuisse Deum Ezechielis cap.18, 31. *Proiicie à vobis omnes prævaricationes vestras, in quibus prævaricati estis, & facite vobis cor nouum, & spiritum nouum.* Fieri tamen nequit sine diuino fauore. Quamobrem Dauid recurrens ad Deum dicebat: *Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innoua in visceribus meis.*

Miraculosa imago.

*Miracu-
lū in Mag-
dalena pa-
tratum.
Proverb.
24, 16.*

Fragilis est natura humana, ad malum prona, semper labitur, semper proruit in criminis. *Septies in die cadit iustus.* Quòd si quis ita se teneat ut semper stet, res similis prodigo est. Hoc prodigium virtute pœnitentiæ fit, quæ talis est aliquando, ut ex vi firmi propositi de cetero non peccandi impeccabilem hominem reddat. Quapropter in Psalm.118. Serim.22. satis benè dicit Ambrosius: *Tanta vis consummatæ emendationis est, ut in quamdam pueritiae redeat spiritualis ætatem, quæ vias erroris ignoret; crimen, etiam si velit, non posset admittere, quasi desuerit peccandi usum nosse.* Desueuit Magdalena flagitiis, priùs assueta peccatis. Dedisct culpas committere,

terē , qui firmiter apud se statuerit munditiem cor-
dis curare , nec non sui propositi tenax vixerit , &
dixerit : *Cor mundum crea in me Deus , & spiritum re-*^{Psal. 50, 12}
ctum innoua in visceribus meis. Ad hanc miraculosam
imaginem

Oratio noui Dauidis.

Deus clemens , qui Mariam absoluisti , & la-
tronem exaudisti , mihi quoque spem dedisti ,
redde me Mariæ similem , quæ venit ad pedes tuos
immunda , & rediit munda , numquam iam futura
immunda. *Cor mundum crea in me Deus , & spiritum*^{Psal. 50, 12}
rectum innoua in visceribus meis.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ :
Exemplar Magdalenæ , exemplar propositum
bonum habentis.

I.

LAURENTIUS IUSTINIANUS Sermone de Magdalena: *Imitatio*
Impœnitenti , & adhuc peccare volenti , non est tri-^{propositi}
buenda absolutio , alioquin qui talem cognoscitur absoluisse ,^{non pec-}
seipsum propria auctoritate transfigit , absque profectus al-
terius. Quisquis ergo Ecclesiæ minister attendat , vt coope-

rator gratiae esse velit, non tributor. Cùm impenditur absolutio vitæ melioris propositum non habenti, si constet, Confessario & pœnitenti nocua est: cùm datur antiquis moribus renuntianti, & vitæ veteri valedicenti, valet utriusque plurimum, Confessario & confitenti. Eapropter Bernardus ait in Confessione sua: *Fac me, quæso Domine, assueta mala relinquere, & quæ tibi placent peragere: Et studium, quod huc usque in peccatis exercui, te adiuuante, deinceps in tua voluntate da ut exerceam: ut ubi abundauit delictum, tua gratia redabundet.*

II.

Ioan. 14,6.
Ad viam,
veritatem,
& vitam
reducio. Christus suis pœnitentibus ait: *Ego sum via, veritas, & vita.* Si quis apud se non statuit errata sua corrigere, quo pacto reducetur ad viam? Reducta ad viam pœnitens Maria est, quæ viam iniquitatis deseruit. Qui falsas peccati infanias non effugit, veritatem non amplectitur. Veritatem amplexata est Magdalena, quæ priorem malè viuendi normam ac formam reliquit. Qui non agit de vitando mortis ac mortalis culpæ sepulchro, ad vitam nequaquam venit. Venit ad vitam Maria, quæ diu corrupta, cùm esset in peccatis sepulta, sepulchrum reliquit, & ad vitæ auctorem configuit. Pulchrum effugium. S. Basilius agens de Pœnitentia, & simul de Magdalena,

Iena, Exemplar tibi proposuit, inquit, vt ad pedes Iesu fugias. Quandocumque voles, fuge ad illum, & cum fiducia riga pedes illius.

III.

Bonus pœnitens Dauid, qui boni propositi sui magnum argumentum dedit. Constat Dauidem firmiter apud se statuisse de cetero non peccaturum, cum eamdem nunquam iterauerit culpam. Constat etiam Magdalenam sui cordis puritatem & munditatem conseruasse, ut pœnitentiae suæ certum testimonium præberet. Hoc argumentum, hoc testimonium exigit Christus, qui paralytico dixit: *Iam amplius noli peccare.* Idem tibi dictum puta, si velis remissionem & absolutionem tuorum scelerum impetrare.

IV.

Cum castrum, ciuitas, aut quid simile custodiendum homini traditur, fideliter se seruaturum iuramento confirmat. Magnum depositum est diuina gratia, quæ nobis virtute Sacramentalis absolutionis impenditur: antequam illa impendatur, opus est, ut firmos ac fidos custodes fore nos proponamus. Princeps humanus non deponit castrum aut ciuitatem apud ministrum, de cuius fide testimonium non habet; nec gratiam suam Deus committit pœnitenti adhuc peccare volenti. Fidelis est ille

X x 2 qui

Rom. 10.
10. qui corde credit, & quod credit ore fatetur. *Corde*
creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem.
Fidelis pœnitens est, qui dicto suo delicta Confes-
sario manifestat, & corde prauos mores se correctu-
rum profitetur, vt purus ac putus fiat beneficio Pœ-
nitentiæ de qua Ephræm: *Si peccatis delictisque abun-*
damus, in ipsa ablueramur. Habetis eam pro lauacro non
solum regenerationis, sed etiam reparationis. Siquid pecca-
uerimus, per ipsam abluti mundi euadimus.

V.

Ecclesi vi-
tus & futura
odor.

Coniungit Magdalena cum lacrymis alabastrum
vnguenti, coniungit cum dolore pœnitentiæ vita-
lem odorem, non quidem vitæ præteritæ, cùm pra-
ua fuerit; sed futuræ, quam se acturam in poste-
rum firmiter statuit. Perfecta pœnitentia non est,
quæ manat & scatet lacrymis solùm, caret tamen
vnguenti alabastro, caret odore vitæ futuræ, quem
Confessio Regis Dauidis, & Mariæ pœnitentis ex-
halat & adspirat.

V I.

Ardor boni
propositi.

Basilius de Vera Virginitate: *Maria pedes Domini*
deosculans, non ut viri, sed tamquam Domini osculaba-
tur pedes: lacrymis quidem antiquam flagrantis concu-
piscentiæ voluptatem in se prudenter extingueens, &
consenscere faciens; affectuque egregio in Dominum, &
san-
ctis

Etis oculis spiritum animæ vehementer accendens. Vbi firmum propositum non peccandi de cetero viget, ibi spiritus ardor est.

VII:

Sanctus Ephræm in eos qui quotidie peccant, & ^{Cacitas re-labentis.} quotidie pœnitentiam agunt: *Qui secundò in eumdem lapidem impegerit, cæcus est, aut mente captus, non cernens quod fugiendum sit. Hac cura adhibita cum pœnitentia accede, cuius præsidio munitus Creatorem placare stude, humilis ac tristis, demissò vultu, atque suspirans, præterita dolens, futura prospiciens. Sic fornicatrix mulier scortum luxuriosè agens, atque insaniens libidinosa, ac evidenter scandalosa Saluatoris pedes capillis capitis sui abstergens, ex lacu reuocatur profundorum & impiorum.*

VIII.

Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio sit ad Rom. 10, salutem. Accessit Magdalena ad Christum, accessit ^{10.} Imitatio in ægra, & rediuit sana: peccauerat in corpus suum committendo carnis delicta, proposuit ad pedes Christi se aliam omnino futuram, mutauit omnino mentem, corpus infirmum refecit & conualuit. Medicamentum itaque infirmi corporis hoc est, ut qui malè habuerit, ad pedes Christi recurrat, faretur crimina sua, de cetero se non peccaturum proponat, cor nouum & spiritum nouum appetat,

& petat, *Cor mundum crea in me Deus, & spiritum re-
ctum innoua in visceribus meis.*

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi mundantis Magdalenam,
exemplar Confessarij.

I.

*Imitatio
Christi
mundantis
cor Mag-
dalena.*

Cuius mentis & animi Magdalena foret, cùm esset ad pedes Christi, Christus nouit: nouit firmum habuisse propositum de cetero non peccaturam, sed ipsius vestigiis firmiter inhæsuram, cuius pedes lacrymis abluit. Nouerit Confessarius sui munera esse, mentem pœnitentis penetrare, & de bono eius proposito notitiam habere, vt illum absoluat. Christus quidem animum Magdalenæ perspiciebat, prouidit tamen, vt signa alabastri & vnguenti mentis & animi secum adueheret, vt Confessarij, qui corda pœnitentium non intuentur, ad signa & indicia recurrent, ex quibus sensa animi eorum coniectent.

II.

*Confessa-
rius medi-
cus est.*

Confessarius medicus est, & contritis corde medetur. Qui medicam artem exercent, vt occultæ infirmitati remedium adhibeant, considerant externa signa, & hoc ipsum præstare Confessarius debet,

bet, ut occultis culparum morbis applicet medicinam. Qui curat ægrum, attendit ea quæ & mortem ægrotantis portendunt, & simul ea quæ vitam periclitantis prænuntiant. Attendant quoque Confessarius non solum peccata quæ confitentis animæ mortem declarant, sed externa etiam boni propositi signa, quæ vitam confitentis ac verè pœnitentis portendunt. Prodest ægro medicina, cùm licet bene sperare; sin minùs, nihil prodest, perditque penitus artem suam, qui illam frustrà impendit & expendit.

III.

Confessarius iudex est. Cùm homo sit, more humano iudicium exercere, ferreque sententiam debet. Non fert censuram Ecclesia, nec Ecclesiasticus de occultis iudicat Confessarius. Quapropter Deus, qui scrutator cordium est, pœnitentibus iniunxit, ut coram Confessariis suis effunderent corda sua, sicut etiam cor suum Magdalena effudit. Produxit exteriorū per exteriora argumenta, quibus Christus Simonem non de feminā solùm, sed de se quoque male sentientem redarguit. Quid Simon? *Hic si es-* Luc.7,39. *set propheta, sciret vtique, quæ et qualis est mulier,* quæ tangit eum; quia peccatrix est. Quid Simoni Christus? *Vides hanc mulierem?* *Intraui in domum tuam,* aquam

aquam pedibus meis non dedisti : hæc autem lacrymis rigauit pedes meos , et capillis suis tergit. Osculum mihi non dedisti : hæc autem ex quo intravit , non cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meum non vnxisti : hæc autem vnguento vnxit pedes meos. Impendit absolutionem , Remittuntur ei peccata multa. Non impendit , donec animus Magdalenæ externis argumentis se proderet : nec ferat suum iudicium Confessarius , nec absoluat , donec pœnitentis animus foras prodierit , & per signa externa innotuerit.

I V.

*Ioan. 20.
10.
Attendat
externa
signa.*

Spiritus sanctus scrutator cordium est , quem olim Confessariis suis Christus dedit ac distribuit: Accipite Spiritum sanctum , quorum remiseritis peccata , remittuntur eis. Non indiget Spiritus sanctus externis signis & argumentis , vt animum pœnitentis intueatur : indiget Confessarius , cuius humanæ indgentiæ , per ea quæ foris apparent , consulitur & succurritur , ne aliquando decipiatur. Nemo se decipi gaudet , nemo fraudem non vitat , cùm possit. Caveat sibi Confessarius ne decipiatur , attendat quo animo sit pœnitens , ne fallatur.

V.

*Sequestrem
agato.* Sequester Dei ac pœnitentis Confessarius est. Habet enim (S. Dionysio Arcopagita Ecclesiast. Hierarch.

cap. 7.

cap. 7. p. 3. §. 7. teste) potestatem segregandi, tamquam interpres diuinorum iustificationum; non quod irrationabilibus motibus sapientissima diuinitas seruiliter (ut honeste dixerim) obsequatur, sed quod ipsem spiritu mysteriorum principali, à quo ad interpretandum mouetur à Deo, pro meritis iudicatos secernat. Siquidem ei qui diuinæ reuelationes à supremo Patre didicerat, dicitur: *Quod-* Matth. 16,
cumque ligaueris super terram, erit ligatum et in cælis; *et*
quodcumque solueris super terram, erit solutum et in cælis: ita ut ille, omnisque Confessarius illi similis, iuxta reuelationes paternarum iustificationum sibi indultas, quasi interpres ac portitor Deo charos admittat, *et* impios excludat. Constat enim quo animo erga pœnitentem Deus sit, atque ostendit Christus Confessariis ipsis cum dixit:
Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, Ioan. 20,
remittuntur eis. Accipite Spiritum sanctum, diuinum^{10.} cor nostrum accipite. Qui diuinum iam animum Confessarius accepit, oportet ut & animum hominis pœnitentis notum habeat. Nescit duarum partium sequester esse, qui mentem illarum nescit, & ignorat internum illarum statum. Caveat is, qui de mundando corde pœnitentis Mariæ agit, ne ipse maculis & fordibus inquietur.

V I.

Sanctus Bonaventura in Confession. cap. 1. par-

Y y   ticul.

Seruet
mundi-
siem.

1. Cor. 9,
27.

ticul. 2. *Sollicitus etiam sit Sacerdos, ne dum confitentem foris à sordibus purgat, ipse ex iis quæ audit, per voluntariam delectationem interius sordidetur.* Debet enim esse ut nobilis manus, quæ alium lauans lauatur, mundans mundatur; non vt lixiuia vilis, quæ alia mundificans inquinatur. Meminerit igitur Confessarius Pauli Apostoli, eiusque Apostolicæ curæ ac sollicitudinis, ne se inquinaret, dum purgandis & emundandis proximis suis vacabat. *Castigo, inquit, corpus meum, & in seruitutem redigo, ne cum aliis prædicauerim, ipse reprobis efficiar.* Nobilis profectò manus erat, quæ dum mundaret animas, ipsius anima magis pura ac nitida reddebatur. Non erat vilis aqua, quæ dum purgat, sordidatur. Apostolicus Confessarius sibi prouideat, caueatque diligenter, ne cum puras animas effecerit, sordida ipsius anima fiat, & vt immunda habeatur, & condemnetur.

Compareant, in anima pœnitentis, imago Chananax; in spiritu Confessarij, imago Christi seuerè agentis.

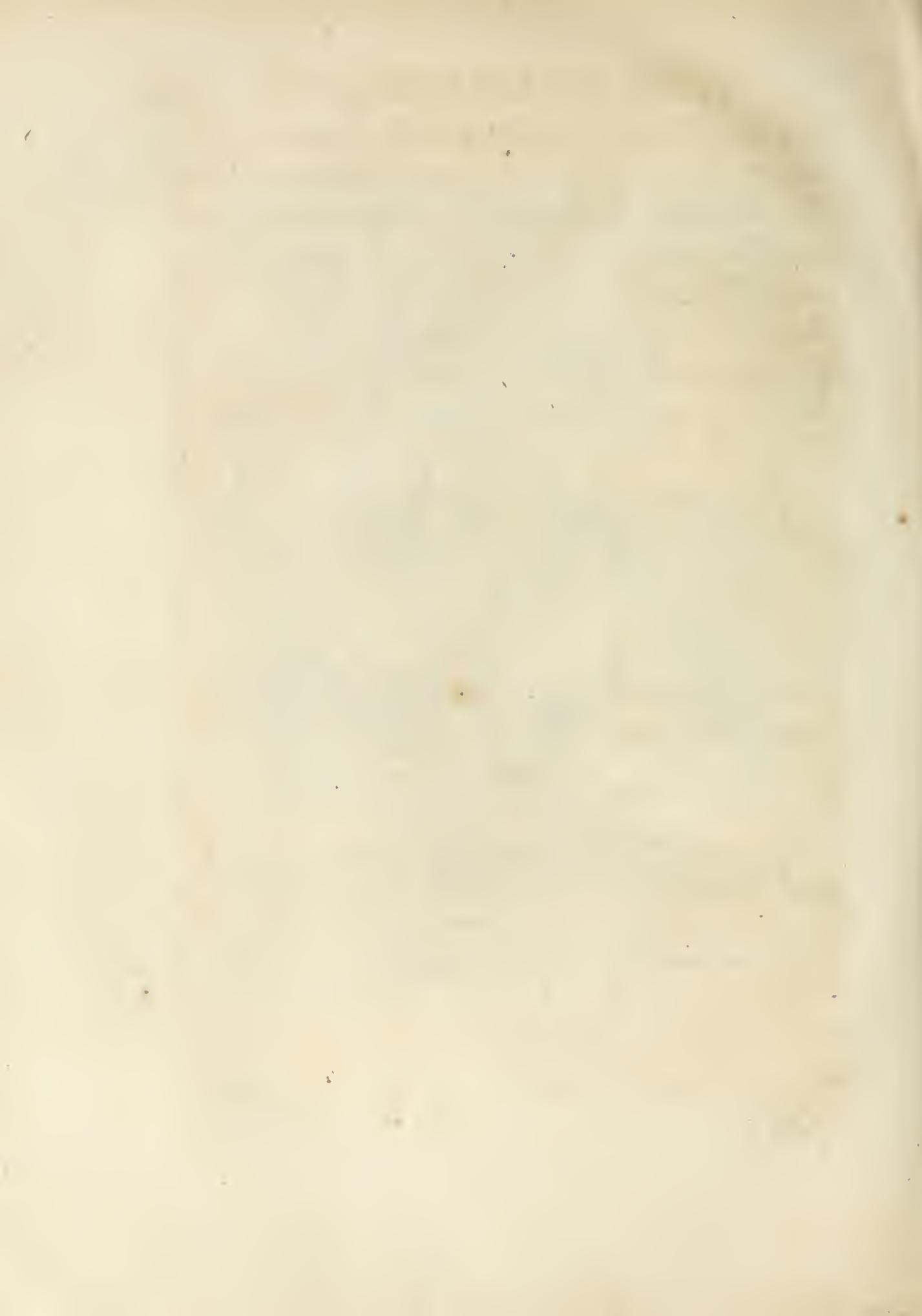
Respice in similitudinem picturæ.

IMA-

EXEMPLAR ACCEPTATÆ POENITENTIÆ. Mat. 15.
Chananæ male accepta, et bene accipiens.

DAVID MALE ACCIPI NON CURANS, ID SOLVM PETENS:
*Ne proijcas me à facie tua: et spiritum
sanctum tuum ne auferas à me.*

IMAGO VIGESIMANONA

EXPLICATA.

 IVID acciderit mulieri Chananaæ, refert D. Matthæus cap. 15, 21. *Egressus Iesus secessit in partes Tyri & Sidonis. Et ecce mulier Chananaea à finibus illis egressa clamauit,* dicens ei : *Miserere mei Domine, fili Dauid, filia mea male à dæmonio vexatur. Qui non respondit ei verbum.* Et accedentes discipuli eius rogabant eum dicentes : *Dimitte eam, quia clamat post nos.* Ipse autem respondens ait : *Non sum missus nisi ad oves, quæ perierunt domus Israël.* At illa venit, & adorauit eum, dicens : *Domine, adiuua me.* Qui respondens ait : *Non est bonum sumere panem filiorum, & mittere canibus.* Nouit piissimus ac clementissimus Dominus, cum opus est, seueritatem ostendere; nouit dimittere pœnitentes, ut magis alliciat, & eorum affectum probet. Constat ex dictis, ante filiæ liberationem bonam pœnitentiam passam esse mulierem Chananaam, nec curasse, idque solum prætendisse, ne sine salute filiæ à facie Christi recederet, sicut & Dauid solam animæ suæ salutem curans & cupiens orabat : *Ne proiicias me à facie tua, & spiritum sanctum tuum ne auferas à me.* Hoc tibi exemplar

proponitur, vt sis omnino paratus ad quamlibet pœnitentiam acceptandam, quam tibi Confessarius iniungat, id curans solùm, vt anima tua à peccatis liberetur, & simul ab ignibus Purgatorij. Quantum è re tua sit impositio pœnitentiæ, vt à purgantibus flammis immunis fias, audi Richardum de Potestate ligandi atque soluendi cap.24. *Nouimus*, quoniam *quidam cauterio*, *quidam curantur vnguento*. *Est autem magnum beneficium*, *et misericordia plenum*, quantumlibet acerbo remedio, à morbo curari mortifero. *Quanta ergo, quæso, indulgentia, quantâve beneficentia*, *id putrificantis morbi leni mederi vnguento*, *quod post modicum opus haberet curari cauterio*? *Quid autem est quælibet pœnitentialis satisfactio*, *nisi vnguentum lene*, *in comparatione concremationis purgatoriæ*?

Miraculosa imago.

Psal.47,8.

Miracu-
lum in
Chananae
patratum.

Psal.1,4.

Psal.87,8.

Ventus fremens est indignatio diuina. *In spiritu* *vehementi conteres naues Tharsis*: instar pulueris peccatores proiicit, & excutit è terræ solo. *Non sic impij, non sic; sed tamquam puluis, quem proiicit ventus* à facie terræ. Diuina ira mari similis est, & instar fermentis maris vertit ac voluit fluctus. *Omnes fluctus tuos induxisti super me*. Ventus & mare indignationis diuinæ tunc temporis quiescunt, cùm quis pœnitientia in

tentiam agit, & acceptat. *Pœnitentiâ Deus mitigatur*, ait Tertullianus lib. de Pœnitent. Mirabilem se Christus reddidit, cùm ventos simul & mare ad suæ vocis imperium pacauit. vnde & homines stupentes dixerunt : *Qualis est hic, quia mare & venti obediunt ei?* Matth. 8.
Postulat Dauid, postulat & Chananæa, *Ne proiicias me à facie tua;* & ad hanc vocem silet ventus, quiescit mare. Quis non obstupescat ? quis non dicat, *Quænam virtus est ista, cuius vi mare & venti iræ & indignationis Dei reprimuntur ?* Et quis etiam non respondeat ? *Pœnitentiâ Deus mitigatur.* Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Christe sancte, qui feminam Chananæam recieisti ; & admisisti ; malè tractasti, & filiæ liberatione recreasti : hîc vre, hîc seca, per te & per Confessarium meum, hoc peto solum, libera animam à dæmonis seruitute, ne dimittas me sine gratia absolutionis, *Ne proiicias me à facie tua,* *(et) spiri-* Psal. 50, 13 *tum sanctum tuum ne auferas à me.*

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
Exemplar Chananaæ, exemplar acceptan-
tis Pœnitentiam.

I.

*Imitatio
Chananaæ
acceptan-
tis pœni-
tentiam.*

Christus non minùs piè , quàm sapienter sta-
tuit ac prouidit, ne vlla in Sacramento Bapti-
smini pœnitentia imponeretur , secùs verò fieret in
Confessionis Sacramento. Larga Baptismi indul-
gentia vti voluit , vt suauiter & amanter alliceret
homines , ne rursus peccata committerent. Sacra-
mentum verò Confessionis ita condidit, vt in eo ve-
nia daretur , salutarisque pœnitentia simul iniunge-
retur. Non minùs piè quàm sapienter ita disposuit,
vt qui larga illa indulgentia ac benevolentia abusi-
fuerant, temperatam pœnitentiæ rigore veniam con-
sequerentur, & à peccando deterrerentur. Benè mo-
net Cyrillus lib.8. in Ioannem cap.vlt. *Nullus peccator
absoluendus est, antequam per dignam pœnitentiam corre-
ctus, & interius appareat viuiscatus.* Optet igitur pœ-
nitens , vt ea sibi imponatur pœnitentia , quæ ani-
mam à peccando refrænet.

II.

*Socius in
labore
Christus.*

Pœnitentia Sacramentalis vim habet ex meritis
Christi,

Christi , qui socium se præbet , vt cum ipso pœnitente simul laboret , ita vt proferre liceat , quod olim Salomon proposuit æterno Patri diuinæ eius sapientiæ , postulans incarnationem. *Mitte illam de cœlis sanctis tuis , & à sede magnitudinis tuæ , vt mecum sit & mecum laboret.* Cùm sciamus Deum nobiscum esse , & laborare nobiscum Sapientiam Patris , quid timemus ? *Non timebo mala , quoniam tu tecum es.* *Psal. 22,4.* Qui socium Deum habet , nihil putat arduum , nihil asperum , omnia transilit , ac dicit : *In Deo meo transgrediar murum.* *Psal. 17,30*

III.

Semel & iterum legimus peccasse Dauidem : semel , cùm adulterium patrauit ; iterum , cùm suum populum recensuit. Propter adulterium prolem amisit & perdidit , propter censum verò suorum diram pestem passus est ; quapropter numquam sine pœnitentia iniuncta remissionem & absolutionem obtinuit. Prima pœnitentia leuior , secunda grauior : illa non deterruit Dauidem , quò minus rursus delinqueret ; ista detinuit , quò minus in peccatum relaberetur. Relabi non vult , qui grauem postulat pœnitentiam , & sibi impositam libenter admittit & exequitur.

IV.

*Debitum
culpa.*

Magnum debitum peccatum est. Magnum debitum semper vice una non soluitur & extinguitur, nec peccatum & eius reatus sola Confessione penditur, sed pœnitentia quoque necessaria est, ut temporalis pœna, in quam beneficio Sacramenti æternum supplicium mutatum est, compensetur & extinguatur. Potuisset, si Deus voluisset, condonationem culparum differre ac sustinere, donec plenè atque plenariè sibi fuisset satisfactum. Noluit creditor esse seuerus, maluit condonator esse pius, qui solutionem plenam non expectans, indulgentiam largiretur, & absolutionem impenderet.

V.

S. Ioannes Chrysostomus in cap. 23. Matthæi : *Si errauimus paruam pœnitentiam imponendo, melius est de misericordia Dei rationem, quàm de austерitate reddere. Ubi enim pater familias est largus, dispensator non debet esse auarus. Ut si Deus benignus, vt quid Sacerdos austerus? Confessarius iudex est, cùm agit nonnihil seuerius: si mitiùs & benignius se gerat, pater est. Time meat iudicem, patrem tamen reuerere. Licet Deo dicere, licet eius dicere Vicario, quod Dauid Psalm. 37, 1. orauit, Domine, ne in furore tuo arguas me. Basilius in hunc locum: Reprehensionem non deprecatur,*

tur, sed ne cum furore arguatur. Non item detrectat corripi, sed in ira corripi, veluti si quis Medico, qui paratus sit per ferrum, & cauterium, & amara remedia auxilium ferre in cura morbi alicuius, dicat: Ne, quæso, per ignem, neu per ferrum & incisiones, sed per leues & faciles medicinas me cura. Talis enim non remedium omnino, sed laborem doloremque remedij detrectat.

V I.

*Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad Rom. 10,
salutem. Credidit femina Chananæa, ethnicam se Imitatio in
fassa est, accepit pro delicto pœnitentiam, & pa-
tienter acceptata, & sibi & filiæ profecit ad sanita-
tem. Cùm in statu grauis morbi confiteris Sacerdo-
ti, te obiurgat, aetiam vitam reprehendit, te salu-
te indignum censet, affirmatque te dignum, qui
perpetuo morbo labores, è lecto sanus non surgas:
patienter age, patienter sustine, vt inficta pœni-
tentia salutaris tibi sit. Sic itur ad sanitatem: tan-
tum id postula quod optabat Chananæa, & quod
Dauid instanter & ardenter postulabat. Ne proii-
cias me à facie tua, & Spiritum sanctum tuum ne aufe-
ras à me.*

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi durè Chananaæam exci-
pientis, exemplar Confessarij.

I.

*Imitatio
Christi
Chana-
naem ex-
cipientis.*

Christus Chananaæam durè exceptit, sed cum il-
la ita se gessit & ita eam repulit, vt semper il-
lam traheret ad se. Charum tibi à te canem repellis,
& ipse reddit. Christus exemplo suo informat Con-
fessarios ac Vicarios suos, vt si quando opus sit seue-
riùs agere cum pœnitentibus, ita se gerant, vt eos
ab vſu confessionum non arceant, sed allicant, vt,
nobilium canum more, Dei iustitiam esurientium,
ad thronum gratiæ recurrent.

II.

Quoties rogat quis, Ne proicias me à facie tua, et Spiritum sanctum tuum ne auferas à me, in eo statu est, quem describit in Commentariis Augustinus. Est enim, ait, Spiritus sanctus in confitente. Jam ad dominum Spiritus sancti pertinet, quia tibi displicet quod fecisti. Immundo spiritui peccata placent, sancto displicant. Quamuis adhuc veniam de peccatis præteritis non habeas, tamen ex parte quod tibi displicet malum quod commisisti, Deo coniungeris. Hoc enim tibi displicet, quod & illi. Iam duo estis ad expugnandam febrem tuam, tu, & medicus.

Quia

Quia ergo non potest esse confessio peccati, & punitio peccati in homine à seipso: cùm quisque sibi irascitur, & sibi displaceat, sine dono Spiritus sancti non est. Hanc iram pœnitentis erga se, hanc punitionem & displicenciam alit & fouet Confessarius, cùm adiungit pœnitentiam.

III.

Consideret Confessarius bis à Christo dátum Apostolis Spiritum sanctum; semel quidem, cùm ^{Ioan. 20,} Christus afflauit; iterùm, cùm factus est de cælo sonus tamquam aduenientis Spiritus vehementis, & ^{Actor. 2, 2.} sciat Spiritu sancto, quo ditatus est, vti, suauiter se ^{Confessarij} gerendo & agendo cum pœnitente, & interdum se-^{ira sine pec-}
uerius & vehementius procedendo, sicut & Christus ipse cum Chananaea processit. Nouit Agnus Dei nonnihil aliquando irasci, nouit & columba Spiritus sancti iram suam habere. Benè Augustinus Sermonе de Apparitione Spiritus sancti, in 1. Canonіcam Ioannis: *In columba specie Spiritus sanctus venit, quo nobis charitas infunditur. Quare hoc? Fel columba non habet, tamen rostro & pennis pro nido pugnat, sine amaritudine sæuit, sine felle corrigit & castigat.* Ergo Spiritus sancti ministris sine amaritudine sæuire, sine felle corrigerе & castigare pœnitentes licet. *Irascimi-^{Psal. 4, 5.} et nolite peccare.*

I V.

*Caveat ni-
miam in-
dulgen-
tiam.*

*1. Reg. 4.
18.*

Caveat diligenter Confessarius , ne nimia indulgentia sibi suisq[ue] p[re]nitentibus noceat. Meminerit Heli Sacerdotis , qui cùm duos haberet filios sacrilegos & lasciuos, mitius cùm illis egit quām oportebat , & impia sua pietate seipsum ac proles perdidit. Istæ cæsæ gladio perierunt , ille abiectus à sede ceruices suas fregit, & p[re]nas mortales luit. Confessarius pater est : cùm nimis parcit & indulget p[re]nitentibus , hoc facit ut petulantiores euadant , misereb[er]e pereant. Pereat & ipse repulsus , & abiectus à sede , quam indignè tenet & occupat. Christus cum Chananæa seuera pietate processit , & Confessarius , qui piè seuerus est , Christum refert , Christum imitatur.

V.

sit cantus.

Ioan. 4, 6.

Aduertat interim modestus Confessarius , quanta sit opus cautione, cùm feminas confitentes audit. Christus cùm exciperet Confessionem Samaritanæ, fatigatus ex itinere sedebat sic supra fontem , ne feminam sibi adstantem intueretur. Cùm accessit Magdalena , retrò stetit , ne se oculis Christi exponeret. Cùm adest Christo Chananæa , auertit ab illa faciem. Audiendus in hac parte est & accipiendus S. Bonaventura in Confess. cap. i. particul. 3. *Debet etiam*

-etiam cauere Sacerdos , ne vultum sibi confitentis , maxi-
-mè mulieris , respiciat , ne confitentes confundantur , et) ne
-ipse delectatione illicita capiatur . Unde debet semper mu-
-lier sedere à latere Confessionis , quia , ut dicit Habacuc , Habac. i, 9
Facies eius ventus vrens.

V I.

Basilius in Asceticis : Quemadmodum Præpositum Habeatur Medicus salutis.
absque ullo affectuum motu medelam infirmis applicare de-
bere diximus , ita vicissim oportet eos , qui curantur , in-
iunctas pœnas non inimico animo suscipere , nec tyranni-
dem existimare ad animæ salutem per commiserationem im-
pensam curam . Turpe namque est , eos qui corporibus ægro-
tant , tantum habere fidei Medicis , ut siue incident illi ,
siue vrant , siue amaris pharmacis sanent , pro benefacto-
ribus eos habeant : nos verò non eodem præditos esse affe-
ctu erga eos , qui animas nostras curant , si quando per la-
boriosam curandi rationem salutem nostram studiose pro-
curant . Non ita magni Deus æstimat valetudinem
corporalem , quam Medicis humanis curandam ac
custodiendam committit : salutem spiritalem ma-
gni pendit , cuius procuratores constituit Sacerdo-
tes , quibus tradita potestas est consecrandi & offe-
rendi Corpus & Sanguinem Christi , ut nimirum
quos habet ministros sacri altaris , Vicarios etiam
sumat , ut sanctificant & immolent æterno Patri
ani-

animas pœnitentium , quas in summo habet pre-
tio. Respondent sibi res empta & eiusdem æstima-
tio , respondent quoque sibi anima pœnitentis &
pretium Sanguinis Christi , quo & ipsa redeumpta &
obtenta est.

Compareant , in anima pœnitentis , imago La-
zari ligati ; in spiritu Confessarij , imago Christi
absoluentis.

Respice in similitudinem picturæ.

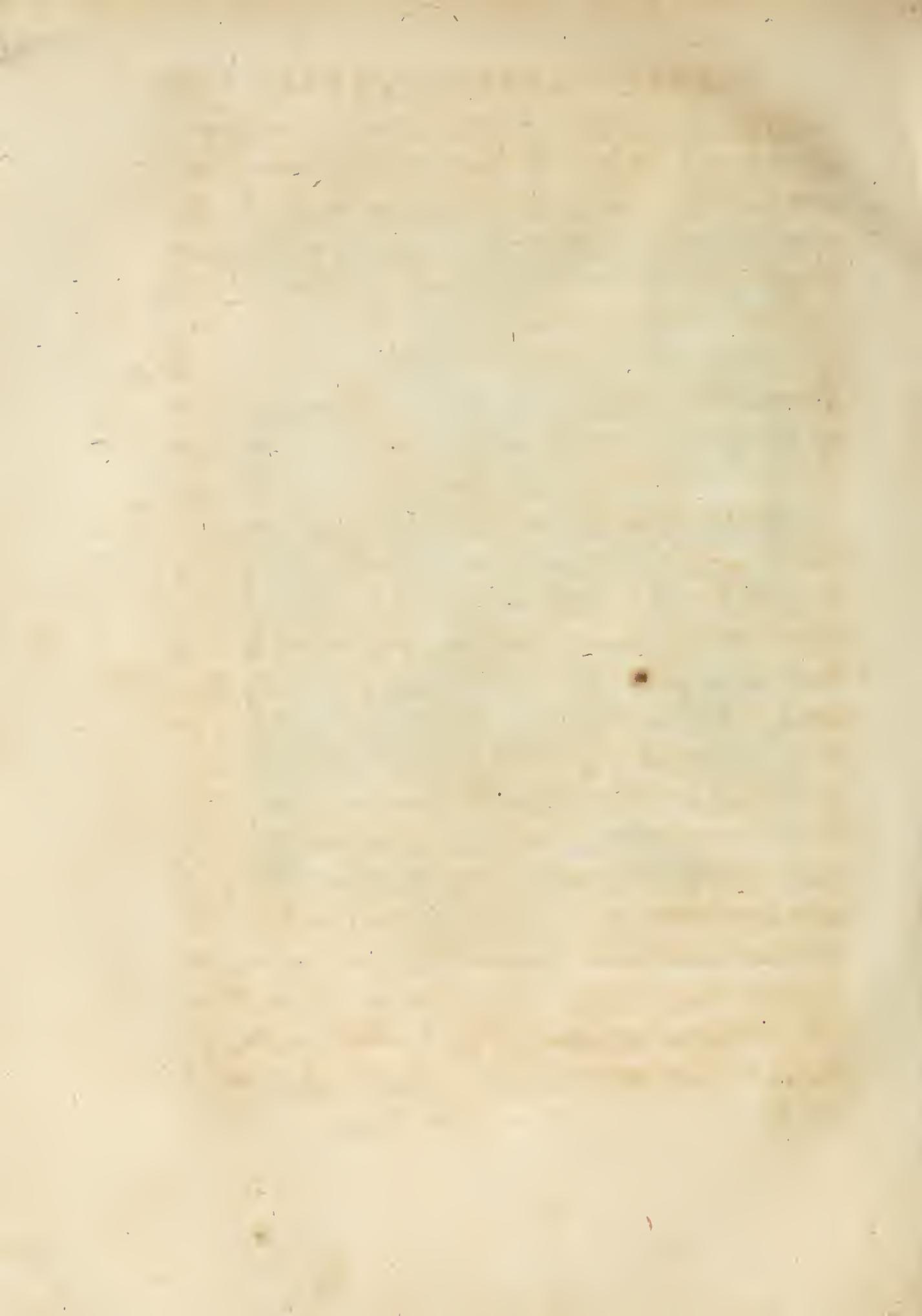

EXEMPLAR ABSOLVTIONIS. *Ioan. 11.*
Lazarus suscitatus, & absolutus.

DAVID PETENS ABSOLVTIONEM.
*Redde mihi l&aeutiam salutaris tui: et spiritu
principali confirma me.*

Aaa

IMAGO TRIGESIMA
EXPLICATA.

AVGVSTINVS de Utileitate pœnitent. cap. 3.
Sacerdotes parcere debent pœnitentibus: quibus enim remittunt peccata, remittit Deus.
Nam ipse Lazarum de monumento suscitauit, soluendum tamen Discipulis obtulit; per hoc ostendens soluendi potestatem Sacerdotibus esse concessam. Christus voce magna clamauit: Lazare veni foras. Pro-^{Ioan. xi.}
diit è sepulchro Lazarus, totus vincitus & ligatus,^{44.}
dixitque Christus Discipulis: Soluite eum, & finite^{Ioan. xi.}
abire. Solutus est, & absolutus, quemadmodum in^{41.}
expressa imagine apparet. Exprimit præsens imago,
quid fiat cum pœnitente Dauide, postquam iam
confessus est, post confessionem iam factam, in-
iunctainque pœnitentiam. Sacramentum Pœnitentia
formæ absolutionis perficitur, dum dicit Sacer-
dos: Ego te absoluo à peccatis tuis, in nomine Patris, &
Filiij, & Spiritus sancti. Benè S. Ephræm de Pœnitentia:
Tres dies habet pœnitentia ad consequendam veniam,
quoniam nouit Trinitatem vinculum peccati soluentem.
Quid gratius, quid iucundius ista absolutione est?
Redde mihi lætitiam salutaris tui, & Spiritu principali^{Psal. 50, 14}

Psal. 59,9. *confirma me*. Hieronymus in illud Psalmi, *Iuda Rex meus*, satis benè monet nos: *Videte in quanta gloria est qui agit pœnitentiam*, *Iudas enim Confessus interpretatur*. Hæc regalis confessio absolutione coronatur; absolutione, inquam, quæ ita vitalis est, ut eius virtute fiat quod adstruit S. Ephræm: *Peccatores accipit, & iustos eos efficit*. *Heri mortui erant, hodie Christo per pœnitentiam vivunt*. *Heri alieni & inimici, hodie domestici & amici Dei*.

Miraculosa imago.

*Miracu-
lum patra-
tum in La-
zaro.*

Q Voties homo confitetur & absolvitur, toties miraculum patratur, toties Lazarus è sepulchro procedit, & à nexibus mortis liberatur. Augustinus Tract. 49. in Ioannem: *Quid est procedere, nisi ab occultis velut exeundo te manifestare?* Sed ut confitearis, Deus facit, magna voce clamando, id est, magna gratia vocando. Ideò cùm processerit mortuus adhuc ligatus, confitens & adhuc reus, ut soluerentur peccata eius, ministris hoc dixit Dominus: *Soluite eum, & finite abire*. Hoc tam insigne miraculum tribuendum non tam ministris, quàm Christo, cui Dauid: *Redde mihi lætitiam salutaris tui, & spiritu principali confirma me*. Hac super re rursus audiatur Augustinus de Verbis Domini Serm. 8. *Quis peccatorem mortuum in peccatis resusci-*

resuscitabit, nisi qui remoto lapide clamauit dicens, Lazare prodi foras? Quid est autem foras prodire, nisi quod occultum erat, foras prodire? Foras prodire non posset, nisi viueret: viuere autem non posset, nisi resuscitatus esset. Ergo in confessione, sui accusatio, Dei laudatio est. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Deus potens, qui Lazarum mortuum ab inferis resuscitasti, & à mortalibus vinculis per manus Apostolorum absoluisti: Lazarus alter ego sum, clama, obsecro, *Lazare veni foras*; præcipe Sacerdoti, Solue, & sine eum abire: dicatque Sacerdos tuus, & Confessarius meus: *Ego te absoluo à peccatis tuis*: cuius absolutionis virtute, redde mihi lætitiam salutaris tui, & spiritu principali confirmame.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
Exemplar Lazari absoluti, exemplar accipientis absolutionem.

I.

NAZIANZENUS Orat. 49. *Magnam hanc vocem, Lazare veni foras, in sepulchro iacens audisti. Quid enim solutionem.*

A a a 3

enim verbo vocalius & exaudibilis? Prodiisti non quadriuo, sed multis diebus mortuus ad vitam rediens, atque funebris vinculis solutus es, caue ne rursus emoriaris, iisque qui in sepulchris habitant, aggregeris, ac peccatorum tuorum funibus constringaris: incertum enim est, an rursus è sepulchro ad vitam excitaberis. Petiisti: Redde mihi lætitiam salutaris tui, & spiritu principali confirma me: reddita salus est, & simul vita, cum vitalis ac salutaris absolutio impensa est; cogita iterandam forsan non esse; cura diligenter, ne rursus in laqueos mortis incurras.

I I.

Tertullianus libro de Pœnitent. Si tibi indulgentia Domini accommodat, unde restituat quod amiseras, iterato beneficio gratus esto, nedum ampliato: maius enim restituere, quam dare, quoniam miserius est perdidisse, quam non accepisse. Datur in Baptismate gratia, amittitur per peccatum, redditur ac restituitur per Sacramentum Pœnitentiæ. Beneficentia diuina in donatione gratiæ Baptismatis satis resplenduit, sed melius apparet in ista restitutione, quam Deus facit virtute Sacramenti Pœnitentiæ implens Dauidicum votum, Redde mihi lætitiam salutaris tui.

I I I.

Vitalis & salutaris absolutionis particeps factus,
Lazarum

Lazarum alterum te esse considera , alterum Dauid simul te esse arbitrare. Cantat naufragus David : Torrentem pertransiuit anima nostra. Cantat Lazarus absolutus : Laqueus contritus est, & nos liberati sumus. Adiungat se Dauidicus pœnitens , at simul canat. Nisi quia Dominus erat in nobis , dicat nunc Israël: nisi quia Dominus erat in nobis. Cùm exurerent homines in nos , fortè viuos deglutiissent nos. Cùm irasceretur furor eorum in nos , forsitan aqua absorbuisset nos. Torrentem pertransiuit anima nostra : forsitan pertransisset anima nostra aquam intolerabilem. Benedictus Dominus , qui non dedit nos in captionem dentibus eorum. Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium. Laqueus contritus est, & nos liberati sumus. Adiutorium nostrum in nomine Domini , qui fecit cælum & terram.

I V.

Ouis perdita dicebas , Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam. Inuenit te Pastor, & ostendit in te magnam clementiam suam. Fumosa Restaurat facie eras, & clamabas , Dele iniquitatem meam : dele culpâ , tua anima candida reddita est. Eras miser paralyticus, & statum tuum recognoscens asserebas, Quoniam iniquitatem meam ego cognosco. mutasti statum , mutasti conditionem , conuersa est contritio in gaudium & exultationem , in lætam iucundamque.

que absolutionem. Satis benè Iustinianus de Gradu perfect. cap. 3. *Confessio compunctione referta animum replet gaudio, agilitate quadam latificat pœnitentem.* Instar ^{Luc. 15, 21} filij prodigi clamabas, *Peccavi in cælum & coram te, non sum dignus vocari filius tuus;* & factus est tanti patris ^{Psal. 12, 4} dignus filius. Cæcus eras, & dicebas, *Illumina oculos meos.* Illuminatus es, benè & verè confessus es simul cum Samaritana, & cum ea in nouam creaturam translatus & transformatus es. Qui malè priùs audiebas, audis benè. Qui tibi displicebas, Deo placet. Qui liberationem tuæ animæ cupiebas, accepisti. Omnia hæc & similia beneficia uno hoc verbo continentur, *Absolutus es.* Proficiat igitur Lazare, proficiat Christiane Dauid, absolutio Sacramentalis viuifica & salutaris tibi impensa, tibi concessa, *in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.*

V.

^{Rom. 10,} *Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad*
^{10.} *Imitatio in salutem.* Lazarus in sepulchro iacuit mortuus, ante
^{egritudine.} cuius resurrectionem iussit Christus ut sepulchrum
^{Psal. 5, 10.} aperiretur, non quidem ut fœtorem exhalaret, quâm
 vt mortuus se aperiret & exponeret quis esset. *Sepul-*
chrum patens est guttura eorum, qui delicta sua iactant,
& fœtorem putridum innittunt; patens quoque gut-
tur

tur eorum est , qui ore suo se produnt , & salute in
sibi acquirunt. Salutaris enim , & vitalis corpori &
animæ Sacramentalis absolutio est ; pete ergo ab-
solutionem , in qua salus sita est ; precare quod sibi
voluit Dauid : *Redde mihi lætitiam salutaris tui, et spi-* Psal. 50, 14
ritu principali confirmam me.

Audi Pater Pœnitentis :

Exemplar Christi Lazarum suscitantis,
exemplar Confessarij.

I.

Christus Lazarum suscitat , & per Apostolos Imitatio
Christi
Lazarum
suscitan-
tis. soluit , & in Sacramento Confessionis vtrum-
que præstat per Confessarios. Cùm enim Minister
Sacramenti dicit , *Ego te absoluo à peccatis tuis , mor-
tuus resurgit , ligatus absolvitur. Qui indignè mi-
nistrat , Lazarum suscitat ac soluit , & loco Lazari
ritè ac dignè confitentis , ligatus & mortuus in se-
pulchro delitescit.*

II.

Cùm nascitur in regno Princeps , qui vinculis
detinentur liberantur. Nascitur Christus per gra-
tiā , & incipit viuere in homine , vbi priūm re-
dit in gratiam & amicitiam cum Deo. vnde Paulus ,
Vivō ego iam non ego , vivit verò in me Christus. Hic idem Galat. 2, 20

Bbb ipse

ipse Apostolus cupiens in cordibus pœnitentium
Galat. 4, 19 oriri Christum , clamabat , *Filioli mei , quos iterum parturio , ut formetur Christus in vobis.* Formatus intus in Lazaro cùm claimaret , *Lazare veni foras* , in honorem mysticæ nativitatis liberatur per Apostolos , & per Confessarios pœnitens eripitur , qui in carcere erat , & vinculis detinebatur. Præstat vtrumque Confessarius , cùm dicit , *Ego te absoluo à peccatis tuis* , Christum per gratiam parturit , & efformat in anima , & simul captiuum à carcere & vinculis soluit.

III.

Confessarius iudex est , formam à Christo accepit , per quam possit ac debeat absoluere , nec tamen certam accepit formam , per quam debeat pœnitentem suum ligare. Si quis ligatus maneat , nec Christo nec eius Vicariis id tribuat , adscribat sibi , qui seipsum ad vincula traxit , in vinculis tenet. Si quis absolutus sit , non sibi sed Christo suam tribuat liberationem qui dixit Apostolis : *Soluite eum , et finite abire* , & simul præscripsit , quibus verbis absolutionem impendere tenerentur. Impendunt nomine Christi , vt Christo hoc singulare beneficium adscribant , dicantque : *Dirupisti Domine vincula mea , tibi sacrificabo hostiam laudis.*

Forma ab
solutionis
auctor est
Christus.

Ioan. 11,

41.

Psal. 115,

17.

IV.

IV.

Spiritus vivificat, secundum Paulum Apostolum, 2. Cor. 3, 6.
 proinde Christus constituens, & simul instituens
 Confessarios ait, *Accipite Spiritum sanctum*, Spiritum ^{Ioan. 20,}
 scilicet vitæ, vt mortuos ipsos in peccatis suis se-
 pultos excitetis, & in priorem vitæ statum restitua-
 tis. Christus postquam è sepulchro resurrexerat, in-
 sufflauit in Discipulos, & spiritum Confessariis suis ^{spiritus}
 attribuit & communicavit, vt nouerint, debere ^{vita penes}
^{Confessa-}
^{rios est.}
 priùs à mortuis suscitare seipso, quām eos qui ia-
 cent in peccatis mortui, tentent resuscitare. Mo-
 neant prætereà pœnitentes suos, cùm à commissis
 absoluuntur, & vitæ spiritu donantur, donari Spi-
 ritu Christi, qui liber est, iam à morte euasit, nec
 mors illi ultrà dominabitur, vt & in ipsis semper vi-
 uat, numquam moriatur.

V.

Confessarius accipit Spiritum sanctum à Chri-
 sto, de quo Augustinus lib. 15. de Ciuitate, cap. 26.
 loquitur in hæc verba: *Ipse Dominus Iesus non solum*
dedit ut Deus, sed etiam accepit ut homo. Propterea di-
cetus est plenus gratia. In ipso enim utraque natura mon-
strata est, humana scilicet & diuina. Accepit quippe ut ho-
mo, effudit ut Deus. Nos autem accipere hoc donum pos-
sumus pro modulo nostro, effundere autem super alios non

Oratio
Confessarij
vitalis.

utique possumus, sed ut hoc fiat, Deum super eos, à quo id efficitur, inuocamus. Ad hanc doctrinam stabilier-
dam figendamque in mentibus Apostolorum, & si-
mul Confessariorum, priusquam spiritum vitæ La-
zaro infunderet, orauit Patrem, & nos pariter ore-
mus, ut qui iacent in peccatis mortui, virtute Spiri-
tus sancti reuiuiscant.

V I.

Augustinus lib.50. Homiliarum, Homil.27. Ele-
uatus est Lazarus, processit ex tumulo, & ligatus erat;
sicut sunt homines in confessione peccati agentes pœnitentia-
tiam. Jam processerunt à morte. Nam non confiterentur,
nisi procederent. Ipsum confiteri, ab occulto tenebro-
so procedere est. Sed quid Dominus Ecclesiae suæ, inquit?
Matth.16, Quæ solueritis in terra, soluta erunt in cælo. Proinde, La-
zaro procedente, quia impleuit Dominus misericordiæ suæ
bonum perducere ad confessionem mortuorum latentem,
iam cetera implet Ecclesia mysteria, Soluite illum, & si-
nite abire.

Ministe-
rium Ec-
clesie.

Matth.16.
19.

Ioan.11,
41.

Compareant, in anima pœnitentis, imago Mat-
thæi; in spiritu Confessarij, imago Christi vocantis.

Respice in similitudinem picturæ.

IMA-

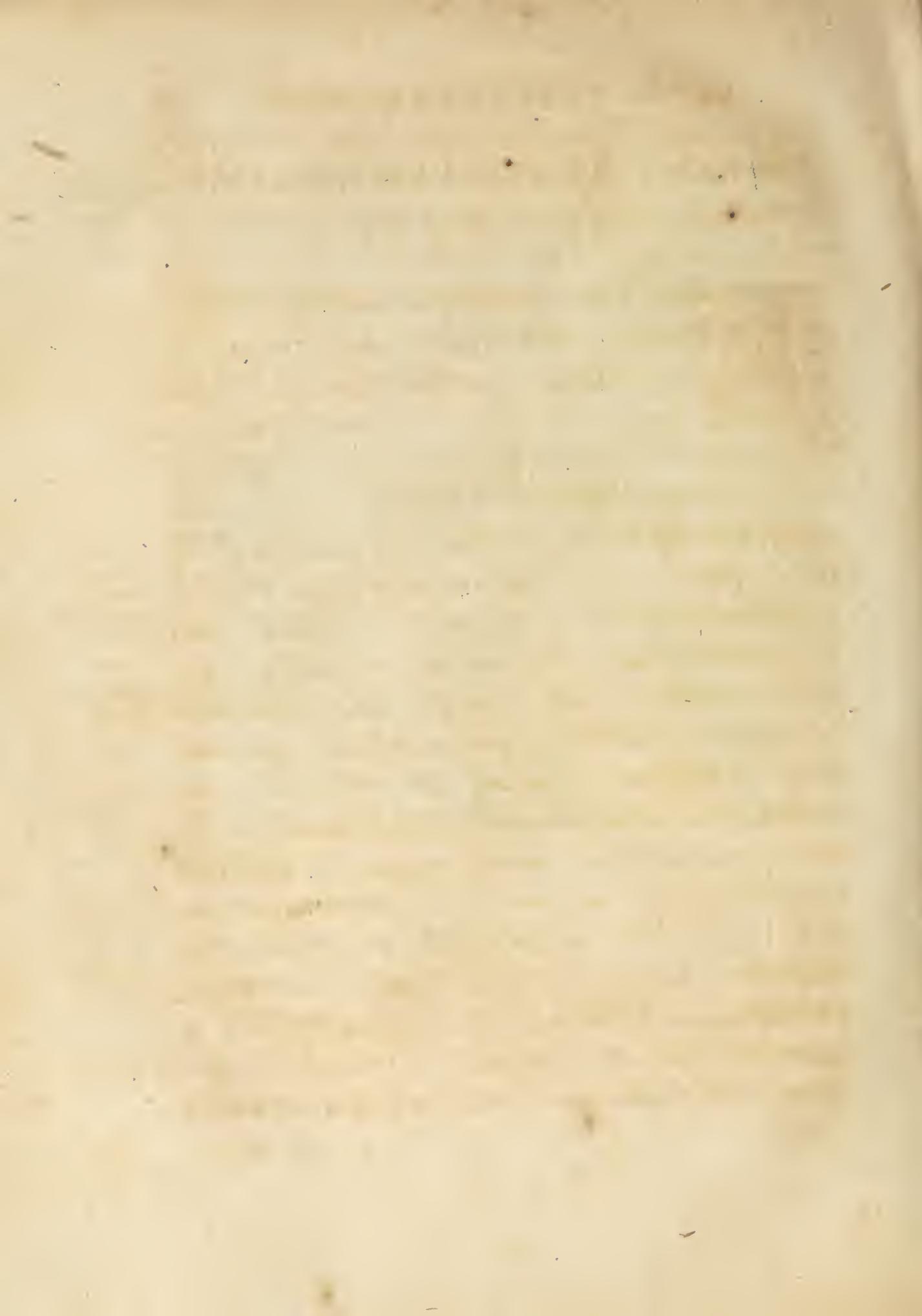
EXEMPLAR MISERICORDIÆ SATISFACTORIÆ. Matt 9.

Mattheus vocatus ut impios doceat.

DAVID VERBO ET EXEMPLO DOCENS.

Docebo iniquos vias tuas: et impij
ad te conuertentur.

IMAGO TRIGESIMA PRIMA

EXPLICATA.

DEVS quidem pius ac clemens est in remissione culparum, iustus quoque vindicex est in solutione pœnarum, quas non modò quærit, sed etiam exigit à pœnitente, ut diuinæ suæ iustitiæ satisfaciat. Satisfactoria opera cùm multa sint, tria præ ceteris sunt magis principalia atque communia, nimirūm pietatis, mortificationis, & orationis. Quæ tria suo ordine refert & offert pœnitens Rex. *Docebo iniquos Psal. 50,15.*
vias tuas, et impij ad te conuertentur. hæc spiritualis misericordia est. *Libera me de sanguinibus Deus, Deus Psal. 50,16.*
salutis meæ, et exultabit lingua mea iustitiam tuam. hæc carnis & sanguinis refrænatio est. *Domine labia mea Psal. 50,17.*
aperies, et os meum annuntiabit laudem tuam. hæc diuina laudatio, hæc vocalis oratio est. Primum omnium est opus misericordiæ, *Docebo iniquos vias tuas.* Pulchra hæc satisfactio est, ut qui conuersus est, deuios reducat ad Deum similis, per omnia Matthæo, qui semel à Christo vocatus, opes suas egenis reliquit, & seipsum Christo obtulit, ut errantes omnes ad viam virtutis & salutis reuocaret.

Compo-

Composuit primò reus causam suam , dein ad alienam rem componendam festinus accurrit. Præit exemplo, sequamur & nos *Domino Soli iustitiae obtemperantes* , quemadmodum agens de Baptismo monet Basilius : *Illuminemur ab ipso, intellectusque et virtutis gratiam promereamur, ut in ipso testificemur, et non solum ipsi niue reddamur candidiores, sed et vicinos nostros illustremus.*

Miraculosa imago.

*Miraculum
in
Matthæo
patratum.*

Quamuis per Confessionem & absolutionem sit extictus ignis gehennæ , restat & aliis ignis sopiendus, qui purgandis animabus iustorum in futuro sæculo destinatus est. Quantas vires ignis Purgatorij habeat, sacræ Litteræ contestantur. Eiusdem naturæ & conditionis cum illo traditur, qui paratus est diabolo & angelis eius : differunt , quòd unus æternus est , alter verò temporarius. Hic corporea & spiritali misericordia restinguitur. Ad utramque hanc exercendam exemplo suo nos prouocant Dauid & Matthæus. Accedit & Cyprianus Sermone de Eleëmosyna : *Sicut lauacro aquæ salutaris gehennæ ignis extinguitur , ita eleëmosynis atque operibus iustis delictorum flamma sopitur. Emundandis purgandisque peccatis nostris , medelis spiritualibus vulnera nostra curemus.*

curemus. Dedit Dominus curandis sanandisque vulneribus remedia salutaria, satisfacere pro peccatis. Mirabilis pœnitentiæ Baptismus, qui ignem gehennalem extinguit: mirabilis satisfactio misericordiæ, quæ purgatoriam flammam restinguat. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Deus, qui Matthæum publicanum pœnitentiæ & satisfactionis simul magistrum esse voluisti; concede mihi hanc gratiam, ut imitator eius existam. Hanc si concesseris, misericors erga pauperes & errantes, alter ero Euanglista Matthæus. *Docebo Psal. 50, 15 iniquos vias tuas, & impij ad te conuertentur.*

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
Exemplar Matthæi, exemplar misericordiæ
opera facientis.

I.

Ambrosius lib. 2. de Pœnitent. cap. 6. *Subiiciamus Imitatio nos Deo, ut non subditi simus peccato;* & tanta ^{Matthæi} misericordia operat conuersio, *ut qui Deum non agnoscebamus, ipsi eum bus satis iam aliis demonstremus.* Quia verò tanta fuit conuer-

sio Pauli , dicit ipse de se 1.Timoth. cap.1,16. *Misericordiam consecutus sum ad informationem eorum qui credituri sunt illi in vitam aeternam.* Magnum veræ pœnitentiæ indicium & argumentum est , si quis conuersionis animarum affectum & zelum habeat , curetque salutem aliorum , præsertim eorum quos malo exemplo suo à tramite iustitiæ auertit , & malè vivere docuit. Rogat Basilius , quomodo certa reddatur anima quòd purgata sit à peccatis ; & respondeat Regula 296. si totus sit in conuersione peccatorum , & concludit : *Quando igitur animam suam vel erga propria peccata, vel erga aliena iuxta praedicta affectam cognouerit, tum demum certus sit illam mundam esse à peccato.* Sic ostendit se mundam à peccato Samaritana , quæ postquam conuersa est, rediit ad Samariam, relicta hydria , & docuit Samaritanos. de qua Cyrillus lib.12.in Ioan.cap.99. *Cælesti Saluatoris gratia & doctrina plena ad docendos alios continuò fuit profecta.*

I.I.

*Qui bene operatur,
benè docet.* Non verbis solum , sed & bonis moribus reducio impiorum facienda est. Satis benè idem Ambrosius in Apolog. Dauid cap.16. *Sicut enim bona virtus specimen & virtutis exemplar in iis viris est, qui inoffensa vita suæ tempora percurrerunt : ita qui anteactis renuntiantes flagitiis , & vel incredulitatis erroribus emendauerint*

dauerint cursum posterioris ætatis, ad imitandum propositi sunt, qui vel opere vel cogitatione labuntur. Talis igitur esto, vt intuentes te peccatores vitam suam compónant, & prauos suos mores reforment. Talis euasit Matthæus, qui dicente Christo, *Sequere me*, Chri-^{Matth. 9, 9} stum secutus est, vt non tam verbo quām facto ipso peccatores sectatores Christi efficeret.

III.

Cūm Abner peccasset contra Dauidem, in gra-^{Benè satis-}
tiam Regis admissus, quām priuīm illud curauit,
vt qui suo exemplo conspirauerant, in partes regias
attraheret. *Surgam*, inquit, *& congregabo ad te Domi-*^{2. Reg. 3,}
num meum regem omnem Israël, *vt ineant tecum fœdus*,
& imperes omnibus, *sicut desiderat anima tua*. Vocauit
Christus Matthæum, & offerens se vocanti respon-
det: *Surgam*, *& congregabo ad te Dominum meum om-*
nem Israël. Quòd si tot iimpios conuertere pœnitentes
nēqueas, lucrare quot delinquentes possis. Si re-
nitantur, conare rebelles reducere, certus omni-
no, quòd licet tuis conatibus euentus non respon-
deat, respondebit tamen solutio, respondebit &
præmium.

IV.

Recognouit Rex Ezechias beneficium sibi remis-
sionis collatum. *Tu autem*, dicit Rex Deo, *eruisti ani-*^{Isai. 38, 17}

*solutio de-
biti.* *mam meam, vt non periret : proiecisti post tergum tuum*
omnia peccata mea. Recognouit deinde debitum suum,
 & statim de solutione facienda, de satisfactione red-
 denda cogitauit. *Viuens viuens ipse confitebitur ti-
 bi, sicut & ego hodie : pater notam faciet filiis veritatem
 tuam.* Communis Reip. pater Rex ille erat, omnes-
 que sibi subiectos paterno affectu complectebatur,
 & omnibus veluti filiis charissimis veritatem prædi-
 candam à se Deo promisit. Ad huius Regis exem-
 plur omnis pœnitens componatur. Si Princeps est,
 subditis ; si dominus, seruis ; si pater, filiis rectam
 viam virtæ, salutis & veritatis dēmonstret. Sciat ve-
 ram esse illam Laurentij Iustiniani sententiam de
 Compunct. Christian. perfect. Optimum & accepta-
 bile Deo opus est, pro honore ipsius vtilitatibus animarum
 insistere, illarum continuum fructum spiritualem acquirere.

V.

Exclamat S. Bonauentura Serm. 2. de S. Matth.
O quanta fuit huius Apostoli pœnitentia ! quam dura,
quam aspera, quam diuturna in prædicando ! Duram,
 asperam, & longam vitam duxerat in peccatis ; &
 vt illam compensaret ac resarciret, pœnitentiam an-
 teactæ vitæ contrariam elegit, quam in prædicatio-
 nis Euangelicæ ministerio per totum vitæ discur-
 sum passus est, *Deus divisit lucem à tenebris, & lux à*
tenebris

tenebris libera, Deo seruit in eo, vt & homines dirigat, & aberrantes à via in viam reducat. Diuisit à ^{Ministe-}
^{rium lu-}
^{cis.} tenebris peccatorum Apostolos suos Christus, & ^{Matth. 5,}
 constituit eos totius vniuersi luminaria. *Vos estis*, in- ^{14.}
 quit, *lux mundi*: & vt dignum Deo pro accepto be-
 neficio præstent obsequium, addit, *Sic luceat lux ve-*
stra coram hominibus, *vt videant opera vestra bona*, &
glorificant Patrem vestrum qui in cælis est. Digna lucis
 Apostolicæ compensatio, animas dirigere, & eas ad
 Deum suum reuocare.

V I.

Ezechias æger erat, & cùm vellet à morbo suo ^{Imitatio in}
^{agritudine.} recreari, recurrerit ad confessionem, ac simul Deo
 obtulit satisfactionem. Vide quid ipse canat: *Viuens Isai. 38,19.*
Viuens ipse confitebitur tibi, sicut et ego hodie: pater fi-
lii notam faciet veritatem tuam. Præmisit Rex confes-
 sionem, & addidit satisfactionem, quando verita-
 tis viam subiectos sibi se docturum esse pronuntiat.
 Hæc Matthæi Apostoli compensatio surgentis è te-
 lonio suo: & hæc eadem esse debet satisfactio, quam
 impendit Deo pœnitens è lecto surgens, restitutus
 sanitati, vt dicat cum Ezechia, *Pater filius notam fa-* ^{Isai. 38,19.}
ciet veritatem tuam: & cum Dauide, *Docebo iniquos Psal. 50,15*
vias tuas, & impij ad te conuertentur.

Audi Pater Pœnitentis:
 Exemplar Christi vocantis Matthæum,
 exemplar Confessarij.

I.

*Imitatio
Christi vo-
catis Mai-
thaum.*

Christus, qui de cælo venit vt errantes ad viam
vitæ & iustitiæ reduceret, pœnitentem suum
Matthæum fecit sui cælestis instituti coadiutorem.
Confessarius vices Christi agit in confessione, &
pœnitentes ad semitas rectas ducit: è re sua satis
erit, si ita illos disponat, vt sui adiutores habeat in
reductione animaruum, quarum cura sibi commis-
sa est. Sic sol aërem luce cælesti perfundit, cuius
medio terrenum solum illustrat. Sic ignis ignem ac-
cendit, cuius ministerio interdum vtitur vt frigi-
dos calefaciat.

II.

Confessarius cùm ipse peccator sit, & satisfa-
ctione indigeat, pulchram compensationem reddit
*Satisfactio
Confessarij.* Deo, cùm animam pœnitentis lucratur: lucrum
quippe Creatoris, salus creaturæ est. Ad hanc præ-
standam satisfactionem Iacobus Apostolus, simul-
que Confessarius Confessarios excitat, dum scribit:
 Iacob. 5. *Fratres mei, si quis ex vobis errauerit à veritate, & con-
uerterit quis eum; scire debet, quoniam qui conuerti fece-
rit*

rit peccatorem ab errore viae suæ , saluabit animam eius à morte , & operiet multitudinem peccatorum . Multitudinem culparum etiam à seipso commissarum operiet Confessarius .

III.

Quanti referat Confessario , benè suas partes a-damnum. & lucrum. gere , vel ex hoc intelligere potest , quòd Deus ipse significauit Ezechieli , innuit & Confessario : Fili Ezech. 3; hominis , speculatorem dedi te domui Israël : & audies de ore meo verbum , & annuntiabis eis ex me . Si dicente me ad impium : Morte morieris : non annuntiaueris ei , neque locutus fueris vt auertatur à via sua impia , & viuat ; ipse impius in iniquitate sua morietur , sanguinem autem eius de manu tua requiram . Si autem tu annuntiaueris impiο , & ille non fuerit conuersus ab impietate sua , & à via sua impia : ipse quidem in iniquitate sua morietur , tu autem animam tuam liberasti . Sed & si conuersus iustus à iustitia sua fuerit , & fecerit iniquitatem : ponam offendiculum coram eo , ipse morietur , quia non annuntiasti ei : in peccato suo morietur , & non erunt in memoria iustitiae eius , quas fecit : sanguinem vero eius de manu tua requiram . Si autem tu annuntiaueris iusto , vt non peccet iustus , & ille non peccauerit ; viuens viuet , quia annuntiasti ei , & tu animam tuam liberasti .

IV.

IV.

*Attrahat
Confessa-
rius.* Habet in se Christus Dominus hanc vim, vt homines ad se trahat. dicit enim in Canticis Sponsa: *Cant. 1,3.* *Trahe me post te,* & Christus dicit de se, *Ego si exalta-
tus fuero à terra, omnia traham ad me ipsum.* Magnes ad se rapere annulum solet, & illo velut instrumento vtitur, vt alium trahat. Rapuit ad se Christus Matthæum, & vsus Matthæo est vt alios ad se alliceret. Traxit ad se Confessarios virtute Spiritus sancti. *Accipite, inquit, Spiritum sanctum, quorum remi-
seritis peccata, remittuntur eis,* & hanc ab eis petit & querit compensationem, vt trahant pœnitentes suos, magneti iungant, & secum coniungant. Coniungit Christo, qui dicere potest verè: *Imitatores mei
estote, sicut & ego Christi.*

V.

Satisfacit Confessarius suo officio, si quod præstis in conuersione Matthæi Christus, præstet & ipse. Christus in conuersione Matthæi medicum egit, criminoribus quippe respondit: *Non est opus valenti-
bus medicus, sed malè habentibus.* Satisfacit medici officio, qui non solùm infirmo medetur, sed etiam cùm iam conualuerit, docet & monet, quomodo se gerere debeat, ne relabatur in morbum. Admonuit Christus Matthæum, vt si vellet dignos pœnitentiaæ fructus

fructus ferre , telonio renuntiaret. Monuit quoque paralyticum vt surgeret , tolleret lectum , & factus iam sanus ambularet : cumque illum postea inuenisset, imposuit cœpto operi coronidem, cùm addidit , Ecce sanus factus es : iam noli peccare , ne deterius ^{Ioan.5,14.} tibi aliquid contingat. Non implet Confessarius officium suum solùm audiendo , impendendo pœnitentiam & absolutionem ; adhuc opus est , vt boni Medici instar docendo & monendo declaret, qualis pœnitens in posterum futurus sit , & qualem viam inire debeat , ne rursus offendat , sed inoffenso perde in cælum tendat.

S.Augustinus Sermone de Gratia : Oportet nos, qui ^{Redargant.} præesse populo , & pastoris nomen , quamvis indigni , tememus , vt vobis administrare diuini verbi pabula curemus , & ita vos sollicita mente tractare , vt quod malum in vobis videmus , cum fraterno amore redarguamus ; & quod bonum est , fructificare & enutrire laboremus. Beatus est qui se solummodo , Domino adiuuante , saluat : sed multò beatior est , qui secum alios ad cœlestè regnum trahere festinat , dicente Scriptura , Qui audit , dicat , Veni. ^{Apoc.22,} Quisquis talis est , vt ait Basilius Regul. ^{184.} sit me- ^{17.} mor Apostoli dicentis : Sic nos existimet homo vt mi- ^{1.Cor.4,1.} nistros Christi , & dispensatores mysteriorum Dei. Non velut propriam quamdam scientiam ex sua ipsius auctori-

tate dispenset, sed velut ministerium Dei in cura & sollicitudine animarum per Sanguinem Christi redemptarum, cum timore & tremore erga Deum adimpleat, ad exemplum eius, qui dixit: Sic loquimur, non ut hominibus placentes, sed Deo, qui probat corda nostra; & cum commiserationis affectu erga eos qui audiunt, faciens illud Apollonius Ephes.6.6. Thes.2.7 stoli: Tamquam si nutrix foueat filios suos, ita placide inter vos agentes cupiebamus vobis non solum Euangeliū Dei tradere, verū etiam nostras ipsorum animas. Præstítit vtrumque Matthæus, præstet & Confessarius.

Compareant, in anima pœnitentis, imago patientis sanguinis fluxum; in spiritu Confessarij, imago Christi sanguinem restringentis.

Respice in similitudinem picturæ.

IMA-

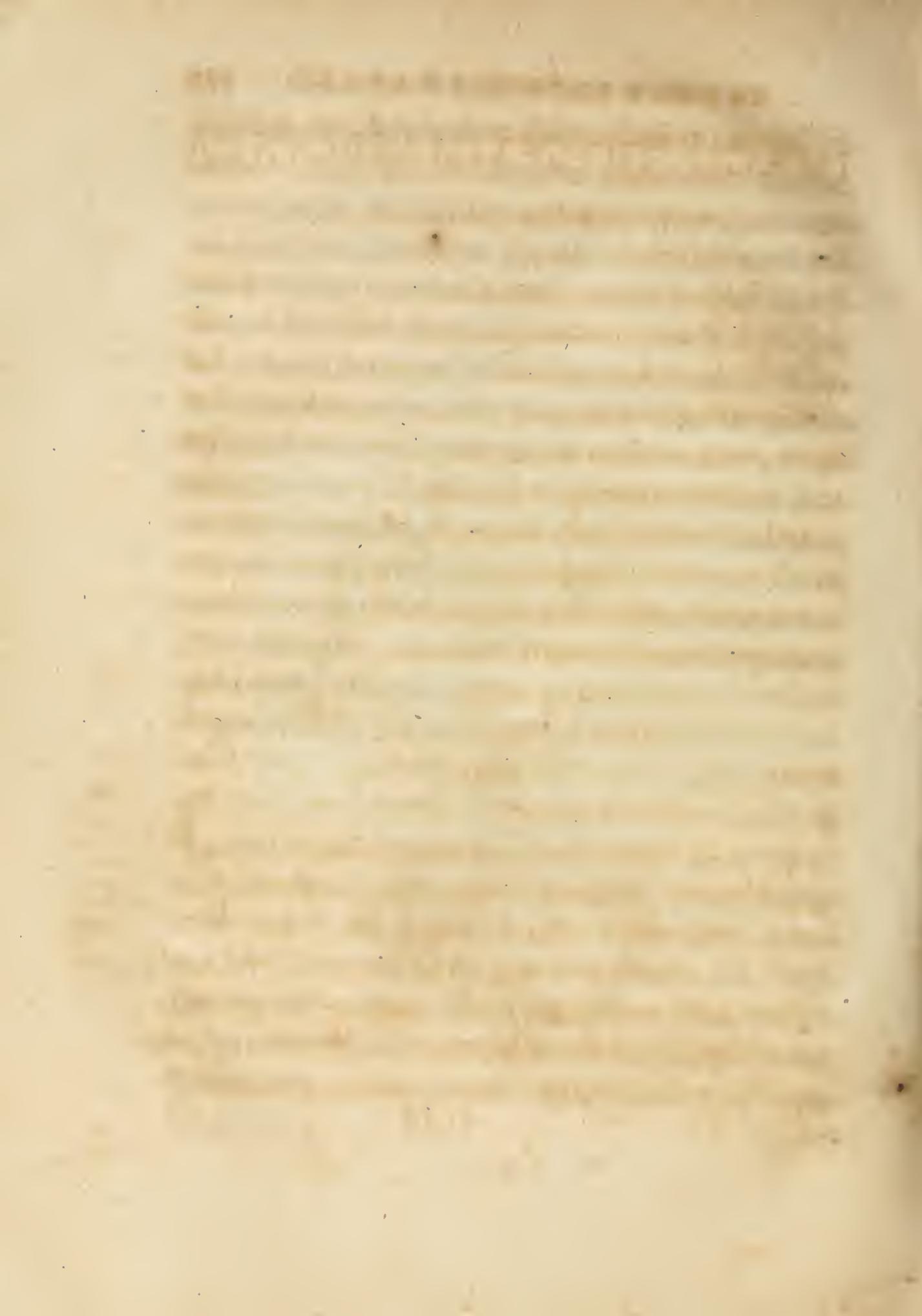
EXEMPLAR SATISFACTIONIS, ET MORTIFICATIONIS Matt. 9.

Mulier fluxum sanguinis patiens, et refrenans.

DAVID CONTRA SE DEI VIRTUTEM IMPLORANS.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis
meæ: et exultabit lingua mea iustitiam tuam.

IMAGO TRIGESIMA SECUNDA

EXPLICATA.

 STENDITVR in effigie miraculum patratum in femina , cuius facta est mentio ab Euangelista Matthæo cap.9, 20. Ecce mulier quæ sanguinis fluxum patiebatur duo-decim annis, accessit retrò, & tetigit fimbriam vestimenti eius. Fimbriam tetigit, & sanguinis fluxum repressit. Hæc femina typus est, imago est animæ pœnitentis, quæ nouit effrænis carnis lasciuiam reprimere, quæ nouit fluxum & luxum sanguinis refrænare. Nemo concupiscentiis suis frænum iniicit, nisi priùs virtute diuina animetur ; ac proinde mulier animosa recurrit ad Christum , imploransque Dei manum & opem , ait : *Libera me de sanguinibus Deus Deus salutis* Psal.50.
meæ , & exultabit lingua mea iustitiam tuam. Satis opportunè Ephræm in eos , qui quotidie peccant , & quotidie pœnitentiam agunt , inquit : *Quousque , ô amice , inimicum sustines , & quæ illi placent quotidie efficias ? Cape meum consilium , quod te saluare poterit , & expiato simul animo & corpore , accede ad Saluatorem , qui cunctos procedentes ei in pœnitentia feruent , & fide perfecta sanat.* Concipit magnos animos pœnitens in

seipsum, qui hoc eodem spiritu ductus sibi bellum indicit, & ut de se victoriam comparet, agatque triumphum, socius fit praesentis feminæ, recurrit ad Christum, & cum Dauide diuinum auxilium implorat & impetrat ab eo, cuius suprema iustitia punitione nostra non gaudet, sed voluntaria satisfactione. Neque enim Deus, ut ait Gregorius 3. Parte Pastoralis cap. 31. nostris cruciatibus pascitur, sed delictorum morbos medicamentis contrariis medetur, ut qui voluptatibus delectati discessimus, rursum fletibus americanati redeamus. Et qui per illicita deflectendo cecidimus, etiam à licitis nosmetipso restringendo surgamus. Et cor, quod vulnerauerat elatio superbiæ, curet abiectione humilivitæ. Perfecta huius satisfactionis forma, praesens imago est.

Miraculosa imago.

Miraculum patrum in feminis sanguinis fluxu patiente. Ioan. 12, 25. **C**Vm vita humana tota annexa sanguini sit, & à sanguine pendeat, qui cupit & petit à sanguinibus liberari, non amat, sed odit vitam & animum patiente. animam suam, implens id quod Christus ait, ut homo sibi ipsi inuisus sit: *Qui amat animam suam, perdet eam: & qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam æternam custodit eam.* Si spectes naturæ ordinem, id fieri nequaquam potest: sublimi est opus virtute,

te, vt quis concipiat odium in se, & sibi inuisus, Deo dignè satisfaciat. Ne perdas vitam, odio prosequere vitam: vt animam tuam custodias, illam odiisse oportet. Augustinus: *Magna & mira sententia, quemadmodum sit hominis in animam suam amor ut pereat, odium ne pereat.* Si malè amaueris, tunc odisti: si bene oderis, tunc amasti. Felices qui oderunt custodiendo, ne perdant amando. Felix pœnitens, cui vita ipsa exosa est, quoniam in Deum deliquit, & ductus suiipsius odio dicit, *Libera me de sanguinibus Deus Deus salutis meæ, & exultabit lingua mea iustitiam tuam.* Mira petit, & hæc mira operatur pœnitentia, de qua Ephræm: *Peccatores pœnitentia immolat, sed rursus eos viuificat.* Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Deus, qui iam desperatam feminam à fluxu sanguinis liberasti: da mihi virtutem contra hostes meos, contra luxum lascivientis carnis & sanguinis. *Libera me de sanguinibus Deus Deus salutis meæ, & exultabit lingua mea iustitiam tuam.*

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
 Exemplar mulieris fluxum sanguinis patien-
 tis, exemplar opera mortificationis
 facientis.

I.

*Imitatio
femina à
fluxu san-
guinis cu-
rata.*

*1. Cor. 9,
27.*

2. Cor. 2, 6.

CVim caro serua, & anima iure suo domina sit,
Cinuersus ordo est in homine peccatore, anima
 seruit, caro verò dominatur. Opus igitur est, vt cùm
 homo iam desiit esse peccator, resumat anima im-
 perium suum, & caro, siue velit siue nolit, per ie-
 iunia, cilicia, & alias exercitationes admonita, ani-
 mæ famuletur. Ne deesset officio suo caro, *castigo*,
 inquit Apostolus, *corpus meum, & in seruitutem redi-
 go*. In hunc euindem locum Iustinianus de Interior.
conflict. cap. 3. Non orat beatus Apostolus carnis insolentiam, & quām importunè contra spiritum rebellis existat.
 Ne igitur indignum indebitumque sibi vindicaret impe-
 rium, castigatione prudenti, seruituti illam subigere satà-
 gebat. Hæc castigatio tunc prodest ad satisfactio-
 nem, cùm valorem accipit ex Deo; & idcirò idem
 Apostolus asserit, *Sufficientia nostra ex Deo est.* Recur-
 rat igitur ad Christum, ad eius pedes se prosternat,
 tangat

tangat fimbriam, hauriat virtutem ut carnem subiicit, & per eius subiectionem iustitiae diuinæ satisfacere queat.

II.

Contraria contrariis curantur, luxum igitur carnis & sanguinis, vnde ortum peccatum habet, contrariis satisfactionis pœnis ac pœnitentiis cohendum esse, declarat Concilium Tridentinum sess. 14. cap. 8. *Proculdubio magnopere à peccato reuocant, & qua-
si quodam fræno coërcent hæ satisfactoria pœnae, cautioreſ-
que & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt: me-
dentur quoque peccatorum reliquis, & vitiosos habitus
malè viuendo comparatos, contrariis virtutum actionibus
tollunt.* Etenim, vt ait Ephræm agens de Pœnitentia: *Peccatum seminat passiones & perturbationes, &
pœnitentia illas demetens, superseminat vitæ rationem
laudabilem.*

III.

Delectatur diuina iustitia, cùm seipsum homo *deo grata.* castigat. Inuita procedit in reos, inuita délinquentes punit ac plecit, & maximè gaudet, cùm Deo nihil aut parum relinquitur puniendum. Quamobrem agens Dauid de sua ipsius punitione, dicit: *Li-
bera me de sanguinibus Deus Deus salutis meæ.* additque ^{Psal. 50,} ^{^{16.}} deinde: *Et exultabit lingua mea iustitiam tuam.* Benè

Eee

Chry-

Chrysostomus Homil. 41. ad Popul. *A nobis vltionem sumamus, ita placabimus iudicem.* Placabimus, & insuper recreabimus. Similis sibi Dauid est cum ait Psalmo 37, 4. *Non est sanitas in carne mea,* hoc est, ut S. Basilius notat, *Ego præueniens, nec expectans ut quisquam externè corpus meum vlcere malo puniat, me ipsum castigavi,* & *meam carnem, per quam peccatum admisi, flagellis tradidi, me puniendo multisque modis castigando.*

I V.

sit austera.

Cum hædus in sacris Litteris Symbolum sit peccatoris, Deuter. cap. 14, 21. lex illa promulgata est. *Non coques hædum in lacte matris suæ.* Isidorus in hunc locum: *Hædus hic sub peccatoris figura introducitur.* Proinde peccans non est coquendus in lacte matris suæ, id est, non purgandus mediocribus tenerrimisque Ecclesiæ disciplinis, sed austerioribus præceptis eius sunt excoquenda peccata, cuius magna sunt crimina, ut qui per lasciuia blandimenta se perdidit, fortiori disciplina se redimat. Si noueris te punire, noueris te redimere.

V.

sit humilia.

Humanæ mortis impetu corpus terrenum cadit, cælestis resurgit spiritus. Mortificatio nostra carnis depresso est, & animæ resurrectio. Ad carnis humiliacionem incitat nos Apostolus, cum dicit, *Mortificate membra vestra, quæ sunt super terram.* Ad resurrectionem

rectionem spiritus nos hortatur, cùm ait: *Si consurre-*
xistis cum Christo, quæ sursum sunt querite, quæ sursum
sunt sapite, non quæ super terram. Corpus igitur depri-
 matur, vt spiritus suscitetur; caro pœnitentiis re-
 tundatur, vt anima reuiuiscat. Via & arte humilia-
 tionis Dauidis spiritus assurrexit; assurrexit & ani-
 ma mulieris patientis sanguinis fluxum, erget et-
 iam se spiritus pœnitentis, si nouerit se exercere, si
 nouerit se humiliare. *Qui se humiliat, exaltabitur.*

Colos., 1.
Matth. 23,
12.

V I.

Sanguis origo peccati carnalis est, vt monet Au-
 gustinus in hunc Psalmum, & oportet vt non solùm
 peccatum per Confessionem tollatur, sed etiam eius
 radix & origo rescindatur. Non tollitur omnino ar-
 bor, si radicitus non euellatur. Si ramos secueris, &
 truncum abstuleris, maneant tamen infixæ terræ
 radices, illæ haud dubiè pullulabunt. Radix & ori-
 go peccati sanguis est; in Confessione ramos & trun-
 cum sustulisti, ^{sanguis} <sub>origo pec-
cati.</sub> necesse est vt iam per satisfactio-
 nem sanguinis radicem euellas, ne commissa &
 iam reimissa peccata reuirescant. Satis benè monet
 Ecclesiasticus cap. 9, 12. *Cum aliena muliere ne sedeas*
omnino, nec accumbas cum ea super cubitum, & non
alterceris cum illa in vino, ne fortè declinet cor tuum in
illam, & sanguine tuo labaris in perditionem. Sanguis

Ecc 2

prin-

principium ruinæ est , & qui sibi ab illo non cauet
 post confessionem , rursus cadet. Benè sibi consultit
 pœnitens , cùm per ieunia & alias exercitationes si-
 bi bellum indicit , ac dicit , *Libera me de sanguinibus*
Deus Deus salutis mee. Magnum hoc testimonium
 acceptæ iustificationis. Rogat enim Basilius Regu-
 la 296. *Quomodo certa reddatur anima , quòd repurgata*
fit à peccatis? Respondet : *Si præstiterit mandatum Apo-*
 Colos.3,5. *stoli dicentis , Mortificate membra vestra , quæ sunt su-*
per terram.

VII.

Imitatio in Ezechias ægrotabat , cumque confessionis suæ
 agitudine. virtute salutem sibi comparasset , cogitauit de dan-
 da satisfactione , quam & optimam esse censuit , si
 carnis mortificationem adiungeret. & quidem ad-
 Isai.38,14. iunxit , *Domine vim patior , responde pro me. Quid di-*
cam , aut quid respondebit mihi , cùm ipse fecerit ? Reco-
gitabo tibi annos meos in amaritudine animæ meæ. Hæc
 animæ amaritudo mortificatio est , quam sponte
 sua suscepit Ezechias , dum eamdem vim pateretur ,
 quam patiebatur Euangelica illa femina , & quam
 in se expertus clamabat Rex. *Libera me de sanguini-*
bis Deus Deus salutis meæ , et exultabit lingua mea iu-
stitiam tuam.

Audi Pater Pœnitentis:
 Exemplar Christi curantis sanguinis fluxum,
 exemplar Confessarij.

I.

Christus comprimebatur à turba, cùm fluxum Imitatio
Christi cur-
ranti sanguinis flu-
xum. sanguinis patiens femina fimbriam eius tetigit, & sanata est. Confessarius pœnitentiis coarctatus & coimpressus, Christum ipsum agit, & dicit: *Apparuit gratia Dei saluatoris nostri omnibus hominibus*, Tit. 2, 11. erudiens nos, vt abnegantes impietatem & sacerdotalia desideria, sobriè, iustè, & piè vivamus in hoc sæculo. Hæc Paulus, hæc Confessarius, qui & se nouerat comprimere, nouerat se punire. *Castigo, inquit, corpus meum,* 1. Cor. 9, 27. & in seruitutem redigo.

II.

Accidere interdum solet, vt vacans quis audiendis excipiendisque confessionibus, tantum habeat concursum pœnitentium, vt ab illis comprimatur & obruatur, & in tanta multitudine vna anima reperiatur, quæ passionibus carnis & sanguinis bellum indicat, & quæ sola nouerit de se triumphare. Cùm hoc accidit, existimet Confessarius se locum tenere Christi, qui cùm à numerosa turba oppimeretur, in tanto numero vna solùm mulier extitit, quæ tan-

Ecc 3

gens

gens fimbriam sanitatem recepit, & fluxum sanguinis, quem patiebatur, repressit.

III.

Spiritus sanctus carnem & sanguinem odit, & recusat ibi esse ubi caro & sanguis regnant. Testatur hoc ipsum Deus, cum ait, *Non permanebit spiritus meus in homine in aeternum, quia caro est.* Cum ita se res habeat, sapienter Christus Spiritum sanctum carnis & sanguinis hostem Confessariis largitus est, ut partes Spiritus sancti agant, & causam eius pro virili tueantur. Tuentur, cum pro salute animae suae contra carnem & sanguinem pugnant. Tuentur, cum huiusmodi militiae strenuos milites querunt, & quos habent poenitentes, eidem adscribunt militiae, ut hostes sibi met existant. In hoc bello dux militum, dux poenitentium debet esse Confessorius: fuit & Christus, quem mulier illa secuta est, & eius inhærens vestigiis, vestis fimbriam osculata, de proprio sanguine incruentam victoriam reportauit. Quod si, dum te ipsum vincis, & victoriam tui ipsius prosequeris, aliquis intercurrat, & conetur ab incepto proposito deterrere, memineris ciudem Christi, qui passionis ergo Ierosolymam ascendebat, & cum retardare eum Petrus vellet, in ipsum grauiter inuectus est. *Vade, inquit, post me satana,*

Confessorius dux est.

Matt. 16, 23.

tana, scandalum es mihi: quia non sapis ea quæ sunt Dei,
sed ea quæ hominum.

I V.

Contingere sæpè solet, vt diuturnum morbum patiens Medicos plurimos consulens, oleum & operam perdat, nec remedium inueniat, & tandem bonâ fortunâ suâ, cùm minùs cogitet, in Medicum incidat, cuius ope à morbo suo recreetur & libерetur. Accidit hoc mulieri fluxu in sanguinis patienti, quæ impenderat fortunas suas, vt conduceret Medicos sibi, quorum medica arte curaretur. Defecit ars Medicorum, defecit pecunia ægrotantis, & ipsa mendica reddita est. Venit ægra misera ad Christum, tetigit fimbriam, curata est, sanata est. Felix Felicitas
est in Con-
fessario. femina, quæ Medicum salutis inuenit, & eius opera vfa conualuit. Accidit hoc ipsum pœnitenti, qui rudes & indoctos Confessarios frequentare sæpè solet, & post eorum usum & consilium in veteri statu manet. Perdidit oleum & operam. Prouidet tandem Deus, vt in spiritalem, sapientem & doctum incidat Confessarium, cuius ope resipiscat ac conualefacat. Felix pœnitens est, felix & Confessarius: ille, quia salutem accepit; iste verò, quia dedit, & officio suo satisfecit.

V.

V.

Oportet, ut pœnitens bonam de Confessario suo habeat opinionem & existimationem, qualem de Christo descripta iam mulier habuit. Dixit mulier:

Matth. 9. 21. Si tetigero tantum vestimentum eius, salua ero. Hæc si-

des quantum illi profecerit, ostendit Christus cùm ^{Bona Confessarij opinio.} ait, *Fides tua te saluam fecit.* Bonam de se Confessa-

rius opinionem acquirit, cùm mortificationem

Christi portat in corpore suo. Bonum sibi nomen

comparant milites, cùm hostes strenuè oppugnant

& expugnant. Hostis sibimet Confessarius est, se-

ipsum oppugnet & expugnet, vt bonum nomen non

solum apud Altissimum, sed etiam apud homines

obtineat. *Apostolici enim (inquit Hieronymus Epi-*

stola 14. ad Celantiam) Et præcepti est, & exempli, vt

habeamus rationem non conscientiæ tantum, sed etiam fa-

mæ. Non superfluum fit à fructu vacuum, gentium ma-

gister hoc docet: vult enim etiam extraneos ad fidem ho-

mines per fidelium opera proficere, vt religionem ipsam re-

ligionis disciplina commendet. Et ideo sicut luminaria in

Philip. 1. 15. mundo lucere nos iubet in medio nationis prauæ & peruer-

sæ, vt incredulæ mentes errantium, ex nostrorum actuum

lumine, ignorantia suæ tenebras deprehendant. Itaque

Confessarius, cùm Iudex sit, & Christi vicarius, mor-

tificationem eiusdem in corpore suo gerere debet.

VI.

VI.

S. Augustinus Serm. 94. de Tempore : *Audiant ergo iudices terræ, corpus castigent, libidines frenent, ament sapientiam, vincant concupiscentiam.* Et ut hoc faciant, erudiantur. Hæc est autem summa eruditionis, seruire Dominum, & exultare ei cum tremore. Exulta ergo ei, & non tibi. Ei à quo es quod es ; non solum quod homo es, sed etiam quod iustus es. Excitent reos suos, ut similia ipsi præstent. Benè Iustinianus Sermone de Raminis palmarum : *Admonentem Apostolum audi. Obsecro vos, fratres, per misericordiam Dei, ut exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem, sanctam, Deo placentem, rationabile obsequium vestrum.* Obsecro corpus exhiberi in laboribus, in ieuniis, in vigiliis, in fame & siti, in frigore & nuditate, ut esse valeat hostia viua, sancta, Deo placens, atque perfecta. Nouerat excellentissimus Doctor, quam pertulanter aduersus spiritum lasciviat corpus, quantumque virtutis renitatur bono ; si absque pœnitentiæ eruditione permaneat, propterea hortatur, ut sub temperantie coercentur iugo, ipsiusque immoderata refrænetur voluptas, ne fibimet ruina efficiatur & animæ. Accedit Gregorius in Psalmum quartum Pœnitentialem, & vices agens Confessarij, dicit : *Admonemur in hoc Psalmo, carnales cupiditates restringere, & de Dei misericordia numquam desperare.* Quisquis ergo desperans devenia agere pœni-

tentiam dubitat, Dauid pœnitentiam in animum reducat. Audiamus & nos Dauid clamantem, & nos clamemus; gemitem, & congemiscamus; flentem, & collacrymemur; correctum, & collatemur. Claimat Dauid, Libera me de sanguinibus: clamemus & nos non solùm vocibus, sed etiam gemitu, fletu, & lacrymis, quibus æternum gaudium emamus & acquiramus.

Compareant, in anima pœnitentis, imago hominis muti; in spiritu Confessarij, imago Christi os eius aperientis.

Respice in similitudinem picturæ.

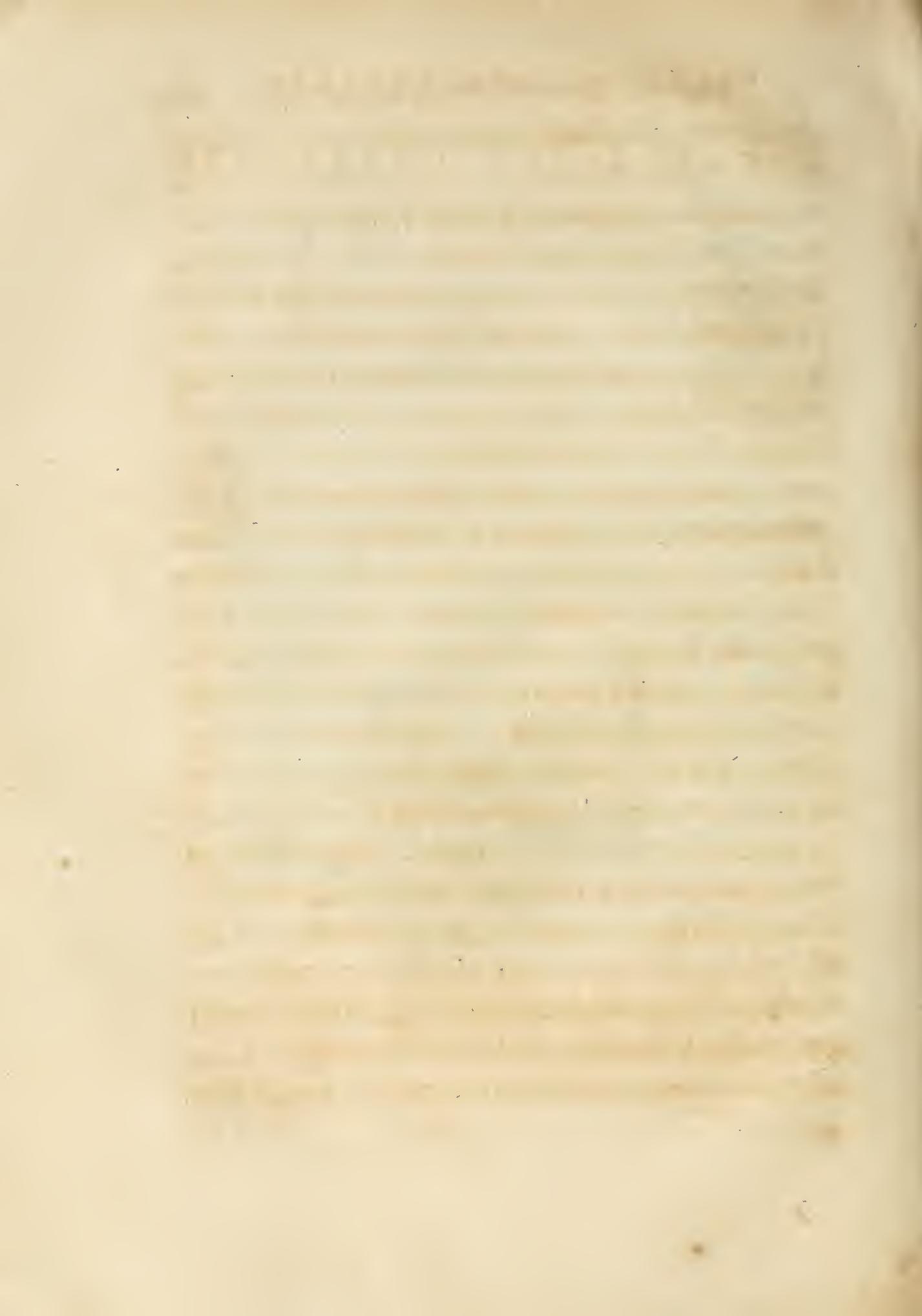

IMA-

EXEMPLAR SATISFACTIONIS ET ORATIONIS : *Marc. 7*
Mutus sanatus, et à Christo vocem accipiens.

DAVID ORANS, ET SATISFACIENS.
Domine, labia mea aperies : et os meum annuntiabit laudem tuam.

IMAGO TRIGESIMATERTIA

EXPLICATA.

 v m misericordia , carnis refrænatio , & oratio creditori Deo satisfaciant , postquam Dauid misericordiam , & sui ipsius punitionem Deo pro extinguendo debito reddidit , addit deinde orationem , & diuinam laudationem. *Domine labia mea aperies , et os meum annuntiabit laudem tuam.* Deus orandus , Deus oratione & laudatione placandus est , & idcirco Confessarius pro pœnitentia debtoribus Dei semper preces & orationes iniungit. Peccatum claudit , ac comprimit ora peccatorum , ne preces & laudes offerant maiestati diuinæ : Christus verò post impensam absolutionem aperit & laxat ora mutorum , dicitque pœnitenti , *Ephpheta , quod est adaperire.* Lo-^{Marc. 7,} quitur pœnitens , lóquitur mutus. *Solutum est vinculum linguæ eius , et loquebatur rectè.* addo glossam ve-^{34.} nerabilis Bedæ : *Quod tunc in uno carnaliter factum est , quotidie fit in conuersione Gentium , ut tacentia ora ad laudem Dei laxentur.* Laxantur à Christo , cuius est aperire ora mutorum , & linguarum vincula solvere , ut sacrificium laudationis & orationis immolent

suo liberatori : agensque de Pœnitentia monet hoc ipsum Ephræm , & ait : *Frequenter propter sumptus aliqui in lege recusabant sua enuntiare peccata , fiebatque occasio mali parsimonia sacrificij , victimæque inopia , sed ademit hoc Christus adueniens , dans pœnitentiam , quæ sacrificium est sine sumptu . Sacrificium sine sumptu , est oratio & laudatio diuina.*

Miraculosa imago.

*Miracu-
lum in ho-
mine muo-
patratum.*

Luc. 1, 68.

*Psal. 50,
17.*

Mvtus erat Zacharias , non defectu naturæ humanæ , sed vitio incredulitatis suæ , quod commisit , cùm cælestibus oraculis fidem debitam non adhibuit. Peccatum loquela abs-tulit , restituit gratia , vt orando Deum , & laudando summam Dei misericordiam , pio condonato-ri suo satisfaceret ; quod & fecit , cùm cantauit : *Benedictus Dominus Deus Israël : quia visitauit , & fe-
cit redēptionem plebis suæ.* Hoc miraculum operatus est Christus Dominus in homine , quem in Euange-lio sanauit , & operatur nunc in Davide pœnitente: qui cùm sit mutus , petit , orat , ac simul loquitur , *Domine labia mea aperies , & os meum annuntiabit lau-
dem tuam.* Nemo diffidat tanti huius beneficij parti-cipem se futurum , si Christum sonet , & Christum apud Deum Patrem , more Zachariæ , loquatur. Sa-tis

tis opportunè Ambrosius lib. I. de Virginitate prope initium, *Quòd si nomen filij, inquit, addidit patri vocem, ego quoque desperare non debeo, quin vocem, licet mutus, accipiam, si loquar Christum.* Si quis pœnitens in ore Sacerdotis Zachariæ Christum loquatur, & ipse Sacerdos est qui offert sacrificium laudis, cùm dicat citatus Ephræm, *Ipse sibi populus in Ecclesia Sacerdos quonam modo efficitur, quia conscientiam habet professe sacrificium offerentem. Ex corde orat, & ipse pro se ipso Dominum placat.* Ad hanc miraculosam imaginem.

Oratio noui Dauidis.

Christe magne, qui mutorum linguas aperis,
vt te orando & te laudando pro debitibus suis satisfaciant: vt & ego debitam faciam tibi compensationem, *Domine labia mea aperies, & os meum annuntiat laudem tuam.*

Psal. 50.
17.

A T T E N T I O.

Attende fili Pœnitentiæ:

Exemplar muti loquentis, exemplar
orantis pœnitentis.

I.

*Imitatio
muti lo-
quentis.*

Pvlchrum acceptæ gratiæ signum est , cùm preces & supplicationes satisfactorias Deo pœnitens offert. Benè & verè in Apologia Dauid capite 17. scribit Ambrosius : *Os peccatoris Deus claudit, ne iusticias loquatur Dei ; iusti aperit, vt loquatur.* Cùm in statu peccati iaceres, mutus eras, & luebas dignas pœnas ; iustus es redditus , solutum est vinculum linguæ , vt dignos pœnitentiæ fructus rectè loquendo , orando , & Deum laudando feras. Ferebat quidem fructus , & quidem perpetuos Dauid , cùm dicat Psalm.114,2. *In diebus meis inuocabo.* Super quem locum Basilius , *Nos autem, inquit, una orantes die vel hora, breuem aliquam super peccatis nostris tristitiam passi, quiescimus, quasi iam pro malitia nostra æqua mensura satisfecerimus :* at hic sanctus confessionem se omni vita fuæ tempori commensuratam ostensurum dicit : *In omnibus diebus vitæ mee inuocabo.*

I I.

*Necessitas
orationis.*

Non sufficit bona confessio , requiritur etiam oratio , cùm Cyprianus Serm. de Lapsis ita concluderit : *Dominus orandus est, Dominus nostra satisfactio- ne placandus ; orare oportet impensiūs, & rogare.* Nulla *psal.31,5.* melior expiatio , quàm illa confessio Dauidica : *De- licitum meum cognitum tibi feci, & iniustitiam meam non abscondi.*

*abscondi. Dixi: Confitebor aduersum me iniustitiam meam
Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei. Viden
Confessionem cum peccati venia & remissione con
iunctam? Aduerte quid statim addat: Pro hac orabit Psal. 31, 5.*
*ad te omnis sanctus in tempore opportuno: pro hac, in
quam, remissa & condonata impietate omnis ho
mo iustificatus & sanctificatus orabit, ut precum &
orationum solutione, quod reliquum est debitum,
extinguat.*

III.

Nihil charius, quam quod precibus apud ho-
mines emitur; secus verò accidit apud Deum, qui Donum
Dei ora
tio.
referat labia, ac preces donat, quibus ipsum rogare
& placare debeamus. Bonus Deus est, qui verba sa
cræ absolutionis Confessario tuo præbet, ut à pec
catis absoluat. Bonus Deus, qui & libellos tibi sup
plices dicit & format, quibus eidem Deo præstes
satisfactionem. Si Princeps, apud quem agitur de
remissione iniuriarum, supplicationes sibi facien
das componeret, de felice successu dubitatio nulla
foret. Nec dubitandum, gratiam Deo futuram esse
orationem pœnitentis, allaturamque remissione in
pœnæ debitæ, cum precum & orationum Deus ipse
auctor existat.

IV.

Oratio con-
uenit cum
columba
Noë. Pœnitentis oratio cum mystica illa columba,
 quam Noë misit ex arca , magnam habet conso-
 nantiam, quemadmodum titul. de Pœnitent. cap.5.
 Bonauentura commemorat. *Sicut enim illa denuntia-*
uit pacem, & iam cessasse diluvium; sic oratio denuntiat pœ-
nitentiam, reconciliationem, & veniam peccatorum. Et sicut
columba illa portauit ramum oliuæ; sic oratio ramum diui-
næ gratiæ. Et sicut columba habet dupl. alam; sic oratio
habet duplices alas, scilicet ieunium & eleemosynam. vn-
 Psal. 54,7. *de dicitur : Quis dabit mihi pennas sicut columba ? In-*
 Psal. 37, 10. *star columba Dauid gemit in oratione sua : Domi-*
ne, ante te omne desiderium meum , & gemitus meus à te
non est absconditus. Habet columbina cius oratio duas
alas , misericordiæ vnam , mortificationis alteram.
 Psal. 50, 15. *Misericordiæ alam , dum canit , Docebo iniquos vias*
tuas , & impij ad te conuertentur ; mortificationis a-
 Psal. 50, 16. *lam, quia petit , Libera me de sanguinibus Deus Deus*
salutis meæ. Mystica igitur columba est oratio pœ-
nitentis , quæ nuntiat peccatorum diluvium iam-
cessasse , cælumque iam serenum resulsiſſe.

V.

Oratio
Christum
sonat. Quid sitibundus quærit? potum. Quid famelicus
 appetit? cibum. Quid mutus desiderat? verbum.
 Verbum Christus est , & si quis supplicans in ora-
 tione

tione præter istud verbum quærat, non benè orat. Audiendus Bernardus Serm. vlt. in Cantica. *Unum est enim, alioquin non rectè oras, si orando præter Verbum aliquid quæras, quoniam in ipso sunt omnia. Ibi remedium vulnerum, ibi subsidia necessitatum, ibi resarcitus defetuum, ibi profectum copiæ, ibi denique quidquid accipere vel habere hominibus expedit, quidquid decet, quidquid oportet.* Qui mutus fuit in peccatis, verbum quærit, & ait, *Domine labia mea aperies.* Christum sonet, ut benè laudet & oret, & orando & laudando resarciat pœnæ damnum, quod virtute absolutionis ablatum adhuc non erat. Per opportunè horatur Iustinianus Serm. de Eucharistia: *Diuina, quantum vales, intende laudationi. Ipsa est, unde pro tuis potest delictis satisfacere.*

V I.

Rex Ezechias Deo gratus, compensare cupiens *Imitatio in agritudine.* beneficium sanitatis acceptum, fudit preces & orationes. *Sicut pullus hirundinis sic clamabo, meditabor ut Isai. 38,14. columba.* Concludit tandem: *Psalmos nostros cantabimus cunctis diebus vita nostræ in domo Domini.* Hæc muti hominis sanati digna satisfactio est, & hanc exigit ab eo Deus, cui salutem impertivit. Clamet sicut hirundinis pullus, meditetur ut columba, psalmos in honorem Dei canat, cantet, & di-

cat: Domine labia mea aperies, & os meum annuntiabit laudem tuam.

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi sanantis mutum,
exemplar Confessarij.

I.

*Imitatio
Christi ho-
minem mu-
tum sanan-
tis.* C hristus dat muto loquela m , vt fundere preces queat ; & Confessarius, cùm iniungit orationes , aperit os pœnitentis , vt Deum laudet & oret. Præscribit recitandas preces , quibus præter meritum pœnitentis accedit meritum Christi satisfacientis , vt speciali ac singulari eius virtute promoueantur. Nullas Confessarius preces , nullas orationes imponit , quas non designet & notet rubricâ Sanguinis Christi , qui præter communem morem & ordinem in datis & impositis supplicationibus , sicut in aliis iniunctis pœnitentiis , vires suas exercet.

II.

Christus cùm mutum sanat , apprehendit eum seorsim , quasi velit vt ille oret , & velit ipse simul orare. Et quidem orat ; scribit namque Euangelista: *Marc. 7. 33.* Et apprehendens eum de turba seorsim , misit digitos suos in auriculas eius , & expuens tetigit linguam eius , & suspiciens in cælum ingemuit. Confessarius tunc temporis

ris Christum refert, cùm remotum à turba suum pœnitentem habet, & antequam illum soluat, orationem illam præmittit: *Dominus noster Jesus Christus te absoluat*: & cùm impensam iam absolutionem subsequitur eiusdem Sacerdotis supplicatio: *Passio Domini nostri Iesu Christi, et merita beatæ Mariæ semper Virginis, et omnium Sanctorum sint tibi in remissionem peccatorum.* Præit Sacerdos oratione pœnitentem, vt qui loco pœnitentiæ preces & orationes imponit, ipse dux sit & magister, ducat & doceat pœnitentes suos orare. Præcedit ac subsequitur absolutionem oratio, ne illa sola & solitaria incedat, sed honorata & coimitata procedat.

III.

Pertinet huc exhortatio Iacobi Apostoli cap.5, 16. *Charissimi, confitemini alterutrum peccata vestra, & orate pro inuicem, vt saluemini. Multum enim valet deprecatione iusti assidua. Elias homo erat similis nobis passibilis, et oratione orauit, vt non plueret super terram, & non pluit annos tres, & menses sex. Et rursum orauit: & cælum dedit pluuiam, & terra dedit fructum suum. Hor-tatur Iacobus in primis, vt & pœnitens suam faciat confessionem, Confessarius illam excipiat, & deinde mutuò se Deo commendent, vt mutuæ orationis virtute salutem adipiscantur. Conueniant ergo inter*

*Præit in
oratione
Confessar-
rius.*

*Mutua pœ-
nitentis &
Confessarij
oratio.*

se Sacerdos simul & pœnitens , vt alter pro altero oret , alter alterius causam apud Deum agat , exemplum Reg. 18. Prophetæ Eliæ , qui non tam sibi quam aliis oratione sua prouidit .

IV.

Confessarii in cœlum oculos erigunt. Christus oculos in altum sustulit , & gemitum edidit , cum mutum istum sanauit. Lingua orauit , cum ingemuit ; orauit oculis , cum cœlum ipse suspexit. Pulchra est oris , pulchra oculorum oratio. *Psal. 118. 81.* Una & altera Dauid ysus est , cum ait : *Defecit in salutare tuum anima mea , & in verbum tuum supersperavi. Defecerunt oculi mei in eloquium tuum , dicentes : Quando consolaberis me ?* Habent dictionem suam oculi , habent & orationem. Hanc orandi artem Christus docuit , exercuit , & exercere voluit Confessarios , quorum munus est ad orandum pœnitentes suos excitare , ut cum ipsis gementes , & cœlum simul aspicientes , Deo & cœlo pro commissis offendit faciant.

V.

Gemar. Christus cum ingemuit , emisit ex ore spiritum , cuius confortes ac participes posteà fecit Apostolos & Confessarios , ut scirent se Spiritum sanctum accipisse , qui docet cum gemitu orare pro salute pœnitentium. Orabat , & simul gemebat Paulus , cum dicebat :

dicebat : *Similiter autem spiritus adiuuat infirmitatem nostram : nam quid oremus , sicut oportet , nescimus : sed ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus.* Loquitur Paulus, doctus à Spiritu sancto , in quem cadere gemitus nequit , sed gemendi exercet magisterium , quo ducti ministri prædicationis & confessionis pro sua & suorum salute orant simul & geomunt.

V I.

S. Augustinus lib. de Vera & falsa pœnit. cap. 20. *Oret , ut adiuuet.*
Adiuuet pœnitendo , orando , & semper eum iuuet leniendo , spem promittendo , eleemosynas faciendo , & cetera bona pro eo agendo ; consolando , & si opus fuerit increpando : doceat loquendo , instruat operando . Sit particeps laboris , qui vult fieri particeps consolationis . Nulla maior consolatio est , quam ea quæ pertinet ad conscientiam : tam nobilis ac sublimis conditionis est , ut non habeat similem in terris , sed in cœlis quærenda sit . Cœlesti quidem gloriæ conformis est , ac proinde de se Paulus affirmat , Gloria nostra hæc est , testi monium conscientia nostræ . Hinc efficitur , ut quemadmodum supernæ Sanctorum beatitudinis consortes non habentur , nec sunt , qui participes laborum & tribulationum non sunt ; sic etiam Confessarij in gloria sanctæ conscientiæ pœnitentium non commu-

communicent, nisi prius se socios adiungant, & viam patiendi, & satisfaciendi communeim ingrediantur & prosequantur. Pulchrè quoque S. Gregorius Nazianzenus, *Habes*, inquit, *medicinae regulam.*
Christi discipulus es mitis & humani, infirmitatesque nostras portantis. Benignum illum & humanitate præditum agricolam imitare, Dominum adhuc precare, ne infructuosam & inutilem ficum excidat, atque odio habeat, verùm conuertat, & curet, & sterlus iniiciat, hoc est eam correctionem, quæ peccati confessione & manifestâ pudefactione, atque ignominiosiori vitæ ratione constat. Quis scit an mutabitur, ac fructum feret, Iesumque à Bethaniâ redeuntem alet?

Coinpareant, in anima pœnitentis, imago Petri plorantis; in spiritu Confessarij, imago Christi cum respicientis.

Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR INTERIORIS SATISFACTIONIS. Matt. 26.
Petrus amare flens, cor suum amarum offerens.

DAVID CETERA SACRIFIA RESPVENS, ET COR OFFERENS.
Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem vtique. 2.2.
Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum et
humiliatum Deus non despicies.

Hhh

IMAGO TRIGESIMA QVARTA

EXPLICATA.

AVGVSTINV lib.50. Homiliarum Ho-
mil.50. Non sufficit pœnitenti mores in me-
lius mutare, & à malefactis recedere, nisi
& de iis quæ male facta sunt, satisfaciat
Domino per pœnitentiæ dolorem, per humilitatis gemitum,
per contriti cordis sacrificium. Quamobrem pœnitens
Dauid, vt impleat officium suum, satis sapienter
adiecit: *Quoniam si voluisses sacrificium, dedisse⁹ uti-* ^{Psal.50,}
que, holocaustis non delectaberis. Sacrificium Deo, spiri- ^{16.}
tus contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non
despicies. Respexit Iesus pius ac clemens Simoneim,
postquam ab ipso defecit: *Et egressus foras Petrus,* ^{Matth.26,}
fleuit amarè, vt fletibus ac lacrymis suis testaretur, de ^{75.}
corde amaro & afflito se dignum Deo facere sa-
crificium. Cor contritum & humiliatum inœsti &
afflitti Petri non despexit, qui tam benignè & a-
manter illum respexit. Hic idem Apostolus est, qui
dixerat paulò antè, *Ecce nos reliquimus omnia.* Rebus ^{Matth.19,}
omnibus renuntiauit, nec quidquam sibi referua-^{27.}
uit, quod pœnitens Deo posset post negationem of-
ferre. Cùm auro & argento careret, dicere licuit Pe-

Hhh 2.

tro:

A&tor. 3, 6. tro: O Christe sancte, argentum & aurum non est mihi, quod habeo hoc tibi do, spiritum tribulatum & afflictum, cor contritum & humiliatum Deus non despiciens. Benè Basilius in Psalm. Proprium est hominum prudentium in peccatis & rebus turpibus erubescere, et conscientiae stimulis tangi, & humiles se reddere. Proprium quoque est hominum verè pœnitentium, continua lacrymis ac fletibus pro delictis more Petri satisfacere. Eapropter, vt ait Gregorius 3. Parte Pastoral. cap. 300. admonendi sunt, qui peccata deplorant operum, vt consummata mala perpetuo diluant lamento, ne plus adstringantur in debito perpetrati operis, et minùs soluant fletibus satisfactionis.

Miraculosa imago.

*Miraculum in Pe-
tro pœni-
tente pa-
tratum.*

Petrus Apostolus non solum in statu iustitiae, sed etiam in peccati sui commissione lapis erat. Cùm non semel tantùm, sed etiam tertio negauerit, ita obduruit, vt duro saxo similis videretur. Cùm sic obduruisset, respexit Iesus lapidem, respe-
Matth. 26, 75. xit Petrum, & egressus foras fleuit amarè. Illustre sanè miraculum maius & excellentius illo quod Deus operatus est, cùm è deserti petra dulces illas aquas eduxit. *Psal. 80, 17.* De petra melle saturauit eos. Quòd si sub illo petræ miraculo latebat sacrificium altaris,
sub

sub amaris Petri lacrymis grata Deo patet hostia,
 gratuum Deo sacrificium. *Sacrificium Deo spiritus con-*^{Psal. 50,}
tribulatus. Qualis hæc hostia sit, patet ex iis quæ af-^{18.}
 ferit Cyrillus in cap:6. Leuitic. *Hæc est lex hostiæ pec-*^{Leuit. 5.}
cati; in loco, quo iugulantur holocausta, occident, & id
quod peccati est coram Domino, Sancta sanctorum sunt.
Vide quām multa misericordia & benignitas Dei est, ut
vbi holocaustum iugulatur, ibi etiam hostia, quæ pro pecca-
to est immolari iubeatur: ut scilicet intelligat se qui pecca-
uit, & pœnitentia conuersus ad Dominum, & contribulati
spiritus hostiam iugulat, in loco iam sancto stare, & sociari
iis, qui pertinent ad Deum. Ad hanc miraculosam
 imaginem

Oratio noui Dauidis.

Deus, cui placuit pœnitentis & satisfacientis
 Petri cor contritum & afflictum, placeat &
 meum: alter Petrus ego sum in delinquendo, idem
 tu ipse es in absoluendo, remittendo, & acceptando
 hoc vnicum sacrificium. *Quoniam si voluisses sacri-*^{Psal. 50,}
cium, dedissem utique holocaustis non delectaberis. Sacri-^{18.}
ficium Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non despicies.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
Exemplar Petri amarè flentis , exemplar spiri-
tus contribulati & humiliati.

I.

*Imitatio
Petri ama-
rè flentis.*

Gregorius lib.9. Moralium , versans illa verba
Job cap.9,28. Sciens quòd non parceres delinquen-
ti , instat: Si delinquenti non parcitur , quis ab æterna
morte eripitur , cùm à delicto nemo mundus reperitur ? An
pœnitenti parcit , & delinquenti non parcit ? Quia cùm
iam delicta plangimus , nequaquam iam delinquentes su-
mus. Sed quid est , quòd Petrus , cùm negat , respicitur , &
Redemptoris negati respectu ad lacrymas vocatur ? Quid
Paulus , cùm Redemptoris nomen in terra conaretur ex-
stinguere , eius verba de cælo meruit audire ? Sed tamen
culpa in utroque punita est : quia & de Petro , teste Euan-
Matth.26.
75. gelio , scriptum est , Recordatus est Petrus verbi Jesu , quod
dixerat , & egressus foras fleuit amarè ; & de Paulo hæc
Act.9,16. eadem , quæ hunc vocauit , Veritas , dicit , Ego ostendam
ei quanta eum opòrteat pro nomine meo pati. Delinquenti
ergo Deus nequaquam parcit , quia delictum sine ultione
non deserit.

II.

II.

Augustinus in illud Psalmi, *Voluntariè sacrificabo sacrificium tibi*, in hanc formam philosophatur: *Si cogereris offerre* ^{volunta-} *Domino Deo tuo sacrificium gratum illi & acceptum*, *sicut anteā volebantur sacrificia in umbra futurorum*, *fortè non inuenires in grege tuo placitum taurum*, *in capris hircum aræ Domini dignum*; *& non inueniens, satageres quid faceres*, *& dices fortè Deo: Volui, & non habui. Ipsum voluisse, laudasse est: non enim verba à te quærit Deus, sed cor. Cor contritum & humiliatum Deus non despiciet.*

III.

Idem Augustinus Sermone 3. de Natali Domini: *Sunt multi qui vount, alius pallam, alius oleum, alius ceram ad luminaria noctis, alius ut vinum non bibat per aliquot annos, alius ut ieunia certo tempore faciat, alius ut carnes non comedat. Non est istud votum optimum, & perfectum. Adhuc melius volo. Non eligit Deus nec speciem tuam, nec oleum tuum, nec ieunium tuum: sed hoc quod sacrificium in te hodie redemit, ipsum offer, hoc est, animam tuam. Et si interroges me, Quomodo animam meam, quam ipse habet in potestate, offeram? Et ego respondebo tibi, quomodo. Moribus sanctis, cogitationibus castis, operibus fructuosis; auertendo à malo, & conuertendo ad bonum.*

IV.

IV.

Sacrificium contriti cordis. Isidorus in Exhortat. ad Pœnitent. agens Petrum pœnitentem , dicit : *Audi Christe tristem fletum , amarumque canticum , quod perculsus & contritus modulatur spiritus , cerne lacrymarum fluxus.* Agens quoque Dauidem pœnitentem , & simul satisfacientem , ait : *Placita sit tibi , ô Domine , confessio oris mei , & pro munera oblationibus , quas manu non offero , hunc contriti cordis mei fletum tibi sacrificium sumitto , & hanc pœnitentiae actionem pro acceptance , si mihi fuerit denegata , suspicio , quia tamen actio à te iniungitur , non acceptio demandatur.*

V.

Leuitic. 5. 11. Cyrilus in cap. 7. Leuitic. *Sacrificium salutaris in oleo fieri iubetur , sacrificium verò pro peccato non fit in oleo :* dicit enim , *Non superponet oleum , cùm iam pro peccato est. Quod ergo pro peccato est , nec oleum lætitiae , nec thus suavitatis imponitur.* Nec Dauid noster , nec Pe-
Sacrificium trus sacrificio oleum infundunt. Sacrificium Deo spiritus contributus : cor contritum & humiliatum Deus non despicies. Sicut nec etiam in sua Confess. Bernardus , *Suscipe ergo Domine , ait , de mea misera vita residuum annorum meorum : pro his verò quos malè viuendo perdidì , quibus perdite vixi , cor contritum & humiliatum ne despicias.* Dies mei declinauerunt , & perierunt sine

ne fructu; impossibile est vt eos reuocem: sed placeat tibi,
vt recogitem illos in amaritudine animæ meæ.

V I.

Nouit Rex Ezechias, quām grata foret immola- *Imitatio in*
tio cordis mœsti, & oblatio amari spiritus, qui *agritudine.*
omissis victimis & sacrificiis, hoc vnum in statu
ægritudinis suæ Deo salutis auctori consecrauit. *Do-* *Isai. 38,16.*
mine, si sic viuitur, & in talibus vita spiritus mei; corri-
pies me, & viuificabis me: ecce in pace amaritudo mea
amarissima. Hæc est summa amaritudo, quam intus Petrus sentiebat, cùm foras egressus est, & fleuit amarè. Hanc quoque experiatur ille, qui dignè confessus salutem recuperauit. Fleat amarè cum Petro, clamet cum Ezechia, *Ecce in pace amaritudo mea ama-*
rissima; cum Dauide spiritum amarum imimolet, ac dicat: *Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique,*
holocaustis non deleaberis. Sacrificium Deo spiritus con-
tribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non despicies.

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi Petrum respicientis,
exemplar Confessarij.

I.

REpxexit Iesus Petrum; tetigit cor eius, & fle- *Imitatio*
uit amarè. Respicit Christus pœnitentes pér *Christi Pe-*
trum respic-
ientis.

Psal. 10,4. Confessarios suos: *palpebrae eius interrogant filios hominum*, & penetrant eorum corda, ut intus affligantur, conterantur, & humiliantur propter commis-
sa delicta. Hoc pœnitentis sacrificium per manus Confessarij oblatum Deo, Deo gratissimum est; præsertim cum pater spiritum suum afflictum cum tribulato corde filij pœnitentis coniungit.

I I.

Confessa-
rius ostendat se pa-
ratum ad
mortem.

Respexit Iesus Petrum, cum pateretur, & seipsum pro salute Petri peccatoris immolaret, & tan-
tum effecit, ut & ipse Petrus de seipso dignum Deo
sacrificium libaret & consecraret. Respiciat Confes-
sarius pœnitentem, paratus pro salute eius animæ
vitam & sanguinem fundere, si promouere velit
confitentem, ut gratum de se holocaustum Deo fa-
ciat, & dignè pro debit is pœnis satisfaciat.

I I I.

Affigat se
pro pœni-
tente.

Respexit Iesus Petrum, cum & ipse tribulatus es-
set, nec ita afflictus esset pro passione, quam fere-
bat, quam pro peccato Petri, qui deliquerat ac de-
fecerat. Tribulatus sic & afflictus Christus à Petro
facile obtinuit, ut pro delicto patrato afflictaretur,
& ipse spiritum suum afflictum tribulatumque Deo
offerret, & per istam oblationem dignam commissæ
iniuriæ redderet compensationem. Confessarius af-
flictus

flictus & tribulatus pœnitentem suum respiciat, & ostendat vultu suo, quām grauiter sentiat iniuriam Deo illatam, & simul pœnam, cui propter commis- sum crimen pœnitens seipsum subiecit. Confessa- rius ita tristis, ita mœstus commouebit pœniten- tem, vt animam tribulatam & afflictam Deo pen- dat, & debitum suum extinguat.

I V.

Respexit Iesus Petrum, cùm iam pro delicto ^{Doleat.} ipsius attereretur, & dum eum Petrus sic attritum videt, motus est ad contritionem, & cordis contriti oblationem, quam fecit Deo gratiam & accepram solutionem. Respiciat Confessarius hominem reuin, pro diuinis doleat, ac conteratur offensis, vt pœnitentem suum alliciat ad habendam de commissis contritionem, & reddendam Deo dignam & iustum satisfactionem.

V.

Respexit Iesus Petrum, cùm totus humiliatus es- set, venit in statum humiliationis propter delictum Petri, quem sic contemptus & despectus respiciebat. Cùm Petrum Christus intueretur, inclinauit caput suum, ad cuius humiliationem & inclinatio- nem, cor suum Petrus subiecit ac subdidit Deo, cui cordis humiliati & subiecti immolatio maxime pla-

Humiliat
se.

cet atque satisfacit. Præ se ferat Confessarius humi-
liationem , vt sui exemplo moueat pœnitentem
suum , ad hoc , vt humilem cordis sui immolatio-
nem conficiat , soluat debitum , liber à debito ma-
neat. Cùm Sacerdos dicere solet ex altari , *Humiliate*
capita vestra Deo , ipse suum priùs caput deprimit;
& ad eius exemplum adstantes pariter caput incli-
nant. Confessarius , qui non capita , sed corda humi-
lianda Deo euulgat , cor suum ipse priùs deprimat,
sequentur & pœnitentes.

V I.

Respexit Iesus Petrum , cùm summo in eum
amore arderet , & ad eius aspectum fleuit amare.
Frigus tunc temporis erat , hiems erat , cùm Petrus
negaret , & quidem instigatus ab iis qui se ad pru-
nas calefaciebant , nec tamen Petrus calebat , sed fri-
gescebat , quamuis ad ignem accederet. Tunc ca-
luit , cùm Sol iustitiæ illum respexit , & cor eius con-
gelatum in fletum lacrymarum resoluit. Respice , &
fac secundùm exemplar Christi , ostende charitatis
affectum , quo flagras in pœnitentem , idèò enim
Spiritum sanctum accepisti , cùm factus est Confes-
sarius , & qualis sit diuinus Spiritus , audi Dauidem
canentem. *Flavit spiritus eius , et fluent aquæ.* Flabit
Spiritus sanctus , & fluent aquæ , fluent lacrymæ pœ-
nitent-

Ioan. 18,
18.Diligat
pœniten-
tem.Psal. 147,
18.

nitentium liquefactæ virtute amoris, quem Christus habuit in se, & in Petrum deriuauit, ut effectus iam Confessarius, expiatis & confessis dicat, & exhorteatur, *Effundite coram illo corda vestra.*

Psal. 61, 9.

VII.

S. Ambrosius Serm. 46. *Respxit Dominus, & aper-* Corrigat
tis oculis eius emendauit errorem. Rectè oculis emendat, amanter.
quia scriptum est, Oculi Domini super iustos, & aures eius^{16.}
in preces eorum. Ergo Petrus prorupit ad lacrymas, nihil
voce precatus. Inuenio enim, quòd fleuerit, non inuenio
quid dixerit. Lacrymas eius lego, satisfactionem non lego.
Rectè planè Petrus fleuit, & tacuit. Lacrymæ, inquam,
tacitæ quodammodo preces sunt. Veniam non postulant,
& merentur: causam non dicunt, & misericordiam con-
sequuntur. Nisi quòd utiliores lacrymarum preces sunt,
quia sermo in precando fortè fallit, lacryma omnino non
fallit, sermo enim interdum non totum profert negotium,
lacryma semper totum prodit affectum. Videte quantum
fletus profuerit Petro. Antequam fleret, lapsus est; postea
quam fleuit, erexitur: & qui ante lacrymas præuaricator
exitit, post lacrymas pastor assumptus est, & alios re-
gendos accepit, qui priùs se ipse non rexerit. Ecce dux &
rector pœnitentium Petrus est, cuius regimine du-
ctus in Psalm. 129. Gregorius dicit Deo: Tribularer,
si non scirem misericordias tuas, Domine: tribulationibus

quippe cordis nostri remedium miserationis diuinæ occurrit, & contra diffidentiæ malum firmissimæ sp̄ei adhibet consolationem, promissionum diuinatarum certa nobis præponens exempla, quibus peccantium salutem sc̄ malle asserit, quam perditionem. Quorumdam quoque correctionem ad animum reducens, quos & si à status reætitudinis error subruit, conditoris tamen gratia in melius reformauit. Ecce grauium delictorum mole obrutus, & de meritorum qualitate diffisus aspicio Zachæum, intueor Mariam, considero Petrum, in quibus miserationis diuinæ splendor apparuit, atque per eos sp̄em veniæ peccantibus dedit.

Ecli. 38, 28. Compareant, Christus in cruce satisfaciens, Dauid saluus è naufragio.

Saluus pœnitens cor suum dabit in similitudinem picturæ Christi crucifixi.

EXEMPLAR PERFECTÆ SATISFACTIONIS.
Christus extra portam Ierusalem passus.

DAVID PLANE SATISFACIENS, ET PORTVM CAPIENS.
Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion. &c.
Tunc acceptabis sacrificium iustitiae, oblationes, et holocausta:
tunc imponent super altare tuum vitulos.

IMAGO TRIGESIMA QVINTA

EXPLICATA.

BXITVS acta probat : & actam pœnitentiam Dauidis probat exitus è mari , & simul ingressus in portum iuxta sanctam Ierosolymam , vbi Christus crucifixus est , vt nos à peccatis redimeret , ac nostris debitis satisfaceret. Restaurator omnium ruinarum Ierusalem Christus est : ipse est omnium animarum satisfactio atque redemptio , quam oblatam necessariò Deus acceptat. & propterea positus iam in portu concludit Dauid : *Benignè fac Domine in bona voluntate tua Sion , ut edificantur muri Ierusalem. Tunc acceptabis sacrificium iustitiae , oblationes , & holocausta ; tunc imponent super altare tuum vitulos.* Coniungit oblationes suas cum sacrificio iustitiae , quæ immolatio Christi est , vt Christo passo se conformet , & ex eo facta oblatio valorem accipiat & pretium , definiente hoc ipsum Concilio Tridentino sess. 14 . capite 8 . Accedit ad hæc , quod dum satisfaciendo patimur pro peccatis , Christo Iesu , qui pro peccatis nostris satisfecit , ex quo omnis nostra sufficientia est , conformes efficimur . Accedit & in sua Confessione Bernardus : *Quod nos debemus*

Kkk

bui-

buimus, tu soluisti; quod nos peccauimus, tu luiti; quod nos negleximus, tu supplesti. Proficiat ergo nunc, Domine, & in extremis meis plenaria, imò superflua satisfactio mors tua, & pretium inæstimabile pretium fusi Sanguinis tui.

Miraculosa imago.

Miraculum in naufrago Dauide patratum. **S**i naufragum Dauidem consideres ex vasta pectorum abyssō, debili tabulæ innixum, saluum & incolument euasisse, summum esse miraculum non inficiaberis. Cūm adhuc esset in mari, & cum fluctibus luctaretur, de salute ipsius desperabatur. *Psal. 3, 1.* Fatetur hoc ipse: Domine, quid multiplicati sunt qui tribulant me? multi insurgunt aduersum me. Multi dicunt animæ meæ: Non est salus ipsi in Deo eius. Præter spem & expectationem illorum, Tu autem Domine susceptor meus es: gloria mea & exaltans caput meum. Magnum portentum, magnum prodigium, ut quod impossibile censemebatur, fieret omnino possibile. Ambrosius lib. 2. de Pœnitent. cap. 2. *Impossibile videbatur per pœnitentiam peccata dimiti: concessit hoc Christus Apostolis suis, quod ab Apostolis ad Sacerdotum officia transmissum est.* Suscipit suum naufragium Christus, & ut plenè satisfaciat, mirabiliter patitur ac moritur. Bonauentura in Soliloq. *Vide nunc, ô ani-*

ma mea, & diligenter considera mira & inaudita prodigia, quæ fecit Dominus super terram. Deus illuditur, ut honoreris; innocens flagellatur, ut consoleris; iustus crucifigitur, ut libereris. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Respice, æterne Pater, in faciem Christi tui, qui sanctificatio nostra est, & nostra satisfactio, qui reparat animarum nostrarum ruinas; qui-que pro cunctis debitis nostris dignam, æquam, & iustum compensationem tibi offert, & ego nouus Dauid in portu salutis iam constitutus pariter offero: Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion, vt ^{Psal. 50.} adificantur muri Ierusalem. Tunc acceptabis sacrificium iustitiae, oblationes & holocausta, tunc imponent super altare tuum vitulos.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:

Exemplar Christi patientis, exemplar perfectè satisfacientis..

I.

PAULUS ad Hebr. cap. 13, 10. Habemus altare, de quo ^{Imitatio} edere non habent potestatem, qui tabernaculo deser- ^{Christi pa-} tientis & ^{satisfac-} uiunt. ^{cientis.}

uiunt. Quorum enim animalium infertur sanguis pro peccato in Sancta per pontificem, horum corpora cremantur extra castra. Propter quod & Iesus, ut sanctificaret per suum sanguinem populum, extra portam passus est. Exeamus igitur ad eum extra castra, improperium eius portantes. Per ipsum ergo offeramus hostiam laudis semper Deo, id est, fructum labiorum confitentium nomini eius.

III.

Augustinus lib. Cur, quando, & quomodo Deus homo, cap. 9. Ecce gratia Dei per Christum satisfactionem habemus. Sed quid est ut tam asperam satisfactionem videamus, scilicet per mortem ipsius Christi, & per innumera opprobria? Ad quod ita respondendum videtur. Sicut enim primus homo per suavitatem peccauit, sic peccatum ipsius per asperitatem reparari debuit; & qui iam facilè vicitus est à diabolo, ut Deum peccando exhonoraret, tam facilè ut facilius non posset; dignum fuit, ut satisficiens Christus pro peccato, tanta difficultate ad Dei honorem diabolum vinceret. Nihil asperius potest homo ad honorem Dei pati, quam mortem sponte, non ex debito; & nihil maius potest homo dare Deo, quam se sua sponte, & non ex debito, morti tradere ad honorem eius. Cum verò, qui tantum donum dat sponte Deo, sine retributione esse debere non iudicabitur, necessarium videtur, ut Pater retribuat Filio. Alioquin aut iniustus esse videtur

videtur si nollet, aut impotens si non posset, quæ à Deo sunt aliena.

III.

Cui bono Christus patiatur, explicat deinde Augustinus. *Quibus autem conuenientibus fructum & retributionem suæ mortis attribueret, quām propter quos hominem se fecit, & quibus moriendo exemplum moriendi propter iustitiam dedit?* Frustrè itaque imitatores eius erunt, si meriti eius participes non fuerint. Aut quos iustiùs faciat heredes debiti, quo ipse non eget ex abundantia suæ plenitudinis, quām parentes & fratres suos, quos videt, & tot tantis debitibus obligatos egestate tabescere in profundo miseriarum, vt eis dimittatur, quod pro peccato deberent, aut detur quo peccato carerent? Nihil enim rationabilius, nihil dulcius, nihilque desiderabilius mundus audire potest. Tantamque fiduciam iam ex hoc valet concipere, vt confidendo cogitet, quòd nullum hominem Deus reiiciat à se sub hoc nomine accedentem, si tamen ad tantæ gratiæ participationem conuenienter & sicut oportet accedat. Conuenienter, & sicut oportet, accedit qui passus naufragium in mari per pœnitentiam euadit Christianus noster David. *Quis Deus similis tui, qui aufers iniquitatem, & transis peccatum reliquiarum hereditatis tuæ?* Non immittet ultrà furorem suum, quoniam volens misericordiam est. Reuertetur, & miserebi-

tur nostri : deponet iniquitates nostras, & proiiciet in profundum maris omnia peccata nostra.

IV.

Concludit tandem Augustinus : *Gratias igitur omnipotenti Deo agimus, quia sicut cecidimus grauiter, relevati sumus mirabiliter ; et misericordiam omne debitum transscendentem pro Mediatoris morte reperimus.* Nempe quid misericordius intelligi valet ; quam cum peccatori damnato æternis tormentis, et unde se redimat non habenti, Deus Pater dicat : *Accipe Vnigenitum meum, & dapro te. & ipse Filius : Tolle me, & redde pro te.*

V.

*Imitatio in
agritudine.
4. Reg. 2.*

Rex Ezechias, cum iam in extremis esset, faciem suam ad parietem conuertit. Quisnam ille paries esset, declarat Augustinus libro de Visitat. infirorum cap. 2. Paries Christi humanitas est. Ad hunc reuerà parietem Ezechias sub mortis articulo, quem ei Propheta per spiritum prædixerat, faciem conuertit, et ita conualuit. Conualuit virtute Christi, & meritis passionis eius plenè ac perfectè satisfecit. Agit deinde Augustinus cum singulis ægrotis, & ait : *Quem habes intercessorem, habes mediatorem, constitue tibi proprium adiutorem.* Et si Deus pro te, quis contra te ? Firmiter & fideliter credenda est Dei incarnatio & passio. Hæc, fili mi, fides tua habeat, perscrutetur, & teneat cor tuum,

tuum, nihil dulcius sapiat, os tuum audacter confiteatur
et concinat. Corde enim creditur ad iustitiam, ore autem ^{Rom. 10.}
confessio fit ad salutem. Fateatur debitum suum, &
 cum soluendo non sit, offerat Christum passum,
 quem praesciens Dauid obtulit & immolauit. Tunc
acceptabis, inquit, *sacrificium iustitiae, oblationes & ho-*
locausta, tunc imponent super altare tuum vitulos.

Hac mutatio dexteræ Excelsi. Psal. 76, 11.

Verè languores nostros ipse tulit, & dolores no-
stros ipse portauit. Isai. 53, 4.

I.

Committauit vestes & arma princeps Ionathas ^{Mutatio}
 cum Dauide, ut reciprocus inter eos amor in ^{Christi &}
 posterum firmaretur. Hinc factum, ut Ionathas co- ^{pœnitentis}
 ram patre suo irato partes ageret Dauidis, satisface- ^{Ionatha, &}
 ret pro ipso, extremo se exponens vita discribimini. ^{Dauidis.}
^{1. Reg. 18,}
 Verus Ionathas Christus est, qui cum suo pœnitente, nouo nimirum Dauide, vestes, arma, & statum suum permutare dignatus est, ut amoris sui præclarum specimen daret, & coram Patre causam Dauidis pœnitentis ageret, non detrectans pro eo paternam sustinere indignationem, & pro eius satisfactione vita subire dispendum. Nec defuerunt, qui ^{prædi-}

Psal. 88.
xi.

prædictam commutationem irridenter, vnde & David ipse ait: *Memor esto Domine opprobrij seruorum tuorum, quod continui in sinu meo, multarum gentium. Quod exprobrauerunt inimici tui, Domine: quod exprobrauerunt commutationem Christi tui. Benedictus Dominus in æternum. Fiat, fiat.*

II.

Psal. 118,

176.

Mutatio
cum que
errante.

David pœnitens, ouis scilicet errans, dicebat: *Errauis sicut ouis quæ periit. Misertus diuinus Ionathas ouis errantis, eius naturam ac conditionem suscepit in se, vnde & scriptum est Isaiae cap. 53, 6. Omnes nos quasi oves errauimus, unusquisque in viam suam declinavit: Et posuit Dominus in eo iniquitatem omnium nostrum. Oblatus est quia ipse voluit, et non aperuit os suum: sicut ouis ad occisionem ducetur, et quasi agnus coram tondente se obmutescet, et non aperiet os suum.*

III.

Cum Rege
Æthiope.

Psal. 50, 3.

Cant. 1, 4.

David instar Regis Æthiopis totus infectus & niger in Oratorio comparuit, & postulabat, *Dele iniquitatem meam. Misertus Ionathas est, & atrum illum colorem attraxit ad se, vt turpem suam pellem Æthiops ille mutaret. Fatetur hoc ipsum Christus, cuius sacra humanitas loquitur ac dicit in Cantis: Nigra sum, sed formosa, filiæ Jerusalem. Formosa quidem ex matre, ex quâ nata illa processit; nigra*

gra verò ex passione, quam pro nobis in ligno crucis sustinuit.

I V.

Dauid pœnitens instar leprosi dicebat : *Domine, cum le-*
si vis, potes me mundare. & ipse clamabat : *Amplius proso.*
laua me ab iniuitate mea, & à peccato meo munda me. Matt. 8, 2.
Psal. 50, 3.
 Succurrit clamanti leproso Ionathas ille diuinus, &
 vt liber ille à macula lepræ foret, egit ipse in cruce
 leprosum, cuius misericordiæ testimonium deponit
 tamquam testis oculatus Isaías : *Verè languores no-*
stros ipse tulit, & dolores nostros ipse portauit : et nos
putauimus eum quasi leprosum, & percussum à Deo et
humiliatum.

V.

Dauid pœnitens quasi paralyticus erat, iacebat cum pa-
ralytico. miser in lectulo, nec aditum inueniebat, vt ad Io-
 natham suum veniret. Venit è tecto demissus, &
 simul suspensus orat : *Quoniam iniuitatem meam ego psal. 50, 5.*
cognosco, & peccatum meum contra me est semper. Con-
 donauit Christus crimina, ita tamen condonauit,
 vt paralytici vices ipse sumeret in se, & paralytici
 instar iaceret in cruce, suspenderetur, & Patri suo
 sisteretur. Facilis paralytico Christus, difficilis Chri-
 sto Pater, ac proinde clamat è cruce : *Deus Deus Matth. 27,*
meus, vt quid dereliquisti me? 46.

V I.

Cum pro-
digo.

Dauid pœnitens, cùm omnia sua se perdidisse animaduerteret, more prodigi, reatum suum confessus est, & postulauit veniam, quam inuenit apud Patrem, & ab eo stolâ primâ indutus est. Quam ille vestem accepit, Ionathas nuditate sua persoluit. Conuenit Ionathæ nostro celebre illud prouerbium
 Pro. 20,
 16.
 & dicit: *Tolle vestimentum eius, qui fideiussor extit alieni: ¶ pro extraneis aufer pignus ab eo.* Ecce nudus natus est fideiussor, & nudus in cruce obiit, qui
 Job 1, 21.
 & dicit: *Nudus egressus sum de vtero matris meæ, ¶ nudus reuertar illuc.*

V II.

Dauid pœnitens, prioris commissi memor, exclamabat: *Ecce enim in iniqüitatibus conceptus sum, ¶ in peccatis concepit me mater mea.* Clamores gratis & acceptis auribus exceptit Deus, & misit Filium suum in similitudinem carnis peccati, vt primum illud peccatum damnaret in carne, quam ex purissima Matre sibi filius hominis factus vendicauit. Vnde & Homil. 2. in Marthæum Chrysostomus benè monet:
*Cùm ergo audieris, quia Filius Dei filius sit ¶ Dauid & Abrahæ dubitare iam desine, quòd & tu, qui filius es Adæ, futurus sis filius Dei. Non enim semetipsum ita humiliasset, nisi nos esset exaltaturus. Natus est enim secundum carnem,*²

carnem, vt tu naserere spiritu: natus est ex muliere, vt tu desineres filius esse mulieris.

VIII.

Anima pœnitentis Dauidis similis Samaritanæ, ^{cum sa-}
quæ verè & benè confessæ est, crimina commissa
expiavit, aquam viuam gratiæ accipiens, cuius lo-
co sitim Ionathas noster subiuit, vnde & ipse dicit,
Aruit tamquam testa virtus mea; & actus iam in cru- ^{Psal. 21,}
cem ait, *Sitio.* Sitit ille, vt animæ pœnitentis suc- ^{16.} ^{Ioan. 19,}
currat, & gratiæ suæ aquam viuam infundat. ^{29.}

IX.

Dauid pœnitens virtute confessionis suæ mores ^{cum pœni-}
mutat, euadit, transformatus in alterum virum,
haurit à Christo decorem, haurit à Christo splen-
dorem: & cùm ipse splendidus ac decorus efficia-
tur, efficitur Christus suæ formæ ac pulchritudinis
expers. Crede testanti, crede testi oculato Isaiæ ca-
pite 53, 1. *Quis credidit auditui nostro? & brachium*
Domini cui reuelatum est? Et ascendet sicut virgultum co-
ram eo, & sicut radix de terra sitienti. Non est species ei,
neque decor: & vidimus eum, & non erat aspectus, et
desiderauimus eum.

X.

Dauid pœnitens surdis auribus diuina manda- ^{cum sur-}
ta exceperat, venit surdus ad Sacramentum auricu- ^{do.}

Psal. 50,
 10. laris Confessionis, in quo se Christo præsentauit,
 ac dixit: *Auditui meo dabis gaudium & lætitiam, &*
 exultabunt ossa humiliata. Surdus auditum accepit, &
 ille qui dedit auditum, surdis auribus illatas sibi in-
 Psal. 37,
 14. iurias & offensas tolerauit. *Ego verò, Christus ait,*
*tamquam surdus non audiebam, & sicut mutus non ape-
 riens os suum.*

X I.

Matt. 8, 8. Dauid pœnitens seipsum despexit, dum diceret,
 Psal. 50,
 11. ipsum execratus est, dum adderet, *Auerte faciem tuam
 Cum Cen- à peccatis meis, & omnes iniquitates meas dele.* Despi-
 turione.
 cientein se Dauidem, ac pariter execrantem, Iona-
 thas magni fecit, magni aestimauit; vnde & ipse
 Isai. 53, 2. respectus fuit. *Vidimus eum, & non erat adspectus; &*
desiderauimus eum, despectum & nouissimum virorum:
 Galat. 3,
 13. & quod amplius est, *Christus nos redemit de maledicto
 legis, factus pro nobis maledictum: quia scriptum est,*
 Deut. 21,
 23. *Maledictus omnis qui pendet in ligno.*

X I I.

Psal. 50,
 12. Anima pœnitentis Dauidis impuræ Magdalena
 Cum Mag- similis, cùm munditiem affectaret, exclamabat:
 dalena. *Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum inno-
 ua in visceribus meis.* Obtinuit quam cupiebat pu-
 ritatem, sed non gratis. Ut pura & munda esset
 Magda-

Magdalena, Christus ipse malè apud Simonem audiuit; quasi impurus & immundus iudicatus est. Tunc in priuata mensa, postea communi iudicio declaratus est immundus, quia in obrem extra portam repulsus & reiectus, extra castra passus est. Huc pertinet illud Dauidicum: *Destruxisti eum ab emundatione.* Psal. 88, 45.

XIII.

Anima pœnitentis Dauidis ne repulsam patere-
cum Chas-
tur, obsecrabat: *Ne proiicias me à facie tua, & Spiritu*
nanea.
tum sanctum tuum ne auferas à me. Annuit precibus &
Psal. 50,
obsecrationibus Christus; ea tamen conditione, ut
anima pœnitentis Dauidis admitteretur, ipse tamen
à Patre repelleretur, & quidem repulsus est. Hinc
ortum habuit querela illa Dauidis: *Tu verò repulisti*
Psal. 88,
& despaxisti, distulisti Christum tuum. 93.

XIV.

Dauid pœnitens virtute sanctæ absolutionis re-
surgit à mortuis, & à mortalibus nexibus, quibus
intricatus erat, eripitur more Lazari, qui cum esset
in sepulchro mortuus, virtute vocis Christi suscita-
tus, & manibus Apostolorum à vinculis, quibus
constrictus erat, liberatus est. Orabat Dauid, *Rede mihi lætitiam salutaris tui, & spiritu principali confir-*
Psal. 50,
ma me, ut salutarem & vitalem absolutionem conse-
queretur meritis eius, qui dignatus est mori, mor-

tisque se nexibus capi , vt Dauid pœnitens resurget , & à peccatis absoluatur.

X V.

*Cum Mat-
thæo.
Psal. 50,
15.*

Dauid à peccatis absolutus satisfacere Deo cupiens , *Docebo* , inquit , *iniquos vias tuas , & impij ad te conuertentur*. Hoc quidem officium solius Christi est , qui sic potest impios docere , vt illos à sua impietate conuertat , & tamen virtute commutationis , quæ intercedit inter Ionatham & Dauidem , inter pœnitentem & Christum , audet dicere Dauid , *Docebo iniquos vias tuas , & impij ad te conuertentur*. Docet pœnitens tamquam discipulus Christi , qui cathedram crucis ascendens , ostendit veritatis doctrinam pulchram esse satisfactionem. Ascendit crucis telonium , qui habebatur publicanus , vt in Leuiticum statum Matthæus publicanus assumeretur.

X VI.

*Psal. 50,
16.*

*Cum pa-
ciente flu-
xum san-
guinis.*

Anima noui Dauidis cupiens , vt blanda & fluxa caro dignas suis excessibus pœnas lueret , & ex parte sua daret compensationem , quam Deus ab ea exigebat , orauit , *Libera me de sanguinibus Deus Deus salutis meæ , & exultabit lingua mea iustitiam tuam*. Feruor carnis & sanguinis remittatur necesse est , vt debitum remittatur & tollatur. Fluxit flagellata caro Christi , dum pateretur ; fluxit & sanguis , vt fluxum

xum carnis & sanguinis in nobis restringeret, & æs alienum extingueret: unde & ipse dicit, *Sicut aqua*^{Psal. 11.}
effusus sum.^{15.}

XVII.

Dauid studiosus satisfactionis, cùm certus esset ^{cum multo.} in oratione sitam esse debitorum solutionem, nec posse se vel vnum solum verbum enuntiare coram Deo, nisi Christus oris claustrum, & linguæ vinculum soluat, petit, *Domine labia mea aperies, et os meum*^{Psal. 50.} *annuntiabit laudem tuam.* Meruit silentio suo Christus^{17.} aperire ora mutorum, & vt muti pœnitentes orare possent, & orando satisfacerent, *Oblatus est, quia ipse*^{Isa. 53, 7.} *voluit, et non aperuit os suum:* dicitque ipse de se, *Ego autem sicut surdus non audiebam, et sicut mutus non aperiens os suum.*

XVIII.

Dauid non externam solum, sed etiam internam ^{cum pe-} satisfactionem offert. *Sacrificium Deo spiritus contri-*^{tro.} *bulatus, cor contritum et humiliatum Deus non despicies.*^{19.} Hoc illud sacrificium est, quod Petrus pœnitens immolauit. *Egressus Petrus foras, fleuit amare.* Nec illud^{Matth. 26,} obtulisset, nisi Petrum Christus respexisset. *Respexit*^{75.} *Iesus Petrum.* Deus autem intuetur cor, & cùm illud intueretur, suo significauit obtutu, cor contritum & humiliatum gratum Deo esse sacrificium, & illud

Petrus

Petrus libauit. Contemplatus est Petrus Ionatham suum , considerauit pro se crucem & mortem pati, inde gemitus, inde amaræ lacrymæ, inde suspiria & 2. Reg. i, 26. voces , *Doleo super te frater mi Ionatha decore nimis, & amabilis super amorem mulierum. Sicut mater unicum amat filium suum , ita ego te diligebam.*

XIX.

Cum naufragio Dauid. Dauid è naufragio iam ereptus , & in portu constitutus , contritus , confessus , & absolutus , magnitudinem tanti beneficij recognoscens, contemplatur in passione Ionatham passum naufragium , vt naufragum suum liberaret. Passus est Christus naufragium. *Veni , inquit , in altitudinem maris , & tempestas demersit me. Infixus sum in limo profundi , & non est substantia.* Venit in profundum Ionathas , qui de pœnitentia , secunda post naufragium tabula , suo Dauidi prouidit. Si quis Princeps aliquando sit in pelago , & vi tempestatis tota nauis laceretur , vnaque tabula maneat , cedit Principi , cui iure naturæ debetur , & subditus suo extremo periculo teneatur Principi tabulam reddere , ne caput Reipublicæ pereat. Nunc aliter se res habet : in naufragio pœnitenti de secunda tabula prouidetur , in qua saluus & incolumis euadit ; & Christus Rex regum , ac Dominus dominantium , in passione sua submergitur , &

& in naufragio moritur. Hæc mirabilis commutatio , quæ Ionathæ cum Dauide suo intercedit , cui fauet vel ipsa Mater assistens in ipso naufragio , assistit tamquam stella maris , quam in isto extremo discrimine inuocant pœnitentes , ac simul saluant:

*Aue maris stella,
Dei mater alma,
Atque semper virgo,
Felix cæli porta.*

*Sumens illud Aue
Gabrielis ore,
Funda nos in pace,
Mutans Heuæ nomen.*

*Solue vincla reis,
Profer lumen cæcis,
Mala nostra pelle,
Bona cuncta posce.*

*Passio Domini nostri IESV CHRISTI , & merita
beatæ MARIAE semper Virginis, sint tibi in remissionem
peccatorum , Amen..*

*Monstra te esse matrem,
Sumat per te preces,
Qui pro nobis natus,
Tulit esse tuus.*

*Virgo singularis,
Inter omnes mitis,
Nos culpis solutos,
Mites fac & castos.*

*Vitam præsta puram,
Iter para tutum,
Ut videntes Jesum,
Semper collætemur.*

Audi Pater Pœnitentis:
 Exemplar Christi Crucifixi, exemplar
 Confessarij.

ROgat S. Basilius Reg. 177. *Quomodo, qui potentes sunt, infirmitates impotentium portare debeant.*
 Respondet: *Si portare est sufferre, et curare iuxta quod scriptum est: Quoniam ipse infirmitates nostras tulit, et morbos portauit: & hic resipiscentiae modus & ratio quadrabit, per quam impotentes potentiorum cura et sollicitudine curabuntur.* Hoc officium boni Confessarij est, de quo Richardus cap. 17. de Potestate ligandi atque soluendi: *Tunc autem Domini minister viriliter agit quod suum est, pastoris, cum ipse Dominus dignatur operari quod suum est, Saluatoris.*

Compareant, Agnus, & Ovis redempta & reconciliata, imago arcana animæ innouatæ vñ Pœnitentiæ Sacramentalis.

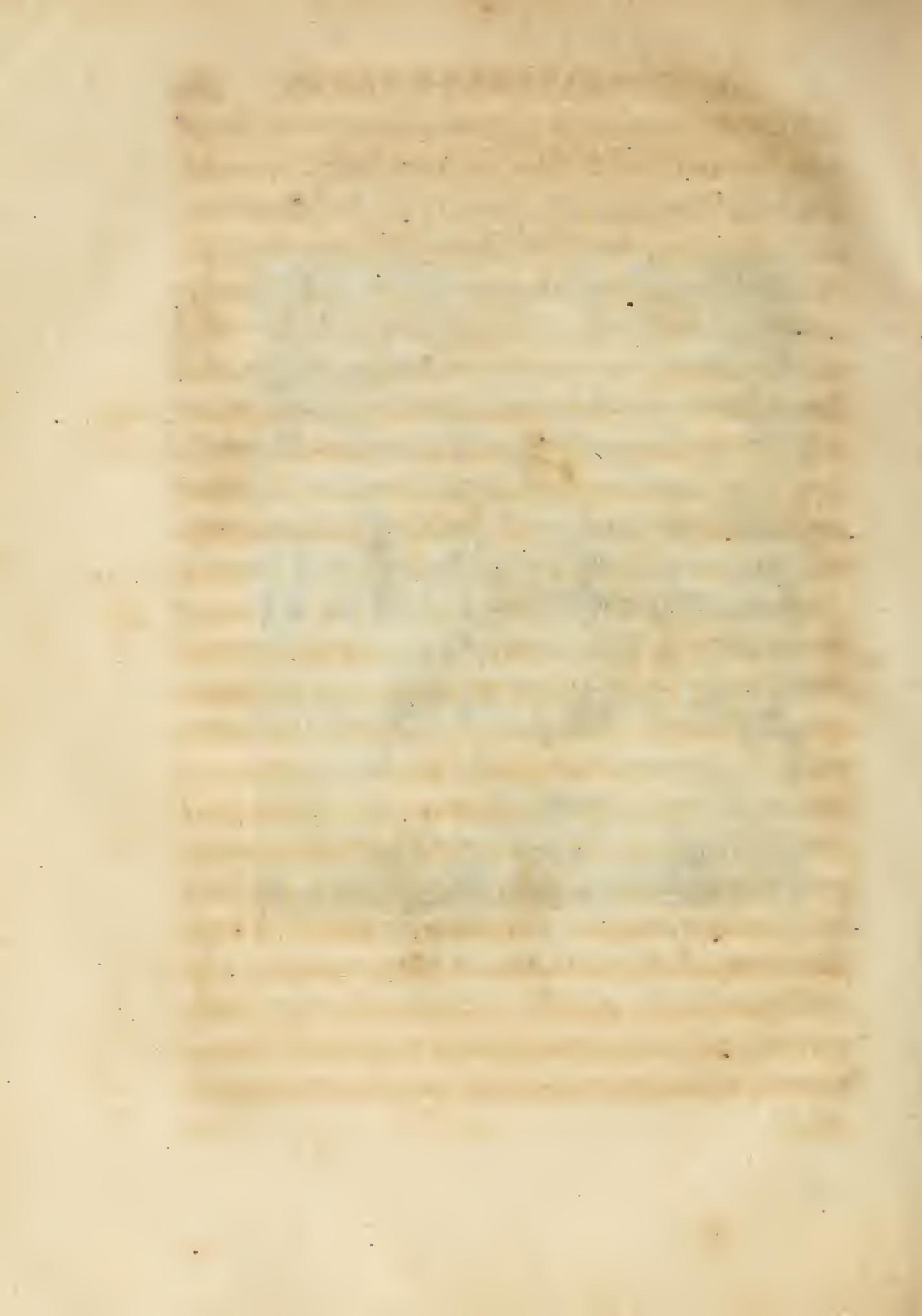
In trispice exemplar tanti mysterij.

AGNVS REDEMIS OVEM.

Reconciliavit peccatorem.

GLORIA PATRI, ET FILIO,
ET SPIRITU SANCTO.

IMAGO TRIGESIMASEXTA
EXPLICATA.

& declaratur mysterium reconciliationis
& reformationis.

 YRILLVS Alexandrinus lib.ii. in Ioan- Forma fa-
cta recon-
nis cap.27. Nexus vniōnis nostræ ad Deum ciliationis.
Patrem, Christus est; nobis quidem vt homo,
Deo autem Patri, vt Deus naturaliter vni-
tus. Non erat enim possibile, corruptioni subiectam huma-
nam naturam ad immortalitatem consēdere, nisi natura
immortalis atque incommutabilis ad eam descendisset, ac
communione participationeque sui à mortalitatis nostræ ter-
minis ad suum bonum reformatos eleuaret. Consummati er-
go sumus, reductique ad vniōnem Dei Patris, mediatione
Saluatoris, id est Christi. Attende simul & audi quod
cap.25. dixerat idem Cyrillus. Pro nostris peccatis vni-
genitus Dei Filius homo factus, vt sacram hostiam in odo-
rem suavitatis Deo Patri seipsum obtulit: vt cùm è medio
ablatum sit quod à Deo nos separat, id est peccatum, nihil
nobis impedimento sit, quin, si voluerimus, Deo adhæ-
reamus, ac participatione ipsius per Spiritum sanctum
fruamur, reformantes nos ad iustitiam, ad sanctificationem,

Et ad imaginem primam. Nam si peccatum à Deo dissep-
rat, iustitia certè coniunget, ac nullo quodam modo inter-
medio, Deo nos assistere facit. Ecce assistit Deo inuen-
ta, redempta & seruata ab Agno ouis. Consonat
dictis, & quidem satis appositiè, S.Laurentius Iusti-
nianus in Fasciculo amoris cap.9. *Beatus quem Dei*
inhabitat verbum. Qui possidetur, ut possideat; diligitur
ut diligat; atque in illo manet, in quo thesauri omnes sa-
pientiæ Dei absconditi sunt. Nusquam melius erit oui,
quàm in humeris pastoris: nusquam melius animæ,
quàm in humeris Mediatoris & Redemptoris.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut.27,9.

Agnus redemit ouem, reconciliauit
peccatorem.

Mysterium gloriæ Dei, & Agni, mysterium
seruatæ & innouatæ animæ.

I.

Salus ani-
mae glorio-
sa Deo Pa-
tri, Filio,
& Spiritui
sancto. **G**loria diuina est, pœnitentem Dauidem à
tempestate & naufragio maris liberasse.
Quamobrem antiquus Dauid canit Deo gloriam,
Psalm.17,2. *Diligam te Domine fortitudo mea, Dominus*
firma-

firmamentum meum ; & refugium meum , & liberator meus . Describit deinde tempestatem satis diram , satis fœuam , quam subiit , & passus est . Commota est , & contremuit terra , fundamenta montium conturbata sunt , & commota sunt , quoniam iratus est eis . Post tempestatis descriptionem ait : Misit de summo , & accepit me , & assumpsit me de aquis multis . Eripuit me de inimicis meis fortissimis : ab iis qui oderunt me , quoniam confortati sunt super me .

II.

Gloria diuina est , in portum salutis deduxisse pœnitentem , canente hoc ipsum Dauide Psal. 106,8. Confiteantur Domino misericordiae eius , & mirabilia eius filiis hominum . Et sacrificent sacrificium laudis , & annuntient opera eius in exultatione . Qui descendunt mare in nauibus , facientes operationem in aquis multis : ipsi videbunt opera Domini , & mirabilia eius in profundo . Dixit , & stetit spiritus procellæ , & exaltati sunt fluctus eius . Ascendunt usque ad cœlos , & descendunt usque ad abyssos : anima eorum in malis tabescet . Turbati sunt , & moti sunt sicut ebrius : & omnis sapientia eorum deuorata est . Et clamauerunt ad Dominum cum tribularentur , & de necessitatibus eorum eduxit eos . Et statuit procellam eius in auram , & siluerunt fluctus eius . Et lætati sunt quia siluerunt , & deduxit eos in portum voluntatis eorum .

Conf-

Confitantur Domino misericordiae eius, et) mirabilia eius filiis hominum.

III.

Hanc eamdem Dei gloriam esse , cecinit pœnitens Ionas cùm passus naufragium est , & secundæ tabulæ loco præparauit Dominus piscem grandem vt deglutiret Ionam, & erat Ionas in ventre piscis tribus diebus, et) tribus noctibus. Et orauit Ionas Dominum Deum suum de ventre piscis. Et dixit : Clamaui de tribulatione mea ad Dominum , & exaudiuit me : de ventre inferi clamaui, & exaudisti vocem meam. Et proiecisti me in profundum in corde maris , & flumen circumdedicit me : omnes gurgites tui , & fluctus tui super me transferunt. Et ego dixi : Abiectus sum à conspectu oculorum tuorum : verumtamen rursus videbo templum sanctum tuum. Ad extrema montium descendi ; terræ vectes concluserunt me in æternum, & subleuabis de corruptione vitam meam, Domine Deus meus. Cùm angustiaretur in me anima mea, Domini recordatus sum , vt veniat ad te oratio mea , ad templum sanctum tuum. Qui custodiunt vanitates frustrâ, misericordiam suam derelinquent. Ego autem in voce laudis immolabo tibi : quæcumque voui , reddam pro salute Domino.

IV.

Augustinus libro Meditation. cap. 17. liber iam factus

factus è naufragio , sacrificium laudis immolans
externo Patri , dicit : Per summum Sacerdotem verum
Pontificem , & bonum Pastorem , qui se obtulit tibi in sa-
crificium , ponens animam suam pro grege suo , te rogo : per
ipsum qui sedet ad dexteram tuam , & interpellat pro no-
bis , Redemptorem & aduocatum nostrum , pietati & be-
nignitati tuæ supplico , amantissime & benignissime amator
hominum Deus , vt des mihi cum eodem Filio tuo & Spi-
ritu sancto te in omnibus benedicere , & glorificare cum
multa cordis contritione , & lacrymarum fonte , cum mul-
ta reuerentia & tremore . Quia quorum est una substan-
tia , unum est & datum .

V.

Gloria est trium diuinorum personarum , im-
pium hominem sanctum & iustum reddere . Am-
brosius lib.3. de Spiritu sancto , cap.5. Sicut sanctificat
Pater , ita sanctificat & Filius , sanctificat & Spiritus .
Sanctificat Pater , secundum quod scriptum est : Deus Pa- 1. Thessal.
ter sanctificet vos , vt integer spiritus vester , & anima ,
& corpus sine querela in die Domini nostri Iesu Christi
seruetur . Et alibi Filius dicit : Sanctificato eos in verita- 10an.17.
te . De Filio autem idem Apostolus dixit . Qui factus est 1. Cor.1,
nobis sapientia à Deo , & iustitia , & sanctificatio , & re- 30.
demptio . Vides quia factus est sanctificatio ? Sed factus est
nobis , non vt ille mutaret quod erat , sed vt nos sanctifi-

Nnn

caret

^{2. Thessal. 2, 13.} caret in carne. Spiritum quoque sanctum sanctificare Apo-
stolus docet ; sic enim dicit : Gratias agere debemus Deo
semper pro vobis , fratres dilectissimi , à Deo , quia elegit
nos Deus primitias in salutem in sanctificatione Spiritus ,
et fidei veritatis .

Miraculosa imago.

*Miracu-
lum Re-
demptionis
& reconcili-
ationis.*

Ambrosius Orat. i. quæ ad sanctissimam Trinitatem: O immensa pietas ! ô immensa & ineffabilis charitas ! ut liberares seruum , Filium tradidisti. Dei factus est homo , ut perditus homo de potestate dæmonum erueretur. Quoniam benignus amator hominum Filius tuus Deus noster , cuius piis visceribus non satis visum est , ut se inclinaret factus homo de vera Virgine , nisi etiam subiret crucis supplicium , effuso Sanguine propter nos & nostram salutem. Venit pius Deus , venit pro pietate & bonitate sua , venit querere & saluum facere quod perierat. Quæsivit ouem perditam , quæsivit & inuenit , & humeris suis reportauit ad caulas gregis pius Dominus , et verè multum mitis pastor. O charitas ! ô pietas ! Quis audiuit talia ? Quis super tantæ misericordia viscera non obstupecat ? Quis non miretur ? quis non collætetur ? Bonaventura in Soliloquiis : Admiremur , gratulemur , amemus , laudemus , adoremus , quoniam per Redemptoris nostri mortem de morte ad vitam , de tenebris ad lucem , de

de exilio ad patriam, de corruptione ad incorruptionem, de miseria ad gloriam, de luctu ad gaudium vocati sumus. Augustinus in Soliloquiis : *Omnis gloria, omnis laus, omnis magnificentia, omnis beatitudo, omnis clementia, sit Deo Patri & Filio, & Spiritui sancto.* Ad hanc miraculosam imaginem

Gratiarum actio.

Augustinus in Psalmum 49.

Sacrificium laudis querit à nobis Deus. Habebat hoc sacrificium laudis Zachæus in patrimonio suo, habebat vidua in sacello suo, habebat nescio quis hospes in dolio suo. Alius non alicubi, sed in animo suo : quia pax in terra hominibus bonæ voluntatis. O sacrificium gratuitum, gratiâ datum ! Non quidem hoc emi quod offerrem, sed tu donasti ; nam nec hoc haberem. Sacrificium laudis est, gratias agere illi à quo habes, & cuius misericordia tibi dimittitur quidquid tu mali habes.

Oratio.

Ambrosius Orat. ad SS. Trinitatem, & S. Ephræm.

Gratias ago labiis & corde, & omni qua valeo virtute, infinitæ misericordiæ tuæ, Domine Deus noster, pro omnibus miserationibus tuis, quibus mirabiliter

nobis perditis subuenire dignatus es per Filium tuum Salvatorem & recuperatorem nostrum, qui mortuus est propter peccata nostra, & resurrexit propter iustificationem nostram: & nunc viuens sine fine, sedet ad dexteram tuam, & interpellat pro nobis, & simul tecum miseretur, quia Deus est ex te Patre, coæternius tibi & consubstantialis per omnia, unde potest nos in æternum saluare.

Manda virtuti tuæ, & confirma hoc quod operatus es in nobis. Perfice quod cœpisti, ut ad plenam tuæ pietatis gratiam mereamur peruenire. Fac nos per Spiritum sanctum intelligere, & mereri, ac debito honore venerari magnum

^{1. Tim. 3.} _{16.} hoc pietatis tuæ mysterium, quod manifestatum est in carne, iustificatum est in spiritu, apparuit Angelis, prædicatum est gentibus, creditum est mundo, assumptum est in gloria. S. Ephræm de Compunct. & passion. Gloria Patri, qui nos liberauit ex tenebris inferni, & posuit nos in paradyso voluptatis. Gloria Filio, qui nos liberauit ab inextinguibili igne, ac verme æterno, nosque dignatus est dignitate cœlesti atque supernæ Ierusalem. Gloria Spiritui sancto, qui nos liberauit ex corruptela peccatorum, & confusione sempiterna, nosque coronauit in exultatione in lumine vero, & exsuperante gloria in sœcula sœculorum.

eAmen.

Ad imaginem Christi miraculosam
Vota Dauidis frequentiam Confessionis
offerentis.

Vota mea Domino reddam. Psalm. 115, 14.

ASSIDVITAS ET CONSTANTIA
IN CVLTV ET VSV
SANCTÆ CONFESSIIONIS.

VM quis è naufragio, morbo lethali, aut
extremo periculo euasit per miraculum,
summo liberatori pium votum offerre,
apponere, & appendere in sacro Orato-
rio solet, tum in gratiam accepti beneficij recorda-
tionem, tum etiam in deuotionem perpetuam erga
suum benefactorem, qui tantis eum malis, tantis
periculis exemit. Captiuus compedes & catenas,
claudius fulcra, naufragus tabulam, in qua saluus fa-
ctus est, appensam in primis dicat & consecrat.

I.

NAufragus ergo Dauid, qui post sacri Bapti-
smatis susceptionem relapsus est, & simul
naufragium passus mirabiliter euasit, euectus secun-
votum fre-
quenter
confitendi
tabula post
naufragii.

da tabula post naufragium, quæ Pœnitentia est, in memoriam sibi collati beneficij, & deuotionem perpetuam erga Redemptorem Deum, Pœnitentiæ Sacramentalis auctorem, suspendat in sacro Ora-
torio tabulam, salutis suæ instrumentum ac moni-
mentum, quo peccatores moneantur & excitentur
ad agendam pœnitentiam, in qua tota delinquen-
tium salus animarum sita est. Suspenderunt captiui
filij Sion, & pœnitentes quidem, organa sua, qui-
bus canere ac ludere consueuerant. Testantur hoc
Psal. 1; 6, 2 ipsi. *Super flumina Babylonis illic sedimus & fleuimus,*
cum recordaremur Sion: In salicibus in medio eius, suspen-
dimus organa nostra. Cum suspenderent organa sua,
comuni voce clamarunt: Filia Babylonis misera:
beatus, qui retribuet tibi retributionem tuam, quam retri-
busti nobis. *Beatus, qui tenebit, & allidet parvulos tuos*
ad petram. Misera Babylon, est anima peccatoris,
cuius proles culpa est: tot fœtus edit & prodit, quot
Iacob. 1, patrat criminā. *Concupiscentia cum conceperit, parit pec-*
atum. *Item: Concepit dolorem, & peperit iniquitatem.*
Cupiebant vinciti, cum organa sua suspenderent,
ut Babylonis fœtus, antequam sumerent incremen-
tum, ad petram alliderentur; antequam flagitia
crescerent, ad petram mysticam Ecclesiæ confiten-
tis & absoluentis proiicerentur. Hoc ipsum votum
naufragi

naufragi Dauidis est, cùm tabulam suam appen-
dit, vt filia Babylonis misera, misera scilicet ani-
ma, vbi peccata commiserit, recurrat ad Confessio-
nem, & ad pedes Confessarij, cuius absolutione,
cùm adhuc non adoleuerint, more parvulorum ad
petram commissa statim allidantur. Huc pertinet,
quod D. Petrus apud Clementem Epist. I. dicebat
singulis Christianorum, debere *actus suæ vitæ omni*
hora custodire, & in omni loco Deum respicere firmiter, sci-
re suas cogitationes malas cordi suo aduenientes ad Chri-
stum allidere, & Sacerdotibus Domini manifestare.

III.

DAVID non solum ereptum è naufragio mira-
biliter se esse fatetur, sed etiam affirmat instar ^{Effigies}
^{ouis erran-}
^{tis.} ouis errantis se fuisse, & pænè iam periisse. Erravi, ^{Psal. 118,} inquit, *sicut ouis quæ periiit.* Liber à tanto discrimine ^{176.}
& criminè, coram bono pastore gratitudinis ergo
simulacrum ouis perditæ statuit, vt intuentes con-
templantesque votum suum, quoties errauerint, &
à veritatis tramite declinauerint, suos agnoscant er-
rores, recognoscantque cælitus missum Pastorem,
qui non in passione solum, sed etiam in Confessio-
ne errata nostra suscipit in se, & in se sustinet. Om- ^{Iai. 53, 6.}
nes nos quasi oues errauimus, unusquisque in viam suam
declinauit: *& posuit in eo Dominus iniquitatem omnium*
nostrum.

nōstrūm. Errauimus omnes ut oves , vt oves omnes
claimemus & balatum nostrum edamus. Hæc bona
hæc ingenua perditæ ouis conditio , vt cùm gre-
gem suum dimiserit , & pastorem suum amiserit,
frequentes edat balatus , quibus auxilium imploret,
repetat viam & ducem, vt ad caulas reuocetur. Hæc
eadem dos , hæc sors est animæ electæ , & simul
prædestinatæ , vt si aliquando aberrauerit , errantis
ouis mores imitetur , & in statu etiam peccati &
perditionis suæ declareret se non ad hœdos malos &
reprobos , sed ad oves potius seruandas saluandas-

Psal. 118. 176. que pertinere. Ostendit ille, qui dixit : *Erravi sicut
ouis quæ periit.*

Ostenderunt qui claimarunt ac re-
I Iai. 53, 6. claimarunt : *Omnes nos quasi oves errauimus , vnuſ-
quisque in viam suam declinauit : & posuit in eo Dominus
iniquitatem omnium nostrūm.* Quamuis peccatores si-
imus , & vnuſquisque nostrūm dederit se in viam
suam, vt maior esset errantium numerus , errorum-
que multitudo , *posuit in eo Dominus iniquitatem om-
nium nostrūm* , vt per vnius ac solius iniquitatis
mentionem insinuaretur , propter crimina omnium
& singulorum hominum singulare peccatum, Chri-
ſtum de cœlis misum , & in has regiones venisse.
Tanti ponderis vel vnum peccatum est , vt esset fe-
rendo solus , cuius humeris Pater illud imposuit,
nec

*Repetita
Confessio
signum
prædesti-
nationis.*

nec doluit sibi impositum , sed sub onere gemuit,
 & gemere docuit animam quæ vel vnius criminis
 sarcina fuerit onerata. Cùm Christus ipse , in quo
 Dominus iniquitatem nostram posuit & depositum,
 tanto pondere pressus dicat, *Miser factus sum , & in-^{Psal. 37,7.}*
curuatus sum usque in finem. quî fieri potest , vt qui
 patrator est criminis , eius grauitatem non sentiat?
Peccatum cùm consummatum fuerit , generat mortem. & Iacob. 1,
 ubi mors est, sensus deest. *Surge qui dormis , & exur-^{Ephes. 5,}*
ge à mortuis , & illuminabit te Christus : bonus scilicet^{14.}
 pastor , qui perditam quærit ouem , & eam inuen-
 tam , ac simul eius errorem suscipit in se ipse , &
 humeris suis imponit.

III.

DAuid Rex , cùm Regum cederet nemini , di-^{Effigies Re-}
 uinæ maiestatis reus in miseriam seruitutem^{Æthio-}
^{pis.} venit. *Qui facit peccatum , seruus est peccati.* Seruus Ioan. 8,
 emptitus homo peccator est, *venundatus sub pecca-*^{34.}
to; licet Rex & monarcha sit , transit in vile man-^{3. Reg. 21,}
 cipium. Hæc Regis Dauidis conditio , postquam
 peccatum commisit , & à Domino defecit. Liber
 iam , & quidem miraculosè à statu miseræ seruitu-
 tis coram infante Christo & eius Matre effigiem
 Æthiopis Regis apponit & appendit , vt qualis
 anteà fuerit , innotescat , & ex quo statu pietas ac

Ooo

mife-

misericordia diuina ipsum mirabiliter eduxerit, il-
 lucescat iis qui sunt adhuc emptitij peccati serui &
 vilia mancipia. Libertas inestimabilis est, quæ nul-
 lo venditur auro, nemo qui illam non amet, nemo
 qui illam non quærat, si semel amiserit. Peccasti, &
 omnem statim libertatem perdidisti, in miseram
 delapsus seruitutem. Expertus illam fuerat Augusti-
 nus, qui Tract. 41. super Ioannem exclamat: *O mi-
 serabilis seruitus! Plerumque homines, cùm dominos ma-
 los patiuntur, venales se petunt; non querentes dominum
 non habere, sed saltem mutare. Seruus peccati quid faciat?
 quem interpellat? apud quem venalem se petat?* Deinde
 seruus hominis aliquando sui domini duris imperiis fati-
 gatus, fugiendo requiescit: seruus peccati, quò fugit? se-
 cum se trahit quocumque fugerit. Non fugit seipsam ma-
 la conscientia. Non est quò eat, sequitur enim se, non re-
 cedit à se: peccatum enim quod fecit, intus est. Solum
 vnum restat effugium, & simul refugium, quod
 statim ostendit Augustinus: *Ad Christum omnes fu-
 giamus contra peccatum, Deum liberatorem interpelle-
 mus.* Interpellat illum Augustinus Sermone 48. *Veni
 Domine Redemptor, veni. Agnoscat te captivus, fugiat te
 captiuvator; tu esto mihi liberator.* Hunc liberatorem in-
 Psal. 50, 3. terpellauerat prius Dauid: *Dele, inquit, iniquitatem
 meam. Contraxerat vnam Rex labem, vnam macu-
 lam,*

lam , & statim ab inusta seruitutis nota mundari & purgari cupiebat. Qui officiis sordidis occupantur, ferrarij scilicet & carbonarij , denigrantur , maculantur, deturpantur , & non curant ; qui verò nobilioris sunt conditionis , minimam in se maculam non patiuntur , & si vel vnam similem habeant, statim delendam procurant. Sic Dauid , *Dele* , inquit , *iniquitatem meam*. Non habeo nec exercito sordidum officium peccatorum , qui semper peccatis student ; sed cùm primùm deturpatam & denigratam animam meam esse deprehendo , recurro statim ad fontem , & oro , *Dele iniquitatem meam*. Recurro simul ad Matrem , miseram seruitutein abiiciens , acceptansque gloriosam conditionem filius Euæ. Domine , quia ego seruus tuus , ego seruus tuus , & filius ancillæ tuæ. Dirupisti vincula mea , tibi sacrificabo hostiam laudis. Basilius in hunc locum : Filius ancillæ tuæ sum , quam valdè puellam adhuc inimicus decipiens , & à tuo abducens imperio , peccati seruam constituit. Sed ego ad te conuertor , ad pristinum redeo Dominum , antiquam cognosco seruitutem. Dirupisti vincula mea , quoniam à peccati seruitute liberasti. Idcirco tibi sacrificabo , non quidem quadrupedem bisulcam aut ruminantem , neque volatilia pura , neque siliginem oleo conditam , neque lucidum thus , vel illud compositum thymiana (hæc enim

Signum nobilis anima repetita confessio.

ex terra tibi Domino offeruntur) sed meam ipsius possessionem, & cordis mei fructum, vnde tuam laudem tamquam in altari quopiam mentem meam sacrificabo, & offeram tibi laudis sacrificium, innumeris holocaustis pretiosius.

I V.

Effigies leprosi.

Duid macula culpæ infectus, & mundus à lepra factus, se descripsit & depinxit in leproso illo Euangelico, cuius effigies appetet in Oratorio, sacrata ac dicata Deo, qui præter naturæ ordinem pœnitentem suum à lepra peccati mundauit atque purgauit. Vix dixerat, *Domine, si vis, potes me mundare;* cùm statim Christus ait, *Volo, mundare.* Difficultate rei impetrandæ solent à petitione deterreri homines sæpè; ne pœnitentes à postulatione veniæ terreantur, statim impetrant indulgentiam. Vix Dāuid emiserat illam vocem, *Peccavi Domino,* cùm statim occurrit Nathan, *Transtulit quoque Dominus peccatum tuum.* Hinc edoctus, rursus in vocem illam erupit, *Delictum meum cognitum tibi feci, & iniustitiam meam non abscondi.* Dixi, *Confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino,* & tu remisisti impietatem peccati mei. Pro hac orabit ad te omnis sanctus in tempore opportuno. Cùm facilis est impreratio, facilis est petitio, facilis & oratio. *Quid veniam, quid indulgen-*

tiâ

Matt. 8, 2.

*2. Reg. 12,
13.*

Psal. 31, 5.

tiâ facilius? *Dixi, Confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei.*
 Quid inde? pro hac remissione & condonatione orabit ad te *omnis sanctus in tempore opportuno.* Omne tempus opportunum Deo est ut leprosi misereatur, semper hoc in ore habet, *Volo, mundare.* Præueniat reus in Confessione Deum, & verba leprosi usurpet, *Domine, si vis, potes me mundare.* Quâ super re de Casto connubio cap. 13. Iustinianus benè discurrit, benè philosophatur: *Nihil sic cordis amissam reparat gratiam, sicut iugis oris confessio.* Si delictorum malis fœdatur, si hebetudine grauatur, si desperatione tangitur, si agitatur tentatione, currat ad Confessionem, & liberabitur. O beata Confessio, quæ Deum placat, reconciliat pœnitentem, cælum aperit, mundat cor, onus aufert, mentem lætificat, & remittit peccatum! unde Propheta sanctus: *Dixi, Confitebor aduersum me iniustitiam meam Psal. 31, 5. Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei.* Sit itaque frequens, sit humilis, sit deuota, sit integra, sit lacrimosa, perseveransque. Quantò gravius est delictum, & crebrior reciduatio, tanto amplius assidua sit confessio. Eo quidem corporis facies fit mundior, quo magis abluitur. Hoc de interiori facie sentiendum est. Sordes quippe corporis aqua, cordis autem contritio diluit & Confessio.

V.

Effigies pa-
ralytici.

DAuid infirmitatis suæ conditionem recognoscens, & se similem paralytico deprehendens, Christo se humiliter præsentauit, cuius fauore ac beneficio de misero statu suo creptus & extractus conualeceret, sicut reipsa conualuit. Memor diuinæ beneficentiaæ, in æternum monimentum imaginem paralytici Euangelici ante Christum constitutam voluit esse formam suam, cuius intuitu pœnitens ad faciendam Confessionem moueretur, ductus non tam necessitate præcepti, quam cognitione propriæ ægritudinis & infirmitatis. Qua super audiendus est S. Laurentius Iustinianus de Perfect. Monastic. conuersat. cap. 19. Non coactè, non ex seruili timore, sed libenti animo, & sua sponte verè pœnitens confitetur. Caveat namque quod à multis reprehensibiliter agitur. Sunt nempe multi qui propterea ad Confessionem accedunt: quia confitendi instat tempus, vel quia Ecclesiastica statuta compellunt, aut quia Patrum decreta sic ordinant. O quam libenter hi tales sine confessione præterirent! o quam iucundius, quia ipsorum cor non est rectum cum Domino, sua peccata celarent! sed ne calumnientur in publico, ne in congregazione detegantur, ne redarguantur à Prælato, id faciunt. Sciant verò huiusmodi, quoniam ipsorum talis confessio Deo parum grata, & sibi ipsis

ipſis modicūm est proficia. Sicut autem voluntarium fuit delictum, ita & spontanea debet esse confessio. Nam tepidi, indeuoti, & ingrati cordis est indicium, nolle confiteri. Qui verò veraciter se agnoscit, & Deum ardenter diligat, frequenter confitetur. Non tantūm ſemel, ſed ſuifſius, ſæpius in ſuæ pœnitentiæ Psalmis culpam Dauid quentis confefſionis. fatetur, & ad eius crebram frequentemque confeſſionem ducitur, vel ex eo maximè quod ait, Quo- Psal. 50, 5. niam iniquitatem meam ego cognosco. Qui veraciter ſe agnoscit, frequenter confitetur, exempli pœnitentis Dauidis, qui dicit de ſe: Eructauit cor meum ver. Psal. 24, 2. bum bonum, dico ego opera mea Regi. hoc eſt, ut com- mentatur Basilius, Confitabor iudici, & accusatorem præueniam, patefaciens ipſe opera mea. Mandatum enim accepimus: Dic tu iniquitates tuas, ut iuſtificeris.

V I.

DAVID vitio luxuriæ ſuæ iam perierat, ſed ſingulari Dei beneficio, qui obierat, reuixit, & in tanti fauoris compensationem prodigi Euangeli- ci ſimulacrum diuino obtulit Patri, qui, reſte Ambroſio Epift. 43. adolescentiorem filium, qui prodegerat omnem ſubtantiam à patre acceptam viuendo luxuriosè, regredientem tamen unius sermonis inflexus humilitate, quod in patrem peccasse ſe fatebatur, occurſu pio fouit, ſu- pra collum eius cecidit, primam illi ſtolam, annulum, & calcea-

calceamenta deferri iussit, atque honoratum osculo, donatum munere, admirabili suscepit conuiuio. Ad se reuer-

*Ideus vñus
Confessio-
nis & Com-
munionis.*

sus, & ad Deum conuersus prodigus recurrit ad Confessionem, & simul ad Cominunionem, quārum vñus esse debet vñus, vna frequentia, quemadmodum iam citatus Iustinianus expressè definit. Se reuocat ad se, & in spiritu mæroris, & zelo compunctionis statuit se ante Dei tribunal, & humiliter de omnibus quæ cogitatione, omissione, verbo vel opere commisit, accusat se, atque vt sibi ignoscatur, exorat. Nec diu perseverat in prece, quin sentiat veniam se percepsisse à Domino, dummodo pure ac fideliter confiteatur. Hæc namque regula, hic confitendi modus à cunctis qui Deo militant, & ad perfectionem attingere desiderant, seruandus est. Eò etenim mens fit Deo propinquior, quò mundior custoditur: atque tantò quisque dignior efficitur ad sumendum Dominici corporis Sacramentum, quantò à sordibus peccatorum fuerit purgatior. Duo namque Sacraenta hæc in unum conueniunt: amboque simul à Christi fidelibus frequentari oportet.

VII.

*Effigies ca-
ci à nat-
uitate.*

DAVID lumen oculorum amiserat, & cæcitatem incurrerat: mirabiliter visum recepit, & gratus Deo, Euangelici cæci effigiem constituit in Oratorio, vt oblatæ contemplator imaginis nouerit Christum

Christum esse, qui virtute suæ Confessionis cæcos illuminat. Cæcus cæco similis est, & hic similis alteri, qui cùm esset cæcus & mutus, scribit de ipso sacer Euangelista: *Erat Iesus eiiciens dæmonium, et il-*
Luc.11,14.
lud erat mutum, et cùm eiecisset dæmonium, locutus est
mutus, et mirata sunt turbæ. Grande miraculum: accepit loquaciam, & visum, & tamen recepti visus nulla fit mentio. *Locutus est mutus.* Confessus est cæcus, ac virtute confessionis aperuit oculos, & oculorum lumen recepit. Habet vim hanc auricularis Confessio, vt cæcitatem absterget, lumen afferat, & quò
Causa maioris lumen iugis confessio.
fuerit illa frequentior, eò prudentior & oculatior ille reddatur, vt quæ reiicienda sunt, quæ amplectenda, curiosius inspiciat. Quòd si confessio, eiusque frequentatio pœnitenti amara sit, meiminerit senioris Tobiæ, qui cùm cæcitate laboraret, piscis marini felle curatus & sanatus describitur. Dulcis ac suauis amaritudo est, quæ lumen oculorum affert; amara verò peccati dulcedo est, quæ visum aufert. Consonat dictis sanctus Laurentius Iustinianus lib. de Obedientia cap. 15. dum ait: *Oris pia confessio est perficienda, sicut edoc̄ta per Spiritum sanctum mandat Ecclesia, quam proculdubio quantò quis exercuerit frequentius, tantò erit Deo propinquior, sui interioris hominis perscrutator clarior.* & paulò inferius enumerans vir-

tutes Confessionis, asserit: *Purgat sordes, relaxat facinora, infundit lumen.*

VIII.

Effigies Sa-
maritana. **D**Auid benè & verè contritus atque confessus,
reuocatus est à Samaritanorum via, quam
priùs peccando intrauerat, canitqué reuersus ad se:
Psal. 114,7 *Conuertere anima mea in requiem tuam, quia Dominus*
benefecit tibi. Quia eripuit animam meam de morte, oculos
meos à lacrymis, pedes meos à lapsu. Dauidis anima
instar Samaritanæ ceciderat, & instar eiusdem mu-
lieris surrexit & resurrexit, ducensque Dauid sum-
mi beneficij loco conuersionem animæ suæ, bene-
factori suo appendit imaginem Samaritanæ mulie-
ris, quæ iuxta puteum Iacob peccata sua confessa
est, & posteà in ciuitate Samariæ diuinum suum
Confessio
laudis &
culpa fre-
quentanda. Confessarium laudauit & celebrauit. Hæc pulchra
pœnitentis vota, confessio criminum, & confessio
laudationum, de quibus loquitur Psalm. 115, 14. Da-
uid ipse: *Vota mea Domino reddam.* Augustinus in
hunc locum. *Confessio duobus modis accipitur in Scri-*
pturis: est confessio laudis, quæ pertinet ad honorem; est
confessio gementis, quæ ad pœnitentiam pertinet eius qui
confitetur. Confitentur enim homines qui laudant Deum:
confitentur, cùm accusant se, & nihil dignius facit lingua.
Verè puto, quòd ipsa sunt vota, de quibus dicitur in Psal-
mo,

mo, Reddam tibi vota mea, quæ distinxerunt labia mea. Psal. 65.
 Quàm addictus & affectus esset erga vnam & alteram Confessionem, & nos omnes affectos velit Dauid, vel ex hoc intelligi potest, quòd cùm scimel proposuisset, *Vota mea Domino reddam coram omni populo* Psal. 115.
eius, iteret eamdem in ipso Psalmo sententiam, Vo- 14. *ta mea Domino reddam in conspectu omnis populi eius, in* 18. *atriis domus Domini, in medio tui Ierusalem.* Excitat nos Dauid, ad iterandas frequentandasque diuinarum laudationum nostrarumque culparum confessiones, ut eadem promptitudine animi, qua Deum celebraimus, peccata nostra confiteamur.

IX.

DAuid lotus & ablutus, qui priùs oderat luce Effigies Transfiguratio-
 cem ne arguerentur opera eius, ad lucem ve- nis.
 nit, ac solem vidit qui apparuit in monte Thabor, vbi effigiem sui reliquit in tribus illis Apostolis, qui splendoribus Christi illustrati, & eius niuibus candidati, mysteriis sacræ Transfigurationis affuerunt. *Ascende in montem tu qui euangelizas Sion.* dictum est Isai. 40,9.
 Isaiæ. & ille quidem in montem Thabor ascendit, & pœnitentibus ait, *Lauamini, mundi estote, auferte* Isai. 1,16. *malum cogitationum vestrarum ab oculis meis.* Quæ verba versans Iustinianus lib. de Obedient. cap. 15. ait: *Non corporis ablutionem, sed cordis commendat præcipit-*

que munditiam. Aqua namque corporales abluit maculas,
 spirituales vero delictorum confessio salutaris. Hoc Pro-
 psal. 50,9. pheta intelligens, Dominum deprecabatur dicens: Asper-
 ges me hyssopo, & mundabor; lauabis me, & super ni-
 uem dealbabor. Nouerat quippe non sui esse arbitrij, re-
 Etiam ac Deo placitam de propriis facinoribus compunctione-
 nem habere; neque innocentiae mentis, ad libitum obtine-
 re candorem. Hoc speciale est munus ad profectum & me-
 ritum prærogatum electis. Nam clamor vocis, motus la-
 biorum verbalis confessio, tensio pectoris, corporis inclina-
 tio, & plura eiusmodi sunt, quæ valet ex se coram Deo
 quisque peragere, minimè tamen humilitatem cordis, piæ
 compunctionis gemitum, & gratum facientis charitatis
 possidere suspirium. Hoc namque solius Dei est opus. Præ-
 uenit enim gratia ipsius prædestinatos ad vitam, conuer-
 tit auerosos, veritatisque infundit lumen habitantibus in
 regione umbræ mortis. Christus transfiguratus est, qui
 lumen & nimium candorem infundit dicenti Pro-
 psal. 50,9. phetæ, Asperges me hyssopo, & mundabor; lauabis me,
 & super niuem dealbabor. Quis iste Sol iustitiae re-
 splendens in monte Thabor, qui illuminat, & non
 comburit? Qui, ne comburatur peccator, radiis di-
 uinæ iustitiae excitat flatum Spiritus sancti, insuffla-
 uit, cum instituit, & condidit Sacramentum Con-
 fessionis, & æstum iustitiae suæ repressit, ne læde-
 ret,

ret, ne offenderet pœnitentes. Quoties accedis, quo-^{Recreatio}
ties ad pedes Confessarij venis, flatum cælestis aëris ^{frequentis}^{confessio-}
quæris, & inuenis, ne ardore solares sentias, sen-^{nis.}
tias lumen. Accedite ad eum, & illuminamini, & fa-^{Psal. 33, 6.}
cies vestræ non confundentur. Tunc facies peccatorum
confundentur, cùm in extremo iudicio Sol iste
comparebit, totus ardens, & ignitus, & flatus Con-
fessionis Sacramentalis deerit. Benè monet Augusti-
nus in Psalm. 99. Semper confitere, semper enim habes
quod confitearis. Difficile est in hac vita, ut sic homo mo-
retur, ut nihil inueniatur in eo quod reprehendatur. Opus
est ut te reprehendas, ne ille reprehendat, qui condemna-
tur ^{ut} illus est.

X.

DAuid, quem surdum fecerat culpa, & con-^{Effigies}
fessio auricularis aures & auditum surdo præ-^{sundi sa-}
buit, ut monita sibi data perciperet & exciperet, in
actionem gratiarum iconem surdi Euangelici ap-
pendit, dedicauitque Christo, qui sustulit surdita-
tem. Hoc suo voto monet, & hortatur pœnitentes,
ut, qui surdi vitiō suo viaunt, Confessionis Sacra-
mentalnis virtute aures & auditum recuperent, qui-
bus consilia diuina Confessorum ore prolata ac-
cipiant, acceptent, & seruent. Quare nobis præsti-
terit Deus auditum agens de perfectionis gradibus

cap.4. in hæc verba declarat Iustinianus: *Ob hoc itaque nobis Deus tribuit auditum, quatenus, ipso mediante, corde intelligeremus eloquia diuina & sancta, & per eum instrueremur de iis quæ ad salutem pertinent, reiiciendo inepta, virtutibusque contraria.* Huius diuinæ scientiæ & cognitionis sanctæ schola erecta & condita est in Sacramento Pœnitentiæ, vbi Confessarius vices magistri agit, & eius auditor qui confitetur, pœnitens est. Nemo repente fit summus, & qui summus cupit esse, diu frequentat scholas, in quibus artes & facultates docentur, & qui eloquiorum diuinorum & monitorum consiliorumque salutarium doctus auditor esse desiderat, sæpè ad Confessionem recurrat, sæpè audiat & attendat, quæ è sede sua dictat, præscribit, & præfinit Confessarius. O quam bene lib.4. Musicæ asserit Augustinus, *Laborat magister docens tardos.* Tardi discipuli, qui tardè veniunt ad Confessionem, & in iis qui munere magistri fungitur, laborat & insudat, laborat & Christus, qui primus ac primarius confitentium præceptor est. Cùm surdum hominem in Euangeliō sanauit, *ingemuit*, & forsitan idcirco gemitum edidit, vt ostenderet quam laboraret in homine, qui tardus ad scholam Confessionis accederet.

Tarda con-
fessio labo-
riosæ con-
fessario.

Marc.7,
34.

XI.

DAuid miserandum suum statum iam pertæ-^{Effigies}
sus, sibi penitus displicuit, vt magis Deo pla-^{Centurio-}
ceret. Et quidem ita placuit, vt in eius habitatio-
nem venerit Christus per gratiam, cuius aduentus
beneficium in effigie Centurionis Euangelici ex-
pressum & explicatum est, vt & pœnitens totus Da-
uidicus sit, quocum cap. 13. de Casto connubio lo-
quitur Iustinianus: *Suscepturus igitur quisque verbum*
in cordis habitaculo, illud amoris dilatet desideriis, mun-
det à maculis delictorum; ornetque decore virtutum, alio-
quin Verbum sponsum fugabit à se. Si enim mortalis sus-
cepturus mortalem tanto cum studio interiora domus mun-
dat à sordibus, atque diuersis componit ornamentis, quan-
tò magis Verbum suscepturna anima sic se extergere, sicque
disponere debet, vt nil in se indecorum, nil inordinatum
remaneat, quod aduentantis aspectui valeat displicere.
Magnus hospes Christus est, cui pœnitens per dis-
plicentiam sui ornatum & honoratum animæ suæ
parat hospitium, quoties se suasque culpas ad pedes
Confessarij ponit, & deponit. Christus gratus ho-
spes iis qui sponte sua Sacramentum Confessionis
frequentant, ingratus iis qui semel, non tam vo-
luntate ducti, quàm necessitate præcepti compulsi,^{Anima}
suam faciunt expiationem. Non semel in anno tan-^{sapè ex-}
^{pianda.}
tum

tum domos suas purgant homines , sed sæpè hoc præstant , & tamen sunt , & non pauci , qui animas suas per annum semel scopâ Lazari , id est Confessionis emundant. Numquid melior aut pretiosior domus anima humana est ? Vtinam sic horreres sceleræ quibus sordidata est anima , quam horres sordes quibus dominus maculata est , vt tam unius quam alterius munditiæ æquè curares , licet adeò diuersæ ac disparis conditionis existant.

XII.

*Effigies
Magda-
lena.*

DAVID adeptus cordis munditiæ , quæ melioris viræ propositum in posterum secum importat , conditionem animæ suæ in Maria Magdalena mundatam per Pœnitentiam esse deprehendit , & religiosi voti loco , eius formam in Oratorio obtulit. Quisquis præ oculis Mariam Magdalenam habet , excitatur ad pœnitentiam. Vnde & S. Augustinus Serm. i. de Assumpt. ait : *Si te deliquisse meministi , suadeo , ut Mariæ Magdalenæ conuersionis recorderis , & tamquam ad Domini vestigia posita præteritas maculas lacrymarum fontibus laues , vt & tu merearis ab ipso Domino audire , Confide filia , fides tua te saluam fecit.* Exemplar quidem non solùm pœnitentiæ , sed etiam iugis & frequentis , constantis ac perseuerantis Confessionis Maria Magdalena est , quæ as-
sueta

*Matth. 9,
22.*

sueta pedibus Saluatoris , diuelli ab illis non poterat, vt firmum illud propositum, quod in Confessione sua conceperat , tenaciter seruaret , mordicus custodiret. *Quisquis* venit ad pedes Christi, statuere debet firmiter se de cetero non peccaturum, & si forsitan peccauerit , renuatque redire ad pedes Christi, primum propositum satis debile , satis infirmum erat : non quia solùm deliquit , sed etiam quia adhuc placet delinquere. Benè Ambrosius lib. 2. de Pœnitent. cap.ii. *Quid enim est quod differas ? An vt Dilatio plura peccata committas ? Qui* solitus est furari , & rem ^{confessio-}
^{nis noxia.} furto ablatam domino non restituit , ideo non reddit , quia de nouis cogitat latrociniis. Omnis peccator à Deo auertitur, conuertiturque ad creaturam quam sibi adiudicat , & in uito omnium Domino sibi accipit & furatur , & redire ad Deum procrastinat vel recusat, quoniam noua furtæ , noua peccata meditatur : sin minus , reuerteretur ad Christum , eius pedibus prouolueretur , misericordiam peteret , indulgentiam impetraret. *Quòd* si bonus latro pœnitentiam suam distulit , verum & certum est idcircò eam distulisse , quia noua furtæ , noua latrocinia meditabatur. *Quòd* si sera tardaque eius pœnitentia benè cessit & successit ; prodigio simile est , in quo Deus quid facere possit ostendit , quid

Qqq. tē-

tecum faciet , si differas vsque ad mortem confessionein , non ostendit ? Cui occurrit Ambrosius in Exhortat. ad Pœnitent. *Positus*, inquit , *in vltima necessitate ægritudinis suæ, si acceperit pœnitentiam, & mox reconciliatus fuerit, & vadit, id est, exit de corpore : fateor vobis, non illi negamus quod petit, sed non præsumo dicere, quia benè hinc exit.* Non præsumo , non polliceor, non dico , non vos fallo , non vos decipio , non vobis promitto. Fidelis benè viuens securus hinc exit , agens pœnitentiam dum sanus est , & reconciliatus , si postea benè viixerit , securus est . Secura Magdalena est , & anima secura pœnitentis per omnia Magdalena similis , quæ tenax boni propositi , ut benè viueret , pedibus Christi adhæsit & inhæsit.

XIII.

*Effigies
Chana-
næa.*

DAuid , qui potius Deo quam hominibus se cominiſit , vt pro cominiſſo criminē pœnas lueret , incidit in benignas & humanas Dei manus , cùm venit ad Sacramentum Pœnitentiæ , in quo Christus egit & se gessit cum Dauide , quemadmodum se habuit cùm Chananaea , imposta pœnitentia , dum ſeueriūs cum illa agit . *Misericordiam & iudicium cantabo tibi Domine* , ait Dauid , misericordiam in liberatione filiæ Chananaæ , iudicium in ſeuera cum eius matre tractatione : misericordiam in

in curatione animæ meæ , iudicium in medicinali
inflicta mihi satisfactione. Nec solùm misericor-
diam & iudicium cantat Deo , sed in rei gestæ me-
moriā affert & offert in sacro hoc Oratorio effi-
giem mulieris Chananææ , quæ vera imago animæ
Dauidicæ est salutarem acceptantis pœnitentiam.
Pungitur à Christo Chananæa , & ita pungitur, vt
magis ac magis ad se ipsum illam alliciat. Rosa
quò magis pungit, magis attrahit : attrahit & Deus,
cùm pœnitentem afflit & castigat. Credo , & cre-
de experto Dauidi , qui ait , *Conuersus sum in ærumna* Psal. 31,4.
mea (conuersus . scilicet ad Deum) *dum configitur spina*. Magnam quidem habet cum rosa consonantiam
Confessio Sacramentalis. Rubet rosa , & spinas ha- Instar rosa
bet: & Sacramentalnis Confessio Sanguine Christi attrahit confessio.
rutilat, nec spinis caret, quæ pungant , cilicia , ieiu-
nia , & alia id genus similia. Vtrumque pœnitenti
proponitur , rosa & spina : qui rosam diligit , non
deterretur à spinis ; & qui amat Confessionem Sa-
cramentalem , non retrahitur à pœnis & pœnitentiis,
sed potius attrahitur, vt frequentius confiteatur.
Nostrorum solutio debitorum & salutarium me-
dicaminum administratio ab inflictis pœnitentiis
dependent. Creditor noster Deus est, & singulis die-
bus oramus & clamamus, *Dimitte nobis debita nostra.* Matt. 6,12.

Extra Sacramentum hæc debitorum solutio ardua satis & difficilis est , quoniam solùm penes debitorem est ut soluat : in Sacramento verò ex opere operato creditorī , & non solùm ex opere hominis satisfacientis debita refunduntur. Cùm ergo singulis diebus oras , *Dimitte nobis debita nostra* ; ostende te id velle , id te desiderare recurrente ad Confessionem , in qua facilis est compensatio debitorum. Frequentius anima quàm corpore ægrotamus & laboramus , & ad animæ curationem salutares nobis pœnitentiæ applicantur & imponuntur , quæ mirabiliter virtute Sacramenti Pœnitentiæ salutem nostram efficiunt & operantur. Cùm laboramus , & malè affecto corpore sumus , si sciamus salutares esse in aliqua apotheca medicinas , ad eam recurrimus : recurrentur quoque ad sanctæ Ecclesiæ officinam , in qua iniunctarum medicamenta pœnarum certissima sunt salutis animarum nostrarum remedia.

XIV.

*Effigies La-
zari.*

DAuid confessus & absolutus , pulchrum & aptum acceptæ absolutionis typum simul & votum offert & præsentat Christo , qui cùm esset in statu peccati mortuus , iaceret & fœteret in sepulchro , & vinculis ac nexibus funeralibus constringeretur,

geretur , vitam ei præbuit , abstraxit è sepulchro , à vinculis liberauit. Hæc vnius Sacramentalis absolutionis beneficia sunt , quorum particeps pœnitens fit , quoties se Christo & Sacerdotibus eius absolueundum proponit. Proponat se frequenter ille , qui priuatus vita iacet vincitus & ligatus in tumulo peccatorum. Et quis tantus hostis animæ suæ , vt cùm possit eam à morte , à sepulchro , à barathro libera-
re , adhuc eam à peccato & eius atrocibus pœnis detineri patiatur. *Qui diligit iniquitatem , odit animam Psal. 10, 5.*
suam , in se ipsum sœuus & impius. Apud quem piissimus Christus semper sollicitat , vrget & instat , vt peccator animæ suæ misereatur , semper clamat & reclamat : *Lazare , veni foras.* Hoc est , vt ait Am-
Ioan. 11,
 brosius lib. 2. de Pœnitent. cap. 7. *Quid iaces in tene- 43.*
 bris conscientiae , et delictorum tuorum sordibus , quodam reorum carcere ? Exi foras , delictum proprium prode , vt iustificeris. Ore confessio fit ad salutem. Si confessus fuerit à Christo vocatus , claustra rumpentur , & omnia soluentur vincula , et si corruptelæ corporeæ fætor grauis sit. Pu-deat peccatorem non respondere vocanti , & reuocanti à funesto statu miserandam eius animam. Non est cur Lazarus erubescat , cui velamen confusione statim , vt foras prodiit , ablatum est , & quidem meritò. Rursus Ambrosius: *Quia venia donatus*

est, reuelare faciem, aperire vultum iubetur. Non habet enim quod erubescat, cui peccatum remissum est. Ablato illo velamine, pulchra satis apparuit imago, quam Iustinianus cap. 12. de Casto connubio eleganter describit. Hæc imago, & imaginis pulchritudo non in corporis elegantia, non in carnis progenie, non in decore vultus aut in valetudine seu fortitudine membrorum, sed intus, in anima consistit. Hanc detur pat culpa tanto deterius, quanto grauior est. Sapientia vero reformat in lumine suo vehementius, quo abundantius se communicat. Tanto vero perfectius se communicat, quanto amplius ipsam ad se suscipiendam reperit animam. Disponit quidam illam peccatorum dolor, cordis gemitus, lacrymarum effusio, pu-

Imago fre-ra confessio. Ad hanc frequentandam nos vocat ima-
quenter
confitentis. go Lazari, effigies reformati Dauidis, cui culpa coronam abstulit, absolutio restituit; & quod amplius est, Regio ac principali spiritu eum peccatum priuauerat, & gratia Dei Rex denuo regali animo
Psal. 59,9. prædictus proclamat, & quidem ab ipso Deo, *Juda,* inquit, *Rex meus.* Iudas nomen est Confessionis, cui si accesserit absolutio Sacramentalis, nomen est principalis ac Regalis honoris & dignitatis.

X V.

Effigies
Matthæi
Apostoli.

DAVID iam reuocatus ad vitam, vt acceptum beneficium compenset, & simul vt soluat debitum

bitum pœnæ , opera pietatis exercet , & in primis munus magistri obit , vt ad Deum errantes peccatores reducat ; eapropter ait Dauid Psalm.65, 8. *Benedicte Gentes Deum nostrum , & auditam facite vocem laudis eius. Qui posuit animam meam ad vitam.* additque deinde vers.14. *Reddam tibi vota mea , quæ distinxerunt labia mea.* Reddit vota satisfactionis , & in primis affert & offert Christo imaginem Matthæi Apostoli , qui conuersionis suæ beneficium conuersione plurimarum animarum compensauit. Quæ causa est , vt in tanto cultu ac veneratione Matthæus vbiuis terrarum habeatur , de quo in eius Solemnitate Iustinianus . Meritò illum sacrosancta colit Ecclesia , cærmoniisque effert , interpellat precibus , celebritate commendat , atque præclara eius martyrij veneratur insignia , per quem talia tantaque diuinorum eloquiorum percipere rudimenta promeruit . Nequaquam erga ipsum deesse debet reuerentiae cultus , qui & seipsum exhibuit Deo , & sermonis sacri pro communi omnium profectu studuit esse minister . Et quidem nec minister nec tantus magister fuisset , nisi esset ita assiduus in schola Christi . Cùm Spiritus sanctus assistat & præfit Sacramento Pœnitentiæ , quem à vinculis peccatorum absoluit , incitat & accendit ad conuersiōnem proximorum , sicut Dauid , & Dauidicus Matthæus

Schola confessionis frequenteranda.

thæus accensi & inflammati sunt. Hic effectus Sacramenti vix apparere solet in iis, qui raro veniunt ad confessionem, appetet ac lucet in iis, qui solerentes ac diligentes obeunt hanc Spiritus sancti scholam, in qua, assidue frequenterque confitentes, ita proficiunt, ut euadant professores Pœnitentiæ, & errantibus peccatoribus eam doceant, suadeant, ac persuadeant.

XVI.

Effigies feminæ fluxum sanguinis patientis.

*Matt. 9,
22.*

*Frequenter
confitentes.*

DAuid, qui sibi & aliis per peccatum carnis fuerat offendiculo, pœnas de seipso statuit sumere, ut quæ peccauerat caro, in seipsa mortificata lueret. Nec conspirasset in se, nec fluxum sanguinis, nec carnis luxum tenuisset & refrænasset, nisi diuinitus adiutus fuisset. Hoc ipsum recognoscens, voti loco, Christo appendit imaginem Euangelicæ mulieris, quæ cùm fluxum sanguinis pateretur, dixit: *Si tetigero tantum fimbriam vestimenti eius, salua ero.* Tetigit fimbriam, & salua ac in columis euasit. Exiuit de Christo virtus, vt & ipse fassus est, & à diurno morbo, in cuius curatione totam suam substantiam consumperat, mulierem recreauit. Accidit sæpè hominibus, quod huic mulieri accidit. Sæpè homines carnis suæ passionibus diuexati, & male tractati, exhauriunt se, Patres spiritales consulendo,

lendo, & varia exercitia mortificationum exercendo, nec tamen sufficiens remedium pro curandis sanandisque carnis affectionibus inueniunt, donec fatigata iam anima dicit, *Si tetigero tantum fimbriam vestimenti eius, si prouoluar eius pedibus, & dedam me confessionibus, salua ero.* Erit, quandoquidem virtus emanat tanta de Christo, ut pœnitentiæ impositæ mirabilem hanc vim habeant, ut frænum affectionibus ac passionibus iniiciant, ita docente ac definiante Concilio Tridentino sess. 14. cap. 8. Procul dubio enim magnopere à peccato reuocant, & quasi fræno quodam coërcent hæ satisfactoriæ pœnæ, cautioresque & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt: medentur quoque peccatorum reliquis, & vitiosos habitus malè viviendo comparatos contrariis actionibus virtutum tollunt. Nec verò securior illa via in Ecclesia Dei umquam existimata fuit ad amouendam imminentem à Domino pœnam, quam vt hæc pœnitentiæ opera homines cum vero animi dolore frequentent. Tanti refert fimbriam Christi Domini sæpè tangere, & Sacramentum Pœnitentiæ frequentare.

XVII.

DAVID, postquam de pœnis ac pœnitentiis car-
ni peccatri ci irrogandis egit, non per hoc fa-
cere satis existimauit debito quod contraxerat, sed

Rrr

cen-

Effigies
mutisfa-
nati.

censuit iudicauitque opus esse recurrere ad credito-
rem Deum, & obnoxie orare ac rogare, vt in partem
debitae solutionis, etiam preces suas admittat, nec
non laudes & exaltationes, quibus eius bonitatem
efferre conatus est. Deus, qui votum Confessionis
Sacramentoles acceptauit, orationis & confessionis
laudatoriae votum etiam admisit, sicut exposita sa-
nati muti, orantis & laudantis Deum imago in
Oratorio declarat. Conueniunt ita inter se oratio &
Confessio Sacramentalis, vt cap. 5, 16. Epist. suæ Iaco-
bus Apostolus dixerit, *Confitemini ergo alterutrum pec-
cata vestra, & orate pro inuicem, vt saluemini.* Conue-
niunt ita inter se confessio laudis & confessio crimi-
nis, vt olim diceretur reo, ne crimen suum fileret
Ioan. 9, 24. & occultaret, *Da gloriam Deo.* Hæc summa Dei glo-
ria est, vt reatum nostrum cognoscamus & expona-
mus, veniam & indulgentiam impetremus. Hinc na-
Isai. 50, 18. tum vt dixerit Isaias, *Exaltabitur parcens vobis.* Non
igitur honorat Deum, qui peccatis non se exone-
rat. Frequens in diuinis laudationibus est, qui fre-
Nescit
Deum lan-
dare, qui
nescit con-
fiteri. quens & assiduus est in Confessionibus suorum cri-
minum. Non indiget nostra glorificatione & exal-
tatione Deus, nos indigemus, vt quod debemus
Deo, facta confessione rependamus. Hinc Paulus
cap. 3, 23. ad Romanos, *Omnis peccauerunt, & egent glo-
ria*

ria Dei. Egent diuina gloria , cuius honor in confes-
sione non solūm laudatoria , sed etiam accusatoria
consistit. Quisquis eget eleēmosynis , eorum do-
mos , in quibus accepturus est , frequenter adit &
obit , ergo cùm pœnitens indigus sit diuinæ glo-
riæ , quæ est in Confessione Sacramentali , recurrat
sæpè ad Ecclesiam , vbi indigentia suæ leuamen re-
mediumque facile habebit.

XVIII.

DAuid , etsi diues opum & opulentus fuisset,
potuissetque aureas & argenteas statuas erige-<sup>Effigies Pe-
tri pœni-
tentis.</sup>
re Deo , maluit offerre atque proferre statuam diui
Petri pœnitentis , vt ostenderet eam se oblationem
fecisse atque libasse , quam Petrus dolens & afflictus
dicauit & consecrauit. Petrus spiritum contribula-
tum , cor contritum & humiliatum obtulit , & Da-
uid hoc ipsum litauit. *Ex abundantia cordis os loqui-*
^{Matth. 12,}
tur , & quisquis corde contritus & humiliatus est , ve-
^{34.}
niet ad oris confessionem , vt cor suum coram Deo
& eius Vicario effundat. Contritus verè , sicut ait Iu-
stinianus cap. 15. de Obedient. quemadmodum disipli-
cent delicta quæ fecit ; ita cum rubore & merore accusator
est sui ; non alteri , sed sibi culpam obiicit. Ego , inquit , sum
qui peccavi , ego Deum meum offendii , conscientiam pro-
priam fœdavi , contempsi legem , gratiam repuli , vitiis &

dæmonibus me subieci; libertatem amisi, sponte & nemine cogente deliqui. In iis verbis compunctus ex corde peccatum suum tundit, fundit lacrymas, emitit suspiria, preces ingeminat, orat ex corde, aduocat Sanctos, Angelos interpellat, ac Deo cum gemitibus errata commissa confiteretur. Tamdiu vero prostratus in humili postulatione perseverat, donec erga se Dominum sentit esse placatum. Nam diuina clementia nequaquam sinit pœnitentem, & veniam humiliter flagitantem, vacuum ab oratione descendere, dicente Propheta, Cor contritum & humiliatum

<sup>Psal. 50.
19.</sup> Deus non despicies. Exclamat ibidem Iustinianus: Mira res, mirabilisque misericordia Dei & Redemptoris nostri. Gemit peccator intra se, doletque perpetrasse delictum, & confessim placatur Altissimus. Confitetur errorem

<sup>Semper da-
tur ad ve-
niam adi-
tus.</sup> suum, & ex hoc acquirit veniam. Non praefigitur transgressoribus certum tempus ad pœnitendum, non aditus negatur ad poscendam indulgentiam, neque numerus statuitur petitionum ad remissionis gratiam promerendam.

<sup>Ezech. 18.
12.</sup> Quoties, ait, ingemuerit, non recordabor. Si semel, si bis, si decies, si centies, si millies illum peccasse pœnituerit, iniquatum ipsius nequaquam memor ero. Hoc insinuare voluit Saluator noster, cum Petro interroganti, si usque septies fratri aduersum se delinquenti indulgere deberet,

<sup>Matth. 18.
21.</sup> respondit inquiens: Non dico tibi usque septies, sed usque ad septuagies septies: tacite videlicet significans, ut quoties veniam

veniam petat, toties ignoscat. Quod autem Petro Dominus indicauit esse faciendum, hoc ipsum agere erga misericordiam flagitantes dubitet nemo. Nam ipsius Domini est vox illa exhortationis, quæ ait: Estote misericordes, Luc. 6, 36. sicut & Pater vester misericors est. Concludit Iustinianus: Quamobrem inexcusabilis est apud Deum, quisquis voluntariè peccat, & in delinquendo perseuerat potissimum, cum Dei bonitas sit ad ignoscendum paratissima, et ad percipiendum remissionem criminum via effecta sit lata. Simum namque suum in persona Domini ad suscipiendos omnes toto terrarum orbe diffusa sancta mater expandit Ecclesia. Expandit Ecclesia simum, non ut dona & munera accipiat, sed ut Christianum Dauidem ac Petrum suum pœnitentem contritum & afflictum corde benignissimè recipiat.

XIX.

David, postquam iam euaserat è naufragio, Effigies crucifixi. non modò tabulam, in qua saluus in portum venit, sed salutarem suum, & ipsum quidem crucifixum, pro voto summō æterno obtulit Patri. Christus è cruce pendens cum inquis reputatus est. Agnus innocens erat, & reum Agnum crimina nostra fecerunt. Quoties illa confitemur, eius innocentiae consulimus, & reos nos esse ostendimus. Ea propter satis prudenter Ecclesia sancta vtriusque

sexus fidelibus mandat ac præcipit , vt tempore Christi patientis peccata sua saltem confiteantur, cupiens hoc pacto insontein Redemptorem manifestare , homines verò nocentes , quorum causa ipsa sanctitas & innocentia crucem & mortem subit . Ergo quisquis Sacramentum Pœnitentiæ frequenterat , desiderat , vt Christus inculpatus etiam atque etiam innotescat ; & qui tardus est ad confessionem , tardus etiam est ad eius innocentia defensionem . Quamdiu se tegit homo reus , necesse est , vt quasi reus Agnus immaculatus patiatur . Quanti verò valeat apud Deum huius generis confessio , satis apparet in bono illo Latrone , qui in extremo mortis articulo ostendit virtute suæ confessionis se peccatorum , Christum verò omni culpa , omni peccato carentem . *Vnus autem de his, qui pendebant, latronibus, blasphemabat eum dicens : Si tu es Christus, saluum fac temetipsum, & nos.* Respondens autem alter increpabat eum , dicens : Neque tu times Deum , quod in eadem damnatione es . Et nos quidem iustè , nam digna factis recipimus , hic verò nihil mali gessit . Pulchra Confessio , quæ talēm habere meruit absolutionem . *Hodie , inquit Christus , mecum eris in paradiſo.* Huius confessionis æstimator , & simul rei confitentis imitator S. Laurentius Iustinianus Serm. de Passione Domini : *Memento*

Luc. 23,
39.Luc. 23,
43.

mento mei , inquit , non tantum ut veniam in regnum tuum , verum etiam ut doloribus compatiar tuis , tuæque communicem passioni. Incongruum est nempe , ut te patiente , te languente , te moriente , ego à cruciatibus illæsus efficiar , potissimè cùm tui sim causa mœroris. Ego enim sum qui deliqui , ego qui meis exigentibus culpis vindictam merui , iustitiam Dei irritavi. Conturbaui namque cælum , Angelos despexi , præuaricatus sum legem , diabolum lætificaui , offendii Sanctos , promissa vilipendi , Deoqué semper aduersus fui. Tu horum nil egisti , cùm sis Agnus innocens , Sanctus Dei , à facinoribus immunis , Patri obtemperans , hominumque singularis amator. Tædet prorsus me vita mea , terret me conscientia , trepidare me cogunt perpetrata delicta ; dum te Regem gloriæ , decorum regni , Unigenitum Dei , Angelorum gaudium , in cruce pænè exspirare conspicio , aspernari à perfidis audio , mea perferre supplicia cognosco.

Cæsarius lib. 11. de Morientibus , cap. 38.

Magister Thômas Theologus cùm lecto decumbens esset moriturus , vidi diabolum in angulo stantem : quem cùm cognouisset , voce Martini allocutus est eum , dicens : *Quid hîc adstas cruenta bestia? Dic mihi , quid est quod maximè vobis noceat?* Cumque ille nihil responderet , Scholasticus subiunxit : *Adiuro te per Deum viuum , qui iudicaturus est viuos (et) mortuos,*

mortuos, & s̄eculum per ignem, vt dicas mihi huius interrogationis veritatem. Ad quod dæmon respondit: *Nihil est in Ecclesia, quod tantum nobis noceat, quod sic virtutes nostras eneruet, quam frequens confessio. Quamdiu enim homo in peccatis est, peccatis dico mortalibus, omnia eius membra ligata sunt, & non potest se mouere: cum verò peccata eadem confitetur, statim liber est, & mobilis ad omne bonum.* Quo audito, Doctor ille bonus, & Crucis Christi fidelis prædicator, lætus expirauit, & confirmauit, artem benè viuendi ac benè moriendi sitam esse in Confessione, quæ est certa & secura ad sacram Communionem via, quam 1. Corinth. 11, 28. diuinus Paulus ostendit, inquiens: *Probet autem se ipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat.*

SACRI
ORATORII
PARS TERTIA
PIARVM IMAGINVM
NOVEM SANCTARVM VIRGINVM
CVM SVIS INSIGNIBVS
ET
ANIMÆ INNOVATÆ.
CVLTV ET VSV
SACRAE EVCHARISTIAE;
IN GRATIAM
CELEBRANTIVM ET COMMVNICANTIVM.

100

100 100 100 100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100 100 100 100

H Y M N V S
 COMPOSITVS AD NUMEROS
 CIRCVMSTANTIARVM
 SACRAE EVCHARISTIAE
 CANTATVS PER VIRGINES
 AD NUMEROS SVORVM INSIGNIVM.

 ERISTASES , siue circumstantiae septem numero , pro actibus humanis à Philosophis & Theologis recensentur , quas numerat sanctus Thomas 1. 2. quæst. 7. artic. 3. comprehensas illo versu ,

Quis , quid , ubi , quibus auxiliis , cur , quomodo , quando.

Subiungit earum expositionem Angelicus Doctor : *Considerandum est enim in actibus , quis fecit , quibus auxiliis & instrumentis fecerit , quid fecerit , ubi fecerit , cur fecerit , quomodo fecerit , & quando fecerit.* Hæc omnia consideranda sunt in summo actu , quem fecit Christus , cùm condidit Eucharistiam. Et quidem ad numeros harum circumstantiarum compositum Hymnum ab eodem sancto Thoma canunt non verbis , sed rebus virgines , ad numeros

Sff 2 suo-

suorum insignium. Hic chorus nouem virginum,
nouem cælestium Musarum.

Canunt quis fecit
C A E C I L I A & D O R O T H E A.

Pange lingua glorioſi
Corporis mysterium,
Sanguinisque pretiosi,
Quem in mundi preſtium
Fructus ventris generosi
Rex effudit gentium.

Canunt quid fecerit
CATHARINA ALEX. & CATHARINA SENENS.

Nobis datus, nobis natus
Ex intacta Virgine,
Et in mundo conuersatus,
Sparso verbi ſemine,
Sui moras incolatus
Miro clausit ordine.

Canunt ubi fecerit
A G A T H A & C L A R A.

In supremæ nocte cœnæ
Recumbens cum fratribus,

Obſer-

*Obseruata lege plenè
Cibis in legalibus,
Cibum turbæ duodene
Se dat suis manibus.*

Canunt quibus auxiliis & instrumentis fecerit

LVCIA & THERESIA.

*Verbum caro, panem verum
Verbo carnem efficit:
Fitque sanguis Christi merum,
Et si sensus deficit:
Ad firmandum cor sincerum
Sola fides sufficit.*

Canunt cur fecerit

BARBARA & AGNES.

*Tantum ergo Sacramentum
Veneremur cernui:
Et antiquum documentum
Nouo cedat ritui:
Præstet fides supplementum
Sensuum defectui.*

Canit quomodo fecerit, & quando fecerit,
GLORIOSA IN ASSUMPTIONE MARIA.

*Genitori, Genitoque
Laus & iubilatio,
Salus, honor, virtus quoque
Sit, et benedictio:
Procedenti ab utroque
Compar sit laudatio. Amen.*

SACRA EUCHARISTIA
Ars artium bene vivendi, & bene
moriendi,
Figurata & illustrata.

Audi Hymnum, & attende ad imagines & in-
signia CAECILIAE & DOROTHEAE. Ad hanc for-
mam celebra, communica, & Viaticum sume.

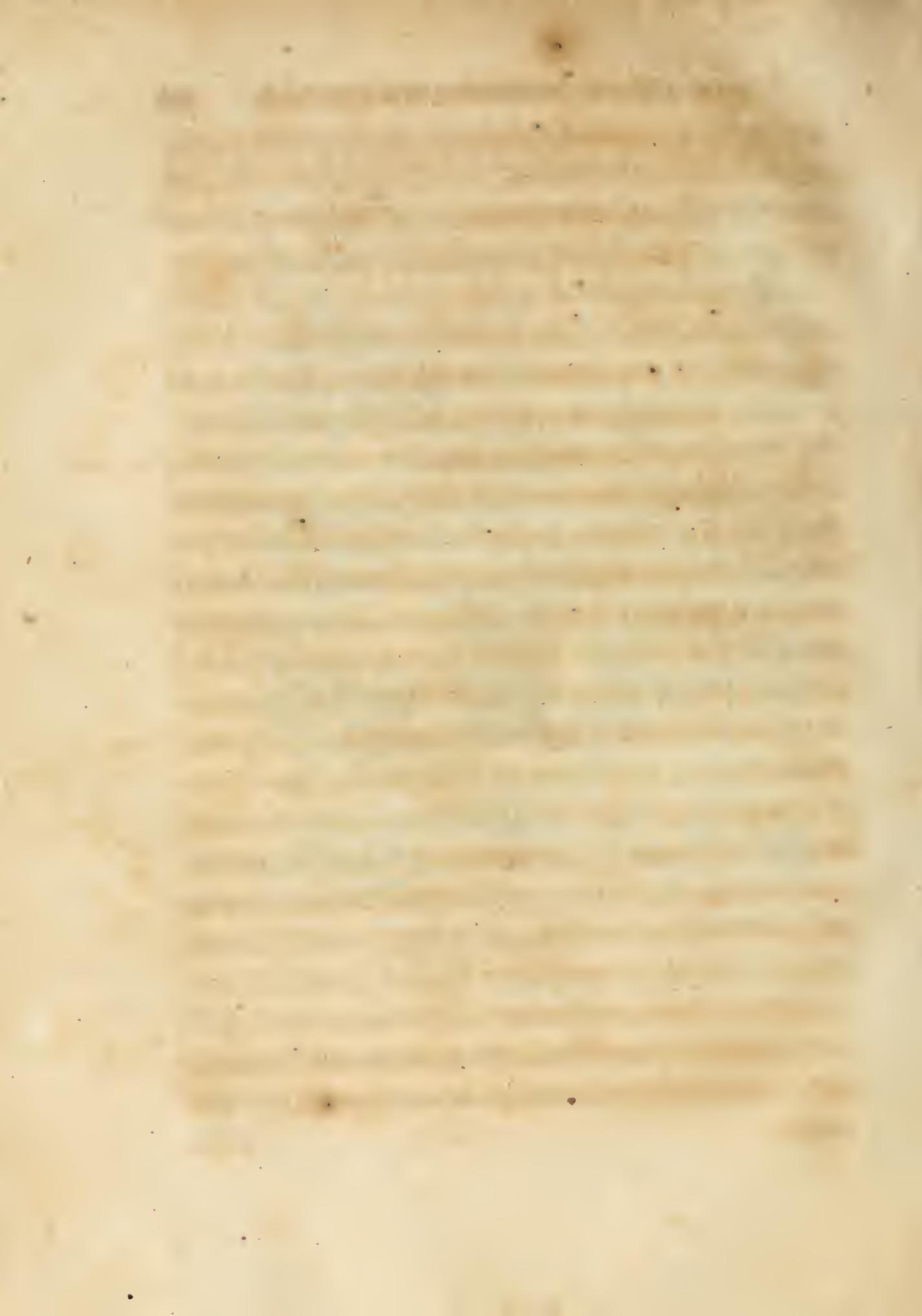
CAECILIA
Canit organo.

DOROTHEA
Fructum signat.

Pange lingua gloriosi
Corporis mysterium,
Sanguinisque pretiosi,

Quem in mundi pretium
Fructus ventris generosi
Rex effudit gentium.

IMAGO TRIGESIMA SEPTIMA
EXPLICATA,
SS. CÆCILIAE ET DOROTHEÆ
CANENTIVM MORE CÆLESTI
QVISSIT REX IN EVCHARISTIA.

DOCTQVAM pœnitens Dauid ritè confessus *Explicatio.*
& absolutus est , de sacro Pœnitentiæ
Oratorio in Oratorium sacrosanctæ Eu-
charistiæ transit , vbi venerabile Sacra-
mentum inuenit, quod S.Dionys. Eccles.Hierarchiæ
cap.3. Parte 1. *Sacramentum Sacramentorum* meritò ap-
pellat , quippe quo nihil melius , nihil splendidius
& purius esse potest. *Quid enim bonum eius est,* & *quid*<sup>Zachar.9.
17.</sup>
pulchrum eius , nisi frumentum electorum , & vinum ger-
minans virgines? Germinat vinum virgines , suinæ
artis benè viuendi ac moriendi duces & magistras,
quæ occurruunt rhythmum Ecclesiasticum canentes
in honorem Euchariæ,

*Pange lingua gloriosi
Corporis mysterium.*

Canunt cælesti more , *Cæli enarrant gloriam Dei* , non *Psal.18,2.*
tam sonitu verborum, quam signis & insignibus si-

Ttt de-

derum & astrorum. Non sunt loquela, neque sermones, quorum non audiantur voces eorum. in quem locum Basilius, Neque sermonem, inquit, emitunt, neque verbum aliquod proferunt, sed sola ordinis sui ostensione, et terram uniuersam, et mare ad laudandum Deum vocant. Ita cælestes quoque virgines & Musæ sermonem nullum emitunt, nec verbum aliquod proferunt, sed suis quæque propriis insignibus enarrant & cantant gloriam venerabilis Sacramenti, in quo Rex & Dux sanctæ & immaculatæ virginitatis afflxit.

*Concentus
caelestis,*

Organi,

Binæ & binæ virgines procedunt, canunt & modulantur, non tam vocibus quam insignibus quibus exprimi & ornari consuerunt, innuentes, exprimentes declarantesque partes singulas Hymni Eucharistici, quæ singulis suo ordine assignantur. Cæcilia in primis, quæ in suo ludens organo semper pingitur picta, organo modulatur,

Pange lingua glorioſi

Corporis mysterium.

Pſal. 118. Cantabat ad organum illa, *Fiat cor meum immaculatum, ut non confundar.* Hæc excitat nouum Dauidem venientem ad Communionem, ut corde & animo immaculatus accedat. Hoc ipsum quod canit & signat organo suo Cæcilia, intus in corde experitur anima

anima communicantis, testante D. Laurentio Iustiniiano cap.19. de Monast. perfect. *Nihil tunc ibi, nisi dulcissima interioris hominis cantica, clamores desideriorum, gratiarum actiones, laudum præconia, affectionum gemitus resonant in laude dilecti.*

Accedit & Dorothea ornata canistro fructuum, *fructuum.* quos legit in paradiſo, & per Angelum transmisit, & hæc eadem comitata suis insignibus prosequitur,

*Quem in mundi pretium
Fructus ventris generosi
Rex effudit gentium.*

Quod canit & signat fructibus Dorothea, sonat Homil.8. in Ecclesiast. Nyssenus. *Caro Verbi, & sanguis qui est in hac carne, non unam habet gratiam, sed est suauis iis qui gustant, & appetendus iis qui desiderant, & iis qui diligunt amabilis.* Sonat clarius Nicolaus Cabasilia in Exposit. Liturg. cap.3. *Fructuum primitias offerabant antiqui, nos autem tamquam vitæ nostræ primitias hæc dona Deo consecramus.* Ambæ virgines, Cæcilia & Dorothea, præferentes insignia sua, rebus loquuntur, non verbis, quis sit auctor Sacramenti, sacram honorant Eucharistiam, monentque celebrantem & communicantem, ut cor suum aptent in similitudinem picturæ, & eam imitari conentur, dum offerrunt & percipiunt sacram Synaxim.

Euchari-
stieSacrifi-
cium,Commu-
nio,

Viaticum.

Hoc Sacramentum, vt ait S.Thomas 3.p. q.73. a.4. habet triplicem significationem. Unam quidem respectu præteriti, in quantum scilicet est commemoratum Domini passionis, quæ fuit verum sacrificium: & secundum hoc nominatur sacrificium. Aliam autem significationem habet respectu rei præsentis, scilicet Ecclesiastice unitatis, cui homines aggregantur per hoc Sacramentum; & secundum hoc nominatur Communio vel Synaxis. Tertiam significationem habet respectu futuri, in quantum scilicet hoc sacramentum est præfiguratum fruitionis Dei, quæ erit in patria; & secundum hoc dicitur Viaticum, quia h̄c præbet nobis viam illuc perueniendi. Et secundum hoc etiam dicitur Eucharistia, id est bona gratia; quia gratia Dei vita æterna, vt dicitur Rom.6. Habes ergo in Cæcilia & Dorothea formam sacrificij, Communionis, & Viatici.

S A C R I F I C I V M.

O salutaris Hostia.

Celebra Sacerdos ad Cæciliæ formam,
& eius insignia.

*Qualis Cæcilia, talis
& anima
Sacerdotalis.
Psal. 26,6.*

Canit organo Cæcilia, vt & anima Sacerdotis adhærens eidem Virgini, dicat: Circuiui, & immolaui in tabernaculo eius hostiam vociferationis: cantabo,

tabo, & psalmum dicam Domino. Rite ac recte hostia vociferationis Eucharistia est, quæ voce sacerdotali conficitur & perficitur, & quidem tam mirabili ac sublimi, ut cum ille consecratoria verba pronuntiat, vox eius usque ad Dei thronum perueniat. Magnum Sacerdotis organum, cuius sonus adyta cælorum penetrat. *Circuiui*, inquit, *& immolauit hostiam vociferationis.* Circuit Sacerdos, circumspicit se, ne quid lateat in corde suo, quod tanto deroget sacrificio, oratque more Cæciliae: *Fiat cor meum immaculatum, ut non confundar.*

Nouerat sanè Cæcilia, corpus suum esse virginis animæ organum, & in eo hostiam laudis offerebat. Discat & Sacerdos carnem suam temperare, discat componere & disponere, ut mente & spiritu psallat, *Dirupisti vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis.* Corpus humanum ex elementis componitur, de quibus agens Sapiens cap. 19, 17. ait, *In se elementa dum conuertuntur, sicut in organo qualitatis sonus immutatur, & omnia suum sonum custodiunt.* Sonat ac resonat in organo qualitatis anima, cum nihil inordinatum nihil inornatum est in corpore Sacerdotis.

Cæciliae organum flante & reflante aëre sonum suum edit, & cum consecrat Sacerdos, sciat se or-

*organum
Ecclesia, &
spiritus
sancti.* ganum esse Catholicæ Ecclesiæ , cuius nomine sa-
crificium altaris conficit . Mutum organum esset,
nisi Spiritus sanctus adesset . Hinc Augustinus lib.3.
de Trinit. cap.4. monet : Nec linguam eius , nec mem-
branas , nec atramentum , nec significantes sonos lingua edi-
tos , nec signa litterarum conscripta pelliculis , Corpus Chri-
sti & Sanguinem dicimus , sed illud tantum quod ex fru-
ctibus terræ acceptum , et prece mystica consecratum ritè
sumimus ad salutem spiritualem in memoriam pro nobis
Dominicæ passionis . Quod cum per manus hominum ad il-
lam visibilem speciem perducitur , non sanctificatur , ut sit
tam magnum Sacramentum , nisi operante inuisibiliter
Spiritu Dei , cum hæc omnia , quæ per corporales motus in
illo opere fiunt , Deus operetur .

Oratio Ecclesiæ & animæ celebrantis ad formam Cæciliæ.

Mvnera , quæsumus Domine , oblata sanctifi-
ca , & corda nostra sancti Spiritus illustratio-
ne emunda .

Consonant Sacrificium , & Dorothea.

*Mystica
Dorothea
anima Sa-
cerdotis.*

Arbor vna nobilis crux est , in cuius elogium
canit Ecclesia sancta : *Hæc est arbor dignissima*
in paradisi medio situata. Ex hac paradisi arbore fru-
ctum

Etum Eucharistiæ Christus legit, canitque propter-
eà Ecclesia : *Fructum salutiferum gustandum dedit Do-*
minus mortis sue tempore. & rursus : *A fructu frumenti*
& vini multiplicati fideles, in pace Christi requiescunt.
Cùm ergo Sacerdos ad Sacrum faciendum venit,
cogitet ad paradisum vocari se, vt legat è cruce fru-
ctum, è cruce, inquam, quæ in altari necessariò col-
locatur, vt coram illa peragat sacrificium. Christus
sanctis ac puris manibus ex arbore fructum cepit,
legit & Dorothea ; carpat & anima immolantis Sa-
cerdotis, vt talis euadat, qualem optabat Dauid: psal. 23,4.
Quis ascendet in montem Domini? aut quis stabit in loco
sancto eius? Innocens manibus, & mundo corde: inu-
ndo corde, sicut Cæcilia erat; innocens manibus,
sicut erat Dorothea.

Non peragit solus sacrificium altaris Sacerdos,
vtitur & ipse ministro, qui locum Angeli tenet,
cuius angelico ministerio vsus, quodammodo trans-
mittit ad populum fructum, quem colligit in alta-
ri. Habet Angelum Dorothea, habet Sacerdos mi-
nistrum, qui sacris mysteriis assistit. Cùm vero non
solùm agat de communicandis populo fructibus,
sed etiam transmittendis in cælum, cælestis Angeli
operam implorat, & orat.

Oratio Ecclesiæ & animæ celebrantis
ad formam Dorotheæ.

SVpplices te rogamus , omnipotens Deus : iube
hæc perferri per manus sancti Angeli tui in
sublime altare tuum in conspectu diuinæ Maiestati-
tis tuæ : vt quotquot ex hac altaris participatione sa-
crosanctum Filij tui Corpus & Sanguinem sumpse-
rimus , omni benedictione cælesti & gratia re-
pleamur.

C O M M V N I O.

O sacrum conuiuum, in quo Christus sumitur.

Communica ad formam Cæciliæ,
& eius insignia.

*Mystica
Cæcilia-a-
nima com-
munican-
tis.*

SIt non solùm in offerente Sacerdote , sed etiam
in Dauide percipiente sacram Synaxim , spiri-
tus Cæciliæ virginis , quæ cantu suo celebrat Eucha-
ristiam. Celebret quoque ipse , vt panem Angelorum
more Angelico manducet. Modulantibus in
cælo organis cibum suum Angeli sumunt , idcircò
cum panis è cælo descendit , vna voce cecinerunt:
*Gloria in altissimis Deo , & in terra pax hominibus bonæ
voluntatis ; & canendo declararunt , cælestem Eu-
charistiaæ*

Luc. 2,14.

charistiae patrem cum laudibus esse capiendum. Ad has laudes excitat virgo Cæcilia, pangit illa, *Pange lingua gloriōsi Corporis mysterium: pange Christiane Dauid, in voce exultationis & confessionis, sonus epulantis.* Quid sic? ratio petenda est ex Augustino in Psalm.99. *Nolite putare, quia deficitis in laudando: laudatio vestra quasi manducatio erit. Quantum laudatis, tantum vires acquiritis; & tantum dulcescit, quem laudatis.*

Modulantibus organis sancta Cæcilia canit, ad cuius imitationem, sicut monet Ecclesia mater, in voce exultationis resonent epulantes in mensa Domini. Quam bene Ambrosius lib. de Bono mortis cap.6. hanc consonantiam, hanc resonantiam describit! *Iusti anima vtitur corpore velut instrumento, aut organo, Anima in quæ velut præclara artifex, quò vult obsequium corporis suauitas, nouata ducit, & effingit de eo speciem quam elegerit, & eas quas do. voluerit facit in eo resonare virtutes, pangens nunc modulos castitatis, nunc modulos temperantiæ, sobrietatis Carmen, integritatis dulcedinem, virginitatis suavitatem.*

Resonat virtutes anima, & tamquam apis argumentosa deseruiens veniat ad fauum mellis. Pangat modulos castitatis, ut sine labore accedat ad Eucharistiam. Pangat modulos temperantiæ, ut temperatis passionibus, passum Christum amplectatur:

Vvv

Re-

Resonet suave carmen sobrietatis , vt sobriè viuat,
 & haustum pretiosi Sanguinis hauriat. Sonet integritatis dulcedinem , vt totam se venerabili Sacramento deuoueat. Adiungat virginitatis suauitatem , vt in suo fonte dulcedinem ipsam degustet,
 & oret.

Oratio Ecclesiæ, & animæ communicantis ad formam Cæciliæ.

PRæbeant nobis , Domine , tua sancta feruorem , quò eorum pariter & actu delectemur,
 & gustu.

Consonant Communio, & Dorothea.

Mystica
 Dorothæa
 anima
 communica-
 nantis.

SIt in Dauide ad sacram Synaxim accedente Spiritu virginis Dorotheæ , vt dignus sit qui pascatur & fruatur sacris fructibus Eucharistiæ. Diuidui fructus sunt , necessarij , & voluptarij , teste Ambrosio libro de Noë & arca cap.23. fructus Eucharistiæ necessarius est. *Nisi manducaueritis carnem Filij hominis , & biberitis eius sanguinem , non habebitis vitam in vobis.* Fruitus est , qui miram dulcedinem affert. *Gradate , & videte quoniam suavis est Dominus.*

Anima in-
 nouata vo-
 luptas , &
 recreatio.

Anima voluptariis , hoc est , sapientiae fructibus alitur , citatus Ambrosius ait. Hos fructus facile deprehendes,

des , si canistrum Dorothæ consideres ac contempleris ; & qui sunt in eo fructus , arbitreris esse Eucharisticos. Vnde cùm ad templum sanctum venis . vt Sacraumentum percipias , cælestem percipe voluptatem , vt & animam tuam alas. Alebat & suam sapientissima Maria , cùm canebat : *Exultauit spiritus meus in Deo salutari meo.* Exultant quoque communicantes fideles , qui vno ore & consorta voce cantant , *Ex altari tuo Domine Christum sumimus, in quem cor & caro nostra exultant.* Vnde & Ecclesia vel in ipsa Dominica sacræ Passionis orat , & orare docet animam fructibus Eucharistiæ recreatam.

Oratio Ecclesiæ , & animæ communicantis ad formam Dorothæ.

Adesto nobis , Domine Deus noster : & quos tuis mysteriis recreasti , perpetuis defende subsidiis.

V I A T I C V M.

Quem libertate donaueris , nequaquam vacuum abiire patieris , sed dabis viaticum de gregibus , & de arca , & de torculari tuo. Deut. c.15, 13.

Cyrillus lib.7. de Ador. Liberavit nos gratis Dominus : postquam vero nos liberos fecit , id est , à peccatis ab-

*soluit, adiecit seipsum viaticum tamquam victimam omnis
maculæ expers, concedens, ut viuificam benedictionem
participaremus, sanctam dico Carnem & Sanguinem. Hoc
Deut. 15, existimo, quod ait lex, oportere suppeditari viaticum de
23. onibus, & de frumento, ac vino, vocatis ad libertatem.*

O panis infirmorum!

Ad formam Cæciliæ & Dorotheæ
viaticum sume.

Psal. 126, 5
Viaticum
tollerit con-
fusionem,
& amari-
tudinem
mortis.
Psal. 118,
80.

Non confundetur, cum loquetur inimicis suis in
porta; si quis ad portam mortis viatico se
munierit, & in eius perceptione orauerit cum Cæci-
liæ, Fiat cor meum immaculatum, ut non confundar. Ex
sacra Christi passione ortum habuit Eucharistia; &
cum mors amara sit, suauissimum ac dulcissimum
nobis hunc protulit fructum: Fructum salutiferum
gustandum dedit Dominus mortis suæ tempore, ut mor-
tis amaritudinem tolleret; ac proinde dicit Sponsa:
Cant. 2, 5. Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langeo.
Floridi fructus erumpunt in Eucharistia, quos ostendit & offert ægro iacenti, ac in lecto decumbenti
Psal. 126, 4 Dorothea. Cum dederit dilectis suis somnum, ecce here-
ditas Domini, filij; merces, fructus ventris. Psalle exem-
pli cygni morientis:

Cum

Cùm dederit dilectis suis somnum, ecce hereditas Do- Psal. 126,4
mini, filij; merces, fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis, ita filij excusorum.

Beatus vir qui impleuit desiderium suum ex ipsis: non
confundetur, cùm loquetur inimicis suis in porta.

SIGNACULVM cultus & usus EVCHARISTICI,
SIGILLVM Cæciliæ & Dorothæ
impressum animæ.

Conficiunt elementa organum, cùm cap. 19.
v. 17. dixerit diuinus Sapiens, *In se elementa dum
conuertuntur, sicut in organo qualitatis sonus immutatur,*
& omnia suum sonum custodiunt. Conuertuntur quasi in
qualitatis organo elementa, ex quibus fœtus & fru-
ctus naturales proueniunt. Fructus cælestis paradi-
Eucharistia est, & ad eius productionem accedunt
& conueniunt ignis diuini amoris, aqua supernæ
gratiæ & spiritus sapientiæ Dei, quæ quidem ele-
menta sonum suum in hoc mysterio custodiunt, &
nobis pretiosum hunc fructum progenerant. Con-
sonant itaque sibi Cæcilia & Dorothea, organum
& fructus satis sibi respondent, satis conueniunt ut
confiant vnum signaculum cultus & usus Eu-
charistiæ. Consonant ambæ Reginæ suæ Esther,

Reginæ virginum Mariæ, quæ tota Eucharistica est: ipsa Spiritus sancti organum est, & ipsa fructum benedictum protulit Regem, cuius memoria in sacra Eucharistia recolitur. De quo fructu Psalmista Psal. 4, 8. ait: *A fructu frumenti, vini & olei sui, multiplicati sunt.* quasi dicat, Deus præbet vinum & frumentum materiam venerabili Eucharistiæ, quibus ritè consecratis, homines multiplicantur & augentur spirituibus bonis in Ecclesia. Atque hic est fructus ille spiritualis, quem Dorothæ fructus, quos in imagine Ioan. 6, 33. depictos vides, mysticè designant. *Panis enim Dei est,* Psal. 22, 5. *qui de celo descendit, & dat vitam mundo. Calix item* Zach. 9, 17. *inebrians, & frumentum electorum, & vinum germinans virgines.* Flores autem quos in calatho circumfert, repræsentant spiritales illos flores honoris & gratiæ quas venerabilis Eucharistia dignè coimmunicantibus præbet. Hæc enim quasi vitis fructificat suavitatem odoris, & flores eius fructus honoris & honestatis.

Eccl. 24, 23.

ATTENTIO.

Attende, & audi.

In omni ore indulcabitur eius memoria, & ut Eccli. 49, 1.
musica in conuiuio vini.

Quando sederis, vt comedas cum Principe, diligenter Prou. 23, 1.
attende, quis ille Princeps sit, cuius solemnis Sigillum impressum
memoria agitur in Eucharistia. Memoria iusti cum anima. Prou. 10, 8.
laudibus melliflui cantus, & musicæ, quam in organo suo edit cælestis Musa Cæcilia, æmula Regis
Dauidis qui in mystico organi lusu primas tulit.
Hic Rex cultor memoriae Eucharisticæ, ostendit,
quis fecerit, quis hanc memoriam reliquerit. Me- Psal. 110, 4.
moriam fecit mirabilem suorum misericors & miserator
Dominus: & vt tantum colat Dominum, ait, Exur- Psal. 56, 9.
ge gloria mea, exurge psalterium & cithara. Loquitur
secum Dauid, quæ est in hunc locum interpretatio
Basilij: Psalterium & citharam seipsum Propheta vocat.
Velut enim musico quodam organo in seipso propheti-
cam melodiam sonabat, seipsum tamquam ad hymnodiam
excitans. Attende diligenter & audi, Memoria iusti
cum laudibus dulcium & suauium fructuum, quos
cælestis Musa Dorothea profert, & cantibus suis ef-
fert;

Cant. 2,3. fert, cuius æmula anima celebrantis ac communi-
cantis respondeat: *Sub umbra illius quem desideraueram sedi, & fructus eius dulcis gutturi meo.* Hæc in-
signium virginalium impressio, hæc forma sigilli
est. Adiungitur & annexatur fortius chartæ sigil-
lum, comprimitur & forma eius exprimitur. Cùm
chartæ instar sit particeps rationis anima, in qua
Deus naturæ legeim descriptsit, cùm agatur de im-
primendo in ea signaculo sanctorum Virginum &
martyrum Cæciliæ & Dorotheæ, opus est ut per se-
dulam & accuratam mentis & cordis attentionem
earum effigies fortiter applicentur, aptentur & com-
primantur, quæ quidem coarctatio sine stricto vin-
culo dilectionis & affectionis, qua anima innouata
in Eucharistiam feratur, fieri nequit.

Audi Hymnum, & attende ad imagines & in-
signia utriusque CATHARINÆ. Ad hanc formam
celebra, communica, & Viaticum sume.

CATHERINA ALEX.
Datum, et natum;

CATHERINA SENENS.
Passum signat.

*Nobis datus, nobis natus
Ex intacta Virgine,
Et in mundo conuersatus,*

*Sparso verbi semine,
Sui moras incolatus
Miro clausit ordine.*

IMAGO TRIGESIMA OCTAVA
EXPLICATA,

SS.CATHARINÆ ALEX.& CATHARINÆ SENEN.

CANENTIVM MORE CÆLESTI,

QVID DETVR IN EVCHARISTIA.

 vi venit vt sacrī assistat altaribus , & *Explicatio*
sacrosancto se pabulo Eucharistī refi-
ciat , obuias sibi virgines habet , quæ
suis insignibus ac concentibus eum ex-
cipiunt , vt intra Oratorium adducant . Occurrit
vtraque Catharina , præcedit Alexandrina , & de *Concentus*
more picta præcinit , *caelstis,*

*Nobis datus, nobis natus
Ex intacta Virgine.*

Præcinit stylo cælesti , cuius monetur Iob cap.38.
vers.4. *Ubi eras, cùm me laudarent simul astra matutina?*
Luminaria matutina laudant suum benefactorem
splendidis suis insignibus , in quam formam non
tam vocibus quām accepti annuli signo , sacram
Eucharistiam virgo celebrat. Regia virgo Cathari-
na est Regibus Arabiæ similis , qui stellâ cæli ducti,
& simul instructi , cælesti more , non tam verbis ,

quām signis auri, thuris, & myrrhæ Deum in carne natum coluerunt, & adorarunt. Cūm necdum regia virgo Catharina Alexandrina esset aquā lustrali tincta, sed solūm catechumena, requisitus puer IESVS, vt sponsæ loco haberet illam, votis eius non annuit, nuptiis suis animam indignam censuit, quæ necdum lauacro Spiritus sancti fuerat emundata. Post susceptum iam Baptisma, interueniente serenissima MARIA, puer Iesu Catharinam sponsam sibi delegit, cui pronubum annulum clælestis Sponsus donauit.

Magnus hic fauor, grande donum, summum hoc beneficium est; quod etiam accipit anima, cūm ad nuptias Eucharistiae sacræ admittitur, & mystica Catharina redditur, vt & canere possit, *Nobis datus, nobis natus ex intacta Virgine.* Hoc ipsum quod cantibus & insignibus præfert Catharina Alexandrina, cognoscit in anima communicantis patrari D. Laurentius Iustinianus cap.9. de Monastic. perfect. Pia etenim mens tanti sponsi lætificata præsentia, venerando hoc mediante Sacramento, repletur gaudio, exultatione perfunditur, humilitate deiicitur, lumine irradiatur, pace satiatur, roboratur fide, deuotione saginatur, atque indissolubili amoris vinculo interius Redemptori copulatur. Atque hanc potissimum ob causam
 (inquit

(inquit S. Dionysius Eccles. Hierarch. cap.3. Parte 1.)
id quod præcipuis quoque aliis Sacramentis commune est,
huic per excellentiam præ ceteris est attributum, ut singu-
lariter Communio & Synaxis appelletur; quod nimirum
diuinas quoque vitas nostras ad uniformem colligat deifi-
cationem, atque deiformi dissitorum coagmentatione cum
illo uno communicet, viuatque.

Proxima Catharinæ Alexandrinæ Senensis Ca-
 tharina venit, sacræ passionis monilibus insignita,<sup>Insignium
sacra pas-
sionis.</sup>
 qualis & ipsa efformari consueuit, ut qui datus &
 natus ex illibata Virgine fuit, passum & crucifixum
 pro nobis fuisse discamus. Canit illa:

Sparso verbi semine,
Sui moras incolatus
Miro clausit ordine.

Signat itaque cantibus & insignibus Christum pa-
 ssum, cuius passionis memoriam in consecratione &
 Communione celebramus. Enim uero (inquit sanctus
 Dionysius Eccles. Hierarch. cap.3. §.12.) quomodo no-
 bis diuina ista imitatio aliter obueniat, nisi tam præstan-
 tium memoriam beneficiorum Dei, sacerdotalibus prædica-
 tionibus atque mysteriis iugiter innouetur? Hoc itaque fa-
 cimus, ut Eloquia iubent, in eius commemorationem. Et
 paulo post, Dum, inquit, Sacerdos aut Pontifex ad sa-
 crosanctam ex diuino instituto procedit consecrationem, re-

uerenter simul & vti decet, de sacrificio dignitatem suam superante se purgat, ad Christum prius exclamando, Tu dixisti, Hoc facite in meam commemorationem, &c. Ad formam igitur patientis Christi componit se Catharina, cui similes, ait Damascenus lib. 4. de fide Orthod. accedamus desiderio ardenti, manus in crucis modum formantes, Crucifixi corpus suscipiamus. Vtraque nobis Catharina exemplo sit, vt ad formam vtriusque nos ipsos efformemus, ac componamus ad Eucharistiae Sacrificium, Communionem, & Viaticum, quod est summum & extremum beneficium.

S A C R I F I C I V M.

O salutaris hostia!

Celebra Sacerdos ad formam Catharinæ
Alexandrinæ, & eius insignia.

*Qualis Ca-
tharina, ta-
lis & ani-
ma Sacer-
dotis.*

CAtharina Alexandrina, dum canit, *Nobis da-*
tus, nobis natus ex intacta Virgine, excitat, mo-
net & mouet animam Sacerdotis celebrantis, vt
tota sit virginalis, referens in se MARIAM, de qua
Epiphanius: Dico illam esse cœlum, thronum simul, &
crucem, extendens enim vulnas suas Dominum portauit:
eandem appello Sacerdotem pariter & altare. Sacerdos,
qui ad celebrationem venit, animam altaris instar
compo-

componat, vt Christum accipiat: præferat crucem, qui manibus Christum tractat: cælum referat, qui panem de cælo ministrat: erigat in se thronum, qui Regem regum vocat, excipitque venientem. Marianus Sacerdos erit, qui hæc diligenter præstet: quique I E S V M puerum mysticæ Catharinæ, puræ scilicet animæ, pro qua celebrat, ostendat & impendat.

Catharina annulum mysticum accipit, accipit & Sacerdos, cùm potestas Sacerdotalis à Christo Sacerdote summo procedat, qui & annulum à Patre accepit, vt cùm creatus Pontifex esset secundùm ordinem Melchisedech, Sacerdotes omnes signaret. Huc pertinet quod libro de Iosepho cap.7. Ambrosius ait: *Quid enim sibi vult annulus digito eius insertus, nisi vt intelligamus, pontificatum ei fidei esse delatum, vt alios ipse signaret?* Summa consecrandi potestas, quæ in Christo eminet, penes Sacerdotes tantùm est, quibus solis datum, vt confiant mysticam Eucharistiam. Caro Christi aurea est, pretiosus est Sanguis Christi, qui rubet & splendet instar pretiosissimæ gemmæ. Ex hoc auro & gemma hac, *Caro mea verè* ^{Potestas} _{Sacerdotis.} *Ioan.6,56.* *est cibus, & sanguis meus verè est potus,* prouenit & procedit annulus, quem consecrat Christi Sacerdos; accipit, & simul ostendit, dum Hostiam & calicem eleuat, annularem sibi potestatem esse concessam.

Catha-

Catharina Alexandrina accipit & tenet annulum,
 & quidem orbicularem, qui cum sit sphæricâ for-
 mā, satis declarat, solum Baptismum Christi esse
 lauacrum perfectum. Nec ullum aliud perfectum
 est sacrificium præter id quod Christus in cœna
 egit, & in cruce peregit; proinde iam moritu-
 rus, pendulus dixit è cruce, *Consummatum est. Con-*
summatum quoque est Eucharisticum sacrificium.

*Ioan. 19.
30.* *Zach. 9.17.* *Quid enim bonum eius est, & quid pulchrum eius, nisi
frumentum electorum, & vinum germinans virgines?*
 Ex quo efficitur, ut bonos, pulchros, perfectos ac
 consummatos postulet altare ministros. Quod si ta-
 les non sint, interduim eos perficit Sacramentum, ac
 proinde Iustinianus Serm. de Eucharistia ait: *Calix*
Domini reddit hominem secundum sapientia, secundum
virtutibus, moribus redimitum, & sanctitate conspicuum, si cum dilectione bibat.

Catharina symbolum unitatis annulum habet:
Hostia pacis & unionis. & quidem Sacramentum pacis & unionis Euchari-
 stia est, cuius cultus ac reuerentia exigit, ut mini-
Matt. 5.2. ster sacrificij concilietur fratri suo, priusquam ad
 aram & altare gradum faciat, unde post oblatio-
 nem iam factam nomine Ecclesiæ orat, & oportet
 semper orare.

Oratio Ecclesiæ, & animæ celebrantis ad
formam Catharinæ Alexandrinæ.

Ecclesiæ tuæ, quæsumus Domine, vnitatis &
pacis perpetuæ dona concede, quæ sub oblatis
muneribus mysticè designantur.

Consonant Sacrificium & Catharina
Senensis.

Catharina Senensis mirabilem illum finem, *Anima sa-*
quem Christus habuit, cantu suo persequi-*cerdotis.*
tur; & vt hunc finem ostendat, proponit insignia
Crucis, monet & hortatur Sacerdotem Christi, vt
vestes Sacerdotales indutus, sciat ornatum se in-
signibus sanctæ passionis, quam sacra ornamenta
signant. Cùm sacris indumentis se tegit, & sic in-
dutus procedit ad altare, & in eo salutarem hostiam
immolat, totus modestus & compositus Cathari-
nam referat & imitetur.

Catharina Christum passum repræsentat, & in
sua effigie, qualis sit altaris hostia, satis exprimit.
Benè Augustinus q. 3. ad Simplicium, cuius testi-
monio vtitur S. Isidorus 3. part. q. 83. art. 1. Solent ima-
gines earum rerum nominibus appellari, quarum imagines
sunt, sicut cùm videntes tabulam, aut parietem pictum,

Yyy dici-

Viva Christi dicimus, Ille Cicero est, & ille Salustius. Celebratio autem parientis imago immolatio est huius Sacramenti imago representativa passionis Christi, quae est vera eius immolatio. Et ideo celebratio huius Sacramenti dicitur Christi immolatio. Hæc immolatio exprimitur in Catharina: cumque ipsa sacræ passionis effigies existat, & stigmata I E S V, more Galat. 9, Pauli, in corpore suo portet, eiusdem Apostoli vobis. Rom. 12, 1. cem usurpans, ministris altaris dicit: *Obsecro itaque vos, fratres, per misericordiam Dei, ut exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem, sanctam, Deo placentem, rationabile obsequium vestrum.*

Viva memoria.

Luc. 22, 20.

Catharina præuenit celebrantem Sacerdotem, ut memor redemptionis Christi, soleinne mysterium celebret. Præuenerat Christus prius in prima consecratione: *Hæc quotiescumque feceritis, in mei memoria facietis.* Cibus unus Creatoris Dei attulit oblationem, una esca venerabilis sacrificij Redemptoris nostri Dei perpetuam inducit recordationem. Vnde Ecclesia sacrosancta, cuius filia virgo Catharina est, & ipsa referens matrem, in festo Corporis Christi precatur, acceditque precanti Sacerdos.

Oratio Ecclesiæ, & animæ celebrantis ad
formam Catharinæ Senensis.

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili, paſſionis tuæ memoriam reliquisti ; tribue quæſumus ita nos Corporis & Sanguinis tui sacra myſteria venerari , vt redēmptionis tuæ fructum in nobis iugiter ſentiamus.

C O M M U N I O.

O ſacrum conuiuum, in quo Christus ſumitur.

Communica ad formam Catharinæ Alexandrinæ , & eius insignia.

CAtharina Alexandrina vocatur ad nuptias Mystica Cathari- Agni ; vocatur etiam pura & candida anima, na anima- cui dicit Agnus : *Pone me vt signaculum super cor tuum,* communi- *vt signaculum super brachium tuum.* Ne quis ambigat, cantis. animam in Communione eſſe nuptialis annuli par- Cant.8,5. ticipem , consulat D. Lucam cap.15, 22. vbi de con- fessione & Communione filij prodigi ſermo eſt : *Dixit pater ad ſeruos ſuos : Citò proferte ſtolam primam,* & induite illum , & date annulum in manu eius , & calceamenta in pedibus eius : & adducite vitulum ſaginatum , & occidite , & manducemus , & epulemur ; quia

hic filius meus mortuus erat, & reuixit; perierat & inuentus est.

*Vestita ve-
ste nuptia-
li.*

Catharina priùs induit & habuit nuptialem vestem, quām annulo insigniretur: nisi priùs quoque anima simili se veste ornauerit, ab Eucharistiae conuiuio confusa procul arcebitur. Confirmat hoc ipsum Matth. cap. 22, 11. *Intrauit Rex vt videret dis-
cumbentes, & vidit ibi hominem non vestitum veste
nuptiali. Et ait illi: Amice, quomodo hic intraisti non ha-
bens vestem nuptialem? At ille obmutuit. Tunc dixit Rex
ministris: Ligatis manibus & pedibus eius, mittite eum
in tenebras exteriores; ibi erit fletus, & stridor dentium.* Satis appositiè Concilium Tridentinum sess. 13. cap. 7. in hæc verba decernit: *Si non decet ad sacras vllas fun-
ctiones quempiam accedere, nisi sancte; certe, quò magis sanctitas & diuinitas cœlestis huius Sacramenti viro
Christiano comperta est, eò diligenterius cauere ille debet, ne
absque magna reuerentia & sanctitate ad id percipiendum
accedat, præsertim cum illa verba formidinis plena apud
1. Cor. 11, 29. Apostolum legamus: Qui manducat & bilit indignè,
iudicium sibi manducat & bilit, non diuidicans corpus
Domini.*

*Virgo, &
anima fide-
lis dedita
deliciis Eu-
charistia.*

Catharina post acceptum à Christo annulum sic Christo copulata est, vt nec voluptatum illecebris, nec cruciatibus tormentorum adduci, nec induci potuerit

potuerit ad religiosam fidem, quæ sponso suo debebatur, infringendam atque violandam. Discat & anima, quæ nuptias cum Christo egit, & in Communione semel celebrauit, debitam fidem seruare ac custodire, & pro eius fideli custodia non timere, non curare tormenta, & blandimenta aspernari, Sacramentalibus assueta deliciis, quibus gustatis, orant in Ecclesia fideles, oret & fidelis anima.

Oratio Ecclesiæ, & animæ communicantis ad formam Catharinæ Alexandrinæ.

CÆlestibus, Domine, pasti deliciis, quæsumus,
ut semper eadem, per quæ veraciter viuimus,
appetamus.

Consonant Communio & Catharina Senensis.

Catharina Senensis sacræ passionis instrumentis, & certis simul argumentis ostendit ac probat, quanto sudore ac labore steterit panis cœlesti Adamo, quem homo terrenus ex altari gratis accipit. Non erat casus absimilis, in quo dixit Christus Apostolis : *Alij laborauerunt, & vos in labores eorum introistis.* Laborauit in passione Christus, & nos laboribus eius fruimur. Deficit in hoc Sacramento lex

Y y y 3 illa,

^{2. Thess. 3.} illa, *Si quis non vult operari, non manducet*: siquidem
^{11.} sine opera communicantis seritur, metitur, conficitur,
& editur panis iste cælestis. Solùm hoc in
Communione petitur, vt aperias os tuum, & Chri-
stum sumas: *Dilata os tuum, & implebo illud.*

^{Psal. 80,} Catharina virgo sancta, lilyum virginitatis, ro-
sam amoris, & simul virtutis florem secum portat,
& præferens in se Eucharistiam sacrosanctam, in-
uitat communicantem, vt eius florida anima flores
^{Flores Eu-} appetat & carpat. Christus fasciculus florum in Eu-
^{charistie.} charistia est, in passione verò myrrhæ fasciculus est.

^{Cant. 1, 13.} vnde & dicit sponsa: *Fasciculus myrrhæ dilectus meus
mihi, inter vbera mea commorabitur.* Quid passio por-
tat secum, nisi myrrham amaram? Quid redolet
sacrosancta Eucharistia, nisi lilyum, rosam, florem?
Confirmat Ambrosius in Psalm. 118. *Carpis inde li-
lum, in quo est splendor æternitatis; carpis rosam, hoc est,
Dominici Corporis Sanguinem; carpis inde nouum florem,
qui nouum odorem dedit resurrectionis.* Vterque fascicu-
lus animæ Christianæ conuenit, quæ per spinas ve-
nit ad rosam, per myrrham accedit ad Eucharistiam.

<sup>Corona be-
nè regen-
tium se in
corpo, &
mente.</sup> Catharina Senensis coronata spinis est, Cathari-
na Alexandrina coronâ redimita Regiâ. Haud du-
biè Christus coronatus est in passione, vt de spinis
Regiam animæ coronam conficeret, quam accipit
in

in Communione: *Pinguis est panis Christi, et) præbebit delicias regibus.* Regibus scilicet, qui intus & foris benè se moderari, benè se regere sciunt, & cum Ecclesia orant.

Oratio Ecclesiæ, & animæ communicantis ad formam Catharinæ Senensis.

Protege nos, Domine, tuis mysteriis seruientes:
vt diuinis rebus inhærentes, & corpore tibi famulemur, & mente.

V I A T I C V M.

O panis infirmorum!

Ad formam Catharinæ Alexandrinæ &
Catharinæ Senensis Viaticum sume.

CVm sacrum Viaticum accipis, pignus æternæ ^{Viaticum} certum
vitæ, propone tibi ægrotanti vnam & alteram ^{salutis} ^{pignus.}
Catharinam sacramentalia pignora præferentem, &
dic tecum, quod olim Chrysostomus Homil. 24. in
Epist. i. ad Corinth. Propter hoc corpus non amplius ter-
ra & cinis ego sum, non amplius captiunus, sed liber: pro-
pter hoc cælum, et) quæ bona in eo sunt, me accepturum
spero: hoc corpus affixum, verberatum, morte victum non
est. Propone tibi Dauidicum, & eundem Seraphi-
cum.

cum Franciscum stigmata I E S V portantem , qui
munitus iam Viatico moriturus cecinit instar cygni,
^{Psal. 141,6} Clamaui ad te Domine , dixi : Tu es spes mea , portio
mea in terra viventium.

Intende ad deprecationem meam , quia humiliatus sum
nimis.

Libera me à persequenti bus me , quia confortati sunt
super me.

Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini
tuo : me expectant iusti , donec retribuas mihi.

SIGNACULVM CULTUS & VSUS EVCHARISTICI,
SIGILLVM VTRIUSQUE CATHARINÆ
impressum animæ.

SAcramentum hoc magnum est in Christo & in
Ecclesia , quam ipse sibi sponsam fecit in sacra
sua passione , vnde & illa dicit : *Sponsus sanguinum tu
mihi es.* Antequam ad celebrandas solemnnes perge-
ret nuptias , Ecclesiæ suæ , quam sibi sponsam dele-
gerat , pronubum Eucharistiæ annulum dedit , &
donum simul antenuptiale præmisit. Conueniunt
inter se sacra connubia , & sponsalia. Catharina
consonat Catharinæ , præfert Alexandrina sponsa-
lia , Senensis nuptias innuit , indicat & promulgat.

Conso-

Consonant ambæ Reginæ suæ Esther, Reginæ virginum Mariæ, quæ cùm tota Eucharistica sit, quem protulit ex se natum, in se ipsa passum retulit. Pulchrum sigillum vtriusque Catharinæ, in quo facies Christi Regis & Reginæ Mariæ ita gloriose splendent.

ATTENTIO:

Attende, & audi.

In omni ore quasi mel indulcabitur eius memoria, Eccli. 49, 2
& ut musica in conuiuio vini.

Quando sederis, vt comedas cum Principe, diligenter attende quæ apposita sunt ante faciem tuam. Attende quid fecerit Princeps, quid dederit. Memoria iusti cum laudibus, incarnationis scilicet & passionis, in quarum commendationem, sacrarum Musarum instar, vna & altera Catharina mellifluo suo cantu celebrant Eucharistiam, in qua Christus in carne natum & passum seipsum offert & confert. Attende diligenter, natum in carne Christum nasci denuò in Eucharistia, ac simul cum Catharina virgine & martyre exclama: *Quis mihi det te fratrem* Cant. 8, 1. *meum fugentem ubera matris meæ, vt inueniam te foris,*

Zzz

&

Et deosculer te, et iam nemo me despiciat? Apprehendam
 te, et ducam in domum matris meae: ibi me docebis, et
 dabo tibi poculum ex vino condito, & mustum malogra-
 natorum meorum. Attende diligenter, passum Chri-
 stum repræsentari in altari, cuius particeps efficeris,
 & reficeris, ut comitata anima sacræ passionis in-
 signibus referat Senensem Catharinam, erumpat-
 Cant. i, 12 que in illam vocem: *Dum esset Rex in accubitu suo,*
nardus mea dedit odorem suum. Fasciculus myrræ dile-
citus meus mihi, inter vbera mea commorabitur. Perfecta
sigilli impressio. Tempus nascendi, & tempus mo-
riendi præscriptum homini est, & cum Deus fieri
homo designatus non est, eamdem legem tem-
porariam mortalis vitæ sibi præfecit ac præfiniuit.
Natus & mortuus est, & mortis suæ passione natale
suum consummavit. Hinc efficitur, ut quisquis or-
tum simul & passum Christum recolat, insignia
Eucharistica, quæ præfert vtraque Catharina, reci-
piat in se, & in se impressa teneat.

Audi Hymnum, & attende ad imagines Aga-
 thæ, Claræ, & earum insignia. Ad hanc formam
 celebra, communica, & Viaticum sume.

AGATHA

Amoris viscera signat;

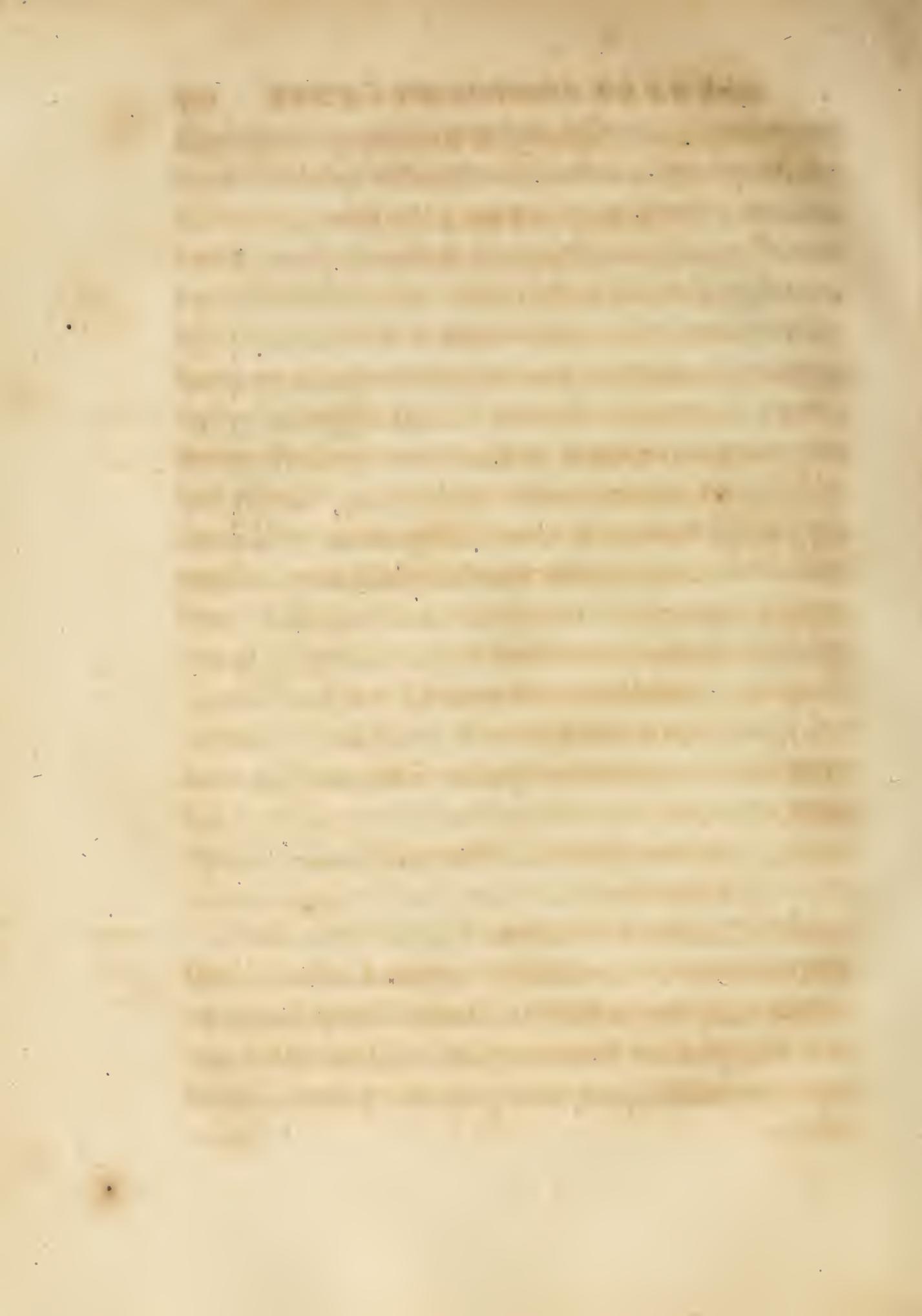
CLARA

Modum quo se dedit innuit.

*In supremæ nocte cœna
Recumbens cum fratribus,
Obseruata lege plenè*

*Cibis in legalibus,
Cibum turbæ duodena
Se dat suis manibus.*

IMAGO TRIGESIMANONA
 EXPLICATA,
 SS. AGATHÆ ET CLARÆ.
 CANENTIVM MORE CÆLESTI,
 VBI CONDITA SIT EVCHARISTIA.

MYSTERIVM diuini amoris , quo seipsum *Explicatio.*
 Christus in cœnaculo tradidit , virgines
 Agatha & Clara exponunt & declarant.
 Canit insignibus virginalium vberum
 Agatha,

*In supremæ nocte cœne
 Recumbens cum fratribus,
 Obseruata lege plenè.*

Accedit Clara manibus gestans Sacrarium, ac con-
 cinit,

*Cibis in legalibus,
 Cibum turbæ duodene
 Se dat suis manibus.*

Carmen Hymni ritu cœlesti canunt. Cælorum ritus *Concentus*
caelestis,
 tetigit Iob , cùm cap.35, 10. dixit : *Ubi est Deus , qui
 fecit me , qui dedit carmina in nocte ? Dedit astris car-
 mina in nocte , quæ non tam vocum sono , quam*
 Zzz 3 signo-

signorum argumentis in gloriam conditoris diuini modularentur. Habent carmen in nocte Agatha & Clara , vt , more illo cælesti , mysterium postremæ cœnæ in cœnaculo , & qua nocte tradebatur , Domi-
nus Iesus celebrauit , suis insignibus & ipse conce-
lebrent. Christus in cœna postrema Eucharistiaæ vi-
scera amoris aperuit & effudit , nostrique (vt S. Dio-
nysij verbis utrar. Eccles. Hierarch. cap. 3. Parte 3. §. 12.)
secum unificans communionem beneficè excogitauit , ea
*quæ in nobis humilia sunt , diuinissimis suis vniens excel-
lentiis , vt et) nos ipsi , tamquam membra corpori , per*
*eiusdem immaculatæ ac diuinae vitæ idemtitatem congrua-
mus.* Effusam hanc charitatem ostendit Agatha
martyr , cuius mira in Christum charitas in mamil-
la auulsa elucet. Eluxit priùs in Christo , qui totus
amore accensus , in supremæ nocte cœnæ recum-
bens cum fratribus in cœnaculo seipsum veluti ef-
fudit , & se totum euiscerauit. Agatha stemmate
suo insignita , summæ Christi dilectionis & amoris
viscera signat.

Vberum, Horum vberum sacrorum dulcedine delibutus
sanctus Laurentius Iustinianus cap. 9. de Monasti-
ca perfectione exclamat : *Talia nempe sunt munera*
*tua , ô Domine Iesu , taliaque amoris encænia , quæ ami-
cis tuis deuotis et) dilectis per hoc sacrosanctum mysterium*
conferre

conferre dignaris, ut omnem transeuntis vitæ superent delectationem.

Cùm Christus consecrauerit seipsum, & se in ^{sacri Ci-}
^{boryj.} cœnaculo manibus propriis tradiderit, & adhuc
 tradat, ne quid de prioris dilectionis feroore remi-
 sisse videatur, adiungitur Agathæ Clara, quæ, dum
 impius & barbarus hostis inuaderet monasterium,
 sacrum Ciborium arripuit, vt hostili se opponeret
 incursioni. Opposuit se Clara, quæ virginalibus
 manibus custodiam venerandam tenens, modum,
 quo se Christus dedit, clarè satis ostendit; & Chri-
 stus, cùm Claræ & sacris eius sororibus dixerit, *Ego*
vos custodiam, satis perspicuè indicat ipsa sub tuta
 custodia ac protectione fuisse. Exclamat propterea
 citatus iam Iustinianus: *O quam celebria sunt cibaria*
haec! ô quam munita præsidia! Hæc perpetua subsidia
 & præsidia simul sunt, Christo ipso dicente: *Ecce Matth. 28,*
ego vobiscum sum usque ad consummationem sæculi: sum^{20.}
vobiscum in tutelam, in sacrificium, Communio-
nem, & Viaticum.

SACRIFICIVM.

O salutaris Hostia!

Celebra Sacerdos ad Agathæ formam,
& eius insignia.

*Mystica
Agatha,
anima Sa-
cerdotis.*

Agatha insignita vberum ferculo , monet bi-
na esse sacrificia , in quibus seipsum Christus
obtulit & immolauit. Cruenta & incruenta hostia ,
duo vbera Christi præfert, alterum sanguinem mit-
tit , alterum lactis liquorem effundit ; Christus in
cruce sanguinem , in mensa lac niueum propinavit
vbere de cælo pleno. Huius sacrosanctæ Hostiæ &
^{Thren. 4,7} immolationis ministri sunt Nazarei *nitidiores lacte,*
sapphiro pulchriores, rubicundiores ebore antiquo. Sit er-
go in offerente sacrificium candor virginitatis , pul-
chritudo virtutis , & ardor diuini amoris , vt eius
anima virgineum Agatham referat , dignè Deo offe-
rat , & sugat simul materna vbera Christi.

Agatha martyr vbera & vulnera præfert. Prætu-
lerat Christus antea : in passione vulnera habuit , in
consecratione ostendit & exponit vbera sua. Con-
sonant sibi mysteria sanctæ Crucis & altaris , pas-
sionis & consecrationis ; vnde & Sacerdos comita-
tus cruce celebrat , & oblatum Sacrificium sæpissi-
mè

mè cruce signat, sèpissimè benedicit. Inter Vulnera Crucifixi, & vbera virginis Matri, constitutus deuotus ac mellifluus Bernardus Abbas depingitur, vt ab vbere & vulnere esse pastus ostendatur. Ad hanc formam constitutus in altari, succum lactis & sanguinis ab vbere & vulnere Sacerdos trahit, vt deuotus totus sit, totus mellifluus fiat.

Agatha Sacerdotes excitat vt perpendant, quod lib. de Fide ad Petrum, parte I. Augustinus propo-
nit considerandum. Considerate, inquit, diligenter in-
effabilia viscera pietatis, perpendite immensum & inuesti-
gabile pondus diuinæ charitatis. Quia enim in rebus huma-
nis inuenire non poterat pretium nostræ redēptionis, Re-
demptor noster seipsum obtulit Patri pro nobis hostiam in
odorem suavitatis. Considerauit Agatha hoc tam
grande beneficium, & diuino se mancipauit serui-
tio, tantiq[ue] hoc fecit, vt dixerit: Multò præstantior
est Christiana humilitas, & seruitus, Regum opibus & su-
perbia. Hæc eadem vox ministri altaris esto.

Oratio Ecclesiæ, & animæ celebrantis ad formam Agathæ.

Pro nostræ seruitutis augmento, sacrificium ti-
bi, Domine, laudis offerimus; vt quod imme-
ritis contulisti, propitius exequaris.

Aaaa

Con-

Consonant Sacrificium & Clara.

*Mystica
Clara ani-
ma Sacer-
dotis.*

Clara virgineis manibus sacrum Ciborum tenens cantum edit, *Se dat suis manibus*: canit mysterium Dauidicum, cuius sacra Scriptura meminit 1.Reg.21, 13. Cum Dauid ad Regem Achis duceretur, *immutauit os suum coram eis*, & collabebatur inter manus eorum, siue ferebatur manibus suis. Quam translationem admittens, & simul expendens Augustinus in Psalm.33. ait: *Hoc vero, fratres, quomodo posset fieri in homine, quis intelligat?* *Quis enim portatur manibus suis?* Manibus aliorum potest portari homo; manibus suis nemo portatur. *Quomodo intelligatur in ipso Dauid secundum litteram, non inuenimus. ferebatur enim Christus manibus suis, quando commendans Matth.26, ipsum suum Corpus, ait, Hoc est Corpus meum.*

26. **Marc.14,** Clara suis se manibus tradidisse Christum celebrat, Christum scilicet, qui dixit in Euangilio:
22. **Ioan.6,** *Sicut misit me viuens Pater, & ego viuo propter Patrem: & qui manducat me, & ipse viuet propter me.* Pater suis manibus suo seipsum Filio dedit, cum propriam ei diuinitatem communicauit; & cum se suis manibus totum, quod ipse est, nobis Christus largiatur, conuenienter S.Ioannes ait: *Sicut misit me viuens Pater, & ego viuo propter Patrem: & qui mandu-*

manducat me, & ipse vivet propter me. Quod si demissione facta in carne Christus agat, propriis et sacerdos iam manibus Pater nobis Filium donauit. Sic Deus sit Maria-^{nus.} dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret. Nobis datus, nobis natus ex intacta Virgine est, quæ & vices sacras Sacerdotis egit. Christus ergo qui datus à Patre est, suisque se manibus tradit & communicat Sacerdotibus, virgineos totos ac Marianos esse desiderat, ut fideles dispensatores misteriorum Dei existant.

Clara ultrò se Religioni vouet, ut grata sit Deo, qui suis se manibus Claræ tradidit. Totam se obtulit in sacrificium, ut tantum solueret beneficium. Ergo Sacerdos tantæ largitatis inemor, erumpat in illas voces: *Quid retribuam Domino, pro omnibus quæ Psal. 115,* retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam, & nomen Domini inuocabo. *Vota mea Domino reddam coram omni populo eius.* Calicem accipiens Sacerdos reddat & repeatet vota quæ Clara religiosa reddidit. Christus in Eucharistia typus paupertatis est, cum sit in mundo, & de mundo nihil habeat: habet & acceptam animam, quæ voto paupertatis adstricta, bonis terrenis renuntiat. Christus in Eucharistia magister est obedientiæ, cum Dominus dominantium sit: statim ac Sacerdos dicit, *Hoc est enim corpus Christi est.* ^{Matth. 26, 26.}

Aaaa 2

meum,

meum, in ipso puncto dicto Sacerdotis obtemperat, proinde gaudet anima, quæ sua voluntate se exuit, & Dei ac sui vicarij se consecrat, & regi se alieno permittit imperio. Christus in Eucharistia virginis Zach. 9, 17. tatis fons est, cùm sit *vinum germinans virgines*: placet & Virginis filio anima quæ castitatem amat & colit, atque in custodiam sui capit & assunit venerabile Sacramentum, similisque Claræ orat, sicut & orat Ecclesia.

Oratio Ecclesiæ, & animæ celebrantis
ad formam Claræ.

HÆc hostia, Domine, placationis & laudis tua nos protectione dignos efficiat.

C O M M V N I O.

O sacrum conuiuum, in quo Christus sumitur!
Communica ad Agathæ formam,
& eius insignia.

Myſtice
Agatha,
anima
commu-
nicantis. **A** Gatha virgo gloria, sacra vbera Christi celebra, & ostendit quorum particeps fiat anima cùm accipit Eucharistiam. Quæ accedit ad Christum anima, virginale petit osculum, *Oſcule-
tur me oſculo oris ſui*; & Christus vbera porrigit, vnde

de & illa statim exclamat : *Meliora sunt vbera tua vi-*
no , fragrantia vnguentis optimis. Hunc eundem lo-
 cum versans Ambrosius lib.de Isaac & anima cap.3.
 dicit : *Illa osculum poposcit, Deus Verbum se ei totus in-*
fudit , & nudavit ea viscera sua , hoc est dogmata sua,
& interioris sapientiae disciplinas , & vnguentorum suo-
rum dulci odore fragravit. Quibus capta iam dicit vberio-
rem esse iucunditatem diuinæ cognitionis , quam lætitiam
omnis corporeæ voluptatis. Hæc sunt sapientiæ interio-
 ris mysteria , quæ cùm anima prægustauerit , vberi-
 bus Christi adhæret , à quibus nequit diuelli.

Agatha virgo præclara , ostensis in ferculo vbe-
 ribus , tacita insinuat , quod Homilia 60. ad popu-
 lum locutus est Chrysostomus : *Quis loquetur poten-*
tias Domini , auditæ faciet omnes laudes eius ? Quis pa-
stor , inquam , membris suis oves suas nutriuit ? Multæ
matres post partum aliis nutricibus infantes suos dede-
runt : quod ipse facere noluit , sed proprio corpore nos alit ,
& sibi coniungit atque conglutinat. Et rursus Homil.83.
 in Matth. Nónne videtis , quanta promptitudine paruuli
 papillas capiant , et quanto impetu labia vberibus infi-
 gant ? Accedamus nos quoque cùm tanta alacritate ad hanc
 mensam , & ad vbera poculi spiritualis .

Agatha præterea , ostensione vberum facta , ta-
 cita innuit quod Iustinianus cap.4. de Triumphali

Christi agone tradidit. *Cuius ista meditantis non ebulliat cor? viscera moueantur? inflammetur corporis organum, & totius animæ non reuiuiscat spiritus?* Charitatis summae, profundæ humilitatis, & virtutis est hoc grande spectaculum. Conueniunt paruulis vbera, & mysteria Corporis Christi non elatis, nec superbis, sed humilibus decreta sunt. Grande hoc humilitatis spectaculum est, cuius ille dignus est, cui fas est dicere: *Domine, non est exaltatum cor meum, neque elati sunt oculi mei. Neque ambulaui in magnis, neque in mirabilibus super me. Si non humiliter sentiebam, sed exaltavi animam meam. Sicut ablactatus est super matre sua, ita retributio in anima mea.* Cùm iam adolescit puer, ablactatur: & quisquis se extollit & effert, sacris Eucharistiæ vberibus indignus est, dignus qui humiliter orat.

Oratio Ecclesiæ, & animæ communicantis ad formam Agathæ.

SVimpsumus, Domine, sacra dona mysterij, humiliter deprecantes, vt quæ in tui commemoratione nos facere præcepisti, in nostræ proficiant infirmitatis auxilium.

Confo-

Consonant Communio & Clara.

Clara gestans in manibus virgineis Christum, <sup>Mystica
Clara anima com-
munican-
tis.</sup> monet communicantem Dauidem, vt exclamet cum Chrysostomo lib.3. de Sacerdotio: *O miraculum! ô Dei benignitatem! Qui cum Patre sursum sedet, in illo ipso temporis articulo omnium manibus pertractatur, ac se ipse tradit voluntibus ipsum excipere et amplecti.* Hunc eundem Dei Filium suis manibus & amplexibus apprehendit virgo Clara, docetque fidelem animam Christum in Eucharistia capere, recipere & amplexari. Ergo cum venis ad Communionem, excipe Christum venientem, non, vt aliás in domum Mariæ & Marthæ, vt pasceretur, sed potius vt te ipse pascat, nutriat, & alat. Amplexare de cælo delapsum Christum, te tuosque amplexus affectantem & sollicitantem, vt Deum, qui te amplectitur, amplectaris. Benè prouisum est, vt suis se manibus Christus daret: amplexantis enim hoc est, vt se suis manibus amanti tradat. In mutuos amplexus ruunt Christus & eius communicans, vnde & dicit: *Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in illo.* Vnus in altero manet, si mutuus ac firmus complexus inter utrumque intercedat.

Cùm

Cum esset in extremo periculo Clara, ad defensionem sui suarumque Monialium confugit ad Eucharistiam, in qua secura custodia, fida tutela est.

Psal. 120, 5 Dominus protec̄tio tua super manum dexteram tuam. Per diem sol non vret te, neque luna per noctem. Dominus custodit te ab omni malo: custodiat animam tuam Dominus. Dominus custodiat introitum tuum, & exitum tuum; ex hoc nunc, & usque in seculum. Ergo si quando totus sis vindique cinctus periculis, vindique hostes corpus & animam simul inuadant, habes asylum certissimum ad quod te recipias, sacram videlicet Eucharistiam, ubi Deus ipse protector est, & quidem, *super manum dexteram tuam.* Manus, ut ait Ambrosius lib. 6. Hexaēm. cap. 9. *est totius corporis propugnaculum, capit̄is defensatrix:* supra hanc tamen dexteram, siue potens siue impotens illa sit, totius corporis propugnaculum & totius capit̄is defensatrix sacra Eucharistia est.

Clara vocem claram illam audiuit, *Ego vos custodiām,* cum manum extendit ad Dominum constitutum in altari. Quid autem hoc sibi velit, declarat Ambrosius lib. 2. de Abraham cap. 10. *Hoc est extendere manum ad Dominum, manus operaria virtus animae est.* Hanc non ad terrenæ arboris pomum, sed ad Dominum extendit, qui dicit: *Caro mea verè est*

est cibus, & sanguis meus verè est potus. Qui capiunt hunc ipsum Dominum, sibi dictum arbitrentur, Ego vos custodiam, quemadmodum Claræ & sororibus significatum est. Confirmat id ipsum in 1. ad Corinth. cap. II. Anselmus : *Testamentum nouum in Christi tutamen*
Sanguine consecuti sumus, per quod ad nouam hereditatem^{tum men-}
perueniamus ; quia beneficij diuini sanguis testis est : vnde^{& cor-}
& ad tuitionem corporis & animæ nostræ Sacra menta
eius percipimus, quia caro eius pro salute nostri corporis est
oblata, Sanguis verò pro anima nostra effusus est, vt vtra-
que nostri substantia hereditatem vitæ perennis accipere
possit. Dicitur etiam testamentum in Sanguine eius, quia
munit & defendit nos aduersus calumnias hostis antiqui,
ne cælestem nobis hereditatem possit auferre, sicut litteræ
illæ, quæ vocantur testamenta, heredem muniunt aduersus
calumniatorem, ne tollat ei hereditatem. Confirmat id-
ipsum oratio.

Oratio Ecclesiæ, & animæ communicantis ad formam Claræ.

PErceptio Corporis tui, Domine Iesu Christe,
 quod ego indignus sumere præsumo, non mihi proueniat in iudicium & condemnationem, sed pro tua pietate proficit mihi ad tuta mentum mentis & corporis.

Bbbb

VIA-

VIATICVM.

O panis infirmorum!

Ad formam Agathæ & Claræ
Viaticum sume.

*Viaticum
dulce refri-
gerium.*

Christus moriturus sacra vbera Eucharistiae ostendit & simul dedit, vt lactis cælestis liquorēm sugeret homo, vnde non modò vitam spiritalem hauriret, sed etiam mortem dulcem ac suauem perciperet. Nutrix, quæ dura sunt & amara, sumit, sumpta conuertit in lactis naturam & simul dulcedinem, vt blanda illa ac suauia alumno suo reddat infanti. Reddit & Christus mortem, quam, cùm amara & dura foret, absorpsit, & nutricis charæ instar vbera mystica suis manibus aperit ac porrigit, in quibus mors ipsa dulcescit. Suaue hoc refrigerium secum gerunt Clara simul & Agatha, & hoc ipsum in suo exitu Dauid precatur & postulat.

Psal. 33,
13.
*Exaudi orationem meam Domine, & deprecationem
meam: auribus percipe lacrymas meas.*

Ne sileas, quoniam aduena ego sum apud te: & peregrinus, sicut omnes patres mei.

Remitte mihi, vt refrigerer prius quam abeam, & amplius non ero.

SIGNA-

SIGNACVLVM cultus & usus EVCHARISTICI,
SIGILLVM Agathæ & Claræ
impressum animæ.

NUtrix non solum infantem lactat, sed si quid periculi est, eumdem amplectitur. Christus sacra ubera sua porrigit in Eucharistia, ut hominem alat ac nutriat; & dum periculum instat, arcte amplexatur, annexit sacris umberibus, ut periclitantem defendat ac custodiat. Consonant in hoc sigillo ubera & custodia Eucharistiæ, Agatha & Clara concordant. Consonant ambæ Reginæ suæ Esther, Reginæ Virginum MARIAE, quæ tota Eucharistica facta, umberibus de cælo plenis panem cælestem lactauit, suis manibus gestauit, & ministravit in sacrae passionis memoria, priùs in cœnaculo, nunc in Ecclesia celebrataam.

ATTENTIO.

Attende, & audi.

In omni ore quasi mel indulcabitur eius memoria, Eccl. 49, 2
& ut musica in conuiuio vini.

Quando sederis, ut comedas cum Principe, diligenter attende, ubi Sacramentum suum instituit, Prou. 23, 1.
Sigillum impressum animæ.

Luc. 22, 20 & iusserit, *Hæc quotiescumque feceritis, in mei memoria
riam facietis.* Fecit in sanctuario cœnæ extremæ me-
 Proou. 10, 8. moriam sui: *Memoria iusti cum laudibus, vberum ni-
mirum & manuum, quibus Christus seipsum tra-
didit.* Hinc illa vox animæ Agathæ similis oritur:
 Cant. 1, 3. *Introduxit me Rex in cellaria sua, exultabimus & læta-
bimur in te, memores vberum tuorum super vinum.* At-
tende diligenter, vt & similis virgini Claræ anima
quoque tua tanti mysterij cœnaculum, & sacra-
 Cant. 1, 6. rium quærat, & roget, *Indica mihi quem diligit anima
mea, vbi pascas, vbi cubes in meridie.* Vbi pascas non
iam de manibus Angelorum, sed de suis ipsius ma-
nibus, quibus te ipsum largitus es, & adhuc lar-
giris. Sic virginale signaculum imprimitur, & for-
matur.

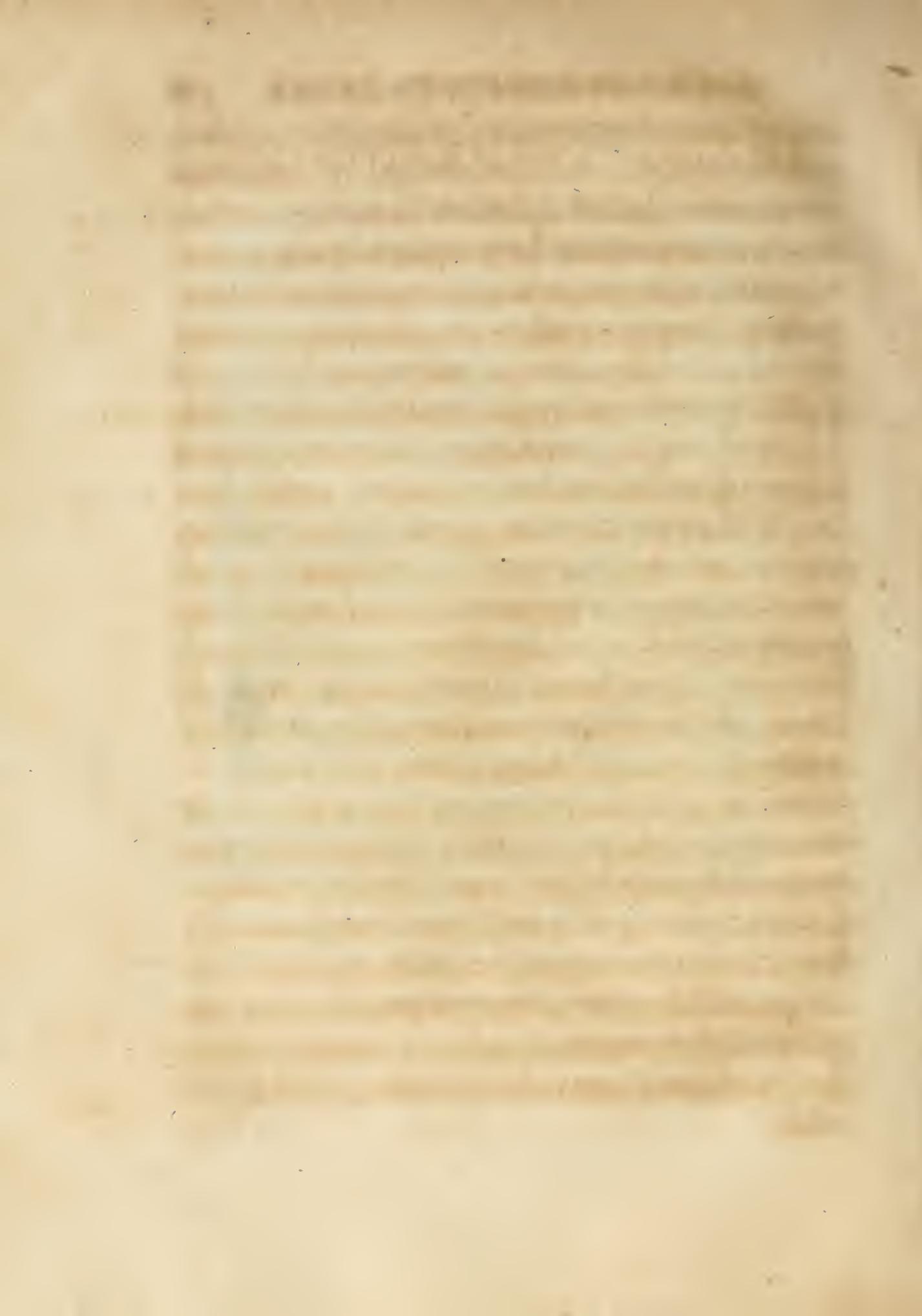
Audi Hymnum, & attende ad imagines Luciæ,
Teresiæ, & earum insignia. Ad hanc formam ce-
lebra, communica, & Viaticum sume.

THERESA
Credit, et videt;

LVCIA
Credit, et non videt.

*Verbum caro, panem verum
Verbo carnem efficit:
Fitq. sanguis Christi merum,*   *Etsi sensus deficit:
Ad firmandum cor sincerum
Sola fides sufficit:*

IMAGO QVADRAGESIMA
EXPLICATA,
SS. LVCIAE ET TERESIAE
CANENTIVM MORE CÆLESTI,
QVIBVS AVXILIIS FACTA SIT EVCHARISTIA.

HABET spectacula imundus, habet & Christus, quorum omnium maximum est mysterium Eucharisticum, de quo antè dixerat Iustinianus: *Charitatis summae, profundæ humilitatis et virtutis est hoc grande spectaculum.* Diuinum hoc spectaculum nobis in mysterio Synaxeos pulcherrimè repræsentat sanctus Dionysius Eccles. Hierarch. cap. 3. Parte 2. dicens: *Porrò ubi Pontifex sacro sancta Dei munera collaudauit, diuinissima consecrat mysteria, quæ etiam celebrata sub Symbolis sacrosanctè propositis in aspectum ducit; exhibitisque diuinorum operum muneribus, ad sacro sanctam eorumdem communicationem, cum ipse mett accedit, tum ceteros inuitat.* Quid & quibus auxiliis in proposito exhibeatur spectaculo, cantu suo exponit virgo Teresia:

*Verbum caro, panem verum
Verbo carnem efficit:
Fitque Sanguis Christi merum.*

Edit

Concentus cælestis. Edit cantum suum Teresia more cælorum , de quorum concentu legimus Iob 38, 37. *Quis enarrabit cælorum rationem , & concentum cæli quis dormire faciet ?* Hic concentus cæli, qui numquam dormit, in clara consistit inspectione & spectatione, cuius auditus Sacerdos in Missa diuina Iacobi supplex orat : *Inuolucra ænigmatum, quæ symbolicè hoc sancto sacrificio circumdantur, clarè nobis ostende, & imple oculos nostri intellectus luce tua incomprehensibili.*

Clara filia dei. B. Virgo Teresia donata fuit mirabili priuilegio, vt discerneret quænam consecrata Hostia esset : proinde sic perspicax exhibetur , vt sub formis sacramentalibus Agnum Dei contempletur & intueatur. Hanc gratiam bona Mater videtur sic accepisse , vt illam posset transfundere : & quidem illam transfudit in venerabilem filiam Annam de Iesu , tantæ Matris dignam prolem , quæ floruit in Hispania & Gallia , vnde in Belgium venit , & Regium Discalceatorum condidit Monasterium , vbi illustris miraculis requiescit. Hæc venerabilis filia, & sacrarum fororum mater, heres spiritus & gratiæ quæ in sancta Teresia resplenduit , hoc donum habuit , vt & ipsa claro cerneret intuitu , an sub accidentariis formis consecratus Christus contineretur. S.Dionysius Arcopagita Eccles.Hierarch. cap.3. Parte 3. §.1. hanc mentis

mentis ad Christum sub sacris speciebus contem-
plandum perspicacitatem hacce oratiuncula preca-
tur, sic Ven. Sacramentum alloquens: *Sed tu, ô di-
uinissimum ac sacrosanctum Sacramentum, circumposita
tibi symbolice ænigmatum oportenta reuelans, liquido no-
bis manifesteris, mentalesque nostros obtutus singulari &
apertâ luce adimplete.*

Consonat sancto Dionysio Iustinianus cap. 9. de
Monast. perfect. dum agens de Eucharistia, conclu-
dit: *Aperi igitur, ô melliflue amor; aperi, inquam, ô di-
uina bonitas, interiores fidelium oculos, ut formatæ fidei
irradiati lumine mereantur videre te.* Exclamat satis op-
portunè Cellens Abbas lib. i. de Panib. *Mirabilis po-
tentia Dei, qua panis in carnem, & vinum conuertitur in
sanguinem; mirabilis æquè potentia, qua sic tanta res agi-
tur, ut sub signaculo fidei clausa, solis mundis fidei aspecti-
bus intra velamen appositum penetretur.*

Accedit Teresiæ virgo Lucia oculis corporeis pri-
uata, sicut & vulgò depingitur: iuxta suæ picturæ
rationem cantat & ipsa,

Et si sensus deficit:

Ad firmandum cor sincerum

Sola fides sufficit.

Siquidem hæc sola est (vt S. Dionysius Myst. Theol.
cap. i. loquitur) *Theologiae Christianorum præses, quæ diri-*

Cccc git

git nos ad mysticorum oraculorum plusquam indemonstrabile, & plusquam lucens ad summum fastigium, ubi simplicia & absoluta, & immutabilia Theologiae mysteria apriuntur in caligine plusquam lucente silentij arcana docentis, quæ in obscuritate tenebrosissimâ plusquam clarissimè superlucet, & in omnimodâ intangibilitate atque inuisibilitate, præ pulchris splendoribus mentes oculis captas superadimpleat. Facessat hinc igitur illa vox, *Nisi videro, non credam.* hæc melior: Credam, licet non videam:

Ioan. 20, 25.

Ioan. 20, 30.

Beati qui non viderunt, & crediderunt. Grande hoc spectaculum est, ubi qui immolat & communicat, lumine oculorum non indiget, ut tantis mysteriis fruatur, quæ verbo diuino fiunt.

S A C R I F I C I V M.

O salutaris Hostia!

Celebra Sacerdos ad Teresiæ formam,
& eius insignia.

*Mystica
Teresa,
anima of-
ferentis.*

Matth. 26,
26.
Marc. 14,
22.

Teresia sacram intuetur Hostiam, & excitat Sacerdoteim, ut Dei Agnum, quem verbo consecrat, & simul indicat, ac si clarè illum videret, summa reuerentia colat. Cùm panem consecrat, dicit, *Hoc est enim corpus meum;* & cùm immolat calicem, ait, *Hic est enim calix sanguinis mei.* Et quidem

quidem Agnum, quem Ioannes digito demonstrauit, Sacerdos indicat in altari, cum illum offert; & cum illum edendum distribuit, inquit, *Ecce Agnus*^{Ioan. i, 29.} *Dei, ecce qui tollit peccata mundi,* ut animam communicante ad eius visionem alliciat. S. Bonaventura multas adducit causas in Expositione Missæ, quare Sacerdos, post factam consecrationem, Hostiam in altari eleuet. inter alias satis apposita illa: *Eleuat Sacerdos Corpus Christi, quasi dicat, Prius vidistis panem in altari, sed modò, consecratione peracta, videte verum Corpus Christi.*

Teresia Agnum Dei intuetur, qui cum sit splendor gloriæ, lumen de lumine est, & verus sol diuinitatis, ad cuius aspectum veniens dicit initio Missæ Sacerdos, *Introibo ad altare Dei, ad Deum qui læ-*^{Psal. 42, 4.} *tificat iuuentutem meam.* Hæc iuventus aquilæ est, de qua Dauid, *Renouabitur vt aquilæ iuventus tua.* Se-^{Psal. 102, 5.} nescit aquila, nec cibum capit: senescit, nec sole penetrat claro intuitu: iuuenescit aquila, & escam capit: iuuenescit, & sole fixis oculis contemplatur. Renouetur ergo, Sacerdos, iuventus tua: comedas de altari cui seruis, & in altari fixis oculis contemplaris lucernam cœlestis Ierusalem. *Lucerna eius*^{Apoc. 21, 23.} *est Agnus.*

Teresia super se ipsam assurgens Agnum Dei

*Visus ele-
natio.* speculata est: & Sacerdos altis ac sublimibus cogitationibus tractus & raptus, omnia inferiora fastidiens; anhelat ad superiora, cupiensque secum adstantes simul in altum trahere, dicit ante Consecrationem, *Sursum corda*. Volat in sublime Sacerdos, & interdum ita in sublime volat, ut Christo in cælis adhæreat, videat, & perfruatur. Videbat & fruebatur P. N. Ignatius, qui dum Missam celebraret, Christum in Sacrificio altaris intuitus est. Cupit ergo Ignatianus, & simul Teresianus esse Sacerdos, qui orat cum sancta Matre fidelium.

Oratio Ecclesiæ, & animæ celebrantis ad formam Teresiæ.

CÆlesti lumine, quæsumus Domine, semper & vbiique nos præueni: ut mysterium, cuius nos participes esse voluisti, & puro cernamus intuitu, & digno percipiamus affectu.

Consonant Sacrificium & Lucia.

*Mystica
Lucia ani-
ma Sacer-
dotis.* **L**ucia oculis corporeis renuntiat, & renuntiatur secum docet Sacerdotem qui mysteria Christi celebrat. Christus ipse, *in qua nocte tradebatur*, sacrificium suum peregit, & ostendit satis, altaris holocaustum esse misterium fidei, non visionis claræ specta-

spectaculum. Agnus noctu immolabatur, & noctu cælestè manna delabebatur; in quorum typis mystica panis & Agni immolatio adumbrabatur. In memoriam celebrationis quam Christus de nocte fecit ad lucem candelarum & lucernarum, sapienter constituit Ecclesia, ut licet in præsentia solis & pleno die Missarum solemnia fiant, candelæ in altari accendantur, nec solis ratio habeatur; ut nouerit mundus ipse, cuius est oculus sol, oculis opus non esse, ubi mysterium fidei agitur & celebratur.

Lucia suorum oculorum lumina Deo consecrat, & offerre visum suum Sacerdotem docet, ut mysterium fidei fidelis offerat Deo. Cùm sanctam & puram Hostiam libet & immolet, oportet ut sanctus ac purus existat: & cùm Sanguinem noui & æterni testamenti, mysterium videlicet fidei, consecret, opus est, ut minister fidelis sit. Et quidem Christus in prima sui consecratione eleuatis ad Deum Patrem suum omnipotentem oculis ad sacrificium venit, & instruxit Sacerdotes, ut ad sui imitationem lumina oculorum suorum priùs offerant Deo, si velint dignè mysterium Eucharisticum conficere.

Lucia cæca, cæcum Sacerdotem benè regit, & benè ducit ad altare, in quo patientem Christum immolat. Et quidem patientis Christi illa vox est:

Psal. 87.
10.
Psal. 37.
11.

Fides.

*Oculi mei languerunt præ inopia. Et fortè illa: Et lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum. Cùm igitur patientis Christi personam gerat in altari Sacerdos dum celebrat, benè egerit officium suum, cùm in eo se statu constituat, in quo est virgo Lucia, & dicere non solùm queat, *languerunt oculi mei*, sed etiam affirmare, *& lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum*, ac simul orare fidei virtutis studiosus, sicut & Ecclesia orat.*

Oratio Ecclesiæ, & animæ celebrantis ad formam Luciæ.

Redeptionis nostræ munere vegetati, quæsumus Domine, ut hoc perpetuæ salutis auxilio fides semper vera proficiat.

C O M M V N I O.

O sacrum conuiuum, in quo Christus sumitur!

Communica ad formam Teresiæ,
& eius insignia.

Mystica
Teresia
anima
communi-
cantis.

Teresia, vt in eius historia legimus, donata iam beatitudine, viro Religioso apparuit, & monuit, vt filias suas instrueret ac doceret ita circa Eucharistiam se gerere, quemadmodum Sanctorum

rum animæ circa Deum in regno cælorum se habent. Animæ regnantium ciuium in cælesti patriâ intuentes Deum beantur, animæ quoque Christianæ videntes Eucharistiam felicitate donantur, cùm Deuteronomij 33, 28. scriptum legamus : *Habitabit Israël confidenter, & solus. Oculus Iacob in terra frumenti & vini, cælique caligabunt rore. Beatus es tu Israël, quis similis tui popule, qui saluaris in Domino?* Hanc eamdem beatitudinem affectabat olim Dauid, cùm exclamaret : *Quemadmodum desiderat ceruns ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus. Si tui anima mea ad Deum fortem viuum, quando veniam, & apparebo ante faciem Dei?* Fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte : dum dicitur mihi quotidie : *Ubi est Deus tuus?* Subiungit : *Hæc recordatus sum, & effudi in me animam meam: quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis, usque ad domum Dei.* In voce exultationis & confessionis, sonus epulantis. Hæc autem magna beatitudo est. Beati oculi, qui vident quæ vos videtis. Luc. 10, 23.

Huc pertinet quod ait Cyrillus lib. II. in Ioannem cap. 27. *Filium Dei natura Patri unitum, corporaliter substantialiterque accipientes clarificamur, glorificamurque, supremæ facti naturæ participes.* Beata Teresia, & anima etiam beata, quæ accedens ad Eucharistiam ait, *Dominus regit me, & nihil mihi deerit, in loco pascuae* Psal. 22, 1.

ibi

ibi me collocauit. Nihil deest in cælo Beatis , qui Deum in throno maiestatis intuentur : nihil deest animæ , quæ Deum ipsum in Eucharistia contemplatur. Beata certè anima, quæ gloriæ aspectum affectans , ad cælestiæ manna recurrit , præueniens oratum cælestis solis, ut accipiat benedictionem. Præit

Psal. 62,1. ac præuenit Dauid. Deus Deus meus, ad te de luce vigilo. Sitiuit in te anima mea, quæ multipliciter tibi caro mea. In terra deserta , et inuia , et in aquosa , sic in sancto apparui tibi , ut viderem virtutem tuam , et gloriam tuam. Gloria hæc cælestis annonæ est , de qua Moyses & Aaron Exod.cap.16,6. Vespere scietis, quod Dominus eduxerit vos de terra Ægypti , & manè videbitis gloriam Domini. Explicant deinde verf.8. conditionem huius gloriæ: Dabit vobis Dominus vespere carnes edere , & manè panes in saturitate. Ad hanc quoque visionem gloriosam inuitantur communicantes.

Psal. 33,9. Gustate , & videte , quoniam suavis est Dominus.

Beata Teresia sic vidit ut crederet , sic credidit ut videret Christum in Eucharistia. Ad hanc celsitudinem fidei , qua ita credimus ut quasi Christum videamus , promouet nos Cantic.2,9. Ecclesia, cum ait: En ipse stat post parietem nostrum , respiciens per fenestras , prospiciens per cancellos. Nouit oculata fides cancellos accidentium penetrare , & fenestras inuenire,

Celsitudo fidei.

nire, per quas Christum in sancta Eucharistia respiciat. Magnus hic affectus est, nec effectu suo frustratur, cùm Homil. 33. dixerit olim Chrysostomus: *Quot nunc dicunt: Vellem ipsius formam aspicere, figuram, vestimenta, calceamenta? Ecce ipsum vides, ipsum tangis, ipsum manducas.*

Oratio Ecclesiæ, & animæ communicantis ad formam Teresiae.

PRÆSTA nobis, quæsumus omnipotens Deus, ut quæ visilibus mysteriis sumenda percepimus, inuisibili consequamur effectu.

Consonant Communio & Lucia.

LVcia mysterium fidei præ se fert, & improbat Mystica Lucia ani- dicentem Thomam: *Nisi videro, non credam.* ma com- munican- sis. Benè Augustinus Serin. de Iacob & Esau: *Antequam videas quod videre nondum potes, crede: ambula per fidem,* Ioan. 20, 25. vt peruenias ad speciem. Species non lœtificat in patria, quem fides non consolatur in via. Quanta sit hæc sacra fides, quam Lucia virgo fidelis præfert in se, declarat ipse Augustinus lib. 3. de Verbis Domini Serm. 28. Nullæ sunt quippe maiores diuitiæ, nulli thesauri, nulli honores, nulla huius mundi maior substantia, quam est fides Catholica, quæ peccatores homines saluat,

Dddd

cæcos

cæcos illuminat, infirmos curat, catechumenos baptizat, fideles iustificat, pœnitentes reparat, iustos augmentat, Martyres coronat, Sacerdotes consecrat, regnis cælestibus præparat, in æterna hereditate cum sanctis Angelis communicat. Communicat ergo cum Angelis ille, qui non videt & credit, ac per fidem percipit Eucharistiam.

Lucia virgo est illa, cui dicit Ecclesia : In tua pa-

tientia possedisti animam tuam, Lucia sponsa Christi, odisti

quæ in mundo sunt, et coruscas cum Angelis, sanguine

proprio inimicum vici. Fides sine operibus mortua

est, & ut viuam ostenderet Lucia fidem suam, præ-

tulit voluptatibus tormenta, in mundo cælum, vitæ

mortem. Nouerit ergo mystica Lucia, quæ venit

ad Communionem, vitalem fidem suam ostende-

re, patiens laborum, mundi contemptrix, hostis

debellatrix. Lucia virgo est illa cui dixit cælestis

Agatha : Lucia virgo, quid à me petis, quod ipsa pote-

ris præstare continuò matri tuæ?. Nam et fides tua illi

subuenit, et ecce saluata est. Quia iucundum Deo in tua

virginitate habitaculum præparasti. Sciat mystica Lu-

cia, quanti fides, quanti puritas æstimatur, ut iu-

cundum Deo habitaculum præparet, & componat,

in quo Deus sedem figat, figit autem per Commu-

nionem. Qui manducat meam carnem, et babit meum

sanguinem, in me manet, et ego in illo.

Lucia

Lucia luce ac lumine diuinæ fidei perfusa^{Defectus}, clau-
sis oculis videre homines docet lucem veram in Eu-^{sensus pro-}
charistia, exclamatque cum Augustino cap. 3. So-
liloq. *O lux, quam videbat Tobias, quando oculis clau-
sis docebat filium vitæ viam! O lux, quam videbat Isaac
interius, quando caligantibus oculis interius filio futura
narrabat: lux, inquam, inuisibilis, cui abyssus humani
cordis est visibilis.* Illuminare ergo lux mea, illuminatio
mea: illuminare huic cæco tuo, qui in tenebris & umbra
mortis sedet, ~~et~~ dirige pedes eius in viam pacis, per quam
ingreditur in viam tabernaculi admirabilis. Consonat &
Oratio Ecclesiastica.

Oratio Ecclesiæ, & animæ communicantis ad formam Luciæ.

Mentes nostras & corpora possideat, quæsu-
minus Domine, cælestis operatio: ut non noster
sensus in nobis, sed iugiter eius præueniat effectus.

V I A T I C V M.

O panis infirmorum!

Ad formam Luciæ & Teresiæ

Viaticum sume.

Lucia virgo monet & hortatur ægrotanteim, vt
postquam sacrum Viaticum acceperit, claudat <sup>Viaticum
sumens
claudat
oculos
mundo &</sup>
^{sibi, appetiat Deo.}

oculos ad ea quæ ad mundum visibilem pertinent, & si moriendum sit, in fide Christi decedat, dicatque cum Bernardo iam moriente: *Non sum de hoc mundo.* Teresia dicit patienti, *Aut mori, aut pati.* Considera post susceptum iam Viaticum, sanctum anti-stitem Martinum affirmantem: *Non recuso laborem.* Attende in lecto iacentem, in quo, sicut & canit Ecclesia, *oculis ac manibus in cælum semper intentus, ab oratione spiritum non relaxabat.* Renuntiauerat ille sæculo, & totus erat in Deo, cui sicut Rex Dauid adhærebat, & dicebat: *Mihi autem adhærere Deo bonum est, ponere in Domino Deo meo spem meam:* ac simul canebat.

Psal. 72,
28.
Psal. 72,
25.

Quid mihi est in cælo? & à te quid volui super terram?

Defecit caro mea, & cor meum: Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

SIGNACULVM cultus & usus EVCHARISTICI,
SIGILLVM Luciæ & Teresiæ
impressum animæ.

1. Cor. 13,
12.

PErspicax sine oculis Lucia est, cui nomine fidelium omnium dicere licet: *Videmus nunc per speculum in ænigmate.* Videt fidelis Lucia, sed in ænigmate quidem, cuius solutio penes Teresiam est, quæ

quæ sub accidentibus Dei Agnum intuetur. Mysterium fidei ænigma est , eius tamen enodatio atque interpretatio est Agnus , qui non aliis externis auxiliis & instrumentis conficitur, sed verbo solùm consecratur immolaturque in altari, & editur in Communione. Concordant ergo inter se cæcitas oculata fidei , & intuitio Eucharistica, quam consonantiam duæ virgines Lucia & Teresia ostendunt in se, & in se ipsis declarant. Consonant ambæ Reginæ suæ Esther , Reginæ virginum Mariæ , quæ cùm tota Eucharistica sit, quem genuit Agnum vidit, & eundem credidit non solùm in cruce mactandum, sed etiam in altari immolandum, vbi sacra eius memoria repræsentatur.

ATTENTIO.

Attende, & audi.

In omni ore quasi mel indulcabitur eius memoria, Eccli. 49, 2
& ut musica in conuiuio vini.

Quando sederis , vt comedas cum Principe , diligenter attende, quibus auxiliis instrumentisve tantum mysterium patrauerit , & deprehendes solo verbo Hostiam & Sanguinem suum consecrasse & immolasse. *Ipse dixit, & facta sunt ; ipse mandauit, &* Psal. 32, 9.

Dddd 3

Prou. 23, 1.
 Sigillum
 impressum
 animæ.

creata

creata sunt. Haud dubiè in sacrosanctis huiuscemodi
psal. 18,3. mysteriis dies diei eruat verbum, & nox nocti indicat
scientiam. Clara dies sublimis contemplationis, nox
pro. 10,8. verò fidei obscura est. Memoria iusti cum laudibus ob-
scuræ fidei, & claræ contemplationis, quæ apparent
in Lucia & sancta matre Teresia, ambæ sacrarum
Musarum instar, laudes sacri mysterij decantant.
Luciæ & animæ referentis eius fidem, dum commu-
Cant. 3,1. nicat & celebrat, vox illa esto, In lectulo meo per noctes
quæsui quem diligit anima mea. Teresiæ & animæ cla-
Cant. 2,9. rè contemplantis Eucharistiam, vox illa sit: En ipse
stat post parietem nostrum, respiciens per fenestras, prospic-
cens per cancellos. En dilectus meus loquitur mihi: Surge,
propera amicâ mea, columba mea, formosa mea, & ve-
ni. Sic imprimitur, sic exprimitur sigillum in animâ
colentis venerabile Sacramentum.

Audi Hymnum, & attende ad imagines Barba-
ræ, Agnetis, & earum insignia. Ad hanc formam
celebra, communica, & Viaticum sume.

BARBARA:

Stanislae Deum adora, et sume.

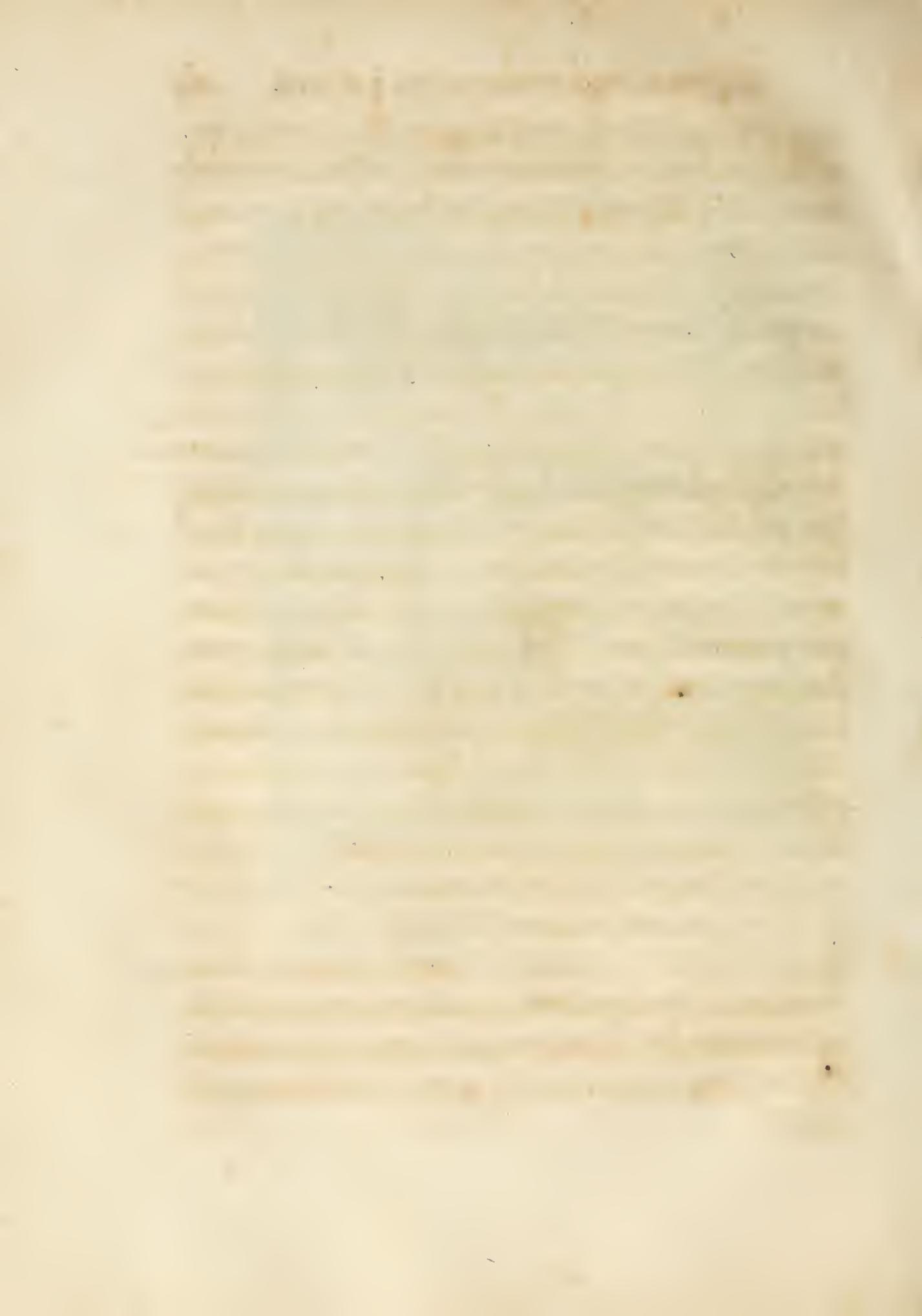
AGNES:

Agnum Dei cole immolatum.

Tantum ergo Sacramentum
Veneremur cernui :
Et antiquum documentum

Nouo cedat ritui :
Præstet fides supplementum
Sensuum defectui.

IMAGO QVADRAGESIMA PRIMA
 EXPLICATA,
 SS. BARBARÆ ET AGNETIS
 CANENTIVM MORE CÆLESTI,
 CVR SIT EVCHARISTIA CONDITA.

SAPIENTIA ædificauit sibi domum, excidit co-
 lumnas septem. Immolauit victimas suas. Mi-
 sit ancillas suas ut vocarent ad arcem, et ad
 mœnia ciuitatis : Si quis est paruulus, veniat
 ad me. Veniat, inquam, ad me, ut colat & edat me,
 qui propterea consecrari volui. Missæ itaque sunt
 Barbara simul & Agnes, quarum prior paruulum
 secum dicit Regali sanguine natum, & socium
 Christi, videlicet Stanislaum, qui de manibus An-
 gelorum panem Angelorum capit in præsentia eius-
 dem virginis cantantis ac modulantis,

Tantum ergo Sacramentum

Contentus
cælestis,

Veneremur cernui.

Aptè ad hunc hymnum S. Dionysius Eccles. Hie-
 rarch. cap. 3. Parte 3. §. 7. sic ait: Tum denique sancti sa-
 crorum administri, spectatoresque studiosi, sacratissimam
 Hostiam sacro ritu contuentes, generali laudatione conce-

Eeee le-

lebrant, beneficium munificumque principium, à quo salutaria nobis exhibita sunt Sacra menta, quæ sacro sanctam illam initiatorum consummant deificationem. Hunc autem hymnum alij laudis canticum, alij religionis symbolum appellant, alij denique, mea quidem sententia, diuinus, Hierarchicam Eucharistiam. Consonat Dionysio, & virginis & martyri Barbaræ Concilium Tridentinum
 sess. 13. cap. 5. Nullus dubitandi locus relinquitur, quin omnes Christi fideles pro more in Catholica Ecclesia semper recepto, latræ cultum, qui vero Deo debetur, huic sanctissimo Sacramento in veneratione exhibeant. Nec enim minus est adorandus, quod fuerit à Christo Domino, ut sumatur, institutum. Nam illum eundem Deum presentem in eo adesse credimus, quem Pater æternus introducens in
 Psal. 69, 8. orbem terrarum, dicit, Et adorent eum omnes Angeli Dei.

Quales Angeli, talis est Barbara, talis & Stanislaus, totus Angelicus, totus virgineus, cultor & adorator, & simul communicator diuinorum mysteriorum, quocum loquitur Iustinianus Sermone de Eucharistia: Zelo tuo captus est, & abs te absentare non patitur. Hinc se nascendo fecit socium, tue peregrinationis voluit habere consortium.

Agn. Accipit secum sociam Barbara virgo & martyr, martyrem & virginem Agnetem, & simul more cœlesti canentem,

Et

Et antiquum documentum

Nouo cedat ritui.

More cælesti cantat, quæ seruat ritum cælorum, in quibus non vocibus, sed insignibus exornata lumenaria chorum ducunt. More cælesti cantat, in cuius commendationem sancta recitat Ecclesia: *Stans à dextris eius agnus niue candidior Christus, sibi sponsam et martyrem consecrauit.* Cantat & ipsa in honorem Sacramentalis Agni:

Et antiquum documentum

Nouo cedat ritui.

cò quòd (vt pulchrè docet diuinissimus Dionysius Eccles. Hierarch. cap.3. Parte 3. §.1.) *Vetus Testamentum solummodo futura prædixerit, nouum verò ipsamet diuina Iesu opera exhibuerit; atque illud quidem quasi quibusdam imaginibus depinxerit veritatem, hoc verò præsentem demonstrarit, cum prædictionum eius veritatem effectus huius comprobarit, diuinorumque sermonum operatio diuina sit summa.* Atque subiungit:

Præstet fides supplementum

Sensuum defectui.

Hæc dicit Stanislao communicanti: *Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi: hæc simul addit, Corpus Domini nostri Iesu Christi custodiat animam tuam in vitam æternam. Amen.* Hæc dux & magistra Sacerdotum ce-

lebrantium, accipientium & administrantium mysteria sacrosanctæ Eucharistiae, quæ Hostia, Communio, & Annona viatorum decedentium est.

S A C R I F I C I V M.

O salutaris Hostia!

Celebra Sacerdos ad formam Barbaræ,
& eius insignia.

*Mystica
Barbara
anima Sa-
cerdotis.*

Barbara in se, & in suo Stanislao, qui castus & mundus corde ac corpore floruit, satis expressit, qualis debeat esse minister qui Ecclesiæ assistit altaribus. Talem quærit Sacerdotem Augustinus Serm. 4. de Dedicat. Eccles. *In templo à Salomone aedificato legimus duo altaria fuisse constructa: unum foris, in quo animalium celerabatur sacrificium; aliud intus, in quo thymiamatis offerebatur incensum: in quibus videre debemus, duo in nobis specialiter altaria esse constructa, corporis scilicet & cordis, sicut à nobis duplex sacrificium Deus querit; unum, ut simus corpore casti; aliud, corde mundi. Ergo in exteriore altari, id est corpore nostro, offerantur opera bona; in corde vero odorem suavitatis redoleat cogitatio sancta.* Vtrumque hoc sacrificium prætulit in se Barbara virgo, prætulit in se Stanislaus eius alumnus & cliens.

Barbara

Barbara virgo tres fenestras in cœnaculo suo aperuit in honorem & gloriam sanctissimæ Trinitatis, quod iniquè ferens pater, filiam apud Præsidem accusauit. Ergo cùm Sacerdos Christi celebrat sacrificium, in cœnaculum Barbaræ virginis vocatum se esse cogitet, & in honorem Triados sanctissimæ sacrificium suum conficiat. Cogitet se ad fenestram Patris esse, cùm hostiam & calicem offerat, dicit enim : *Suscipe sancte Pater, omnipotens aeternæ Deus, hanc immaculatam hostiam; & posteà, Offerimus tibi Domine Calicem salutaris.* Cogitet se ad fenestram Filij venisse, cùm verba consecratoria prouuntiat, *Hoc est enim corpus meum, & Hic est calix sanguinis mei;* & cùm addit, *Hæc quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis.* Cùm accedit ad Communionem, ad fenestram Spiritus sancti manet, & idcirco post sumptionem Eucharistiæ mundum & purum aërem & spiritum hauriens, orationem congruam recitat.

Oratio Ecclesiæ, & animæ celebrantis ad formam Barbaræ.

Quod ore sumpsimus, Domine, pura mente capiamus, & de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum.

Consonant Sacrificium & Agnes.

*Mystica
Agnes ani-
ma Sacer-
dotis.*

Agnes cum Agno index sacrificij altaris est, in quo immolatur Agnus Dei, & in eius immolatione Angeli Sacerdotibus assistunt, sicut Homilia de Diuina mensa & iudicio Chrysostomus adstruit, & exclamat: *O miraculum mensæ mysticæ tam magnificè instructæ, in qua Agnus Dei pro te mactatur, ad quam assistunt Cherubim, descendunt Seraphim, qui sensis alis prædicti vultus demittunt, ibi omnes Angeli cum Sacerdote pro te legationem obeunt.*

*Sacrificium
Agni.* Agnes cum Agno suo altaris sacrificium indicat & ostendit, de quo B. Augustinus Serm. 2. de Cathechumenis, expendens illud, *Non relinquatis ex eo quidquam usque manè, vbi sermo de agno paschali est, ait: Hoc nunc agitur. Comeditur enim agnus per noctem huius sæculi, ut cum manè illud venerit, quod vesperum non habebit, non iam offeratur imago Agni, sed ipse Agnus, quem quotidie comedimus, & cuius sanguinem bibimus: inueniamus illic eum Sacerdotem perfetum, quem hic pro nostra salute constat occisum. Hic mirabilis Agnus, de quo agens apud Ægeam Andreas, gloriosam illam fecit confessionem, Omnipotenti Deo ego omni die sacrifico, non thuris fumum, nec hircorum sanguinem, nec taurorum mugientium carnes;* *sed*

sed immaculatum Agnum quotidie in altari crucis sacrificio : cuius carnes , posteaquam omnis populus credentium manducauerit, & eius sanguinem biberit, Agnus , qui sacrificatus est , integer perseverat & viuus.

Ecclesia , & anima.

*In figuris præsignatur,
Cùm Isaac immolatur:
Agnus Paschæ deputatur,
Datur manna Patribus.*

C O M M U N I O.

Ecce Agnus Dei.

Communica ad Barbaræ formam,
& eius insignia.

BArbara cum paruulo Stanislao in Oratorio Mystica
Barbara
anima
communi-
cantis. comparet : comparuerat ipsa olim , cùm deficiente Sacerdote non deficit Stanislao suo mirum in modum esurienti Communionem , quam de manibus Angelorum accepit. Mysticus Stanislaus dignus alumnus Barbaræ est , qui cultor est diuinitatis & simul humilitatis , quam & Christus ipse in sua Eucharistia profitetur. Satis bene & appositè in Psalm.33. S. Augustinus monet : *Christus in corpore*

et sanguine suo voluit esse salutem nostram. Unde autem commendauit corpus et sanguinem suum? Nisi enim esset humilis, nec manducaretur nec biberetur. Respice altitudinem ipsius. In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Ecce cibus sempiternus, sed manducant Angeli, manducant supernæ Virtutes, et cœlestes Spiritus, et manducant et saginantur, et integrum manet quod eos satiat et lætitiat. Quis autem homo posset ad illum cibum? unde cor idoneum illi cibo? oportebat ergo ut mensa illa lactesceret, et ad paruulos perueniret. Et ideo Verbum caro factum est, et habitauit in nobis. Vide ergo humilitatem, quia panem Angelorum manducauit homo, id est, Verbum illud, à quo pascuntur Angeli, sempiternum, quod est æquale Patri, manducat homo: quia cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est se esse æqualem Deo, sed semetipsum exinanivit.

Ecclesia, & anima.

Ecce panis Angelorum,
Factus cibus viatorum:
Verè panis filiorum,
Non mittendus canibus.

Foris canes, et benefici, et impudici, et homicidæ, et idolis seruientes, et omnis qui amat, et facit menda-

mendacium. Apocal. cap. 22, 15. Hinc, ut S. Dionysius tradit Eccles. Hierarch. cap. 3. Parte 3. §. 6. Catechumenos & energumenos, eosque qui pœnitentia ducuntur, sacrosanctæ hierarchiæ mos patitur quidem audire sacram psalmodiam, diuinamque sacrarum Scripturarum recitationem; verum ad ea quæ deinceps sequuntur sacrificia spectaculaque nequaquam hos conuocat, sed perfectos perfectorum oculos, &c. Sic quoque Eccles. Hierarch. cap. 1. §. 5. Antistites monet, ut iuxta ritum hierarchicum profitantur sancta quidem sanctè contrectare, solis autem defica diuinis, perficiens perfectionis capacibus, sanctisque sanctissima communicare.

Consonant Communio & Agnes.

Agnes virgo, sicut in eius martyrio & Officio Ecclesiæ legimus, multa & quidem gloriosa dixit de se, quæ gloriosè de se anima post Communione in potest affirmare. Gloriatur Agnes in Domino: *Iam corpus eius corpori meo sociatum est, & sanguis eius ornavit genas meas, cuius mater virgo est, cuius pater feminam nescit. Ipsi sum despponsata, cui Angeli serviunt, cuius pulchritudinem sol & luna mirantur.* Hæc eadem gloria couminicanti facile conuenit, cuius caro carni Christi coniuncta est; cuius genas pretiosus sanguis ornavit: cuius anima Agno cælesti

Ffff

de-

*Mystica
Agnes ani-
ma com-
munican-
tis.*

desponsata est, cui Angeli famulantur; cuius pulchritudinem, & ipsius communicantis sol. & luna mirantur, & pariter obstupescunt.

*Anima or-
nata.* Agnes: *Induit me Dominus cyclade auro texta, &* immensis monilibus ornauit me. Mel & lac ex ore eius suscepi. Ipsi soli seruo fidem, ipsi me tota deuotione committo. Cyclas humanitas Christi est, auro diuinitatis intexta: monilia immensa, immensæ gratiæ, quibus illa ornata fuit. Hæc omnia continentur in Eucharistia, quoruim particeps fit anima, quæ participat Sacramentum. Mel & lac suscipit ex ore

Ioan.6,56. Christi, qui dixit: *Caro mea verè est cibus, & sanguis meus verè est potus.* Eatetur & ipsa Cantic.5, 1. *Comedi fauum cum melle meo, bibi vinum meum cum lacte meo.*

Cant.5,1. Dixerat illi sponsus: *Veni in hortum meum soror mea sponsa, messui myrrham meam cum aromatibus meis.* Respondet deinde sponsa: *Comedi fauum cum melle meo, bibi vinum meum cum lacte meo.* Quid myrrha cum lacte & melle? Myrrha quidem passionis amara est, quæ in hoc venerabili Sacramento mellis & lactis instar dulcis est. Huic ergo dulcissimo Sponso inviolabilem anima fidem seruet, huic seipsam tota deuotione committat.

Dilecta. Agnes: *Posuit signum in faciem meam, vt nullum præter eum amatorem admittam.* Signum magnum Eucharistia

charistia est. *Signatum est super nos lumen vultus tui*^{Psal.4,7}
Domine. Lumen vultus Dei resplendet in Sacramen-
to : hoc anima nostra signatur , vt nullum præter
Christum nec agnoscat nec habeat illa amatorem.
Quòd si tentator inuadat , & ab Agno animam
contendat auellere, repellat, quemadmodum Agne-
tem legimus lenonem à se reieciisse. Discede , in-
quit, à me pabulum mortis, quia iam ab alio amatore præ-
uentum sum. Præuenta sum ab alio , qui & pabulum
*vitæ est, cùm dicat de se: *Sicut misit me viuens Pater,**^{Ioan.6,38:}
& ego viuo propter Patrem , & qui manducat me , &
ipse viuet propter me : & rursus: Non sicut manducae-^{Ioan.6,53.}
runt patres vestri manna , & mortui sunt. Qui mandu-
cat hunc panem , viuet in æternum. Discede pabulum
mortis , cibus vitæ Christus est , à quo sum iam
amore præuentus , cùm in finem dilexit me , & se
mecum , ac secum me stricto & arcto amoris nexu
*coniunxit ac copulauit , vnde & dicit: *Qui mandu-**^{Ioan.6,56.}
cat meam carnem , & bibit meum sanguinem , in me ma-
net , & ego in illo.

Agnes virgo cùm cælo donata esset , à dextris ^{Desponsa-}
eius comparuit Agnus ipsa niue candidior , Chri-^{ta.}
stus scilicet , qui sibi sponsam & martyrem conse-
*crauit , totaque gaudens & exultans ait: *Ecce quod**
concupiui iam video , quod speravi iam teneo : ipsi sum

iuncta in cælis, quem in terris posita, tota deuotione dilexi.
Hæc vox, hæc gloria communicantis etiam esto.

Ecclesia, & anima.

Bone pastor, panis verè,
Jesu nostri miserere,
Tu nos pasce, nos tuere,
Tu nos bona fac videre
In terra viuentium.

Tu qui cuncta scis & vales,
Qui nos pascis hic mortales,
Tu os ibi commensales,
Cohæredes, & sodales
Fac Sanctorum ciuium.

V I A T I C V M.

O panis infirmorum!

Ad formam Barbaræ & Agnetis
Viaticum sume.

*In uitatio
ad Viati-
cum.*

BArbara, dum ægrotaret, & esset in molesta via Stanislaus, per Angelicas manus eum Viatico communiuit, dixit eadem virgo & Martyr cum Ecclesiastico cap. 38, 9. Fili, in tua infirmitate ne despicias te ipsum, sed ora Dominum, & ipse curabit te. Auerte

te à delicto, & dirige manus, & ab omni delicto munda cor tuum. Dicit & Angelo ac Sacerdoti: Da suauitatem, & memoriam similaginis, & impingua oblationem. In requie mortui requiescere fac memoriam eius, & consolare illum in exitu spiritus sui. Agnus ouem redemit, & ouem pascit ut viuat, pascit ut mortem non tineat, victurus in æternum apud Deum, qui dicit: Non sicut manducauerunt patres vestri manna, & mor- Ioan. 6, 56.
tui sunt. Qui manducat hunc panem, viuet in æternum. Ergo balatum suum ouis edat, suum cantum edat Dauidicus Stanislaus:

Dominus regit me, & nihil mihi deerit : in loco pascuae Psal. 22, 1.
ibi me collocauit.

Super aquam refectionis educauit me, animam meam conuertit.

Nam, & si ambulauero in medio vmbrae mortis, non timebo mala : quoniam tu tecum es.

Hæc perfecta Barbaræ imitatio, hæc absoluta Agnetis æmulatio est quæ splendet in Stanislao, dum diuinitus reficitur. Similis Deus sibi est, qui & animæ sacram Communionem appetenti, cum Sacerdos deesset, cælitus ipse per se sacrosanctam porrexit Eucharistiam, quemadmodum S. Catharinæ Senensi Tractatu 4.cap. 142. Deus Pater exponit. Ego vero, inquit, qui delector humiles exaltare, traxi desi-

derium ipsius ad me, præbendo sibi notitiam in abyso Trinitatis æternæ, suum oculum intellectum illuminans in potentia mei Patris, in sapientia unigeniti Filii mei, et in charitate Spiritus sancti, qui sumus unum in essentia. Et in tanta perfectione talis anima fuit unita, quod etiam corpus à terra suspendebatur et eleuabatur; quia in statu animæ unituio, ut dixi, perfectior erat unio, quam anima fecerat ex affectu dilectionis in me, quam in corpore suo. Et in abyso tali, ut ego desiderio suo satisficerem, à me sacram Communionem accepit, et in signum quod in veritate satisfeceram ei, pluribus diebus admirabil modo persensit in corporali gustu saporem et odorem corporis et sanguinis unigeniti mei Jesu Christi, propter quod ipsa renouata fuit, et augmentata in lumine prouidentiae meæ, quam dulciter ipsa presertim in hoc actu gustauerat.

SIGNACULVM cultus & usus EVCHARISTICI,
SIGILLVM Barbaræ & Agnetis
impressum animæ.

IN honorem sanctissimæ Trinitatis tres fenestras in cœnaculo aperiri Barbara iussit, & in eiusdem sacrosanctæ Triados gloriam in altari Dei Agnus immolatur, cum in eius sacrificio Sacerdos dicat, Per ipsum, et cum ipso, et in ipso, est tibi Deo Patri omnipotenti,

nipotenti, in unitate Spiritus sancti omnis honor, & gloria. Accedit, quod cum mysticum inuocat Agnum, ter repetat Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, ut eius immolationem sanctae fieri Trinitati demonstret. Concordat cum fenestris Agnus, consonat cum Barbara Agnes: ambæ effigies benè sigillo respondent. Ambæ respondent Reginæ suæ Esther, Reginæ virginum Mariæ, quæ cum tota Eucharistica sit, nobis colendum & sumendum panem Angelorum dedit, & Agnum unum cum pane virginali præbuit, de quo Nyssenus lib. de Vita Moys. Hunc corporis panem non aratio, non satio, non agricolarum opus efficit. Terra intacta permanxit, & tamen terra pane plena fuit, quo famescentes mysterium virginis perdocti facile saturantur.

ATTENTIO.

In omni ore quasi mel indulcabitur eius memoria, Eccli. 49, 2
& ut musica in conuiuio vini.

Quando sederis, ut comedas cum Principe, diligenter attende, cur se immolauerit, cur se consecraverit Agnus. Consecrari voluit ut coleretur, ac simul ederetur. Memoriam fecit mirabilem suorum misericors & miserator Dominus, escam dedit timentibus se: reuerentibus se præbuit augustissimum Sacramen-

Prou. 13, 1.
 Sigillum impressum anima.
 Psal. 110, 4

Pro. 10, 8. inentum. *Memoria iusti cum laudibus Musarum Angelicarum Agnetis & Barbaræ, quarum prior Agnum præcipue immolatum, posterior verò pastum & comedendum modulatur.* Celebrat epulum Barbara, quo alitur Stanislaus, alitur anima communicantis, Cant. 3, 4. & dicit in Canticis : *Tenui eum, nec dimittam, donec introducam illum in domum matris meæ, & in cubiculum genitricis meæ.* Celebrat Agnes diuinissimum Sacrificium, quo uno solo pro redemptione suæ animæ gaudet & gaudere iubet animam, quæ sponsa Christi est, & asserit : *Dilectus meus mihi, & ego illi, qui pascitur inter lilia.* Pascitur & pascit animam, cui imprimetur signaculum virginalium insignium, hostiæ & Agni, Agnetis & Barbaræ.

Audi Hymnum, & attende ad imaginem arcanam gloriose Mariæ assumptæ, & eius insignia.

Introspice exemplar tanti mysterij, & ad hanc formam celebra, communica, & Viaticum sume.

MARIA

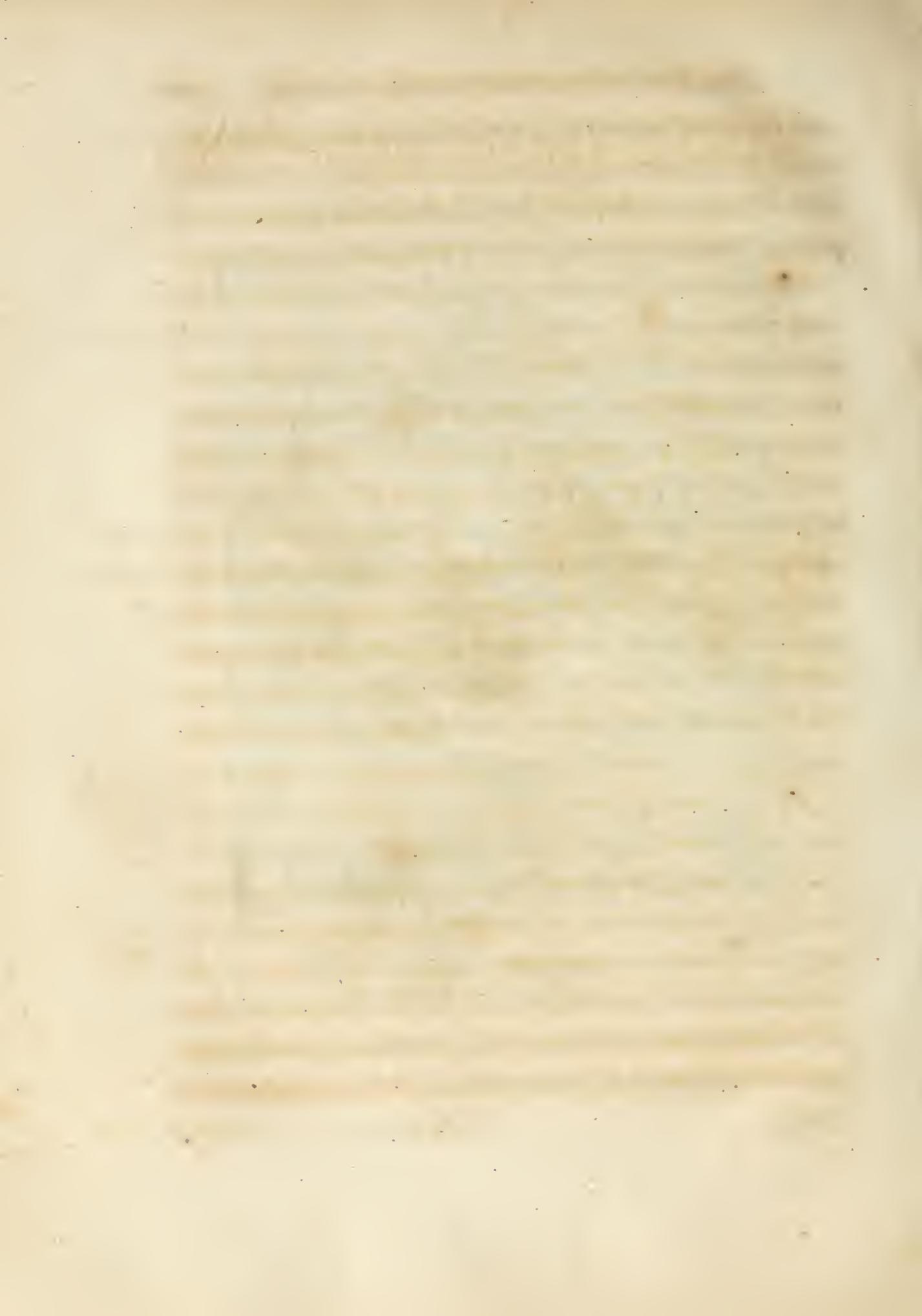
Benedicta et benedicens.

Genitori, Genitoque
Laus et iubilatio,
Salus, honor, virtus quoque,

Sit et benedictio :
Procedenti ab utroque
Compar sit laudatio.

Gggg

IMAGO QVADRAGESIMASECVNDA
 EXPLICATA,
 GLORIOSÆ ASSVMPTIONIS,
 ET
 CORONATIONIS MARIÆ
 CANENTIS MORE CÆLESTI,
 QVOMODO ET QVANDO CONDITA
 SIT EVCHARISTIA.

ORONAT Oratorium Eucharistiae B. Virgo MARIA, quæ euecta in Sancta sanctorum, & in cælesti assumpta Sacrarium, diuinitus coronatur. Coronidem gloriofa Maria imponit, & canit in actionem gratiarum:

*Genitori, Genitoque
 Laus & iubilatio,
 Salus, honor, virtus quoque
 Sit, & benedictio:
 Procedenti ab utroque
 Compar sit laudatio.*

*Concentus
 caelestis Eu-
 charistie
 & Maria
 gloriofa.*

Consonat sibi MARIA apud B. Birgitam lib. 6. c. 10. & exponit, quomodo Eucharistia conficiatur, & quidem more & stylo cælesti. *Panis, inquit, qui in altari*

altari ponitur, ante verba panis est; sed post verba dicta, vertitur in corpus Filij mei, quod de me sine macula sumpsit, quod crucifixum est. Tunc Pater adoratur, & adoratur in Spiritu in membris Filij. Filius exultat in potentia, & in maiestate Patris; Mater eius, quæ ego sum, honoratur ab omni exercitu cœlesti, quæ eum genui: omnes Angeli conuertunt se ad eum, & adorant omnes animæ iustorum, gratias referunt, quod per eum redempti sunt. Sanctus Dionysius Eccles. Hierarch. cap. 3. Parte 2. hunc, post sacram Communionem, Deum collaudandi vel gratias agendi ritum describens, ait: Accepta denique dataque diuina Communione in sacram desinit gratiarum actionem. & Parte 3: §. 15. Hinc gustate (inquiunt Eloquia) & videte, quoniam qui sacrosancta diuinorum rerum disciplina initiantur, permagnificas ipsarum gratias agnoscēt, atque diuinissimam earum celsitudinem ac magnitudinem in Communione sanctè considerantes, supercœlestia supremæ deitatis beneficia grati collaudabunt.

Gloriosa igitur Eucharistia Patri, Filio, Spiritui sancto, nec non assumptæ MARIAE. Quidni MARIAE? Benè Chrysologus Serm. 141. Quantus sit Deus, satis ignorat, qui huius Virginis mentem non stupet, animum non miratur. Pauet cœlum, tremunt Angeli, natura non sufficit; & una puella in sui pectoris capit, recipit & oblectat hospitio, ut pacem terris, cœlis gloriam, salutem perditis,

perditis , vitam mortuis , cælestibus cum terrestribus parentelam , ipsius Dei cum carne commercium , pro ipsa dominus exigat pensione ; ut impleatur illud Prophetæ : Ecce Psal. 126, 4. hereditas Domini , filij ; merces , fructus ventris . Assumitur Virgo in gloriam ; necnon venerabile Sacramentum , quod futuræ gloriæ pignus datur , reponit illa apud Patrem , Filium , & Spiritum sanctum , cùm mercedem , hereditatem & coronam , pro quibus erat in Eucharistiâ Christus oppignoratus , in cælo recipit . Clament ergo virgines insignitæ palmiss & lauris , & exclamant : Manifestè magnum est pie-^{1. Tim. 3,} tatis Sacramentum , quod manifestatum est in carne , iustificatum est in Spiritu , apparuit Angelis , prædicatum est Gentibus , assumptum est in gloria . Assumptum est in gloria Sacrificium Eucharistiæ , Sacramentum & Viaticum .

S A C R I F I C I V M .

O salutaris Hostia,
Quæ cæli pandis ostium !

Celebra Sacerdos ad formam gloriofæ
MARIÆ , & eius insignia .

Gloriosum Eucharistiæ sacrificium , cuius Gloriosum
sacrificium. CHRISTVS summus Sacerdos secundum or-

G g g ; di-

dinem Melchisedech, in cælo est, & in cælo regnat. Ad eius interiora velamina ingrediens gloria MARIA idem in effigie monet, idem indicat quod scribit Paulus: *Præcursor pro nobis introiuit IESVS secundum ordinem Melchisedech pontifex factus in æternum.*

*Affum-
ptum in
gloria.
Heb.9,26.*

Rursus Paulus, loquitur in effigie sua MARIA: *Talis enim decebat ut nobis esset pontifex sanctus, innocens, impollutus, segregatus à peccatoribus, & excelsior cælis factus: qui non habet necessitatem quotidie, quemadmodum Sacerdotes, pro suis delictis hostias offerre, deinde pro populi: hoc enim fecit semel seipsum offerendo. Lex enim homines constituit Sacerdotes infirmitatem habentes: sermo autem iurisurandi, qui post legem est, Filium in æternum perfectum.*

*Affum-
ptum in
gloria.
Heb.9,11.*

Rursus Paulus, rursus gloria MARIA: *Christus assistens pontifex futurorum bonorum, per amplius & perfectius tabernaculum non manu factum, id est, non huius creationis, neque per sanguinem hircorum aut vitulorum, sed per proprium sanguinem introiuit semel in Sancta, æterna redemptione inuenta. Si enim sanguis hircorum & taurorum, & cinis vitulae aspersus, inquinatos sanctificat ad emundationem carnis; quanto magis Sanguis Christi, qui per Spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatum Deo, emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuis, ad seruendum Deo viuenti? Et ideo noui Testamenti mediator*

mediator est; ut morte intercedente, in redemptionem eorum præuaricationum, quæ erant sub priori Testamento, repromotionem accipient, qui vocati sunt æternæ hereditatis.

Adhuc Paulus, adhuc gloria MARIA: Necesse Assum.
est ergo exemplaria quidem cælestium his mundari: ipsa au- ptum in
tem cælestia melioribus hostiis quam istis. Non enim in ma- gloria.
nu facta sancta IESVS introiuit, exemplaria verorum:
sed in ipsum cælum, ut appareat nunc vultui Dei pro
nobis.

Apparet pro nobis CHRISTVS, & in statu gloriæ suæ glorioſis Sacerdotibus cingitur; & canticum nouum edunt, dicentes: Dignus es Domine accipere li- Apoc.5,9.
brum, & aperire signacula eius: quoniam occisus es, &
redemisti nos Deo in Sanguine tuo ex omni tribu, & lin-
gua, & populo, & natione, & fecisti nos Deo nostro
regnum, & Sacerdotes: & regnabimus super terram.
Sacrificium summi Pontificis CHRISTI, glorioſo- Gloriosum
rumque Sacerdotum, gloria Eucharistia est, quam sacrificium
sancta Ecclesia precatur ut in altare sublime perfe- sacerdotis.
ratur, sicut iam in imagine assumptæ Virginis ex-
pressum est, cui correspondet oratio.

Oratio Ecclesiæ celebrantis ad formam
MARIÆ.

SVpplices te rogamus , omnipotens Deus , iube
hæc perferri per manus sancti Angeli tui in
sublime altare tuum , in conspectu diuinæ maiesta-
tis tuæ , vt quotquot ex hac altaris participatione
sacrosanctum Filij tui corpus & sanguinem sumpse-
rimus , omni benedictione cœlesti & gratia replea-
mur.

C O M M V N I O.

O sacrum conuiuum, in quo Christus sumitur!
Communica ad formam gloriosæ MARIÆ,
& eius insignia.

Mystica
MARIA,
anima
innouata
vbi Eu-
charistia.
1. Tim. 3,
17.

SAcramentum hoc magnum est, quod *assumptum*
est in gloria. Gloria MARIAE est, totam Euchari-
sticam esse; & gloria Eucharistiae est, totam esse Ma-
rianam. Suffragatur Gregorius Nyssenus lib. de Vi-
ta Moysis : *Hunc corporis panem non aratio, non satio,*
non agricolarum opus efficit, sed terra intacta permanxit,
et tamen pane plena fuit, quo famescentes mysterium
Virginis perdocti, hoc pane facile saturantur. Hæc etiam
gloria

gloria tua est : Lauda Ierusalem Dominum , lauda Deum Psalmus 147,1.
tuum Sion. Quoniam confortauit seras portarum tuarum,
benedixit filiis tuis in te. Qui posuit fines tuos pacem , &
adipe frumenti satiat te.

Suffragatur Maximus Homilia de Raimis palma-
rum : Ipsam MARIAM manna dixerim , quia est subtilis , sibi Maria
& anima. splendida , suavis , & virgo , quæ veluti cælitus veniens ,
cunctis Ecclesiarum populis cibum dulciorem melle deflu-
xit. Consonat & Dauid : Cibauit eos ex adipe frumen-
Psalmus 80,
16. ti , & de petra , melle saturauit eos.

Suffragatur Augustinus Serm. i. de Natiuit. MA-
RIAE : O beata vbera , quæ Dominum tenerum alunt , lac Consonan-
tia Maria
& anima
pueribus labris infundunt , Angelorum cibum & homi-
in accepto
beneficio. num pascunt ! Exiguum exprimunt liquorem , & mundi
reficiunt creatorem . Qui suæ virtutis imperio marium
procellas mitigat , qui fluminibus indeficientem aquarum
impetum subministrat , qui aridam terram innumeris vbi-
que fontibus irrigat , raras de virginico pectore guttas lactis
expectat . Manat liquor ex vberibus Virginis , & in car-
nem vertitur Saluatoris . Hinc ergo perpendite , quam
debitores sumus huic beatissimæ Genitrici , quantasque illi
post Deum de nostra redemptione gratias agere debeamus .
Illud siquidem corpus Christi , quod beatissima Virgo ge-
nuit , quod in gremio fouit , quod fasciis cinxit , quod ma-
terna curauit solertia ; illud , inquam , absqueulla dubita-

Hhhh

tio-

tione nunc de sacro altari percipimus, & eius sanguinem
 Sacramentum nostræ redemptionis haurimus. Benè Da-
 Psal. 41,1. uid: Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum,
 ita desiderat anima mea ad te Deus. Situit anima mea ad
 Deum fortem viuum; quando veniam & apparebo ante
 faciem Dei? Fuerunt lacrymæ meæ panes die ac nocte, dum
 dicitur mihi quotidie, Ubi est Deus tuus? Hæc recordatus
 sum, & effudi in me animam meam: quoniam transibo in
 locum tabernaculi admirabilis, usque ad domum Dei. In
 voce confessionis & exultationis, sonus epulantis. Sonet
 ergo anima gloriosæ MARIAE, resonet anima epu-
 lantis Dauidis in actionem gratiarum.

Consonantia.

- Luc. 1,47. Canat MARIA: Magnificat anima mea Dominum.
 Psal. 103,1. Resonet Dauid: Benedic anima mea Domino: Do-
 mine Deus meus magnificatus es vehementer.
 Luc. 1,47. MARIA: Et exultauit spiritus meus in Deo salutari
 meo.
 Psal. 83,3. Dauid: Cor meum, & caro mea, exultauerunt in
 Deum viuum.
 Luc. 1,48. MARIA: Quia respexit humilitatem ancillæ suæ: ec-
 ce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.
 Psal. 30,8. Dauid: Exultabo, & lætabor in misericordia tua:
 quoniam respexisti humilitatem meam.

MARIA: Quia fecit mihi magna qui potens est, & sanctum nomen eius.

David: Venite, audite, & narrabo, omnes qui timeatis Deum, quanta fecit animæ meæ.

MARIA: Et misericordia eius à progenie in progenies timentibus eum.

David: Memoriam fecit mirabilem suorum misericors & miserator Dominus, escam dedit timentibus se.

MARIA: Fecit potentiam in brachio suo; dispersit superbos mente cordis sui.

David: Tu humiliasti sicut vulneratum, superbū, in brachio virtutis tuæ dispersisti inimicos tuos.

MARIA: Deposit potentes de sede, & exaltauit humiles.

David: Quoniam tu populum humilem saluum facies, oculos superborum humiliabis.

MARIA: Esurientes impleuit bonis, & diuites dimisit inanes.

David: Satiauit animam inanem, & animam esurientem satiauit bonis.

MARIA: Suscepit Israël puerum suum, recordatus misericordiæ suæ.

David: Suscepimus Deus misericordiam tuam, in me-dio templi tui.

Luc. 1, 55. MARIA : *Sicut locutus est ad patres nostros, Abraham, & semini eius in saecula.*

Psal. 47, 9. DAUID : *Sicut audiuimus, sic vidimus in ciuitate Domini virtutum, in ciuitate Dei nostri : Deus fundauit eam in eternum.*

VIATICUM

Datum & acceptum ab immaculata
MARIA.

O panis infirmorum!

*Viaticum
datum &
acceptum
a Maria.*

*Heb. 10,
19.*

*Eucharistiæ
Baptismus.*

Confessio.

Accepit Viaticum Eucharistiae gloria & immaculata MARIA, quo munita cælos ascendit, & eorum adyta penetrat, & dum assumitur, pignus secum assumit, vt apud Regem gloriae deponat, & monet quod alias monuerat Paulus, vt Christi vestigia è mundo decedentes sequamur; Habentes itaque fratres fiduciam in introitu Sanctorum in sanguine Christi, quam initiauit nobis viam nouam, & viuentem per velamen, id est, carnem suam, & Sacerdotem magnum.

super domum Dei : accedamus cum vero corde in plenitudine fidei aspersi corda à conscientia mala, & abluti corporis aqua munda, teneamus spei nostræ confessionem indeclinabilem (fidelis enim est qui repromisit) & consideremus inuicem in prouocationem charitatis, & bonorum operum:

rum: non deserentes collectionem nostram, sicut consuetudinis est quibusdam, sed consolantes, & tanto magis quanto videritis appropinquantem diem. Prima omnium de cuius manu Christus datus est in Viaticum, MARIA est, quemadmodum apud Lucam legimus: *Et ecce homo* Luc.2,25.
erat in Jerusalem, cui nomen Simeon, & homo iste iustus & timoratus, expectans consolationem Israël, & Spiritus sanctus erat in eo. Et responsum acceperat Simeon à Spiritu sancto, non visurum se mortem, nisi prius videret Christum Domini, ut sacro se Viatico communiret. Et cum inducerent puerum Iesum parentes eius, ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo: & ipse accepit eum (haud dubie de manu MARIAE Virginis matris) in vlnas suas, & benedixit Deum, qui de sacro Viatico cælitus ipsi prouidit, & eo accepto, morientis cygni more, cantum edidit:

Nunc dimittis seruum tuum Domine, secundum verbum tuum in pace. Luc.2.

*Quia viderunt oculi mei salutare tuum,
 Quod parasti ante faciem omnium populorum;
 Lumen ad reuelationem Gentium, & gloriam plebis
 tuæ Israël.*

Canat quoque Christianus Dauid, sicut cecinit Christus ipse, & cum ipso animarum sanctorum chorus.

Infirmus & æger Dauid:

Psal. 30, 1. **I**N te Domine speravi, non confundar in æternum: in iustitia tua libera me.

Inclina ad me aurem tuam, accelera ut eruas me.

Esto mihi in Deum protectorem, & in domum refugij,
ut saluum me facias.

Viatico se muniens:

Quoniam fortitudo mea, & refugium meum es tu: &
propter nomen tuum deduces me, & enutries me.

Educes me de laqueo hoc, quem absconderunt mihi, quo-
niam tu es protector meus.

Moriens:

In manus tuas commendabo spiritum meum, redemisti
me, Domine Deus veritatis.

SIGNACULVM REGIVM cultus & vsus E-
CHARISTICI, SIGILLVM glorioſæ
VIRGINIS impressum animæ.

SIgnaculum regium cultus & vsus Eucharistici,
Sacrificij, Communionis, & Viatici velut in suo
sacrario apud MARIAM est, fortem illam mulierem,
quam Salomon cap. 31, 1. Proverbiorum celebran-
tem

tem Sacrificium , accipiente m Communionem , & imuniente m se Viatico mysticè describit.

Fortis mulieris SACRIFICIVM.

Facta est quasi nauis institoris , de longè portans pa-
nem suum. Prou. 31,
24.
Panis.

Et de nocte surrexit , deditque prædam domesticis suis ,
(t) cibaria ancillis suis.

Considerauit agrum , & emit eum : de fructu manuum vinum .
suarum plantauit vineam.

COMMVNIO.

Considerauit semitas domus suæ , & panem otiosa non Prou. 31,
comedit. 27.
Dignitas.

VIATICVM.

Fortitudo & decor indumentum eius , & ridebit in Prou. 31,
die nouissimo. 25.
Effectus , &
Effectus

Os suum aperuit sapientiæ , & lex clementiæ in lin-
gua eius. Viatrici.

EXITVS GLORIOSVS.

Surrexerunt filij eius , & beatissimam prædicauerunt ; Prou. 31,
vir eius , & laudauit eam. 28.
Applaus-
bus cele-
bratus.

Multæ filiæ congregauerunt diuitias , tu supergressa es
uniuersas. bratus.

AT-

ATTENTIO.

Attende, & audi.

*Ecli. 29, 2 In omni ore quasi mel indulcabitur eius memoria,
& ut musica in conuiuio vini.*

Prou. 13, 1.
Sigillum
impressum
anima.

Quando sederis, ut comedas cum Principe, diligenter attende quae apposita sunt ante faciem tuam. Considera sedulò, quando & quomodo condidit Iesu Eucharistiam. Ante diem festum Paschæ, sciens Iesu quia venit hora eius, ut transeat ex hoc mundo ad Patrem, cum dilexisset suos qui erant in mundo, in finem dillexit eos. Tunc temporis obtulit Sacrificium, contulit Sacramentum, protulit & Viaticum. Quomodo autem sublimia hæc mysteria fieri ac perfici voluerit ad gloriam sanctissimæ Trinitatis, gloriosam Passionis, Resurrectionis & Ascensionis memoriam, nec non ad honorem Matri & virginis, fatetur Sacerdos, cum nomine totius Ecclesiæ dicit: *Suscipe sancta Trinitas hanc oblationem, quam tibi offerimus ob memoriam Passionis, Resurrectionis, Ascensionis Iesu Christi Domini nostri: & in honore beatæ Mariae semper virginis.* Dum hæc in cælum assumitur, honoratur, & honorat æternam memoriam Christi.

Prou. 10, 8. *Memoria iusti cum laudibus.* Hæc laus Eucharistiæ est, ut virtute sua mirabili attrahat in cælum MARIAM,

dicentem Filio, *Trahe me post te, curremus in odorem unguentorum tuorum.* Hic effectus, qui exprimitur diuinitus in MARIA, imprimitur nostræ animæ, ut virtute sacræ Eucharistiæ sursum in cælum feratur, quemadmodum recognoscit S. Thomas 3. p. q. 79. art. 2. *Hoc Sacramentum, inquit, non statim nos introducit in gloriam, sed dat nobis virtutem perueniendi ad gloriam,* & ideo VIATICVM dicitur. Nec solùm in cælum trahit, sed suo tempore donat electas animas beatitudine, sicut in sua Coronatione præfert & exprimit MARIA, vt cordibus Christianis imprimat. Confirmat Augustinus in cap. 6. Ioannis hunc effectum adscribendum esse Eucharistiæ. *Cùm cibo & potu id appetant homines, vt non esuriant neque sitiant, hoc veraciter non præstat, nisi iste cibus & potus, qui eos à quibus assūmitur, immortales & incorruptibiles facit in societate Sanctorum, ubi pax erit, & unitas plena, atque perfecta.* Complectitur prædictos duos effectus Iustinianus, quos nouo Dauidi Christiano ac Mariano precatur Serm. de Eucharist. *Protegant te sancta mysteria, & inter medios sacerduli fluctus ante mystici Pharaonis faciem gradieris illæsus.* Illum itaque in intellectuali pelago suffocatum aspicies constitutus in littore. Tunc letitiae initato carmine magna cordis exultatione clamabis: *Cantemus Domino, gloriösè enim magnificatus est: equum* Exod. 15, 1.

et ascensorem deiecit in mare. Hoc gloriosum Canticum edidit soror Moysis , & Aaron post exitum de Ægypto , Maria , quod noua Maria assumpta post exitum faustum de mundo in cælesti introitu cantat. Dum illa antiqua Maria duceret chorum , filiæ Sion modulantem sequebantur , & dum cælestis MARIA modulatur, concinunt virgines Eucharisticæ palmis & lauris ornatæ & decoratæ. Canunt gloriam Domino & Dominæ, cuius virginitatis signaculum consonat mysterio fidei, cuius corona stellarum duodecim cum duodecim fructibus Eucharisticæ respondentibus , duodecim Spiritus sancti fructibus miram habet consonantiam.

Attende Eucharisticæ , & virginitatis
concentum.

Consonantia mirabilis Eucharisticæ cum
virginitate miranda Assumptæ Mariæ.

Mirabilis Eucharistia est, mirabilis quoque virginitas , in qua septem miracula , quæ mirum in modum in admirabili Sacraimento resplendent , clarè satis eluent. Septem mundi miracula , quæ profanis Scriptoribus celebrantur , obscura & ignobilia sunt ; quæ in Eucharistia & Mariana virginis

ginitate coruscant, præclara, splendida, fulgidaque
præcedunt: Memoriam fecit mirabilium suorum, miseri-Psal. 110, 4
cors & miserator Dominus: escam dedit timentibus se.

I.

Primum miraculum Eucharistiae illud est, vt Mirè multe
tiplicatur
Euchari-
stia. Sacerdos verba consecrationis super hostia pro-
nuntiauerit, in ea verum Corpus CHRISTI existat,
quod ex utero purissimæ Virginis exiit: & simul atque
Sacerdos consecratoria verba super calicem protule-
rit, illic verus & pretiosus CHRISTI Sanguis conficia-
tur. Et quamuis tot millia Missarum in toto mundo
celebrentur, illo ipso momento quo Sacerdos verba
Consecrationis absoluit, hanc mirabilem Deus ef-
ficit conuersionem, & in earum singulis realiter &
verè est Seruatoris nostri Corpus & Sanguis, & in
vno & altero vnu & idem CHRISTVS est. Cùm
Deus factus est homo, diuinitas diuini Verbi, quæ
per suam immenitatem præfens vbiique est, attem-
perauit se sacrosanctæ humanitati, vt ibi esset, vbi
eius humanitas foret. Hinc factum est, vt Deus ho-
mo loco vno contineretur, nec alibi resideret mo-
res suæ accipiens humanitatis: cuius officium re-
pendens in Consecratione, Diuinitas efficit, vt mo-
re ipsius Corpus & Sanguis CHRISTI non in vno
loco solum, sed etiam in plurimis partibus orbis,

vbi sacrificium celebratur, & sacra Communio sumitur, inueniantur.

Mirè multipli-
cata
virginitas
Mariana.

Hoc ipsum miraculum resplendet in virginitate, quæ cùm vnica & singularis foret in gloriosissima MARIA, eius puritas longè lateque patet per totam Ecclesiam Dei, quæ tota quanta est, virgo est, veluti scribit Apostolus ad Ephesios cap.5, 25. *Viri diligite vxores vestras, sicut & CHRISTVS dilexit Ecclesiam, & seipsum tradidit pro ea, ut illam sanctificaret, mundans lauacro aquæ in verbo vitæ, ut exhiberet ipse sibi gloriosam Ecclesiam, non habentem maculam, aut rugam, aut aliquid huiusmodi, ut sit sancta & immaculata.* In hanc eamdein sententiam scribit Apostolus rursus 2. Corinth. 11, 2. *Æmulor vos. Despondi enim vos vni viro virginem castam exhibere CHRISTO.* Ex vna MARIAE virginitate, cuius vita inclita cunctas illustrat Ecclesias, tota earum puritas, quæ vna vbiique est, & non diuersa, promanauit. Eadem virginitas in omnibus Ecclesiis fulget, sicut eadem est Eucharistia, quæ & in illis immolatur Deo, ac sumitur.

II.

Mirè Christus sub accidentibus ponitur.

Secundum miraculum, quod in Eucharistia patratur, est illud, quòd post verba consecrationis, nec panis nec vinum maneat, sed Caro & Sanguis Christi sub accidentibus panis & vini constituantur, indi-

indicantibus aliter sensibus, visu, tactu, gustu, & olfactu, quorum indicio se fides Catholica opponit.

Hoc ipsum mirabile virginitas MARIAE patra. Mirè incar-natur ex Virgine. Luc.1,39.
uit, cùm protulit: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum.* Tunc temporis partes Sacerdotis egit, & simul altaris. MARIAM Sacerdotem voco simul *&* altare, ait Homilia de eius Laudibus Epiphanius. Et quidem Sacerdotali munere functa est, cùm verbo concepit Filium, panem cælestem ac viuum. *Hic est panis, qui de cælo descendit,* ipse de se loquitur, Ioan.6,59. & pro se, *Ego sum panis viuus.* Hunc panem è cælis Ioan.6,51. missum in sacrosancto viscerum suorum altari MARIA accepit & coluit, & in eodem CHRISTVS mundum istum ingrediens se obtulit æterno Patri, sic testante ac confirmante Paulo Apostolo cap.10,5. Hebræor. Ideò ingrediens in mundum dicit: *Hostiam,* Psal.39,7. *& oblationem noluisti, corpus autem adaptasti mihi; holocausta pro peccato non tibi placuerunt.* Tunc dixi: *Ecce venio; vt faciam, Deus, voluntatem tuam.* Aufert primum, *vt sequens statuat.* Aufert cetera Sacrifica, *vt se vnam victimam hostiamque constituant,* quemadmodum in consecratione panis & vini eorum substantiam tollit, *vt eorum loco Caro & Sanguis pretiosus accedat & succedat.*

III.

Mirè stant
accidentia
in Eucha-
ristia.

Est & aliud quod elucet in Eucharistia , in qua præter rerum omnium naturalem ordinem ac seriem , panis & vini accidentia , quæ per se subsistere nequeunt , destructa panis ac vini substantia , per miraculum quasi in aëre pendentia sustentantur . Pendent in aëre nubes , quarum instar accidentiaræ formæ remanent in Eucharistia , vbi latibulum suum CHRISTVS posuit , & sub sacra accidentium per se stantium nube occultatur & latet .

Mirè for-
ma serui-
tutis in
Christo.

Phil. 2, 6.

Hoc idem miraculum præcesserat iam in Virgine , de qua olim Isaías c. 19, 1. prophetarat : Ecce Dominus ascendet super nubem leuem , & ingredietur Ægyptum , & commouebuntur simulacra Ægypti à facie eius , & cor Ægypti tabescet in medio eius . Ascendit super nubem leuem , cùm Deus suscepit carnem . Cùm in forma Dei esset , non rapinam arbitratus est se esse æqualem Deo , sed seipsum exinanivit , formam serui accipiens , & habitu inuentus vt homo . Forma Dei , diuinitas est , cui non inerat nec inhærebat seruitus creaturæ , cùm esset ipsa creatrix , sed species per se stabat seruitutis coram forma Dei , quam tegebat & occultabat , cui seruiebat & obsequiebatur , ac proinde habitu inuentus vt homo scribitur & describitur . Habitus quidem humanus vtrumque hoc præstat officium , vt operiat

riat & seruat, & humanitas tegumentum & obsequium exhibet diuinitati, quæ duo munia obeunt & exercent accidentia in Sacramento altaris. Ascendit quoque super nubem leuem Deus, quatenus elegit Virginem matrem, & in eius sacrosancto vtero latere dignatus est. Delituit sic CHRISTVS in Virgine, sicut & idein ipse in altaris Hostia delitescit. Postquam Virgo vices Sacerdotales gerens, verbo concepit Filium, sub signis conceptionis ita zelatus est panis ille cælestis, ut vel ipsum sanctum Iosephum prorsus lateret, donec in somnis diuinitus monitus est: *Joseph fili David, noli timere accipere Matth. 1,*
MARIAM coniugem tuam: quod enim in ea natum est,^{20.}
de Spiritu sancto est. Cùm diuinum hoc oraculum accepit Iosephus, otiabantur sensus, visus, odoratus, & tactus, solus vñus auditus negotiabatur, quia fides^{Rom. 10.}
ex auditu, quemadmodum definit Paulus. Oportebat ita fieri, ut mysterium fidei, quod sub signis humanæ conceptionis tegebatur, crederetur, mouereturque in posterum vñusquisque fidelium, cùm illud ipsum celebraretur in Eucharistia.

*Quod non capis, quod non vides
 Animosa firmat fides,
 Præter rerum ordinem.
 Sub diuersis speciebus*

Signis

*Signis tantum, & non rebus
Latent res eximiae.*

IV.

Mira transubstantiationis. Est & aliud mirandum quod in venerando Sacramento patratur, dum, præter omnem seriem conuersionum naturalium, tota panis substantia in totum Christi Corpus, & tota substantia vini conuertitur in pretiosum eius Sanguinem. In ceteris aliis conuersionibus mutatur forma, manet tamen materia, dum terra in aurum, & aqua in crystallo transmigrat. Hæc conuersio ac transmutatio ita mira ac rara est, ut nouo *transubstantiationis* vocabulo signetur & explicetur.

Mira incarnationis. Hoc idem miraculum sibi vendicat Mariana Virginitas, cuius laus & gloria hæc est, ut eadem omnino materia, quam Deus ex eius vtero virginali mutuatus est, consecretur in Eucharistia, ne quid in ea sit quod non redoleat & sapiat maternam virginitatem. Cedunt materiæ virginali panis & vini substantiæ, in quarum generatione & productione non solum terra occupatur, sed etiam opera & industria hominis negotiatur. Homo est qui plantat vineam, fodit terram, putat vitem, racemos legit, vinum exprimit. Homo est qui terram arat, serit, metit, & panem conficit. Panis cœlestis est alius, aliud est vi-

num

num pretiosum ac generosum Sanguinis CHRISTI,
quos fœtus ac fructus, sine vlla opera & industria ex-
terna virili, terra virginalis tulit. *Hunc corporis panem,*
vt ait Nyssenus lib. de Vita Moys. *non aratio, non fa-*
tio, non agriculturarum opus efficit. Virgo intacta permanxit,
& tamen terra pane plena fuit, quo famescentes myste-
rium Virginis per doctri facile saturantur. Faceant ergo
substantiae panis & vini, opera manuum hominum:
cedant Virginis mysterio, in quo nec manus nec in-
dustria humana quidquam sibi adscribere potest.
Quod si virginitas claustrum amat & clausuram,
nec mysterio virginali tantus ornatus desit, reina-
neant panis & vini accidentia, quibus tantum puri-
tatis Sacramentum claudatur & obtegatur. Capiuntur,
& simul tanguntur accidentia, carne intacta, &
Sanguine CHRISTI illibato, vt intactae & illiba-
tae virginis MARIAE hoc esse mysterium pateat.

V.

Satis quoque mirabile est totum CHRISTVM sub
accidentibus panis contineri, & similiter ipsum to-
tum sub vini formis accidentariis virtute consecra-
tionis collocari:

Mirabile to-
tus CHRISTVS in
hostia, &
totus in ca-
lice.

Caro cibus, sanguis potus,
Manet CHRISTVS tamen totus
Sub utraque specie.

Kkkk

Li-

Lilium candidum est, & in eius medio color aureus ac rubicundus emicat. Et quidem Sacramentum altaris mysticum lilyum est, cum in Psalmum 118. dicat Ambrosius: *Bona pascua, diuina Sacra menta sunt. Carpis illic lilyum, in quo est splendor aeternitatis.* Hoc lilyum candidat in Hostia, in Sanguine CHRISTI rubet.

*Simile mi-
raculum
virginita-
tis.*

Quis non videat liliatam esse virginitatem, quæ candidat in corpore mundo, rubet in sanguine Regio. Ea propter cum virginitas Mariana cælestem panem accepit & concepit, liliis ornatur ac decoratur. *Lilyum*, ut ait Augustinus Serm. i. de Assumptione, *flores reliquos candore nimis nitoris præcellit, & odo re nihilominus iucunditatis præpollet. Unde satis congrue virgineo assimilatur decori.* Iste namque flos altius aquâ ortus ex tellure sustollitur, ac reportandus ad aethera totus aperitur: à foris quoque nimis candidus, intus verò rutilo flammescit aspectu, habens præterea quasi quemdam permanentem in medio flosculum. Mariana virginitas tota ante Incarnationem candidat, tota rubet tempore Incarnationis, & post incarnati Verbi partum desuit in perpetuum florem. MARIA quippe mansit perpetuò virgo, Respondet ergo MARIA sacro Eucharistiæ lilio, quod niueum in Hostia est, aureum in calice; nec vixquam marcescit, sed floret perpet-

perpetuò , cùm dicat CHRISTVS : Ecce ego vobiscum ^{Matt. 28.}
sum vsque ad consummationem sæculi. ^{20.}

V I.

Mirabile mysterium est , quòd licet panis & vini ^{Mirè}
accidentia diuidantur & separentur tam in Hostia ^{CHRISTVS in-}
quàm in calice , CHRISTVS non diuidatur nec se-^{diuisus.}
paretur , sed integer in qualibet particula maneatur.
Exclamat propterea Hieronymus apud Euseb. O hu-
manorum illusio sensuum ! Franguntur illa , quæ humanis
sensibus in te videntur accidentia : & tamen nec corrum-
peris , nec frangeris. Te dentes videntur masticare velut
panem materialem , & tamen numquam masticaris ; per-
fectus & integer sub qualibet , quantumcumque minima;
contineris particula. Consonat dictis Ecclesia , dum
canit :

*A sumente non concisus ,
Non confractus , non diuisus ,
Integer accipitur.*

*Nulla rei fit scissura ,
Signi tantum fit fractura.*

Lex connubialis est illa , quam 1.Corinth.7,33. Miracu-
lum indi-
promulgat Apostolus : Qui cum vxore est , sollicitus est uisa virgi-
quæ sunt mundi , quomodo placeat uxori , & diuisus est. nitatis.
Quæ autem nupta est , cogitat quæ sunt mundi , quomodo
placeat viro. Nupta erat D. Iosepho MARIA , & sa-

cro matrimonij iure cogitabat quomodo viro suo placeret , ac proinde diuisioni subiacebat , ita tamen , vt adhuc coniugata , omnino integra esset. Perfecta coniux , perfecta virgo , cuius nobilem conditionem ibidem scribit & præscribit Paulus: *Mulier innupta & virgo cogitat quæ Domini sunt , vt sit sancta corpore & spiritu. Sancta corpore & spiritu MARIA erat , licet coniux esset , & ostendit in diuisione coniugali , more Eucharistiæ , posse seruari integratem virginalem. Hoc enim exemplo , ait Augustinus lib.2. de Consensu Euang. cap.1. magnificè insinuatur fidelibus coniugatis , etiam seruata pari consensu continentia , posse permanere vocarique coniugium , non permixto corporis sexu , sed custodito mentis affectu.*

VII.

*Mirè clau-
ditur
CHRI-
STVS in
Euchari-
stia.*

Accedit dictis septimum illud Eucharistiæ miraculum , quòd Deum , qui sua maiestate & immensitate continet omnia , nec rerum omnium ambitu continetur , sub accidentibus panis & vini constituantur virtute Consecrationis & concludatur. Dum aliqua inter sc coniuncta sunt , vbi vnum est , alterum esse necesse est. Cùm ergo Corpori & Sanguini Christi Diuinitas iuncta sit , necessarium omnino est , vt & illa tam in Hostia quam in calice Corpus & Sanguinem suum comitetur.

Septi-

Septimum hoc miraculum recognoscit Catholi- *Mirè in
ca Ecclesia in Regina cæli MARIA, dum ait: San- vicro MA-
etia & immaculata virginitas, quibus te laudibus effe- RIAE.*
ram nescio: quia quem cæli capere non poterant, tuo gre-
mio contulisti. Contulit gremio suo, quem continent
accidentia, & nos ipsi continemus, cùm percipi-
mus Eucharistiam. Hæc est mirabilis femina, quam
Sole amictam nobis describit Ioannes Euanglista.
Mulier amicta Sole, sacra MARIA est. Totum illum Apoc. 12. 1
ipsa recepit in se instar purissimi speculi, quod à
Sole irradiatur, & irradiatum redditur totum so-
lare, qualis & Virgo est, cùm sit illa electa ut sol. *Cant. 5. 8.*
Mulier amicta Sole Lunam sub pedibus habet, Lu-
nam scilicet quæ subiacet defectioni & mutationi,
quibus Virgo obnoxia non extitit: quapropter pe-
dibus illam terit. Assumpta in cælum hæc MARIA *Gloriosi
fructus sa-
cra Com-
munionis.*
est, quæ duodecim stellis redimitur ac coronatur,
& totidem quidem sunt Spiritus sancti fructus, &
totidem sunt effectus sacræ Eucharistiae, quibus
duodecim stellæ ornantes caput virginum mirabi-
liter respondent.

Audi Eucharistiae & eius fructum
concentum.

Consonantia coronæ stellarum duodecim &
duodecim fructuum Spiritus sancti cum
duodecim fructibus Eucharistiae.

Paulus Apostolus cum in Epistola ad Galatas cap.5,22. carnis opera retulisset, enumerat postea Spiritus sancti fructus. *Fructus autem Spiritus est: charitas, gaudium, pax, patientia, benignitas, bonitas, longanimitas, mansuetudo, fides, modestia, continentia, castitas.* Rite ac recte Paulus *fructus* vocat: quoniam, teste Anselmo, *ex bona arbore sicut optimi fructus producent, ut refectionem perpetuae saturitatis praebent eleemos.* Mirabilis quoque Eucharistiae effectus nomine fructuum donantur & declarantur, quia ex bona arbore procedunt. Christus ipse, cum Sacramentum condidit, Apostolisque distribuit, post acceptam Communionem in eis fructum esse concupiuit & petiuit. Ioan. cap.15,5. *Qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum.* Qualis fructus iste sit, exposuerat ante Christus, cum effectum Eucharistiae Ioan.6,56. promulgaret: *Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in illo. Sicut misit me*

me viuens Pater, & ego viuo propter Patrem; & qui manducat me, et ipse viuet propter me. Arbor quidem vitæ Eucharistia est, vnde & prodeunt fructus, quibus puræ animæ diuinitus reficiuntur. Accedit Iustinianus de Perfect. Monast. cap.9. Mysterium hoc, inquit, quasi ingens arbor virentibus refertur foliis, sub qua quicumque fugiunt, laborantes & peregrinantes, proteguntur in ipsis umbraculo ab diei æstu, à turbine quoque et pluia. Mysterium itaque hoc quasi ingens arbor est tota inserta in Spiritum sanctum, cum dicat de Eucharistia C H R I S T V S: Verba quæ ego locutus Ioan.6,63, sum vobis; Spiritus & vita sunt. Quod si spiritus viuificat, viuificat etiam Eucharistia; & si Spiritus sanctus ignis consumens est, ignea quoque Eucharistia est, Deut.2,4. cum lib. de Natura Dei minimè scrut. cap.5. dixerit Ephræm: Ignem & spiritum manducandum ac bibendum præsttit nobis, Corpus scilicet & Sanguinem suum. Cum arbor Eucharistiæ sic in Spiritum sanctum inseratur, illius fructus Spiritui sancto debent certo certius respondere. Et quidem respondent, ut dicere fas sit: Fructus Eucharistiæ est, charitas, gaudium, pax, patientia, longanimitas, mansuetudo, fides, modestia, continentia, castitas. Fructus, ut ait citatus Anselmus, à fruendo dicitur: & frui propriè non dicimur, nisi rebus illis in quibus finem latitiæ nostræ ponimus,

ponimus, in æternis scilicet bonis, quæ in Deo possidere quandoque paramus. Huc nos alliciunt & trahunt Spiritus sanctus & Eucharistia, cuius fructus assumpta MARIA percepit. Percepit duodecim Spiritus & Eucharistiæ fructus, quibus duodecim stellæ in eius coronatione fulgentes numero & mysterio conueniunt.

I.

CHARITAS.

*Fructus sa-
cra Com-
munionis.* **P**rimus Spiritus sancti fructus *charitas* est, & hic quoque primus est Eucharistiæ fructus. Confirmat hoc ipsum MARIA, dum Cant. cap. 2, 4. ait: *Introduxit me in cellam vinariam, ordinavit in me charitatem.* Consonat & CHRISTVS, qui post datam & acceptam ab Apostolis Eucharistiam, legein charitatis Ioannis cap. 15, 9. euulgat, & ordinat charitatem, qua Deus in primis & dein proximi diligendi à nobis sunt. *Manete, monet CHRISTVS, in dilectione mea. Si præcepta mea seruaueritis, manebitis in dilectione mea, sicut & ego Patris mei præcepta seruaui, & maneo in eius dilectione.* Subiungit deinde vers. 12. *Hoc est præceptum meum, vt diligatis inuicem, sicut dilexi vos. Maiorem hac dilectionem nemo habet, vt animam suam ponat quis pro amicis suis.* Consentit dictis Ecclesia, cuius est illa sententia: *Communione calicis, quo Deus ipse*

ipse sumitur, non vitulorum sanguine congregauit nos Dominus. Charitas itaque fructus est Spiritus sancti & Eucharistiae, quem tulit mater pulchræ dilectionis MARIA. Oportet, ut singulis communicantibus anima MARIAE insit, & ita ab altaris mensa recedat, ut tam in Deum quam etiam homines igne charitatis flagret: *Arbor bona bonos fructus facit: & Matth. 7, 17.* Communio bona bonum amoris fructuum generat.^{17.}

I I.

G A V D I V M.

Secundus Spiritus sancti fructus gaudium, & Fructus sa-
crae Com-
munionis. Idem etiam est fructus Eucharistiae. Quapropter CHRIS TVS, cum suis Apostolis sacram Communionem esset iam impertitus, ad gaudium & laetitiam eos excitat. *Amen amen dico vobis, quia plorabitis* Ioan. 16.
20. *& flebitis vos, mundus autem gaudebit: vos autem con-
tristabimini, sed tristitia vestra vertetur in gaudium.* Mulier cum parit, tristitiam habet, quia venit hora eius: cum autem pepererit puerum, iam non meminit pressuræ propter gaudium, quia natus est homo in mundum. Et vos igitur, nunc tristitiam habetis, iterum autem video vos, *& gaudebit cor vestrum; & gaudium vestrum nemo tollet a vobis.* Hæc Eucharistica via, ut per temporaria in tristitiam ad æternum gaudium gradus fiat. Huius gaudij particeps MARIA Cantic. i, 4. dicit: *Introdu-*

xit me Rex in cellaria sua , exultabimus & lætabimur in te , memores uberum tuorum super vinum. Consonat MARIAE Ecclesia , dum canit : In voce exultationis resonent epulantes in mensa Domini. Fructus itaque Eucharistiae est gaudium Spiritus sancti, sicut Iustinianus Serinus de Eucharistia concludit : Experientia igitur deuotionis sanctae , & exultatio Spiritus , quæ in Sacramenti huius perceptione gustatur , notissimum almi Spiritus noscitur esse testimonium. Sit igitur in singulis communicantibus almus MARIAE spiritus , ut totus in Deo gaudeat, totus exultet. Fructifera Communio est, quæ in cælestem definit cordis & animæ exultationem.

*Sacris solemniiis iuncta sint gaudia,
Et ex præcordiis sonent præconia,
Recedant vetera , noua sint omnia,
Corda , voces , & opera.*

III.

PAX.

*Fructus sa-
era Com-
munionis.* **T**ertius Spiritus sancti fructus pax est : & hanc eamdem Eucharistia producit , cum post eius perceptionem dixerit Christus Apostolis Ioan.14,27. *Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis, non quomo-
do mundus dat , ego do vobis.* Et quidem Angeli , cum hic panis de cælo delapsus est , virtutem eius agnouerunt,

uerunt, ac pariter cecinerunt: *Gloria in altissimis Deo,* Luc. 2, 14.
et in terra pax hominibus bonae voluntatis. Cùm natus
 esset ex ea, virgo MARIA postulat, *Osculetur me osculo* Cant. 1, 1.
oris sui; osculo nimirum pacis, in cuius recorda-
 tionēi celebrans Ecclesia dicit, *Agnus Dei, qui tollis*
peccata mundi, dona nobis pacem. Hæc eadem ait: *Qui*
pacem ponit fines Ecclesiae, frumenti adipe satiat nos Do-
minus. addit præterea: *A fructu frumenti & vini mul-*
tiplicati fideles in pace CHRISTI requiescant. Sit igitur
 in unoquoque fidelium anima immaculatæ M A-
 RIAE, quæ sola mitis est, & à pacifico Salomone &
 re & nomine pacem hausit. Magnum indicium gra-
 tæ & acceptæ Communionis est pax, qua post Eu-
 charistiam sumptam homo interius fruitur, interius
 quiescit anima.

IV.

PATIENTIA.

Quartus fructus Spiritus sancti patientia, & Fructus sa-
cra Com-
munonis. quartus hic ipse Eucharistiæ prouentus est. Ea
 propter CHRISTVS post sumptam sacram Cœnam,
 ad tolerantiam suos hortatur Apostolos cap. 15, 20.
 Ioannis: *Non est seruus maior domino suo. Si me per-*
secuti sunt, & vos persequentur. Item gloriosissima
 M A R I A, cùm panem cælestem accepisset & con-
 cepisset, ascendit in montana, vt patientiæ suæ ar-

gumentum in arduo montium ascensu præberet & ostenderet. Item Ecclesia sancta patientiæ scutum volens & designans Eucharistiam , cantat: *Paratur nobis mensa Domini aduersus eos qui tribulant nos.* Hinc factum est, vt Martyres C H R I S T I ante passiones suas sacra Eucharistia reficerentur , & ea refecti, constantes in tolerantia atque patientia forent. Quid inde?

*Cæduntur gladiis more bidentium,
Non murmur resonat , non querimonia,
Sed corde intrepido mens bene conscientia
Conseruat patientiam.*

Hæc patientia , quam in suo sacro Hymno commendat Ecclesia , fructus est Eucharistiae ; & hunc M A R I A Martyrum omnium Regina capit prima, post illam ceteri , qui suarum tolerantia passionum Communionem suam esse sanctam comprobarunt.

V.

LONGANIMITAS.

Fructus sacrae Communionis. **Q**VINTUS Spiritus sancti fructus longanimitas est, & expellit omnem animi pusillitatem , & hic fructus est venerabilis Sacramenti, quandoquidem post Communionem monet officij sui Apostolos C H R I S T V S, dicens Ioan. cap.14, 1. *Non turbetur cor vestrum.* Numquam fortior , numquam animosior

MA-

MARIA , quām cūm panem cæli in vtero virginali concepit. Tam de illa quām de Ecclesia scriptum legimus Proverb. cap. vlt. 17. Accinxit fortitudine lumbos suos , & roborauit brachium suum. Gustauit & vidit quia bona est negotiatio eius. Addit deinde Salomon : Considerauit semitas domus suæ , & panem otiosa non comedit. Quandoquidem scriptum est , Panis ^{Psal. 103,} cor hominis confirmat , qui moribus Marianis sacrum hunc ceperit cibum , affirmare rectè poterit : Omnia ^{Phil. 4, 13.} possum in eo qui me confortat . Deerat Eliæ animus , cūm esset sub umbra iuniperi , præcocem , & necdum satis maturum hunc fructum percepit , & tales concepit animos , vt in fortitudine cibi illius , qui nondum Eucharisticus erat , iter quadraginta dierum emensus fuerit. Cui præstò est Eucharistia , animus deesse nequit.

V I.

BONITAS.

Sextus Spiritus sancti fructus bonitas est , & hic ^{Fruitus sa-} ipse reperitur in hoc Sacramento. *Quid enim bo-*
^{cra Com-}
num eius , & quid pulchrum eius , nisi frumentum electo-
^{munonis.}
rum , & vinum germinans virgines ? Cūm hoc myste-
riū bonitate plenum sit , impossibile est , vt qui
participes eius sunt , confortes bonitatis eius non
fiant. Quam ob causam Christus , sumpta iam sa-

cra Synaxi, monuit Apostolos se vitem esse, palmites ipsos. Ego sum vitis, vos palmites. vt, palmitum instar, cùm accipiunt illi iniurias, suaue vinum effundant, non amarum, sed gratum animum, in quo bonitas consistit, ostendant. O clemens! ô pia! ô dulcis virgo MARIA! cuius bonitas maximè enuit, cùm acceptum de cælo panem tibi non reseruasti, sed omnibus, etiam hostibus exposuisti. Exclamat item Ecclesia: *O quam suavis est Domine spiritus tuus, qui ut dulcedinem tuam in filios demonstrares, pane suauissimo de cælo præstito esurientes reples bonis!* Replet bonis eos qui communicant, & comunicando bonos, pios, dulces, & suaves etiam aduersantibus sibi ostendunt. Hic fructus Spiritus sancti est affectus MARIAE, & effectus Eucharistiae.

VII. BENIGNITAS.

*Fructus sa-
crae Com-
munionis.* **S**optimus fructus Spiritus sancti est *benignitas*, cuius munus est, vt sua gratis & hilariter tribuat, *hilarem enim datorem diligit Deus.* Ad hanc benignitatem pertinet, quod significauit Christus Discipulis, accepta iam Eucharistia, vt sui officij memores eos redderet. *Cum autem, inquit, venerit Paraclitus, quem ego mittam vobis à Patre, Spiritum veritatis, qui à Patre procedit,*

procedit, ille testimonium perhibebit de me, & vos testimonium perhibebitis, quia ab initio mecum estis. Quæ bona habuerunt Apostoli, hilariter & gratis post aduentum Spiritus sancti cunctis mortalibus impenderunt. Comunicauit & sua benignissima MARIA, cum Verbum caro factum est, & Verbum incarnatum gratis & hilariter nobis effudit, ut benignitatis suæ specimen exhiberet. Ex hac quoque benignitate nascitur, ut Ecclesia sancta, quæ singulis diebus communicat, ad Communionem nos impellat, & aliquando etiam compellat. Be-
nignè fac Domine in bona voluntate tua Sion, vt ædifi-
centur muri Ierusalem. Tunc acceptabis sacrificium iustitiae.
Acceptabis sacrificium Eucharistiae, cuius virtute
ducti & inducti communicantes, gratis & hilariter
oblationes & holocausta immolabunt, & super al-
tare tuum vitulos imponent, sicut decet eos qui
gaudent se esse Marianos & Christianos.

VIII.

MANSUETUDO.

Octauus fructus Spiritus sancti esto mansuetu-
do. Columba diuina Spiritus sanctus est, pro-
pria eius virtus mansuetudo, in qua conuenit cum
agno columba, conuenit cum Spiritu sancto CHRI-
STVS. Cum homo communicat, Agnum Dei paca-
tuim

tum comedit: debet igitur esse & ipse mitis ac mansuetus, unde & CHRISTVS se participantibus dicit:
 Luc. 10, 3. Ecce ego mitto vos, sicut agnos inter lupos. Prima, quæ mitem Agnum accepit, MARIA fuit, & primas in mansuetudine tulit,

*Virgo singularis
Inter omnes mitis,
Nos culpis solutos
Mites fac & castos.*

Huc pertinet, quod accendentibus ad Communionei repræsentat & claimat Ecclesia: *Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.* ut nimirum communicaentes mitem Dei Agnum percipient, eiusque mansuetudinis participes efficiantur.

I X. F I D E S.

Fructus sacrae Communionis. **F**ructus nonus. Spiritus diuinī fides est, & Sacramentum altaris quid est aliud nisi Mysterium fidei? Hoc mysterium confirmat in fide sua Christianos, ac proinde CHRISTVS, ut firmaret in fide Apostolos, Eucharistiā eos refecit, refectosque Ioan. cap. 14, 1. monuit, *Creditis in Deum, & in me credite.* Accedit & beata MARIA, quæ cùm delapsum ē cælo panem degustasset, à fide commenda data est: commendauit autem illam fidelis Elisabetha,

tha, Beata, quæ credidisti. Accedit & Catholica Ec-
clesia, quæ communicanti dicit: Luc. i. 45.

*Quod non capis, quod non vides,
Animosa firmat fides,
Præter rerum ordinem.*

Mysterium fidei est, quod fidelem parat, ac reddit auditum, ut si quis huic Sacramento firmiter ac fideliter credat, ad ceterorum misteriorum religionem facilem aditum inueniat. Mysterium fidei est, cuius alimoniâ tota fides Christiana nutritur & educatur. Hinc vera fides procedit, pullulat, & fructificat. Procedat, pullulet, & fructificet fides illa, quæ beatam fecit MARIAM, faciet & animam suamentem Eucharistiam.

X.

MODESTIA.

Decimus Spiritus sancti fructus est *modestia*, *Fruitus sacrae Communionis.* quæ docet hominem moderationem verbo- rum & factorum, ut se componat, & humiliter gerat. Christus humiles & modestos voluit eos, qui- bus suam Eucharistiam impendebat, & idcirco, cùm illam institueret, in sancta humilitate instru- xit. Præluxit exemplo MARIA, quæ dum panem cælestem accipit, humilitate illum concepit, *Ecce Luc. 1,38.* ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum: &

Luc. i, 48. posteà sibi similis cecinit in montanis, *Quia respexit humilitatem ancillæ suæ*, ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Tota humilis ac modesta exclamat Ecclesia : *O res mirabilis ! manducat Dominum seruus, pauper, & humilis.* Famuli, cùm sibi adesse dominum norunt, modestè se gerunt ; & ad eorum exemplum componere nos Paulus contendit, *Phil. 4, 5.* cùm dicit, *Modestia vestra nota sit omnibus hominibus, Dominus enim propè est.* Quòd si, cùm dominus propè sit, modestiam requirit in seruis, quanto maiorem compositionem exiget, cùm Dominum ipsum edimus, & intra nos recipimus ? Exiget planè modestiam virginalem, quam post factam Incarnationem MARIA seruavit & coluit.

X I. CONTINENTIA.

Fructus sacrae Communionis. **V**Ndecimus Spiritus sancti fructus continentia est, cuius vis in eo sita est, vt impedit, ne caro nostra lasciuiat. Ne palmes lasciuiat, putatur & emundatur, & hoc ipsum efficit cum carne nostra Spiritus sanctus. Hic etiam effectus totus Eucharisticus est, vnde & CHRISTVS, postquam Apostolis suis panem consecratum distribuisset, asseruit Ioan. cap. 15, 1. *Ego sum vitis vera, & Pater meus agricultor est.* Omnem palmitem in me non ferentem fructum, tollet

tollet eum : *¶* omnem , qui fert fructum , purgabit eum ,
 vt fructum plus afferat. Continuit se intra domum &
 intra templum MARIA , vt continentiae præluceret
 exemplo , sicut ante & post Eucharistie suscep-
 tionem præluxit. Ecclesia sancta continentiae cingulo
 vult præcinctos Sacerdotes suos ante Missæ celebra-
 tionem , & post acceptam Communionem tanti be-
 neficij memores eos esse cupit , & monet , vt gratias
 Deo agant , & ab eo simul donum ac fructum con-
 tinentiae postulent ac dicant : *Deus , qui tribus pueris*
mitigasti flamas ignium , concede propitius , vt nos fa-
mulos tuos non exurat flamma vitiorum. Benè Bernar-
 dus Serm. in Cœna Domini : *Quis poterit tam efferos*
motus frangere? Quis priuritum ulceris ferre queat? Con-
 fidite , quia *¶* in hoc gratia subuenit , *¶* vt securi sitis ,
 Sacramenti Dominici Corporis *¶* Sanguinis pretiosi inuesti-
 turam habetis. Hæc gratia MARIAE immaculatæ est ,
 quæ humana carne æternum Verbum vestiuit.

XII.

CASTITAS.

DVodecimus Spiritus sancti fructus est castitas. *Fructus sa-*
cra Com-
munonis.
 Castitas & continentia discrepant inter se:
 continentia luctatur , vincit castitas. Egit Christus
 post acceptam Comunionem cum Apostolis Ioh.
 cap.15,3. & eorum castitatem recognoscens , ait : *Iam*

mundi estis propter sermonem, quem locutus sum vobis. Et quidem postquam iam beata MARIA verbo concepit Filium , non solum virgo , sed etiam virginitas erat. *Sancta & immaculata virginitas, quibus te laudibus efferam nescio , quia quem cæli capere non poterant, tuo gremio contulisti.* Hæc Mariana virginitas ex pane illo processit , qui descendit è cælis. Et vbi Eucharistia est , ibi & virginitas est , cùm dixerit cap.9, 17. Zachar. *Quid enim bonum eius est , & quid pulchrum eius, nisi frumentum electorum, & vinum germinans virgines ?* Eucharistia instar pretiosæ arboris est , quæ germinat virgines , producit carnis & spiritus incorruptionem , perfectam scilicet castitatem , quæ & fructus est Spiritus sancti. Appositiè Cyrillus lib.3. in Ioan. cap.34. *Vt panis hic terrestris souet, imbecillitatem carnis nostræ sustinens & conseruans ; ita & ipse (nimis Christus in Eucharistia) per Spiritum sanctum spiritum nostrum vivificat , & corpus ipsum à corruptione liberat.* Liberat Eucharistia homines à corruptione , & in cælum transfert , vbi gloriosa MARIA duodecim primæ magnitudinis stellis , duodecim Spiritus sancti fructibus respondentibus , coronatur , & secundum illam dignè ac pure communicantes totidem stellis , sed minoribus , coronabuntur. Qui vero frequentius & feruentius communicauerint , duce

ce eodem Spiritu sancto, & eadem MARIA comite, coronam duodecim stellarum illustriorum obtinebunt. Ad tanti frequentiam Sacramenti dicit nos Ducunt nos ad frequenter sumendum Eucharistiam spiritus sanctus eis MARIA. multiformis munere suo Spiritus sanctus. Attrahit nos per se, & per septem dona sua, ut accedamus sæpè, & sæpè in nobis gloriosam MARIAM, totam planè Eucharisticam, referamus virtute venerabilis Sacramenti, quod terrain cælum, terrenos verò homines cælestes efficit, & supercælestes eos, qui ditati Spiritus sancti muneribus, munificum Eucharistiæ Sacramentum sæpè recolunt & frequentant.

ASSIDVITAS ET CONSTANTIA
IN CVLTV ET VSV
SACRÆ EVCHARISTIÆ
SANCITA ET SANCTIFICATA
SEPTEM DONIS
SPIRITVS SANCTI.

REQVENTATIONIS Eucharisticæ primus spiritus sanctus auctor frequentis Communionis. & primarius auctor est Spiritus sanctus, siquidem post eius descensionem assiduus sacræ Communionis usus ingruit & inualuit. Postquam cap.2. Auctor. sacer Historicus so-

leinnem in Discipulos Spiritus sancti aduentum descripsisset, statim eodem loco retulit, sanctæ Eucharistiae frequentiam inductam in Ecclesiam fuisse, & quidem ita visitatam & communem, ut quotidiana foret. Traditur de primis illis Fidelibus: *Erant autem perseverantes in doctrina Apostolorum, et communicacione fractionis panis, & orationibus.* Adhuc rursus: *Quotidie quoque perdurantes unanimiter in templo, & frangentes circa domos panem, sumebant cibum cum exultatione, et simplicitate cordis, collaudantes Deum, et habentes gratiam ad omnem plebem.* Ad imprimendam magis, magisque infigendam mentibus & animis Christianorum hanc sacræ Communionis frequentiam, Can. 10. iubent Apostoli: *Omnes fideles, qui ingrediuntur Ecclesiam, & Scripturas audiunt, non tamen perseverant in oratione, nec sanctam Communionem percipiunt, velut inquietudines Ecclesiae commouentes, conuenit Communione priuari.* Hanc eamdem legem non multò post seruandam monuit Anacletus Epist. 1. Episcopus, inquit, *Deo sacrificans, testes, ut præfixum est, secum habeat, et plures quam alius Sacerdos.* Sicut enim maioris honoris gratia fruitur, sic maioris testimonij incremento indiget. In solemnioribus quippe diebus, aut septem, aut quinque, aut tres Diaconos (qui eius oculi dicantur) & Subdiaconos, ac reliquos ministros secum habeat, qui

sacris

sacris induti vestibus, in fronte & à tergo, & Presbyteri dextrâ lœuaque, contrito corde, & humiliato spiritu, & prono stent vultu, custodientes eum à malevolis hominibus, & consensum eius præbeant Sacrificio. Peracta autem eius consecratione communicent. Hinc desumptum capitulum Peracta.de Consecrat. dist.2. Peracta consecratione omnes communicent, qui noluerint Ecclesiasticis carere liminibus : sic enim Apostoli statuerunt, & sancta Romana tenet Ecclesia.

Hæc methodus, quæ tunc temporis in usu erat, & diu viguit, optaret sancta Synodus Tridentina ut in populo Christiano reuiuisceret. Ostendit desiderium suum sess.22. cap.6. & quidem in hæc verba: Optaret quidem sacrosancta Synodus, ut in singulis Missis fideles adstantes non solum spirituali affectu, sed sacramentali etiam Eucharistia perceptione communicarent, quò ad eos sanctissimi huius Sacrificij fructus vberior proueniret. Quanta sit huius susceptionis copia fructuum, vel ex hoc intelligi potest, quod ait Iustinianus Sermone de Eucharistia: Frequentatur autem Eucharistia, ut iustis gratiam, peccantibus veniam, debilibus robur, letitiam mœstis, diligentibus exultationem, nutantibus spem, credentibus pacem, victoriam certantibus, captiuis libertatem, atque defunctis conferat requiem. Verum enim verò non omnibus conuenit unus & idem usus

Com-

Communionis, quemadmodum & ipse Iustinianus adstruit & docet cap. 19. de Monastic. perfect. Sicut enim, qui quotidie delinquit, ita quotidie saltem Domino confiteatur; & qui quotidie communicando deficiunt, quotidie spiritualiter communicando restaurantur: sacramentaliter autem interdum. Non enim ab omnibus uniformiter communicandum est, sed à quibusdam sapientiis, à quibusdam rariis, prout vniuersiusque affectus trahitur, et virtus meretur: potissimum autem ab iis, qui Deo dicati sunt, sumi debet Sacramentum hoc. Consulendus itaque est affectus cordis & animi, quem Spiritus sanctus infundit, ut eo donati fideles sacram frequentent Eucharistiam, ad cuius frequentem usum excitat Spiritus sanctus per septem dona sua, quæ hæc sunt, sapientia, intellectus, consilium, fortitudo, scientia, pietas, timor.

I.

SPIRITVS SAPIENTIÆ.

*Donum
vñus Eu-
charistia.* **S**piritus sapientiae est, vt definit ac probat Bernardus cap. 7. de Septem donis, quidam internus Psal. 33, 9. sapor, & suauissimus gustus. vnde Psalmista: Gustate, Psal. 45, & videte, quoniam suavis est Dominus. & item: Vacate, Psal. 33, 6. te, et videte. & iterum: Accedite ad eum, & illuminamini. Hæc diuinæ sapientiae interno gusto superna prælibamus, videlicet contemplantes, quam amœnum sit angelicis cœtibus

cœtibus interesset, ubi nil poterit quod displiceat esse, vel quod placeat abesse. Hoc sapientiæ spiritu ditati ac donati erant primi illi fideles, qui quotidie communicabant. Erant omnes perseverantes in doctrina Aposto-^{A&t.2,42.} lorum, & communicatione fractionis panis, et orationibus. Prælibabant in orationibus & contemplationibus suis, quām amœnum esset, Regi Angelorum interesse, & eius deliciis frui, quarum interno gustu definiti, & simul delibuti, quotidie perdurantes una-^{A&t.2,46.} nimiter in templo, et frangentes circa domos panem, sumebant cibum cum exultatione. Magnum discrimen est inter hunc cœlestem cibum & alias terrenas escas: solum istæ, cum sumuntur & capiuntur, palatum mulcent & recreant, ille verò, etiamsi re ipsa non edatur, spiritualiter delectat, sapitque cum quis affectu spirituali fertur, & trahitur in Eucharistiam. Tunc spiritus sapientiæ in anima virtutem suam exercet, & allicit eam, ut reali perceptione CHRISTI reficiatur.

Quod ut melius elucescat, satis appositè loquitur Concilium Tridentinum sess. 13. cap. 8. Quod ad usum autem, rectè & sapienter Patres nostri tres rationes hoc sanctum Sacramentum accipiendi distinxerunt. Quosdam enim dixerunt Sacramentaliter dumtaxat id sumere, ut peccatores; alios tantum spiritualiter, illos nimi-

Nnnn

rum,

rum, qui voto propositum illum cœlestem panem edentes, fide viua, quæ per dilectionem operatur, fructum eius & utilitatem sentiunt; tertios porrò Sacramentaliter simul & spiritualiter, hi autem sunt, qui se priùs probant & instruunt, vt vestem nuptialem indui, ad diuinam hanc mensam accedant. Accedunt autem ij, qui spiritu sapientiæ alliciuntur & inuitantur, vt spirituali Comunione refecti, reipsa sacra se Eucharistia confirment. Hæc quidem attractio & inuitatio pertinet ad sapientiam, quæ per fidem viuam, dilectionem, & alias virtutes vocat & excitat animas ad mysticam communicationem. Quò pertinet id, quod legimus cap. 9, 1. Proverb. Sapientia ædificauit sibi domum, excidit columnas septem. Immolauit victimas suas, miscuit vinum, & proposuit mensam suam. Misit ancillas suas ut vocarent, ad arcem & ad mœnia ciuitatis. Si quis est parvulus, veniat ad me. Et insipientibus locuta est: Venite, comedite panem meum, & bibite vinum quod miscui vobis. Accersit ignaros & insipientes, vt spiritu sapientiæ donati, interno sapore & gustu recreati, recurrent ad Eucharistiam, cuius sacra sumptione interna dulcedo & suauitas perficitur & consummatur. Experta Ecclesia loquitur, confirmat hoc ipsum, dum orat Dominicâ VI. post Epiphaniam.

Oratio Sapientis Ecclesiæ , & animæ.

CÆlestibus , Domine , pasti deliciis , quæsumus , vt semper eadem per quæ viuimus , appetamus.

II.

SPIRITVS INTELLECTVS.

Spiritus intellectus est , quō donantur , & simul Donum
vſus Eu-
charistia.
Matt. 5,8. ditantur ij , de quibus CHRISTVS ait , Beati mun-
do corde , quoniam ipsi . Deum videbunt . Nisi enim men-
tis intuitus diligenter purificatus fuerit , mystica ac
diuina liquidò intelligere nequit . Scriptum enim
est : Spiritus sanctus disciplinæ effugiet fictum , & auferet sap. 1,5.
ſe à cogitationibus , quæ sunt sine intellectu . Concludit
inde Bernardus cap. 6. de Septem donis : Qui ergo
vult sincerum ac lucidum intellectum habere , prauarum
cogitationum phantasias ac nebulas studeat effugare , &
omni diligentia & cautela cor seruare . Vnde Salomon , Om- Prou. 4,23.
ni custodia serua cor tuum , quoniam ex ipso vita procedit .
Cùm ita se res habeat , satis benè dixerat antè Da-
uid , Gustate , & videte , quoniam suavis est Dominus . Pſal. 33,9.
gustate spiritu sapientiæ , videte spiritu intelligen-
tiæ , quoniam suavis est Dominus , cùm suimitur in
Eucharistia . Ad huius frequentiam Sacramenti per
spiritum intellectus vocantur , quorum deuota mens

non humi repit, sed in altum eleuatur, & in cælis
Phil. 3, 20. conuersatur, vt & dicere cum Paulo liceat, *Conuer-*
satio nostra in cælis est. Confirmat assertum S. Bernar-
dus Senensis tom. 2. Serm. 57. Cùm Sacramenti perce-
ptio debitam requirat purgationem peccatorum, & men-
talem eleuationem, seu reuerentiam atque deuotionem, si-
quis qualibet die paratus sit prædictis modis, & aliud im-
pedimentum non habeat, vtile est ei hoc Sacramentum fre-
quentare.

Ad hanc mentis & cordis eleuationem, quæ ad
frequentem Communionis vsum necessaria est, ex-
citat nos Sacerdos, cùm ante Consecrationem ait,
Sursum corda. Et quidem monitum hoc non paruam
consonantiam habet cum eo, quod alta voce euul-
gabat olim Diaconus, antequam sacra Synaxis ca-
peretur. Clamabat, *Stemus honestè.* Quæ verba ex-
pendens Chrysostomus Homilia De non contem-
nendis Ecclesiæ mysteriis, inquit: *Propter hoc honestè*
tempore diuini Sacrificij stare iubemur, vt cogitationes hu-
mi repentes erigamus. Hunc spiritum intellectus requi-
rit in coimunicantibus S. Laurentius Iustinianus,
cùm cap. 19. Monastic. perfect. in illam prorumpit
orationem: *Aperi igitur, ô melliflue amor, aperi, inquam,*
ô diuina bonitas, interiores fidelium oculos, vt formatæ fi-
dei irradiati lumine mereantur videre te. Ex dictis pri-
ma

ma causa desumenda est , propter quam panis intellectus dicatur Eucharisticus , & quidem ab Oraculo diuino , *Cibauit illum pane vitæ & intellectus.* Panis Eccl. 15,5. intellectus est , quia sine spiritu intelligentiæ percipi nequit. Secunda causa huius appellationis est vis & virtus eiusdem sacræ Eucharistiæ , cuius digna perceptione eadem intelligentia , quam suo munere ac lumine Spiritus sanctus illustrat , magis illuminatur. Narrat Scriptura 1.Reg.14,27. quomodo esuriens Ionathas gustauerit fauum mellis , & eius dulcedine recreatus , fuerit illustratus. *Extenditque summitatem virgæ , quam habebat in manu , & intinxit in fauum mellis , & conuertit manum suam ad os suum , & illuminati sunt oculi eius.* Myстicus hic fauus Eucharistiæ est , quem vir Christianus percipit in altari , & illustratur more Regum Orientalium ; in cuius sancta Epiphania , & eius Octaua petit & orat Ecclesia , Spiritus sancto illustrata , virtute sacræ Eucharistiæ illuminari .

Ecclesiæ & animæ donatæ spiritu intellectus Oratio I.

PRæsta , quæsumus omnipotens Deus , vt quæ solemnni celebramus officio , purificatæ mentis intelligentia consequamur.

Nnnn 3

Ora-

Oratio II.

Cælesti lumine, quæsumus Domine semper & vbiique nos præueni, vt mysterium, cuius nos participes esse voluisti, & puro cernamus intuitu, & digno percipiamus affectu.

III.

SPIRITVS CONSILII.

*Spiritus
vñs Eu-
charistie.*

Spíritus consilij est, quo quis religiosè ducitur, vt tria religiosa consilia seruet, & diligenter custodiat, colat castitatem, paupertatem & obedientiam. Hic idem spíritus consilij attrahit homines non solum ad cœnam Agni gustandam, sed etiam ad frequentandam. Nouerat ita esse S. Ambrosius, qui priusquam sacris assisteret altaribus, castitatis donum in primis appetebat & petebat. Rex Virginiū, & amator castitatis & integratis, cælesti rore benedictionis tuæ extingue in corpore meo fomitem ardoris libidinis, vt maneat in me tenor castitatis corporis & animæ. Mortifica in membris meis carnis stimulos, omnesque libidinosas commotiones, & da mihi veram & perpetuam castitatem, cum ceteris donis tuis, quæ tibi placeant in veritate, vt sacrificium laudis casto corpore & mundo corde valeam tibi offerre. Sacerdos erat Ambrosius, & nouerat in Ecclesia necessariam esse virtutem castitatis;

vt

vt qui perpetuò celebrant , & de Eucharistia participant , perpetuò etiam corporis & animæ castitatem colant & seruent. Non derogant ministerio Sacerdotali aliquando opes & diuitiæ , nec potestas & imperium , derogat tamen defectus puritatis & castitatis , in qua nec est nec esse potest dispensatio , vt præluceant puri & casti exemplo iis , qui more Sacerdotali sacram velint Eucharistiam frequentare.

Et quidein in coniugatis ipsis , quibus coitus licitus est , quæritur abstinentia à voluptate coniugali , si velint sæpiùs accedere ad Eucharistiam . Ita monet Hieronymus scribens contra Iouinian . Probet , inquit , se vnuſquisque , & sic ad Corpus CHRISTI accedat : non quòd dilatæ Communionis vnuſ dies , aut bīduum , sanctiorem faciat Christianum , vt quod hodie non meruerat , cras mereatur ; sed quòd , dum dolet se non communicasse , abstineat se ab uxoris amplexu , vt amori coniugij amorem CHRISTI præferat . Adhuc aduersus Iouinianum idem Hieronymus : Scio Romæ hanc esse consuetudinem , vt fideles semper CHRISTI Corpus accipiāt ; quod nec reprehendo , nec probo , sed ipsorum conscientiam conuenio , qui eodem die post coitum communificant , & , iuxta Persium , noctem flumine purgant . Quare ad Martyres ire non audent , quare non ingrediuntur Ecclesiæ ; an aliis in publico , aliis in domo CHRISTVS est?

est? Casta mente, casto corpore sumenda & repeatenda Eucharistia est.

Psal. 21,
27.

Luc. 1, 53. Hæc alimonia pauperum est. Edent pauperes, &
saturabuntur, Dauid cecinit; & MARIA, Esurientes
impleuit bonis, et diuites dimisit inanes: exclamatque
propterea Ecclesia:

O res mirabilis!

Manducat Dominum

Pauper, seruus, & humilis.

Ea propter, quos spiritus consilij ad paupertatis Euangelicæ professionem dicit, adducit ad Communionem, & suadet ut sæpè ad mensam CHRISTI recurrent. Diuites sæculi huius fastidiunt pauperes qui frequenter ad se veniunt. Longè alia conditio CHRISTI est, qui fastidiosos propterea diuites ipse fastidit, & dimittit; admittit indigos, alit & pascit egentes. Exclamat idcirco Ecclesia: *O quam suavis est Domine spiritus tuus, qui ut dulcedinem tuam in filios demonstrares, pane suauissimo de cælo præstito esurientes reples bonis, fastidiosos diuites dimittens inanes!* Quòd si CHRISTVS consecratus pauperes non fastidit, pauperem tædere non debet sacram frequentare Eucharistiam, ne similes illis fiat, qui missum de cælo manna respuerunt, & contempserunt.

Benè & satis benè Augustinus Epistola 118. ad
Januar.

Ianuar. *Contemptum solum non vult iste cibus, sicut neque manna fastidium.* Fastidium illud egentis populi fuit, non diuitis Dei, nec modò diuitis CHRISTI est, sed inopis hominis, quem sacræ atque diuinæ tædet Communionis. Fastidit egenus diuitem, non diues egenum, cui se offert semper edendum.

Ad hunc sacrosanctum cibum etiam atque etiam sumendum spiritus consilij vocat eos, qui suæ renuntiant voluntati, & alterius se subiiciunt & submittunt imperio. Quanti hoc referat, ostendit sanctus Laurentius Iustinianus cap. 24. de Casto connubio, cuius est ista sententia: *Nemo ad hoc percipendum per se dignus est, quamvis multa sit præditus sanctitate: obedientia quemque dignum facit, non vita.* Ergo qui obedientia Superioris, vel etiam religiosi sui Confessarij sanctam iterat ac repetit Eucharistiam, non est cur timeat errare. Nec errant, qui se Deo in Religione sacrarunt, & frequentant hoc Sacramentum, cum cap. 19. de Monast. perfect. paulò antè dixerit Iustinianus: *Potissimum ab iis qui Deo dicati sunt, sumi debet Sacramentum hoc.*

Hoc mysterium Eucharisticum est, in quo triplex funiculus, obedientiæ, paupertatis, & castitatis, quam spiritus consilij necit, constringitur, ne rumpatur, confirmatur virtute Eucharistiæ obe-

Oooo dien-

Ioan. 6, 58. dientia , quandoquidem CHRISTVS ait : *Sicut misit me viuens Pater , & ego viuo propter Patrem , & qui manducat me, & ipse viuet propter me.* CHRISTVS à Patre missus per obedientiam , in obedientia participem sui confirmat. Reprimitur cupiditas terrenarum rerum huius virtute Sacraimenti , & idcircò paupertas Euangelica magis solidatur : teste enim Cyrillo lib. 3. in Ioannem cap. 34. *Quasi fræno quadam , ad desiderium rerum meliorum CHRISTVS nos circumducit hoc spirituali cibo.* Castitas quoque Eucharistiæ beneficio maius accipit incrementum , vt ipse Cyrillus lib. 4. in Ioannem cap. 17. affirmat , *Sedat enim in nobis manens CHRISTVS sœuentem membrorum nostrorum legem:* Dicitur spiritu consilij Ecclesia , nimirum obedientiæ , paupertatis & castitatis , & harum trium confirmationem virtutum suo ordine postulat in sacrosancto Missæ sacrificio sibi concedi , sibi donari.

Ecclesiæ & animæ donatæ spiritu consilij Oratio I.

Protège nos Domine tuis mysteriis seruientes ;
vt diuinis rebus inhærentes , & corpore tibi famulemur , & mente.

Oratio

Oratio II.

His nobis, Domine, mysteriis conferatur, quo terrena desideria mitigantes discamus amare cælestia.

Oratio III.

HÆc hostia, quæsumus Domine, emundet nostra delicta, & ad Sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificit.

IV.

SPIRITVS FORTITUDINIS.

Spiritu fortitudinis prædictus vir iustus, teste Sa-
lomone, quasi leo confidens absque terrore erit. Item: Non contristabit iustum, quidquid ei acciderit. Hoc spi-
ritu muniti Sancti, ut scribit Apostolus, ludibria & verbera experti, insuper & vincula & carceres, lapidati sunt, secti sunt, tentati sunt, in occidente gladij mortui sunt. Spiritu quoque fortitudinis donatus & ipse Apostolus testatur de se: Quis nos separabit à charitate? Quæ est sententia Bernardi cap. 4. de Septem donis: Iste spiritus omnem alienam malitiam sustinet, & aduersus hostiles insidias instruit & munit. Unde sponsus in sponsæ preconio ait: Pulchra es amica mea, Cant. 6, 3.

suauis & decora sicut Jerusalem, terribilis ut castrorum acies ordinata.

Sacra Eucharistia annona militaris est, cuius usus virtutem ac fortitudinem requirit in iis qui castris CHRISTI se deuouent. Da mihi Christianum militem, qui se fortiter gerat in prælio, & virtutis suæ singulare specimen præbeat, & hic ipse tantam deuotionem nec sentiat nec experiatur, dignus iudicandus est qui militarem annonam participet. Ita censuit Iustinianus cap. 19. Monast. perfect. Non debet, inquit, à sancto Domini conuiuio repelli indeuotus iuste viuens, virtuosè conuersans, humiliter se cognoscens, purè confitens, & reuerenter accedens. Talis quippe insensibiliter ac spiritualiter hoc Sacramento nutritur, ac vivit. Concludit tandem: *Nemo autem seruorum Dei ab hoc prorsus se subtrahat Sacramento, quamvis actualiter desit deuotio: nec quisquam eo priuetur.* Si quis in castris humanis militem forte agit, & legitimè decertat, comineatu militari dignus efficitur, censeatur non indignus Eucharistia; qui in sacra Pro. 28, 1. CHRISTI militia, *ut leo confidens absque terrore* Rom. 8, erit: dicit cum Paulo, *Quis nos separabit à charitate* 35. *CHRISTI? qui, iuxta Bernardum, omnem militiam sustinet, & aduersus hostiles insidias donatus spiritu fortitudinis se instruit & munit. Instructæ muni-*

munitæque animæ suæ denique Sponsus dicit: *Pul-*
chra es amica mea, suauis & decora sicut Jerusalem, ter-
ribilis ut castrorum acies ordinata. Vbi acies est, ibi
 plena atque perfecta virtus ac fortitudo est, quæ ri-
 tè ac rectè prætit ac præcedit usum sacratissimæ
 Communionis. Confirmat hoc ipsum S. Gregorius
 scribens ad Augustinum Episcopum Cantuar. Non
 saturantur, inquit, nisi famelici, qui à vitiis perfectè ie-
 iunantes, diuina Sacra menta percipiunt in plenitudine
 virtutis.

Plenitudo virtutis, spiritus fortitudinis est, qui
 reddit animosam fidem, ut ea, quæ sunt ardua &
 difficultia in hoc Sacramento, facile vincat ac su-
 peret,

*Quod non capis, quod non vides,
 Animosa firmat fides,
 Præter rerum ordinem.*

Hæc animosa virtus est, quia fortis facti sunt iij,
 qui tam internas quam externas difficultates supe-
 rantes, ab usu Communionis minimè retardantur.

Memineris parabolæ Euangeli, quomodo quidam ^{Luc. 14.}
 homo fecit cœnām magnam, & inuitati, quomi-
 nūs ad illam venirent, se excusarunt. Primus dixit,
Villam emi; alter, *Fuga boum emi quinque;* alias verò
 ait, *Uxorem duxi, & idè non possum venire.* Omni-

OOOO 3 bus.

bus his tribus inuitatis deerat spiritus fortitudinis, & ideo difficultatibus sibi oblatis ignominiosè cesserunt, & à sacræ Communionis vsu recesserunt. Primus villam emit, & terræ solo adhæsit, nec vires habuit quibus terrenas imundanasque considerationes vinceret, & victor ad sacram cœnam veniret. Alter iuga boum emit quinque, qui quinque deditus sensibus caruit animosa fide, quam requirit Eucharistia. Alius, qui duxit vxorem, non habuit animos ut licitis amplexibus abstineret, & vxorem CHRISTO consecrato postponeret. Comparare sibi villam, iuga boum quinque emere, & matririmonium contrahere, licita omnia sunt, & tamen ab vsu cœnæ homines retardarunt; ut colligas inde, non illicita modò, sed etiam licita impedimento esse posse, quominus Eucharistia percipiatur, si desit spiritus fortitudinis.

Hic spiritus est, qui fortis Christi milites dicit ad militarem annonam, ut virtute Sacramenti eorum virtus magis crescat, magis augeatur. Frequentatur Eucharistia, Iustinianus concionatur, ut iustis gratiam, debilibus conferat robur, victoriam certantibus. Concionatur quoque Chrysostomus Homil. 61. ad populum: *Tamquam leones igitur ignem spirantes ab illa mensa recedamus, facti diabolo terribiles.* Post sacram Com-

Comminutionem iustus ut leo confidens absque terrore erit. Cuius illa oratio est, quæ Dominica II. post Epiphaniam recitatur.

Ecclesiæ & animæ donatæ spiritu fortitudinis
Oratio.

Avgeatur in nobis, quæsumus Domine, tuæ virtutis operatio, ut diuinis vegetati Sacramentis, ad eorum promissa capienda tuo munere præparemur.

V.

SPIRITVS SCIENTIÆ.

Spiritus scientiæ est, de quo Salomon, *Qui addit Scientiam, addit et dolorem.* Rationem reddit Bernardus cap.3. de Septem donis: *Vera namque scientia est, scire nos mortales, & caducos, & fragiles esse, & in hoc exilio, & in hoc ergastulo, in hac peregrinatione, in hac valle lacrymarum dolendum & lugendum esse.* Hac eadem præditos scientia, & experientia laborum & dolorum vocat CHRISTVS ad refectionem Eucharistiae, cùm clamat: *Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Expendit præfata sententiam Augustinus Serm.10. de Verbis Domini: *Quare omnes laboramus, nisi quia sumus homines mortales, & fragiles, infirmi, lutea vasa portantes, quæ faciunt*

*Donum
vñsus Eu-
charistie.
Eccl.1,18.*

*Matth.11,
28.*

faciunt inuicem angustias? Et quidem CHRISTVS, vt mortales homines alliceret ad Communionem, meminit immortalitatis, quæ reposita est in sacra & ^{Ioan.6,59.} sancta alimonia. Non sicut manducauerunt patres ^{ve-}
stri manna, & mortui sunt. Qui manducat hunc panem,
 viuet in æternum. Nemo est qui æternam vitam non
 diligit, nemo qui immortalitatem non appetat.
 Quisquis Eucharistiam inuenerit, æternam vitam
 inueniet, & à Domino accipiet immortalitatem.

Quòd si quotidie homo laborat, quotidie moritur, & sicut aqua dilabitur; mirum est, si quotidie, cùm possit, se non reparet, & se non reficiat alimoniâ immortalitatis. Hoc humanum vitium est, humanæ peccatum infirmitatis, quam expertus est in se beatus Augustinus, & expertus loquitur cap.13. Soliloq. *Mundus clamat, Deficio; tu verò clamas, Reficio: & miseria mea praua magis sequitur deficiente, quàm reficiente. Planè infirmitas mea hæc est.* Præditus spiritu scientiæ Augustinus, deprehendit nouam esse infirmitatem ægrotantis, cùm pro remedio suæ ægritudinis cibo non vtitur salutari. Salutaris hic cibus est, quem infirmis & imbecillis mortalibus præscribit Sapientia Patris. Salubris esca Sapientiæ, de qua Dionysius Epist.9. *Dicimus escam habere vim perficiendi eos quos nutrit, dum imperfectum illorum*

illorum atque indigentiam replet, & infirmitatem curat, vitamque custodit. Cum igitur eiusmodi conditionis alimonia Eucharistica existat, noua illa infirmitate laborat, qui illam non admittit, sed respuit. Quisquis in dicto statu versatur, spiritu scientiae indiget, ut duplici morbo se laborantem esse nouerit, & utriusque per Eucharistiam s^ep^e repetitam medeatur. Sola h^ac mortalitatis nostrae medicina est, quæ vel in ipso mortis articulo prodest morienti, in eam formam & rationem, quam innuit & insinuat S. Laurentius Iustinianus de Monast. perfect. cap. 20. Animæ & carnis affectio nullo euentu, nullaque lege, nec in praesenti nec in futuro dirimitur, quin potius purius, ardentius, perfectiusque in animæ & corporis glorificatione perseverat. Proinde quia rationalis spiritus inclinatione quadam naturali, & non parum qua corpori utilia & delectabilia sunt, cogitare cogitur, spirituali pabulo in ipso discubitu erigendus est, in quo quanto amplius fuerit occupatus & illectus, tanto minus carnalia cogitabit.

Ita revera contingit, ut qui tempore mortalitatis & mortis amplius sacris studuerit Communionibus, minus rebus carnalibus & mundialibus afficiatur. Nouit hoc, qui donatus spiritu scientiae, mortalem, caducum & fragilem seipsum considerans, recurrit ad Eucharistiam, cuius beneficio vitam sibi ac-

P p p p qui-

quirit æternam. Prælibat mortalis homo, dum communicat immortalitatis primitias; dolet ac luget se in eo viuere statu, in quo non possit frui omnino prægustata æternitate. Ex quo prouenit, ut illa scientia, qua se nouit homo mortalem simul & fragilem, doletque propterea, suemptione sacræ Eucharistiae perficiatur. Hic mysticus panis est, de quo

Psal. 126, 1 Dauid : *Surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris.* Panis doloris est, in quo passio Dominica præsentatur : panis doloris est, quem dolor pœnitentiæ præxit, subsequitur exilij pœna, quam patitur anima adhuc post cælestium Sacramentorum fruitionem. Postquam primi homines cibum vetitum manducarunt, nudos se deprehenderunt, caducos simul & fragiles, & ad ficus folia recurrentes, parvum commodi inuenerunt. Deerat Adamo & Euæ spiritus sacræ scientiæ, qui duceret eos non ad folia, sed ad fructus, fructus scilicet vitalis arboris quæ erat in paradiſo, de qua Deus Genesis cap. 3, 22. Ecce Adam quasi unus ex nobis factus est, sciens bonum & malum : nunc ergo ne fortè mittat manum suam, & sumat etiam de ligno vite, & comedat, & viviat in æternum. Fructus mysticus ligni vitae totus Eucharisticus est, quem qui percipit, in æternum vivet, & æterna immortalitate fruetur. Eò dicit animam

mam spiritus sacratæ scientiæ , quo donata sancta Ecclesia Feria V. post Dominicam Passionis orat.

Ecclesiæ & animæ donatæ spiritu scientiæ Oratio.

Domine Deus noster , qui in iis potius creaturis, quas ad fragilitatis nostræ subsidium condidisti , tuo quoque nomini munera iussisti dicanda constitui : tribue quæsumus , vt & vitæ nobis præsentis auxilium , & æternitatis efficiant Sacramentum.

V I.

SPIRITVS PIETATIS.

Spiritus pietatis importat secum teneritudinem Donum
vñs Eu-
charistia. cordis, & animi deuotionem; quæ quām sit necessaria ad sacri huius mysterij frequentationem, quis non videat? vedit Isidorus lib.1.de Offic. Eccles. cap.18. Dicunt aliqui, Eucharistiam quotidie accipiendam, & bene dicunt, si hanc cum religione, & deuotione, & humilitate suscipiant, ne fidendo de iustitia, superba præsumptione id faciant. Vedit Bonauentura 3. de Profect. Religios. cap.18. Vix tamen ita religiosus esse videtur & sanctus , exceptis Sacerdotibus , quin semel in septimana sufficiat ei ex consuetudine communicare, nisi specialis causa quandoque vel ratio plus suadeat, scilicet infirmitas su-

perueniens, vel singularis festiuitas solemnis, vel inusitatæ deuotionis feroꝝ, & intemperata desiderij sitis pro illius susceptione, qui solus sufficit amantis ardorem refrigerare. Vedit S. Bernardinus Senens. Tom. 2. Serm. 57. Cùm Sacramenti perceptio debitam requirat purgationem peccatorum, & mentalem eleuationem, seu reuerentiam atque deuotionem, si quis qualibet die paratus sit prædictis modis, & aliud impedimentum non habeat, vtile est ei hoc Sacramentum frequentare. Cùm ita se res habeat, benè consulit Bonauentura in Breuiloꝝ. Parte 6. cap. 9. Consilium est iis, qui se sentiunt indeuotos, vt differant quousque parati ad eſum veri Agni deuoti & circumspecti veniant. Benè etiam monet S. Laurentius Iustinianus cap. 19. de Perfect. Monast. Videat verò quilibet, ne consuetudine aut cordis elatione ad perceptionem ducatur tanti mysterij, sed deuotione, & præuia meditatione.

Ad hanc deuotionem, & præuiam meditacionem, excitat venientem ad Eucharistiam spiritus pietatis, vt non ex consuetudine, sed ex affectu piæ deuotionis ducatur ad Communionem. Et quidem hic pius erga sacram Eucharistiam affectus tanti haberi debet, & tanti à sanctis Patribus habebatur, vt instar sacræ Communionis esse censeretur. Huc pertinet id quod legimus apud S. Bernardinum Senens. Tom. 2. Serm. 57. Quæri etiam potest, Quare Anchoretæ

choretæ raro communicabant? Dicendum est, quod quotidie diuinitus reficiebantur, & hoc Sacramentum spiritualiter manducabant. Et hoc quidem expediebat eis amplius, quam contrarium, secundum statum suum, & secundum regimen quo diuinitus regebantur. Regebantur illi diuinitus spiritu pietatis, ut continua spiritalis Communionis deuotione defectum sumptionis realis & corporalis compensarent, sicut maximis animarum suarum profectibus compensarunt. Tanti refert spiritum pietatis inesse iis, qui re ipsa non accipiunt Eucharistiam. Ex hoc facilè potest concludi, quanti referat, eodem spiritu donari eos, qui Eucharistica sumunt frequentantque mysteria, & ex crebro vsu illorum nouis semper incrementis & accessionibus spiritalium gratiarum, priuilegiorum & indultorum augentur.

Quod si aliquando contingat, ut pia ista deuotio non sentiatur, non idcirco vir iustus & religiosus arceri & amandari debet ab vsu sacrae Eucharistiae, cum citatus Iustinianus cap.9.de Monast. perfect. ita definierit; *Nemo autem seruorum Dei ab hoc prorsus se subtrahat Sacramento, quamvis actualis desit deuotio, nec quisquam eo priuetur.* Si quis Dei seruus in eo statu se deprehendat, adhæreat regi Dauidi, dicatque: *In terra deserta, inuia, & in aquosa sic in san-* Psal.62,3.

etō apparui tibi, vt viderem virtutem tuam, & gloriam tuam. Videbit virtutem ac gloriam venerabilis Sacramenti, & anima eius post susceptam Eucharistiam, quæ erat arida, erit in stagnum, & sitiens in fontes aquarum. Quòd si piæ deuotionis affectus ex crebra Communione non augeatur, sed potius minuantur, seruetur id quod præcipit S.Thomas in 4. Sentent. dist.12. art.2. quæst.3. Si aliquis experimentaliter cognosceret, ex quotidiana sumptione feruorem amoris augeri, & reuerentiam non minui, talis deberet quotidie communicare. Si autem sentiret, per quotidianam frequentationem reuerentiam minui, & feruorem non multùm augeri, talis deberet interdum abstinere, ut cum maiori reuerentia postmodum accederet. Accede totus pius, totus deuotus, filius inatis Ecclesiæ, quæ ducta spiritu pietatis, Dominica III. Aduentus orat.

Ecclesiæ & animæ donatæ spiritu pietatis Oratio.

Deuotionis nostræ tibi, quæsumus Domine, hostia iugiter immoletur, quæ & sacri peragat instituta mysterij, & salutare tuum in nobis mirabiliter operetur.

VII.

SPIRITVS TIMORIS.

Clementissimus Deus etiam in mysteriis sum-^{Donum}
mæ suæ pietatis & clementiæ timeri voluit. ^{v/sus Eu-}
 Cernere hoc licet in sacræ suæ Passionis sacrificio,
 in quo bonus ille latro timuit Deum, & socium
 suum reprehendit, quòd timore non afficeretur.
Neque tu times Deum, inquit, *qui in eadem damnatione* ^{Luc.23,}
es? Hoc etiam satis elucet in Sacrificio Eucharistico, ^{40.}
 in cuius institutione agens de proditore CHRISTVS,
 nec aperiens quis futurus esset, omnibus incussum me-
 tuim, & metuentibus edendum se communicauit.
 Prædixerat hoc ipsum Dauid, cùm præcineret: *Me-* ^{Psal.110,4}
moriām fecit mirabilium suorum misericors & miserator
Dominus, *escam dedit timentibus se*: timentibus in-
 quam se, vt cum timore & tremore se pro sacra
 Communione pararent, & in ea saluteim suam ope-
 rarentur.

Hoc certè est duci, ac simul trahi spiritu timo-
 ris Dei, quem vt excitet Apostolus in singulis com-
 municantibus ait: *Itaque quicumque manduauerit pa-* ^{1.Cor.11,}
nem, & biberit calicem Domini indignè, reus erit Cor- ^{27.}
poris & Sanguinis Domini. Probet autem seipsum homo,
& sic de pane illo edat, & de calice bibat. Qui enim
manducat

manducat & babit indignè, iudicium sibi manducat & babit, non diiudicans Corpus Domini. Vocatur ad tribunal altaris homo, ac proinde pauidus esse debet. Ita monet Apostolus, cuius verba expendens Concilium Tridentinum sess. 13. cap. 7. ait: *Si non decet ad sacras vllas functiones quempiam accedere nisi sanctè; certè quò magis sanctitas & diuinitas cælestis huius Sacramenti viro Christiano comperta est, eò diligentius cauere ille debet, ne absque magna reuerentia & sanctitate ad id percipiendum accedat, præsertim cùm illa plena formidinis*

^{1. Cor. 11.} ^{29.} *verba apud Apostolum legamus: Qui manducat & babit indignè, iudicium sibi manducat & babit, non diiudicans Corpus Domini.* Ambrosius 1. Corinth. 11. Deuoto animo & cum timore accedendum ad Communionem, docet Apostolus, ut sciat mens se reuerentiam debere ei, ad cuius corpus sumendum accedit.

Et quidem olim antequam Christiani perciperent Eucharistiam, alta voce Diaconus dicebat: *Sancta sanctis; si quis non sanctus, non accedat.* Hæc verba plena formidinis erant, & illa expendens Chrysostomus Homil. 61. ad Popul. inquit, *Tamen ne vel hoc prætendas, propterea sublimis constitutus, magna voce, terribili clamore, quasi quidam præco, manum in altitudinem tollens, stans erectus, omnibus apparens, & magnum in illa tremenda quiete exclamans, hos quidem*

vocat,

vocat , illos autem arcet , non hoc manu faciens , sed per linguam efficacius quam per manum. Illa namque vox in aures incidens nostras , tamquam manus quedam hos quidem pellit & euicit , illos autem introducit. Quos dicit spiritus timoris , introducit chorus sanctorum virginum Cæciliæ , Dorothæ , atque sociarum , quarum omnium vox illa esto , Sancta sanctis ; si quis non sanctus , non accedat. Hæc quoque Mariana vox est. Mater pulchræ dilectionis , & timoris MARIA est , cuius coronatio coronat Oratorium Eucharistiae : quisquis quotidie pro dignitate fruitur , similis MARIÆ efficitur , quæ CHRISTO suo , cœlesti scilicet pane , quotidie fruebatur , & imitatores suos excitat , ut frequenter Mysteriis sacramentalibus potiantur , in primis quidem Sacerdotes , qui quotidie summum offerunt sacrificium , & offerentibus , pro eius celebratione per totam septimanam septem sua dona communicat Spiritus sanctus , ut modò uno modo alio munere vtantur , & ducantur ad peragendum tremendum altaris Sacramentum , & sacrificium. Verè tremendum , cum tam celebranti quam communicanti dicatur : *Quando sederis ut comedas cum Prœou. 23, 1.*
Principe , diligenter attende quæ apposita sunt ante faciem tuam , & statue cultrum in gutture tuo. S. Augustinus Homil. 2. de Bono Past. explicat , quæ sit principalis

Qqqq

men-

mensa. Mensa potentis quæ sit nostis, vbi est Corpus & Sanguis Christi.

Sacerdos igitur & conuiua CHRISTI, statue cultrum in gutture tuo, vt cum timore celebres & percipias Eucharistiam. Statue cultrum in gutture tuo, gladium scilicet passionis, de quo Simeon ad MARIAM, Tuam ipsius animam pertransibit gladius. CHRISTVS ipse de cœnaculo Eucharistiæ egressus est, vt sacram Crucem subiret; & simul aperuit viam, qua de cœnaculo ad gladium, de incruento sacrificio ad cruentum holocaustum, de sacro Oratorio Eucharistiæ ad Sanctuarium sacræ Crucis & Patientiæ aditus & transitus daretur: & quidem datur cùm de esca Agni paschalis, in quo Sacramentalis adumbrabatur, scriptum esse legamus Exodi cap. 12. vers. 26. Cùm dixerint vobis filij vestri: Quæ est ista religio? dicetis eis, Victimæ transitus Domini est. Transitus Domini est: Hæc est via, ambulate in ea. Hæc via est, quam Rex Martyrum Martyribus suis ostendit. Sa-

Eucharistiæ via est ad Sanctuarium Crucis, & Isa. 30, 21.

tis benè Cyprianus Epist. 54. Vincentibus communicatio à nobis danda est, vt quos excitamus exhortamur ad prælium, non inermes & nudos relinquamus, sed protectione Corporis & Sanguinis CHRISTI muniamus: & cùm ad hoc fiat Eucharistia, vt possit accipientibus esse tutela, quos tutos esse contra aduersarium volumus, muni-

mento

mento Dominicæ saturitatis armemus. Hæc via CHRISTI ac Christianorum , sicut indicat S.Thomas 3.p. quæst.13.art.3. ad 3. *Baptismus*, inquit, est Sacramentum mortis & passionis CHRISTI, prout homo regeneratur in CHRISTO virtute passionis eius : sed Eucharistia est Sacramentum passionis CHRISTI, prout homo perficitur in unione ad CHRISTVM passum. Erat olim apud Romanos Virtutis ædes ad ædem Honoris via : nunc verò apud Christianos sacra Eucharistia est ad gloriam passionis via, & simul leuamen laboris & ægritudinis : *Vinum lætificet cor hominis. Panis cor hominis* Psal.103,
confirmet. Mysteria panis & vini confirment & lætificent cor hominis , innouata vsu & cultu sacri Baptismi , Pœnitentiæ & Eucharistiae , vt cor cultoris sacri huius Oratorij nouum omnino appareat , & quod de antiquo Dauide dictum est Eccli. 47, 10. compleatur etiam in novo : *De omni corde suo laudavit Dominum, & dilexit eum, qui fecit illum.* Talem igitur cultorem Deus , Creator , Redemptor , & Sanctificator quæsiuit in Oratorio , sicut & aliàs fecit:
Quæsiuit Dominus virum iuxta cor suum. Quæsiuit, 1.Reg.15,
& inuenit Dauide , cor Dauidicum , cor secundum cor Creatoris , Redemptoris & Sanctificato-
ris. Conſtant & affiduus cultor cor suum dabit in si- Eccli. ; 8,
militudinem picturæ. In libro suo Psalmorum Dauid
^{14.}
^{28.}

sexaginta locis cor suum produxit & protulit , ad cuius similitudinem componat se interius cultor , & attendat , quale cor Dauidis formetur , & quale suum erga Deum esse debeat , cum creatura est condita omnipotentiâ Patris , redempta sapientiâ Filij , sanctificata gratiâ Spiritus sancti . Hoc magnum arcanum sanctissimæ Trinitatis , & perfectum mysterium animæ innouatæ vsu sacri Baptisimi , Pœnitentiæ & Eucharistiæ . Sic innouata anima ingreditur & penetrat sacri Oratorij Adyta , in quibus non tam vocibus & nutibus orat , sicut hactenus fecit cum sacris illis Virginibus , psallit spiritu , psallit mente , corde loquitur imitator Regis Dauidis , cuius in-
 Psal. 26,8. terna vox est , *Tibi dixit cor meum , exquisuit te facies mea , faciem tuam Domine requiram*. Itaque nouus Dauid deinceps non tam ore loquetur quam corde , & hoc ipsum loco perpetui voti appendet in Appendice Oratorij .

SACRI
 ORATORII
 APPENDIX
 PIARVM IMAGINVM
 CORDIS NOVI DAVIDIS
 SECUNDVM
 COR DEI CREATORIS,
 REDEMPTORIS,
 ET
 SANCTIFICATORIS.

Signatum est super nos lumen vultus tui Domine; dedisti latitiam in corde meo. Psalm.4,7.

Mysterium nouæ artis, & animæ innouatæ
Baptismo, Pœnitentia, & Eucharistia.

*Angele Dei
Custodi, Illumina, et Rege.*

E C C L E S I A.

*In cordibus vestris adorate Dominum : Angelus enim
eius vobiscum est.*

Appareant imagines cordis Davidici colentis
suum Creatorem.

Appareant animæ creatæ & innouatæ mysteria.

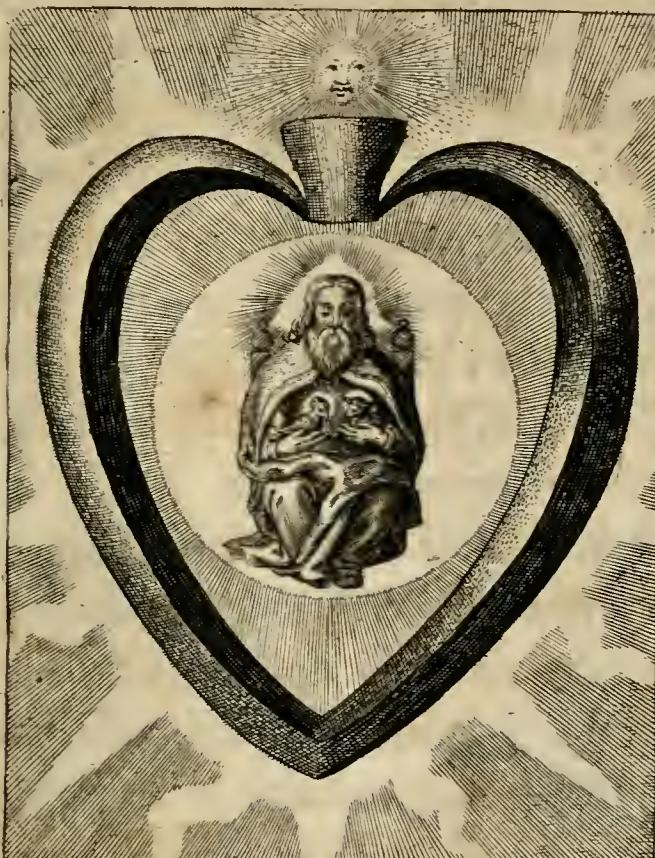
*Eccli. 16,
25.
*Ezech. 12
18.*

Attende in corde tuo * signaculum similitudinis Dei.

I M A-

I M A G O P R I M A.

Cor signatum noui Dauidis creati secundùm
cor Dei Creatoris Patris lumenum.

*Deus cordis mei,
ô Beata Trinitas!*

DAVID de corde suo signato signaculo Patris
lumenum.

P S A L M. LXXII.

Quid mihi est in cælo? et à te quid volui super terram?

Defecit

Defecit caro mea, & cor meum : Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

PSALM. L.

Cor mundum crea in me Deus.

Explicatio
signaculi.

Heb. xi, 6.

RESPONDET Rex Dauid exemplari Creatoris sui , qui Deus Trias est , Pater , Filius , & Spiritus sanctus. Credere oportet accendentem ad Deum , quia est , & inquirentibus se remunerator sit. Vtrumque præstat Dauid : credit quia est , cum ait , *Deus cordis mei* ; & cum addit , *pars mea Deus in æternum* , recognoscit , cordis Deum non solùm requirentis se remuneratorem futurum , sed etiam fore cælestem remunerationem. Creatus est homo à Patre , Filio , & Spiritu sancto , in cuius sumimæ Triados visione ac fruitione humana beatitudo consistit , cum dixerit Ioannes , *Videbimus eum sicuti est* . Sancta itaque Trinitas creatrix & beatrix est , resplendet in imagine Pater humana forma adumbratus , qui cum conderet Adamum , præ se ferens cordis sui diuini benignitatem & humanitatem , protulit : *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram* . Vbi Pater ita humanus , Filius & agnus. Nomen ab agnitione habet , ex mente Patris emanat , & in sinu est Creatoris , cuius sapientia

Genes. i.
26.

tia conditi sumus. Et ipse quidem Filius non creata , sed creatrix Sapientia est. Vbi Pater humano se more gerit , & Filius apparet agnus , ibidem Spiritus sanctus columba cernitur , quæ ex diuino corde procedit Patri ac Filio similis , & quidem utriusque per maiestate & potestate. Diuinus amor Spiritus sanctus est, diuinus nexus , quo Pater & Filius complectuntur & diligunt se , amant suam , condunt & conseruant creaturam. Licet Trinitas creatrix sit, æterno Patri tribuitur cæli & terræ creatio , cui cedit attributa omnipotentia , & hæc sola vires habet, vt ex nihilo condat omnia , vnde & cultor fidelis ait , *Credo in Deum Patrem omnipotentem, factorem cæli & terræ, visibilium & inuisibilium.* Circumscribitur in circulo , cuius figura perfecta capit trinum & unum Deum in trinitate & unitate perfecta , cui nihil desit , sitque propterea æquè ineffabilis atque mirabilis , vt nec ore nec corde loqui vel cogitare queat Ecclesia de sancta Trinitate , quin frequenter exclamat : *O beata Trinitas ! Te inuocamus, te laudamus, te adoramus, ô beata Trinitas ! Spes nostra, salus nostra, honor noster, ô beata Trinitas ! Libera nos, salua nos, uiuifica nos, ô beata Trinitas !* Qui circulus perfectionis in corde Dauidis est, est etiam index exclamationis, in quam proruimpens Psalm. 117, 25. Deo cordis sui ac-

Rrrr

cla-

clamat: *O Domine saluum me fac, ô Domine benè prospere-*
Psal. 72,
26. *rare: Cor mundum crea in me Deus.*

Deus cordis mei,
O gloria Trinitas!

Applicatio signaculi. Sapiens, vt ait Ecclesiasticus, *cor suum dabit in similitudinem picturæ, & instar poenitentis Dauidis corde ac mente sua cælum & terram transscendens, dicit Creatori suo: Quid mihi est in cælo? & à te quid volui super terram? Defecit caro mea, & cor meum: Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.* Hoc est, vt in Scholiis Basilius notat, *Neque in cælo alium habeo Deum, neque in terra alium tibi coniungo. Ob hanc causam & animo & corpore te desidero, auxiliumque tuum expecto. Te namque habeo & partem, & sortem, ac fruitionem bonorum. Habes Deum in cælis, dum oras,*

Matt. 6,9. *Pater noster, qui es in cælis: habes & in corde tuo, dum*
ais, Deus cordis mei. Accedit Augustinus Tractatu 4.
*2. Paral. 6,
18.* de Symbol. cap. 2. *Ecce, Domine, ait Propheta, cæli cælorum te non capiunt. Et quem non capiunt spatia cælorum, capiunt angustiae cordis humani, ipso dicente, Inambulabo in illis, & inhabitabo.* Accedat & Iustinianus de Casto
Psal. 146,5 connubio cap. 13. *Magnus Dominus, & magna virtus eius, & sapientia eius non est numerus. Sicut magnus est, ita ipsius sit & habitationis locus. Non enim locorum spacio, non altitudine, neque longitudine dilatatur cor, sed desideriis.*

sideriis. Rapiatur iis desideriis erga Creatorem suum, diuinisque affectibus plenus Christianus Dauid exclamat, O beata Trinitas, quid mihi est in cælo? & à te quid volui super terram? Hæc animæ & cordis forma, ut sanctæ Triados fiat in eo sacrarium, in quod se colligens Christianus contemplator ac venerator ineffabilis Trinitatis, cuius & creatura est, oret spiritu, oret mente cum D. Augustino in Soliloq. cap. 33.

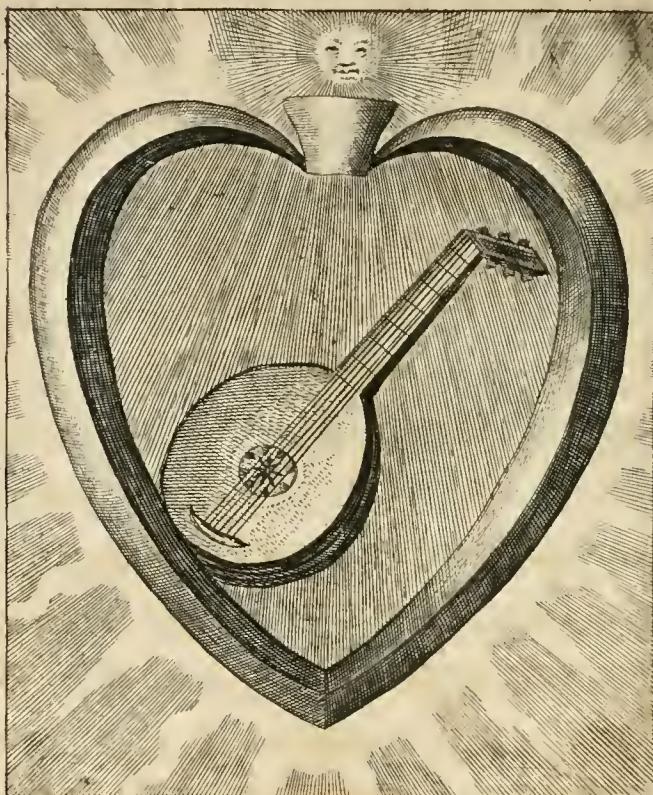
Ad Patrem lumen Creatorem oratio & adoratio cordis.

S. AVGVSTINV S.

Anima, quam creasti non de te, sed per Verbum, non ^{Impressio} ex qualibet elementorum materia, sed ex nihilo: que ^{signaculi.} quidem rationalis, intellectualis & spiritualis, semper viuens, semper in motu (quam signasti lumine vultus tui, & consecrasti virtute lauaci tui) ita facta est capax maiestatis tuæ, quod à te solo & à nullo alio possit impleri. Quando autem te habet, plenum est desiderium eius, & iam nihil aliud, quam desideretur exterius, restat. Dum autem aliud exterius desiderat, manifestum est, quod te non habet interius, quo habito nihil est quod vltra desideret. Quid enim mihi est in cælo? & à te quid volui super ^{Psal. 72,} terram? Defecit caro mea, & cor meum: Deus cordis mei, ^{25.} & pars mea Deus in æternum.

I M A G O   S E C V N D A.

Cor cithāra & Sole signatum in laudem
Creatoris Patris lumen.

*Psallam spiritu Creatori,
Psallam mente Patri lumen.*

DAVID de corde suo signato citharā laudis diuinæ.

P S A L M . I X . L X X X V . & C X .
Consitebor tibi, Domine, in toto corde meo.

P S A L M .

PSALM. CXVIII.

Confitebor tibi in directione cordis.

LEGANTER sibi respondent cor Daui-^{Explicatio-}
dis , & apposita cordi cithara ; quando-^{signaculū.}
quidem Deum creatorem suum , quem
in animæ suæ sacrarium piè ac religiosè
recepérat , pulsando citharam celebrabat , dicebat-
que Patri lumen , ac cordis Deo : *Confitebor tibi,*
Domine , in toto corde meo ; & rursus : Confitebor : tibi
in rectitudine cordis. Laudabilis ab hac confessione
Dauid. *De omni corde suo laudauit Dominum, & dilexit*
eum qui fecit illum. Et quidem cùm in prima iam ef-
figie Deum agnouerit creatorem Dauid , oportebat
ut celebraret , sicut nunc celebrat , Deum , cuius Sa-
pientia conditi sumus , & prouidentia gubernamur.
Apposité ergo Augustinus in verba prioris Psalmi:
Non in toto corde confitetur Deo, qui de prouidentia eius in
aliquo dubitat. Confitebatur toto spiritu , & toto cor-
de prouidentiam Conditoris Hebræa illa Iuditha ,
quæ Oratorium suum ingressa cum Deo agebat , &
ariebat : *Tu fecisti priora, & illa post illa cogitasti, & hoc* ^{Iudith 9,4.}
factum est quod ipse voluisti ; Omnes enim viæ tuæ paratæ
sunt , & tua iudicia in prouidentia tua posuisti. Apponi-
tur super Dauidici cordis effigiem imago Solis cæ-
lestis , typus æterni Patris , & de quo Iacobus Apo-
Rrrr 3 sto-

- Iac. 1, 17. Stolus scribit : *Omne datum optimum, & omne donum perfectum de sursum est, descendens à Patre luminum, apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio, voluntariè enim genuit nos, ut simus initium aliquod creature eius.* Cui competit rerum creatio, ci-
Sap. 14, 3. dem luminum Patri adscribitur prouidentia. Tua autem, Pater, prouidentia gubernat.

Psallam spiritu Creatori.

Psallam mente Patri luminum.

- Applicans.* Christianus igitur memor creationis ac prouidentiæ diuinæ erga se, *cor suum dabit in similitudinem picturæ,* ut dicat creatori ac conseruatori Deo : *Confitebor tibi in cithara Deus Deus meus.* Accedit Ambrosius Tract. de 1. Interpellat. Dauid : *Habet citharam suam anima nostra.* Neque enim diceret Paulus, *Orabo spiritu, orabo & mente, nisi haberet citharam, quæ plectro Spiritus sancti resultaret.* Huius citharæ consonantiam ac simul resonantiam in laudem Triados sacrosanctæ quærit in Fidelibus suis Ecclesia, cùm in eius Festo canit : *Gloria laudis resonet in ore omnium Patri, genitæque Proli, Spiritui sancto pariter resultet laude perenni.* Ecclesia rursus : *Laus Deo Patri, parilique Proli, & tibi sancte studio perenni Spiritus, nostro resonet ab ore omne per eum.* Pulchra consonantia est, pulcher concentus, cùm

cùm Dauidis Christiani spiritus ita Deum conseruatorē celebrat, vt diuinās eius laudationes sonet interiùs, exteriùs resonet, quemadmodum cap. 17. de Monast. perfect. notat & aduertit Iustinianus : *Corda, non corpora; gestum mentis, non solum vocis; affectum animi, non linguae motum requirit Omnipotens.* Hoc citharœda sanctus Dei spiritu plenus persenserat, cùm dicebat : *Psallite Deo nostro, psallite, psallite Regi nostro, psallite sapienter.* Sapienter & tique dicit esse psallendum, ut quod pronuntiatur per os, ruminetur in mente. Unde Apostolus 2. Cor. 5, idem sapiens dicit : *Psallam spiritu, psallam & mente.* Non psallit spiritu & mente, qui cor suum aliò diuertit. Attende in corde tuo, vt totus Dauidicus factus, Eccli. 18, ritè ac rectè dicere queas ; *Confitebor tibi in directione cordis.* Benè cor suum regit & dirigit creatura in Deum, benè fatetur ac confitetur diuinam Patris cælestis prouidentiam, cùm totum se eius voluntati ac dispositioni committit, quemadmodum se committebat ille, qui toto corde suo Deum confitebatur, & te, Christiane, monebat, *Facta super Dominum curam tuam, et ipse te enutriet : non dabit in æternum fluctuationem iusto.* Ad quem locum allūdens Petrus Apostolus, monet Christianos omnes : *Humiliamini sub potenti manu Dei, vt vos exaltet in tempore visitationis : omnem sollicitudinem proiicientes in eum, quoniam*

niam ipsi cura est de vobis. Non propter creationem solūm , sed etiam propter eius prouidentiam instar alterius Dauidis orat & adorat Deum Augustinus libro Soliloq. cap.32. Deum adora , & ora.

Ad Patrem lumen Creatorem oratio & adoratio cordis.

S. AVGVSTINVS.

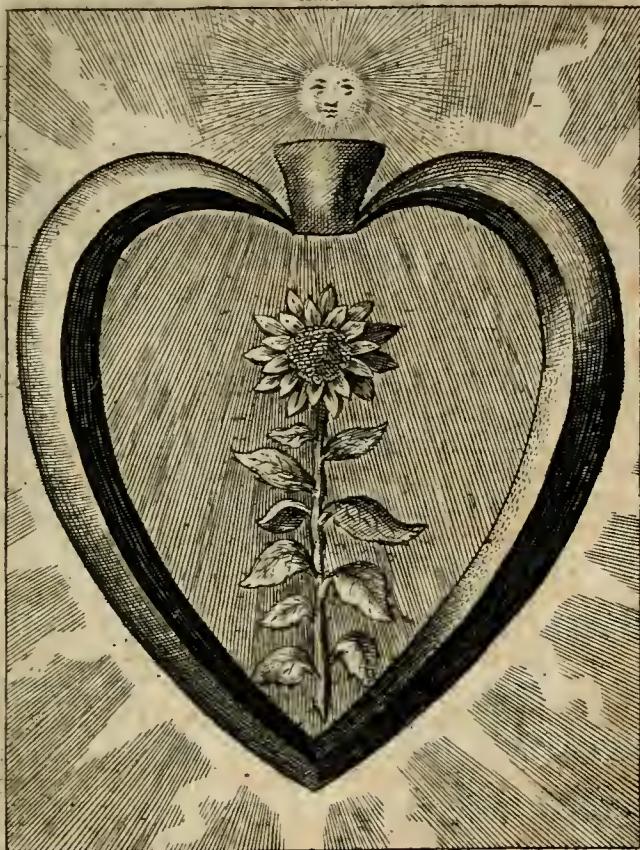
Impressio.

Cognoui te vnum Deum viuum, & verum Patrem,
& Filium, & Spiritum sanctum , trinum quidem
in personis , sed vnum in essentia , quem confiteor , adoro,
& glorifico toto corde meo , verum Deum, solum, sanctum,
immortalem, inuisibilem, incommutabilem , inaccessibilem,
vnum lumen , vnum solem , vnum panem , vnam vitam,
vnum bonum , vnum principium , vnum finem , vnum
creatorem cœli & terræ, per quem omnia viuunt, per quem
omnia subsistunt, per quem omnia gubernantur & viuifi-
cantur , quæ in cœlis sunt , & quæ in terris , & quæ sub
terra, præter quem non est Deus in cœlo & in terra. Con-
fitebor tibi in toto corde meo , confitebor tibi in directione
cordis, in eo quod didici iudicia iustitiae tuæ. Iustificationes
tuas custodiam : non me derelinquas usquequaque.

IMA-

IMAGO TERTIA.

Cor heliotropio & Sole signatum in cultum
fidei debitæ Creatori Patri lumen.

*Sanctificetur nomen tuum
Fide Cordis tē inquirentis.*

DAuid de corde suo signato fidei diuinæ vir-tute.

PSALM. CXVIII.

In toto corde meo exquisiri te.

Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo.

SSSS

C O N -

Explicatio
signaculi.

SONSONANT sibi cor Dauidicum atque heliotropium. Heliotropium semper quærit & semper inquirit Solem. Fides inquirere lumen Patrem docet; monet id-
Heb. 11.6. circò Paulus: *Credere oportet accendentem ad Deum, quia est, et inquirentibus se remunerat sit.* Audiendus hoc loco Augustinus in Enchiridio cap. 2. *Desideras breuiter aperiri atque in sermonem breuem colligi quonam modo colendus sit Deus.* Respondeo, fide, spe, et charitate. Colitur itaque Deus fide, spe, & charitate, & in primis colit ac reueretur Deum creatorem ac seruatorem suum. Dauid affectu fidei, cum ait: *In toto corde meo exquisui te.* Canit Dauid in cithara. & quidem cum D. Ambrosius Tract. de Prima interpellat. Dauid, citharam esse in anima testatus sit, addit: *Dulcis est sonus fidei, quæ annuntiatur, ut scriptum est, in uniuerso mundo. Hic sonus à nobis exeat ad Deum, sicut exiuit à Thessalonicensibus, ut etiam non canentes canamus, & bonorum concentu operum Dominum prædicemus.* Dulcis cordis sonus, cum mens instar floris solaris querit Deum. Heliotropium ita suum inquirit Solem, ut nihil in flore sit, quod non vergat & collimet in cælesti luminare. Nequidquam in corde Dauidis erat, quod non collimaret in Deum: *Benedic anima Domino, & omnia, quæ intra me sunt, nomini*

1. Thess. 1.
8.

2. 1. 102. 1

mini sancto eius. Heliotropium nouit se cum Sole oriente ostendere , cum occidente abscondere: nouit & fides modò esse in aperto ore , modò in occulto corde. Tunc in ore : *Credidi , propter quod locutus sum.* tunc in corde : *Audiam quid loquatur in me Dominus Deus.* Superadditur cordi Dauidis Sol, symbolum æterni luminum Patris : nam etsi fides ducatur & feratur in Patrem , Filium , & Spiritum sanctum , respicit in primis Patrem , credit , quia Deus testatur & dicit , proprium namque æterni Patris est dicere. Hinc sit, in primis adscriendum luminum Patri , quoties asseritur & repetitur in Oraculis Prophetarum , *Hæc dicit Dominus.*

Pater noster , qui es in cælis,

Matt.6,9.

Sanctificetur nomen tuum.

Fide cordis te inquirentis.

Digna vox Christiani , in cuius corde fides Catholicæ floret , illa Dauidica esto : *In toto corde meo exquisui te;* sicut & illa : *Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo.* item : *Exquisuit te facies mea , faciem tuam Domine requiram.* Dauid nos omnes similes volebat sibi , cùm diceret , *Laudamini in nomine sancto eius , lätetur cor quærentium Dominum.* *Quærite Dominum , et confirmamini :* querite faciem eius semper. Dum viuimus , peregrinamur à Domino , peregrinamur à

^{1. Cor. 13.} Sole , & faciem eius inquirimus. *Videmus nunc per*
^{12.} *speculum in ænigmate, tunc autem facie ad faciem.* Nati
 atque renati omnes ex aqua & Spiritu sancto , pro-
 les Ecclesiæ existimus , quarum statum conditio-
^{Psal. 23, 6.} nemque descriptsit ille , cùm dixit , *Hæc est generatio*
quærentium eum , quærentium faciem Dei Iacob. Hæc
 nobilis generatio , in cuius corde flos Solis , flos Ca-
 tholicæ fidei est quærentis sui Solis aspectum. Hunc
 indagabat Augustinus non in corde , sed extra cor-
 dis arcana , quærebat exterius Solem , quærebat
 Deum ; caligabat , & prorsus errabat. Habes faten-
 tem reuin in Soliloq. cap. 31. *Ego erravi sicut ouis quæ*
perierat , quærens te exterius , qui es interius. Et mul-
tum laboravi , quærens te extra me : et tu habitas in me ,
si ego desiderem te. Circuii vicos et plateas ciuitatis hu-
ius mundi quærens te , et non inueni , quia male quære-
bam. Video enim , lux mea Deus , qui illuminasti me , quia
male te per illos quærebam , quia tu es intus , et tamen
ipsi , ubi intraueris , nescierunt. Fides renuntiat sensi-
bus , renuntiauit & fidelis Augustinus , & lumine fi-
dei illustratus & mundatus inuenit , & interius vedit
per speculum in ænigmate suimum Deum , quem
tanto cum affectu inuestigabat. Habebat in corde
heliotropium , habebat fidem florenteum , qua præ-
ditus , cap. 12. Medit. coram Deo cordis sui & simul
Sole

Sole clamabat: *O summa Trinitas, virtus vna, & indiscreta maiestas, Deus noster, Deus omnipotens, confiteor tibi ego ultimus seruorum tuorum, & exiguum membrum Ecclesiæ tuæ, confiteor tibi, & honorifico te debito sacrificio laudis, pro scire & posse, quod mihi tantillo donare dignatus es.* Et quia exteriora mihi munera desunt quæ possim offerre, ea quæ in me sunt vota laudationis ex dono misericordiæ tuæ ecce libens atque ouans offero tibi de fide non ficta, & conscientia pura. Credo igitur te toto corde, Rex cæli & terræ Domine. Confiteor Patrem, Filium, & Spiritum sanctum. Christianus David fide Catholica ductus in Deum tendit, & contendit ad tres diuinæ personas, in primis tamen ad Patrem: *Credo in Deum Patrem omnipotentem, factorem cæli & terræ.* deinde: *Et in unum Dominum Jesum Christum, filium Dei unigenitum.* Et ex Patre natum ante omnia sæcula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. tandem: *In Spiritum sanctum Dominum, & uiificantem, qui ex Patre Filioque procedit: qui cum Patre & Filio simul adoratur & conglorificatur.* Quapropter Patrem luminum in primis adorans & orans idem Augustinus cap. 40. Meditat. ait.

Ad Patrem luminum Creatorem oratio
& adoratio cordis.

S. AVGVSTINVS.

Impressio.

Clementissime Pater & summe, qui omnium misere-
ris, non me patiaris à tua misericordia fieri alienum.
Et tu Domine Rex regum, qui inducias viuendi præstas,
corrigendi mihi deuotionem tribue. Excita in me mentem
quæ te requirat, te desideret, & te (qui es vbiique trinus
& unus) semper præ omnibus amet, te timeat, tuamque
voluntatem faciat. Præcipue ergo tè Domine sancte Pater
deprecor, qui es benedictus & gloriosus per omnia sœcu-
la, in toto corde meo exquisui te: ne repellas me à man-
datis tuis.

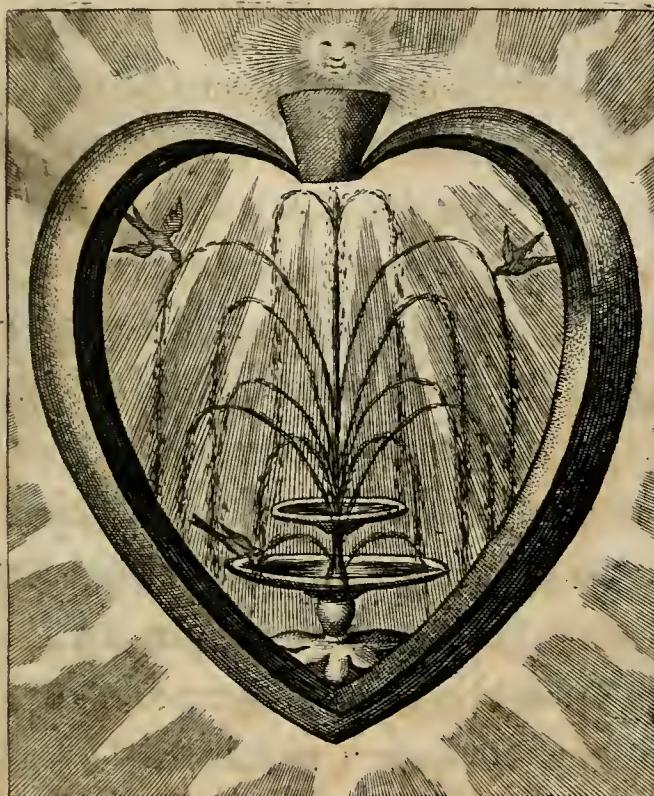
Psal. 118,
10.

IMA-

IMAGO QVARTA.

Cor Sole & fonte signatum in cultum spei
debitæ Creatori Patri luminum.

*Sanctificetur nomen tuum
Spe Cordis exultantis.*

DAuid de corde suo signato fonte diuinæ spei...
PSALM. IV.

*Signatum est super nos lumen vultus tui Domine, de-
disti lætitiam in corde meo.*

PSALM.

PSALM. XII.

Exultabit cor meum in salutari tuo.

PSALM. XV.

Prouidebam Dominum in conspectu meo semper : quoniam à dextris est mihi , ne commouear. Propter hoc lætatum est cor meum.

PSALM. LXXXIII.

Cor meum, & caro mea exultauerunt in Deum viuum.

PSALM. CXVIII.

Exultatio cordis mei.

*Explicatio
signaculi*

CCCE Dauid abundat atque redundat gaudio , exilit præ lætitia & exultatione instar fontis scaturientis , & sursum se efferentis , & attollentis . Nec aliunde quam ex Deo tanta gaudiorum & exultationum copia promanat . Videns se creatum ad similitudinem & imaginem Dei , summopere lætatur , ac dicit : *Signatum est super nos lumen vultus tui Domine , dedisti lætitiam in corde meo.* Videns se non creatum solùm , sed etiam seruatum à Deo , gaudet , & ait : *Exultabit cor meum in salutari tuo , in salute scilicet animæ , de qua mihi prouidisti.* Agnoscebat in se fidem , cuius lumine vsus ille Deum pro se stare deprehendebat , & totus lætus canebat : *Prouidebam Dominum in conspectu meo semper , quoniam à dextris est mihi ne commouear.*

mouear. Post hæc totus exultans ait: *Cor meum & caro mea exultaerunt in Deum vivum.* Dauid, quemadmodum in Scholiis notat Basilius, cùm hæc proferret, cælesti spe immortalitatis futuræ excitatus, exultabat intus, & exteriùs etiam præ gaudio saltabat. Consonat sibi, cùm ait: *Quia in eo lætabitur cor nostrum, & in nomine sancto eius sperauimus.* Causa magnæ lætitiae spes est, qua se solabatur Iob, cùm miris modis torqueretur & afflictaretur, inter suimrias angustias dicebat: *Reposita est hæc spes mea in sinu meo.* *Iob 19, 27.* Habebat in corde spem; habebat & fontem, quo, vehementer accensus ardoribus tribulationum, animam suam refrigerabat; ac pariter recreabat. Hac eadem virtute mirum in modum recreatus Rex promulgat: *Cor meum & caro mea exultaerunt in Deum vivum.* & rursus: *Hereditate acquisiui testimonia tua in æternum, quia exultatio cordis mei sunt.* Firma & certa futuræ hereditatis instrumenta habebat apud se Dauid, in quibus cælestis regni spes continebatur, & de sua expectatione omnino certus, corde & animo exiliebat. Hæc cordis exultatio Dauidici, hic fons *Ioan. 4, 54.* aquæ salientis in vitam æternam mundatis corde promissam. Apparet in culmine cordis Sol, Patrem luminum indicans & insinuans, à quo hereditas expectatur & postulatur, *Pater noster, qui es in celis;* *Matt. 6, 9.*

Tttt

san-

sanctificetur nomen tuum, adueniat regnum tuum. Cultus huius spei, sicut & fidei, tribus debetur personis: datur in primis Patri, cuius hereditas vita æterna est.

Matt.6,9.

*Pater noster, qui es in cælis,
Sanctificetur nomen tuum.
Spe cordis exultantis.*

*Applica-
tio.*

Lætetur ergo Christianus memor sanctæ illius imaginis, quam diuinitus sibi impressam accepit in Psal.4,7. creatione: dicat Creatori suo: *Signatum est super nos lumen vultus tui Domine, dedisti lætitiam in corde meo.* Gaudeat memor restitutæ suæ salutis, dicatque Ser-Psal.12,7. uatori: *Exultabit cor meum in salutari tuo.* Considereret diuinum suæ incolumitatis auctorem, totusque læ-Psal.15,8. tus & alacer erumpat in voce in illam: *Proutidebam Dominum in conspectu meo semper, quoniam à dextris est mihi, ne commouear. Propter hoc lætatum est cor meum.* Abundet & redundet animus summo gaudio, quo Psal.83,3. totus repletus Dauid, *Cor meum, inquit, & caro mea exultaerunt in Deum vivum.* Plenus bona spe pater-Psal.118,111. næ hereditatis adoptatus filius, dicat: *Hereditate acquisiui testimonia tua in æternum, quia exultatio cor- Rom.12,12. dis mei sunt.* Non solùm spe gaudentes Christianos Rom.15,3 vult esse Paulus, sed repletos etiam gaudio: *Deus autem spei replete vos omni gaudio, & pace in credendo,*

cum

ut abundetis in spe & virtute Spiritus sancti. Repletus alacritate, exultans & exiliens Augustinus libro de Spiritu & anima cap. 14. Ab hoc mundo, inquit, revertentes ad Deum, quasi ab imo sursum ascenderes, per nosmetipos transire debemus. Ascendere enim ad Deum, est intrare ad semetipsum; & non solum ad se intrare, sed ineffabili quodam modo in imis seipsum transire. Qui enim interius intrans, & intrinsecus penetrans seipsum transscendit, ad Deum transscendit. Ab huius ergo mundi distractionibus cor nostrum colligamus, ad interna gaudia reuocemus. Tunc reuocamus, cum pro Deo viuo & vita simul æterna suspiramus. Nihil enim præstantius, subiungit Augustinus, ad beatam vitam videtur, quam velut clausis carnalibus sensibus extra carnem mundumque effectum quempiam intra seipsum conuerti, alienumque effectum à mortalium cupiditatibus sibi soli & Deo loqui. Deo & sibi loquitur, qui latus & hilaris in Deo totus exultat, & instar salientis fontis sursum cogitationes & simul concupiscentias iaculaatur. Deo & sibi loquitur in hanc formam Augustinus cap. 35. Meditat.

Ad Patrem luminum Creatorem oratio
& adoratio cordis.

S. AVGVSTINVS.

impressio. **D**escendat, Domine, descendat, precor, descendat in cor meum odor tui suauissimus, ingrediatur amor tui mellifluus. Veniat mihi tui saporis mira & inenarrabilis fragrantia, quæ sempiternas in me suscitet concupiscentias, & ex corde meo producat venas salientis aquæ in vitam æternam. Hereditate acquisiui testimonia tua, quia exultatio cordis mei sunt.

Psal. 118. III.

IMA-

IMAGO QVINTA.

Cor Sole & tabula legis signatum in cultum
charitatis debitæ Creatori Patri lumenum.

Sanctificetur nomen tuum.
Charitate tabulis Cordis inscripta.

DAuid de corde suo signato lege diuinæ chari-
tatis.

PSALM. XXXIX.

In capite libri scriptum est de me, ut facerem volun-

T III 3

ta-

tatem tuam; Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei.

PSALM. CXVIII.

Da mihi intellectum, & scrutabor legem tuam; & custodiam illam in toto corde meo.

Explicatio
signaculi.

ERMINET, inquit Deus, terra, & statim omni surgente germine, terra completa est. Et homini dicitur, Dilige Dominum Deum tuum, & non est charitas Dei omnium infusa visceribus. Hæc Ambrosius lib. 3. Hexaëm. cap. 17. Charitas hæc infusa est visceribus eius, qui coluit haec tenus fide & spe conditorem suum, ut eidem Creatori debitum præbeat suæ charitatis obsequium, non tam ore quam corde fatetur. In capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam; Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei. Rursus, *Da mihi intellectum, & scrutabor legem tuam, & custodiam illam in toto corde meo.* Cor Dauidicum legem charitatis diuinæ ea ratione seruat, qua promulgata est. *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & cùm in tabula cordis legem scriptam & inscriptam afferat, implet quod Deus petit ac præcipit semel & iterum cap. 3. & 7. Proverbiorum. Fili mi, inquit Prover. 3, 1. ne obliuiscaris legis meæ, & præcepta mea cor tuum custodiat. Longitudinem enim dierum,*

&

& annos vitæ, & pacem apponent tibi. Misericordia &
 veritas te non deserant: circumda eas gutturi tuo, &
 describe in tabulis cordis tui. Ne quis ambigat acci-
 piendum esse de lege, adhuc clarius cap. 7, 1. 2. 3. Fi-
 li, inquit, serua legem meam, scribe illam in tabulis cor-
 dis tui. Lex charitatis & dilectionis, quæ mandata
 litteris est in corde Dauidis, & in eo religiosè cu-
 stodita, satis ostendit, quām cordi esset Dauidi
 suum colere & diligere Creatorem. Cūm ait, Deus
 meus volui, & legem tuam in medio cordis mei, teste &
 auctore Basilio, ex eorum metaphora dixit, qui amicè
 erga quosdam sunt affecti, ita ut quem diligunt, intrò in
 ipsum pectus includere cupiant. Cūm ait de lege amo-
 ris diuini, Custodiam illam in toto corde meo, ostendit
 suminæ sibi curæ esse, charitatem debitam Creato-
 ri retinere & conseruare. Hæc viri iustificati con-
 ditio est, quam Psalm. 36, 30. describit ipse Dauid:
Os iusti meditabitur sapientiam, & lingua eius loquetur iudicium. Lex Dei eius in corde ipsius. Verùm enim ve-
 rò cùm religiosus cultus dilectionis sanctissimæ Tri-
 nitati impendendus sit iure humanæ creationis, in
 primis impenditur Patri, de quo Moyses: Numquid ^{Deut. 32, 6}
 non ipse est pater tuus, qui possedit te, & fecit te) crea-
 uit te? Omnipotens Pater est, quem in primis velu-
 ti creatorem suum amoris cultu prosequitur Dauid,
 &

& idcirco supereminent in corde Sol, Patris lumen proprium & clarum insigne.

Pater noster, qui es in celis,

Sanctificetur nomen tuum.

Charitate tabulis cordis inscripta.

Applica-
tio.

Benè satis Sermone 2. in capite ieunij Bernardus monet: *Conuertatur cor tuum, conuertatur amor tuus;* vt nihil omnino diligas, nisi ipsum (Creatorem scilicet) aut certè propter ipsum. Moneris ergo, Christiane, vt conueritaris ad cor, & dilectionem custodias Creatoris, vt similis euadas Dauidi: moneris à creaturam vniuersitate rerum, quas claudit & continet vniuersum. Testatur hoc Iustinianus de Casto connubio cap. 13. *Ipsa creaturarum numerositas, quantum sit Deus diligendus, clamat. Clamat cælum voce sua, clamant cælorum ornamenta, clamat terra, & cuncta quæ in ea sunt, vt diligatur Deus.* Diligatur, inquam, Deus ad beatitudinem animæ, non humana, non terrena, non villa cœlestis creatura, quemadmodum Homil. 2. in 1. Canonicam Ioannis annotat Augustinus: *Non prohibet Deus amare creaturam, sed non diligere ad beatitudinem: sed ad hoc probare & laudare, vt ames Creatorem. Quemadmodum si sponsus ficeret sponsæ suæ annulum, non vt amaret aurum pro viro, & annulum pro sposo, & faciem eius nollet videre, sed vt magis amaretur*

amaretur ab ea. Sic Deus dedit omnia ista ut amares eum,
 quia plus est quod tibi vult dare, quia tribuit seipsum.
 Deum igitur Creatorem, non annulum, Christia-
 ne, cole: hæc lex charitatis est, quam in tabulis
 cordis scriptam esse Deus cupit, Deus petit. Fili ser-^{Prou.7,3.}
 ua legem meam, & scribe eam in tabulis cordis tui. Ser-
 uabatur olim in Arca testamenti lex diuina, sed
 melius custoditur in corde, dicente Dauide, Custo-^{Psal.118,1.}
 diam illam in toto corde meo. Accedit Augustinus in^{34.}
 Psalm.63. O homo, cor tuum sit potius arca Dei. ibi lex,
 Diliges Dominum Deum ex toto corde tuo, ibi manna,^{Deut.6,5.}
 ibi deliciæ, quibus delibutus animus, asseret cum
 Augustino lib.de Spirit. & anim. cap.14. Hæc est vi-
 ta cordis nostri cùm Deum suum contemplatur, & ipse sua
 contemplatione suauiter reficitur. Et dulce est illi, semper
 ad desiderandum, quod adamandum & laudandum sem-
 per est suave. Hæc voluptas & suauitas amatoris, qui
 corde suo contemplatus Deum, & in eius dulcissi-
 mum raptus amorem aiebat, Lætabor. exultabo in
 te, hoc est, Quòd talem habeo Dominum, id mihi vo-
 luptati est, in hoc exulto. Quòd si quis voluptatem hanc
 veram, sicut illa cognoscenda est, cognouerit, aliam vo-
 luptatem minimè sentiet. Haec tenus in Scholiis Basilius.
 Augustinus verò, qui Deum trinum & vnum, fide,
 spe & charitate colendum censuit, exemplo nobis

præluxit cap. 31. Meditat. & appositè concludit, orat & adorat sacrosanctæ Triados numen, eius illustratus lumine, eius delibutus amore.

Ad Patrem luminum Creatorem oratio & adoratio cordis.

S. AVGVSTINVS.

Impressio. **I**Nuocat te Domine fides mea, quam dedisti mihi, propter bonitatem tuam ad saluationem mei. Fidelis enim anima ex fide viuit, tenet in spe, quod videbit in te. Inuocat te Deus meus casta conscientia mea, et suavis amor fidei meæ, quam, excussis ignorantiae tenebris, ad veritatis intelligentiam perduxisti, et quam à stulti sæculi amaritudine eruisti, atque, adhibita tuæ dulcedinis charitate, iucundam mihi et mellifluam reddidisti. Inuocat te, Trinitas beata, vox clara, et sincerus amor fidei meæ, quam ab ipsis enutritus incunabulis illuminasti semper per illustrationem gratiæ tuæ, quam adaugens confirmasti in me per documenta matris Ecclesiæ. Da mihi intellectum, et scrutabor legem tuam, et custodiam illam in toto corde meo.

Psal. 118,
34.

Ad

Ad eumdem Creatorem idem Augustinus
cap.3. Meditat.

HVc usque, omnipotens Deus, cordis mei inspecto^r
& scrutato^r, confessus sum omnipotentiam maiestatis tuæ, & maiestatem omnipotentia^c tuæ; nunc qualiter humano generi subuenire dignatus es in fine sæculorum, sicut in corde credo ad iustitiam, ita ore unum te confiteor ad salutem.

Appareant imagines cordis Dauidici colentis sa-
cratum & consecratum Redemptorem.

Appareant animæ redemptæ, atque refectæ my-
steria.

Attende in corde tuo * signaculum similitudinis Dei.

Eccl. 16,

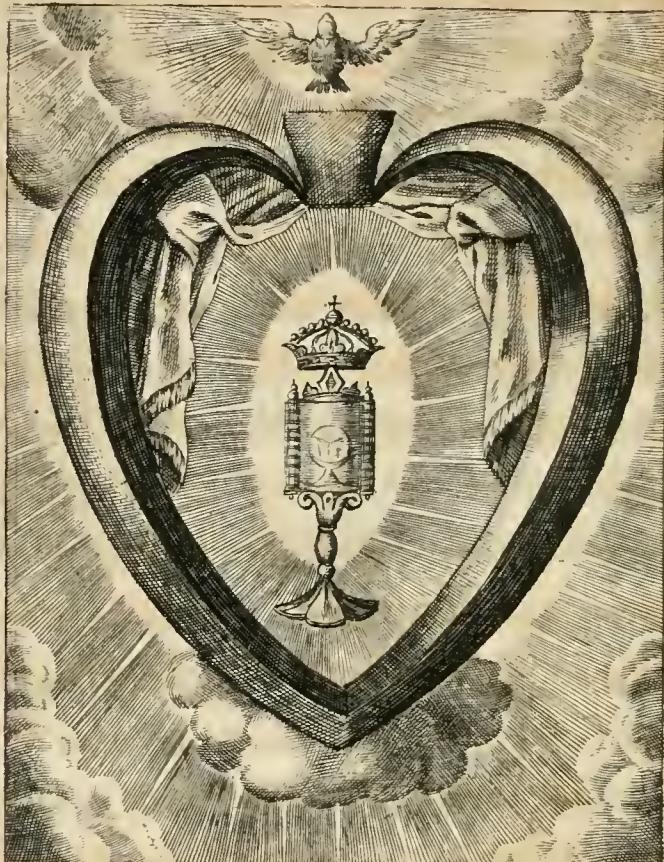
25.

*Ezecc. 28,

12.

IMAGO SEXTA.

Cor signatum noui Dauidis redempti , & refecti secundùm cor Dei Redemptoris.

*Deus cordis mei,
ô sacrum conuiuum!*

DAuid de corde suo signato sacro pane , qui de cælo descendit.

PSALM. LXXII.

Quid mihi est in cælo ? & à te quid volui super terram?

Defecit

*Defecit caro mea, & cor meum: Deus cordis mei, &
pars mea Deus in eternum.*

PSALM. XLIV.

Eructauit cor meum verbum bonum.

 NON solum Rex Dauid Deum cordis sui Explicatio
signaculi. voluit esse creatorem, sed etiam Dei Agnum Redemptorem cordis sui coluit Deum: unde & consequenter ait, *Eructauit cor meum verbum bonum.* Hoc Verbum Agnus diuinus est. Cum verò scriptum sit, *Ne-
mo bonus nisi solus Deus,* nisi Verbum esset Deus, bonum non esset verbum. Bonus Agnus, bonum Verbum, bonus Deus, bonus cibus, quem eructat ex corde suo Dauid, de quo in Scholiis Basilius: *Talia eructauit, qualia sunt quibus pavit.* Non cibum autem, nec potum, sed mensæ suæ cognata, nempe Verbum bonum de vnguento: vnguento nimirum diuinitatis, quo delibutum ibidem describit CHRISTVM: *Spe-
Psal. 44,3.
ciosus forma præ filiis hominum, diffusa est gratia in labiis
tuis: propterea vnxit te Deus Deus tuus oleo latitiae præ
consortibus tuis.* Hunc ita speciosum Agnum è corde suo effundebat & profundebat Dauid, cum diceret, *Speciosus forma præ filiis hominum.* de quo in Psal. 44. Augustinus: *Pulcher, natus infans Verbum, quia &
cum esset infans Verbum, cum sugeret, cum manibus por-*

taretur, cæli locuti sunt, Angeli laudes dixerunt, Magos stella direxit, adoratus est in præsepi, cibaria mansuetorum. Hæc eructabat cibaria, cùm cantaret, Eructauit cor meum verbum bonum. Präuiderat Dauid in ciuitatem Bethleem Agnum & panem pariter de cælo mittendum: & cùm cordis sui palato mysterium redemptionis in utroque prægustasset, talia eructauit, qualia cibaria fuerunt, quibus cor suum pauit ac recreauit. Hoc mysterium redemptionis & sacro-sanctæ Eucharistiaæ, quæ simul in corde apparent. Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi, ecce panis Angelorum, qui cor hominis confirmat.

Psal. 72,

26.

*Deus cordis mei,**O sacrum conuiuum!**Applicatio signaculi.*
Psal. 72,

26.

Luc. 1, 47.

Exclama cum Ecclesia, & cum Dauide reclama,
Quid mihi est in cælo, & à te quid volui super terram?
Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum. Verè Deus cordis est, qui delapsus è cælestis Patris sede, requieuit in tabernaculo sacro cordis Mariani, & cùm ibi requiesceret, cecinit illa, *Magnificat anima mea Dominum, Et exultauit spiritus meus in Deo salutari meo.* Quæ conceperat verbo Filium, eructabat verbum bonum, quod splendet in Eucharistia, sicut recognoscit Iustinianus de Triumphali agone CHRISTI cap. 4. *Ut Verbum se sapientiam, bonitatem,*

&

Et Deum misericordiarum esse ostenderet, in ultimo cœnæ conuiuio escam dedit. Benè infert: *Verbum non potest errare, cum sit sapientia; neque fallere, cum sit bonitas; neque contemnere, cum sit misericordia.* Benè notat & aduertit: *Vidésne, unde mirando gaudere debeas? unde fides germinat? unde fidei nutrimento pascaris.* Concludit & benè satis: *Cuius ista meditantis non ebulliat cor? viscera moueantur? inflammetur corporis organum, & totius animæ non reuiuiscat virtus?* Cor feruidum, cor splendidum sacræ Eucharistiae sacrarium, & sanctuarium. Crede Ecclesiastico cap. 30, 27. *Splendidum cor, & bonum in epulis est: epulæ enim illius diligenter sunt.* Quidni bonum & splendidum sit, quod splendor & Verbum Patris inhabitat? O Verbum, exclaimat Augustinus cap. 3. Meditat. per quod facta sunt omnia, & sine quo factum est nihil! *Verbum, quod est ante omnia, & ante quod nihil.* Verbum creans omnia, sine quo omnia nihil. Verbum regens omnia, sine quo nihil sunt omnia. Verbum quod dixisti in principio, Fiat ^{Gen. 1, 3.} lux, & facta est lux. Dic etiam mihi, Fiat lux, & facta sit lux, & videam lumen. Videam lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, cuius diuinitas posuit latibulum suum carnem, caro vero sanctam & immaculatam post consecrationem Hostiam; & cum idem sit Verbum incarnatum & consecratum, tam

Agnus

Agnus quām Eucharistia in spīitu & veritate cul-
tu latrīæ debet coli & adorari. Hinc Augustinus in
Psalm. 98. *Suscepit de terra terram, quia caro de terra*
est, & de carne MARIAE carnem accepit. Et quia in
ipsa carne hīc ambulauit, et ipsam carnem nobis man-
ducandam ad salutem dedit: nemo autem illam carnem
manducat, nisi priūs adorauerit. Hinc in Rhythmo
sanctus Thomas:

Adoro te deuotè latens deitas,
Quæ sub his figuris verè latitas,
Tibi se cor meum totum subiicit,
Quia te contemplans totum deficit.

Hinc Concilium Tridentinum sess. 13. cap. 5. Nullus
itaque dubitandi locus relinquitur, quin omnes CHRISTI
fideles, pro more in Catholica Ecclesia semper recepto, la-
trīæ cultum, qui vero Deo debetur, huic sanctissimo Sa-
cramento in veneratione exhibeant. Neque enim minus
est adorandum, quod fuerit à CHRISTO Domino, ut
sumatur, institutum. Nam illum eumdem Deum præsen-
tem in eo adesse credimus, quem Pater æternus introdu-

Psal. 103, 4 cens in orbem terrarum dicit, Et adorent eum omnes An-

Matt. 2, 2. geli Dei; quem Magi procedentes adorauerunt, quem de-
Matt. 18, 17. nique in Galilæa ab Apostolis adoratum Scriptura testatur.

Sic ora, sic adora cum Augustino Soliloq. cap. 4.

Ad Redemptorem Agnum oratio
& adoratio cordis.

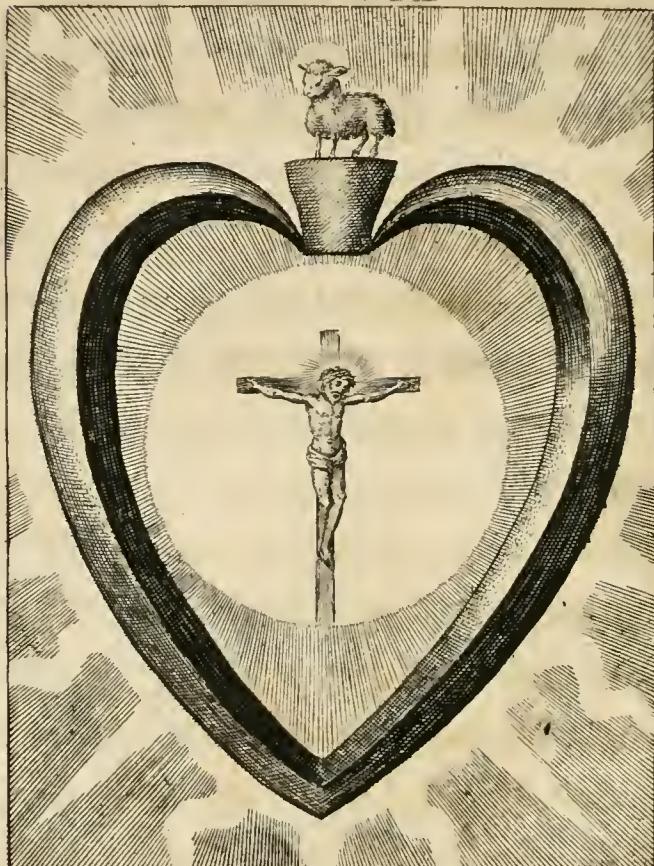
S. AVGVSTINVS.

O Domine Verbum! ô Deus Verbum, dirige pedes Impressio.
meos in viam pacis, per quam ingrediar in locum
tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei, in voce
exultationis & confessionis. Sonus epulantis, ô sacrum
conuiuium! Eructauit cor meum verbum bonum. *Quid Psal. 44,2.*
mihi est in cælo, *et à te quid volui super terram?* Defe-*Psal. 72,*
cit caro mea, *et cor meum:* Deus cordis mei, & pars mea
Deus in æternum.

IMAGO SEPTIMA.

Cor signatum Agno & Hostia in cultum
Christi Redemptoris.

*Agnus pascue deputatur;
Corde Christus sumitur.*

DAuid de corde suo signato Agno crucifxo.
PSALM. LVI. & CVII.

Paratum cor meum Deus, paratum cor meum.

NOVIT

Novit Dauid eam esse conditionem maximi Dei, ut seruos suos, Angelos etiam ipsos, paratos & accinctos velit. Ea propter præcincti spiritus ad omne Dei obsequium describuntur, seruisque suis mandat & commendat CHRISTVS: *Sint lumbi vestri præcincti,* Luc. 12, 35. *& lucernæ ardentes in manibus vestris.* Bonus Dei famulus Dauid, cui dixerat Deus: *Disposui testamen-
tum electis meis, iuraui Dauid seruo meo, usque in æter-
num preparabo semen tuum.* Præparauit Deus semen, vnde Agnus in corpore formaretur. Et ut tanto beneficio responderet Dauid, præparatus & ipse diuinis præordinationibus clamat, *Paratum cor meum Deus, paratum cor meum.* Nouerat Dauid ventruin aliquando Agnum, ut redimeret genus humanum, quem vt reciperet hospitem, non domum, non aulam, sed cor suum regaliter offerebat: & vt ostenderet quām sibi gratum esset hospitium cordis offerre & deferre CHRISTO, non tantū semel, sed sæpè ratam habens oblationem inculcat, *Paratum cor meum Deus, paratum cor meum.* Bonus debitor, qui paratam habet pecuniam, ut soluat creditori suo, & Dauid boni debitoris instar, habet in promptu corpus, ut debitum reddat non solum Deo Creatori, sed etiam Redemptori rependat. Facit ad hoc quod

ait Augustinus Psalm. 68. *O homo cor tuum sit potius arca Dei, vbi habitant diuitiae Dei : vbi sit nummus Dei mens tua, habens imaginem Imperatoris tui.* Soluitur Regi in pecunia, quam ornat effigies Regia, & Deo penditur quod debetur, mente scilicet & corde, vbi expressa eius imago resplendet. dicitque propterea in Contemplationibus cap. 12. Idiota : *Diligi debes, Domine, ex toto corde, ratione & creationis & recreationis. Quia enim hominem fecisti, debet seipsum amori tuo. Et tanto magis se debet amori tuo quam sibi ipsi, quanto tu maior es ipso pro quo te ipsum dedisti.* Dedit se Agnus in carne, & in altari se dedit ore & corde puro sumendum.

Agnus paschæ deputatur.

Corde & ore Christus sumitur.

Applica-
tio
1. Cor. 11.
28. Sciat Christianus Dauid, Agnum Dei parato si-
bi corde esse capiendum, cum dicat Apostolus : *Pro-
bet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat.* Acce-
dat Concilium Tridentinum sess. 13. cap. 7. Si non de-
cet ad sacras vllas functiones quempiam accedere, nisi san-
ctè. Certè, quò magis sanctitas & diuinitas cœlestis huius
Sacramenti viro Christiano comperta est, eò diligentius ca-
uere ille debet, ne absque magna reuerentia & sanctitate
ad id percipiendum accedat, præsertim cum illa plena for-
1. Cor. 11.
29. midinis verba apud Apostolum legamus : *Qui manducat*

& babit indignè, iudicium sibi manducat & babit, non
 diiudicans corpus Domini. Quare communicare volenti re-
 uocandum est in memoriam eius præceptum, Probet seip-
 sum homo. Probat seipsum, qui parat cor suum dili-
 genter, ut reuerenter ac sanctè suscipiat in se Re-
 demptorem suum, & dicat iam aduentanti: Para-
 tum cor meum Deus, paratum cor meum, in quod ex-
 ceptus hospitium stes promissò tuo Euangelico: Qui Ioan.6,57.
 manducat meam Carnem, & babit meum Sanguinem, in
 me manet, & ego in illo. Ecce manet in corde Agnus
 qui suinitur in Eucharistia, & in eius susceptione
 benè monet Iustinianus cap.19. Monast. perfect. *Quis*
 non corde prostrato, totis medullis veneretur tantæ præ-
 sentiam maiestatis? cuius ferreum pectus, vel adamantina
 mens non liquecat præ deuotione, cum Deum sibi, & se
 Deo senserit corporaliter vnitum? Tantæ vniōnis my-
 sticæ, & Sacramentalis æstimator ipse, inquit: *Talia*
 sunt munera tua, ô Domine I E S V, taliaque amoris encæ-
 nia, quæ amicis tuis deuotis & dilectis per hoc sacrosan-
 ctum mysterium conferre dignaris, ut omnem transeuntis
 vitæ superent delectationem. Per illud namque venerabile
 mysterium tradis te ipsum fidelibus tuis, quatenus discant
 ex ipsis suauitate amare te, tenere te, cognoscere te, lau-
 dare te. Aperi igitur, ô melliflue amor; aperi, inquam, ô
 diuina bonitas, interiores fidelium oculos, ut formatæ fidei

irradiati lumine, videantur videre te. Dilata etiam Domine affectum ad suscipiendum te. Affectus cordis dilatatur & ampliatur, cum renuntiat creaturis, & ad CHRISTVM passum reducitur. vnde Sapienter Idiotica cap.12. Contemplat. orat: *Sic animus meus stringatur in amore tuo, ut carnis deuitet vitia, fugiat illecebras, desideria maligna extirpet, & in te assidue recreetur, atque in tuo dulcissimo amore pascatur.* Pastus & omnino recreatus Augustinus erat, cum totus Dauidicus redditus, cor suum offerens Redemptori in sacra sua Comunione oraret, & Dei Agnum adoraret cap.12. Manual.

Ad Redemptorem Agnum oratio & adoratio cordis.

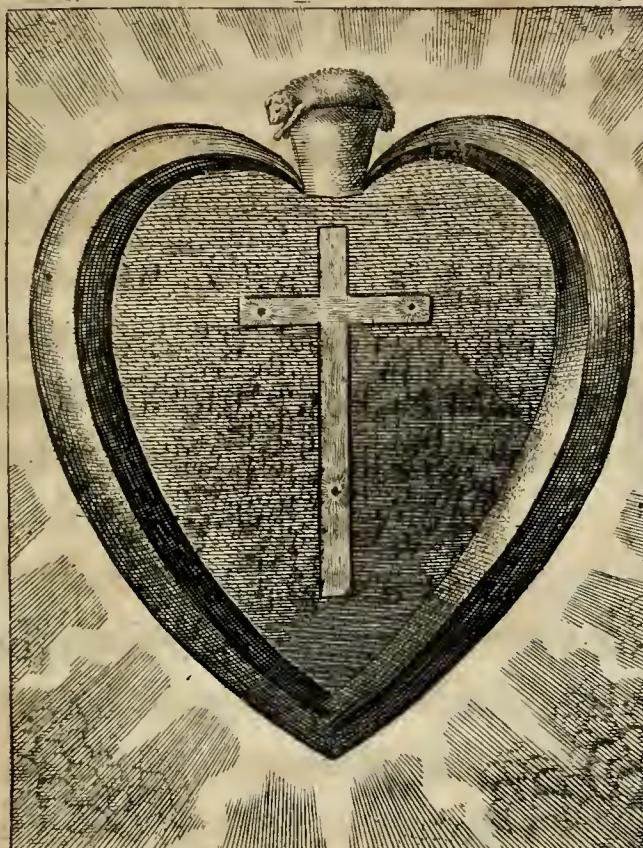
S. AVGVSTINVS.

Impressio. **O** Dulcedo amoris, & amor dulcedinis! comedat te venter meus, & nectare tui amoris repleantur viscera mea, & eructet mens mea verbum bonum, charitas Deus meus, mel dulce, lac niueum, cibus & gaudium, fac me crescere in te, ut sano palato possis manducari a me. Tu es vita mea, qua viuo; spes, cui inhæreo; gloria, quam Psal. 56,8. adipisci desidero. Tu mihi cor tene. Paratum cor meum Deus, paratum cor meum.

IMA-

I M A G O   O C T A V A.

Cor signatum Cruce & Agno in cultum
Passionis Redemptoris.

*Corde colitur et recolitur
Memoria Passionis eius.*

DAuid de corde suo signato Cruce sacræ Pas-
sionis.

PSALM. XII.

*Quamdiu ponam consilia in anima mea, dolorem in cor-
de meo per diem?*

PSALM.

PSALM. XXIV.

Tribulationes cordis mei multiplicatæ sunt : de necessitatibus meis erue me.

PSALM. XXXVII.

*Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea,
& lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum.*

PSALM. LX.

Dum anxiaretur cor meum, in petra exaltasti me.

PSALM. LXVIII.

Improperium expectauit cor meum, & miseriam.

*Explicatio
signaculi.*

 AGNVS vel ab ipsa mundi origine immolabatur in cordibus virorum Sanc-torum, potissimum in corde Dauidico, quod vmbra-tile simulacrum CHRISTI patientis erat ; & iam in eo mysterium sanctæ crucis apparebat, quemadmodum in imagine cernitur. Cum diceret, *Quandiu ponam consilia in anima mea, dolorem in corde meo per diem?* dolebat in corde Agnus. Cum assereret, *Tribulationes cordis mei multiplicatæ sunt*, tribulabatur in corde Dauidis Agnus. Cum clamaret, *Cor meum conturbatum est*, & hoc ipsum repeteret Psalm. 108. Agnus cœlestis Patris in corde Dauidico turbabatur, & idem ipse angebatur, dum adderet, *Dum anxiaretur cor meum, in petra exaltasti me.* Exaltasti me in petra, cum absolu-

luta crucis & mortis sacræ passione, è sepulchro resurrexi, & super lapidem monumenti victor de morte, triumphator de peccato steti. Exaltasti me in petra mellis dulcissimi atque suauissimi, quod latet in Eucharistia. Hæc petra sacramentalis ac mystica, cuius ipse Dauid meminit: *Cibauit illos ex Psal. 80, adipe frumenti, & de petra melle saturauit eos.* Cùm¹⁷ ergo CHRISTVS Patrem conueniens diceret in corde Dauidis, *Dum anxiaretur cor meum, in petra exaltasti me,* vnam & alteram petram, sepulchralem & sacramentalem, videbatur certè respicere. vnde & in Scholiis Basilius: *Oro autem, ut refocillatione quæ à te sit potiar: lugens enim, & propter urgentes calamitates lamentans, auxilio sum potitus, & hostibus superior effectus.* Habuit vtrumque CHRISTVS à Patre, victoriam de hostibus in sancta resurrectione, mysticam verò refocillationem in sacrosancta Eucharistia, quæ viua memoria est sacræ suæ passionis. Hæc agitur, colitur, & recolitur in corde Christiani Dauidis, exclamantis post acceptam Communionem:

O sacrum conuiuum, in quo CHRISTVS sumitur, recolitur in corde memoria passionis eius.

Recolitur memoria dolorum & tribulationum, recordatio turbationum & angustiarum, quas in cruce sua passus est Agnus Patris. Legalis agnus affa-

Y y y y tus,

tus, per dolores, tribulationes, angustias & angores transibat, prius quam ab Hebræo populo ederetur. Typus ille CHRISTI patientis erat, de quo Iustinianus Serm. de Eucharist. *Agnus iste anniculus absque ulla contagione delicti, CHRISTVS est Dominus.* Hic accerrimo passionis igne in crucis stipite assatus fuit. Hunc per iugem meditationem ac dilectionem habeto in corde. Benè & satis appositi monet Daimascenus lib. 4. de Fide Orthodoxa: *Accedamus desiderio ardenti, manus in crucis modum formantes: Crucifixi corpus suscipiamus, & apponentes oculos, & labia, & frontem, diuinum carbonem concipiamus, ut ignis in nobis desiderij ex eo carbone ignitio ne comburat peccata nostra, & illuminet corda nostra.* Sic corde illustratus, sic illuminatus erat D. Chrysostomus, dum recolcret venerabile mysterium crucis in Eucharistia, & recolendum doceret ac moneret Homil. 24. in Epist. 1. ad Corinth. *Cum honore & munditia omni ad Deum accedamus. & quando id propositum videris, dic tecum: Hoc corpus affixum, verberatum, morte vietum non est. Hoc corpus Sol crucifixum videns, radios auertit. Propter hoc & velum templi scissum est, & petræ & terra vniuersa tremuit. Hoc idem corpus cruentatum, lancea vulneratum, fontes sanguinis & aquæ vniuerso orbi salutares scaturiuit. Hæc passionis ac crucis communicatio mystica refocillatio est, cuius cupidus*

dus dicebat ex ore Regis Basilius , & simul orabat Deum ; *Oro ut refocillatione , quæ à te sit , potiar.* Potitus quidem pro voto est : *Sacramentum namque hoc , ut ait Iustinianus cap. 19. Monast. perfect. tamquam cellarium quoddam omnium aromatum in se continens pretiositatem & virtutem.* In ipsum qui ingrediuntur , refocillantur ab omni defatigatione , nec deficiunt , donec præsentis vitæ terminus finiatur. Subiungit : *Quis non excitetur ad mentis deuotionem , cùm diligenter consideret , tam ineffabilem diuinæ dignationis charitatem sic inclinari ad se ?* Excitatus ad cordis & mentis deuotionem orabat , & simul adorabat Augustinus cap. 11. Manual.

Ad Redemptorem Agnum oratio & adoratio cordis.

S. AVGVSTINV.S.

Pvlcherrime Iesu Christe , rogo te per illam sacratissimam effusionem pretiosi Sanguinis tui , quo redempti sumus , da mihi cordis contritionem & lacrymarum fontem , præcipue dum preces & orationes tibi offero. Dum sacris altaribus licet indignus assisto , cupiens tibi offerre il lud mirabile & cælestè sacrificium , quod tu Domine Deus meus , Sacerdos immaculate , instituisti , & offerre præcepisti in commemorationem tuæ charitatis , mortis scilicet & passionis pro salute nostra , pro quotidiana nostræ fragilitate

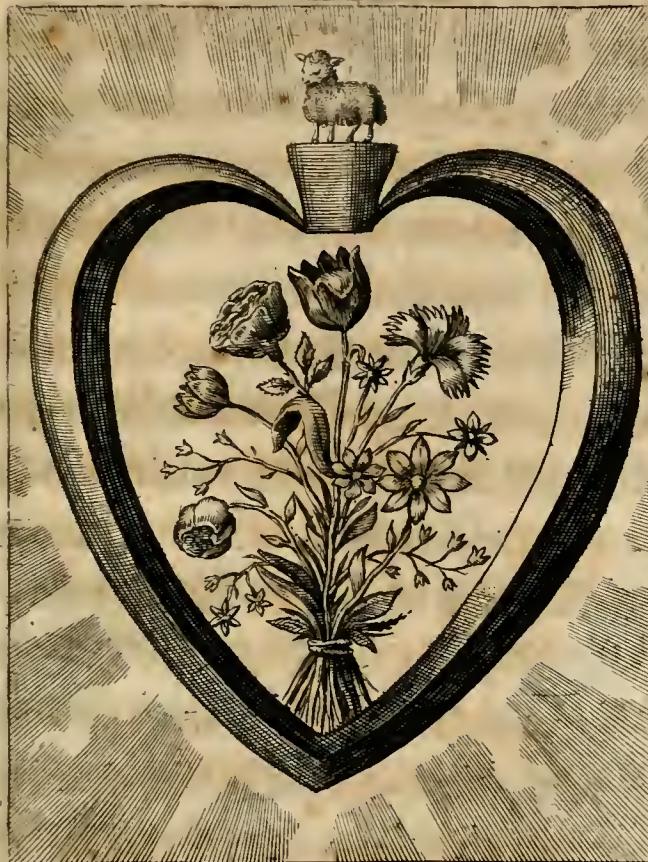
Yyyy 2 tis

Psal.60,3. *tis reparatione, in qua vox tua illa est : Dum anxiaretur cor meum, in petra exaltasti me.* Cultor Augustino adhæreat, expendat & perpendat, quam sacræ passionis suæ CHRISTVS memoriam reliquerit. In saxis & marmoribus sepulchrorum mortales homines monumentum sui erigere consueuerunt: CHRISTVS verò post suam resurrectionem non agens mortalem hominem, sed immortalem, æternum sacrificium statuit, in quo eius solemnis recordatio seruetur & celebretur. Seruatur & simul celebratur in corde, quoties in memoriam passionis & simul resurrectionis sacrum facis, & percipis Communionem. Tunc propone ante oculos tuos CHRISTVM dicentem Patri, *Dum anxiaretur cor meum, in petra exaltasti me.*

IMAGO NONA.

Cor signatum Agno & floribus in cultum
gratiæ Redemptoris.

*Mens impletur gratia,
Cor floribus sanctitatis.*

DAuid de corde suo signato floribus gratiæ diuinæ.

PSALM. XXVII.

Dominus adiutor meus, & protector meus: in ipso sperauit cor meum, & adiutus sum. Et refloruit caro mea.

Yyy 3

PRO-

Explicatio
signaculi.

ROMISERAT Deus viro , quem quæsiuit & inuenit secundùm beneplacitum cordis sui , *Super ipsum effloreat sanctifica-*
tio mea , & iuxta datum promissum flo-
ruit & refloruit , cùm dixerit , Dominus adiutor meus ,
& protector meus : in ipso sperauit cor meum , & adiutus
sum. Et refloruit caro mea. Protector & adiutor Agnus
extitit , cuius sanguine liniti postes domorum , se-
curos & incolumes reddidit in Ægypto Hebræos ,
cùm primogenitos Ægyptiorum Angelus trucida-
ret. Non typicum illum Dauid , sed verum Agnum
curabat , in cuius elogium cantat Dominica in Al-
bis Ecclesia:

Ad regias Agni dapes , Almiique membra corporis
Stolis amicti candidis Amor Sacerdos immolat.
Post transitum Maris rubri Sparsum cruorem postibus
Christo canamus Principi. Vastator horret Angelus :
Diuina cuius charitas Fugitque diuisum mare :
Sacrum propinat sanguinem , Merguntur hostes fluctibus.
Hunc præ oculis habebat Dauid , cùm diceret , Do-
minus adiutor meus , & protector meus , in ipso sperauit cor
meum , & adiutus sum. In hoc ipso refloruit caro Da-
uidis , cùm surrexit ille ex mortuis ; quandoquidem ,
Rom. 1,3. *vt scribit Paulus , factus est ei ex semine Dauid secundùm*
carnem , & secundùm eamdem carnem suscitatus est.
Attulit

Attulit secum flores CHRISTVS cùm è cælis descendit, & venit in ciuitatem Nazareth; & retulit secum flores cùm è mortuis regressus est. Confirmat Ambrosius in Psalm.118. litt.6.vers.3. Ecce, inquit, hiems Cant.2.11. præteriit, imber abiit, discessit sibi, flores visi sunt in terra. Ante aduentum CHRISTI hiems erat: venit CHRISTVS, fecit æstatem. Tunc omnia florum erant indiga, nuda virtutum: passus est CHRISTVS, & omnia cœperunt nouæ gratiæ secundari germinibus, imber abiit luxuriae profluentis, & nubila tetrica orta flagitiis, æstiua iam puræ conscientiæ serenitate laxantur. Præfert CHRISTI flores in corde suo Dauid. Confessus est ingenuè, Aruit cor meum, quia oblitus sum comedere panem meum: Psalm.101.5 comedat ergo panem viuum è cæli horreis delapsum, cuius virtute reuirescet ac reflorescet, sicut indicat effigies, prorumpatque in vocem illam post acceptam Communionem:

*O sacrum conuiuium, in quo CHRISTVS sumitur,
recolitur memoria passionis eius. Mens impletur gratia.
Cor floribus sanctitatis.*

Hæc gratia florum sacrorum, de quibus & cum Applica-
tio. quibus cap.39. loquitur Ecclesiasticus: Florete flores
quasi lilyum, & date odorem, & frondete in gratiam. Talis Eucharistia est, cùm in Psalm.118. dicat Ambrosius: *Bona pascua diuina Sacra menta sunt. Carpis illic*

lic liliū, in quo est splendor æternitatis. Carpis illic nouum florem, qui nouum odorem dedit resurrectionis. Totum quoque floridum cor existit, quod suauissimum emittit odorem, & frondet in gratiam, quam secum affert & infert venerabile Sacramentum, ut de

Psal. 131, 18. eo dicere Deus queat: *Super ipsum efflorebit sanctificatio mea.* & ipse de Agno, Dominus adiutor meus, & protector meus, in ipso sperauit cor meum, & adiutus sum.

Psal. 27, 7. Et refloruit caro mea. Habes in corde Agnum adiutorem & protectorem. Neque tibi, sicut monet Iustinianus Serm. de Eucharist. percussor angelus nocere valabit, si Agni illius fueris saginatus edulio. Protegant te sancta mysteria, & inter medios sæculi fluctus ante mystici Pharaonis faciem gradieris illæsus. Illum itaque in intellectuali pelago suffocatum aspicies constitutus in littore. Tunc lætitiae initiato carmine, magna cordis cum exulta-

Exod. 15, 1 tione clamabis: *Cantemus Domino, gloriosè enim magnificatus est.* Cùm typico pasti agno cecinerunt hymnum Hebræi, mirabiles flores apparuerunt in profundo, quod paulò antè aquis rubri Maris tegebatur. legimus enim Sapientiæ cap. 19, 6. *Omnis creatura ad suum genus ab initio refigurabatur, deseruiens tuis præceptis, vt pueri tui custodirentur illæsi.* Nam nubes castra eorum obumbrabat, & ex aqua, quæ antè erat, terra arida apparuit, & in Mari rubro via sine impedimento;

et

& campus germinans de profundo nimio. Hæc mirabilia patrantur post escam & esum cælestis Agni. Ad suum genus refiguratur homo. Sicut misit me viuens Ioan.6,53.

Pater, & ego viuo propter Patrem, & qui manducat me,
& ipse viuet propter me. Terra, quæ deliciis carnis affuebat, apparet arida, & cor aridum germinat, & flores generat. Florete flores quasi lilyum, & date odo-
rem, & frondete in gratiam. Mens impletur gratia,
in cuius confirmationem orat & adorat Augustinus
cap.ii. Manual.

Ad Redemptorem Agnum oratio & adoratio cordis.

S. AVGVSTINV S.

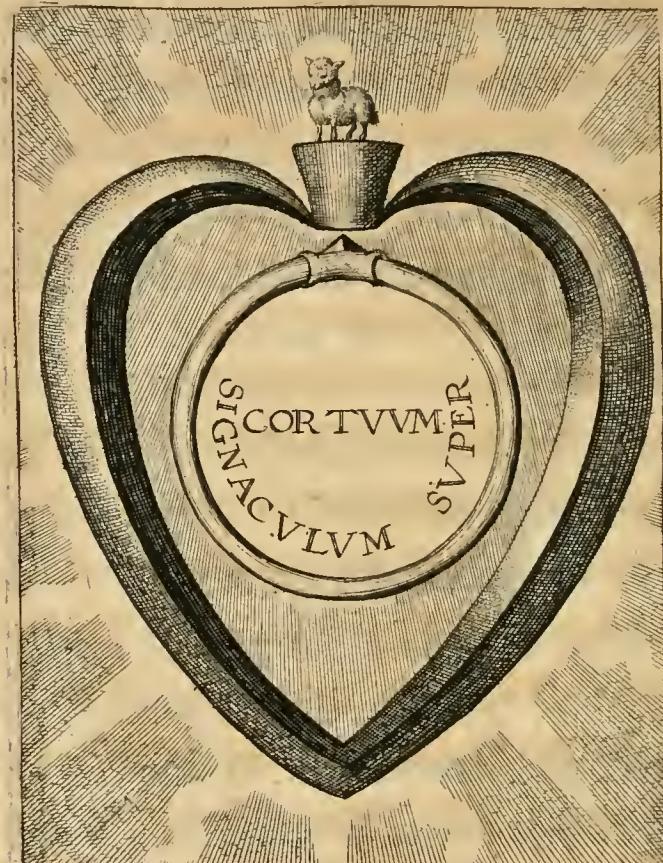
Confirmetur mens mea inter tanta mysteria dulcedi-
Impressio.
Cne presentiæ tuæ. Sentiat se tibi adesse, & lætetur
 coram te ignis, qui semper ardes. Dulcis CHRISTE, bo-
 ne IESV, lumen æternum & indeficiens, panis vitæ, qui
 nos reficis, & in te non deficis: quotidie comederis, &
 semper integer manes: resplende mihi, accende me, illumi-
 na & sanctifica vas tuum, de malitia euacula, imple de gra-
 tia, & plenum conserua. Dominus adiutor meus, & pro-
Psal.27,7.
 tector meus, in ipso sperauit cor meum, & adiutus sum:
 & refloruit caro mea.

Zzzz

IMA-

IMAGO DECIMA.

Cor Agno & annulo signatum in cultum pignoris gloriæ conferendæ à Redemptore.

*Future nobis gloriæ pignus datur:
Cor signatur, anima coronatur.*

DAuid de corde suo signato pignore æternæ gloriæ.

PSALM. LXXVII.

Pauit eos in innocentia cordis sui, & in intellectibus manuum suarum deduxit eos.

PSALM.

PSALM. CXVIII.

Inclinaui cor meum, & non in auaritiam.

Ibidem.

Inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes tuas in æternum, propter retributionem.

 v M agat de se & de corde suo Dauid, Explicatio signaculi. agit de tertia persona. Ait: *Elegit Dauid seruum suum.* Ad quod munus & officium? *Pascere Iacob seruum suum, & Israël hereditatem suam.* Et pauit eos in innocentia cordis sui, & in intellectibus manuum suarum deduxit eos. Pastor Dauid erat, & alterius personam gererbat, CHRISTI videlicet, qui pastor & agnus est: pastor, qui dicit de se, *Ego sum pastor bonus.* Bonus pastor animam suam dat Ioan. 10, 11. pro ouibus suis; Agnus vero, quem Præcursor eius indicat, & demonstrat, *Ecce Agnus Dei.* Hic bonus Ioan. 1, 36. pastor est, qui pauit Iacob seruum suum, & Israël hereditatem suam. Hic innocens Agnus est, qui pauit eos in innocentia cordis sui, & in intellectibus manuum suarum deduxit eos. Deduxit eos ad pascua immortalitatis & æternitatis, & veluti unus de grege, dicit de se Dauid: *Dominus regit me, & nihil mihi deerit,* in Psalm. 22, 1. loco pascuae ibi me collocavit. Super aquam refectionis educavit me: animam meam conuertit. Deduxit me super semitas iustitiae propter nomen suum. Nam et si ambulauero

Zzzz 2

in

*in medio cūmbrae mortis, non timebo mala: quoniam tu
mecum es. Deduxit me ad pascua vitæ cælestis, quam
vt mihi promererer, de lege & eius obseruatione co-
gitaui. Inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes
tuas in æternum, propter retributionem.*

Psal. 20, 2. *Memor huius retributionis dicebat: Domine, in virtute tua lœtabi-
tur Rex, et super salutare tuum exultabit vehementer.*

Psal. 72, 25. *Desiderium cordis eius tribuisti ei. Cùm dixerit aliás
Dauid, Quid mihi est in cælo? & à te quid volui super
terram? Videtur sibi multùm derogare, cùm se ad*

*benè agendum beneque viuendum accingat propter
retributionem. Cùm dicat, Inclinaui cor meum, et
non in auaritiam, quid cupidus & auarus præmij &*

*retributionis existit? Auarus non est, nec quid-
quam sibi derogat, cùm sciat remunerationem*

*suam non aliam esse, quām Deum habere & pos-
sidere. Eapropter cùm statuisset, Quid mihi est in
cælo? & à te quid volui super terram? subiunxit, Deus*

*cordis mei, pars mea Deus in æternum. Pars in æter-
num Deus est, est & æterna retributio, cuius secu-
rum pignus est mysterium sacræ Eucharistiaæ, cùm*

*sit annulus & signaculum cordis, datum, vt appa-
ret, animæ Christiani Dauidis claimantis, & exclamantis:*

*O sacrum conuiuum, in quo CHRISTVS sumitur,
recolitur*

recolitur memoria passionis eius , mens impletur gratia, & futura nobis gloriæ pignus datur. Cor signatur.

Ergo Saluator noster discessurus ex hoc mundo ad Patrem, Sacramentum hoc instituit, & vt ait Concilium Tridentinum sess. 3. c. 2. *pignus id esse voluit nostræ gloriæ, & perpetuæ felicitatis.* Christiane Dauid, tanto pignore securus post acceptam Communionem, suadente sic Chrysostomo Homil. 24. in 1. ad Corint. Dic tecum : Propter hoc corpus non amplius terra & cinis ego sum, non amplius captiuus, sed liber. Propter hoc cælum & quæ in eo bona sunt me accepturum spero. Propterea immortalem vitam, Angelorum sedem, CHRISTI consuetudinem. Interim dum liberatur , dum redimitur , datum & acceptum pignus seruetur in corde , custodiatur in mente. Fidus pignoris custos erat S. Bonaventura, qui in actione gratiarum exhibita post Missam ait: *Transfige, dulcissime Domine IESV, medullas & viscera animæ meæ suauissimo ac saluberrimo amoris tui vulnera, vera serenaque & Apostolica sanctissima charitate, ut langueat & liquefiat anima mea solo semper amore & desiderio tui, te concupiscat, & deficiat in atria tua; cupiat dissolui, & esse tecum.* Te, in quem desiderant Angeli prospicere, semper esuriat & comedat cor meum, & dulcedine saporis tui repleantur viscera animæ meæ. Cùm fidelis custos sciret, pretiosi pignoris esse signaculum

supra cor suum venerabile Sacramentum, deponens
in arcano cordis concludit: *Tu sis solus semper spes mea,
tota fiducia mea, diuitiae meae, delectatio mea, iucunditas
mea, gaudium meum, quies & tranquillitas mea, pax mea,
suauitas mea, odor meus, dulcedo mea, cibus meus, refectione
mea, refugium meum, auxilium meum, sapientia mea, por-
tio mea, possessio mea, thesaurus meus, in quo fixa, et) fir-
ma, & immobiliter semper sit radicata mens mea, et) cor*

*Matth. 6.
21.* *meum. Audierat: Vbi est thesaurus tuus, ibi est & cor
tuum; & cum thesaurus eius sacra Eucharistia foret,*

Cant. 8, 1. *cor suum ibidem esse volebat. Audierat, Pone me ut
signaculum super cor tuum, ut signaculum super brachium
tuum, & in corde signum aeternum Creatoris & Re-
demptoris impresserat. Impresserat prius Ecclesia,
cui prius dictum erat, *Pone me ut signaculum super cor
tuum.* In quem locum Ambrosius Sermone 19. super*

*Psalm. 118. Quia vidit tantam deuotionem Ecclesiae, ido-
neos putat esse iam populos, qui in corde nostro et) in bra-
chio signaculum eius portare possimus. Ipse enim Pater
signauit Deus, & qui testimonium eius accepit, signauit,
quia Deus verax est: et) ideo operantis cibum permanen-
tem in vitam aeternam signati sunt ad imaginem et) simi-
litudinem CHRISTI, qui est imago inuisibilis Dei. Hoc
pignus gloriæ & felicitatis est, cuius auidus loqui-
tur Augustinus cap. 3. Manual.*

Ad

Ad Redemptorem Agnum oratio
& adoratio cordis.

S. AVGVSTINV S.

TE igitur, clementissime Deus, inuoco in animam ^{impressio.}
meam, quam præparas ad capiendum te ex deside-
rio, quod inspiras ei. Intra (rogo) in eam, & coapta eam
tibi, ut possideas illam quam fecisti & refecisti, vt ha-
beam te velut signaculum super cor meum. Inclinaui cor ^{Psal. 118.}
meum ad faciendas iustificationes tuas in æternum, propter
retributionem.

Huius retributionis & remunerationis pignus
non solùm est Agnus consecratus in Eucharistia, sed
etiam columba Spiritus sancti, cuius meminit Pau-
lus cap. 1, 14. ad Ephesios: *Credentes signati estis Spiri-
tu promissionis sancto, qui est pignus hereditatis nostræ, in
redemptionem acquisitionis, in laudem gloriæ ipsius.* Hoc
inæstimabile pignus non alibi, quàm in cordibus
nostris seruandum Deus voluit, & ipse seruandum
reposuit, cùm 2. Corinth. 1, 21. scripserit idem Apo-
stolus; *Qui autem confirmat nos vobiscum in CHRISTO,
& qui unxit nos Deus, qui & signauit nos, & dedit pi-
gnus spiritus in cordibus nostris.*

Appa-

Appareant imagines cordis Dauidici colentis Spiritum Dei sanctificatorem, & pignus acceptæ sanctitatis.

Appareant animæ innouatae & sanctificatae mysteria.

Eccli. 16,

25.

*Ezec. 28,

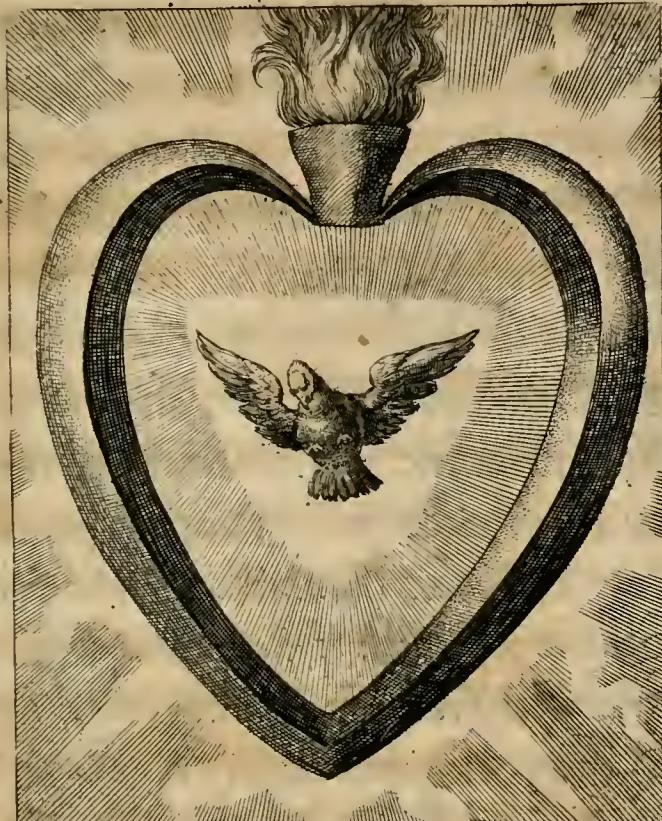
12.

Attende in corde tuo * signaculum similitudinis Dei.

IMA-

IMAGO VNDECIMA.

Cor signatum noui Dauidis sanctificati secundum cor Dei sanctificatoris.

*Deus cordis mei,
Veni Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita.*

DAVID de corde suo signato columba & igne diuino.

PSALM. LXXII.

Quid mihi est in cælo? & à te quid volui super terram?

Aaaaa

De-

Defecit caro mea, & cor meum, Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

PSALM. L.

Cor mundum crea in me Deus.

PSALM. CXVIII.

*Fiat cor meum immaculatum in iustificationibus tuis,
ut non confundar.*

Explicatio
signaculi.

POST QVAM Christianus Dauid attendit in corde suo Creatorem suum, & confessus eius diuinitatem asseruit, *Credo in Deum Patrem omnipotentem, factorem celi & terræ, coluitque in corde suo diuinum suum Redemptorem; consequenter debet fateri & profiteri, Credo in Spiritum sanctum, Dominum & viuificantem, qui ex Patre Filioque procedit: qui cum Patre & Filio simul adoratur & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Præit cultu & veneratione, qui clamat & simul exclamat: Quid mihi est in cælo? & à te quid volui super terram? Defecit caro mea, & cor meum: Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum. Qui languet, deficit. Languebat amore in Spiritum sanctum Dauid, & idcirco caro & cor eius deficiebant, cum æstuans amore diceret, Deus cordis mei. Deus cordis, Spiritus sanctus est, in quo & ipse liberè dominatur, dicente Paulo: Dominus spiritus est. Ubi Spiritus Domini,*

mini, ibi libertas. In quem locum Anselmus: *Suæ potestatis est potens perficere quod vult. Ac per hoc, quos vult illuminat, & quos vult in tenebris ignorantiae deserit.* Ad hunc recurrit Dauid, & petit ut radioruin suorum luce inundet ac purifecet cor suum. *Cor mundum crea in me Deus;* & rursus, *Fiat cor meum immaculatum.* Cælum inœstum radiis solaribus illustratur & purificatur, cor autem humanum lumine & igne columbæ Spiritus sancti, ut appareat in effigie, decoratur & mundatur. Confirmat id ipsum Ecclesia, dum orat, *Corda nostra sancti Spiritus illustratione emunda.* Hanc illustrationem, & simul emundationem appetit, dum petit:

Deus cordis mei.

Psal. 50.
12.

*Veni Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita,
Imple superna gratia
Quæ tu creasti pectora.*

Consonat sibi, dum rursus Ecclesia canit:

Applicatio
signaculi.

*Veni sancte Spiritus,
Et emitte cælitus
Lucis tuæ radium.*

*Veni pater pauperum,
Veni dator munerum,
Veni lumen cordium.*

Aaaaa 2

Con-

*Consolator optime,
Dulcis hospes animæ,
Dulce refrigerium.*

Filius Ecclesiæ Dauid cordis sui Deum vult esse Spiritum sanctum, cuius proprium est illuminare, mundare & sanctificare. Sanctificat Pater, sanctificat Filius, sed hanc prærogatiuam ex nomine ac titulo sibi vendicat Spiritus sanctus. Benè Bernardus Serm. 3. de Pentecoste : *Pater spiritus, Filius spiritus, Spiritus sanctus spiritus est; Spiritus autem sanctus quasi specialiter Spiritus dicitur, quod ab utroque procedat firmissimum et indissolubile vinculum Trinitatis, tamquam propriè sanctus, quod sit donum Patris et Filij, omnem sanctificans creaturam.* Hic credendus & colendus pariter Dominus. *Credo in Spiritum sanctum, Dominum.* Hic orandus, & rogandus : *Cor mundum crea in me Deus, et spiritum rectum innoua in visceribus meis.* Accedit Bernardus Serinone illo 3. Pentecost. Recepto Spiritu sancto per sanctoriam, si ne qua nemo videbit Deum, audet quis ante faciem eius apparere tamquam lotus et mundus, utpote qui contineat se ab omni malo, et quia actiones, et si non cogitationes, frænauerit. Sed quia peruersæ et immundæ cogitationes separant à Deo, orandum est, ut cor mundum creetur in nobis : quod utique fiet, si spiritus rectus fuerit in nostris visce-

visceribus innouatus. Hæc quidein innouatio metamorphosis mystica est humani cordis , quam illustratione sua mirabiliter operatur Spiritus sanctus, quemadmodum scribit Apostolus 2. Corinth. 3, 18. *Nos* verò reuelata facie gloriam Domini speculantes , in eamdem imaginem transformamur à claritate in claritatem , tamquam à Domini spiritu. Pulchrè & appositè in Commentariis Anselmus : *Transformamur, id est,* *transmutamur ad hoc, ut perfectè simus imago Dei.* *Transformamur, id est,* de forma in formam lucidam ; quia & ipsa obscura imago Dei est. Cùm enim natura humana à Creatore suo ; cuius est imago , ab impietate iustificatur , à deformi forma formosam transmutatur in formam . Et transformatur à claritate creationis in claritatem iustificationis. Atque transformamur tamquam à Domini Spiritu, id est , tamquam illi , quos Spiritus Domini transformat, & per gratiam suam in melius transmutat. Transformat per Pœnitentiam, transmutat in melius per gratiam Eucharistiæ. Hoc ipsum in votis habeat Christianus Dauid , cùm supplicat , *Cor mundum crea in me Deus,* & *spiritum rectum innova in visceribus meis.* Cùm postulat , *Fiat cor meum immaculatum.* Cùm orat & adorat.

Ad Deum sanctificatorem oratio
& adoratio cordis.

S. AUGUSTINUS Meditat. cap. 9.

*Impressio
signaculi.*

Psal. 50,
11.

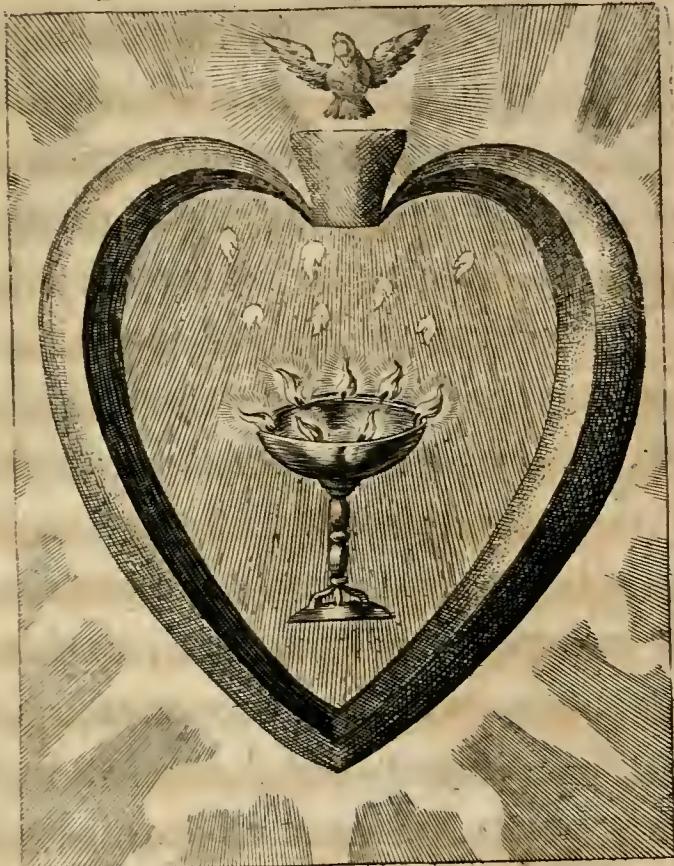
Psal. 72,
26.

Iam, ô diuine amor Numinis omnipotentis, Prolif'que beatissimæ arcta communicatio, iam cordis mei penetralibus potenti illabere virtute. Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innoua in visceribus meis. Quid mihi est in cælo, & à te quid volui super terram? Defecit caro mea, & cor meum, Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

Adiungat se cultor adoratori Spiritus sancti Augustino, & nouerit sanctificatorem Deum, qui Eucharistica mysteria consecrat & sanctificat. Consecrat simul animam, vt aestimet quam benè secum agatur, idem enim spiritus, qui est summæ Eucharistiae consecrator, idem omnino fit cordis sui sanctificator: cumque diuinus sit utroque, eius inefabilem deitatem recognoscat, siue cum Sacerdos celebrat & sacrificat, siue cum hostiam ipse accipit immolatam, & recipit intra se: tunc colat & adoret Spiritum sanctum, clamet & exclamat, Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

I M A G O D V O D E C I M A.

Cor columbæ & lampade signatum in cultum
septiformis Spiritus Dei.

*Qui diceris Paraclitus,
Tu septiformis munere:*

DAuid de corde suo signato septiformi lu-
mine.

P S A L M . C.

*Perambulabam in innocentia cordis mei in medio do-
mus meæ.*

PSALM.

PSALM. CXVIII.

Viam mandatorum tuorum cucurri, cùm dilatasti cor meum.

*Explicatio
signaculi.*

OESTITIAE passio cor humanum contrahit & coarctat, lœtitiæ verò affectus explicat & amplificat. Cùm Spiritus sanctus ingreditur cor humanum, & sit re ipsa Paraclitus & consolator, reddit totum illud latum & amplium. Dauid factus particeps huius amplitudinis, ait: *Perambulabam in innocentia cordis mei in medio domus meæ.* Ut hoc donum accepisse se à Deo declararet, subiungit: *Viam mandatorum tuorum cucurri, cùm dilatasti cor meum.* Dilatatus corde & animo Dauid canebat Psalm. 93, 19. Secundùm multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tuæ lœtificauerunt animam meam. Recognoscit, Spiritum Paraclitum fuisse suum consolatorem. Ecce in eius corde plenum oleo, & sacræ vñctionis liquore candelabrum, symbolum Spiritus sancti, appareat, & septiformis quidem secundùm numerum donorum. Munera Spiritus sancti sunt, sapientia, scientia, fortitudo, timor, consilium, pietas & intellectus, quæ septem figurantur per lucernas, & per ardentes flamas, quæ & ignis linguae sunt: linguae exprimuntur, quas secum Spiritus sanctus affert. Cor Regis

gis Dauidis satis magnum & amplum erat, in quo Spiritus sanctus donis linguæ ac muneribus comitatus hospitabatur. Hospitabatur Spiritus sanctus, cùm diceret: *Audiam quid loquatur in me Dominus Deus.* Psal. 84, 9. Loquebatur dono linguæ, quam ab ipso Spiritu acceperat: *Tibi dixit cor meum, exquisuit te facies mea, factum tuam Domine requiram.* Facies autem & vultus Dei, Spiritus, de quo Ambrosius lib. i. de Spiritu sancto cap. 16. *Dominici vultus lumen appellatur.* Præditus erat donis Spiritus sancti. Sapiebat, cùm ingressus in Sanctuarium Dei, intelligebat in nouissimis peccatorum, & sapienter refellebat à se factam consequentiam: *Ergo sine causa iustificavi cor meum.* Psal. 72, Sciebat, cùm diceret: *Iniquitatem si aspexi in corde meo, non exaudiet Dominus.* Valebat fortitudine, cùm iactaret: *Si consistant aduersum me castra, non timebit cor meum.* Psal. 26, 3. & adderet: *Non recessit retrò cor nostrum.* Psal. 43, Timebat, cùm oraret: *Non declines cor meum in verbis malitiæ.* Bona tractabat apud se consilia, cùm secum ageret: *Meditabar nocte cum corde meo.* Liquefiebat pietate ac deuotione, cùm affirmaret: *Factum est cor meum tamquam cera liquefacens in medio ventris mei.* Florebat intellectu & intelligentia, cùm asseueraret: *In toto corde meo scrutabor mandata tua.* Viden', Psal. 118, in corde Dauidis Spiritum sanctum cum suis donis,^{69.}

B b b b b

can-

candelabrum cum lucernis splendescere? Hoc ipsum sibi optat & petit Ecclesia, cum ait:

*Imple superna gratia
Quæ tu creasti pectora,*

& addit:

*Qui diceris Paraclitus,
Altissimi donum Dei,
Fons viuus, ignis, charitas,
Et spiritalis uinctio.*

*Tu septiformis munere
Digitus paternæ dexteræ,
Tu rite promissum Patris
Sermone ditans guttura.*

Applica-
tio.

Luc. 11,
36.

Amplifica, Christiane Dauid, sinum pectoris ac cordis tui, ut hospitem accipias & habeas Spiritum paracletum, magnificum ac munificum, in cuius aduentu & hospitio lucerna fulgoris illuminabit te. Lucerna fulgoris Spiritus sanctus est, qui secum affert & confert oleum & vnguentum lætitiae, quo vel ipse C H R I S T V S uictus & delibutus est, quemadmodum in Psalm. 44,8. legimus, *Vnxit te Deus Deus tuus oleo lætitiae præ confortibus tuis.* Lucerna fulgoris septem ornata luminibus, Spiritus sanctus est. Quot sunt munera, tot sunt lumina. Graditur in Psal. 100,2 eorum luce, qui dicit, *Perambulabam in innocentia cordis*

cordis mei, in medio domus meæ. & rursus: Viam man-^{Psal. 118.}
datorum cucurri, cùm dilatasti cor meum. Sapiens est,^{32.}
& extrema secum considerat, nec infert, si iustus
& rectus sit, Ergo sine causa iustificauit cor meum. Hic^{Psal. 72.}
idem Sapiens ait: Os meum loquetur sapientiam, &^{13.}
meditatio cordis mei prudentiam. Cùm pulsatur tenta-^{15.}
tione peccandi, nouit occurrere, ac dicere: Si ini-^{Psal. 65.}
quitatem aspexi in corde meo, non exaudiet Dominus.^{18.}

Præditus fortitudine cùm hostes inuadunt, inquit:
Non timebit cor meum. Munitur bono consilio, ut^{Psal. 26, 3.}
consultò res omnes suas peragat, dicitque propter-
cà: Meditabar nocte omni corde meo. Afficitur pietate^{Psal. 36, 7.}
ac deuotione, & loquitur ex affectu: Factum est cor^{Psal. 21,}
meum tamquam cera liquefcens in medio ventris mei. Flo-^{15.}
ret intellectu atque intelligentia, vocem usurpans
Dauidis: In toto corde meo scrutabor mandata tua. Hæc^{Psal. 118.}
lucerna fulgoris est, quam breuiter exponens & sa-^{69.}
pienter definiens Idiota cap. I. Meditat. ait: Lucerna
fulgoris est visus amor ardens in mente per desiderium,
& splendens in facie per exemplum. Hic amor in lam-
pade Spiritus sancti ardet, flammæ eius linguae sunt
cordis, vnde & CHRISTVS ait: Non vos estis qui lo-
quimini, sed spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis.
Hic ipse est qui dicit de se: Ducam eam ad solitudinem,^{Osee 2,}
& loquar ad cor eius. Benè loquitur, qui semper ad^{14.}

sanctitatem loquitur. Bernardus Sermone i. Pentecost. Quoties huiusmodi suggestionem boni senseris in corde tuo, da honorem Deo, & age reuerentiam Spiritui sancto, cuius vox sonat in auribus tuis. Ipse namque est qui loquitur iustitiam. Loquitur in Sacramento Pœnitentiæ, loquitur in venerabili Eucharistia, & quid nisi iustitiam & sanctitatem sonat? Honora propterea, & ora Spiritum sanctum:

*Imple superna gratia,
Quæ tu creasti pectora.*

Ad Deum sanctificatorem oratio & adoratio cordis.

S. AVGVSTINV S Meditat. cap.9.

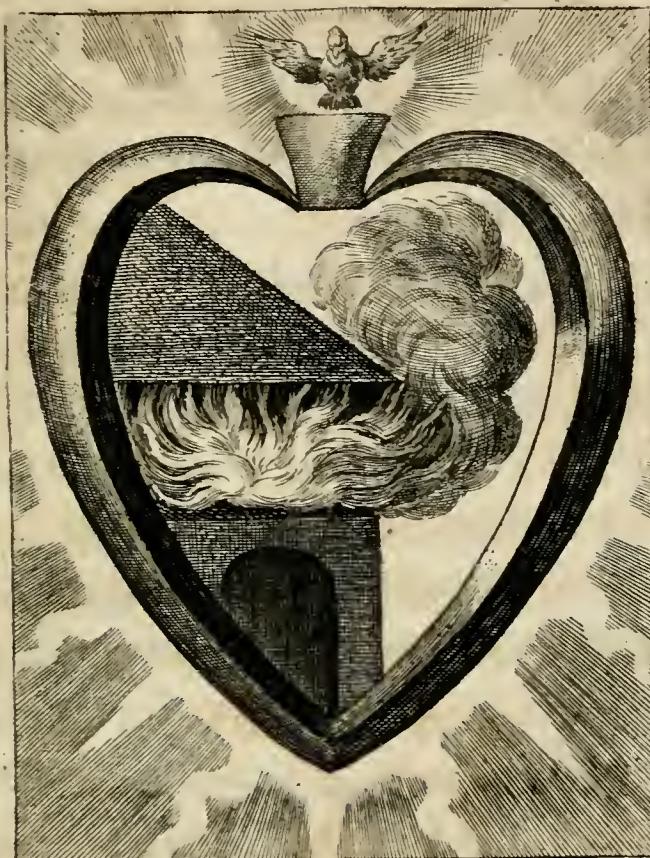
Impressio.

OMnipotens paraclete *Spiritus, mærentium consolator clementissime, tenebrosa quæque laris neglecti latibula corusci luminis fulgore habitator lœtifica, tuique roris abundantia longo ariditatis marcentia squallore visitando fecunda. Viam mandatorum cucurri cum dilatasti cor meum.*

Psal. 118,
32.

IMAGO DECIMATERTIA.

Cor signatum columba & fornace in cultum.
Spiritus Dei sanctificantis.

*Accende lumen sensibus:
Infunde amorem cordibus.*

DAuid de corde suo signato igne & columba.
PSALM. XVI.

Probasti cor meum, & visitasti nocte : igne me examinasti , & non est inuenta in me iniquitas.

B b b b b 3

PSALM.

PSALM. XXV.

Proba me Domine, & tenta me: vre renes meos, & cor meum.

PSALM. LXXII.

Quia inflammatum est cor meum, & renes mei commutati sunt, & nesciui.

PSALM. CXXXVIII.

Proba me Deus, & scito cor meum: interroga me, & cognosce semitas meas.

Explicatio
signaculi.

 ORNAX ignis ardoris, & accensæ charitatis focus in corde Dauidis erat, vt imago repræsentat, & quidem iuxta votum Dei, qui virum iuxta cor suum in camino ignis probauit. *Probasti*, inquit, *cor meum, & visitasti nocte.* Basilius in hunc locum: *Etenim instar auri probasti me, ac purum, Domine, inuenisti.* Nec solùm iuxta Dei votum probatus est Dauid, sed etiam iuxta desiderium ac postulatum suum. *Proba me Domine, & tenta me: vre renes meos, & cor meum.* & rursus: *Proba me Deus, & scito cor meum.* Et quidem ex abundantia cordis & amoris loquebatur Dauid, sicut & Augustinus, cùm cap. i. Meditat: oraret: *Rex meus extingue in me desideria carnis, & accende ignem tui amoris.* Ergo Dauid, dum carnis incendia sentiret, clamabat: *Quia inflammatum est cor meum,*

meum, & renes mei commutati sunt, & ut carnis flagrantis desideria sopiret, & ignem diuini amoris accenderet, dicebat, *Vre renes meos, & cor meum.* Consonat & Ecclesia: *Vre igne sancti Spiritus renes nostros, & cor nostrum, Domine, vt tibi casto corpore seruiamus, & mundo corde placeamus.* Hic Spiritus sancti ignis diuina charitas est, de qua Paulus: *Charitas Rom. 5,5.*
Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis. Accedit Bernardus Serm. 3. Pentecost. *Spiritus sanctus datur ad feruorem in cordibus perfectorum, vehementius spirans validum ignem charitatis.* Ecclesia itaque mater à Spiritu sancto diuinum hunc postulat ignem:

*Accende lumen sensibus,
 Infunde amorem cordibus,
 Infirma nostri corporis
 Virtute firmans perpeti.*

*Numquid potest homo abscondere ignem in sinu suo, Applica-
 ut vestimenta illius non ardeant?* Numquid ignis Spi- ^{tio.} *Prou. 6,27.*
 ritus sancti, qui latet in sinu Dauidis, contineri interius poterit, quod minus illuminet sensus, & corporis infirmitatem non pellat? Numquid B. Franciscus, electus Indiarum Apostolus, abscondere potuit ignem in sinu suo, ne vestimenta vrerentur, cum ferendo impar esset, nec aestum diuini amoris posset

posset tolerare, & exclamaret: *Sat est, Domine, sat est?*
 Hæc vis, & virtus diuinæ charitatis est, quam Spiritus sanctus infundit in corde Dáuidis Christiani;
 psal. 16, 3. cui dicere licet: *Probasti cor meum, & visitasti nocte,
 igne me examinasti, & non est inuenta in me iniquitas.*
 Benè rogit Ambrosius lib. i. de Spiritu sancto c. 16.
*Quis igitur iste ignis? & æquè benè respondet: Non
 igitur virgultis vilibus concretus, aut stipula siluarum fra-
 gosus incendiis, sed ignis ille, qui vt aurum bona facta me-
 liorat, & vt stipulam peccata consumit. Aureus vult esse
 Dauid, cùm orat Deum: Proba me, Domine, & tenta
 me, vre renes meos, & cor meum, cùm vrget & instat,
 Proba me, Domine, & scito cor meum, interroga me,
 & cognosce semitas meas.* Euadit & ipse aureus, cùm in Spiritu sancti fornace cor eius exploratur & ex-
 minatur, dicitque Deo: *Etenim instar auri probasti me,
 ac purum Domine inuenisti.* Hanc sibi bonam sorte in
 aureus & ipse Augustinus optabat & postulabat,
 cùm cap. 9. Meditat. inuocaret Spiritum sanctum:
*Iam, ô diuini amor Numinis, Patris omnipotentis, Pro-
 lisque beatissimæ sancta communicatio, omnipotens para-
 clete Spiritus, mœrentium consolator clementissime, iam
 cordis mei penetralibus potenti illabere virtute, & tene-
 brosa quæque laris neglecti latibula corusci luminis fulgore
 habitator lœtifica, tuique roris abundantia longo aridatis*
marcentia

marcentia squallore, visitando fecunda. Saucia interioris hominis arcana tui amoris iaculo, & torpentis medullas iecoris flammis salutaribus penetrando succende; sanctique ferveroris igne illustrando, intimæ mentis & corporis vniuersa depasce. Depascit fornax squallorem, affert lumen & splendorem auro: purgat quoque focus Spiritus sancti animam, reddit lucidam & splendidam efficit, oratque propterea Christianus Dauid: *Ure* Psalm. 25, 2. *renes meos, & cor meum, vel cum Ecclesia matre accepta iam Communione, Ure igne sancti Spiritus renes nostros, & cor nostrum Domine.* Orat & adorat Spiritum sanctum, cuius igne probatur & examinatur in Sacramento Pœnitentiæ, illustratur & splendescit in diuina Communione.

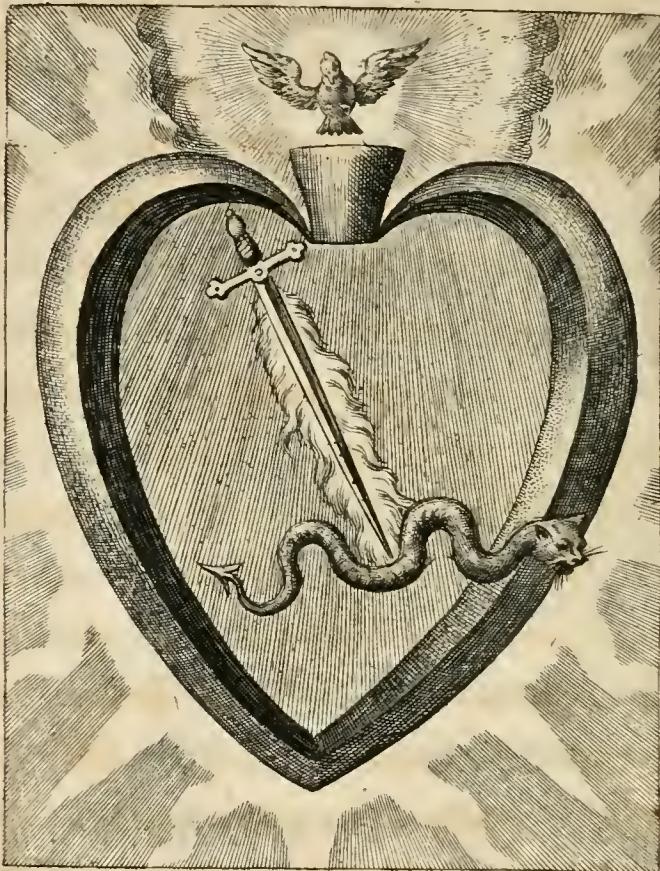
Ad Deum sanctificatorem oratio & adoratio cordis.

S. AVGVSTINV S Meditat. cap.9.

IAm, ô diuini amor Numinis, saucia interioris hominis arcana tui amoris iaculo, & torpentis medullas iecoris flammis salutaribus penetrando succende, sanctique ferveroris igne illustrando, intimæ mentis & corporis vniuersa depasce. Proba me Domine, & scito cor meum: in Psalm. 138, ^{23.} terroga me, & cognosce semitas meas.

IMAGO DECIMA QVARTA.

Cor signatum columba & gladio in cultum
Sanctificatoris & Defensoris.

*Hostem repellas longius,
Pacemque dones protinus.*

Duid de corde suo signato columba & gladio.

PSALM. XXXVII.

*Afflictus sum, & humiliatus sum nimis: rugiebam à
gemitu cordis mei.*

PSALM.

PSALM. CXVIII.

Clamaui in toto corde meo : exaudi me Domine.

SYMBOLVM Spiritus sancti mysticum & satis proprium columba est. Genuina vox columbae, gemitus est. Et quidem Spiritus sanctus per se non gemit, animam autem afflictam & tribulatam gemere docet, & facit. Eapropter scribit ad Romanos Apostolus : *Similiter autem & spiritus adiuuat infirmitatem nostram : nam quid oremus, sicut oportet, nescimus : sed ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus.* Habebat in corde Dauid columbam Spiritus sancti, cum carnis illecebris & dæmonis tentatione pulsaretur, & quidem instructus & edoctus à Spiritu sancto, in gemitus ex ipso corde procedentes eruinpebat, & dicebat : *Miser factus sum, & turbatus sum psal. 37,7. usque in finem: tota die contristatus ingrediebar. Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus, & non est sanitas in carne mea. Afflictus sum, & humiliatus sum nimis, rugiebam à gemitu cordis mei. Domine, ante te omne desiderium meum, & gemitus meus à te non est absconditus. Rugire, leonis est ; columbae, gemere. Et ut ostendat Dauid, quantus eius gemitus foret, rugitum vocat: *Rugiebam, inquit, à gemitu cordis mei. Magnus gemitus, qui cum edatur in terris, percipitur &**

exauditur in cælis : qui sonat in corde , & resonat apud Deum. cui Dauid : *Domine, ante te omne desiderium meum , & gemitus meus à te non est absconditus.* Magnus & altus gemitus : *Sancta Trinitas unus Deus, miserere mei.* Quisquis tam altè gemit , non tam ore quām corde claimat , sicut de se fatetur Dauid , *Clamavi in toto corde meo , exaudi me Domine.* Basilius in hunc versum : *Clamorem , animi votum ac propensionem vocat. Quapropter & adiicit , In toto corde meo. Ita &*

Exod. 14. 15. Moyses silendo clamauit , ac Deus , Quid , inquit , clamas ad me ? Clamat corde Dauid , & petit ab eodem Spiritu sancto subsidium contra impetus hostiles : ro-

Mysterium gladij. *gat ut flammeum exerat gladium , irruat in hostem , pellat ex corde , & animam liberet , cuius libertatis auida rugiens , & simul gemens conuenit Ecclesia spiritum sanctum , ac supplicat :*

*Hostem repellas longius ,
Pacemque dones protinus ,
Ductore sit te prævio
Vitemus omne noxiū.*

*Applica-
tio.*

Christianum Dauidem agebat , rugiebat & gemitbat , totoque corde clamabat cap. 15. Meditacionum Bernardus , cum carnis & dæmonis graues incursus pateretur , & more columbae conquereretur : *Caro mea , inquit , de luto est , & ideo lutoſas & voluptuosas*

sas cogitationes ab illa habeo; vanas & curiosas à mundo, à diabolo malas & malitiosas. Isti tres inimici me impugnant & persequuntur, nunc quidem apertè, nunc verò occul-tè. Diabolus namque plus confidit in adiutorio carnis, quoniam magis nocet domesticus hostis. Illa verò ad subuersio-nem meam cum illo fœdus iniit, utpote de peccato nata, & in peccatis nutrita, vitiis corrupta ab ipsa origine, sed multò amplius vitiata prava consuetudine. Hinc est, quod tam acriter concupiscit aduersum spiritum, quod assidue murmurat & impatiens est disciplinæ, quod illicita sug-gerit, nec rationi obtemperat, nec inhibetur ullo timore. Hanc accedit, hanc adiuuat, hac utitur tortuosus ille ser-pens, hostis humani generis, cui nullum aliud est deside-rium, nullum negotium, nullum studium, nisi perdere ani-mas nostras. Constitutus sic Bernardus petit opem more Dauidis, subsidium implorat: Eripe me de ini-^{Psal. 58, 2.} micis meis Deus meus, & ab iis qui oderunt me, quoniam confortati sunt super me. Effunde frameam, & conclude ^{spiritus} aduersus eos. Quid columba cum gladio? quid gla-dius ^{sancti gla-}_{dius in ho-} cum columba? Terrorem incutiebat olim co-lumba, minace formata gladio in signis ac vexillis Assyriorum, vnde & apud Ieremiām cap. 46, 16. vi-ctos & territos legimus dixisse hostes: Surge, & re-uertamur ad populum nostrum, & ad terram nativitatis nostræ, à facie gladij columbæ. Magis terribilis, magis

& horribilis hostibus animæ nostræ , gladius columbæ Spiritus sancti , vt & à facie eius fugiant, dispareant & euanescent. Flammeus gladius est, vrit & consumit quidquid in corde vitiosum est, & animæ nocet. Nouit hoc Christianus Dauid , sollicitus pro corde suo mundando , quemadmodum & ipse Bernardus Serm.2. Pentecost. declarauit : *Quid ergo à te querit , qui tanta sollicitudine à te quæsiuit , nisi te sollicitum ambulare cum Deo tuo ? Hanc sollicitudinem non facit nisi Spiritus sanctus , qui scrutatur profunda pectorum nostrorum , discretor cogitationum & intentionum cordis , qui nec minimam paleam intra cordis , quod possidet , habitaculum patitur residere , sed statim igne subtilissimæ circumspetionis exurit . Spiritus dulcis & suavis , qui nostram voluntatem flectat , imò erigat & dirigat ad suam , vt eam veraciter intelligere & efficaciter implere possimus . Tota hæc potentia , tota hæc sufficiencia prouenit ex Spiritu sancto , qui docet manus Dauidis ad prælium , & digitos eius ad bellum , & vt adsit prælianti , sistat se in facie gladij columbæ , quæ sanctificat Pœnitentiam , & perficit Eucharistiam , oret & adoret : *Afflictus sum , & humiliatus sum nimis: rugiebam à gemitu cordis mei. Clamaui in toto corde meo : exaudi me Domine.**

Psal.37,7. stiam ,
Psal.118, 145. *Clamaui in toto corde meo : exaudi me Domine.*

Ad Deum sanctificatorem oratio
& adoratio cordis.

S. AVGVSTINV S Meditat. cap.9.

Iudica me Domine, & discerne causam meam de gente Impressio.
non sancta; doce me facere voluntatem tuam, quia Deus
meus es tu. Veni iam, veni benignissimæ animæ dolentis
consolator, & in opportunitatibus, & in tribulationibus
adiutor. Afflictus sum, & humiliatus sum nimis : rugie- Psal. 37,7.
bam à gemitu cordis mei. Clamaui in toto corde meo : ex- Psal. 118,
audi me Domine. 145.

Appareat cor signatum Sole, Vellere aureo &
columba in cultum & honorem perfectum sanctissi-
mæ Trinitatis.

Attende in corde tuo * signaculum similitudinis Dei.

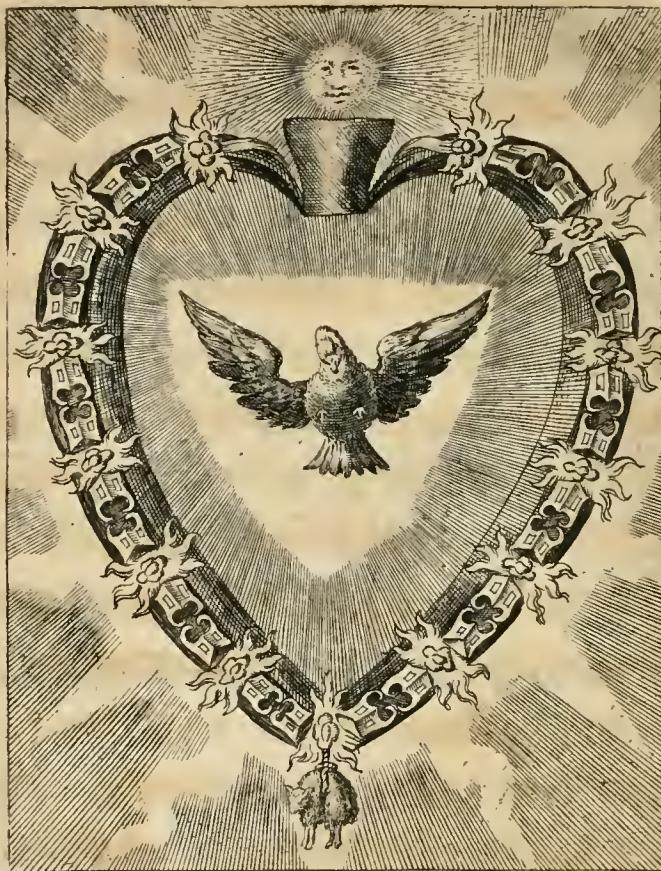
Ecli. 16,
25.

*Ezec. 28,
12.

IMA-

IMAGO DECIMA QUINTA.

Cor signatum Sole, Vellere aureo & columba
in cultum & honorem diuinorum
trium personarum.

*Per te sciamus da Patrem,
Noscamus atque Filium.*

DAuid de corde suo signato signaculo Patris lu-
minum, Agni & columbae.

PSALM. XXXIX.

Cor meum dereliquit me.

PSALM.

PSALM. XXXVIII.

Concaluit cor meum intra me, & in meditatione mea exardescet ignis.

PSALM. CXVIII.

In corde meo abscondi eloquia tua, ut non peccem tibi.

 ONTEMPLARE, vir fidelis, cor Dauidis, Explicatio signaculi. in cuius medio columba Spiritus sancti radiata lucet & fulget. Contemplare Patrem luminum in typo Solis supra cordis apicem micantem & resplendentem. Contemplare Agnum Patris è corde Dauidis pendentem, & aureo vellere suo cor ligantem & decorantem. Hoc aureum vellus, nexus ac vinculum est, quo fugitiuum cor cepit & traxit Pater luminum ad Filium suum. *Nemo venit ad me, Filius ait, nisi Pater meus* Ioan. 6,44. *traxerit eum.* Ut traheretur à Patre, dicebat Patri Dauid: *Cor meum dereliquit me.* Cor humanum catenis ferreis violentiae & coactionis minimè trahitur, sed aureis vinculis amoris & charitatis. Pater idcirco ait, *In funiculis Adam traham eos, in vinculis charitatis.* Cor Dauidicum amore ducitur & reducitur, unde & ipse Dauid, *Concaluit, inquit, cor meum intra me, & in meditatione mea exardescet ignis.* Hæc vis ignitæ charitatis est, qua dulciter ac suauiter allicitur cor humanum, vt veniat ad Agnum, veniat ad

D d d d d

Ver-

Verbum, verba eius excipiat ac seruet, quare & David Agno cælestis Patris fatetur ac confitetur. *In corde meo abscondi eloquia tua, vt non peccem tibi.* Basilius in Scholiis : *Qui terrenas diuitias possidet, non sinit eas quibusuis esse expositas, sed interioribus penetralibus abdit, quò furum manus effugiant; ita & qui spiritales diuitias habet, in animo suo illas abscondit, ne has per inanem gloriam animarum deprædatores furentur.* Liber ab Psal. 130, iis prædonibus erat, qui & dicebat, *Domine non est exaltatum cor meum, neque elati sunt oculi mei.* Diues & opulentum cor plenum notitia diuina, ac mystica Theologia, cælestis Numinis, cuius digitus est Spiritus sanctus, *Digitus paternæ dexteræ, Patrem indicans, & Filium eius demonstrans.* Assentitur Augustinus in Manual. cap. 27. quod est de Spiritu sancto. *Amor Dei mentem illuminat, conscientiam mundat, animam lœtificat, & Deum demonstrat.*

*Applica-
rio.*

Satis bene & appositè Bernardus Serm. I. Pentecost. *Spiritus sanctus monet, mouet, & docet. Monet memoriam, rationem docet, mouet voluntatem. In his enim tota consistit anima.* Pulchra Spiritus sancti schola, in qua monetur, docetur, & mouetur sacrum cor Davidis Christiani: monetur, vt se recipiat; mouetur, vt reuertatur ad Deum; docetur, vt intra se acquirat, & habeat scientiam Dei Patris, Filij, & Spiritus

tus

tus sancti. Adhuc Bernardus Serm.3. *Felix, qui in hoc sancti Spiritus thalamo commoratur, ut possit intelligere triplicem illum spiritum, de quo idem puer Domini super seniores intelligens clamabat & decantabat: Ne proiicias Psal. 50,
me à facie tua, & Spiritum sanctum tuum ne auferas à^{13.}*
*me. Cor mundum crea in me Deus, & Spiritum rectum innova in visceribus meis. Redde mihi lætitiam salutaris tui, & spiritu principali confirma me. Quis sit spiritus principalis, rectus & sanctus, explicat ibidem Bernardus. Patrem intellige spiritum principalem. Spiritum rectum quod ait, Filio potest non inconuenienter aptari, qui nos veterem hominem exuens, nouum induit: qui nos renouauit in spiritu mentis nostræ tamquam in visceribus nostris, ut cogitemus quæ recta sunt, ut ambulemus in nouitate spiritus, & non in litteræ vetustate. Spiritum sanctum ipsum intellige proprio nomine designatum. Hic Spiritus sanctus est, qui de corde thalamum condit, in quo simul cum ipso per cognitionem & affectionem Pater & Filius suam construunt & fabricant habitationem. Audiamus Augustinum cap.9. Meditat. loquentem cum Spiritu sancto. *Credo ergo, quod quemcumque inhabitaueris, Patris ac pariter Filij domicilium cordis. Beatus qui te merebitur hospitem, quoniam per te Pater & Filius apud eum facient mansionem.* Accedit & Anselmus cap.7. Meditat. *Fac precor,**

Domine, me gustare per amorem, quod gusto per cognitionem; sentiam per affectum, quod sentio per intellectum. Trahe me Domine in amorem tuum. Totum quod sum, tuum est conditione: fac totum tuum dilectione. Ecce Domine coram te est cor meum. Ecce coram te est cor meum, quod alias dereliquit me, sed tu, Pater superne luminum, vinculis aureis illud attraxisti, & reduxisti. Ecce coram te est cor meum, clementissime Redemptor, quod tibi summis beneficiis deuinxisti. Ecce coram te est cor meum, Spiritus sacratissime, cuius virtute & efficacia concaluit intra se, & simul exarsit meditando, orando, & adorando mysterium ineffabile beatissimæ Trinitatis, cui sacram in eo constituesti domicilium.

Ad Deum sanctificatorem oratio & adoratio cordis.

S. AVGVSTINVS Meditat. cap.9.

Impressio.

Credo ergo, quia quemcumque, Spiritus Dei, inhabiteris, Patris ac pariter Filij domicilium condis. Beatus, qui te merebitur hospitari, quoniam per te Pater Psal. 118, 11. & Filius apud eum facient mansionem. In corde meo abscondi eloquia tua, ut non peccem tibi.

NOVVS

NOVVS DAVID
 COR SVVM
 VELLERE SACRO INSIGNITVM
 SANCTISSIMÆ TRINITATI
 DICAT CONSECRATQVE.

PSALM. L.

*Sacrificium Deo Spiritus contribulatus, cor contritum
 & humiliatum Deus non despicies.*

 PLORIA hæc est Patris Creatoris, Filij Redemptoris, & Spiritus Sanctificatoris, vt diuinum eius numen debeat & possit solùm hostiis & sacrificiis honori- rari & adorari. Dicit proptereà Deus : Gloriam meam Isai. 48, 11. alteri non dabo. Cùm hæc gloria omnino intacta & illibata soli Deo debeatur, sanctum Missæ sacri- cium Dei solius maiestati consecratur. Et quamuis, definiente sic Concilio Tridentino sess. 22. cap. 3. in honorem & memoriam Sanctorum nonnullas interdum Missas Ecclesia celebrare consueuerit, non tamen illis Sa- crificium offerri docet, sed Deo soli qui illos coronauit, vn- de nec Sacerdos dicere solet, Offero tibi Sacrificium Petre & vel Paule : sed Deo de illorum victoriis gratias agens, eo-

Dddd 3 rum

rum patrocinia implorans. Ergo soli Deo tribuit hanc gloriam Dauid, vt cor suum & spiritum suum immolet, & sacrificet ei qui Deus est cordis Creator, Redemptor & Sanctificator est animæ. *Sacrificium*, inquit, *Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non despicies*. Dignum Patris Sacrificium, spiritus contribulatus est: vnde & C H R I S T V S ipse in ara Crucis tribulatum spiritum suum æterno libauit Patri: *Pater, in manus tuas commendabo spiritum meum*. Hæc spiritus commendatio, immolatio eius fuit, hæc consecratio Dauidis destinata etiam Patri, *Sacrificium Deo spiritus contribulatus*. Cor contritum, est animæ pœnitentis sacrificium, & pertinet ad Spiritum sanctum, de quo Anselmus in cap.8. ad Romanos: *Spiritus CHRISTI, ubi habitat, facit pro cœlestibus aestuare, carnem propter vitia conteri*. Conterit cor humanum, conficit ipse sacrificium in pectore hominis pœnitentis, quod existens ipse in corde Dei lubens & volens acceptet. Confirmat hoc ipsum Bernardus Serm.2. Pentecost. *Spiritus sanctus est, in quo clamamus, Abba, pater, ipse qui postulat pro Sanctis gemitibus inenarrabilibus. Et hæc quidem in corde nostro. Quid autem in corde Patris? Sicut in nobis interpellat pro nobis ita, & in Patre delicta donat cum ipso Patre. Aduocatus noster ad Patrem in cordibus nostris,*

*Cor Patri
luminum
sacrum.*

*Luc. 23,
46.*

*Sacrum di-
uina co-
lumba.*

stris, Dominus noster in corde Patris. Sancto ergo Spiritui cor suum contritum sacrat & dicat Dauid. Idem ipse humiliatum cor suum diuino immolat ^{sacrum} Agno, cuius est illa exhortatio: *Discite à me, quia dinino mitis sum, & humilis corde.* Accedit Bernardus Epi-^{Agno.}_{stola 42.} ^{Math. 11, 29.} Non despicit illa maiestas cor contritum & humiliatum in nostro genere, quæ corpus ex eo humilitatis assumere non designata est. Hoc idem sacrificium est, quod tres pueri confecerunt, & obtulerunt in fornace Babylonis, sicut legimus cap. 3. Daniel. *In animo contrito & spiritu humilitatis suscipiamur, sicut in holocaustis arietum, & taurorum, & sicut in millibus agnorum pinguium, sic fiat Sacrificium nostrum hodie, ut placeat tibi, quoniam non est confusio confidentibus in te.* Et nunc sequimur te in toto corde. Quàm sibi gratum esset hoc sacrificium, Deus statim ostendit & manifestauit per Angelum. *Angelus autem Domini descendit de cælo cum Azaria & sociis eius in fornacem, & excusavit flammarum ignis de fornace, & fecit medium fornacis quasi ventum roris flantem, & non tetigit eos omnino ignis, neque contristauit, neque quidquam molestiæ intulit.* Sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum. Hoc perpetuum sacrificium, & simul ^{Psal. 50,} æternum votum Christiani Dauidis, in cuius corde cordis sublimis Deus habitat, & in eo mouet & excitat

excitat Spiritus sancti fatus , quibus in æstu carnis
Ifai. 57, 15 & sanguinis mira temperies sentiatur. Quia hæc dicit;
Excelsus & sublimis habitans æternitatem , et) sanctum
nomen eius in excelso, & in Sancto habitans, et) cum con-
trito & humili spiritu , ut viuificet spiritum humilium,
& viuificet cor contritorum. Non enim in sempiternum li-
litabo, neque usque ad finem irascer : quia spiritus à facie
mea egredietur, & fatus ego faciam.

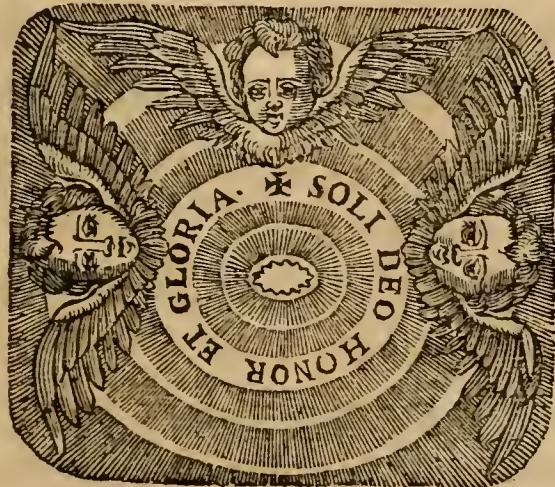
Ad gloriosam Trinitatem oratio & adoratio
 cordis contriti , & vellere aureo
 insigniti.

Baruch 2,
 16.

Respice Domine de domo sancta tua in nos , et) in-
 clina aurem tuam, et) exaudi nos. Aperi oculos tuos,
 & vide quia non mortui, qui sunt in inferno, quorum spi-
 ritus acceptus est à visceribus suis , dabunt honorem &
 iustificationem Domino, sed anima quæ tristis est super ma-
 gnitudine mali , & incedit curua & infirma, & oculi de-
 ficientes , & anima esuriens dat tibi gloriam et) iustitiam
Ecdi. 3, 8,
 28. Domino : Sic omnis faber & architectus cultor artis be-
 nè viuendi & moriendi , qui noctem tamquam diem
 transigat , & assiduitas eius variat picturam , cor suum
 dabit in similitudinem picturæ , et) vigilia sua perficiet
 opus. Perficiet opus sanctæ Crucis instrumento do-
 latum & elaboratum , quod proferent & offerent
 insignes

insignes artifices huius artis , Rex gloriosus Crucifixus , & ceteri Crucifixi Crucis instrumento vſi , & eius vſum atque virtutem ostendentes in sacro Sanctuario Crucis & Patientiæ.

P A T I E N T I A
O P V S P E R F E C T V M.
H A B E T..

Eeece

IN

INDEX
ARGVMENTORVM
PARTIS PRIMÆ
SACRI ORATORII.

De natura & gratia Immaculatæ MARIAE, & creatæ animæ, in honorem et) cultum sui Creatoris recitantis DOMINICAM ORATIONEM. pag.5. vsque ad pag.66.

De nouem Festis Immaculatæ MARIAE, & animæ vſu sacri Baptismi innouatæ, triumphantis cum MARIA de peccato originis, et) eius pœnis, et) in eius cultum dicentis ANGELICAM SALVTATIONEM. 69. vsque ad pag.162.

De frequenti cultu Dei, & Immaculatæ MARIAE immunis à lue et) labe communis culpæ. 164. vsque ad pag.186.

PARTIS SECUNDÆ.

De Pœnitentia, & eius partibus, Contritione, } 193. vsque
Confessione, Absolutione, & Satisfactione. } ad pag.

De officio Confessarij.

De officio Confitentis sani, et) ægrotantis. } 468.

De frequenti vſu Confessionis. 469. vsque ad pag.504. PAR-

PARTIS TERTIÆ.

<i>De Eucharistia, Eucharistico Sacrificio, Com-</i>	<i>} 513. vsque munione, & Viatico.</i>	<i>ad pag.</i>
<i>De officio celebrantis.</i>		
<i>De officio communicantis.</i>	<i>} 618.</i>	
<i>De septem miraculis Eucharistiae, & Virginitatis Maria-</i>	<i>618. vsque ad pag. 629.</i>	
<i>næ.</i>		
<i>De effectibus sacræ Eucharistiae.</i>	<i>630. vsque ad pag. 644.</i>	
<i>De frequenti vsu sacræ Communionis.</i>	<i>645. vsque ad</i>	
	<i>pag. 676.</i>	

A P P E N D I C I S.

<i>De corde antiqui & noui Davidis, & creaturæ colentis</i>	<i>680. vsque ad pag. 706.</i>	
<i>suum Creatorem.</i>		
<i>De corde creaturæ colentis Deum Redemptorem & Pa-</i>	<i>709. vsque ad pag. 735.</i>	
<i>storem.</i>		
<i>De corde creaturæ colentis Deum suum Sanctificatorem.</i>		
<i>738. vsque ad pag. 769.</i>		

INDEX RERUM MEMORABILIVM.

A

- A** Dæ status. 25. & seq. ruina.
 49. & seq. exilium. 61. &
 seq.
 Agathæ vbera. 59.
 Agatha mystica anima, celebran-
 tis. 552. communicantis. 556.
 Agnes cum agno. 585.
 Agnes mystica, anima celebra-
 tis. 590. communicantis. 593.
 Animæ creatæ effigies MARIA. 9.
 & seq.
 Animæ innouatæ virtute Baptismi
 effigies MARIANA. 71. & seq.
 Anima innouata virtute sacri Ba-
 ptismi , mystica MARIA est,
 imbuta Spiritu sancto. 71. &
 seq.
 Anima renata ex aqua & Spiritu
 sancto triumphat cum MARIA
 de peccato originis. 70. & seq.
 de eius pœnis. 82. & seq.
 Ars antiqua benè viuendi. 7. &
 seq.

B

- Barbara patrona Stanislai. 586.
 Barbara mystica, anima celebra-
 tis. 588. communicantis. 591.
 Baptismus ars noua benè viuendi
 & moriendi. 66. & seq.

C

- Cæcilia cum organo. 513.
 Cæcilia mystica, anima celebra-
 tis. 516. communicantis. 520.
 Clara cum venerabili Sacraimen-
 to. 551.
 Clara mystica, anima celebrantis.
 554. communicantis. 559.
 Catharina Alexandrina cum an-
 nulo. 531.
 Catharina mystica, anima celebra-
 tis. 534. communicantis.
 541.
 Catharina Senensis cum stigma-
 tis sacræ passionis. 536.
 Catharina Senensis typus animæ
 celebrantis. 537. communican-
 tis. 539.
 Communionis frequentia. 645.
 & seq.
 Conceptionis immaculatæ mira-
 cula. 180. & seq.
 Confessio filij prodigi. 269.
 Confessionis frequentia. 469. &
 seq.
 Confessarij officia: cum Christo
 ouem perditam quærere. 223.
 & seq.
 dealbare peccatores. 238.
 mundare leprosum. 251.
 curare paralyticum. 263.
 cæcum

INDEX

R E R V M.

- cæcum illuminate. 287.
recipere prodigum. 275.
audire benignè confitentem.
299.
transformare pœnitentes. 311.
monita salutis dare. 323.
non dēsignari pœnitenti succurrere. 331.
bonum eius propositum examinare. 350.
more debito pœnitentias iungere. 364.
iniungere opera misericordiæ. 390.
opera mortificationis. 401.
preces & orationes. 420.
absoluere sicut absolutus est Lazarus. 373.
sicut & Petrus absolutus est. 433. & seq.
Confessiarij exemplar Christus crucifixus. 458.
Conuersio Chananææ. 357.
Conuersio Magdalena. 343.
Cor secundūm cor Dei creatoris. 680. & seq.
Cor secundūm cor Dei Redemptoris, & Pastoris. 696. & seq.
Cor secundūm cor Dei sanctificatoris. 738. & seq.
Creatoris cultus. 9. & seq.

D

- Dauid nouus & antiquus naufragus. 193. & seq.
Dauid liber à naufragio. 441. & seq.
Detestatio peccatorū. 329. & seq.

- Dorothea cum fructibus. 319.
Dorothea mystica anima celebrantis. 518. communicantis.
522.

E

- Eucharistia ars artium benè vivendi & moriendi. 510. & seq.
Eucharistia memoria Christi. 525
545. 563. 581. 599. 616. 624.
Eucharistiæ effectus duodecim fructus Spiritus sancti. 632. & seq.
Eucharistiæ & virginitatis MARIAE septem miracula. 624. & seq.
Eucharistiæ frequentia opus Spiritus sancti. 645.
Eucharistiæ frequentia sanctificatur per septem dona Spiritus sancti. 648. & seq.
Examen conscientiæ. 257. & seq.

F

- Feminæ patientis fluxum sanguinis curatio. 397.
Festa nouem immaculatæ MARIAE, triumphi solemnies de peccato originali, & eius pœnis. 70. & seq.
Figura immaculatæ MARIAE impressa animæ. 77. 88. 98. 108. 118. 128. 137. 148. 162.

G

- Gloria sanctæ Trinitatis condonatio culparum. 462. & seq.
Eeeee 3 Glo-

I N D E X   R E R V M.

Gloria sanctæ Trinitatis, & Matris Dei, sacra Eucharistia. 604.

H

Humanæ naturæ status. 25. ruina. 49. exilium. 61. restitutio. 71. & seq..

Hymnus Eucharistiæ, *Pange lingua*, expositus. 313. & seq.

I

Imago miraculosa ouis errantis. 218.

Imago miraculosa Regis Æthiopis. 232.

Imago miraculosa leprosi. 246.

Imago miraculosa paralytici. 258.

Imago miraculosa prodigi. 270.

Imago miraculosa cæci à natiuitate. 282.

Imago miraculosa surdi sanati. 318.

Imago miraculosa Centurionis. 330.

Imago miraculosa Magdalenæ. 344.

Imago miraculosa Chananæ. 358.

Imago miraculosa Lazari. 372.

Imago miraculosa Matthæi. 384.

Imago miraculosa feminæ patientis fluxum sanguinis. 397.

Imago miraculosa muti hominis sanati. 414.

Imago miraculosa D. Petri. 428.

Imago miraculosa Christi crucifixi. 442.

L

Lazari suscitatio. 371.

Leprosi contritio. 245.

Luciæ fides. 569.

Lucia mystica anima celebrantis. 572. communicantis. 577.

M

MARIA primogenita Dei. 7.

MARIA prima in cultu Dei Patris. 8.

MARIA prima ad regnum votata. 23.

MARIA prima in obedientia. 31.

MARIÆ immaculatæ periculum. 49.

MARIA libera à culpa, sed non à debito naturæ. 54. & seq.

MARIÆ, & animæ Christianæ ac Marianæ triumphi de culpa in Conceptione. 69. & seq.
de nuditate in Natiuitate. 81.
& seq.

de fuga in Præsentatione. 91.
& seq.

de maledictione terræ in Annuntiatione. 101. & seq.

de maledictione fructus in Visitacione. 111. & seq.

de timore & dolore partus in Expectatione. 121. & seq.

de multiplicatione fetus in Purificatione. 130. & seq.

de exilio in Assumptione. 144.
& seq.

de morte & mortalitate in Feste ad Niues. 164. & seq.

MARIA

I N D E X   R E R V M.

MARIA mystica, anima celebrantis. 605. communicantis. 608.
Et seq.

Matthæi vocatio. 383.
Muti hominis curatio. 413.

N

Naufragum agit Dauid in septem Psalmis Pœnitentiæ. 194. Et seq.

O

Oraculum, *Attende tibi.* 11.

Oratio Dominica explicata. 7.
Et seq.

Ore confessio fit ad salutem animæ & corporis. 298. 310. 322.
334. 349. 363. 376.

Ouis errantis parabola. 217.

P

Pœnitentia ars noua benè viuendi & moriendi. 189. Et seq.

Pœnitentiæ partes Contritio, Confessio, Absolutio, & Satisfactio. 194. Et seq.

Pœnitentiales Psalmi continent in se has partes Pœnitentiæ. *ibid.*
Psalmus L. explicatus. 217. Et seq.

Pœnitens ouis errans. 220. Et seq.
Rex Æthiops. 233. leprosus.
247. Paralyticus. 259.

Pœnitens, Prodigus. 271. Cæcus à natuitate. 283.

Pœnitentis confessio. 295. Et seq.
transformatio. 305. obedientia.
319. detestatio criminum. 331.
propositum vitæ melioris. 345.

Pœnitens acceptans pœnitentiam. 360. accipiens absoluti-
nem. 373. Et seq.

Petri Apostoli pœnitentia. 427.

Q

Quærendum primùm regnum Dei. 25. Et seq.

Quis, quid, vbi, quibus auxiliis, cur, quo modo, quando, circumstantiæ Eucharisticæ. 507.

R

Reconciliationis & reformationis mysterium. 461. Et seq.

Regis Æthiopis contritio perfecta. 231.

S

Salutatio Angelica explicata. 69.
Et seq.

Samaritanæ conuersio. 293.

Sanatio cæci à natuitate. 281.

Sanatio hominis surdi. 317.

Satisfactio operum misericordiæ. 385. Et seq.

Satisfactio mortificationis. 400.
Et seq.

Satisfactio orationum. 416. Et seq.

Satisfactio cordis contriti & humiliati. 430. Et seq.

Satisfactio Christi perfecta. 443.
Et seq.

Satisfactio salutaris non animæ solùm, sed etiam corpori. 389.
404. 419.

Signaculum ornatum insignibus virgi-

I N D E X R E R V M.

virginalibus , impressum ani-
mæ. 525. 344. 563. 580. 596.

T

Templum Dei mundus totus est.

9.

Teresiæ matris , & eius filiæ ve-
nerabilis Annæ de IESV perspi-
cax visus erga Eucharistiam.

567.

Teresiæ matris spiritus heres ea-
dem filia Anna de IESV. *ibid.*

Teresa mystica, anima celebra-
tis. 570. communicantis. 574.

V

Viatici sumendi forma. 524. 543.
562. 581. 596. 612.

Virgines nouem Eucharisticæ, no-
uem canentes Musæ. 508.

Virgines canunt , more cælesti,
suis signis & insignibus. 513.
& seq.

Z

Zachariæ restituta loquela , vt
orando , & Deum laudando
satisfaceret. 414.

Zelus pœnitentis satisfactorius.
385. & seq.

Zelus Confessatiij. 390. & seq..

S V M-

SVMMA PRIVILEGII CÆSAREI.

FERDINANDI II. Diuina fauente clementia electi Romano-
rum Imperatoris semper Augusti Diplomate cautum est; ne-
quis intra Romani Imperij & Regnum ac Dominiorum suorum
hereditariorum fines, Societatis IESV Patrum Opera citra con-
sensum eorumdem Patrum & Auctorum desuper obtentorum im-
primere, vel recudere, aut alibi recusa inferre aut vendere præ-
sumat. Qui secus faxit, praeter Librorum omnium confiscatio-
nem, viginti marcharum auri puri pœnâ mulctabitur, ut latius
patet ex Diplomate dato Viennæ die IV. Augusti, M. DC. XXVI.

FERDINANDVS.

Petrus Henricus à Stralendorff.

Ad mandatum Sac. Maiestatis proprium,
Hermanus à Questenbergh.

FACULTAS R. P. PROVINCIALIS.

CVM sacrum Oratorium piarum Imaginum immaculatæ MA-
RIÆ, & Animæ creatæ, ac Baptismo, Pœnitentia, & Eucha-
ristia innouata, à R. P. Petro Biuero Societatis nostræ Theologo
& Serenissimorum Belgij Principum Concionatore compositum,
tres Societatis nostræ Theologi, quibus id commissum fuit, lu-
strauerint, & in lucem edi posse probauerint, pro potestate mihi
facta ab admodum R. P. N. Mutio Vitellesco Societatis nostræ Præ-
posito Generali, concedo ut typis diuulgetur; & iuxta Priuile-
gium Cæsareum Societati nostræ concessum, soli Balthasari Mo-
reto idem imprimere ac recudere liceat. In cuius rei fidem hasce
manu meâ subscripsi, & officij mei sigillo munita dedi Bruxellis
v. Decembris, M. DC. XXXIII.

Guilielmus de VVael.

Fffff

SVM-

S V M M A . P R I V I L E G I I R E G I S C A T H O L I C I .

PHILIPPVS IV. Hispaniarum & Indiarum Rex Catholicus ac Potentissimus Belgarum & Burgundionum Princeps, Diplomate suo sanxit, ne quis sacrum Oratorium piarum Imaginum immaculatæ MARIÆ, & Animæ creatæ, ac Baptismo, Pœnitentia, & Eucharistia innouatæ, Auctore R.P. Petro Biuero Matritensi Societatis IESV Theologo, & Serenissimorum Belgij Principum Concionatore, præter Balthasaris Moreti voluntatem ullo modo intra septennium imprimat, aut alibi terrarum impressum in has Inferioris Germaniæ ditiones importet, venaléve habeat. Qui secùs faxit, confiscatione Librorum & aliâ graui pœnâ mulctabitur, uti latius patet in litteris datis Bruxellæ XVI. Septembris, M. DC. XXXII.

Signat.

Steenhuyse.

APPROBATIO CENSORIS.

Sacrum Oratorium piarum Imaginum immaculatæ MARIÆ, & Animæ creatæ, ac Baptismo, Pœnitentia & Eucharistia innouatæ, Auctore R.P. Petro Biuero Societatis IESV Theologo, opus est non minoris pietatis quam doctrinæ, & dignum censeo quod ad publicam utilitatem typis mandetur, atque in lucem profatur.

Gaspar Estrix Canonicus & Plebanus
Antuerp. ac Librorum Censor.

